

NORGES OFFICIELLE STATISTIK.
Tredie Række No. 10.

Beretning

om

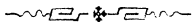
Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene
i Norge 1882.

Udgiven

af

Direktøren for det civile Medicinalvæsen.

*Det Statistiske
Sentralbyrå
Bibliotek*

CHRISTIANIA.

TRYKT I DET STEENSKE BOGTRYKKERI.

1885.

En 1882 l'état sanitaire du royaume a été, en général, moins satisfaisant. Parmi les maladies prédominantes de l'année il faut citer la pneumonie, qui, quoique diminuée de fréquence dans tous les diocèses à l'exception de celui de Trondhjem, a continué à régner en épidémie dans presque tout le royaume. La scarlatine a gagné du terrain dans les diocèses de Bergen et de Trondhjem et dans la ville de Christiania. La rougeole a continué son cours épidémique de l'année précédente dans tout le pays; le chiffre total des cas connus en 1881—82 a été 31 140. La fièvre typhoïde a gagné un peu du terrain notamment dans la ville de Christiania. Le typhus, en général peu répandu, s'est manifesté assez grave dans les préfetures de Tromsø et de Finmarken. La variole, importée à plusieurs reprises de l'étranger, s'est répandue en épidémies moins considérables dans les préfetures d'Akershus et de Lister et Mandal; dans les villes de Christiania et de Stavanger plusieurs cas sont observés. La fièvre puerpérale a diminué de fréquence, tandis que la diphthérie a été beaucoup plus fréquente que d'habitude. Les maladies catarrhales et les affections gastriques aiguës ont été plus nombreuses que dans l'année précédente. Le chiffre total des cas connus de maladies aiguës épidémiques¹⁾ a été de 143 351.

En 1882 la mortalité calculée d'après la population moyenne présumée de l'année, c'est à dire 1 912 600 individus, a été de 18.5 sur 1000 (les morts-nés y compris de 19.4). Le nombre des décès est le plus grand pendant le XIXème siècle, et la mortalité est seulement dépassée de celle de l'année 1876 (18.9). Le nombre des décès a été de 35 325, celui de morts-nés de 1858. Le nombre des naissances (59 375) a dépassé de 24 050 le nombre des décès.

Parmi les 18 055 décès, dont les médecins ont indiqué la cause²⁾, le plus grand nombre dérive des maladies suivantes: la phthisie et les tubercules pulmonaires (2 649), la pneumonie (1 638), la méningite cérébrale et les convulsions de l'enfance (1 309), la scarlatine (1 231), la diphthérie (893), les maladies cancéreuses (892), la bronchite aiguë (881), la décrépitude (818), la diarrhée et le choléra simple (736), la rougeole (679), le croup (487), l'hydropisie et la maladie de Bright (479), les maladies organiques du coeur (435), l'apoplexie cérébrale (417), la bronchite chronique (329), la débilité congénitale (315), la coqueluche (311, la fièvre typhoïde (249).

Le nombre total des décès parmi les lépreux (Spedalske) a été de 136.

965 ont péri par suite d'accidents malheureux, 135 par suicide, 16 par homicide.

Le nombre des hôpitaux ordinaires a été de 45; dans 38 de ces hôpitaux il a été traité 10 022 malades, dont 8 007 sont sortis et 887 sont décédés, ce qui constitue une mortalité de 10.0 sur 100. Dans 11 maisons d'aliénés il a été traité 1 837 individus.

L'administration médicale du pays s'est trouvée divisée en 151 districts civils. Le nombre total des médecins autorisés a été de 905. La vaccination a été pratiquée sur 50 574 individus, soit par médecins, soit par des aides-vaccinateurs, dont le nombre a été de 614. Il y a 736 sages-femmes d'examinées. Le nombre des pharmacies a été de 82.

¹⁾ Voir le tableau no. VIII page XVIII et le tableau no. IX page XXII.

²⁾ Voir le tableau no. XLV page LXX et le tableau no. LIII page C.

Indhold.

(Table des matières.)

	Pag.
A. Almindelig Oversigt over Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene i Riget 1882 (Rapport général sur l'état sanitaire et médical en Norvège pendant l'année 1882.)	V
B. Beretning for de enkelte civile Overøvrighedsdistrikter. (Rapports spéciaux pour les différentes préfectures.)	
I. Christiania By	1
II. Akershus Amt	20
III. Smaalenenes —	29
IV. Buskeruds —	37
V. Jarlsberg og Laurviks —	48
VI. Hedemarkens —	57
VII. Christians —	69
VIII. Bratsbergs —	80
IX. Nedenæs —	90
X. Lister og Mandals —	100
XI. Stavanger —	110
XII. Søndre Bergenhus —	121
XIII. Bergens By	132
XIV. Nordre Bergenhus Amt	144
XV. Romsdals —	156
XVI. Søndre Trondhjems —	167
XVII. Nordre —	183
XVIII. Nordlands —	194
XIX. Tromsø —	209
XX. Finmarkens —	218
C. Oversigt over Husdyrenes vigtigste Sygdomme m. V. i 1882	229
(Compte rendu des maladies principales des animaux domestiques etc. pendant l'année 1882.)	
D. Bilag (D'appendice).	
Om hygieniske Forhold i Sands Distrikt (af Distriktslæge K. E. Nilssens Medicinalberetning.)	247

A. Almindelig Beretning

om Sundheds- og Medicinalforholdene i Riget for Aaret 1882.

Fladeindhold, Indbyggerantal, Lægedistriktsinddeling, Medicinalpersonale,
Section médicale (1), superficie (2), population (3), nombre des médecins (4), des dentistes
(5), des sages-femmes (6) des aides vaccinateurs (7), des pharmacies (8).

Tabel 1.	1	2	3	4	5	6	7	8
Amt.	Lægedistrikter.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indbyggere 31te Decbr. 1875.	Antal.				
				Læger.	Tandlæger.	Jordenødre.	Hjælpe- vaccinatorer.	Apotheker.
I.	1 Christiania By	0.129	¹⁾ 122 424	119	21	45	-	10
II.	Akershus Amt:	40.58	97 550	29	-	33	30	1
	2. Aker	8.49	28 838	10	-	8	9	-
	3. Ullensaker	15.94	34 156	8	-	11	11	-
	4. Høland	9.70	14 850	2	-	7	7	-
	5. Follo	6.448	19 706	9	-	7	3	1
III.	Smaalenenes Amt:	32.30	107 804	35	1	36	30	6
	6. Eidsberg	10.795	23 412	5	-	9	7	-
	7. Moss	6.186	19 445	8	-	7	7	1
	8. Sarpsborg	5.500	41 293	11	1	11	11	3
	9. Hvaløerne	9.806	13 862	2	-	5	5	-
	10. Fredrikshald	0.058	9 792	9	-	4	-	2
IV.	Buskeruds Amt:	114.02	102 186	30	2	41	20	5
	11. Drammen	4.69	31 370	8	2	14	2	3
	12. Ringerike	13.18	14 367	7	-	5	4	1
	13. Modum	17.57	25 384	7	-	9	4	-
	14. Næs	22.36	8 407	1	-	3	3	-
	15. Aal	20.01	5 880	1	-	2	2	-
	16. Sandsvær	10.01	11 766	4	-	5	1	1
	17. Rollag	25.30	5 012	2	-	3	4	-
V.	Jarlsb. og Laurviks Amt:	17.70	87 506	23	1	33	17	8
	18. Tønsberg	6.047	40 860	9	1	15	10	3
	19. Hof	6.499	18 346	6	-	7	3	2
	20. Laurvik	5.169	28 300	8	-	11	4	3

¹⁾ Ifølge Tælling d. 31te December 1882.

Fladeindhold, Lægedistriktsinddeling, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Tabel I (Forts.).		1	2	3	4	5	6	7	8
Amt.	Lægedistrikter.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indbyggere 31te Decbr. 1875.	Antal.					
				Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.	Apotheker.	
VI.	Hedemarkens Amt:	204.14	120 618	29	2	40	40	4	
	21. Solør og Odalen.....	26.48	34 469	8	-	9	8	1	
	22. Hedemarken.....	20.38	41 055	10	2	11	8	1	
	23. Søndre Østerdalen..	23.27	18 925	5	-	6	6	1	
	24. Trysil.....	31.50	5 227	1	-	3	5	-	
	25. Rendalen.....	44.40	9 673	3	-	5	6	-	
	26. Tønset.....	56.58	10 458	2	-	6	7	1	
VII.	Christians Amt:	196.31	115 814	26	-	38	37	2	
	27. Hadeland og Land...	22.46	24 150	7	-	6	6	-	
	28. Søndre Valders.....	19.12	10 961	2	-	4	5	-	
	29. Nordre —.....	22.52	7 855	2	-	4	4	-	
	30. Toten.....	11.10	23 921	6	-	9	8	1	
	31. Faaberg.....	17.61	16 844	4	-	5	4	1	
	32. Ringebu.....	27.50	13 649	2	-	3	3	-	
	33. Lom.....	43.20	10 799	2	-	3	4	-	
	34. Lesje.....	32.78	7 635	1	-	4	3	-	
VIII.	Bratsbergs Amt:	115.86	83 171	26	2	36	30	5	
	35. Skien.....	8.26	24 487	9	2	12	5	4	
	36. Kragerø.....	12.85	19 666	7	-	6	5	1	
	37. Holden.....	8.18	11 274	3	-	5	4	-	
	38. Sauland.....	12.30	7 190	2	-	3	2	-	
	39. Hviteseid.....	17.54	8 704	2	-	3	6	-	
	40. Laardal.....	34.40	8 217	2	-	5	5	-	
	41. Tinn.....	22.28	3 633	1	-	2	3	-	
IX.	Nedenæs Amt:	71.95	71 987	19	1	29	20	6	
	42. Østre Nedenæs.....	6.85	27 902	5	-	7	5	2	
	43. Vestre Nedenæs.....	8.757	30 018	11	1	16	7	4	
	44. Aamli.....	15.27	5 401	1	-	3	3	-	
	45. Evje.....	8.84	4 046	1	-	1	3	-	
	46. Setersdalen.....	32.22	4 620	1	-	2	2	-	
X.	Lister og Mandals Amt:	56.79	76 549	22	2	24	26	5	
	47. Christianssand.....	0.13	11 766	10	2	5	-	2	
	48. Oddernæs.....	8.991	20 732	4	-	5	6	1	
	49. Undal.....	15.202	12 939	1	-	5	7	-	
	50. Vanse.....	2.104	9 149	3	-	3	3	1	
	51. Lyngdal.....	6.598	6 909	1	-	2	5	-	
	52. Flekkefjord.....	23.758	15 054	3	-	4	5	1	
XI.	Stavanger Amt:	70.39	110 965	19	2	43	34	6	
	53. Sogndal.....	6.190	5 930	1	-	2	3	-	
	54. Ekersund.....	10.175	12 966	2	-	3	1	1	
	55. Sandnæs.....	15.241	14 386	1	-	6	6	1	

Fladeindhold, Lægedistriktsinddeling, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Tabel I (Forts.).	1	2	3	4	5	6	7	8
Amt.	Lægedistrikter.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indbyggere 31te Decbr. 1875.	Antal.				
				Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.	Apotheker.
	56. Stavanger	1.628	28 354	8	2	12	5	2
	57. Finnø	11.778	12 393	1	-	6	7	-
	58. Sand	18.92	11 233	1	-	3	4	-
	59. Karmøen	3.38	14 706	3	-	6	4	1
	60. Haugesund ¹⁾	4.86	14 122	2	-	5	4	1
XII.	Søndre Bergenhus Amt:	118.81	114 560	15	-	48	56	1
	Sveens Herred	-	-	-	-	2	2	-
	61. Indre Søndhordland	8.45	9 369	1	-	4	3	-
	62. Ytre —	4.51	9 572	1	-	6	6	-
	63. Tysnæs	7.89	8 502	2	-	5	5	-
	64. Indre Hardanger	42.24	10 186	2	-	7	7	-
	65. Ytre —	6.42	7 189	1	-	4	2	-
	66. Voss	15.87	9 420	2	-	3	4	1
	67. Søndre Midthordland	7.29	11 191	1	-	6	7	-
	68. Nordre —	3.60	14 153	2	-	3	3	-
	69. Indre Nordhordland	12.66	16 954	2	-	4	8	-
	70. Ytre —	7.98	14 899	1	-	4	9	-
XIII.	71. Bergens By	0.07	38 573	28	6	25	-	5
XIV.	Nordre Bergenhus Amt:	143.90	86 208	13	-	43	39	1
	72. Lærdal	28.90	7 066	1	-	4	5	1
	73. Lyster	13.20	5 723	1	-	2	2	-
	74. Indre Sogn	8.20	5 354	1	-	2	3	-
	75. Midtre —	14.80	7 626	1	-	4	6	-
	76. Ytre —	12.70	8 751	1	-	5	1	-
	77. Ytre Søndfjord	6.20	8 868	2	-	5	2	-
	78. Indre —	19.26	11 504	1	-	5	6	-
	79. Kinn	6.94	8 363	1	-	3	3	-
	80. Ytre Nordfjord	4.64	6 356	1	-	3	3	-
	81. Nordfjordeidet	5.34	4 580	1	-	3	2	-
	82. Gloppen	9.00	4 817	1	-	3	2	-
	83. Indviken	13.82	7 200	1	-	4	4	-
XV.	Romsdals Amt:	114.70	117 220	23	2	64	53	3
	84. Vestre Søndmøre	6.70	10 718	1	-	7	6	-
	85. Indre —	9.60	7 353	1	-	3	3	-
	86. Østre —	17.20	6 404	1	-	6	6	-
	87. Ørskog	6.90	9 983	1	-	4	5	-
	88. Nordre Søndmøre	2.20	13 726	4	4	9	6	1
	89. Ytre Romsdal	6.50	12 974	3	-	6	6	1
	90. Indre —	17.80	11 045	1	-	4	4	-
	91. Søndre Nordmøre	5.71	20 055	6	1	11	7	1
	92. Sundalen	15.80	6 295	2	-	4	4	-
	93. Surendalen	17.75	9 235	2	-	4	3	-
	94. Nordre Nordmøre	8.45	9 432	1	-	6	3	-

¹⁾ Hvoraf Sveens Herred 1.84 □ Mil med 3 125 Indbyggere i søndre Bergenhus Amt.

Fladeindhold, Lægedistriktsinddeling, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Tabel I (Forts.).		1	2	3	4	5	6	7	8
Amt.	Lægedistrikter.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indbyggere 31te Decbr. 1875.	Antal.					
				Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatører.	Apotheker.	
XVI.	Søndre Trondhjems Amt:	143.75	116 804	43	2	41	34	6	
	95. Trondhjem.....	0.20	22 152	21	2	11	.	4	
	96. Strinden	5.90	13 356	5	.	5	5	.	
	97. Selbu	19.60	5 633	1	.	1	.	.	
	98. Røros ¹⁾	17.93	5 190	2	.	2	3	1	
	99. Guldal	23.35	14 255	3	.	5	7	.	
	100. Opdal ²⁾	22.20	5 706	1	.	2	1	.	
	101. Orkedal	14.40	15 617	3	.	6	5	1	
	102. Hiteren.....	7.30	8 421	1	.	2	2	.	
	103. Hevne.....	9.00	4 799	1	.	2	2	.	
	104. Ytre Fosen	7.70	8 768	3	.	2	3	.	
	105. Indre —.....	6.30	7 009	1	.	2	2	.	
	106. Nordre —.....	11.40	6 471	1	.	1	4	.	
XVII.	Nordre Trondhjems Amt:	178.50	82 271	18	.	32	42	3	
	107. Stjørdal	15.40	11 539	2	.	4	4	.	
	108. Frosten.....	4.60	7 969	2	.	3	3	.	
	109. Levanger	15.40	13 328	5	.	4	6	1	
	110. Inderøen	17.40	13 864	1	.	5	8	.	
	111. Stenkjær	11.60	9 462	2	.	3	5	1	
	112. Grong	78.90	6 475	1	.	4	6	.	
	113. Namsos.....	13.10	6 179	3	.	2	2	1	
	114. Fosnæs	9.20	5 019	1	.	2	3	.	
	115. Ytre Namdal	12.80	8 436	1	.	5	5	.	
XVIII.	Nordlands Amt:	297.60	104 151	21	.	47	50	2	
	116. Brønnø.....	18.80	9 884	1	.	4	5	.	
	117. Alstahaug	9.80	9 896	1	.	5	3	.	
	118. Vefsen	55.44	6 992	2	.	3	3	1	
	119. Ranen	39.70	12 152	2	.	5	4	.	
	120. Lurø	18.20	6 953	1	.	3	4	.	
	121. Gildeskaal	14.50	4 142	1	.	2	3	.	
	122. Bodø	4.20	4 831	1	.	2	2	1	
	123. Folden	17.80	3 335	1	.	1	1	.	
	124. Skjærstad	31.20	5 957	1	.	3	2	.	
	125. Stegen	11.70	5 504	2	.	3	2	.	
	126. Lødingen	22.20	4 036	1	.	2	3	.	
	127. Ofoten	23.80	4 105	1	.	2	2	.	
	128. Buksnæs.....	2.26	5 459	1	.	2	2	.	
	129. Flakstad	3.10	2 408	1	.	3	4	.	
	130. Østlofoten	4.94	4 729	2	.	2	3	.	
	131. Hadsel	7.40	7 307	1	.	2	2	.	
	132. Sortland	12.50	6 461	1	.	3	5	.	
XIX.	Tromsø Amt:	206.17	54 019	11	1	21	30	1	
	133. Trondenæs	13.018	9 207	1	.	3	5	.	
	134. Ibestad	12.370	6 572	1	.	2	2	.	

¹⁾ Hvoraf ca. 0.03 n. □ Mil med 238 Indb. i Hedemarkens Amt. ²⁾ Hvoraf 1.50 n. □ Mil med 573 Indb. i Hedemarkens Amt.

Fladeindhold, Lægedistriktsinddeling, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Tabel I (Forts.).		1	2	3	4	5	6	7	8
Amt.	Lægedistrikter.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indbyggere 31te Decbr. 1874.	Antal.					
				Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.	Apotheker.	
	135. Tranø	8.922	3 876	1	-	1	3		
	136. Lenvik	14.522	6 116	2	-	3	4		
	137. Maalselven	45.824	3 980	1	-	3	3	-	
	138. Balsfjorden	12.753	3 802	-	-	2	2	-	
	139. Tromsø	11.379	8 870	3	1	3	3	1	
	140. Lyngnen	28.977	4 653	1	-	2	3	-	
	141. Karlse	10.793	2 167	1	-	1	2		
	142. Skjærvø	47.648	4 776	1	-	2	5		
XX.	Finmarkens Amt:	371.54	24 075	10		17	26	2	
	143. Alten	95.0	5 254	1	-	3	3	-	
	144. Løppen	9.2	1 425	1	-	2	3	-	
	145. Hammerfest	26.6	3 622	2	-	2	-	1	
	146. Maasø	4 ½ ¹⁾	1 322	1	-	1	5	-	
	147. Kistrand	128.9	2 569	1	-	3	3	-	
	148. Tanen	30.6	2 393	1	-	1	4	-	
	149. Vardø	17.7	2 063	1	-	1	3	2 ²⁾	-
	150. Vadso	20.1	3 798	1	-	3	2	1	
	151. Sydvaranger	39.1	1 629	1	-	1	3	-	
	Riget	2 494.23	1 806 900	559	45	736	614	82	

¹⁾ Antagelig 15.1 n. □ Mil. ²⁾ Filialafdeling af Apotheket i Vadso under egen Bestyrer.

Sundhedstilstanden i Riget var mindre tilfredsstillende end i de nærmest foregaaende Aar. Den i Aaret 1881 begyndte Mæslingepidemi fortsatte og udbredte sig over næsten hele Riget, dog med forholdsvis ringe Dødelighed.

De katarrhalske Sygdomme vare de hyppigst behandlede, derefter komme de gastriske Tilfælde, der optraadte noget hyppigere end Aaret forud, saa Mæslinger, der udgjorde 11.8 pCt. af samtlige behandlede Sygdomme. Efter disse komme Lungebetændelse, Skarlagensfeber, Kighoste og diphtherisk Svælgbetændelse.

Antallet af Angrebne af epidemiske Sygdomme udgjør ifølge Opgaverne 75.0 pro mille, et hidtil ukjendt Antal. Det største Forholdstal er i Byerne Christiania og Bergen, dernæst kommer Smaalenenes, søndre Trondhjems, Jarlsberg og Laurviks samt Finmarkens Amt. Sjældnere synes de epidemiske Sygdomme at være optraadte i de bergenshusiske Amter, Christians og Akershus Amter. Der kjendes ialt 143 351 Angrebne af de forskjellige epidemiske Sygdomme, og for 141 798 kjendes Tiden for deres Optræden i Aaret.

Tabel II viser Antallet af epidemiske Sygdomme i Norge i 1867—1882.

Tabel III viser Antallet af behandlede epidemiske Sygdomstilfælde paa 1000 Indvaanere siden Aaret 1873 og for Tiaaret 1871—1880.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde efter Tabeller vedkommende «Folkemængdens Bevægelse i Aaret 1882», udgivne af det statistiske Centralbureau, 35 325 eller 18,5 pro mille af den beregnede (tilstedeværende) Befolkning

Epidemiske Sygdomme i Norge.

Chiffre total des décès et des maladies épidémiques en Norvège.

Tabel II.			
Aar.	Antal anmeldte Tilfælde.	Antal anmeldte Dødsfald.	Antal Angrebne af 1000 Indv.
1882	143 351	7 596	75.0
1881	122 219	5 831	63.9
1880	109 324	5 066	57.3
1879	91 715	4 222	48.5
1878	96 839	4 649	51.9
1877	91 226	4 988	49.6
1876	98 745	6 257	54.0
1875	98 253	5 506	54.4
1874	99 097	4 908	55.4
1873	89 938	4 228	50.8
1872	81 395	4 182	46.3
1871	76 586	4 421	43.8
1870	72 438	3 718	41.7
1869	70 301	3 759	40.6
1868	80 095	4 579	46.4
1867	74 812	3 632	43.6

ved Aarets Midte. De Dødes Antal er større end i noget foregaaende Aar i dette Aarhundrede og overgaaes i Tidsrummet 1736—1793 alene af Aaret 1742, da der døde 43 710.

Dødeligheden er den største i Riget siden 1876, da den udgjorde 18,9 pro mille og overskrider ikke ubetydelig Dødeligheden saavel i hvert enkelt af de foregaaende fem Aar som Gjennemsnitdødeligheden i Femaaret 1876—1880.

Sammenlignes Dødeligheden i Stifterne med Gjennemsnitdødeligheden for hele Riget er den i de to nordligste Stifter større (over 2 pro mille større) end Tilfældet er for hele Riget; i Bergens Stift svarer den til Rigets, og kun i Hamars Stift er den i nogen Grad lavere (3 pro mille mindre). Forskjellen for de to øvrige Stifter er kun ubetydelig lavere.

Sammenlignes Dødeligheden i Overøvrighedsdistrikterne med Gjennemsnitdødeligheden for Riget har Finmarkens Amt den største Dødelighed (over 5 pro mille større), dernæst kommer Bergen (over 4 pro mille større), saa søndre Trondhjems og Tromsø Amter (hver med mellem 3—4 pro mille større) og Christiania (mellem 2—3 pro mille større). Mindst har Dødeligheden været i nordre Bergenhus Amt og Hamar Stifts Amter (omkring 3 pro mille mindre). Gunstigst efter disse er Forholdet i Nedenæs og Buskerud Amter.

I Forhold til Aaret forud er Dødeligheden gjennemsnitlig for hele Riget stegen med 1,6 pro mille. I Stifterne er Dødeligheden undtagen i Christianssands Stift, hvor den er mindre, stegen stærkest i Trondhjems Stift (over 4 pro mille større), dernæst med mellem 2—3 pro mille i Bergens og Tromsø Stifter og med 1 pro mille i Christiania Stift. I Amterne er Dødeligheden stegen stærkest i nordre Trondhjems Amt (over 6 pro mille større Dødelighed end Aaret forud), dernæst i Tromsø Amt (over 5 pro mille større) og Romsdals Amt (over 4 pro mille større). Aftagen i Dødeligheden er forekommen foruden i Amterne i Christianssands Stift ogsaa i Jarlsberg og Laurviks Amt.

Antal Angrebne af epidemiske Sygdomme af 1000 Indvaanere.

Nombre des cas des maladies épidémiques par 1000 habitants.

Tabel III.											
Riget og Overøvrighedsdistrikt.	1882.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	1875.	1874.	1873.	Tiaaret 1871—1880 ¹⁾ .
Riget	75.9	63.0	57.3	48.5	51.9	49.6	54.0	54.4	55.4	50.8	50.56
1. Christiania By	203.8	185.5	170.3	147.0	137.5	155.2	166.4	182.8	167.2	176.3	150.7
2. Akershus Amt	44.8	39.2	35.5	31.3	32.5	41.3	46.2	39.7	43.2	58.7	40.7
3. Smaalenenes —	95.1	68.3	67.2	64.9	68.6	73.6	76.7	87.9	73.5	60.9	60.9
4. Buskeruds —	77.3	68.9	65.2	57.6	67.3	75.3	68.9	68.9	68.3	73.7	65.2
5. Jarlsb. og Laurviks —	86.4	87.5	76.1	55.7	54.8	47.7	69.5	67.6	69.6	68.3	62.1
6. Hedemarkens —	56.6	44.6	38.7	32.7	40.9	40.1	52.2	41.3	50.1	38.6	38.2
7. Christians —	41.8	29.0	24.1	27.0	37.4	29.9	28.3	26.6	37.7	30.2	29.0
8. Bratsbergs —	72.3	84.8	83.2	65.1	60.3	49.5	80.1	78.7	61.0	55.7	62.6
9. Nedenæs —	67.4	60.0	70.7	53.8	73.2	63.9	71.7	63.2	58.2	67.9	61.8
10. Lister og Mandals —	80.0	70.2	83.6	46.4	51.2	48.2	59.3	55.8	58.0	54.5	56.5
11. Stavanger —	62.1	54.3	46.9	51.5	45.7	42.3	50.9	58.6	67.3	52.9	55.1
12. Søndre Bergenhus —	26.4	21.2	16.4	17.6	15.8	24.0	18.5	15.8	13.4	15.9	17.5
13. Bergens By	172.9	138.8	118.1	116.4	143.6	126.8	162.8	158.8	117.5	109.9	132.1
14. Nordre Bergenhus Amt	39.4	21.4	21.3	19.2	28.5	34.2	19.1	20.7	28.6	25.0	22.0
15. Romsdals —	61.5	41.1	31.5	30.0	34.6	28.9	31.1	37.7	38.8	27.9	31.0
16. Søndre Trondhjems —	91.8	90.8	59.3	53.1	51.8	52.3	48.2	48.3	57.3	54.1	52.4
17. Nordre —	55.6	34.6	27.9	27.8	36.8	30.5	26.9	31.8	34.1	33.9	20.6
18. Nordlands —	47.6	42.8	39.7	27.6	26.1	19.1	26.7	26.2	37.3	22.6	27.4
19. Tromsø —	72.9	60.0	52.8	34.6	33.1	29.6	33.1	29.2	40.9	19.6	31.3
20. Finnmarkens —	86.4	80.1	54.8	56.8	65.4	46.1	34.3	53.1	78.7	48.8	55.0

¹⁾ Fraregnet simpel Feber, som alene er opgivet for 1871—75.

Dødeligheden i 1882 i Forhold til Folkemængden og tidligere Dødelighed.

La mortalité en 1882 par rapport à la population et comparée avec celle des années précédentes.

Tabel IV. Riget og Overøvrighedsdistrikter.	Beregnet Befolkning ved Aarets Midte i 1882.	Antal Døde i 1882.	Døde af 100 Levende.									
			1882.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	Femaaret 1876—80.	Femaaret 1871—75.	Femaaret 1866—70.
Riget.....	1 912 600	35 325	18.5	16.95	16.01	15.13	15.86	17.04	18.91	16.56	17.45	17.41
Landdistrikter.....	1 499 900	26 639	17.8	16.29	15.05	14.27	14.88	16.36	18.01	15.73	-	-
Byer.....	412 700	8 686	21.4	19.35	19.61	18.43	19.45	20.00	22.30	19.99	-	-
I. Christiania Stift....	532 000	9 531	17.9	16.99	16.57	15.59	15.72	18.23	21.15	17.41	18.36	19.16
II. Hamar —.....	231 200	3 587	15.5	14.79	13.83	13.49	14.16	15.46	15.00	14.34	14.83	14.97
III. Christianssand —.....	361 500	6 433	17.8	18.93	18.65	17.13	17.51	17.80	21.03	18.41	18.68	18.88
IV. Bergens —.....	301 100	5 615	18.6	15.98	15.03	14.52	16.34	16.94	18.04	16.16	17.05	15.66
V. Trondhjems —.....	281 100	5 834	20.7	15.93	14.41	13.72	15.33	16.68	16.91	15.40	16.49	15.25
VI. Tromsø —.....	205 700	4 325	21.0	18.65	16.09	15.23	13.46	15.11	18.26	15.99	18.12	19.51
1. Christiania By.....	122 200	2 547	20.8	19.52	21.79	19.14	19.09	20.69	24.03	20.78	22.17	22.39
2. Akershus Amt..	98 800	1 710	17.3	16.43	14.97	13.92	14.05	18.65	20.90	16.72	17.73	18.52
3. Smaalenes —.....	114 700	2 009	17.5	15.14	14.29	14.83	15.33	16.91	21.07	16.46	19.00	18.59
4. Buskeruds —.....	103 300	1 707	16.4	15.87	15.90	14.46	15.37	19.34	18.46	16.70	16.66	18.88
5. Jarlsberg og Laurv. —.....	93 000	1 558	16.7	17.72	15.42	15.36	14.48	15.77	22.07	16.59	16.85	18.74
6. Hedemarkens —.....	121 100	1 891	15.6	15.70	13.95	13.30	13.23	15.37	16.03	14.37	14.95	15.76
7. Christians —.....	110 100	1 696	15.4	13.76	13.70	13.89	15.14	15.55	13.92	14.41	14.74	14.18
8. Bratsbergs —.....	87 000	1 472	16.9	18.34	16.17	16.09	15.66	17.54	18.59	16.77	17.41	19.98
9. Nedenæs —.....	79 800	1 282	16.1	17.04	19.51	15.51	18.51	17.47	22.90	18.74	18.83	20.79
10. Lister og Mandals —.....	77 200	1 549	20.1	20.82	22.15	17.76	19.40	18.92	22.79	20.21	20.59	20.15
11. Stavanger —.....	117 500	2 130	18.1	19.06	17.60	18.58	16.98	17.57	20.42	18.23	18.20	15.16
12. Søndre Bergenhus —.....	121 000	2 393	19.8	16.19	15.79	14.68	16.04	17.23	18.44	16.44	17.31	15.92
13. Bergens By.....	44 000	1 018	23.1	20.81	19.04	19.52	20.64	21.88	25.47	21.37	24.41	21.06
14. Nordre Bergenhus Amt..	87 600	1 315	15.0	14.96	13.83	12.84	15.20	14.93	15.10	14.48	15.43	14.80
15. Romsdals —.....	125 600	2 384	19.0	14.16	12.40	12.27	14.79	15.67	15.77	14.17	15.31	15.91
16. Søndre Trondhjems —.....	121 600	2 662	22.9	18.23	15.87	14.65	15.60	18.46	17.42	16.40	17.60	16.31
17. Nordre —.....	82 400	1 677	20.3	13.84	13.55	13.92	15.19	15.20	17.21	15.04	15.30	14.10
18. Nordlands —.....	117 400	2 319	19.7	18.25	15.14	14.05	13.31	14.43	18.07	14.97	17.69	16.96
19. Tromsø —.....	60 900	1 341	22.0	16.60	14.58	14.57	15.94	15.37	17.05	15.30	16.68	19.41
20. Finmarkens —.....	27 400	665	24.3	24.98	23.41	21.68	22.55	17.42	21.73	21.39	23.15	30.77

Dødeligheden i Rigets Land- og Bydistrikter.

La mortalité dans la campagne et dans les villes par diocèses et par préfectures.

Tabel V.		Rigets Landdistrikter.			Rigets Byer (amtsvis).		
Overøvrighedsdistrikt.		Beregnet Befolkning ved Aarets Midte i 1882.	Antal Døde i 1882.	Døde pro Mille.	Beregnet Befolkning ved Aarets Midte i 1882.	Antal Døde i 1882.	Døde pro Mille.
Riget ..		1 499 900	26 639	17.76	412 700	8 686	21.05
I.	Christiania Stift..	320 900	5 348	16.67	211 200	4 183	19.81
II.	Hamars — ..	224 100	3 452	15.40	7 100	135	19.01
III.	Christianssands — ..	273 600	4 645	16.94	87 900	1 788	20.34
IV.	Bergens — ..	249 900	4 468	17.88	51 200	1 147	22.40
V.	Trondhjems — ..	241 700	4 783	19.77	39 400	1 051	26.68
VI.	Tromsø — ..	189 700	3 943	20.72	16 000	38	23.9
1.	Christiania By.....	-	-	-	122 200	2 547	20.84
2.	Akershus Amt	95 200	1 658	17.42	3 600	52	14.44
3.	Smaaleneues —	83 300	1 375	16.51	31 400	634	20.13
4.	Buskeruds —	76 600	1 242	16.13	26 700	465	17.24
5.	Jarlsb. og Laurv. —	65 800	1 073	16.31	27 200	485	17.83
6.	Hedemarkens —	116 900	1 806	15.45	4 200	85	20.23
7.	Christians —	107 200	1 646	15.36	2 900	50	17.24
8.	Bratsbergs —	67 500	1 142	16.91	19 500	330	16.91
9.	Nedenæs —	66 100	1 057	15.99	13 700	225	16.41
10.	Lister og Mandals —	57 400	1 084	18.89	19 800	465	23.48
11.	Stavanger —	82 600	1 362	16.48	34 900	768	22.01
12.	Søndre Bergenhus —	121 000	2 393	19.78	-	-	-
13.	Bergens By.....	-	-	-	44 000	1 018	23.14
14.	Nordre Bergenhus Amt	87 000	1 304	14.69	600	11	18.44
15.	Romsdals —	107 500	2 009	18.69	18 100	375	21.82
16.	Søndre Trondhjems Amt	97 800	1 981	20.26	23 800	681	28.62
17.	Nordre — —	78 300	1 564	19.91	4 100	113	27.21
18.	Nordlands —	114 400	2 227	19.47	3 000	92	36.66
19.	Tromsø —	54 500	1 196	21.92	6 400	145	22.14
20.	Finmarkens —	20 800	520	25.00	6 600	145	21.97

Dødeligheden i Byerne i 1882.

La mortalité dans les villes en 1882.

Amt.	Tabel VI. Byer.	Tilstede- værende Folke- mængde 31te Decbr. 1875.	Antal Døde i 1882.	Døde af 1000 Levende.				
				1882.	1881.	1880.	1879.	1878.
I.	Christiania By ¹⁾ . .	122 200	2 547	20.8	19.5	21.0	18.4	18.2
II.	Drøbak	2 047	38	18.6	19.5	18.1	10.3	19.5
	Hvitsten	156	3	19.2	33.4	6.4	6.4	12.8
	Hølen	266	2	7.5	7.5	11.0	7.5	11.3
	Son	748	9	12.0	18.8	16.0	14.7	9.4
III.	Moss	5 117	136	26.6	20.9	22.1	20.1	15.4
	Sarpsborg	3 272	70	18.3	16.2	11.3	16.2	22.9
	Fredrikstad	9 616	206	21.4	17.3	14.6	14.7	19.5
	Fredrikshald	9 792	232	23.7	17.7	17.6	18.4	21.4
IV.	Drammen	18 643	352	18.9	18.3	20.6	16.6	20.5
	Holmsbo	433	6	13.9	32.3	9.2	25.4	20.8
	Hønefos	1 149	29	25.2	8.7	14.8	19.2	18.3
	Kongsberg	4 357	78	17.8	19.5	21.6	15.4	20.9
V.	Svelvik	1 614	32	19.8	18.6	21.4	15.5	16.1
	Holmestrand	2 147	47	21.9	19.1	21.9	21.9	15.4
	Horten	5 302	90	16.9	17.9	17.7	17.0	15.8
	Aasgaardstrand	488	10	20.5	16.4	12.5	20.5	16.4
	Tønsberg	5 066	86	16.9	22.5	13.8	16.8	15.4
	Sandefjord	2 307	40	17.3	21.2	16.0	13.0	14.3
	Laurvik	7 737	180	23.3	28.4	18.9	17.7	18.0
VI.	Kongsvinger	1 152	29	25.2	25.2	19.1	23.4	13.9
	Hamar	2 335	56	24.0	25.5	22.3	12.4	19.7
VII.	Gjøvik	1 051	21	20.0	13.3	8.6	13.3	11.4
	Lillehammer	1 551	29	18.7	18.7	10.3	12.3	20.6
VIII.	Brevik	2 252	47	20.9	15.1	16.9	18.7	23.5
	Porsgrund	3 453	79	22.9	16.8	21.1	16.2	21.1
	Skien	5 362	100	18.6	18.6	24.2	15.3	20.3
	Stathelle	427	5	11.7	32.8	16.4	9.4	25.8
	Langesund	1 084	24	22.1	14.7	18.4	28.6	13.8
	Kragerø	4 669	75	16.1	17.9	20.3	13.3	17.1

¹⁾ Hjemmehørende Befolkning ved Aarets Midte, hvorefter Dødeligheden er beregnet.

Dødeligheden i Byerne i 1882.

Amt.	Tabel VI (Forts.). Byer.	Tilstede- værende Folke- mængde 31te Decbr. 1875.	Antal Døde i 1882.	Døde af 1000 Levende.				
				1882.	1881.	1880.	1879.	1878.
IX.	Østerrisør	2 390	42	17.6	17.1	18.4	18.4	21.3
	Tvedestrand	1 364	30	22.8	16.9	17.6	5.1	16.9
	Arendal	4 132	72	17.4	20.9	18.9	16.7	21.8
	Grimstad	2 552	59	23.1	27.4	22.4	14.1	19.6
	Lillesand	1 325	22	16.7	18.8	18.9	18.0	18.1
X.	Christianssand	11 766	299	25.4	20.4	31.0	24.4	22.5
	Mandal	3 885	76	19.6	20.8	23.7	19.0	21.1
	Farsund	1 419	34	24.0	31.0	19.7	16.2	22.6
	Flekkefjord	1 651	56	33.9	27.1	26.0	18.7	17.6
XI.	Sogndal	490	6	12.2	24.5	26.5	12.2	30.6
	Ekersund	2 408	54	22.4	17.4	23.7	25.3	22.8
	Sandnæs	1 468	34	23.2	25.6	16.3	23.1	13.6
	Stavanger	19 004	548	28.8	25.6	26.5	28.8	23.1
	Kopervik	817	20	24.5	26.9	20.8	17.1	20.8
	Skudsnæshavn	1 224	19	15.5	14.7	17.2	8.2	23.7
	Haugesund	4 102	87	21.2	19.2	21.4	18.8	22.9
XIII.	Bergens By	38 573	1 018	26.4	23.4	21.6	21.8	22.2
XIV.	Florø	503	11	21.9	23.8	17.9	11.3	17.9
XV.	Aalesund	5 603	118	21.1	14.4	13.0	12.1	18.9
	Molde	1 672	64	38.3	30.5	30.5	24.5	26.3
	Christianssund	8 251	193	23.5	24.2	19.3	16.7	24.7
XVI.	Trondhjem	22 152	681	30.7	24.8	21.0	20.6	22.2
XVII.	Levanger	955	25	26.2	11.5	24.1	15.7	12.6
	Stenkjær	1 427	45	31.5	20.3	13.3	10.5	21.0
	Namsos	1 592	43	27.0	24.5	18.9	17.7	26.8
XVIII.	Mosjøen	774	32	41.3	29.7	25.8	19.4	27.1
	Bodø	1 519	60	39.1	48.7	18.3	30.3	17.8
XIX.	Tromsø	5 409	145	26.8	16.3	18.5	22.6	19.4
XX.	Hammerfest	2 101	40	19.0	23.3	29.9	20.0	27.1
	Vardø	1 326	46	34.7	51.3	34.7	25.0	23.5
	Vadsø	1 764	59	33.4	24.9	20.4	28.9	28.9

Døde i Forhold til
Nombre des décès par 1000

Tabel VII.	1882.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	1875.	1874.	1873.	1872.	1871.	1870.
Riget	595	556	518	470	511	537	594	603	591	563	558	579	558
Landdistrikt	594	544	514	464	509	538	586	595	576	554	546	572	544
Byer	597	561	533	489	516	534	605	632	649	597	609	605	600
Overøveghedsdistrikt:													
Christiana	584	540	532	468	460	515	592	648	623	632	580	530	620
Akershus	616	588	541	457	510	599	650	678	628	630	606	586	644
Smaalenene	546	471	463	438	474	508	625	765	698	548	494	550	530
Buskerud	508	507	527	438	495	626	560	545	574	571	537	523	630
Jarlsb. og Laurv.	521	564	477	461	455	536	743	614	613	549	516	612	620
Hedemarken	514	533	479	431	450	501	498	532	540	480	448	491	563
Christians	516	498	477	479	586	545	484	505	577	548	477	501	530
Bratsberg	546	620	573	516	527	567	599	584	557	594	591	588	530
Nedenæs	521	569	618	474	558	510	767	639	582	632	587	611	590
Lister og Mandal	652	657	763	557	670	585	753	721	755	737	750	694	600
Stavanger	569	596	535	556	526	533	604	594	602	478	611	697	540
Søndre Bergenhus	613	531	496	448	535	546	599	702	523	533	541	598	460
Bergen	630	644	548	579	564	574	745	745	601	720	707	739	700
Nordre Bergenhus	528	528	499	437	581	527	531	540	636	548	450	514	530
Romsdal	667	494	445	407	518	534	525	590	535	515	506	534	470
Søndre Trondhjem	807	660	563	506	550	617	577	563	645	633	723	638	670
Nordre Trondhjem	786	527	503	490	538	544	632	587	585	621	641	630	610
Nordland	569	566	439	415	382	419	538	543	516	496	611	559	500
Tomsø	707	539	457	427	444	445	477	508	493	455	447	488	460
Finmarken	689	651	612	558	589	442	542	699	589	483	521	665	730

I Tabel IV gives en Oversigt over de Dødes Antal i 1882 og Dødeligheden i dette og en Del tidligere Aar samt i Femaarene 1866—1870 1871—1875 og 1876—1880.

Tabel V giver en Oversigt over Dødeligheden i Rigets Land- og By-distrikter med Fordeling paa Stifter og Amter.

Tabel VI giver en Oversigt over Dødeligheden i Byerne, ved hvilken Beregning Folkemængden den 31te December 1875 er lagt til Grund, saa de meddelte Forholdstal stille sig ugunstigere end det virkelige Forhold.

Tabel VII viser Døde i Forhold til levende Født fra 1858—1882 samt for Femaarene 1876—1880, 1871—1875.

Temperaturforhold. Kyststrækningen langs Norges Sydvestspids har havt den høieste aarlige Middeltemperatur, omkring 8 Grader. En Temperatur af 7 Grader og derover findes fra Mundingen af Christianiafjorden rundt Kysten

OOO levende Fødte.

nfants nés vivants.

1869.	1868.	1867.	1866.	1865.	1864.	1863.	1862.	1861.	1860.	1859.	1858.	Femaaret.	
												1876—80.	1871—75.
597	614	618	532	520	559	576	623	636	516	490	480	523	579
598	601	605	517	509	554	572	619	621	500	467	447	521	569
594	671	673	600	575	583	600	640	708	601	616	550	531	619
530	734	761	698	537	550	628	704	823	645	730	568	509	597
659	729	703	543	508	570	564	584	608	534	475	432	563	626
620	675	649	548	484	618	559	590	563	518	493	447	499	603
601	666	731	506	511	588	659	651	574	477	445	484	528	548
701	654	778	481	473	583	546	586	579	507	479	512	516	582
511	658	555	425	447	482	502	565	493	426	346	355	472	493
504	532	557	442	469	511	472	636	561	387	358	375	512	520
689	691	854	653	566	609	602	616	659	508	710	482	551	584
640	788	727	635	548	641	635	625	774	646	610	584	572	614
698	702	686	655	557	672	620	588	724	555	608	506	657	732
539	497	519	472	470	542	510	508	588	406	461	327	545	596
546	497	540	494	489	592	626	540	661	475	516	488	521	579
652	639	729	568	646	749	776	696	905	692	733	610	595	701
579	465	534	465	468	549	530	560	576	578	470	476	513	531
544	556	457	567	566	508	644	743	656	524	423	491	483	536
611	632	556	552	733	521	521	602	661	706	544	543	561	634
595	473	479	577	570	505	483	604	781	546	446	493	540	614
664	619	539	478	440	454	637	767	691	489	433	548	435	543
670	661	577	470	473	543	650	767	678	452	440	570	449	477
780	915	787	747	643	681	810	783	492	575	478	812	551	596

til Munden af Trondhjemsfjorden, idet ogsaa den største Del af de vestlandske lange Fjorde gaa ind i dette Belte. Over det søndenfjeldske Norge aftager Temperaturen rask, idet man fjerner sig fra Havet (Granheim i vestre Slidre 2° og Dovre 1°). Følges Kysten, aftager derimod Temperaturen langsomt, saaledes paa den lange Strækning langs nordre Trondhjems og Nordlands Amter synker kun Temperaturen 2° (Røst i Lofoten 5° Middeltemperatur) og ved Landets nordligste Station Gjæsør er Middeltemperaturen henved 2 Grader; (Røros Middeltemperatur er under Frysepunktet). Den høieste maanedlige Middeltemperatur var i Juli 16,7° i Sannesund (ved Christianiafjordens Munding) og 16,5° i Christiania, den laveste ÷ 15,8 i December i Tønset og ÷ 15,0 i Elvenæs (Sydvaranger) Distrikt). Hvad Afvigelsen fra den normale Middeltemperatur angaar, udpræge Aarets første Maaneder sig ved en høj Temperatur, der i Januar endog gik op til over 7 Grader over de for denne Maaned normale Værdier og

Samtlige af Lægerne anmeldte epidemisk

Les maladies épidémiques dans le

Tabel VIII.			Samtlige		Angrebne af epide- miske Syg-	Exanthema- tisk Typhus.		Typhoid- feber.		Cerebro- spinal- Meningit.	
Overøvrighedsdistrikter.			Angr.	Dødsf.		Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.
					domme af 1000 Indv.						
Riget			143351	7596	75.0	524	38	2390	249	41	1
I.	Christiania	Stift	56489	2411	106.2	1	1	742	66	3	
II.	Hamars	—	11463	572	49.6	-	-	134	17	1	
III.	Christianssands	—	25168	958	69.6	14	2	313	43	6	
IV.	Bergens	—	17337	1133	57.6	44	3	445	44	13	
V.	Trondhjems	—	20490	1477	72.8	2	1	350	41	10	
VI.	Tromsø	—	12404	1045	60.3	463	31	406	38	8	
1.	Christiania By		24911	1067	203.8	1	1	351	23	-	
2.	Akershus Amt		4445	262	44.8	-	-	78	12	-	
3.	Smaalenenes —		10911	476	95.1	-	-	115	8	3	
4.	Buskeruds —		8188	370	77.3	-	-	120	16	-	
5.	Jarlsb. og Laurv. — . . .		8034	236	86.4	-	-	78	7	-	
6.	Hedemarkens —		6851	331	56.6	-	-	73	10	-	
7.	Christians —		4612	241	41.8	-	-	61	7	1	
8.	Bratsbergs —		6293	226	72.3	-	-	16	3	-	
9.	Nedenæs —		5381	167	67.4	-	-	61	8	-	
10.	Lister og Mandals — . . .		6189	228	80.2	1	-	73	15	-	
11.	Stavanger —		7305	337	62.1	13	2	163	17	6	
12.	Søndre Bergenhus — . . .		3197	350	26.4	-	-	212	19	1	
13.	Bergens By		7608	358	172.9	3	-	78	8	1	
14.	Nordre Bergenhus Amt . . .		3454	223	39.4	41	3	122	12	9	
15.	Romsdals —		7725	481	61.5	2	1	135	13	2	
16.	Søndre Trondhjems — . . .		11273	806	91.8	-	-	132	16	5	
17.	Nordre Trondhjems — . . .		4570	392	55.6	-	-	116	17	5	
18.	Nordlands —		5592	567	47.6	-	-	206	26	6	
19.	Tromsø —		4440	386	72.9	171	10	177	11	2	
20.	Finmarkens —		2372	92	86.6	292	21	23	1	-	

ygdomme fordelte paa Stifter og Amter.

diocèses et dans les préfectures.

Barsel-feber.		Børne-kopper.		Vand-kopper.		Skarlagens-feber.		Røde Hunde.	Mæslinger.		Rosen.		Kighoste.		Diphtherisk Svælgbetændelse.	
Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Angr.	Dsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.
46	98	438	52	1555	1	8719	1231	154	16905	679	1719	49	6563	311	3737	892
25	28	178	19	688	-	400	25	21	6134	270	584	17	2687	137	932	174
69	10	7	-	56	-	433	37	-	2297	109	190	3	1067	47	237	47
80	17	247	32	395	-	596	38	106	3792	78	381	15	968	39	504	99
35	9	6	1	166	1	3248	473	5	2193	103	218	3	920	37	351	54
98	25	-	-	160	-	2662	409	6	1124	82	200	7	691	43	483	138
39	9	-	-	90	-	1380	249	16	1365	37	146	4	230	8	1230	380
28	4	70	7	268	-	308	18	-	891	123	78	5	1543	89	56	14
28	4	81	10	52	-	27	1	-	893	39	67	3	173	5	167	40
10	5	6	-	122	-	41	5	9	2604	62	150	1	218	6	565	95
19	5	3	-	96	-	5	-	2	1408	43	190	4	400	30	67	9
40	10	18	2	150	-	19	1	10	338	3	99	4	353	7	77	16
41	5	7	-	47	-	433	37	-	962	30	103	3	790	38	109	19
28	5	-	-	9	-	-	-	-	1335	79	87	-	277	9	128	28
16	3	1	-	174	-	38	1	22	843	11	98	3	131	7	97	17
10	2	24	3	44	-	93	3	13	986	21	85	3	156	7	93	18
26	6	154	20	62	-	85	4	49	745	25	121	2	287	9	103	31
28	6	68	9	115	-	380	30	22	1218	21	77	7	394	16	211	33
12	4	4	-	22	-	1577	228	-	177	11	45	1	120	7	68	17
3	3	1	1	110	-	856	140	5	791	45	64	1	132	8	80	7
11	1	1	-	19	1	434	55	-	695	32	81	1	410	14	131	17
28	5	-	-	59	-	1147	138	2	919	34	74	-	464	16	103	13
57	16	-	-	109	-	1197	229	1	281	41	106	7	163	16	296	98
22	5	-	-	7	-	699	92	3	454	22	48	-	322	19	156	40
19	2	-	-	10	-	1040	178	8	660	9	82	1	225	8	631	213
14	3	-	-	45	-	285	69	6	226	12	37	3	5	-	578	161
6	4	-	-	35	-	55	2	2	479	16	27	-	-	-	21	6

Samtlige af Lægerne anmeldte epidemiske

Les maladies épidémiques dans les

Tabel VIII (Forts.).				Strube- hoste.		Kusma.		Akut Bronchit og andre katarrhalske Tilfælde.		Lunge- betændelse.	
Overøvrighedsdistrikter.				Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.
Riget				758	487	1934	1	57591	880	9944	1635
I.	Christiania	Stift		232	162	1130	-	26905	523	2989	511
II.	Hamars	—		62	43	29	-	3692	66	1297	139
III.	Christianssand	—		121	72	127	-	10531	125	1585	273
IV.	Bergens	—		30	29	456	1	4889	47	1179	221
V.	Trondhjems	—		118	77	155	-	7714	82	2293	404
VI.	Tromsø	—		195	104	37	-	3860	37	601	87
1.	Christiania By			47	47	439	-	13594	304	593	112
2.	Akershus	Amt		45	26	21	-	1701	30	411	63
3.	Smaalenenes	—		65	49	228	-	4177	84	665	118
4.	Buskeruds	—		36	21	36	-	3552	73	648	126
5.	Jarlsb. og Laurv.	—		39	19	406	-	3881	32	672	92
6.	Hedemarkens	—		45	34	24	-	2299	41	742	82
7.	Christians	—		17	9	5	-	1393	25	555	57
8.	Bratsbergs	—		21	10	24	-	2756	38	666	104
9.	Nedenæs	—		13	8	5	-	2292	34	306	43
10.	Lister og Mandals	—		28	17	46	-	2708	17	212	47
11.	Stavangers	—		59	37	52	-	2775	36	401	79
12.	Søndre Bergenhus	—		2	2	25	-	326	5	218	36
13.	Bergens By			12	12	387	-	3240	22	218	64
14.	Nordre Bergenhus	Amt		4	3	29	-	600	11	380	53
15.	Romsdals	—		26	23	147	1	2095	16	1084	173
16.	Søndre Trondhjems	—		84	56	10	-	5088	52	907	162
17.	Nordre	—		20	10	13	-	1254	23	665	137
18.	Nordlands	—		118	59	6	-	1357	14	271	35
19.	Tromsø	—		69	40	29	-	1732	17	206	35
20.	Finmarken	—		8	5	2	-	771	6	124	17

Sygdomme fordelt paa Stifter og Amter.

diocèses et dans les préfectures.

Pleurit.		Gigtfeber.		Koldfeber.	Akut Diarrhoe og Cholera nostras.		Blodgang.		Skjørbug.	
Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.	Angr.	Dødsf.
2001	81	2301	52	124	24776	790	583	46	148	7
446	26	753	12	45	11455	433	28	4	11	-
216	7	271	8	1	1288	28	90	9	26	1
435	13	442	9	59	4386	92	35	3	45	3
306	15	287	10	9	2463	75	68	2	6	1
358	16	359	8	4	3455	122	242	19	6	-
240	4	189	5	6	1729	40	120	9	54	2
9	9	286	-	18	6329	311	2	-	-	-
93	6	76	1	5	516	20	11	2	-	-
127	6	112	2	3	1681	30	8	2	2	-
118	2	137	7	9	1331	34	7	-	4	-
99	3	142	2	10	1598	38	-	-	5	-
134	7	128	4	1	850	17	48	4	15	-
82	-	143	4	-	438	11	42	5	11	1
78	3	94	4	8	1159	20	20	2	31	-
108	-	82	2	20	984	14	3	-	3	1
103	4	151	-	19	1211	30	2	-	3	1
143	6	115	3	12	1032	28	10	1	8	1
73	3	64	6	5	239	9	6	2	1	-
62	3	109	2	3	1442	41	9	-	2	1
65	3	57	2	-	346	13	18	-	1	-
207	9	111	1	3	1032	30	83	6	2	-
160	5	240	5	1	2339	95	95	6	2	-
97	8	65	2	1	520	9	99	7	4	-
146	3	101	2	1	659	13	33	3	13	-
64	-	51	2	2	705	17	26	6	10	-
30	1	37	1	3	365	10	61	-	31	2

De af Lægerne behandlede Tilfælde af epidemiske Sygdomme efter Tid, Kjøen og Alder.

Le nombre des cas des maladies épidémiques traitées par mois, par sexe et par âge.

Tabel IX.	Hele Aaret.				Kjøn og Alder (par sexe et âge).				Tiden er opgivet for.
	Behand- lede.	Procentfor- holdet til samtlige be- handlede epidemiske Sygdomme.	Deraf Døde.	Procent Døde af Behandlede.	1		2		
					Børn (under 15 Aar).		Voxne (over 15 Aar).		
					Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	
Typhus exanthematicus	523	0.4	37	7.1	127	94	146	156	523
Febris typhoidea	2383	1.7	242	10.2	316	306	856	818	2353
Meningitis cerebrospinalis epidemica	40	0.03	16	40.0	11	13	8	8	40
Febris puerperalis	431	0.3	83	19.3	-	-	-	431	428
Variolæ	438	0.3	52	11.9	57	67	127	178	437
Varicellæ	1555	1.3	1	0.1	717	714	55	52	1553
Scarlatina	8595	6.9	1107	12.9	3717	3606	368	456	8530
Rubeolæ	154	0.1	-	-	55	51	10	19	154
Morbilli	16842	11.8	616	3.7	6973	7196	1103	1111	16841
Erysipelas	1711	1.2	41	2.4	126	141	535	847	1691
Tussis convulsiva	6537	4.6	285	4.4	2949	3245	113	143	6473
Diphtheritis faucium	3533	2.5	688	1.9	1100	1239	458	609	3503
Angina membranacea (Croup)	680	0.5	409	60.1	342	315	2	8	667
Parotitis	1934	1.3	1	0.1	743	593	337	216	1933
Catarrhus, Bronchitis acuta	57518	40.4	807	1.4	13323	13553	14429	14382	57222
Angina									
Pneumonia	9795	6.9	1486	15.2	1833	1511	3645	2421	9757
Pleuritis	1990	1.4	70	3.5	211	174	931	606	1937
Rheumatismus articulorum acutus	2298	1.6	49	2.1	180	164	934	964	2281
Febris intermittens	124	0.1	-	-	4	1	100	17	114
Diarrhoea acuta, Cholera nostras	24727	17.3	741	3.0	6835	6458	5360	5216	24672
Dysenteria	572	0.4	35	6.1	137	152	123	132	563
Scorbutus	148	0.1	7	4.7	10	12	69	48	126
Tilsammen.	142528		6773		39766	39605	29709	28838	141798
					137918				

Tabel IX.

	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Typhus exanthematicus	35	41	102	55	61	55	24	32	23	21	32	42
Febris typhoidea	161	184	143	159	184	142	150	234	287	307	188	214
Meningitis cerebrospinalis epidemica	2	2	4	2	5	7	2	•	4	2	2	8
Febris puerperalis	45	34	40	52	37	28	21	25	33	44	35	34
Variolæ	21	19	117	94	72	17	16	35	25	8	7	6
Varicellæ	146	111	182	163	141	102	48	78	90	98	187	207
Scarlatina	670	655	512	545	623	618	755	554	625	707	1153	1113
Rubeolæ	27	25	23	22	4	7	3	11	9	5	9	9
Morbilli	3849	3116	2795	2236	1763	1300	856	360	190	136	142	98
Erysipelas	162	125	171	160	153	157	132	113	108	119	129	162
Tussis convulsiva	508	424	544	482	457	463	479	638	634	656	653	535
Diphtheritis faucium	309	219	267	232	210	264	209	222	313	320	460	478
Angina membranacea (Croup)	46	49	67	48	48	52	42	33	60	77	73	72
Parotitis	194	138	136	156	136	112	92	62	66	143	247	451
Catarrhus, Bronchitis acuta	5518	6188	6231	5731	5170	3520	2842	2618	3322	4407	5464	6211
Angina	832	942	1139	1406	1290	643	438	311	304	485	830	1137
Pneumonia	176	166	159	187	211	185	153	147	137	132	120	164
Pleuritis												
Rheumatismus articularum acutus	210	210	238	239	227	197	148	108	124	150	173	257
Febris intermittens	9	8	8	13	12	5	14	8	15	7	6	9
Diarrhoea acuta, Cholera nostras	1559	1402	1509	1295	1280	1696	2900	5072	3429	1844	1456	1230
Dysenteria	31	41	27	33	33	33	70	99	55	56	51	34
Scorbutus	10	6	15	22	21	13	8	5	7	2	9	8
Tilsammen	14520	14105	14429	13332	12138	9616	9402	10765	9860	9726	11426	12479

De af Lægerne behandlede Tilfælde af de forskellige epidemiske Sygdomme i Procentforhold til
Summen af samtlige epidemiske Sygdomme i Aaret.

Les maladies épidémiques spéciales par rapport au nombre total des maladies épidémiques traitées dans les années 1870—1882.

Tabel X.	1882.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	1875.	1874.	1873.	1872.	1871.	1870.
Exanthematisk Typhus ..	0.4	0.1	0.04	0.09	0.09	0.1	0.1	0.2	0.3	0.4	0.5	-	-
Typhoidfeber	1.7	1.6	2.6	2.4	3.1	2.9	3.1	3.6	4.0	4.2	5.1	5.1	5.9
Simpel Feber	-	-	-	-	-	-	-	4.3	3.9	4.2	5.0	4.8	5.3
Cerebrospinal-Meningit ...	0.03	0.03	0.03	0.04	0.05	0.2	0.4	0.1	-	-	-	-	-
Barselfeber	0.3	0.4	0.5	0.6	0.5	0.7	0.8	0.7	0.8	0.6	0.7	0.8	0.6
Børnekopper	0.3	0.07	0.2	0.003	0.03	-	0.2	0.4	0.2	0.1	0.4	1.4	0.3
Vandkopper	1.1	1.2	1.3	1.4	1.4	1.4	1.1	1.2	1.4	1.1	1.2	1.8	1.3
Skarlagenfeber	6.0	4.7	4.1	4.7	5.0	8.7	13.1	5.4	1.8	3.2	6.5	12.8	7.2
Røde Hunde	0.1	1.7	1.9	0.3	0.09	0.2	0.1	0.1	0.3	0.4	0.6	0.7	0.3
Mæslinger	11.8	11.7	0.4	1.3	3.8	4.3	2.1	1.3	10.6	13.3	0.2	0.8	3.1
Rosen	1.2	1.6	1.7	2.0	1.6	1.9	2.2	2.6	3.0	1.9	1.7	2.2	2.2
Kighoste	4.6	5.2	6.6	2.1	5.2	5.3	2.7	2.8	4.0	5.4	6.7	0.7	2.0
Diphtherisk Svælgbetænd.	2.5	1.3	0.9	1.0	0.7	0.9	1.7	1.6	1.5	1.0	1.4	1.7	1.6
Strubehoste	0.5	0.3	0.3	0.3	0.2	0.3	0.4	0.3	0.5	0.4	0.4	0.4	0.3
Kusma	1.3	0.7	0.3	0.3	0.2	0.5	0.4	0.8	2.8	1.9	1.2	0.6	0.5
Akut Bronchit	40.4	42.6	45.1	50.8	46.5	44.2	42.1	42.7	38.4	36.2	37.1	37.4	36.4
Andre katarrhalske Tilf.													
Lungebetændelse	6.9	8.7	8.4	8.4	7.1	8.6	9.8	10.5	8.8	6.5	7.8	9.1	9.1
Pleurit	1.4	1.6	1.7	1.8	1.7	1.9	1.8	1.6	1.5	1.1	1.2	1.2	1.9
Gigtfeber	1.6	2.1	2.2	2.6	1.9	2.4	2.6	2.6	2.3	2.1	2.4	2.8	2.2
Koldfeber	0.09	0.08	0.09	0.1	0.1	0.2	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
Diarrhoe (akut)	17.3	13.8	20.6	19.3	19.8	14.9	14.5	15.9	13.4	14.8	18.8	14.7	18.7
Cholera nostras													
Cholera asiatica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2	-	-	-
Blodgang	0.4	0.4	0.8	0.3	0.4	0.2	0.3	0.3	0.5	0.6	0.8	0.7	0.7
Skjorbug	0.1	0.1	0.1	0.1	0.3	0.2	0.2	0.3	0.1	0.2	0.1	0.1	0.2

Liste over de i Byerne behandlede epidemiske Sygdomme i Aaret 1882.

Les maladies épidémiques dans les villes en 1882.

Tabel XI.	Behandlede.	Procent- forhold til de i hele Riget be- handlede Tilfælde af samme Syg- dom.	Deraf Døde.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Exanthematisk Typhus	67	12.8	4	-	4	2	3	3	2	1	6	12	10	8	16
Typhoidfeber	774	32.5	69	29	32	20	32	30	61	38	117	151	119	71	74
Simpel Feber	1132	-	-	106	103	74	93	71	88	82	85	93	115	123	99
Cerebrospinal-Meningit	12	30.0	4	-	-	-	2	-	1	-	-	2	1	2	4
Barselfeber	109	25.3	18	13	6	8	12	11	5	4	3	12	14	11	10
Børnekopper	188	42.0	26	3	8	46	38	20	7	1	20	29	4	6	6
Vandkopper	1148	73.8	-	93	80	128	122	98	80	26	41	52	75	157	196
Skarlagensfeber	1756	20.4	240	219	190	131	97	94	85	97	101	96	170	221	246
Røde Hunde	111	72.1	-	16	13	18	18	4	6	1	9	7	4	8	7
Mæslinger	8231	48.8	323	2183	1441	1642	1039	912	497	302	77	45	34	43	16
Rosen	706	41.3	16	72	53	69	58	63	63	54	38	47	41	58	90
Septichæmi, Pyæmi	16	-	12	4	2	2	-	2	2	-	-	-	-	1	3
Kighoste	3452	52.8	144	202	203	268	216	246	237	307	358	354	375	424	262
Diphtherisk Svælgbetændelse	947	26.8	137	102	76	92	63	56	58	50	45	72	64	131	138
Strubehoste	317	46.0	230	25	23	28	22	15	28	21	12	28	44	31	40
Kusma	1622	83.8	1	151	101	110	117	98	96	76	51	60	135	218	409
Akut Bronchit.	37850	65.8	535	3664	4397	4206	3830	3256	2008	1556	1547	2271	2983	3755	4377
Andre katarrhalske Tilfælde															
Lungebetændelse	3022	30.8	505	267	306	384	433	407	186	136	88	127	149	212	327
Pleurit	462	23.2	20	45	31	40	39	42	41	38	36	34	35	33	48
Gigtfeber	1020	44.4	14	90	83	105	90	92	87	55	53	62	72	93	138
Koldfeber	70	56.4	-	7	2	6	7	10	3	6	3	7	4	7	8
Diarrhoe (akut)	17188	69.5	567	1055	884	930	782	848	1122	2033	4002	2596	1265	925	746
Cholera nostras															
Blodgang	196	34.3	3	11	4	19	9	20	12	28	31	21	22	6	13
Skjorbug	20	13.5	3	1	1	3	2	2	2	-	1	4	-	1	3
Tilsammen	80416	56.4	2872	8358	8043	8331	7124	6400	4777	4912	6724	6182	5744	6545	7276
Syphilis	1920	-	25	199	175	198	166	149	150	179	134	159	162	136	113
Gonorrhoe og Urethrit	2390	-	-	206	210	194	193	219	166	193	185	199	226	202	197

Exanthematisk Typhus i Aarene 1872—1882.

Le typhus dans les années 1872—1882.

Tabel XII. Aar.	Ialt kjendte.		Be- handlede.	Deraf Døde.	Døde af 100 Be- handlede.
	Angrebne.	Døde.			
1882.....	524	98	523	37	7.2
1881.....	151	25	151	35	16.6
1880.....	45	3	45	3	6.7
1879.....	81	12	79	10	12.7
1878.....	89	11	89	11	12.4
1877.....	131	10	118	9	7.6
1876.....	119	16	111	8	7.2
1875.....	194	28	188	22	11.7
1874.....	290	37	284	31	10.9
1873.....	315	31	315	9	9.8
1872.....	394	42	393	10	10.4
Tiaaret 1872—1881	1809	215	1773	191	10.8

Typhoidfeber i Aarene 1872—1882.

La fièvre typhoïde dans les années 1872—1882.

Tabel XIII. Aar.	Ialt kjendte.		Be- handlede.	Deraf Døde.	Døde af 100 Be- handlede.
	Angrebne.	Døde.			
1882.....	2390	249	2383	242	10.3
1881.....	1944	208	1927	191	9.9
1880.....	2881	308	2837	289	10.2
1879.....	2173	245	2144	226	10.5
1878.....	3024	306	2992	274	9.2
1877.....	2604	265	2600	257	9.9
1876.....	3094	332	3069	307	10.0
1875.....	3581	418	3513	390	11.1
1874.....	3911	422	3889	400	10.3
1873.....	3742	400	3706	364	9.8
1872.....	4161	416	4118	375	9.1
Tiaaret 1872—1882	31115	3320	30795	3073	9.9

fremtrædende fandt Sted over den centrale Del af det sydlige Norge. Aaret begyndte usædvanlig varmt og vedblev med et Overskud af Varme i større eller mindre Grad gennem Aarets første 10 Maaneder i det sydlige Norge. Det nordenfjeldske Norge havde dog i flere Vaarmaaneder endel lavere Temperatur end normalt. Men ligesom Aaret begyndte med Overskud af Varme, saaledes endte det med paafaldende stærk Kulde i de 2 sidste Maaneder, der kom tilsyne med udpræget Regelmæssighed fra Nordkap til Lindesnæs, uden at dog disse Maaneders Kulde ophævede Virkningen af de 10 tidligere Maaneders Overskud paa Varme. Hele det sydlige Norge havde nemlig et Overskud paa omkring 1 Grad.

Den rigeligste Nedbør er falden over Vestkysten med dens dybe Fjorde fra Stat til Mandal. Foruden Vestkysten var Nedbørmængden rigelig i Mjøstrakterne, i det sydligste af Nordlands Amt, omkring Ranen og i Vesteraalen. Januar,

Antal Angrebne af Typhoidfeber 1000 Indvaanere.

Normbre des cas de la fièvre typhoïde par 1000 habitants.

Tabel XIV. Overøvrighedsdistrikt.			1882.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	1875.
Riget			1.25	1.02	1.51	1.15	1.62	1.41	1.69	1.98
I.	Christiania	Stift . .	1.39	0.94	1.49	0.91	2.08	1.04	1.74	1.90
II.	Hamars	— . . .	0.58	0.83	0.91	0.79	1.07	0.60	1.24	1.44
III.	Christianssand	— . . .	0.86	0.75	0.88	0.83	1.30	1.29	1.03	1.73
IV.	Bergens	— . . .	1.47	1.11	1.31	1.50	2.26	2.65	2.99	2.30
V.	Trondhjems	— . . .	1.24	0.92	1.72	1.42	1.31	2.06	1.51	2.09
VI.	Tromsø	— . . .	1.97	1.93	2.87	1.87	1.23	0.82	1.67	2.72
1.	Christiania		2.87	0.97	2.85	0.83	1.31	0.68	1.38	0.88
2.	Akershus	Amt	0.79	0.57	0.86	0.61	0.47	0.58	0.99	0.72
3.	Smaalenenes	—	1.00	1.01	1.42	0.68	1.08	1.51	2.42	2.96
4.	Buskeruds	—	1.16	1.39	1.28	1.12	5.68	1.69	2.35	3.20
5.	Jarlsb. og Laurviks	—	0.84	0.6	1.78	1.40	1.62	0.65	1.50	1.52
6.	Hedemarkens	—	0.60	1.01	1.15	0.92	1.54	0.52	1.62	2.35
7.	Christians	—	0.55	0.62	0.66	0.66	0.66	0.69	0.84	0.52
8.	Bratsbergs	—	0.18	0.45	0.62	0.57	0.73	0.60	0.60	0.95
9.	Nedenæs	—	0.76	0.5	0.49	1.01	1.80	1.97	1.25	1.52
10.	Lister og Mandals	—	0.94	1.46	1.48	0.88	1.66	1.38	1.33	2.03
11.	Stavanger	—	1.39	0.67	0.93	0.86	1.15	1.27	0.99	2.25
12.	Søndre Bergenhus	—	1.75	1.09	1.62	2.01	2.54	3.57	3.55	2.12
13.	Bergens By		1.77	1.39	1.09	1.22	2.95	4.09	4.99	3.04
14.	Nordre Bergenhus	Amt	1.39	1.09	1.22	1.29	1.46	1.42	2.02	2.49
15.	Romsdals	—	1.67	1.0	1.20	1.13	1.67	1.59	1.93	3.00
16.	Søndre Trondhjems	—	1.08	0.85	2.09	1.74	1.44	3.22	1.53	1.38
17.	Nordre	—	1.40	0.89	1.49	1.07	1.22	0.72	1.02	1.66
18.	Nordlands	—	1.75	1.65	3.24	2.38	1.27	0.64	1.37	2.75
19.	Tromsø	—	2.91	2.82	2.36	1.14	1.04	0.68	2.26	2.55
20.	Finmarken	—	0.84	1.18	2.42	1.31	1.54	1.90	1.66	2. ∞

Februar og tildels et Par af Vaarmaanederne vare i det østenfjeldske Norge tørre. Sommermaanederne, særlig Juli, havde rigelig Nedbør, medens atter September til December vare tørre. I det vesten- og nordenfjeldske Norge begyndte Aaret med rigelig Nedbør, i April aftog Nedbørmængden især over Strækningen Romsdalen til Nordland, og over samme Landsdel var ogsaa Juni meget tør. I Høst- og Vintermaanederne var Nedbørmængden noget ringe, gennemsnitlig 30 pCt. mindre end den normale. En udførligere Oversigt over Veirforholdene i Norge findes udarbejdet af Assistent ved det meteorologiske Institut N. Oftedal i Tidsskrift for Landmænd (Tiende Aargang 1883).

I Tabel VIII gives en Oversigt over samtlige af Lægerne opgivne Tilfælde af **epidemiske Sygdomme og Dødsfald** af disse med Fordeling paa Rigets Stifter og Amter.

**Oversigt over Typhoidfeberens hyppigste Forekomst i de
forskjellige Egne.**

Liste des districts civils, ou la fièvre typhoïde a été prédominante.

Tabel XV.							
Amt.	Lægedistrikt.	An- grebre.	Døde.	Amt.	Lægedistrikt.	An- grebne.	Døde.
I.	Christiania By ...	351	23	XII.	Søndre Bergenhus Amt	212	19
II.	Akershus Amt ...	78	12		Nordre Midthordland Voss	53	2
	Aker	52	6		Ytre Nordhordland ..	46	3
	Høland	16	3		Indre Norhordland ...	45	2
						39	4
III.	Smaalenenes Amt	115	8	XIII.	Bergens By	78	8
	Sarpsborg	84	4				
	Moss	20	1	XIV.	Nordre Bergenhus Amt	122	12
IV.	Buskeruds Amt ..	120	16		Gloppen	33	1
	Drammen	66	11		Ytre Sogn	27	1
	Ringerike	29	2		Kinn	18	3
V.	Jarlsberg og Laurviks Amt	78	7		Nordfjordeidet	12	5
	Tønsberg	35	1	XV.	Romsdals Amt ...	135	13
	Hof	22	4		Søndre Nordmøre	60	6
	Laurvik	21	2		Nordre Nordmøre	17	-
VI.	Hedemarkens Amt	73	10	XVI.	Søndre Trondhjem's Amt	132	16
	Solør og Odalen ...	23	3		Trondhjem	55	8
	Hedemarken	20	4		Guldal	17	3
	Søndre Østerdalen ..	17	1		Strinden	13	3
VII.	Christians Amt ..	61	7		Opdal	13	2
	Toten	24	3	XVII.	Nordre Trondhjem's Amt	116	17
	Nordre Valdres	10	2		Levanger	46	5
	Ringeby	9	-		Stenkjær	33	7
VIII.	Bratsberg Amt ..	16	3		Namsos	21	2
	Skien	8	2	XVIII.	Nordlands Amt ..	206	26
	Kragerø	5	-		Alstahaug	56	1
IX.	Nedenæs Amt ...	61	8		Ofoten	35	5
	Vestre Nedenæs	39	5		Flakstad	22	2
	Østre Nedenæs	22	3		Lofotfisket	19	6
X.	Lister og Mandals Amt	73	15		Østlofoten	16	5
	Oddernæs	28	2	XIX.	Tromsø Amt	177	11
	Flekkelfjord	19	7		Maalselven	89	3
	Christianssand	13	5		Tromsø	45	3
XI.	Stavanger Amt ..	163	17		Lyngø	31	-
	Stavanger	57	3	XX.	Finmarkens Amt.	23	1
	Ekersund	27	5		Varde	16	-
	Sandnæs	27	4				
	Finnø	20	2				

Cerebrospinal-Meningitens Optræden inden Amterne.

La fièvre cérébro-spinale dans les préfectures

		1882.		1881.		1880.		1879.		1878.		1877.		1876.		1875.		1874.	
		Angræbne.	Døde.	Angræbne.	Døde.	Angræbne.	Døde.	Angræbne.	Døde.	Angræbne.	Døde.	Angræbne.	Døde.	Angræbne.	Døde.	Angræbne.	Døde.	Angræbne.	Døde.
1.	Christiania By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
2.	Akershus Amt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	7	-	-
3.	Smaalønes	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Buskeruds	-	-	1	-	1	1	3	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Jarlsb. og Laurv.	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
6.	Hedemarkens	-	-	2	1	6	4	2	-	-	-	1	1	6	4	10	4	-	-
7.	Christians	1	1	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	4	-	-	-	18	7
8.	Bratsbergs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	Nedenæs	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10.	Lister og Mandals	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.	Stavanger	6	5	1	-	4	1	-	-	1	1	-	-	8	7	-	-	-	-
12.	Søndre Bergenhus	1	-	5	1	-	-	6	2	4	3	-	-	-	-	-	-	2	2
13.	Bergens By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	2	2	-	-	-	-
14.	Nordre Bergenhus Amt	9	2	4	3	6	4	10	4	7	4	7	1	-	-	-	-	-	-
15.	Romsdals	2	2	-	-	-	-	-	-	7	4	-	-	3	2	-	-	-	-
16.	Søndre Trondhjems	5	2	1	1	3	1	1	1	6	4	44	22	110	29	103	33	-	-
17.	Nordre	5	1	3	2	11	3	6	4	15	3	71	22	161	42	-	-	-	-
18.	Nordlands	6	1	11	4	6	2	4	4	12	7	31	14	105	35	-	-	-	-
19.	Tromsø	2	-	1	-	-	-	1	1	3	2	-	-	19	8	7	5	-	-
20.	Finmarkens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen		41	17	33	15	38	17	34	18	58	31	158	64	418	128	128	49	20	9
Procent af 100 Angræbne		41.5		45.5		44.7		52.9		53.4		40.5		29.0		48.3		45.0	

Af Tabel IX sees Antallet af behandlede Tilfælde af **epidemiske Sygdomme** i Riget, Tiden for deres Optræden, de Syges Køn og Alder, de enkelte Sygdommes Procentforhold til samtlige behandlede epidemiske Sygdomme og Dødsprocenten af de Behandlede for hver Sygdom.

Tabel X viser Hyppigheden af de forskellige i Riget behandlede epidemiske Sygdomme i Forhold (pCt.) til Summen af samtlige epidemiske Sygdomme i Aaret for de 10 sidste Aar.

Tabel XI giver en Oversigt over de i Byerne behandlede epidemiske Sygdomme med Angivelse af Procentforholdet til alle i Riget behandlede Tilfælde af samme Sygdom.

I Slutningen af denne almindelige Beretning er indtaget Tabeller over de af Lægerne behandlede epidemiske Sygdommes Fordeling paa hver Maaned inden de enkelte Lægedistrikter med særlig Anførsel af By- og Landdistrikt, forsaavidt der foreligger saadanne Opgaver.

Paa Barselseng og af Barselfeber døde Kvinder.
Décès pendant les couches et par fièvre puerpérale dans les diocèses.

Tabel XVII.		1882.															
		Af 1000 Barselkvinder døde															
		Antal Barsel- kvinder.	Efter Preste- listerne døde paa Barsel- seng.	Af Lægerne opgivne			Døde af Barsel- feber.	Procent Døde af Barsel- feber.	1882.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	Femaaret 1876—80.	Femaaret 1871—75.	Femaaret 1866—70.
				Tilfælde af Bar- selfeber.	An- grebne af Bar- selfeber af 100 Fø- dende.	Døds- fald af Barsel- feber.											
Riget	59573	261	446	0.7	98	22.0	4.4	5.6	5.5	5.3	5.3	5.6	5.7	6.8	6.2		
Christiania	Stift . . .	17239	69	125	0.7	28	22.4	4.0	5.6	4.6	4.6	4.8	3.7	4.8	5.9	5.4	
Hamars	— . . .	6972	30	69	0.9	10	14.5	4.3	4.7	4.3	3.7	3.7	2.6	3.8	5.4	4.3	
Christianssands	— . . .	11302	45	80	0.4	17	11.2	4.0	6.1	6.2	6.8	5.2	6.0	6.2	6.7	7.1	
Bergens	— . . .	9466	40	35	0.4	9	25.7	4.2	6.4	5.9	5.3	6.5	6.7	6.6	8.2	6.2	
Trondhjems	— . . .	7589	30	98	0.4	25	25.5	3.9	3.0	5.6	3.8	5.0	6.3	5.5	6.3	6.6	
Tromsø	— . . .	7005	47	39	0.5	9	23.1	6.7	7.4	6.7	7.9	7.0	10.6	8.4	8.8	8.8	

Dødsfald paa Barselseng.

Décès pendant couches dans les préfectures.

Overøvrighedsdistrikt.	Antal Barsel- kvinder i 1882.	Antal døde Barsel- kvinder i 1882.	Af 1000 Barselkvinder døde.		
			1882.	1881.	1880.
1. Christiania By	4 434	10	2.2	4.0	2.9
2. Akershus Amt.	2 794	15	5.4	6.7	5.4
3. Smaalønes —	3 663	13	3.8	5.6	3.6
4. Buskeruds —	3 374	13	3.8	6.0	6.5
5. Jarlsb. og Laurviks —	2 974	18	5.0	6.9	5.9
6. Hedemarkens —	3 681	16	4.3	5.8	5.4
7. Christians —	3 291	14	4.2	3.5	3.0
8. Bratsberg —	2 696	9	3.3	5.7	6.3
9. Nedenæs —	2 448	7	2.8	8.6	5.9
10. Lister og Mandals —	2 395	14	5.8	8.5	7.8
11. Stavanger —	3 763	15	4.0	3.1	5.4
12. Søndre Bergenhus —	3 924	17	4.3	9.2	5.1
13. Bergens By	1 622	9	5.5	7.0	1.9
14. Nordre Bergenhus Amt.	2 497	9	3.6	4.0	9.2
15. Romsdals —	3 578	14	3.9	3.3	7.3
16. Søndre Trondhjems —	3 302	14	4.2	3.8	3.1
17. Nordre —	2 132	7	2.7	1.3	7.8
18. Nordlands —	4 127	23	5.5	5.5	4.0
19. Tromsø —	1 899	11	5.8	9.5	9.3
20. Finmarkens —	979	13	13.3	10.3	12.2

Exanthematisk Typhus, Flekfeber (Typhus exanthematicus) optraadte med enkeltstaaende Tilfælde i nogle Byer, som mindre lokale Epidemier i Stavanger By, i Lærdal og Lyster Distrikter i nordre Bergenhus Amt. I Tromsø Amt forekom den i større Udbredning især i Lyngens Distrikt og optraadte ogsaa paa flere andre Steder. I Finmarkens Amt var den stærkest udbredt i Ålten og Hammerfest Distrikter blandt de derboende Sølapper. Samtidig vides Sygdommen at være forekommen paa den murmanske Kyst, idet syge Sømænd fra denne Kyst under sin Reise til og fra Finmarken maatte behandles i Vadsø. Dens tidligere Hyppighed sees af Tabel XII.

Typhoidfeber. (Febris typhoidea, Ileotyphus, Tabel XIII og XIV) optraadte i det Hele taget ikke hyppig, hvorvel noget hyppigere end Aaret forud, idet der viser sig mere og mindre Stigen i alle Amter fra Stavanger Amt Kysten langs nordover til Finmarken, uden at den dog optraadte med større epidemisk Udbredning. Næst Tromsø Amt, hvor forholdsvis flest Angrebne forekom, staar Christiania By, hvor Sygdommen for en stor Del holdt sig til en enkelt af de nyere Bydele. I Hedemarkens, Christians, Jarlsberg og Laurviks, Lister og Mandals og navnlig i Bratsberg Amt var Sygdommen kun sjelden og mindre udbredt end Aaret forud.

Tabel XV viser Antallet af Angrebne og Døde i de Lægedistrikter og Amter, hvor Sygdommen optraadte hyppigst.

Dødsaaarsager for Barselkvinder. Døde efter obstetriciske Operationer.

Causes des décès pendant les couches, décès après des opérations obstétricales.

Tabel XIX.		Deraf efter følgende Operationer.								Deraf af Lægerne opgivne Døde uforløste.
Dødsaaarsag.	Antal Dødsfald.	Tangforløsning.	Vending.	Udtækning.	Perforation.	Kephalotripsi.	Embryotomi.	Laparotomi.	Efterbyrdsoperation.	
Barselsefeber	98	2	3	-	1	-	1	-	1	-
Besværlig Fødsel	24	4	1	-	2	1	3	-	-	2
Barselkrampe	18	4	1	1	1	-	-	-	-	-
Livmoderblødning	16	1	2	-	-	-	-	-	-	-
Livmoderbristning	8	1	3	-	1	-	-	1	-	3
Emboli	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonit	3	1	1	-	1	-	-	-	-	-
Lungebetændelse	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut Bronchit	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mani	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diphtherisk Svælgbet. . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nephrit	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lungeødem	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uræmi	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Extrauterint Svangerskab	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ikke nærmere angivet Dødsaaarsag	7	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	191	16	12	1	6	1	4	1	1	5
										42

Paa Barselseng uforløst døde Kvinder.

Tabel XX.		Antal Døde uforløste.	Alder.			
Amt.	Distrikt.		20—30 Aar	30—40 Aar.	40—50 Aar.	uopgivet.
Buskeruds	Drammens.	1	-	1	-	-
	Rollag.	1	-	1	-	-
Jarlsberg og Laurviks	Tønsberg.	1	-	1	-	-
Hedemarken	Trysil.	1	-	-	1	-
Christians	Lom.	1	-	1	-	-
	Lesje.	1	1	-	-	-
Nedenæs	Østre Nedenæs	1	-	1	-	-
Nordlands	Folden	1	-	-	-	1
	Hadsel.	1	-	-	-	1
Tilsammen		9	1	5	1	2

Antal Angrebne af Skarlagensfeber af 1000 Indbyggere.

Nombre des cas de la scarlatine par habitants.

Tabel XXI.		1882.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	1875.	1874.
Riget		4.56	3.09	2.38	2.31	2.67	4.40	7.14	2.95	1.04
I. Christiania	Stift	0.77	0.66	0.69	1.09	1.62	5.42	11.52	4.83	0.77
II. Hamars	—	1.87	1.37	0.32	0.63	4.27	7.50	10.36	0.47	0.06
III. Christianssands	—	1.65	3.97	4.33	4.84	2.60	2.80	9.83	4.29	0.24
IV. Bergens	—	10.78	4.01	1.74	1.93	1.85	5.90	3.72	2.53	2.74
V. Trondhjems	—	9.47	4.14	3.17	3.06	4.22	2.44	1.05	1.43	0.90
VI. Tromsø	—	6.71	7.11	5.56	2.42	2.54	1.33	0.42	1.42	2.10
1. Christiania By		2.36	2.14	1.41	2.21	1.53	2.66	14.24	13.54	1.56
2. Akershus	Amt	0.27	0.42	0.35	0.32	0.99	5.50	12.80	3.85	1.70
3. Smaalønes	—	0.36	0.25	0.65	1.26	4.08	6.42	11.15	5.28	0.36
4. Buskeruds	—	0.05	0.14	0.27	0.19	0.64	8.87	11.10	2.05	0.14
5. Jarlsb. og Laurv.	—	0.24	0.05	0.70	1.41	0.54	2.55	8.22	1.61	0.12
6. Hedemarkens	—	3.57	2.00	0.42	0.48	1.09	6.22	14.74	0.71	-
7. Christians	—	-	0.68	0.22	0.79	7.64	8.84	5.80	0.21	0.12
8. Bratsbergs	—	0.44	0.52	0.71	3.90	5.30	6.54	13.37	3.52	0.64
9. Nedenæs	—	1.17	0.24	3.46	1.56	1.72	3.15	15.42	9.00	0.19
10. Lister og Mandals	—	1.10	3.06	7.64	4.79	0.09	0.83	10.80	6.30	0.20
11. Stavanger	—	3.20	9.62	5.44	7.77	2.84	1.09	7.29	0.33	0.03
12. Søndre Bergenhus	—	13.03	5.89	2.60	3.30	2.15	5.45	2.53	4.29	0.27
13. Bergens By		19.45	9.01	2.49	2.75	0.55	3.97	15.45	0.53	1.07
14. Nordre Bergenh. Amt		4.93	1.35	1.13	0.64	3.05	8.32	0.94	0.58	7.25
15. Romsdals	—	9.13	3.11	3.60	1.75	2.81	3.50	2.70	7.17	1.22
16. Søndre Trondhj.	—	9.84	4.62	2.50	2.58	3.04	2.85	0.83	0.92	0.45
17. Nordre	—	8.48	2.61	1.63	4.03	5.65	1.31	0.22	0.69	1.55
18. Nordlands	—	8.86	9.2	6.25	1.37	0.69	0.24	0.74	2.08	2.22
19. Tromsø	—	4.68	4.77	4.73	4.35	6.04	3.55	-	0.15	1.64
20. Finmarken	—	2.08	3.36	4.51	2.63	2.66	1.67	-	1.42	2.66

Epidemisk Cerebrospinalmeningit. (Meningitis eerebro-spinalis epidemica). Sygdommens Optræden i de enkelte Amter siden 1875 sees af Tabel XVI; før Aaret 1874 har den i flere Aar ikke været omtalt i Lægernes Medicinalberetninger.

Barselfeber (Febris puerperalis) er optraadt sjældnere end i noget af Aarene 1870—1881. Antallet af Angrebne blandt 100 Fødende har i de sidste 10 Aar været:

i 1882	0.7	i 1877	1.1
- 1881	0.9	- 1876	1.3
- 1880	0.9	- 1875	1.3
- 1879	1.0	- 1874	1.4
- 1878	0.9	- 1873	1.1

Katarrhalske Sygdomme i Norge.

Maladies catarrhales en Norvège.

Tabel XXI.

Katarrhalske Sygdomme.

Aar.	Anmeldte Tilfælde.	Procentforhold til samtlige behandlede Til- fælde af epidemisk Sygdom.	Ialt Døde.
1882	57 591	40.4	880
1881	51 789	42.3	665
1880	49 206	45.0	682
1879	46 434	50.8	626
1878	44 820	46.5	691
1877	40 076	44.2	610
1876	41 388	42.1	630
1875	41 791	42.7	631
1874	37 803	38.4	622
1873	32 346	36.1	438
1872	29 737	37.1	395
1871	28 452	37.4	381
1870	26 313	36.4	390
1869	26 421	37.8	386
1868	21 351	26.7	328
1867	26 061	34.8	373
1866	20 373	-	272
1865	18 678	-	314

Tabel XVII giver en Oversigt over Angrebne og Dødsfald af Barselfeber samt Dødsfald paa Barselseng med Fordeling paa Rigets Stifter.

Af Tabel XVIII sees Dødeligheden paa Barselseng inden Amterne.

Barselfeber optraadte i heromhandlede Aar hyppigst i Hamars Stift, dernæst i Christiania Stift og Tromsø Stift. Blandt samtlige af Lægerne opgivne 191 Dødsfald paa Barselseng udgjorde de kjendte Dødsfald af Barselfeber 98 eller 51.3 pCt.

Efter Presternes Opgaver døde 261 Kvinder paa Barselseng eller 4.4 af 1000 Fødende.

Af disse vare:

7	mellem	15—20	Aar,
77	—	20—30	«
124	—	30—40	«
53	—	40—50	«

I de enkelte Maaneder indtraf følgende Antal Dødsfald:

i Januar	17	i Juli	11
- Februar	28	- August	13
- Marts	18	- September	23
- April	19	- Oktober	23
- Mai	24	- November	25
- Juni	23	- December	26

Antal Angrebne af Lungebetændelse af 1000 Indvaanere.

Nombre des cas de la pneumonie par 1000 habitants.

Tabel XXIII.		1882.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	1875.	1874.
	Riget	5.2	5.62	4.88	4.14	3.72	4.31	5.33	5.75	4.86
I.	Christiania Stift	5.62	6.69	4.77	5.89	4.42	4.34	5.27	7.17	7.69
II.	Hamars —	5.61	6.27	6.76	5.69	4.42	4.87	4.61	7.30	5.92
III.	Christianssands —	4.38	7.15	6.38	3.91	3.46	3.82	6.50	6.45	3.73
VI.	Bergens —	3.91	4.04	3.92	2.21	2.47	3.80	4.00	4.85	2.69
V.	Trondhjems —	8.16	4.77	4.16	2.95	4.02	5.56	6.30	4.26	4.54
VI.	Tromsø —	2.91	2.88	2.61	2.65	2.95	3.48	4.80	2.20	1.79
1.	Christiania By	4.85	7.41	5.43	6.55	4.90	4.81	6.33	7.11	10.89
2.	Akershus Amt	4.16	5.23	4.27	4.77	3.04	3.20	4.08	5.17	6.85
3.	Smaalønes —	5.79	5.11	4.26	6.66	4.55	5.66	5.32	8.84	8.18
4.	Buskeruds —	6.27	6.18	3.75	6.25	4.63	4.78	4.02	5.2	5.8
5.	Jarlsb. og Laurviks —	7.23	9.86	5.82	4.98	4.99	3.30	5.09	8.6	5.4
6.	Hedemarkens —	6.13	7.77	7.72	5.19	4.31	5.23	5.25	7.99	5.87
7.	Christians —	5.41	4.62	5.72	6.22	4.55	4.48	3.94	6.58	5.99
8.	Bratsbergs —	7.66	10.1	5.93	5.43	4.39	3.66	6.8	7.4	4.9
9.	Nedenæs —	3.94	7.79	7.69	4.09	4.22	3.60	5.9	6.7	2.7
10.	Lister og Mandals —	2.75	6.25	7.14	4.27	3.08	2.67	3.95	5.4	4.1
11.	Stavanger —	3.41	5.15	5.38	2.42	2.51	4.09	8.31	6.23	3.33
12.	Søndre Bergenhus —	1.80	3.01	2.12	1.55	5.37	1.99	2.14	3.3	1.3
13.	Bergens By	4.95	6.88	8.57	4.51	3.65	5.00	8.00	15.7	7.7
14.	Nordre Bergenhus Amt	4.34	3.38	4.14	1.63	2.36	2.52	3.05	2.77	2.3
15.	Romsdals —	8.63	3.93	2.85	2.11	4.12	6.09	6.2	4.28	4.24
16.	Søndre Trondhjems —	7.46	6.24	5.72	3.51	3.77	5.94	7.1	4.3	4.3
17.	Nordre —	8.07	4.19	3.60	3.33	4.48	6.26	5.8	4.7	4.9
18.	Nordlands —	2.38	2.90	2.55	2.21	2.33	2.77	4.5	1.9	1.5
19.	Tromsø —	3.38	2.05	1.86	2.27	2.76	4.89	6.0	3.27	2.1
20.	Finmarkens —	4.53	4.58	4.55	4.99	5.97	2.97	3.4	3.1	2.1

11 Dødsfald vare indtrufne i 1881, men de Døde først jordfæstede i 1882.
Tiden i Barselsengen, da Døden indtraadte, er meddelt for 54 Dødsfald,

nemlig:

i 1ste Døgn	6	i 8de Døgn	6
- 2det —	6	- 9de —	1
- 3die —	3	- 10de —	3
- 4de —	2	- 11te —	3
- 5te —	3	- 12te —	1
- 6te —	5	- 13de —	1
- 7de —	3	- 14de —	1

tils. i 1ste Uge: 28

tils. i 2den Uge: 16

i 3die Uge 4, i 4de Uge 5, efter 4de Uge 1.

Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Syphilis og Gonorrhoe i 1882.

Cas de syphilis et de gonorrhée traités en dehors des hôpitaux.

Tabel XXIV. Riget og Amter.		Syphilis udenfor Sygehus.										Gonorrhoe.				
		Tilsammen Behandlede.	Antal Dødsfald.	Kjøn og Alder.				Sygdomsform				Tilsammen Behandlede.	Kjøn og Alder.			
				Børn.		Voxne.		primær.	kon- stitutionel.	hereditær.	uopgivet.		Børn.		Voxne.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.							Md.	Kv.	Md.	Kv.			
Riget	2246	46	82	73	1535	477	866	970	83	327	3219	9	8	2897	215	
1. Christiania By	845	¹⁾ 20	25	18	711	91	²⁾ 2543	280	22	-	1126	4	2	1087	33	
2. Akershus Amt	53	1	5	3	22	22	7	45	1	-	33	-	-	31	2	
3. Smaalenenes —	91	4	8	5	67	21	20	27	5	39	125	-	-	114	11	
4. Buskeruds —	89	-	3	4	61	21	36	50	2	1	133	-	1	119	13	
5. Jarlsberg og Lanrviks —	127	2	5	3	85	32	25	69	9	24	199	-	1	185	11	
6. Hedemarkens —	53	1	4	3	31	15	22	25	1	5	64	-	-	57	7	
7. Christians —	24	1	-	5	9	10	5	16	3	-	23	-	-	17	6	
8. Bratsbergs —	70	2	4	4	37	20	4	20	1	45	67	-	-	55	11	
9. Nedenæs —	100	-	5	4	58	33	37	57	6	-	102	-	1	82	16	
10. Lister og Mandals —	121	3	6	5	66	44	54	62	5	-	139	-	-	123	16	
11. Stavanger —	131	-	2	4	92	23	37	87	4	3	115	1	-	107	7	
12. Søndre Bergenhus —	36	-	1	3	8	19	13	21	2	-	14	-	-	12	2	
13. Bergens By	122	¹⁾ 6	-	-	92	24	-	-	-	122	253	-	-	243	10	
14. Nordre Bergenhus Amt	8	1	-	-	4	4	1	6	-	1	40	-	-	30	10	
15. Romsdals —	52	1	3	3	27	13	8	19	6	19	132	4	-	100	14	
16. Søndre Trondhjems —	183	2	5	4	70	50	42	129	12	-	243	-	2	161	10	
17. Nordre —	23	-	3	1	12	7	7	14	1	1	39	-	1	34	4	
18. Nordlands —	57	-	2	1	39	15	4	36	2	15	167	-	-	157	10	
19. Tromsø —	44	2	1	2	31	10	-	5	1	38	98	-	-	88	10	
20. Finmarkens —	17	-	-	1	13	3	1	2	-	14	107	-	-	95	12	

¹⁾ Efter de til Sundhedskommissionen opgivne Dødsaaarsager, hvori Døde paa Sygehusene ere medregnede. ²⁾ Onfarte i Christiania-

Indkomne Tilfælde af Gonorrhoe (Urethrit) paa Sygehusene.

Cas nouveaux de Gonorrhée dans les hôpitaux.

Tabel XXV.	Tilsammen behandlede Tilfælde.	Voxne.		Fordeling paa Amterne																
		Mænd.	Kvinder.	1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	15	16	17	18	19	20
Sygdom.				Christiania By.	Smaalene.	Buskerud.	Jarlsberg og Laurvik.	Hedemarkens.	Christians.	Bratsbergs.	Nedens.	Lister og Mandal.	Stavanger.	Bergen By.	Romsdals.	Søndre Trondhjem.	Nordre Trondhjem.	Nordlands.	Trømsø.	Finnmarkens
Gonorrhoe	321	128	193	139	4	5	18	1	1	7	11	1	11	36	6	24	3	26	12	16

Tabel over Bevægelsen af samtlige Spedalske i Riget og udenfor Stiftelserne

Tableau des lépreux en Norvège pendant les années de 1856—1882.

Tabel XXVI.	Samlet Antal ved Aarets Begyndelse.	Tilkomne.	Afgang			Antal tilbage		Samlet Antal.
Aarsal			døde.	udflyttede.	helbredede.	i Distrikterne.	i Stiftelserne.	
1856	-	-	-	-	-	2636	235	2871
—57	2871	243	293	16	2	2376	427	2803
—58	2803	234	225	4	2	2331	475	2806
—59	2806	250	213	8	7	2305	523	2828
1860	2828	227	253	9	2	2252	539	2791
—61	2791	245	238	14	4	2069	711	2780
—62	2780	201	212	12	4	2055	698	2753
—63	2753	191	195	6	4	1990	749	2739
—64	2739	213	202	9	1	1959	781	2740
—65	2740	202	205	9	5	1951	772	2723
—66	2723	220	213	10	3	1922	795	2717
—67	2717	185	192	7	5	1911	787	2698
—68	2698	215	211	7	6	1901	788	2689
—69	2689	171	200	16	8	1849	787	2636
1870	2636	161	230	13	3	1787	764	2551
—71	2551	156	238	16	3	1703	747	2450
—72	2450	128	205	9	5	1651	708	2359
—73	2359	124	177	18	8	1608	672	2280
—74	2280	142	183	10	5	1581	643	2224
—75	2224	134	203	14	5	1513	623	2136
—76	2136	118	187	6	2	1446	613	2059
—77	2059	99	165	7	3	1354	629	1983
—78	1983	106	139	10	9	1313	618	1931
—79	1931	70	162	11	4	1222	602	1824
1880	1824	51	150	7	7	1094	617	1711
—81	1711	32	162	6	6	969	600	1569
—82	1569	21	136	7	14	880	553	1433

Til- og Afgang af Spedalske i

Tableau des lépreux dans

Tabel XXVII Stiftelser.	Tilbageliggende ved Udgangen af 1881.			Indkomne i 1882.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
Pleiestiftelse No. 1	78	105	183	16	11	27
St. Jørgens Hospital	29	31	60	3	3	6
Lungegaardshospitalet	33	42	75	5	10	15
Reknæs Pleiestiftelse	45	32	77	5	3	8
Reitgjærdets —	105	101	206	21	10	31
Tilsammen	290	311	601	50	37	87

¹⁾ Deraf 2 Mand i Bedring.

Fordeling af Spedalske i Amtene.

Tableau des lépreux dans les campagnes en 1881.

Tabel XXVIII. Amtene.	Antal Spedalske ved Udgangen af 1881.	Tilkomne i 1882.	Afgang		Antal Spedalske ved Udgangen af 1882.
			i 1882.	deraf Døde.	
Akershus Amt.	1	-	-	-	1
Jarlsb. og Laurviks —	1	1	1	1	1
Hedemarkens —	4	1	-	-	5
Kristians —	5	1	-	-	6
Lister og Mandals —	5	-	-	-	5
Stavanger —	83	2	4	3	81
Søndre Bergenhus —	150	16	8	5	158
Bergens By	22	-	-	-	22
Nordre Bergenhus Amt.	196	15	32	16	179
Romsdals —	131	8	13	10	126
Søndre Trondhjems —	78	12	14	6	76
Nordre — —	78	8	9	4	77
Nordlands —	116	13	9	4	120
Tromsø —	28	3	8	2	23
Tilsammen	898	80	98	51	880

Lægerne have opført 191 Dødsfald paa Barselseng og angivet den nærmere Dødsårsag for 184 af disse. Denne vil sees af Tabel XIX, der tillige viser Dødsårsagen for de efter obstetriciske Operationer døde Barselkvinder.

Sammenstilles de af Lægerne afgivne Opgaver sees 9 Kvinder at være døde uforløste (Tabel XX).

Børnekopper (Variolæ) forekom paa flere Steder og noget hyppigere end Aaret forud. De opstode paa de fleste Steder ved Smitteimport fra Udlandet eller

1882 i samtlige Stiftelser.

les hospices en 1882.

Afgang.									Tilbageiggende ved Udgangen af 1882.		
ved Helbredelse.			ved Død.			ved Hjemsendelse eller Overflyttelse til anden Stiftelse.					
Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
-	-	-	9	13	22	7	2	9	78	101	179
-	-	-	1	3	4	-	-	-	31	31	62
1	4	5	-	4	4	1) 7	2	9	30	42	72
2	-	2	12	-	12	-	2	2	36	33	69
-	3	3	28	15	43	13	6	19	85	87	172
3	7	10	50	35	85	27	12	39	260	294	554

overførtes fra tidligere angrebne indenrigske Steder til andre. Sygdommens Optræden i Christiania skyldtes saaledes Smitteimport fra Hamburg. Tilfældene i Akershus Amt havde sin Oprindelse dels fra Christiania, dels fra London. Til Jarlsberg og Laurviks Amt bragtes Sygdommen ved en Sømand, der kom fra Spanien; svenske Omstreifere medbragte den til Hedemarkens Amt. Det første Tilfælde i Nedenæs Amt var en fra Dieppe hjemkommen Sømand, fra hvem Smitten bragtes videre. Til Lister og Mandals Amt var Sygdommen i Slutningen af 1881 bragt ved Smitte fra Udlandet til Christianssand, og den vedblev i Byen og tilgrænsende Distrikter, dels ved Smitteoverførelse disse imellem — Christianssand til Oddernæs og Oddernæs til Undal — dels ved ny Smitteimport fra Udlandet — Lyngdal, Vanse, Flekkefjord — dels fra indenrigsk smittet Sted — Christiania — Christianssand. De fleste Tilfælde i Stavanger Amt forekom i Stavanger By.

Skarlagensfeber (Scarlatina). Naar Christiania By og et enkelt Distrikt — Solør og Odalens — i Hedemarkens Amt undtages, er Sygdommen optraadt meget lidet i det sønden- og østenfjeldske Norge. Derimod har den havt stærk Udbrudning i det vesten- og nordenfjeldske, idet den er tiltaget fra Aaret forud i Bergens og Trondhjems Stifters Amter og vedblevet i sin Optræden i Tromsø Stift. Sygdommen udgjør 6,0 pCt. af samtlige behandlede epidemiske Sygdomme.

Tabel XXI giver en Oversigt over dens Hyppighed ved Angivelse af Antal Angrebne af 1000 Indvaanere.

Røde Hunde (Rubeolæ) omtales kun lidet.

Mæslinger (Morbilli) vedbleve fra Aaret forud og optraadte som en udbredt Epidemi over hele Riget, hvor de Aaret forud forskaanede Egne nu hjemsogetes af Sygdommen. Den viste sig i det Hele taget mild (Dødsprocent af behandlede Tilfælde var 3,7) og fra mange Steder omtales, at Lægehjelp kun lidet søgtes, saa Antallet af Angrebne Syge er betydeligt større end det opgivne Antal behandlede Tilfælde.

Rosen (Erysipelas) forekom lidt sjældnere end vanlig.

Af **Kighoste** (Tussis convulsiva) anmeldtes omtrent samme Antal Tilfælde som Aaret forud. Fra Finmarkens Amt er intet Tilfælde eller Dødsfald af denne Sygdom anmeldt og fra Tromsø Amt kun nogle faa. Den betydeligste Udbredning i dette Aar sees at have været i Christiania, Hedemarkens, Romsdals og nordre Bergenhus Amter.

Liste over behandlede væsentlig chroniske Sygdomme i 1882.

Liste des cas traités des maladies chroniques.

Tabel XXIX.	Ialt opgivne.		Behandlede for hvilke er opgivet Alder og Kjø.				Fordeling paa Stifterne.											
	Tilfælde.	Dødsfald. ¹⁾	Bern.		Voxne.		1		2		3		4		5		6	
			Bern.		Voxne.		Chri- stiania.		Hamar.		Christans- sand.		Bergen.		Trondhjøm.		Tromsø.	
			Md.	Kv.	Md.	Kv.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	6060	7	28	30	3573	2333	2102	3	678	-	1281	2	384	2	811	-	804	-
Fnat	967	-	248	267	210	177	296	-	116	-	172	-	133	-	129	-	121	-
Skurv	145	-	48	45	17	17	41	-	24	-	23	-	16	-	18	-	23	-
Kjertelsyge	4420	56	1640	2036	212	342	1685	28	449	3	1264	17	199	2	581	5	242	1
Rachit	1038	53	572	421	1	2	355	29	159	6	291	7	124	6	81	4	28	1
Simpel Meningit	463	350	152	107	68	47	177	140	61	37	66	50	59	52	73	48	27	23
Tuberkuløs Meningit	651	619	264	233	20	33	230	222	50	48	210	192	46	47	77	75	37	36
Svindst	5716	2649	193	260	1998	2581	1947	998	443	195	1759	720	480	305	824	323	263	108
Kræft	1481	²⁾ 892	5	8	597	653	519	328	197	117	310	145	161	110	190	127	104	65
Vatersot og Morbus Brighti	1638	³⁾ 479	118	112	650	657	485	174	245	63	334	92	153	70	236	61	185	19
Blegsot og Anæmi	13524	23	467	1504	751	9992	5729	12	1474	5	2636	4	1118	-	1564	2	1003	-
Menstruationsuordner	2691	-	-	6	-	2685	926	-	260	-	656	-	225	-	372	-	252	-
Kardialgi, kronisk Gastrit og Dyspepsi	21461	102	584	901	8886	10594	7202	33	2511	16	4783	19	1671	16	3007	9	2287	9
Ormesygdomme	1900	-	692	775	153	204	682	-	276	-	544	-	164	-	177	-	57	-
Drankersygdomme	197	17	1	-	179	7	82	9	27	2	52	5	4	-	23	1	9	-
Struma	44	3	-	2	5	35	10	1	18	1	13	-	-	-	1	1	2	-

¹⁾ Dødsfaldenes Antal opgivet efter Dødslisterne. ²⁾ Cancer 884, Sarcom 8. ³⁾ Vatersot 131, Morbus Brightii 348.

Dødelighed af Svindsot.

Mortalité par phthisie par 1000 habitants et relativement aux autres causes de décès.

Tabel XXX	Forhold af Dødsfald af Svindsot til		Dødeligheden pro mille af Middelfolke- mængden i Aaret.
	Aar.	samtlige opgivne Dødsårsager i pCt.	til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme i pCt.
1882		14.7	25.3
1881		15.8	24.4
1880		16.9	25.2
1879		17.0	24.2
1878		15.9	23.7
1877		16.1	24.7
1876		14.2	23.9
1875		14.4	23.2
1874		14.5	22.9
1873		15.2	23.0
1872		14.9	23.1
			1.0 ¹⁾

¹⁾ Beregnet efter Befolkningen den 31te December 1873 og 1872.

Diphtherisk Svælgbetændelse (Diphtheritis faucium) er optraadt almindeligere end før. Det opgivne Antal Tilfælde og Dødsfald er det største siden Sygdommens epidemiske Udbredning i 60aarene, hvad der, foruden en noget hyppigere Forekomst i de fleste Amter, væsentlig skyldes dens epidemiske Udbredning i Smaalenenes, Nordlands og Tromsø Amter.

Strubehoste (Angina membranacea, Croup) er ogsaa anmeldt hyppigere end før.

Kusma (Parotitis) har paa flere Steder, særlig i Byerne, havt almindelig Udbredning.

Akute katarrhalske Tilfælde (Catarrhus, Febris catarrhalis, Bronchitis acuta, Laryngitis, Angina, Pneumonia catarrhalis) vare almindelig forekommende. Disse Tilfælde udgjorde 40,4 pCt af de behandlede epidemiske Sygdomme. Tabel XXII giver Oplysning om disse Sygdommes Hyppighed og Forhold til samtlige epidemiske Sygdomme for Aarene 1865—1882. Af de opgivne 882 Dødsfald forårsagedes 794 ved akut Bronchit, 61 ved katarrhalsk Lungebetændelse, 26 ved Laryngit og 1 ved Halsbetændelse.

Lungebetændelse (Pneumonia crouposa) forekom fremdeles hyppig, især har den i Trondhjems Stift havt stærk Udbredning, medens den forevrigt i Riget med nogen Forskjel for de forskellige Amter er optraadt noget sjældnere end Aaret forud. Antallet af Dødsfald er derimod temmelig stort og overgaaes alene af forrige Aars og af Antallet i 1875. Sygdommens Udbredning i Forhold til 1000 Indvaanere af Middelfolkemængden sees af Tabel XXIII.

Akute gastriske Sygdomme (Diarrhoea acuta, Cholera nostras) ere optraadt hyppig. Det opgivne Antal Tilfælde udgjøre 17,3 pCt af samtlige behandlede epidemiske Sygdomme, der ligesom Antallet af Dødsfald er større end i noget af Aarene 1867—1881.

Blodgang (Dysenteria) har intetsteds havt nogen betydeligere Udbredning.

Skjørbug (Scorbutus) forekom lidet, de fleste Tilfælde optraadte i Finmarkens og Bratsbergs Amter.

Dødsfald af Svindsot i de forskellige
Mortalité par la phthisie dans les diocèses et dans

Tabel XXXI.		1882.			
		Opgivne Dødsfald.			
		med anført Døds- aarsag.	af Svindsot.	af epidemiske Syg- domme.	af ikke epidemiske Syg- domme.
Riget		18 055	2 649	7 596	10 459
Deraf i Landdistrikter		10 433	1 417	4 551	5 882
— - Byer		7 622	1 232	3 045	4 577
I. Christiania	Stift	6 356	998	2 411	3 945
II. Hamars	—	1 624	195	572	1 052
III. Christianssands	—	3 105	720	958	2 147
IV. Bergens	—	2 473	305	1 133	1 340
V. Trondhjems	—	2 921	323	1 477	1 444
VI. Tromsø	—	1 576	108	1 045	531
1. Christiania By		2 442	386	1 067	1 375
2. Akershus	Amt	825	132	262	563
3. Smaalenenes	—	1 150	150	476	674
4. Buskeruds	—	1 142	177	370	772
5. Jarlsberg og Laurviks	—	797	153	236	561
6. Hedemarkens	—	876	105	331	545
7. Christians	—	748	90	241	507
8. Bratsbergs	—	805	167	226	579
9. Nedenæs	—	681	165	167	514
10. Lister og Mandals	—	741	181	228	513
11. Stavanger	—	878	207	337	541
12. Søndre Bergenhus	—	674	82	350	324
13. Bergens By		947	148	358	589
14. Nordre Bergenhus Amt		527	49	223	304
15. Romsdals	—	853	82	481	372
16. Søndre Trondhjems	—	1 681	199	806	875
17. Nordre	—	712	68	392	320
18. Nordlands	—	887	69	567	320
19. Tromsø	—	515	25	386	129
20. Finmarkens	—	174	14	92	82

Veneriske Sygdomme. Om de paa Rigets Sygehuse behandlede Tilfælde af Syphilis henvises til Tabellen i Slutningen af den almindelige Beretning.

Paa Rigshospitalets Hudsygeafdeling udgjorde den gennemsnitlige Behandlings-tid af Syphilis i 1882: 70,9 i 1881: 73,4 Dage, i 1880: 79,8 Dage. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Syphilis sees af Tabel XXIV der tillige viser Syg-

Stifter og Amter for Aarene 1880—1882.

les préfectures pendant les années de 1880—1882.

Forhold af Dødsfald af Svindsot.						Dødeligheden af Svindsot pro Mille af Befolkningen.		
til samtlige opgivne Døds- aarsager i pCt.			til Dødsfald af ikke epi- demiske Sygdomme i pCt.					
1882.	1881.	1880.	1882.	1881.	1880.	1882.	1881.	1880.
14.7	15.8	16.9	25.3	24.6	25.2	1.4	1.4	1.4
13.6	15.1	16.0	24.0	23.1	23.4	0.9	0.9	0.9
16.2	16.8	18.1	26.7	26.7	27.7	3.0	2.9	3.1
15.6	16.9	17.1	25.0	25.6	27.2	1.9	1.9	2.0
12.0	13.6	12.7	19.5	19.8	18.2	0.9	0.9	0.8
23.2	21.2	20.5	33.6	31.5	31.2	2.0	2.0	1.8
12.3	14.3	14.5	22.8	22.5	21.1	1.0	1.0	0.9
11.1	12.2	16.7	21.7	20.4	22.7	1.1	0.9	1.1
6.9	7.8	9.8	20.3	16.0	16.9	0.5	0.5	0.6
15.6	18.4	17.4	27.2	28.9	28.8	3.2	3.5	3.6
16.0	16.5	16.6	23.4	23.2	23.0	1.3	1.3	1.2
13.0	15.9	16.7	22.3	22.7	23.4	1.3	1.2	1.2
15.5	16.4	20.1	22.9	22.1	26.6	1.7	1.7	2.3
19.2	15.2	22.3	27.3	24.7	30.6	1.6	1.4	1.7
12.0	14.6	16.7	19.3	23.2	24.6	0.9	1.0	1.1
12.0	12.2	7.6	17.8	15.9	10.6	0.8	0.7	0.4
20.7	19.4	18.4	28.8	27.2	25.8	1.9	2.1	1.8
24.2	21.0	21.4	32.2	30.1	33.6	2.1	1.8	1.9
24.4	23.4	22.3	35.3	34.0	35.4	2.3	2.1	2.3
23.6	21.4	20.2	38.3	35.4	34.1	1.8	1.9	1.5
12.2	15.9	16.1	25.3	28.0	20.8	0.7	0.7	0.5
15.6	14.2	14.1	25.0	21.4	20.2	3.4	2.9	2.8
9.3	11.7	12.6	16.1	15.9	18.1	0.6	0.7	0.6
9.6	11.2	13.4	22.0	19.2	19.3	0.7	0.5	0.6
11.8	11.8	17.3	22.7	19.7	23.7	1.6	1.3	1.5
9.6	16.9	17.7	21.3	25.3	24.6	0.8	0.9	0.9
7.8	7.8	9.9	21.6	15.8	16.8	0.6	0.6	0.6
4.9	7.4	9.2	19.4	16.5	15.6	0.4	0.3	0.4
8.0	8.4	10.0	17.1	17.4	18.8	0.5	0.6	0.8

dommens Form samt Fordeling paa Amter og endvidere de udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Gonorrhoe (Urethrit)

Paa Sygehusene indkomne Tilfælde af Gonorrhoe (Urethrit) sees af Tabel XXV.

Spedalskhed (Elephantiasis Græcorum). Overlægen for den spedalske Sygdom har afgivet følgende Beretning om Spedalskhedens Bevægelse i Riget.:

Liste over Dødsfald

Tabel XXXII (Forts.). Kræftens Sæde.	Tilsammen i Riget.	Kjøn.			Alder.															
		Mandkjøn.	Kvindekjøn.	Uopgivet.	1—5	5—10	10—15	15—20	20—30	30—40	40—50	50—60	60—70	70—80	80—					
					Aar.	Aar.	Aar.	Aar.	Aar.	Aar.	Aar.	Aar.	Aar.	Aar.	Aar.					
					M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.					
Ydre kvindelige Kjensorganer . . .	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-
Livmoderen	54	-	54	-	-	-	-	-	1	-	1	8	14	10	2	-	-	-	-	-
Æggestokkene . . .	7	-	7	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-
Lyskekjærtlerne . .	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Extremiteterne:																				
Armen	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Laaret	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Læggen	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Foden	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bensystemet:																				
Sacrum	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	787	272	365	150	-	-	-	-	2	1	2	2	9	21	33	40	85	98	72	81
Uopgivet for . . .	97	16	31	50	-	-	-	-	-	-	1	3	2	7	2	9	8	8	3	2
Samtlige Dødsf. af Cancer	884	288	396	200	-	-	-	-	2	1	2	3	9	24	35	47	87	107	80	89
Sarcoma:																				
Osteosarcoma . . .	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Testiklerne	2	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Lungen	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Axelhulen	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	6	4	2	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Uopgivet for . . .	2	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tilsammen	8	5	3	-	-	-	-	1	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1

Tabel XXVI viser Bevægelsen af samtlige Spedalske i Riget i og udenfor Stiftelserne.

Tabel XXVII giver en Oversigt over Til- og Afgang af Spedalske i 1882 i Stiftelserne.

Tabel XXVIII viser Fordelingen af Spedalske i Landdistrikterne i de forskellige Amter.

I Tabel XXIX gives en Oversigt over de af Lægerne behandlede væsentlig **chroniske** Sygdomme.

Svindot. (Tuberculosis pulmonum) er opgivet som Dødsårsag hos 2649 eller 14,7 pct af samtlige opgivne Dødsårsager.

Tabel XXX giver en Oversigt for hele Riget over Forhold i pCt af Svindot til samtlige kjendte Dødsårsager, til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme

ræft i Aaret 1882.

—100 ar.	Opgiven			Fordeling paa Amter.																
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
				Christiania By.	Akershus.	Smølenene.	Buskerud.	Jarlsberg og Laarvik.	Hedemarken.	Christians.	Bratsberg.	Nedenæs.	Lister og Mandal.	Stavanger.	Søndre Bergenhus.	Bergens By.	Nordre Bergenhus.	Romsdal.	Søndre Trondhjem.	Nordre Trondhjem.
	K.	M.	K.															Romsdal.	Søndre Trondhjem.	Nordre Trondhjem.
-	-	-	4	-	-	-	-	-	1	1	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	36	8	3	4	3	2	7	4	2	2	1	2	1	2	2	-	3	-
-	-	1	5	2	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	252	295	81	54	44	55	53	59	54	45	27	24	25	30	31	32	12	10	61
-	-	-	-	5	10	5	10	8	1	1	7	9	3	4	2	2	-	1	10	7
-	1	-	-	86	64	49	65	61	60	55	52	36	27	29	32	33	32	13	20	68
-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	2	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	5	2	2	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-

og udviser Dødeligheden af denne Sygdom pro mille af Befolkningen i de sidste 11 Aar.

Tabel XXXI viser Dødsfald af Svindsot i de enkelte Stifter og Amter for Aarene 1880—1882 i Forhold (pCt.) til samtlige kjendte Dødsårsager og til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme, samt i Forhold (pro mille) til Folke­mængden i de tilsvarende Dele af Riget i de nævnte Aar.

Af **Kræft** (Cancer, Fungus, Epithelioma, Sarcoma) er opgivet 892 Dødsfald. Tabel XXXII giver en Oversigt over kjendte Dødsfald og Kræft i Amterne med Oplysning om Kræftens Sæde og Alder og Kjøen for de af forskellige Kræft­former Døde, forsaavidt saadan Opgave er meddelt.

Sindssygdom (Insania). Over de paa Sygehusene behandlede Tilfælde af Sindssygdom giver Tabellen i Slutningen af den almindelige Beretning en Over­sig. Af Sindssygdom er opgivet 67 Dødsfald: 20 i Christiania Stift, 8 i Hamars

Antallet af Sindssyge forpleiede for Amtskommunernes

Nombre des aliénés, entretenus aux frais des communes

Amt.	Tabel XXXIII. Lægedistrikt.	Sindssyge		Amt.	Lægedistrikt.	Sindssyge	
		ialt.	deraf paa Asyl.			ialt.	deraf paa Asyl.
II.	Akershus Amt ¹⁾	126	56	IX.	Hviteseid	39	
	Aker	20			Laardal	33	
	Ullensaker	37			Tinn	9	
	Høland	4			Nedenæs Amt	110	58
	Follo	9		X.	Østre Nedenæs	44	
III.	Smaalenenes Amt	176	49		Vestre —	46	
	Eidsberg	46			Aamli	8	
	Moss	30			Evje	15	
	Sarpsborg	67			Sætersdalen	7	
	Hvaløerne	33		XI.	Lister og Mandals Amt	149	41
IV.	Buskeruds Amt ¹⁾	151	41		Oddernæs	33	
	Drammen	15			Undal	39	
	Ringerike	21			Lyngdal	21	
	Modum	31			Vanse	22	
	Næs	14			Flekkefjord	34	
	Aal	9		XII.	Stavanger Amt	129	40
	Sandsvær	17			Sogndal	13	
	Rollag	3			Ekersund	24	
V.	Jarlsberg og Laurviks Amt	128	43		Sandnæs	21	
	Tønsberg	59			Stavanger	5	
	Hoff	37			Finne	16	
	Laurvik	32			Sand	15	
VI.	Hedemarkens Amt	166	43		Karmøen	22	
	Solør og Odalen	70			Haugesund	13	
	Hedemarken	41		XIII.	Søndre Bergenhus Amt	199	33
	Søndre Østerdalen	25			Sveens Herred	4	
	Trysil	5			Indre Søndhordland	12	
	Rendalen	10			Ytre —	18	
	Tønset	15			Tysnæs	25	
VII.	Christians Amt	190	50		Indre Hardanger	17	
	Hadeland og Land	39			Ytre —	15	
	Søndre Valdres	17			Voss	24	
	Nordre —	10			Søndre Midthordland	8	
	Toten	31			Nordre —	26	
	Faaberg	38			Indre Nordhordland	27	
	Ringeby	27			Ytre —	23	
	Lom	18		XIV.	Nordre Bergenhus Amt	88	31
	Lesje	10			Lærdal	4	
VIII.	Bratsbergs Amt	209	55		Lyster	3	
	Skien	37			Indre Sogn	7	
	Kragerø	33			Midtre —	8	
	Holden	40			Ytre —	9	
	Sauland	18			Ytre Søndfjord	14	

¹⁾ De paa Asylerne Indlagtes Hjemstavn ikke opgivne fra de enkelte Lægedistrikter.

Regning i Regnskabsaaret 1882—1883 i Lægedistrikterne.
départementales, par districts civils médicaux.

Amt.	Lægedistrikt.	Sindssyge		Amt.	Lægedistrikt.	Sindssyge	
		ialt.	deraf paa Asyl.			ialt.	deraf paa Asyl.
XV.	Indre Søndfjord	7	47	XVIII.	Nordlands Amt	132	72
	Kinn	7			Brønnø	10	
	Ytre Nordfjord	5			Alstahaug	10	
	Nordfjordeidet	8			Vefsen	10	
	Gloppen	7			Ranen	29	
	Indviken	9			Lurø	6	
	Romsdals Amt	183			Gildeskaal	5	
	Vestre Søndmøre	12			Bodø	1	
	Indre —	12			Folden	11	
	Østre —	8			Skjærstad	10	
XVI.	Ørskog	20	69	XIX.	Stegen	6	31
	Nordre Søndmøre	17			Lødingen	4	
	Ytre Romsdal	7			Ofoten	5	
	Indre Romsdal	35			Buksnæs	3	
	Søndre Nordmøre	19			Flakstad	4	
	Sundal	14			Østlofoten	2	
	Surendal	18			Hadsel	6	
	Nordre Nordmøre	21			Sortland	10	
	Søndre Trondhjems Amt	197			Tromsø Amt	58	
	Strinden	42			Trondenes	17	
XVII.	Selbu	7	42	XX.	Ibestad	1	10
	Røros	13			Tranø	3	
	Guldal	41			Lenvik	1	
	Opdal	17			Maalselven	6	
	Orkedal	22			Balsfjorden	2	
	Hiteren	13			Tromsø	4	
	Hevne	6			Lyngen	12	
	Ytre Fosen	10			Karlsø	2	
	Indre —	7			Skjærvø	10	
	Nordre —	19			Finmarkens Amt	33	
XVIII.	Nordre Trondhjems Amt	163	42	XX.	Alten	11	10
	Stjørdal	26			Loppen	1	
	Frosten	20			Hammerfest	3	
	Levanger	17			Maasø	2	
	Inderøen	38			Kistrand	6	
	Stenkjær	24			Tanen	6	
	Grong	17			Vardø	-	
	Namsos	6			Vadsø	3	
	Fosnæs	6			Sydvaranger	1	
	Ytre Namdal	9					

Stift, 7 i Christianssands Stift, 22 i Bergens Stift, 8 i Trondhjems Stift, 2 i Tromsø Stift.

Paa Rigets 11 Sindssygeasyler indkom i Aarets Løb 715. Antallet af Udgaade 591, hvoraf 83 Døde. Tilbageiggende ved Aarets Slutning var 1246. Det samlede Antal Forpleiningsdage for de Sindssyge paa samtlige Asyler ud-

**Antallet af Sindssyge forpleiede for Amtskommunernes Regning
og Medicinalvæ-**

**Nombre des aliénés entretenus aux frais des communes départementales. Déboursements
médicale**

Tabel XXXIV.	I 1882—83 for Amtskommunernes Regning forpleiede Sindssyge.		Amtskommunernes syges Forpleining i	
	Ialt.	Deraf paa Asyl.	Ialt.	
			Kr.	Øre.
Rigets Landdistrikter	2587	811	-	-
Akershus Amt	126	56	35 820	13
Smaalenenes —	176	49	23 013	79
Buskeruds —	151	41	28 231	35
Jarlsberg og Laurviks —	128	43	33 637	02
Hedemarkens —	166	43	1) 37 900	-
Christians —	190	50	33 991	65
Bratsbergs —	209	55	-	-
Nedenæs —	110	58	34 900	-
Lister og Mandals —	149	41	2) 37 685	77
Stavanger —	129	40	29 370	46
Søndre Bergenhus —	199	33	30 290	29
Nordre —	88	31	-	-
Romsdals —	4) 183	47	28 681	69
Søndre Trondhjems —	197	69	ca. 30 000	-
Nordre —	163	42	23 275	-
Nordlands —	132	72	28 684	10
Tromsø —	58	31	14 920	-
Finmarken —	33	10	8 379	41

1) Opført paa Budgettet for det kommende Aar. 2) Udgifterne for næsten 5 Kvarmedregnet Omkostningerne for de Sindssyges Forpleining. 4) Desuden en Hjemstavnsløs, hvilke der gives Amterne Bidrag til de Sindssyges Forpleining, og hvis Udgifter ogsaa naar Beholdningerne fratrækkes, for Nordlands Amt Kr. 101 323.60, for Tromsø Amt Regnskab udviser en Udgift af Kr. 4 977.42 til Medicinalvæsenet.

gjorde 438725 Dage. Det daglige Middelbelæg paa samtlige Asyl var 1202 Syge.

De paa Sindssygeasylerne ialt indtrufne 83 Dødsfald ere, forsaavidt Opgaver ere meddelte, henførte under de nærmere kjendte Dødsaarsager og opførte i Tabellen over kjendte Dødsaarsager for det Amt, hvori Asylet er beliggende.

Tabellerne XXXIII og XXXIV giver en Oversigt over Antallet af de for Amtskommunernes Regning forpleiede Sindssyge i de forskellige Lægedistrikter, samt over Amtskommunernes Udgifter til de Sindssyges Forpleining og til Medicinalvæsenet forøvrigt.

Tabel XXXV giver en Oversigt over de af Lægerne udførte vigtigere **chirurgiske Operationer** med deres Fordeling paa eller udenfor Sygehus i de forskellige Amter.

og Amtskommunernes omtrentlige Udgifter til disses Forpleining senet i det Hele.

approximatifs des mêmes communes pour l'entretien de ces aliénés et pour l'administration en général.

Udgifter til Sinds- 1882 eller 1882—83.		Amtskommunernes Udgifter til Medicinal- væsenet forøvrigt i 1882 eller 1882—1883.			Beregnet Middel- befolkning i Amternes Land- distrikter 1885.
Gjennemsnitlig for hver Udskreven.		Ialt.		Gjennemsnitlig for hvert Individ af Befolkningen i Landdistrikterne.	
Kr.	Øre.	Kr.	Øre.	Øre.	
-	-	-	-	-	-
284	28	16 502	44	17.3	95 200
187	58	17 930	47	21.5	83 300
186	96	12 683	46	16.6	76 600
262	01	10 944	71	16.6	65 800
228	31	¹⁾ 13 596	-	11.6	116 900
178	90	19 645	01	18.3	107 200
-	-	¹⁾ 65 000	-	-	67 500
317	27	5 088	-	7.7	66 100
252	92	7 448	53	13.0	57 400
227	67	11 962	77	14.5	82 600
152	21	16 248	-	13.4	121 000
-	-	³⁾ 37 738	-	-	87 000
156	72	16 253	34	15.3	107 500
152	28	14 200	-	13.5	97 800
142	18	16 548	-	21.1	78 300
217	30	⁵⁾ -	-	-	114 400
257	24	⁵⁾ -	-	-	54 500
253	92	⁵⁾ -	-	-	20 800

taler, da flere Regninger fra forrige Regnskabstermin henstode uanviste. ³⁾ Heri ogsaa for hvis Forpleining Statskassen udreder Halvparten. ⁵⁾ Medicinalfondenes Udgifter, af kommer Byerne og fremmede Fiskere under de forskjellige Fiskerier tilgode, udgjorde Kr. 36 684.51 og for Finmarkens Amt Kr. 47 007.98. Finmarkens Brændevinsafgiftskasses

Anmærkninger til Liste over chirurgiske Operationer med Angivelse af Indikationer og Udfald, forsaavidt disse ere meddelte. Det bemærkes, at der som oftest ikke er meddelt Opgave over Antallet af opererede Individuer men kun over Operationernes Antal

Amputation af Overarmen (Amputatio antibrachii) Indikation paa Sygehus: Vulnus 3, Sarcoma 1 (alle heldigt Udfald) udenfor Sygehus: Vulnus 1, (heldigt Udfald).

Amputation af Laaret. (Amputatio femoris) Indikation paa Sygehus: Arthroace genu 4 (alle heldigt Udfald); Synovitis chronica 1 (heldigt Udfald); Sarcoma 3 (en heldigt, to dødeligt Udfald); Vulnus dilaceratum 1 (dødeligt Udfald); Fractura complicata cruris 3 (en heldigt, en dødeligt Udfald, en tilbagelig-

Tabel XXXIV Operation.	Hele Riget.												
	Tilsammen.	Paa Sygehus.	Udenfor Sygehus.	1	2	3	4	5	6	7			
				Christiania By.	Akershus.	Smaalene.	Buskerud.	Jarlsberg og Laurvik.	Hede marken.	Christians.			
				Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.			
Amputation af Underarmen	7	5	2	-	-	-	1	-	1	-	-		
— - Laaret	19	15	4	7	-	-	1	-	-	-	-		
— - Læggen	24	18	6	9	1	-	1	-	1	-	-		
— - Foden	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-		
Symes Operation	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-		
Choparts —	3	3	-	2	-	1	-	-	-	-	-		
Pirogoffs —	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-		
Exarticulation af Haanden .	6	1	5	-	-	-	-	-	1	-	-		
— - Foden	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-		
Amputation eller Exarticulation af Fingre eller Taer	195	38	157	13	5	3	11	4	22	1	13		
Resektioner	59	44	15	36	8	-	-	2	-	3	1		
Ostectomi	3	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-		
Borttagelse af Brystkjertelen	47	20	27	12	10	-	1	3	-	2	1		
— - Læbekraft	97	17	80	8	1	-	3	6	-	7	1		
— - Kræft i andre Organer	96	45	51	31	7	-	3	3	2	9	-		
— - andre Svulster	304	67	247	49	50	-	6	10	-	15	1		
— - Tonsillerne	100	2	98	-	21	-	4	2	7	17	-		
— - Uvula	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-		
— - indgroede Negle	49	2	47	1	-	3	-	5	-	1	1		
Thoracentese ved Empyem (Incision)	35	5	30	-	2	-	-	3	-	2	-		
Paracentese af Brystet	40	5	35	-	-	-	-	5	-	5	1		
— - Underlivet	86	15	71	5	3	-	4	6	7	-	5		
Øsofagotomi	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-		
Ovariotomi	25	4	21	3	21	-	-	-	-	-	-		
Laparotomi ved Carcinoma ventriculi	3	1	2	1	2	-	-	-	-	-	-		
Hysterotomi	2	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-		
Laparotomi ved Ileus	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-		
— med Exstirpation af Uterus	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-		
Incisio abscessus hepatis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-		
— — perinephritici	4	-	4	-	-	-	-	-	1	-	-		
— — perityphlitici	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-		
— — retroperitonealis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Punktion af Ovarialcyste	30	4	26	1	3	-	-	2	-	-	12		

Tabel XXXV (Forts.).	Hele Riget.														
Operationer.	Tilsammen.	Paa Sygehus.	Udenfor Sygehus.	1	2	3	4	5	6	7					
				Christiania By.	Akershus.	Shaaletene	Buskerud.	Jarlsberg og Laurvik.	Hedemarken.	Christians.					
				Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.					
Operation for Atresia vaginae	3	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Atresia ani	7	2	5	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
— - Fistula	13	3	10	2	4	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-
— - Fissura	14	-	14	-	1	-	-	1	-	1	-	6	-	-	-
— - Strictura	19	1	18	1	16	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
— - Prolapsus	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Necrotomi, Udskrabning af Caries etc.	121	87	34	77	2	1	1	4	2	1	4	-	2	3	-
Øiensygdomme:															
Borttagelse af Øieæblet	51	23	28	17	10	-	-	2	-	-	2	-	-	2	-
Extractio cataractæ	49	26	23	25	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Extractio linearis Graefe	41	32	9	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— Liebrich	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Discisio catraactæ	41	29	12	27	5	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Extractio lentis	2	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iridectomia	77	35	42	29	9	-	1	1	1	-	-	1	-	-	-
Iridotomia	4	3	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Operat. for Prolapsus iridis	18	13	5	13	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
— Staphylom iridis	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritomi ved Episcleritis	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Punctio corneæ	15	7	8	6	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Saemisch Operation	27	8	19	8	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Sclerotomia	37	11	26	10	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Scarificatio conjunctivæ	5	3	2	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Operation for Staphylom	9	3	6	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— Pterygium	7	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— Skjelen, Tenotomi	30	4	26	4	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— Chalazion	21	-	21	-	1	-	-	-	1	-	-	5	-	-	-
— Entropium	9	5	4	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— Ectropium	12	8	4	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Canthoplastik, Canthotomi	8	3	5	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Operation for Sygdom i Taa-reveiene	259	8	251	8	5	-	5	-	6	-	22	-	19	13	-
— Svulst i Øienhulen	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — i Øienlaagene	13	-	13	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Borttagelse af fremmede Legemer	4	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	754	225	529	203	58	-	7	3	9	-	26	-	25	16	-
Chirurgiske Operationer	2352	582	1770	369	230	11	61	29	115	11	157	6	160	130	41
Chirurgiske og Øienoperationer tilsammen	3106	807	2299	572	288	11	68	32	124	11	183	6	185	146	41

tioner i 1882.

deling paa Amterne paa og udenfor Sygehus.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Bratsberg.	Nedenæs.	Lister og Mandal.	Stavanger.	Søndre Bergenhus.	Bergens By.	Nordre Bergenhus.	Romsdal.	Søndre Trondhjem.	Nordre Trondhjem.	Nordland.	Tromsø.	Finnmarken.
Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh. Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	1	4	3	1	-	2	2	1	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	1	-	3	-	1	-	-	-	2	-
-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	10	1	-	2	18	3	-	-
1	-	-	1	-	2	-	-	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	5	-	-	3	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	10	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	21	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	3	-	-	-	-
1	-	1	-	-	11	-	-	4	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	1	-	-	-	8	-	4	-	-	-	-
-	-	1	-	1	-	2	-	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-
-	6	17	-	-	-	69	3	51	5	2	2	-
-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-
-	2	2	-	-	-	2	3	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	11	1	1	2	5	8	19	6	6	4	3	-
78	84	2	15	46	41	50	18	15	24	15	4	6
80	95	3	16	46	46	58	85	21	41	19	6	6
109	49	27	47	46	229	58	85	261	41	57	41	6
82	82	82	47	46	81	50	66	118	35	54	38	6

Af Lægerne udførte obste-
Opérations obstétricales faites

Tabel XXXVI.		Samlet Antal Barsel- kvinder.	Samlet Antal Opera- tioner.	Forhold i pCt.	Tangfor- løsning.	Vending.	Udtræk- ning ved Bækken- ende- fødsel.
Riget		59 573	¹⁾ 934	1.6	625	119	42
Christiania	Stift.	17 239	348	2.0	226	41	24
Hamars	—	6 972	75	1.1	50	9	1
Christianssands	—	11 302	236	2.1	156	40	8
Bergens	—	9 466	120	1.3	83	16	6
Trondhjems	—	7 589	111	1.5	81	10	3
Tromsø	—	7 005	44	0.6	29	3	-

¹⁾ Paa 920 Fødende, idet ved 14. Tvillingfødsler begge Tvillinger forløstes ved

gende ved Aarets Udgang). Udenfor Sygehus: Caries tibiæ 2 (heldigt Udfald).

Amputation af Læggen. (Amputatio cruris). Indikation paa Sygehus: Vulnus dilaceratum 2, Fractura complicata 2, Arthroace pedis 2, Osteomyelitis 1, Neuroma 1, Vulnus sclopetarium 1 (alle heldigt Udfald), Gangræna senilis 2 (en dødeligt Udfald, en tilbageliggende), Ulcus cruris 1 (dødeligt Udfald ved Erysipelas), Pernio 1 (tilbageliggende ved Aarets Udgang); udenfor Sygehus: Fractura complicata 3, Arthroace pedis 1 (alle heldigt Udfald).

Symes Operation. Indikation: Pes equinovarus 1 (heldigt Udfald).

Choparts Operation. Indikation: Vulnus 1, Arthroace pedis 2 (alle heldigt Udfald).

Pirogoffs Operation. Indikation: Arthroace pedis 2 (heldigt Udfald).

Exartikulation af Haanden. (Exarticulatio manus). Indikation udenfor Sygehus: Vulnus dilaceratum 1, uopgiven Indikation 1 (begge heldigt Udfald).

Exartikulation af Foden. (Exarticulatio pedis). Indikation udenfor Sygehus: Gangræna 1 (heldigt Udfald).

Resektioner. (Resectio). Indikation paa Sygehus: Resectio maxillæ superioris ved Cancer og Sarcoma 4, Tumor maxillæ 2, Necrosis 1 (alle heldigt Udfald); Resectio maxillæ inferioris ved Cancer 1, Necrosis phosphorica 1 (heldigt Udfald). Resectio costæ ved Empyema 2 (tilbageliggende). Resectio cubiti ved Arthroace cubiti 4 (tre helbredede, en tilbageliggende), Fractura 1 (heldigt Udfald). Resectio manus ved Arthroace manus 6, (en helbredet, tre udgaaede i Bedring, en tilbageliggende, en død). Resectio coxæ ved Arthroace coxæ 11 (fire helbredede, fire tilbageliggende, en udgaaet i Bedring, to døde). Resectio genu ved Arthroace 1, ved Fractura tibiæ 1, ved Contractura 1 (alle heldigt Udfald). Resectio pedis ved Arthroace 1 (heldigt Udfald). Udenfor Sygehus: Resectio maxillæ inferioris 1, Resectio costæ ved Empyema 1, (begge heldigt Udfald); Resectio coxæ ved Arthroace 1 (dødeligt Udfald).

Borttagelse af Kræft i andre Organer. (Extirpatio tumoris can-
crosi). Paa Sygehus er Kræftens Sæde angivet som: Cancer faciei 3, Cancer nasi 5, Cancer palpebrarum 2, Cancer maxillæ inferioris 1, Cancer linguæ 8

triciſke Operationer i 1882.

par les médecins en 1882.

Perfora- tion.	Kephalo- tripsi.	Decapita- tion.	Embryo- tomi.	Partus præma- turus arti- ficialis.	Accouche- ment forcé.	Laparo- tomi.	Molarfor- løsning.	Efter- byrds- opera- tioner.
28	1	2	13	9	2	1	1	91
12	1	1	4	4	-	-	1	34
1	-	-	5	-	-	1	-	8
4	-	-	2	5	-	-	-	21
3	-	1	-	-	1	-	-	10
6	-	-	1	-	1	-	-	9
2	-	-	1	-	-	-	-	9

Kunsthjelp (se Tabel XXXIX).

Obstetriske Operationers Udfald for Mødre og Børn.

Résultat des opérations obstétricales pour les mères et pour les enfants.

Tabel XXXVII.	Sam- let Antal Opera- tioner.	Mødre.				Børn-			
		Antal for hvilke Udfald er opgivet	Deraf døde ¹⁾	For- hold i pCt.	i 1881 udgjorde For- holdet i pCt.	Antal for hvilke Udfald er opgivet	Deraf vare død- fødte.	For- hold i pCt.	i 1881 udgjorde For- holdet i pCt.
Tangforløsning	625	600	17	2.8	4.1	613	92	15.0	18.4
Vending	119	117	13	11.1	12.5	117	61	52.1	55.2
Udtrækning ved Bækkenedefødsel.	42	36	1	2.8	-	41	12	29.3	53.6
Perforation	28	28	5	17.9	25.0	-	-	-	-
Kephalotripsi	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Decapitation	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Embryotomi	13	13	2	-	-	-	-	-	-
Partus præmaturus artificialis	9	8	-	-	-	9	-	-	-
Accouchement forcé	2	2	1	-	-	1	1	-	-
Laparotomi	1	1	1	-	-	1	1	-	-
Molarforløsning	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Efterbyrdsoperatio- ner	91	87	3	3.4	10.9	-	-	-	-

¹⁾ Dødsaaſagerne ville ſees af Tabel XIX.

Cancer colli 1, Cancer gl. axillæ 1, Cancer genitalium 2, Cancer uteri 4, Cancer recti 3, Cancer pedis 1. Sarcoma reg. parotideæ 1, Sarcoma gl. submentalis 1, Sarcoma proc. alveolaris 1, Sarcoma humeri 1, Sarcoma femoris 2. Udenfor Sygehus angivet som Cancer faciei 8, Cancer frontis 2, Cancer palpebrarum 1, Cancer nasi 3, Cancer auriculæ 1, Cancer genæ et mentis 2, Cancer gingivæ 3, Cancer linguæ 3, Cancer maxillæ superioris 1, Cancer humeri 1. Cancer autibrachii

Udfald af obstetriciske Operationer efter de forskellige Indikationer.

Résultat des accouchements a) par forceps, b) par version, c) par extraction, d) des accouchements prématurés artificiels, e) des accouchements forcés, f) par perforations g) par cephalotripsie, h) par embryotomie — d'après les indications différentes.

Tabel XXXVIII. Indikation.	Ialt udførte For- retninger.	Mødre.		Børn.	
		Antal ilive.	Døde.	Antal levende fødte.	Dødfødte.
A. Tangforløsning:					
Utilstrækkelige eller smertef. Veer.	1) 474	452	10	418	50
Bækkensneverhed	62	62	-	46	16
Barselkrampe	2) 19	12	5	16	3
Fremfald af Navlesnoren	8	6	-	2	6
Ueftergivelige ydre eller indre Fød- selsdele	6	6	-	5	1
Afkræftelse	6	5	-	4	1
Blødning og Placenta prævia	6	5	1	3	3
Skjævt Hovedleie	6	6	-	6	-
Issefødsel med Panden fortil	6	6	-	6	-
Ansigtsfødsel	4	4	-	1	3
Fare for Fosterets Liv	4	4	-	1	3
Stort Fosterhoved	3	3	-	3	-
Forraadnet Foster	2	2	-	-	2
Fremfalden Arm ved Siden af Hovedet	2	2	-	1	1
Bristning af Livmoderen	1	-	1	-	1
Fremfald	1	1	-	1	-
Omslynget Navlesnor om Fosterets Hals	1	1	-	1	-
Svulstdannelse i Skeden	1	-	-	-	-
Vatersot og hængende Underliv	1	-	-	3) 1	-
Uopgiven Indikation	12	5	-	6	2
B. Vending:					
Tverleie	63	57	6	33	29
Placenta prævia og Blødning	18	14	2	6	12
Utilstrækkelige Veer	4) 11	10	1	9	2
Bækkensneverhed	8	8	-	2	6
Fremfald af Navlesnoren	6	6	-	4	2
Barselkrampe	5) 3	2	1	2	1
Bristning af Livmoderen	3	-	3	-	2

¹⁾ 2 Gange af begge Tvillinger, altsaa hos 472 Fødende; hos 1 forløstes 1ste Tvilling ved Perforation; hos 4 forløstes 2den Tvilling ved Vending, hvor Udfaldet for Moderen er opført. ²⁾ 1 Gang af begge Tvillinger altsaa hos 18 Fødende; hos 1 af disse forløstes 2den Tvilling ved Vending, hvor Udfaldet for Moderen er opgivet. ³⁾ 1ste Tvilling; 2den Tvilling, der bød sig i Sædeleie, forløstes ved Utrækning, hvor Udfaldet for Moderen er opført. ⁴⁾ 3 Gange af 2den Tvilling. ⁵⁾ 1 Gang af 2den Tvilling.

Tabel XXXVIII (Forts.).	Indikation.	Ialt udførte For- retninger	Mødre.		Børn.	
			Antal ilive.	Døde.	Antal levende fødte.	Dødfødte.
Dødt Foster	2	2	-	-	-	2
Svulst i Livmoderen	1	1	-	-	-	1
Ueftergivelig Modermund	1	1	-	-	-	1
Ansigtsleie	1	1	-	-	-	1
Skjævt Isseleie	1	1	-	-	-	1
Uopgiven Indikation	1	1	-	-	-	1
C. Udtrækning ved Bækken- endefødsel:						
Utilstrækkelige Veer	¹⁾ 25	24	-	-	20	5
Barselkrampe	²⁾ 4	1	1	-	2	2
Fare for Fosterets Liv	³⁾ 2	2	-	-	2	-
Bækkensneverhed	2	2	-	-	-	2
Blødning og Placenta prævia	2	2	-	-	2	-
Tvillinger i Kollision	2	1	-	-	2	-
Begyndt Selvdudvikling	1	1	-	-	-	1
Vatersot og hængende Underliv	⁴⁾ 1	1	-	-	-	1
Dødt Foster	1	1	-	-	-	1
Fremfald af Navlesnoren	1	1	-	-	1	-
Uopgiven Indikation	1	-	-	-	-	-
D. Partus præmarturus arti- ficialis:						
Bækkensneverhed	⁵⁾ 8	7	-	-	8	-
Blødning og Placenta prævia	1	1	-	-	1	-
E. Accouchement forcé:						
Barselkrampe	1	-	1	-	-	1
Blødning og Placenta prævia	1	1	-	-	-	1
F. Perforation:						
Bækkensneverhed	16	⁶⁾ 11	4	-	-	-
Hydrocephalisk Fosterhoved	2	2	-	-	-	-

¹⁾ 1 Gang af begge Tvillinger, altsaa 24 Mødre. ²⁾ 1 Gang af begge Tvillinger, altsaa 3 Fødende, hos 1 af disse forløstes 2den Tvilling ved Vending, hvor Udfaldet for Moderen er opført. ³⁾ 2 Gange 2den Tvilling. ⁴⁾ 2den Tvilling; 1ste Tvilling forløstes ved Tang. ⁵⁾ 1 Gang Tvillinger, hvoraf 2den forløstes ved Vending. ⁶⁾ Ved 1 Tvillingfødsel forløstes 1ste Tvilling ved Perforation og 2den Tvilling ved Tang, hvor Udfaldet for Moderen er opført.

Tabel XXXVIII. (Forts.).	Ialt udførte For- retninger.	Mødre.		Børn.	
		Antal ilive.	Døde.	Antal levende fødte.	Dødfødte.
Stort Fosterhoved	2	2	-	-	-
Skjævt Isseleie	2	2	-	-	-
Langsom Fødsel	1	1	-	-	-
Isseleie med Panden fortil	1	1	-	-	-
Sidstkomende Hoved efter Vending og Udtrækning	2	2	-	-	-
Ansigtsleie	1	1	-	-	-
Bristning af Livmoderen	1	-	1	-	-
G. Kephilotripsi:					
Bækkensneverhed	1	-	1	-	-
H. Decapitation:					
Forsømt Tverleie	2	2	-	-	-
I. Embryotomi:					
Forsømt Tverleie	8	8	-	-	-
Bækkensneverhed	3	2	1	-	-
Barselkrampe	1	1	-	-	-
Sammenvoksne Tvillinger	1	-	1	-	-
K. Laparotomi:					
Bækkenforsnevring og Bristning af Livmoderen	1	-	1	-	1
L. Molarforløsning:					
Blødning	1	1	-	-	1

1, Cancer dorsi 1, Cancer pectoris 1, Cancer penis 1, Cancer uteri 1, Cancer recti 3, Cancer pedis 1.

Borttagelse af andre Svulster (Exstirpatio tumorum). Paa Sygehus er Svulstens Art og Sæde opgivet som: Tumor pharyngis 3, Tumor colli 1, Tumor axillæ 1, Tumor abdominis 1, Tumor uteri 1, Tumor vaginæ 1, Tumores glandularum 22, Lipoma 7, Tumor cavernosus 3, Atheroma 3, Tumor cysticus 2, Fibroma 2, Papilloma 1, Neuroma 1, Epulis 1, udenfor Sygehus er Arten angivet som: Tumores sebacei 66, Lipoma 28, Tumores cystici 24, Tumores glandularum 21, Fibroma 10, Angioma 10, Papilloma 8, Ranula 6, Ganglion 3, Epulis 3, Enchondroma 2, Osteoma 1.

Tvillingfødsel med kunstig Forløsning af begge Tvillinger.

Jumeaux, nés après des opérations obstétricales sur tous les deux.

Tabel XXXIX. Operation ¹⁾ .	Mødre.		1ste Tvilling.			2den Tvilling.	
	lev.	døde.	lev.	døde.	uopg. Udf.	lev.	døde.
Tang paa begge Tvillinger	3	-	3	-	-	2	1
Tang paa 1ste Tvilling, Vending af 2den Tvill.	5	-	4		1	4	1
Tang paa 1ste Tvill., Ud- trækning af 2den Tvill.	1	-	1	-	-	1	-
Udtrækning af begge Tvill.	2	1	2	1	-	2	1
Udtrækning af 1ste Tvill., Vending af 2den Tvill.	1	-	1	-	-	1	
Perforation af 1ste Tvill., Tang paa 2den Tvill.	1	-	-	1	-	1	
Partus præmaturus artifici- alis (1ste ved Naturens Hjelp, 2den ved Vending)	1	-	1	-	-	1	-
Tilsammen	14	1	12	2	1	12	3
	15		15			15	

¹⁾ Udfaldet er medtaget i de foregaaende Tabeller. Desuden opgives 1 af Børnene forløst ved Kunsthjelp ved 12 Tvillingfødsler, nemlig i 4 ved Tang: 2 Gange 1ste Tvilling (2 levende), 2 Gange 2den Tvilling (2 levende), Mødrene ilive; i 6 ved Vending: 6 Gange af 2den Tvilling (2 lev. 3 døde, 1 uopg.), Mødrene ilive; i 2 ved Udtrækning, nemlig 2 Gange af 2den Tvilling, Mødrene ilive.

Thoracocentese ved Empyem (Incisio empyematis). Paa Sygehus i 4 Tilfælde heldigt Udfald, udenfor Sygehus i 13 Tilfælde heldigt og i 7 Tilfælde dødeligt Udfald.

Øsofagotomi ved Stricture œsophagi med heldigt Udfald.

Ovariectomi. Paa Sygehus i 2 Tilfælde heldigt, i 2 dødeligt Udfald, udenfor Sygehus i 4 Tilfælde dødeligt Udfald, de øvrige 17 med heldigt Resultat.

Laparotomi. Ved Carcinoma ventriculi paa og udenfor Sygehus bleve Operationerne ikke fuldførte.

Hysterotomi ved Fibroma uteri med heldigt Udfald.

Laparotomi ved Ileus med heldigt Resultat.

Laparotomi med Borttagelse af Uterus ved Tumor uteri udførtes med heldigt Resultat.

Incision af Abscessus retroperitonealis udførtes med heldigt Udfald.

Incision af Abscessus hepatis udførtes med heldigt Resultat.

Incision af Abscessus perityphliticus med heldigt Resultat.

Borttagelse af Polyper. Udenfor Sygehus opgives Polypens Sæde saaledes: i Næsen 50, i Øregangen 5, i Strubehovedet 2, i Endetarmen 1.

Underbinding af Arterier. (Ligatura arteriarum). Paa Sygehus: Arteria axillaris 1, Arteria femoralis 1; udenfor Sygehus: Arteria radialis 5, Arteria brachialis 2, Arteria ulnaris 2, Arteria tibialis antica 2.

Tenotomier. Udenfor Sygehus udførtes 12 Tenotomier af Tendo Achillis og 4 af Musculus sternocleidomastoideus.

De hyppigste Dødsaaarsager.

Causes des décès les plus fréquentes.

Tabel XL. Dødsaaarsag.	Sum.	Deraf i		Procentforhold til samtlige opgivne Dødsaaarsager.		
		Byerne.	Landdistrikterne	i Riget	i Byerne	i Landdistriktern
Svindssot	2649	1232	1417	14.7	16.2	13.6
Lungebetændelse	1638	598	1040	9.1	7.8	10.0
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit, Børnekrampe	1309	723	586	7.3	9.4	3.6
Skarlagensfeber	1231	300	931	6.8	3.9	8.9
Diphtherisk Svælgbetændelse	893	144	749	4.9	1.9	7.2
Kræft (Cancer, Sarcoma)	892	299	593	4.9	3.9	5.7
Akut Bronchit, Katarrh	881	544	337	4.7	7.0	3.0
Alderdomssvaghed	818	264	554	4.5	3.5	5.3
Akut Diarrhoe og Cholera nostras	736	518	218	4.0	6.8	2.1
Mæslinger	679	302	377	3.8	4.0	3.6
Strubehoste	487	232	255	2.7	3.0	2.4
Vatersot og Morbus Brightii	479	179	300	2.6	2.3	2.9
Organisk Hjertesygdom	435	209	226	2.4	2.7	2.2
Hjerneslag	417	190	227	2.3	2.5	2.2
Chronisk Bronchit	329	136	193	1.8	1.8	1.9
Medfødt Svaghed	315	222	93	1.7	2.9	0.9
Kighoste	311	152	159	1.7	2.0	1.5
Typhoidfeber	249	80	169	1.4	1.1	1.6
Peritonit	237	98	139	1.3	1.2	1.3
Enteritis, Gastro-	167	111	56	0.9	1.5	0.5
Organisk Underlivssygdom	160	49	111	0.9	0.7	1.1
Andre Dødsaaarsager	2743	1040	1703	16.2	13.8	17.4
Samtlige opgivne Dødsaaarsager	18055	7622	10433			

Vaccinerede i Riget.

Vaccination dans le royaume.

Tabel XLI.		Middeltal af levende Født i Treaaret 1880 - 1882.	Antal Vaccinerede i 1882.	Forhold i pCt
Riget		58880	50574	85.9
Christiania	Stift	17095	12842	75.1
Hamars	—	6851	6413	93.6
Christianssands	—	11208	11813	105.4
Bergens	—	9182	8690	95.7
Trondhjems	—	7721	6610	85.6
Tromsø	—	6823	4206	61.7

Fødte og Døde i 1882.
Naissances et décès dans le royaume.

Tabel XLII.		Døde.					Omkomne			
	Levende	Fødte.	ialt.	1) 0—1 i 1ste		paa Bar-sel-seng.	2) Død-fødte.	ved ulyk-kelige Hæn-delser.	Selvmord.	Drab.
				Aar.	Døgn.					
Riget	59375	35325	6522	342	261	1858	965	135	16	
I. Christiania Stift	17171	9531	2153	115	69	548	191	50	6	
II. Hamars —	6970	3587	632	34	30	220	42	18	3	
III. Christianssands —	11282	6433	1089	67	45	342	192	15	2	
IV. Bergens —	9425	5615	985	62	40	303	184	20	2	
V. Trondhjems —	7591	5834	880	46	30	226	128	23	1	
VI. Tromsø —	6936	4325	783	18	47	219	228	9	2	
1. Christiania By	4357	2547	836	21	10	191	31	11	-	
2. Akershus Amt	2778	1710	287	22	15	78	37	7	1	
3. Smaalenenes —	3682	2009	397	29	13	93	50	13	3	
4. Buskeruds —	3363	1707	356	28	13	105	38	7	2	
5. Jarlsb. og Laurv. —	2991	1558	277	15	18	81	35	12	-	
6. Hedemarkens —	3681	1891	343	13	16	104	20	8	1	
7. Christians —	3289	1696	289	21	14	116	22	10	2	
8. Bratsbergs —	2697	1472	234	22	9	91	52	-	-	
9. Nedenæs —	2462	1282	209	13	7	74	33	3	1	
10. Lister og Mandals —	2377	1549	282	11	14	72	46	5	-	
11. Stavanger —	3746	2130	364	21	15	105	61	7	1	
12. Søndre Bergenhus —	3905	2393	400	29	17	125	96	6	-	
13. Bergens By	1615	1018	222	10	9	59	16	7	1	
14. Nordre Bergenh. Amt	2490	1315	219	16	9	75	52	6	-	
15. Romsdals —	3573	2384	368	24	14	113	69	3	1	
16. Søndre Trondhj. —	3300	2662	441	18	14	108	42	9	-	
17. Nordre Trondhj. —	2133	1677	215	11	7	49	37	12	1	
18. Nordlands —	4076	2319	408	8	23	123	143	5	1	
19. Tromsø —	1893	1341	218	6	11	60	53	2	-	
20. Finmarkens —	967	665	157	4	13	36	32	2	1	

1) Efter Anmeldelser af Læger og Jordemødre i Henhold til Circulære af 9de December 1842. 2) Efter Tabeller over Folkemængdens Bevægelse i 1882, udgivne af det statistiske Centralbureau.

Reposition af Luxationer. (Repositio luxationum). Udenfor Sygehus: Luxatio maxillæ inferioris 15, Luxatio humeri 126, Luxatio cubiti 30, Luxatio radii 2, Luxatio manus 2, Luxatio pollicis 4, Luxatio digiti 8, Luxatio femoris 6, Luxatio patellæ 1, Luxatio pedis 2.

Tracheotomi. (Tracheotomia). Paa Sygehus i et Tilfælde ved Croup med heldigt Udfald; udenfor Sygehus ved Croup i 3 Tilfælde med heldigt og

Antal Fødte og Døde i Land-
Nombre des naissances et des décès dans

Tabel XLIII.				Landdistrikterne.					
				Døde				Død- fødte.	
				Fødte.	ialt.	0—1 Aaar.	i 1ste Døgn.		paa Barsel- seng.
Riget				44836	26639	4365	260	213	1365
I.	Christiania	Stift	9659	5348	928	70	52	270	
II.	Hamars	—	6718	3452	604	33	27	209	
III.	Christianssands	—	8222	4645	706	50	35	263	
IV.	Bergens	—	7652	4532	736	52	30	238	
V.	Trondhjems	—	6279	4719	678	14	24	183	
VI.	Tromsø	—	6306	3943	713	13	45	202	
1.	Christiania By		-	-	-	-	-	-	
2.	Akershus	Amt	2677	1658	278	19	15	75	
3.	Smaalenenes	—	2582	1375	250	20	10	68	
4.	Buskeruds	—	2429	1242	238	20	11	71	
5.	Jarlsb. og Laurv.	—	1971	1073	162	11	16	56	
6.	Hedemarkens	—	3519	1806	328	12	13	97	
7.	Christians	—	3199	1646	276	21	14	112	
8.	Bratsbergs	—	2067	1142	169	16	8	74	
9.	Nedenæs	—	2015	1057	161	10	5	65	
10.	Lister og Mandals	—	1714	1084	181	7	12	55	
11.	Stavanger	—	2426	1362	195	17	10	69	
12.	Søndre Bergenhus	—	3905	2393	400	29	17	125	
13.	Bergens By		-	-	-	-	-	-	
14.	Nordre Bergenhus	Amt	2465	1304	215	16	9	73	
15.	Romsdals	—	2947	2009	299	21	11	93	
16.	Søndre Trondhjems	—	2628	1981	303	16	11	85	
17.	Nordre	—	1986	1564	197	11	6	45	
18.	Nordlands	—	3954	2227	400	8	23	123	
19.	Tromsø	—	1685	1196	189	4	10	55	
20.	Finmarkens	—	667	520	124	2	12	24	

og Bydistrikterne i 1882.

les villes et dans la campagne.

Omkomne			Bydistrikt.									
			Døde						Død-fødte.	Omkomne		
ved ulykke-lige Hændelser.	Selv-mord.	Drab	Fødte.	ialt	0—1 Aar.	i 1ste Døgn.	paa Barsel-seng.	ved ulykke-lige Hændelser.		Selv-mord.	Drab.	
798	86	14	14539	8686	2157	82	48	493	167	49	2	
123	19	5	7512	4183	1225	45	17	278	68	31	1	
36	17	3	252	135	28	1	3	11	6	1	-	
140	7	2	3060	1788	383	17	10	79	52	8	-	
167	13	1	1875	1147	249	10	10	65	17	7	1	
112	22	1	1210	1051	202	5	6	43	16	1	-	
220	8	2	630	382	70	4	2	17	8	1	-	
-	-	-	4357	2547	836	21	10	191	31	11	-	
37	7	1	101	52	9	3	-	3	-	-	-	
38	4	2	1100	634	147	9	3	25	12	9	1	
25	4	2	934	465	118	8	2	34	13	3	-	
23	4	-	1020	485	115	4	2	25	12	8	-	
15	8	1	162	85	15	1	3	7	5	-	-	
21	9	2	90	50	13	-	-	4	1	1	-	
33	-	-	630	330	65	6	1	17	19	-	-	
33	2	1	447	225	48	3	2	9	-	1	-	
33	1	-	663	465	101	4	2	17	13	4	-	
41	4	1	1320	768	169	4	5	36	20	3	-	
96	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	1615	1018	222	10	9	59	16	7	1	
52	6	-	25	11	4	-	-	2	-	-	-	
65	2	1	626	375	69	3	3	20	4	1	-	
32	9	-	672	681	138	2	3	23	10	-	-	
34	12	1	147	113	18	-	1	4	3	-	-	
141	5	1	122	92	8	-	-	-	2	-	-	
50	2	-	208	145	29	2	1	5	3	-	-	
29	1	1	300	145	33	2	1	12	3	1	-	

Antal Dødsfald i Riget

Nombre des décès dans les

Tabel XLIV.		1882.	1881.	1880.	1879.
Riget		35 325	32 427	30 550	28 616
Landdistrikter		26 639	24 503	22 726	21 422
Byer		8 686	7 924	7 824	7 194
Christiania	Stift	9 531	9 007	8 715	8 103
Hamars	—	3 587	3 464	3 294	3 225
Christianssands	—	6 433	6 839	6 726	6 126
Bergens	—	5 615	4 800	4 497	4 292
Trondhjems	—	5 834	4 513	4 084	3 868
Tromsø	—	4 325	3 804	3 234	3 002

i 7 med dødeligt Udfald, ved Diphtheritis laryngis i 1 med heldigt Udfald, i 3 Tilfælde med dødeligt.

Borttagelse af Testikelen. (Exstirpatio testiculi). Paa Sygehus ved Tuberculosis i 4 med heldigt, i 1 med dødeligt Udfald, ved Hæmatocele med heldigt Udfald; udenfor Sygehus ved Cancer 1, Sarcoma 1, Contusio 1.

Herniotomi. Paa Sygehus i 5 Tilfælde med heldigt og i 5 Tilfælde med dødeligt Udfald; udenfor Sygehus i 8 Tilfælde med heldigt og i 12 Tilfælde med dødeligt Udfald.

Lithotomi. Paa Sygehus med Udtagelse af afbrudt Katheterstykke med heldigt Resultat, udenfor Sygehus med heldigt Resultat.

• **Urethrotomia externa** udførtes med heldigt Udfald.

Urethrotomia interna udførtes i 3 Tilfælde med heldigt Udfald.

Operation for **Atresia vaginæ** udførtes med heldigt Udfald.

Operation for **Imperforatio hyminis** udførtes med heldigt Udfald.

Operation for **Atresia ani.** Paa Sygehus i 1 Tilfælde dødeligt Udfald; udenfor Sygehus i 1 Tilfælde heldigt, i 2 Tilfælde dødeligt Udfald.

Af **obstetriciske Operationer** opgives udførte 934, hvis Art og Fordeling paa Stifterne sees af Tabel XXXVI.

Tabel XXXVII viser Operationernes Udfald for Mødre og Børn.

Af Tabel XXXVIII sees Udfaldet af udførte obstetriciske Operationer efter de forskellige Indikationer.

Tabel XXXIX giver Oplysning om de ved Kunsthjelp forløste Tvillinger.

Antallet af **Fødte** og **Døde** vil sees af Tabel XLII, der er et Uddrag af de af det statistiske Centralbureau udgivne Opgaver over Folkemængdens Bevægelse i 1882.

Tabel XLIII viser Antallet af Fødte og Døde m. v. fordelte paa Rigets By- og Landdistrikter.

Antallet af Fødte (Dødfødte fraregnede) udgjorde 59 375; for det hele Rige bliver der et Overskud af 24 050 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 59,5.

Antal Døde i Riget og dets Stifter i Tiaaret 1873—1882 see af Tabel XLIV.

i Aarene 1873—1882.

royaume en 1873—1882.

1878.	1877.	1876.	1875.	1874.	1873.
29 582	31 354	34 356	33 964	32 452	29 828
22 216 7 366	24 465 6 889	26 762 7 594	26 357 7 607	25 328 7 124	23 473 6 355
8 021	9 137	10 436	10 036	9 568	8 465
3 381	3 682	3 556	3 724	3 860	3 516
6 184	6 201	7 239	6 905	6 381	6 100
4 770	4 889	5 149	5 466	4 794	4 661
4 275	4 602	4 615	4 404	4 587	4 247
2 951	2 843	3 361	3 429	3 262	2 839

I Lægernes Dødslisters opgives Dødsårsagen for 18 055 eller 51.1 pCt. af samtlige i 1882 indtrufne Dødsfald og 52.8 pCt. af de ved Sygdom indtrufne Dødsfald (34 209).

For Byerne er opgivet Dødsårsag i 7 622 Tilfælde eller 87.8 pCt. af samtlige i Byerne indtrufne Dødsfald og 90.0 pCt. af de ved Sygdom indtrufne Dødsfald (8 468).

For Landdistrikterne er opgivet Dødsårsag i 10 433 Tilfælde eller 39.2 pCt. af samtlige i Landdistrikterne indtrufne Dødsfald og 40.5 pCt. af de i Landdistrikterne ved Sygdom indtrufne Dødsfald (25 741).

De af Lægerne opgivne Dødsårsagers Forhold (i pCt.) til samtlige indtrufne Dødsårsager i de enkelte Lægedistrikter sees af Tabel XLV.

De af Lægerne opførte Dødsårsager ere sammenstillede i Slutningen af de i den almindelige Beretning indtagne Tabeller, hvoraf den første viser Dødsårsagerne i Amterne, den anden de Dødes Køn og Alder, og den tredje giver Oplysning om Dødsårsagerne i Byerne.

De hyppigste Dødsårsager sees af Tabel XL.

Af retsmedicinske Forretninger udførtes 211, hvoraf 98 Syns- og Obduktionsforretninger over Døde og 105 Undersøgelser og Erklæringer over Levende samt 8 Erklæringer i anden Anledning. Tabel XLVI viser disse Forretningers Gjenstand med Fordeling paa Stifter og de enkelte Amter.

De Vaccineredes Antal udgjorde ifølge Embedslægernes Indberetninger 50 574 eller 85.9 pCt. af Middelallet af levende Født i Treaaret 1880—1882; i 1881 var Antallet af Vaccinerede 36 280 eller 61.1 pCt. af Middelallet af levende Født i Treaaret 1879—1881, i 1880 vare Tallene henholdsvis 67 055 og 113 pCt. Procentforholdet af de i 1882 Vaccinerede til Middelallet af de i Treaaret 1880—1882 levende Født vil for Riget og dets Stifter sees af Tabel XLI.

Af Sygehuse haves 45 faste, nemlig Righospitalet, der er klinisk Undervisningsanstalt, Diakonissesyggehuset, 5 Sygehuse for Spedalske, 5 militære Sygehuse, 19 Amtssygehuse og 14 andre kommunale Sygehuse. Desuden findes i Amterne i Tromsø Stift flere mindre Sygehuse eller Sygestuer, der i Regelen kun benyttes under Fisketiden. Ved Rigets Strafanstalter er indrettet særskilte Sygeafdelinger, og ved forskellige Fattighuse og Grubeværker forefindes Sygelokaler.

Antallet af Sindssygeasyler var 11, nemlig 3 Statsasyler, 6 kommunale Asyler og 2 private.

Procentforhold mellem de af Lægerne opgivne ved kjendte Sygdom
(Bydistrikt og Landdistrikt) sa

Décès totaux et décès causés par les maladies con

Amt.	Tabel XLV. Lægedistrikt.	Dødsfald			Amt.	Lægedistrikt.	Dødsfald		
		ialt.	anmeldte af Læger.	pCt.			ialt.	anmeldte af Læger.	pCt.
I.	Christiania By.....	2547	2442	95.8	VIII.	Ringebu.....	164	47	28.6
II.	Akershus Amt.....	1710	825	48.2		Søndre Valdres....	128	22	17.2
	Bydistrikt.....	52	27	51.9		Bratsbergs Amt....	1472	805	54.7
	Land —.....	1658	798	47.4		Bydistrikt.....	330	260	78.8
	Høland.....	230	129	56.1		Land —.....	1142	545	47.7
	Aker.....	536	314	54.8		Kragerø.....	371	254	68.5
	Ullensaker.....	597	250	41.9		Skien.....	443	263	59.4
	Follo.....	347	132	38.0		Tinn.....	66	34	51.5
III.	Smaalenenes Amt....	2009	1150	56.2		Sauland.....	138	66	47.9
	Bydistrikt.....	634	562	88.6		Laardal.....	116	53	45.7
	Land —.....	1375	588	43.5	IX.	Hviteseid.....	140	63	45.0
	Fredrikshald.....	232	220	99.1		Holden.....	198	72	36.4
	Hvaløerne.....	242	162	66.9		Nedenæs Amt.....	1282	681	53.1
	Moss.....	358	202	56.4		Bydistrikt.....	225	207	91.6
	Sarpsborg.....	795	410	51.3		Land —.....	1057	474	44.8
	Eidsberg.....	382	156	40.8		Vestre Nedenæs....	532	339	63.5
IV.	Buskeruds Amt.....	1707	1142	66.5		Østre —.....	505	270	53.5
	Bydistrikt.....	465	464	99.6		Aamli.....	118	47	39.8
	Land —.....	1242	678	54.6		Evje.....	62	18	29.0
	Drammen.....	548	546	99.5		Sætersdalen.....	65	7	10.8
	Modum.....	431	316	71.0	X.	Lister og Mandals Amt.....	1549	741	47.9
	Sandsvær.....	186	100	53.8		Bydistrikt.....	465	416	89.4
	Rollag.....	69	30	43.5		Land —.....	1084	325	30.0
	Ringerike.....	264	102	38.6		Christianssand....	299	280	93.7
	Næs.....	125	30	24.0		Vanse.....	192	107	55.7
	Aal.....	84	18	21.7		Flekkefjord.....	300	133	44.3
V.	Jarlsberg og Laur- viks Amt.....	1558	797	51.2		Oddernæs.....	380	139	36.6
	Bydistrikt.....	485	402	81.2		Lyngdal.....	125	28	22.4
	Land —.....	1073	395	32.9		Undal.....	253	54	21.3
	Laurvik.....	538	297	55.2	XI.	Stavanger Amt.....	2130	878	41.2
	Tønsberg.....	695	362	52.1		Bydistrikt.....	768	537	70.0
	Hof.....	325	138	42.5		Fand —.....	1362	341	24.9
VI.	Hedemarkens Amt....	1891	876	46.3		Stavanger.....	700	401	57.3
	Bydistrikt.....	85	66	77.6		Karmøen.....	269	111	41.3
	Land —.....	1806	810	44.8		Haugesund.....	202	82	40.6
	Trysil.....	58	47	81.0		Sand.....	187	72	38.5
	Rendal.....	124	76	52.1		Sogndal.....	105	39	37.2
	Søndre Østerdalen..	259	125	48.3		Ekersund.....	208	64	30.8
	Tønset.....	113	54	47.8		Finnø.....	180	54	30.0
	Hedemarken.....	765	353	46.1	XII.	Søndre Bergen h. Amt	2393	674	28.2
	Solør og Odalen....	563	220	39.1		Voss.....	162	70	43.2
VII.	Christians Amt.....	1696	748	44.8		Ytre Hardanger....	146	61	41.8
	Bydistrikt.....	50	38	76.0		Tysnæs.....	192	74	38.5
	Land —.....	1646	710	43.1		Indre Hardanger....	142	52	36.6
	Nordre Valdres....	101	80	79.2		Ytre Nordhordland.	406	137	33.7
	Hadeland og Land..	378	194	51.3		Indre —.....	373	102	27.4
	Toten.....	393	192	48.6		— Søndhordland..	144	39	27.1
	Faaberg.....	260	122	46.9		Søndre Midthordland	226	55	24.3
	Lesje.....	119	42	35.3		Nordre —.....	368	54	14.7
	Lom.....	153	94	32.7		Ytre Søndhordland.	182	27	14.8

arsagede Dødsfald og de ialt indtrufne Dødsfald inden Amter
e enkelte Lægedistrikter.

les préfectures et dans les districts civils médicaux.

nt.	Lægedistrikt.	Dødsfald			Amt.	Lægedistrikt.	Dødsfald.		
		ialt.	anmeldte af Læger.	pCt.			ialt.	anmeldte af Læger.	pCt.
II.	Bergens By	1018	947	93.2		Namsos	146	75	51.4
V.	Nordre Bergenhus					Stenkjær	217	110	50.7
	Amt	1315	527	40.1		Fosnæs	88	43	48.8
	Bydistrikt	11	5	45.4		Levanger	266	126	47.4
	Land —	1304	522	40.0		Stjørdal	211	94	44.6
	Ytre Sogn	130	94	72.3		Frosten	160	66	41.3
	Nordfjordeidet	83	52	63.4		Ytre Namdal	182	71	39.0
	Indviken	111	57	51.4		Inderøen	293	107	36.5
	Gloppen	84	34	40.5		Grong	114	20	17.5
	Lærdal	122	47	38.5	XVIII.	Nordlands Amt	2319	887	38.2
	Lyster	74	28	37.8		Bydistrikt	92	65	70.7
	Indre Sogn	98	36	36.2		Land —	2227	822	36.9
	Ytre Søndfjord	112	40	35.7		Østlofoten	153	111	72.5
	Midtre Sogn	134	47	35.1		Vefsen	159	108	67.9
	Indre Søndfjord	118	34	28.8		Hadsel	180	104	57.8
	Kinn	129	37	28.7		Alstahaug	219	105	47.9
	Ytre Nordfjord	120	21	17.5		Buksnæs	204	87	42.6
V.	Romsdals Amt	2384	853	35.8		Ofoten	79	32	40.5
	Bydistrikt	375	276	73.6		Lurø	117	47	40.2
	Land —	2009	577	28.0		Folden	55	20	36.4
	Østre Søndmøre	132	68	51.5		Gildeskaal	92	31	33.7
	Søndre Nordmøre	462	227	49.1		Bodø	131	41	31.3
	Sundalen	179	76	39.0		Stegen	82	25	30.5
	Ytre Romsdal	301	116	38.5		Ranen	200	57	28.5
	Indre Søndmøre	117	44	37.6		Lødingen	107	26	24.3
	Surendalen	104	39	37.5		Brønnø	195	45	23.1
	Vestre Søndmøre	183	66	36.1		Flakstad	76	17	22.4
	Nordre —	316	100	31.7		Sortland	132	7	5.3
	— Nordmøre	184	43	23.4	XIX.	Tromsø Amt	1338	515	38.5
	Ørskog	205	47	22.9		Bydistrikt	142	122	86.3
	Indre Romsdal	201	27	13.8		Land —	1196	393	34.5
VI.	Søndre Tronhjems					Tromsø	248	166	68.9
	Amt	2662	1681	63.1		Ibestad	208	141	67.8
	Bydistrikt	681	645	94.7		Lenvik	124	53	42.7
	Land —	1981	1036	52.3		Maalselven	74	26	35.1
	Trondhjem	681	645	94.7		Lyngen	126	31	24.6
	Røros	115	106	92.2		Karlso	72	17	23.6
	Indre Fosen	129	94	72.9		Skjærvø	136	25	18.4
	Opdal	70	50	70.1		Trondenes	235	35	14.9
	Nordre Fosen	195	135	69.2		Balsfjorden	68	5	7.4
	Ytre —	188	116	61.7	XX	Finmarkens Amt	665	174	26.2
	Hiteren	171	88	51.5		Bydistrikt	145	69	47.6
	Orkedal	326	154	47.2		Land —	520	105	20.2
	Strinden	317	147	46.4		Maasø	35	21	60.0
	Selbu	124	46	37.1		Vadsø	98	30	30.6
	Hevne	72	22	30.6		Alten	126	38	30.2
	Guldal	274	78	28.5		Hammerfest	107	30	28.0
VII.	Nordre Trondhjems					Tanen	62	16	25.8
	Amt	1677	712	42.5		Vardø	62	16	25.8
	Bydistrikt	113	72	63.7		Loppen	52	10	19.2
	Land —	1564	640	40.9		Sydvaranger	36	5	13.9
						Kistrand	87	8	9.1

Oversigt over de i 1882 udførte

Liste des

Tabel XLVI.	Samtlige anmeldte retsmedicinske Forretninger.	Undersøgelse af D							
		Selvmord.	Mishandling.	Ulykkestilfælde.					
				Drukning.	Ydre Beskædigelser.	Forgiftning.	Forfrysning.	Forbrænding.	
Riget	211	¹⁾ 3	²⁾ 4	17	³⁾ 5	⁴⁾ 6	1	2	⁵⁾
I. Christiania Stift	72	2	2	6	3	4	-	1	
II. Hamars —	20	-	-	-	-	-	-	-	
III. Christianssands —	54	-	1	3	1	2	-	-	
IV. Bergens —	21	-	-	2	-	-	-	1	
V. Trondhjems —	28	1	1	4	-	-	1	-	
VI. Tromsø —	16	-	-	2	1	-	-	-	
1. Christiania By	17	2	-	5	-	2	-	-	
2. Akershus Amt	10	-	-	1	-	-	-	-	
3. Smaalenenes —	16	-	1	-	2	1	-	-	
4. Buskeruds —	21	-	1	-	1	1	-	-	
5. Jarlsb. og Laurviks —	8	-	-	-	-	-	-	1	
6. Hedemarkens —	11	-	-	-	-	-	-	-	
7. Christians —	9	-	-	-	-	-	-	-	
8. Bratsbergs —	23	-	-	-	-	1	-	-	
9. Nedenæs —	7	-	1	1	-	-	-	-	
10. Lister og Mandals —	9	-	-	1	-	1	-	-	
11. Stavanger —	15	-	-	1	1	-	-	-	
12. Søndre Bergenhus —	7	-	-	1	-	-	-	-	
13. Bergens By	3	-	-	1	-	-	-	1	
14. Nordre Bergenhus Amt	8	-	-	-	-	-	-	-	
15. Romsdals —	13	-	-	1	-	-	1	-	
16. Søndre Trondhjems —	13	-	-	2	-	-	-	-	
17. Nordre —	5	1	1	1	-	-	-	-	
18. Nordlands —	5	-	-	1	1	-	-	-	
19. Tromsø —	5	-	-	-	-	-	-	-	
20. Finmarkens —	6	-	-	1	-	-	-	-	

¹⁾ Ved Hængning 2. Drukning 1. ²⁾ Ved Kniv 1, Strubning 1, Fractura cranii 1, v. Enterit, formentlig Forgiftning, 4 af Alkohol, 1 af Kreosot. ³⁾ 2 Apoplexi, 2 Hjernead. 1 Diarrhoe. ⁴⁾ I Fostervandet. ⁵⁾ 1 ved Bronchit, 1 ved langvarig tærende Sygdom. ⁶⁾ De

medicinske Forretninger.

caux forenses.

Dødsfald					Undersøgelse af Levende til Bestemmelse af									
Nyfødte og spæde Børns Dødsmaade.					forudgaaet Fødsel.	Svangerskab.	Voldtægt eller anden Løsaagtighedsforbrydelse.	Mishandling og anden Beskadigelse.	Ilegemlig Helbredsforfatning iøvrigt.	Sindstilstand og Tilregnelighed.	Simulation.	Uopgiven Anledning.	Erklæringer i anden eller uopgiven Anledning.	
Døde i Sengen hos Moderen.	Ulykkes-tilfælde.	Drukning.	Dødsfald ved Sygdom.	Uopgiven eller ukjendt Dødsårsag.										
8	4	⁶⁾ 1	⁷⁾ 2	3	⁸⁾ 19	6	3	18	27	26	5	1	⁹⁾ 8	
2	2	1	1	1	5	1	1	4	6	7	2	1	4	
3	-	-	-	-	1	2	-	3	5	5	1	-	-	
9	1	-	-	2	8	-	1	7	10	7	-	-	2	
5	-	-	-	-	1	1	-	3	-	3	1	-	1	
4	1	-	-	-	4	1	-	-	4	4	-	-	1	
5	-	-	1	-	-	1	1	1	2	-	1	-	-	
2	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	1	-	
4	-	-	-	-	1	-	-	4	-	2	-	-	-	
1	-	-	-	-	2	-	1	-	4	4	-	-	4	
1	-	-	-	1	1	1	-	-	1	-	2	-	-	
2	-	-	-	-	-	1	-	2	3	3	1	-	-	
3	-	-	-	-	1	1	-	1	2	2	-	-	-	
1	-	-	-	1	6	-	-	1	6	3	-	-	2	
1	-	-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	
1	1	-	-	-	-	-	1	-	1	3	-	-	-	
4	-	-	-	1	1	-	-	3	3	1	-	-	-	
1	-	-	-	-	-	1	-	2	-	1	-	-	-	
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	1	-	1	
2	-	-	-	-	4	-	-	-	1	3	-	-	-	
3	1	-	-	-	-	1	-	-	3	2	-	-	1	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	
1	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	
3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	

st 1. ³⁾ Ved Fractura cranii 3, ved Fractura cranii et columnæ 1, ved Skudsaaer 1. ⁴⁾ Akut eritonit, 1 Kongestion til Hjerne og Lunger, 1 Hjertebristning, 1 Hjertefeil, 1 Epilepsi, ilige om Voldtægt. ⁵⁾ 1 om Virginitet, 1 om Fosterrester eller andre Kjødklumper, 6 uopgivne.

Apotheker og Personale.
Des pharmacies et de leur personnel.

	Tabel XLVII.	Privilegium		Personalet.					
	Amt.	reelt.	personligt.	Apotheker.	Autoriseret Provisor.	Examineret Pharmaceut.	Uexamineret Pharmaceut.	Discipel.	
I.	Christiania By:								
	Elefantapotheket	1	-	1	-	5	-	-	
	Svaneapotheket	1	-	1	-	2	2	-	
	Løveapotheket	-	1	-	1	2	2	-	
	Rigshospital. Apothek	-	1	1	1	6	-	-	
	Hjortapotheket	-	1	1	1	1	1	-	
	Nordstjernen	-	1	1	-	4	-	-	
	Falkapotheket	-	1	1	-	1	1	1	
	Hygiea	-	1	1	-	2	-	-	
	Oslo Apothek	-	1	1	-	1	2	-	
	Ørnen	-	1	1	-	3	-	-	
II.	Akershus Amt:								
	Drøbak	1	-	1	-	-	-	1	
III.	Smaalenenes Amt:								
	Moss	1	-	1	-	1	-	1	
	Fredrikstad:								
	Vestsidens Apothek	1	-	1	-	1	-	1	
	Østsidens	-	1	1	-	1	1	-	
	Sarpsborg	-	1	-	1	1	-	1	
	Fredrikshald:								
	Svaneapotheket	1	-	1	-	1	1	-	
	Bien	-	1	1	-	1	-	1	
IV.	Buskeruds Amt:								
	Drammen:								
	Brageruæs	1	-	1	-	1	1	-	
	Strømsø	-	1	-	1	1	1	-	
	Ørnen	-	1	1	-	-	1	1	
	Kongsberg	1	-	1	-	-	1	1	
	Hønefoss	1	-	1	-	1	-	1	
V.	Jarlsberg og Laurviks Amt:								
	Svelvik	-	1	1	-	-	1	-	
	Holmestrand	1	-	1	-	-	1	-	
	Horten	-	1	-	1	-	2	-	
	Tønsberg:								
	Løveapotheket	1	-	1	1	-	1	-	
	Svaneapotheket	-	1	1	-	1	-	2	
	Sandefjord	-	1	-	1	-	1	-	
	Laurvik: Ørnen	1	-	1	-	1	1	1	
	Svanen	-	1	-	-	1	1	1	
VI.	Hedemarkens Amt:								
	Kongsvinger	1	-	1	-	-	1	1	
	Hamar	-	1	-	1	1	-	1	
	Elverum	-	1	1	-	1	-	1	
	Tønsset	-	1	1	-	-	1	-	

Apotheker og Personale.

	Tabel XLVII (Forts.).	Privilegium		Personalet.					
	Amt.	reelt.	personligt.	Apotheker.	Autoriseret Provisor.	Examineret Pharmaceut.	Uexamineret Pharmaceut.	Discipel.	
VII.	Christians Amt:								
	Gjøvik	-	1	1	-	1	-	1	
	Lillehammer	1	-	1	-	1	-	1	
VIII.	Bratsbergs Amt:								
	Skien:								
	Skiens Apothek	1	-	1	-	2	-	1	
	— nye —	-	1	1	-	2	-	-	
	Porsgrund	1	-	1	-	1	-	-	
	Brevik	1	-	1	-	1	-	1	
	Kragerø	1	-	1	-	1	-	1	
IX.	Nedenæs Amt:								
	Østerrisør	1	-	1	-	1	1	1	
	Tvedestrand	-	1	1	-	1	-	1	
	Arendal:								
	Løveapotheket	1	-	1	-	2	1	1	
	Svaneapotheket	-	1	1	-	1	1	-	
	Grimstad	1	-	1	-	1	-	1	
	Lillesand	-	1	-	1	-	-	1	
X.	Lister og Mandals Amt:								
	Christianssand:								
	Løveapotheket	1	-	1	-	1	-	1	
	Elefantapotheket	1	-	1	-	2	-	-	
	Mandal	1	-	1	-	-	-	2	
	Farsund	-	1	1	-	-	-	1	
	Flekkefjord	1	-	-	1	1	-	-	
XI.	Stavanger Amt:								
	Ekersund	-	1	-	1	-	-	1	
	Sandnæs	1	-	1	-	-	-	1	
	Stavanger:								
	Hygiea	1	-	1	-	2	-	2	
	Svaneapotheket	-	1	1	-	2	-	2	
	Kopervik	-	1	1	-	1	-	-	
	Haugesund	-	1	1	-	2	-	-	
XII.	Søndre Bergenhus Amt:								
	Vossevangen	-	1	1	-	1	-	-	
XIII.	Bergens By:								
	Løveapotheket	1	-	1	1	1	1	2	
	Svaneapotheket	1	-	-	1	2	-	2	
	Elefantapotheket	-	1	1	-	3	-	-	
	Hjortapotheket	-	1	1	-	2	-	1	
	Nordstjernen	-	1	1	-	1	1	1	
XIV.	Nordre Bergenhus Amt:								
	Lærdalsøren	-	1	1	-	1	-	-	

Apotheker og Personale.

	Tabel XLVII (Forts.). Amt.	Privilegium		Personalet.					
		reelt.	personligt.	Apotheker.	Autoriseret Provisor.	Examineret Pharmaceut.	Uexamineret Pharmaceut.	Discipel.	
XV.	Romsdals Amt:								
	Aalesund	1	-	1	-	2	-	-	-
	Molde	1	-	1	-	1	-	-	1
	Christiansund ¹⁾	1	-	1	1	2	-	-	2
XVI.	Søndre Trondhj.s Amt:								
	Orkedalsøren	-	1	1	-	1	-	-	1
	Trondhjem:								
	Løveapotheket	1	-	1	-	3	-	-	1
	Svaneapotheket	1	-	1	-	3	-	-	1
	Hjortapotheket	-	1	-	1	1	-	-	2
	Ørnen	-	1	1	-	1	-	-	2
	Røros	1	-	1	-	1	-	-	2
XVII.	Nordre Trondhj.s Amt:								
	Levanger	1	-	1	-	1	-	-	2
	Stenkjær	1	-	1	-	1	-	-	2
	Namsos	-	1	-	1	-	-	-	1
XVIII.	Nordlands Amt:								
	Mosjøen	-	1	1	-	1	-	-	1
	Bodø	1	-	1	-	1	-	-	2
XIX.	Tromsø Amt:								
	Tromsø	1	-	1	-	1	-	-	1
XX.	Finmarkens Amt:								
	Hammerfest	-	1	1	-	1	-	-	1
	Vadsø ¹⁾	-	1	1	-	1	-	-	2
	Tilsammen	39	43	69	17	101	29	67	

¹⁾ Desuden Filialafdeling i Bydelen Nordlandet.

²⁾ Apothekeren er forpligtet at drive et af examineret Pharmaceut bestyret Filial-apothek i Vardø, hvor der tillige er 1 Discipel.

I Tabel L gives en Oversigt over Antallet af de paa Sygehusene behandlede Syge, Behandlingens Udfald, Behandlingstid og Medikamentudgift.

I Tabel LI gives en Oversigt over de paa Sygehusene til Behandling indkomne Grupper af Sygdomstilfælde. —

Riget var delt i 151 Lægedistrikter.

Medicinalpersonalet. 15 examinerede Læger udgik fra Universitetet. Ifølge Fortegnelsen for 1882 var Antallet af autoriserede Læger 605 (i 1881 589), hvoraf 246 vare bosatte i Christiania Stift, 57 i Hamars, 86 i Christianssands, 67 i Bergens, 74 i Trondhjems, 40 i Tromsø Stift og 18 i Udlandet; for

17 savnes Opgave om Opholdssted. 9 vare ansatte som Professorer, 2 Universitetsstipendiater, 1 Direktør for det civile Medicinalvæsen, 1 Fuldmægtig i Justitsdepartementets Medicinalafdeling, 4 Stadsfysici, 1 Stadslæge, 143 Distriktslæger, 2 Berglæger, 2 Fængselslæger, 1 Politilæge, 20 Fattiglæger i Byerne, 3 Direktører for Sindssygeasyler, 1 Direktør for Røgshospitalet, 1 Overlæge for den spedalske Sygdom, desuden 5 Læger ved Stiftelser for Spedalske, 35 Læger ved Sygehuse, Fødselsstiftelser og Sindssygeasyler (foruden disse vare ansatte 37 Læger, som indehavde anden Stilling), 1 Generalkirurg, 6 Brigadelæger, 34 Korpslæger, 13 Kompagnikirurger, 7 Marinelæger, 1 Assistent ved Røgshospitalets patologisk-anatomiske Laboratorium; 1 Prosektor ved Universitetet og 1 Konservator ved den zootomiske Samling; 307 opføres uden fast Ansættelse. 2 indehavde civilt Embede udenfor Lægestanden.

Antallet af **Apotheker** var 82, hvoraf 39 med reelt, 42 med personligt Privilegium og 1 privilegeret Røgshospitalet som saadant; 1 i Christianssund og 1 i Vardø ere Filialafdelinger, henholdsvis af Apotheket i Christianssund og i Vadso. 30 Apotheker vare i Christiania Stift, 6 i Hamars, 22 i Christianssands, 8 i Bergens, 11 i Trondhjems, 5 i Tromsø Stifter. Under Fisketiden er aabent Medicinudsalg i Lofoten (Nordlands Amt).

Tabel XLVII giver Oversigt over Landets Apothekervæsen. I 1882 underkastede 23 sig pharmaceutisk Examen.

Af **Tandlæger** var der efter Fortegnelsen over autoriserede Læger, Tandlæger og Dyrlæger i 1882: 54, hvoraf 25 i Christiania Stift, 2 i Hamars, 7 i Christianssands, 7 i Bergens, 3 i Trondhjems og 1 i Tromsø Stift; for 9 er Bopæl uopgivet.

Af **Jordemødre** udexamineredes 46, hvoraf 32 Elever ved Skolen i Christiania og 14 i Bergen. Efter Embedslægernes Indberetninger var der 736 Jordemødre, dels ansatte i offentlig Stilling, dels privat praktiserende, nemlig 188 i Christiania Stift, 78 i Hamars, 132 i Christianssands, 145 i Bergens, 108 i Trondhjems og 85 i Tromsø Stift.

Hjelpevaccinatørernes Antal udgjorde efter Embedslægernes Beretninger 614, hvoraf 97 i Christiania Stift, 77 i Hamars, 110 i Christianssands, 121 i Bergens, 103 i Trondhjems og 106 i Tromsø Stift.

Sundhedsforskrifter approberedes for følgende By og Herreder:
Arendal 29de April.

Herrederne:

Enebak (Akershus Amt) 9de Marts.	Veø (Romsdals Amt) 28de Oktober.
Borge (Smaalenenes Amt) 7de Januar.	Eid (Romsdals Amt) 9de December.
Hurum (Buskeruds Amt) 20de Juni.	Skogn (Nordre Trondhj. Amt) 29de April
Røken (— —) 21de August.	Levanger (— —) 31te Juli.
Hof (Hedemarkens Amt) 13de Februar.	Værdalen (— —) 21de August.
Østre Slidre (Christians Amt) 13de Febr.	Stod (— —) 14de Oktober.
Vang (— —) 31te Juli.	Bodø (Nordlands Amt) 29de April.
Jevnaker (— —) 31te Juli.	Hammerø (— —) 3die Juni.
Hisø (Nedenæs Amt) 7de Januar.	Hatfjeldalen (— —) 9de December.
Fane (Søndre Bergenhus Amt) 23de Febr.	Ibestad (Tromsø Amt) 1ste April.
Gryten (Romsdals Amt) 28de Oktober.	Salangen (— —) 15de Juli.
Vold (— —) 28de Oktober.	

Tillæg til Sundhedsforskrifterne approberedes for Byerne:

Haugesund 3die Juni og Gjøvik 3die Juli samt for Herrederne: søndre Odalen (Hedemarkens Amt) 13de Februar, Eidskog (Hedemarkens Amt) 15de Juni, Edø (Romsdals Amt) 6te Februar, Kværnes (Romsdals Amt) 3die Marts.

Syphilis paa Syg

La syphilis d

Tabel XLVIII.	Tilbageiggende fra det forrige Aar.			Indkomne.			Tilsammen Behandlede.			helbredet	
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.
Rigshospitalets Hudsygeafdeling	61	28	33	215	105	110	276	133	143	204	98
— andre Afdelinger	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-
Christiana Bys Sygehus	36	4	32	220	8	212	256	12	244	228	8
— Garnisonssygehus	3	3	-	23	23	-	26	26	-	22	22
Diakonissehuset	-	-	-	5	4	1	5	4	1	1	-
Akers Kommunes Sygehus	-	-	-	1	-	1	1	-	1	1	-
Moss Bys — — — — —	-	-	-	6	3	3	6	3	3	5	3
Smaalenenes Amts — — — — —	9	2	7	13	7	6	22	9	13	16	5
Fredrikstads Bys — — — — —	-	-	-	2	1	1	2	1	1	2	1
Fredrikshalds — — — — —	2	2	-	2	1	1	4	3	1	4	3
Buskeruds Amts — — — — —	6	4	2	17	9	8	23	13	10	15	10
Drammens Bys — — — — —	2	1	1	23	8	15	25	9	16	22	8
Jarlsberg og Laurviks Amt og Tøns- berg Bys Sygehus	7	3	4	27	12	15	34	15	19	27	11
Carl Johans Værns — — — — —	-	-	-	3	3	-	3	3	-	3	3
Hedemarkens Amts — — — — —	4	3	1	34	13	21	38	16	22	26	12
Christians — — — — —	14	7	7	27	11	16	41	18	23	26	14
Bratsbergs — — — — —	5	4	1	10	5	5	15	9	6	14	9
Østerrisør Bys — — — — —	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-
Arendals — — — — —	2	2	-	22	14	8	24	16	8	16	11
Christianssands — — — — —	-	-	-	9	3	6	9	3	6	9	3
— Garnisons — — — — —	-	-	-	1	1	-	1	1	-	1	1
Lister og Mandals Amts — — — — —	3	2	1	7	3	4	10	5	5	6	5
Stavanger — — — — —	2	-	2	12	7	5	14	7	7	9	3
— Bys — — — — —	2	1	1	16	2	14	18	3	15	10	1
Bergens — — — — —	12	5	7	98	36	62	110	41	69	88	36
Romsdals Amts — — — — —	6	-	6	13	4	9	19	4	15	14	3
Trondhjems Bys — — — — —	13	7	6	94	33	61	107	40	67	81	31
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i Skogn	5	2	3	23	3	20	28	5	23	21	4
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i Namdalen	1	1	-	8	4	4	9	5	4	9	5
Nordlands Amts Sygehus i Alstahaug — — — — —	2	-	2	5	-	5	7	-	7	6	-
— — — — — Bodø	1	-	1	14	6	8	15	6	9	7	4
— — — — — Buksnæs	2	1	1	7	4	3	9	5	4	8	4
Tromsø — — — — — Tromsø	5	2	3	18	4	14	23	6	17	14	3
Finmarkens — — — — — Alten	-	-	-	4	1	3	4	1	3	4	1
— — — — — Hammer- fest	1	-	1	9	4	5	10	4	6	8	4
— — — — — Vardø	-	-	-	2	1	1	2	1	1	8	1
Tilsammen	207	84	123	991	343	648	1198	427	771	929	327
Fiskesygeh. i Kabelvaag (Østlofoten)	-	-	-	2	2	-	2	-	-	1	1
Tilsammen	207	84	123	993	345	648	1200	429	771	930	328

sene i 1882.

hospitaux.

Aldersalder						Døde.			Tilbage- liggende ved Aarets Slutning.			Sygdomsform for indkomne Tilfælde.				Antallet af For- pleinings- dage.	Middeltal af For- pleinings- dage for hver Udskreven		
Bedring.		uhelbredede.										primær.	kon- stitutio- nel.	heredi- tær.	uop- givet.				
Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.									
5	3	2	6	5	1	7	3	4	54	24	30	18	184	13	-	19597	83.3		
-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
2	1	1	5	-	5	4	2	2	17	1	16	111	104	5	-	-	-		
-	-	-	2	2	-	-	-	-	2	2	-	12	11	-	-	1609	67.9		
3	3	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	5	-	-	646	125.5		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	21	21.0		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	5	1	-	370	74.0		
2	2	-	-	-	-	-	-	-	4	2	2	-	12	1	-	1595	88.6		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	85	42.5		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	107	26.7		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	3	5	4	13	-	-	2015	134.3		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	2	1	22	-	-	1129	51.3		
-	-	-	-	-	-	1	1	-	6	3	3	4	22	1	-	2455	86.9		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	77	22.3		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	4	8	2	32	-	-	2448	94.2		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	4	11	1	26	-	-	2767	106.4		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	3	7	-	-	1013	72.3		
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	33.0		
1	1	-	-	-	-	2	1	1	5	3	2	9	12	1	-	1334	70.2		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	5	-	-	316	35.1		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	28	28.0		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4	-	6	1	-	1092	182.0		
1	1	-	-	-	-	-	-	-	4	3	1	-	-	-	12	977	97.7		
-	-	-	1	-	1	-	-	-	7	2	5	-	15	-	-	1418	128.9		
1	-	1	1	-	1	1	1	-	19	4	15	8	88	2	-	4092	45.9		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	1	4	1	12	-	-	1194	85.3		
2	2	-	4	-	4	1	-	1	19	7	12	15	79	-	-	6334	72.0		
-	-	-	-	-	-	1	1	-	6	-	6	-	23	-	-	1815	82.5		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7	-	-	411	45.7		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	5	-	-	469	78.2		
-	-	-	-	-	-	1	-	1	7	2	5	-	14	-	-	1382	172.7		
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	288	32.0		
2	1	1	-	-	-	2	1	1	5	1	4	2	16	-	-	1992	110.7		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	9	-	-	552	69.0		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	136	68.0		
20	14	6	20	8	12	21	10	11	208	68	140	197	744	25	25	58964	-		
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	97	48.5		
21	15	6	20	8	12	21	10	11	208	68	140	197	746	25	25	-	-		

Tabel over Tilfælde af Sindssy

Mouvements des aliénés d

Tabel XLIX.	Tilbageiggende fra det forrige Aar.			Indkomne.			Tilsammen Behandlede.			helbredede		
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
Rigshospitalets Afdelinger	-	-	-	3	2	1	3	2	1	-	-	-
Christiania Bys Sygehus	2	-	2	10	5	5	12	5	7	1	-	-
— Garnisons Sygehus	-	-	-	2	2	-	2	2	-	-	-	-
Diakonissehuset ¹⁾	1	-	1	6	1	5	7	1	6	-	-	-
Akers Kommunes Sygehus	1	-	1	3	1	2	4	1	3	1	-	-
Moss Bys —	1	-	1	2	-	2	3	-	3	2	-	-
Smaalenenes Amts —	1	-	1	1	-	1	2	-	2	-	-	-
Fredrikstad Bys —	-	-	-	2	-	2	2	-	2	-	-	-
Fredrikshalds Bys —	-	-	-	2	-	2	2	-	2	-	-	-
Buskeruds Amts —	1	-	1	-	-	-	1	-	1	1	-	-
Drammens Bys ¹⁾ —	2	-	2	10	4	6	12	4	8	3	-	-
Jarsberg og Laurvigs Amt og Tøns- berg Bys Sygehus.	-	-	-	3	2	1	3	2	1	1	1	-
Carl Johans Værns —	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-
Hedemarkens Amts —	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Christians — —	1	-	1	10	3	7	11	3	8	2	1	-
Christiansands Bys —	-	-	-	3	-	3	3	-	3	-	-	-
Stavanger Amts —	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-
— Bys —	4	1	3	2	1	1	6	2	4	1	1	-
Bergens Bys ²⁾ —	-	-	-	5	1	4	5	1	4	1	1	-
Trondhjems Bys —	-	-	-	13	3	10	13	3	10	1	-	-
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i Skogn ¹⁾	1	1	-	4	3	1	5	4	1	3	2	-
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i Namdalen	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Nordlands Amts Sygeh. i Alstadhaug — — — Bodø	-	-	-	4	2	2	4	2	2	2	1	-
— — — — —	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Tromsø Amts —	-	-	-	8	5	3	8	5	3	4	2	-
Finmarkens — — — Vardø	-	-	-	2	1	1	2	1	1	1	-	-
— — — — — Vadso	-	-	-	2	2	-	2	2	-	-	-	-
Tilsammen	15	2	13	102	39	63	117	41	76	24	9	-
Fiskesygehus i Skjærvø	-	-	-	3	2	1	3	2	1	-	-	-
Summa	15	2	13	105	41	64	120	43	77	24	9	-

¹⁾ Efter forrige Aarsliste Ingen tilbageiggende. ²⁾ Efter forrige Aarsliste Tilbageiggende

m, behandlede paa Sygehus i 1882.

hôpitaux en 1882.

Udgaaede						Døde.			Tilbageiggende ved Aarets Slutning.			Sygdomsform hos de Indkomne.				
Bedring.		uhelbredede.										Melan- choli.	Mani.	De- mentia.	Idio- tismus.	Uop- givet.
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.					
1	1	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2
3	2	1	5	2	3	1	-	1	2	1	1	2	2	-	1	5
-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
1	-	1	5	1	4	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	4
-	-	-	1	1	-	2	-	2	-	-	-	2	1	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
4	2	2	4	2	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	10
-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
1	-	1	4	1	3	3	1	2	2	-	2	-	-	-	-	10
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	3	1	2	1	-	1	1	-	1	1	1	-	-	-
2	-	-	4	-	4	-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	1
2	-	2	10	3	7	-	-	-	-	-	-	10	3	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	3	-	1	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1	1	-	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
7	7	10	61	22	39	7	1	6	8	2	6	33	15	4	2	48
1	1	-	1	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	3
8	8	10	62	23	39	7	1	6	9	2	7	34	16	4	2	51

Mand og 1 Kvinde.

Mand og 1 Kvinde.

Antallet af de paa Sygehuse

(Mouvements des malades)

Tabel L.	Tilbageiggende			Indkomne.			Tilsammen			helbredede	
	fra det						Behandlede.				
	forrige Aar.										
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.
Rigshospitalets medicinske Afdeling	61	38	23	649	344	295	700	382	318	339	172
— chirurgiske —	79	50	29	820	484	336	899	534	365	545	324
— Hudsygeafdeling	94	48	46	372	218	154	466	266	200	335	190
Børnehospitalet ¹⁾	7	3	4	37	23	14	44	26	18	25	17
Rigshospitalets Afdelinger	241	139	102	1868	1069	799	2109	1208	901	1244	703
Christiania Bys Sygehus Afdeling A	105	86	19	456	374	82	561	460	101	205	156
— — — — — B ²⁾	88	9	79	759	25	734	847	34	813	575	28
Chr. Bys Sygh. Afd. paa Grønland . .	40	20	20	94	46	48	134	66	68	26	14
Christiania Bys Sygehus ialt	233	115	118	1309	445	864	1542	560	982	806	198
Diakonissehuset	24	2	22	157	31	126	181	33	148	73	13
Christiania Garnisons Sygehus	8	8	-	218	28	-	226	226	-	201	201
Akers Kommunes —	27	13	14	106	52	54	133	65	68	56	24
Moss Bys —	7	4	3	59	38	21	66	42	24	41	23
Smaalenenes Amt —	19	7	12	121	67	54	140	74	66	86	42
Fredrikstad Bys —	10	7	3	59	30	29	69	37	32	48	24
— Garnisons —	-	-	-	156	156	-	156	156	-	149	149
Fredrikshalds Bys —	13	8	5	134	71	63	147	79	68	119	64
Fredrikststens Garnisons —	1	1	-	57	57	-	58	58	-	55	55
Buskeruds Amts —	11	7	4	55	40	15	66	47	19	50	38
Drammens Bys —	19	9	10	129	64	65	148	73	75	88	40
Jarlsberg og Laurviks Amts Sygehus i Tønsberg	23	11	12	155	96	59	178	107	71	123	70
Carl-Johansværns Sygehus	1	1	-	133	132	1	134	133	1	117	116
Hedemarkens Amts — ³⁾	6	3	3	47	25	22	53	28	25	20	12
Christians — — —	21	10	11	75	39	36	96	49	47	51	31
Bratsbergs — — — ⁴⁾	29	23	6	138	101	37	167	124	43	103	84
Østerrisør Bys — — —	3	-	3	10	6	4	13	6	7	9	4
Arendals — — —	4	4	-	111	66	45	115	70	45	72	47
Christianssands — — —	13	8	5	152	71	81	165	79	86	124	55
— Garnisons — — —	-	-	-	178	178	-	178	178	-	173	173
Lister og Mandals Amts — ⁵⁾	10	6	4	23	9	14	33	15	18	18	10
Stavanger — — —	19	10	9	148	89	59	167	99	68	84	45
— Bys — — — ⁶⁾	38	22	16	185	75	110	223	97	126	130	54
Bergens — — —	96	46	50	968	498	470	1064	544	520	746	379
Aalesunds — — —	2	-	2	17	11	6	19	11	8	12	7
Romsdals Amts — — —	13	6	7	104	53	51	117	59	58	78	36
Trondhjems Bys — — —	59	30	29	620	374	246	679	404	275	457	283
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i Skogn	17	8	9	199	109	90	216	117	99	162	83
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i Namdalen	10	4	6	167	81	86	177	85	92	119	62
Nordlands Amts Sygehus i Alstahaug .	10	4	6	216	119	97	226	123	103	127	66
— — — — — Bodø	24	19	5	124	82	42	148	101	47	96	70

¹⁾ Efter forrige Aarsliste Tilbageiggende 9, 3 Mænd og 6 Kvinder. ²⁾ Efter forrige liggende 10, 6 Mænd og 4 Kvinder. ³⁾ Efter forrige Aarsliste Tilbageiggende 30, 23 Mænd og 15 Kvinder.

Aandledede Syge i 1882.

(les hôpitaux).

Udgaaede						Døde.			Tilbage- liggende ved Aarets Slutning.			Mortali- tets- procent til samtlige Ud- gaaede.	Dagligt Middel- belæg.	Antal af Forplei- ningsdage for hver Ud- skreven.	Udgift til Medicin for hver Syg i Døgn. Øre.	Antallet af For- pleinings- dage.
Bedring.		uhelbredede.														
Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.						
81	38	65	40	25	104	63	41	73	26	47	16.6	70.3	41.0	13.5	25744	
102	60	74	43	31	39	25	14	79	40	39	4.8	88.5	39.4	8.7	32376	
18	5	17	13	4	10	6	4	81	39	42	2.6	81.5	77.4	7.7	29801	
-	2	3	2	1	7	3	4	7	4	3	18.9	7.3	72.5	5.2	2682	
201	105	159	98	61	160	97	63	240	109	131	8.6	247.6	47.2	9.7	90603	
103	11	31	22	9	109	91	18	102	88	14	23.8	93.3	74.2	-	34051	
1	77	45	-	45	81	3	76	68	2	66	10.4	78.1	36.6	-	28501	
10	14	18	13	5	32	11	21	34	18	16	32.0	42.3	154.5	-	15447	
114	102	94	35	59	222	105	117	204	108	96	16.6	213.1	58.3	6.0	77999	
9	32	13	2	11	24	5	19	30	4	26	15.9	32.6	78.4	12.2	11942	
2	-	7	7	-	3	3	-	13	13	-	1.4	13.7	44.1	15.9	4990	
14	10	4	2	2	23	12	11	26	13	13	21.5	24.3	83.1	7.9	8888	
7	-	2	1	1	10	8	2	6	3	3	16.6	13.0	62.8	9.0	3769	
14	11	7	4	3	8	5	3	14	9	5	6.4	18.1	52.8	10.8	6655	
-	2	7	6	1	5	3	2	7	4	3	8.0	6.0	35.4	9.8	2192	
3	3	-	4	4	-	-	-	-	-	-	-	3.1	27.2	6.4	1125	
-	-	3	1	2	16	8	8	9	6	3	11.6	10.1	26.8	11.5	3697	
-	-	2	2	-	-	-	-	1	1	-	-	1.6	10.5	16.4	599	
1	1	-	-	-	3	3	-	11	5	6	5.5	10.7	71.2	10.7	3914	
14	8	9	6	3	16	9	7	13	4	9	11.8	17.5	47.4	12.9	6399	
2	8	4	4	4	6	4	2	29	21	8	4.0	29.2	71.7	10.8	10678	
4	4	-	10	10	-	1	1	-	2	2	0.7	8.0	19.4	?	2567	
8	4	4	4	1	3	7	4	3	14	7	18.0	15.1	142.1	14.7	5545	
4	3	1	8	2	6	7	3	4	26	10	10.0	15.7	80.2	14.0	5752	
0	16	4	5	3	2	12	7	5	27	14	8.6	28.8	75.3	13.5	10543	
-	-	-	1	-	1	1	-	1	2	2	9.1	2.3	77.6	?	854	
0	6	4	4	3	1	8	4	4	21	10	8.5	13.6	53.0	13.6	4985	
5	4	1	2	-	2	25	16	9	9	4	16.0	14.8	34.8	7.5	5436	
-	-	-	1	1	-	1	1	-	3	3	0.5	5.4	11.2	1.0	1964	
1	-	1	-	-	-	1	1	-	13	4	5.0	12.4	227.6	18.1	4553	
8	26	12	13	7	6	11	9	2	21	12	7.5	17.9	44.9	18.0	6555	
2	4	8	19	10	9	32	16	16	30	13	17	16.6	34.8	66.1	11.1	12760
9	41	38	36	18	18	93	55	38	110	51	9.3	112.8	43.3	10.2	41302	
-	-	-	2	1	1	5	3	2	-	-	26.3	0.8	15.2	?	287	
2	8	4	2	1	1	11	6	5	14	8	10.7	12.3	43.6	12.7	4490	
8	24	14	24	9	15	70	36	34	90	52	11.9	71.3	44.3	13.0	26110	
9	12	7	1	1	-	10	9	1	24	12	5.2	23.8	45.3	?	8709	
1	9	12	7	1	6	16	5	11	14	8	6	9.8	16.2	36.4	8.5	5942
9	28	21	26	15	11	13	7	6	11	7	4	6.0	19.2	32.7	20.9	7021
7	3	4	4	3	1	10	5	5	31	20	11	8.5	23.8	74.3	14.1	8691

tsliste Tilbageiggende 86, 4 Mænd og 84 Kvinder. ³⁾ Efter forrige Aarsliste Tilbage-
7 Kvinder. ⁵⁾ Efter forrige Aarsliste Tilbageiggende 8, 4 Mænd og 4 Kvinder. ⁶⁾ Efter

Antallet af de paa Sygehuse

Tabel LI (Forts.).	Tilbageiggende fra det forrige Aar.			Indkomne.			Tilsammen Behandlede.			helbrede	
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.
Nordlands Amts Sygehus i Buksnæs	21	14	7	167	119	48	188	133	55	135	103
Tromsø — — - Tromsø	17	7	10	168	90	78	185	97	88	128	68
Finmarkens — — - Alten ..	-	-	-	11	7	4	11	7	4	9	6
— — — — - Hammer-											
fest	5	2	3	194	125	69	199	127	72	165	107
— — — — - Vardø ..	2	2	-	158	138	20	160	140	20	135	121
— — — — - Vadsø ..	9	7	2	61	53	8	70	60	10	46	41
Tilsammen	1065	567	498	8957	5084	3873	10022	5651	4371	6455	3797
Fiskesygeh. i Kabelvaag (Østlofoten)	-	-	-	128	123	5	128	123	5	90	88
— - Henningsvær —	-	-	-	100	100	-	100	100	-	77	77
— - Skraaven —	-	-	-	12	12	-	12	12	-	12	12
— - Skjærvø (Skjærvø)	3	3	-	45	36	9	48	39	9	21	18
— - Brevik (Loppen)	-	-	-	8	8	-	8	8	-	6	6
— - Maasø (Maasø)	2	-	2	27	21	6	29	21	8	20	15
— - Gamvik (Tanen)	-	-	-	13	13	-	13	13	-	10	10
Tilsammen	5	3	2	333	313	20	338	316	22	236	226
Summa	1070	570	500	9290	5397	3893	10360	5976	4393	6691	3933

andlede Syge i 1882.

Udgaaede					Dode.			Tilbage- liggende ved Aarets Slutning.			Mortali- tets- procent til saantlige Ud- gaaede.	Dagligt Middel- belæg.	Antal af Forplei- ningsdage for hver Ud- skreven.	Udgift til Medicin for hver Syg i Døgnet. Øre.	Antallet af For- pleinings- dage.
Bedring.		uhelbredede.													
Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.					
15	7	8	4	4	12	8	4	11	3	8	6.8	25.9	53.8	19.8	9527
4	6	5	4	1	14	9	5	28	12	16	9.0	25.8	60.6	12.9	9460
-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	0.9	29.9	26.9	329
4	2	1	1	-	12	7	5	15	8	7	7.1	15.3	30.5	25.1	5614
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	4	4	-	13	8	5	3	3	-	19.4	6.2	34.4	20.2	2306
613	426	513	275	238	887	487	400	1128	569	559	10.0	1139.9	46.8		416053
27	-	5	2	3	6	6	-	-	-	-	4.7	6.2	18.1	26.4	2315
21	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	2.0	3.5	13.0	50.1	1302
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.5	14.8	61.6	178
12	2	3	2	1	8	6	2	2	1	1	17.4	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	0.3	18.5	13.0	111
3	1	-	-	-	4	3	1	1	-	1	14.9	1.8	23.5	25.6	660
-	-	1	1	-	2	2	-	-	-	-	15.4	1.2	32.8	?	427
63	3	9	5	4	22	16	3	5	3	2					4993
676	429	522	280	242	909	506	403	1133	572	561					421046

Paa Sygehusene til Behandling indkom (Maladies dans

Tabel LI.	Sydomsgrupper.	Sum.	Fordeling paa Sygehusene.					
			Rigshospitalets Afdelinger				Christiania Bys.	Diakonissehuset.
			medisinske.	chirurgiske.	for Hudsyge.	Børnehosp.		
Exanthematisk Typhus	79	1	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	393	101	-	-	-	7	1	3
Akute Udslagssygdomme	625	2	2	-	-	2	1	10
Strubehoste og diphtherisk Svælgbetænd.	105	-	2	-	2	-	-	1
Akut Bronchit, Katarrh, Kighoste	382	17	-	-	2	10	3	21
Lungebetændelse	231	37	-	-	-	39	4	9
Brystbetændelse	99	22	1	-	1	12	2	9
Svindstot	260	34	-	-	2	118	5	2
Andre chroniske Sygdomme i Lungerne	140	17	-	-	-	45	5	3
Hjertesygdomme	89	24	-	-	-	27	5	2
Diarrhoe, Cholera nostras og Blodgang	139	4	-	-	1	15	1	15
Andre akute Sygd. i Fordøielsesorganerne	198	41	-	-	-	18	4	2
Chroniske	236	39	6	-	1	18	6	2
Leveresygdomme, Gulsot	20	5	-	-	-	2	-	3
Nyresygdomme	145	33	1	-	4	33	3	-
Vatersot	25	3	1	-	-	-	1	-
Sygd. i Urinveiene	74	9	3	-	-	13	1	-
Gigtfeber	131	29	1	-	-	9	-	2
Chronisk Rheumatisme	159	12	2	-	-	16	-	2
Barsel-feber	6	2	-	-	-	3	-	-
Anden Barselsygd.	41	3	1	-	-	5	6	-
Livmoder- og Æggestoksygdomme	115	9	6	-	14	26	17	-
Andre organiske Underlivssygdomme	12	3	-	-	-	2	-	-
Septicæmi, Pyæmi	10	2	-	-	-	1	-	-
Blod- og Ernæringssygdomme	104	12	-	5	15	2	-	-
Tuberkulose Betænd., Miliartuberkulose	31	10	6	-	-	2	1	-
Hjernebetændelse, Hydrocephalus	30	6	-	-	-	-	1	1
Hjerneslag, Lamhed	69	14	-	-	1	7	2	-
Organiske Sygd. i Hjerne og Rygmarv	76	30	-	-	-	24	4	-
Epilepsi	13	4	1	-	-	1	1	-
Andre Nervesygdomme	310	46	8	-	1	34	12	9
Sindssygdomme	114	7	-	-	-	11	6	2
Drankersygdomme	46	13	-	-	-	4	-	-
Kræft	237	7	67	-	1	38	7	-
Andre Svulster	103	5	49	-	-	4	5	1
Spedalskhed	6	-	-	-	-	1	-	-
Hudsygdomme	201	1	1	42	1	17	2	2
Syphilis	1028	-	-	263	1	218	5	23
Gonorrhoe	325	-	-	18	-	111	1	20
Epididymit, Excoriationer, Verrucæ	106	-	-	16	-	53	-	3
Chirurg. Sygd. i Urinveiene og Kjønssorg.	115	2	35	2	4	9	3	1
Benbrud, Luxationer	272	-	76	-	1	46	2	1
Andre Læsioner, Forbrænding, Forfrysning	447	-	64	-	2	24	3	23
Chirurgiske Sygdomme i Aaresystemet	66	1	11	-	2	22	-	5
Phlegmone, Abces, Ulcera	541	4	56	8	1	46	10	13
Brok	44	-	17	-	-	1	-	-
Ben- og Ledsygdomme	414	1	139	-	3	36	8	7
Øiensygdomme	375	-	222	-	4	18	-	2
Øresygdomme	20	-	5	-	-	1	-	4
Medfødt Svaghed	6	-	-	1	-	1	-	-
Dannelsesfeil, Deformiteter	38	-	17	-	-	7	1	-
Alderdomssvaghed	15	-	-	-	-	1	1	-
Forskjellige andre Sygdomme	150	14	4	-	1	12	7	15
Friske, indlagte med Syge	241	13	16	22	8	30	8	-

upper af Sygdomstilfælde i 1882.
(taux en 1882).

Fordeling paa Sygehusene.

Moss Bys.	Fredrikstads Bys.	Fredrikstads Garnisons.	Fredrikshalds Bys.	Fredrikstens Garnisons.	Drammens Bys.	Buskeruds Amts.	Jarlsb. og Laurviks Amts og Tønsberg Bys.	Carl-Johansverns.	Hedemarkens Amts.	Christians Amts.	Bratsbergs Amts.	Østerrisor Bys.	Arendals Bys.	Christiansands Bys.	Christiansands Garnisons.
3	2	2	2	13	26	3	5	-	3	1	-	-	5	3	1
1	1	6	6	1	1	1	3	-	-	1	22	-	3	94	35
5	5	21	14	14	2	2	3	34	1	2	6	2	8	8	56
1	1	-	1	1	2	1	1	-	1	2	4	-	5	-	-
1	1	-	3	1	-	1	2	-	-	-	4	-	-	3	-
2	2	4	6	1	1	-	1	2	-	3	-	1	3	2	2
2	1	15	1	1	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	9
2	1	15	2	2	1	-	-	1	5	-	-	1	1	1	3
3	3	1	9	1	2	-	1	-	-	5	-	-	4	3	3
1	-	-	2	-	4	-	6	-	-	-	1	-	-	2	-
3	1	-	1	-	1	-	1	-	3	-	-	1	-	-	-
1	-	2	-	1	2	1	1	-	1	-	2	-	-	-	-
1	-	-	8	-	4	-	-	-	1	-	-	-	3	1	-
5	2	1	-	1	-	-	6	15	-	-	1	-	1	-	3
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-
3	1	2	4	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	2	-	2	1	1	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-
2	-	1	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-
3	-	1	-	-	-	-	1	1	3	-	5	-	2	1	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	1	1	5	-	-	4	5	7	1	5	-	7	-	6
1	2	3	2	-	10	5	3	1	1	10	-	-	-	3	-
1	1	-	-	-	5	-	4	-	-	-	-	-	-	1	-
7	2	-	1	-	5	-	4	-	3	3	8	-	4	1	-
1	-	-	-	-	-	-	3	-	1	1	-	-	-	-	1
6	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	3	2	1	2	2	2	11	5	1	2	10	-	-	2	1
2	6	2	2	-	23	17	27	3	34	28	10	-	22	9	1
1	-	-	9	-	-	3	-	3	1	1	7	-	11	-	-
1	3	-	-	-	1	-	1	3	-	-	1	-	-	-	-
5	2	1	2	-	7	1	1	2	1	-	7	2	3	2	-
1	4	35	7	2	6	10	9	19	7	5	12	-	8	2	9
1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
1	5	4	25	9	7	5	15	9	2	3	10	1	5	7	22
1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-
2	-	1	5	2	3	-	13	6	1	6	7	-	2	2	6
2	2	3	1	2	1	4	7	-	1	-	6	-	7	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	1	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-
1	1	18	6	1	1	-	2	1	-	-	-	1	1	1	16
5	2	3	-	-	2	3	6	-	-	-	2	-	-	-	-

Paa Sygehusene til Behandling indkon

Tabel LI (Forts.).	Fordeling paa Sygehusene.							
	Lister og Mandals Amts.	Stavanger Bys.	Stavanger Amts.	Bergens Bys.	Aalesunds Bys.	Romsdals Amts.	Trondhjems Bys.	Nord Trondhj Amts Skogn.
Sygdomsgrupper.								
Exanthematisk Typhus	-	-	-	3	-	1	-	-
Typhoidfeber	-	6	15	49	2	2	43	4
Akute Udslagssygdomme	-	3	2	235	4	6	55	2
Strubehoste og diphtherisk Svælgbetænd. .	-	2	1	36	1	-	9	5
Akut Bronchit, Katarrh, Kighoste	-	1	1	18	1	-	42	2
Lungebetændelse	-	1	1	9	3	3	29	-
Brystbetændelse	1	-	1	6	-	-	9	3
Svindot	-	6	1	20	-	2	15	1
Andre chroniske Sygdomme i Langerne ..	-	1	4	6	-	-	4	4
Hjertesygdomme	-	2	1	8	-	-	2	1
Diarrhoe, Cholera nostras og Blodgang ..	-	-	-	7	-	-	-	11
Andre akute Sygd. i Fordøielsesorganerne	-	1	16	11	-	1	30	-
Chroniske	1	9	4	26	-	6	1	12
Leverysygdomme, Gulsot	-	-	1	1	-	-	2	1
Nyresygdomme	-	2	-	14	-	-	10	-
Vatersot	-	-	-	4	-	2	-	-
Sygdomme i Urinveiene	-	3	1	8	-	1	1	5
Gigtfeber	-	4	7	18	-	3	-	4
Chronisk Rheumatisme	2	-	3	14	-	4	31	9
Barselfeber	-	-	-	-	-	-	-	-
Anden Barselsygd.	-	6	2	8	-	-	1	-
Livmoder- og Æggestokksygdomme	-	-	-	1	-	-	9	1
Andre organiske Underlivssygdomme	-	1	-	-	-	1	2	-
Septichæmi, Pyæmi	-	-	-	1	-	2	-	-
Ernæringssygdomme	2	5	2	6	-	2	5	1
Tuberkulose Betænd., Miliartuberkulose ..	-	-	-	4	-	-	-	-
Hjernebetændelse, Hydrocephalus	-	1	1	4	-	1	3	-
Hjerneslag og Låmhed	1	3	2	4	1	-	6	3
Organiske Sygd. i Hjerne og Rygmarv ..	-	-	-	5	-	-	2	-
Epilepsi	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre Nervesygdomme	-	3	1	35	-	6	24	18
Sindssygdomme	-	3	1	5	-	-	15	4
Drankersygdomme	-	1	-	2	-	-	12	2
Kræft	-	2	8	18	1	7	8	8
Andre Svulster	-	-	2	6	-	1	-	3
Spedalskhed	-	1	-	1	-	-	1	-
Hudsygdomme	-	10	2	27	-	5	13	2
Syphilis	7	16	-	98	-	13	94	23
Gonorrhoe	1	11	-	36	-	6	17	2
Epididymit, Excoriationer, Vernæ	-	-	-	9	-	-	4	-
Chirurg. Sygd. i Urinveiene og Kjønssorg.	-	-	5	4	-	4	5	11
Benbrud og Luxationer	-	8	7	30	1	-	9	5
Andre Læsioner, Forbrænding, Forfrysning	2	6	15	33	-	-	38	12
Chirurgiske Sygdomme i Aaresystemet ..	-	-	2	2	-	-	4	-
Phlegmone, Absces, Ulcera	2	19	10	27	1	7	30	16
Bræk	-	2	2	2	-	3	4	1
Ben- og Ledsygdomme	2	2	11	37	1	5	16	11
Øiensygdomme	2	3	4	11	-	6	9	9
Øresygdomme	-	-	-	-	-	-	-	-
Medfødt Svaghed	-	-	-	2	-	-	-	-
Dannelsesfeil, Deformiteter	-	1	-	2	-	2	-	1
Alderdomssvaghed	-	4	-	-	-	1	1	1
Forskjellige andre Sygdomme	-	2	3	7	1	-	2	1
Friske, indlagte med Syge	-	34	7	48	-	1	3	-

upper af Sygdomstilfælde i 1882.

Fordeling paa Sygehusene.								Sum for Amts-, Garmis- og Byssygehuse.	Fordeling paa Fiskesygehuse.							Sum for Fiskesygehuse.
Nordlands Amts.			Tromsø Amts.	Finmarkens Amts.					Kabelvaag.	Henningsvær.	Skraaen.	Skjærvø.	Brevik.	Maasø.	Gamvik.	
Austanaug.	Bodø.	Buksnas.		Alten.	Hammerfest.	Vardø.	Vadsø.									
-	-	-	1	-	61	-	11	78	-	-	-	1	-	-	-	1
18	3	12	18	-	7	18	-	378	5	1	4	1	-	3	1	15
2	5	6	3	-	9	31	2	568	22	26	1	5	-	2	1	57
1	-	-	5	-	-	-	-	96	9	-	-	-	-	-	-	9
1	3	5	4	-	3	22	8	356	10	11	-	2	-	1	2	26
4	6	11	11	1	3	10	1	206	13	4	1	3	-	1	3	25
1	2	8	-	-	3	1	1	96	1	2	-	-	-	-	-	3
7	5	1	1	1	-	-	1	257	-	-	-	2	-	1	-	3
5	1	-	-	1	1	3	-	139	-	-	-	1	-	-	-	1
1	-	-	-	-	-	1	3	86	1	-	-	2	-	-	-	3
-	3	4	-	-	5	7	3	112	15	11	-	-	-	-	1	27
2	2	8	5	1	2	-	2	188	3	2	2	2	-	1	-	10
17	7	4	4	-	4	-	5	229	1	4	1	1	-	-	-	7
1	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-
4	3	3	4	1	3	-	-	142	3	-	-	-	-	-	-	3
-	-	2	-	-	-	2	-	24	-	1	-	-	-	-	-	1
4	2	1	-	-	2	1	1	73	1	-	-	-	-	-	-	1
3	1	3	2	-	5	3	2	121	1	8	-	-	-	1	-	10
6	6	1	1	1	1	1	-	153	-	1	-	2	-	3	-	6
-	-	-	-	-	1	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	41	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	5	3	-	1	4	-	114	-	-	-	-	-	1	-	1
2	-	-	-	-	-	-	1	12	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	1	1
10	3	3	1	-	1	4	1	98	-	-	-	2	1	3	-	6
-	-	-	-	-	2	-	-	31	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	2	1	-	29	-	1	-	-	-	-	-	1
1	-	-	2	-	2	-	1	67	-	1	-	-	-	1	-	2
2	1	-	-	-	-	2	-	75	1	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	1	13	-	-	-	-	-	-	-	-
23	4	2	3	-	3	1	-	301	3	3	1	1	-	-	1	9
4	1	-	8	-	-	2	2	111	-	-	-	3	-	-	-	3
1	-	-	-	-	-	-	-	46	-	-	-	-	-	-	-	-
11	5	4	2	-	2	-	-	237	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	3	2	-	-	-	-	98	1	3	-	-	1	-	-	5
1	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-
5	3	5	1	-	-	-	-	201	-	-	-	-	-	-	-	-
5	14	7	18	4	9	2	-	1026	2	-	-	-	-	-	-	2
5	6	11	12	-	8	8	-	321	3	-	-	-	-	1	-	4
1	1	-	-	-	1	-	-	102	2	2	-	-	-	-	-	4
2	-	2	-	-	1	2	2	113	-	-	-	1	-	1	-	2
4	2	6	7	-	5	5	2	268	4	-	-	-	-	-	-	4
7	6	6	5	-	4	11	5	431	7	3	-	3	1	1	1	16
2	-	2	1	-	2	-	-	63	1	1	1	-	-	-	-	3
17	15	18	11	-	13	6	1	497	13	9	-	13	4	4	1	44
-	-	-	-	-	-	3	-	42	1	-	1	-	-	-	-	2
17	8	9	22	-	2	-	1	410	3	-	-	-	-	1	-	4
8	-	9	3	1	6	1	1	372	-	1	-	-	1	-	1	3
1	-	1	-	-	-	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	1	-	-	38	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-
-	2	4	3	-	12	1	2	142	2	5	-	-	-	1	-	8
1	4	-	4	-	7	5	-	241	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabel LII. Dødsaarsag. (Causes de décès).	Sum.	Christiania Stift.									Hamars Stift.									
		Christiania By.		Akershus Amt.		Smaaløenes Amt.			Boskeruds Amt.		Jarlsberg og Laurviks Amt.			Hedemarkens Amt.			Christians Amt.			Bratsbergs Amt.
		Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	
Abortus (vide puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Abscessus pulmonum	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alcoholismus	17	3	-	1	-	1	-	-	3	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Anæmia	10	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	2	-	-	-	-
— perniciosa	13	3	2	-	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Aneurysma	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Angina membranacea	487	17	30	13	13	25	20	4	10	11	-	9	9	1	20	14	-	4	5	-
— plegmonosa tonsill.	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Apoplexia cerebri	417	24	27	18	11	16	21	-	22	29	-	17	9	-	9	9	-	13	10	-
— pulmonum	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthritis	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— deformans	3	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthrocace	83	7	4	1	2	1	2	-	2	-	2	1	-	4	1	-	1	3	-	4
Asthma	29	-	-	3	1	4	1	-	1	-	-	2	2	-	1	1	-	1	1	-
Atelectasis pulmonum	4	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Atrophia infantum	110	-	-	4	4	-	1	1	6	-	-	-	1	-	2	1	-	6	1	-
— muscular. progressiva	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Atresia oesophagi congenita	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Bronchitis acuta	792	134	110	15	15	32	40	11	34	38	-	14	12	-	26	14	-	9	13	1
— chronica	329	19	24	11	14	17	17	-	19	24	-	12	8	-	5	5	-	10	10	-
Cancer	884	35	51	32	32	15	33	1	39	26	-	30	31	-	22	36	2	26	27	2
Carbunculus, Furunculosis	9	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Carditis, Endo-, Peri-	32	1	2	1	-	-	1	-	-	-	-	3	-	-	2	3	-	1	-	1
Caries, Necrosis, Periostitis	38	-	1	-	1	1	1	-	-	1	-	1	2	-	-	2	-	2	2	-
Cephalhæmatoma	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cholera nostras	186	11	11	3	5	-	1	-	18	9	-	6	6	-	1	1	-	1	1	-
Combustio	21	3	1	-	-	-	1	-	-	1	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-
Commotio, compressio cerebri	16	-	-	1	-	1	-	-	1	1	-	4	-	-	-	-	-	-	-	1
Contusio	17	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Convulsiones infantum	338	32	37	3	6	43	24	-	20	15	-	7	4	-	3	3	-	5	-	7
Corpus alienum laryngis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
— pulmonum	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Cystitis	50	5	-	2	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	3	1	-	3	1	-
Debilitas congenita	315	57	42	4	2	5	7	-	23	25	-	13	3	-	5	4	-	4	3	-
— senilis	818	15	23	16	31	20	44	-	20	36	-	10	19	-	23	28	-	24	40	-
Diabetes	34	1	1	2	-	1	-	-	3	3	-	-	2	-	-	2	-	3	1	-
Diarrhoea acuta	550	107	128	4	8	7	17	5	5	2	-	18	8	-	10	4	1	4	5	-
— chronica	12	5	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diphtheritis faucium	892	4	10	22	18	40	34	21	3	6	-	7	7	2	9	10	-	10	18	-
Dysenteria	46	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	3	2	-
Dystokia (vide puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eclampsia	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-

ager i 1882.

en 1882).

[illegible]

Tabel LII (Forts.). Dødsaaarsag. (Causes de décès).	Sum.	Christiania Stift.						Hamars Stift.							
		Christiania By.		Akershus Amt.		Smaaløenes Amt.		Buskenuds Amt.		Jærlsberg og Laurviks Amt.		Hedemarkens Amt.		Christians Amt.	
		Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj. Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj. Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj. Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj. Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj. Uopg. Kj.
Eclampsia parturient. (vide puerp.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ectopia vesicae	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eczema universale	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Elephantiasis Græcorum	120	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Embolia, Thrombosis	25	-	1	-	2	1	2	-	-	1	-	1	-	2	-
Emphysema	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— pulmonum	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Empyema	10	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Encephalitis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Endocarditis ulcerosa	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Enteritis, Gastro-	167	31	24	2	3	5	5	8	6	-	3	-	1	2	1
Epilepsia	27	1	2	3	-	-	2	-	1	-	1	-	1	-	-
Epistaxis	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Erysipelas	49	2	3	1	2	-	1	-	4	-	3	1	2	1	-
Febris puerperalis (vide puerp.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— rheumatica	52	-	-	1	-	2	-	4	3	-	1	1	2	2	2
— typhoidea	248	8	15	6	6	6	2	6	10	-	2	5	6	4	-
— typhosa exanthematica	38	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fistula vesico- vaginalis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— stercorea	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Fractura ossium	47	7	3	-	2	4	1	2	-	-	-	-	1	1	4
Gangræna, Decubitus	68	3	1	2	2	-	1	5	3	-	3	1	2	2	-
— pulmonum	8	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gastritis acuta	20	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	1	4	3
— chronica (vide puerp.)	102	3	2	13	1	-	5	4	3	-	2	-	6	-	6
Graviditas extrauterina (v. puerp.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmophilia	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Hæmorrhagia	8	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-
— pulmonum	29	1	4	-	3	-	-	2	1	-	3	-	2	-	1
— intestinalis	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— umbilicalis	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— uteri non puerper.	13	-	1	-	1	-	1	-	2	-	-	-	1	-	1
— ventriculi	25	1	-	-	2	1	2	1	1	-	1	2	-	1	-
— viarum urinifer.	4	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Hæmatocele uterina	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hepatitis	22	1	-	-	2	2	-	2	-	-	-	-	2	-	1
Hernia	70	5	2	1	2	2	2	3	2	-	1	2	6	4	3
Herpes Zoster	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hydrocephalus	30	2	4	-	-	-	-	2	1	-	2	-	2	-	1
Hydrops	131	-	2	4	2	3	6	4	11	-	3	1	2	2	6
Hydrothorax	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hypertrophia lienis	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— prostatae	2	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Icterus	19	2	3	1	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-

sager i 1882.

[illegible]

Tabel LII (Forts.). Dødsaaarsag. (Causes de décès).	Sum.	Christiania Stift.															Hamars Stift.				
		Christiania By.		Akershus Amt.		Smaalenenes Amt.			Buskeruds Amt.			Jarlsberg og Laurviks Amt.			Hedemarkens Amt.			Christians Amt.			Mandkj.
		Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopg. Kj.	
Insania	67	4	1	1	3	2	2	-	5	1	-	-	1	-	3	1	-	1	3	-	-
Intoxicatio	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ischuria	10	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Laryngitis	26	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	3	3	-	-	1	-	-	-	-	-
— chronica	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leucæmia	7	2	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lithiasis	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lymphangitis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mania puerp. (vide puerperium).	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Marasmus	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Meningitis simplex	350	44	32	9	8	6	13	-	12	7	-	7	2	-	15	10	-	8	4	-	11
— tuberculosa	619	43	33	14	5	17	14	-	30	14	-	24	28	-	26	9	-	4	9	-	22
— cerebro-spinalis epi-																					
demica	17	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
— spinalis, Myelitis	29	-	-	-	-	2	1	-	-	3	-	-	-	-	4	3	-	3	-	-	-
Morbilli	679	61	62	19	20	35	22	5	20	23	-	3	-	-	13	17	-	35	44	-	2
Morbus Addisoni	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ovarii	21	-	4	-	1	-	3	-	-	-	-	2	-	-	4	-	-	1	-	-	-
— Werlhofii	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— viarum uriniferarum	18	3	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	2
Metritis, Endo-, Peri-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nephritis, Morbus Brightii	348	24	31	9	11	16	11	1	11	9	-	7	8	-	11	17	-	11	9	-	8
Noma	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Obstructio alvi, Ileus	121	5	3	1	3	7	1	-	4	3	-	1	4	-	8	1	-	3	2	-	3
Oedema, Spasmus glottidis	4	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oedema pulmonum	25	-	-	1	2	-	1	-	2	2	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Otorrhoea, Otitis	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osteomyelitis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis	35	2	3	-	1	1	-	-	1	1	-	1	-	-	3	2	-	-	-	-	-
— generalis	6	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— labio-glosso-pharyn-																					
gealis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Parotitis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pemphigus	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Perforatio proc. vermiformis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonitis	237	13	14	7	4	7	7	-	5	11	-	8	6	-	11	7	-	6	5	-	5
Phlegmone	57	3	2	2	1	-	-	-	2	1	-	2	1	-	3	3	-	1	1	-	2
Pleuritis	81	5	4	2	4	4	2	-	1	1	-	2	1	-	5	2	-	-	-	-	2
Pneumonia crouposa	1635	61	51	33	30	59	58	1	68	58	-	52	40	-	44	36	2	29	28	-	50
— catarrhalis	61	33	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Pneumothorax	2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Purpura	7	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Pustula maligna	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Pyæmia	83	4	2	4	1	5	4	-	4	-	-	3	-	-	3	6	-	2	-	-	2

Tabel LII (Forts.).	Dødsaaarsag. (Causes de décès).	Sum.	Christiania Stift.												Hamars Stift.			
			Christiania By.		Akershus Amt.		Smaalønes Amt.		Biskeruds Amt.		Jædsberg og Laurviks Amt.		Hedemarkens Amt.		Christians Amt.			
			Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindkj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindkj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindkj.	Uopg. Kj.
In puerperio.																		
Bronchitis acuta	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Diphtheritis faucium	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dystokia	24	-	-	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
Eclampsia	18	-	2	2	-	2	-	-	-	2	-	2	-	-	-	2	-	
Embolia	3	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Febris puerperalis	98	-	4	4	-	5	-	5	-	10	-	5	-	-	-	5	-	
— typhoidea	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Graviditas extrauterina	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Hæmorrhagia uteri	16	-	2	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	1	-	
Mania puerperalis	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
Nephritis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Oedema pulmonum	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Peritonitis	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pneumonia	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
Pyæmia	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ruptura uteri	8	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	
Uræmia	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Puerperium	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
Rachitis	53	12	7	3	-	1	3	-	1	1	1	3	-	1	2	-	-	
Rheumatismus chronicus	7	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ruptura cordis	5	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Sarcoma, Osteo-	8	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	
Scarlatina	1231	13	5	-	1	3	2	-	-	1	-	21	16	-	-	-	-	
Scrophulosis	56	3	2	5	2	3	3	2	2	5	-	1	2	-	1	-	-	
Scorbutus	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
Stenosis laryngis	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Stricture oesophagi	6	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	
— recti	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Struma	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	
Syphilis	54	9	11	1	-	3	1	-	-	3	-	1	-	1	-	1	-	
Tabes dorsalis	8	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
Tetanus, Trismus	15	1	-	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	1	
Tuberculosis miliaris acuta	5	2	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	
— pulmonum	2649	180	206	45	87	56	88	6	74	101	2	76	77	-	41	64	-	
— organor. alior.	73	4	3	3	-	-	9	-	2	2	-	2	1	-	3	-	-	
Tumor laryngis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	
— lymphaticus	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— orbitæ	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— pelvis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— uteri	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

ger i 1882.

[illegible]

Tabel LII (Forts.)	Dødsarsag. (Causes de décès).	Sum.	Christiania Stift.													Hamars Stift.					
			Christiania By.		Akershus Amt.		Smaalønenes Amt.			Boskeruds Amt.			Jarlsberg og Laurviks Amt.			Hedemærkens Amt.			Christians Amt.		
			Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindkj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindkj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindkj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindkj.	Uopg. Kj.
Tussis convulsiva	311	36	53	3	2	2	4	-	9	21	-	5	2	-	13	25	-	8	1	-	1
Typhlitis, Perityphlitis	4	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ulcus cruris	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ventriculi	15	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Uræmia	20	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	3	1	-	-	-
Varicellæ	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Variolæ	52	6	1	5	5	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vitia organ. abdominis	160	2	11	6	7	2	1	-	2	6	-	3	6	-	1	7	-	3	8	1	4
— — cerebri	81	9	8	4	4	2	3	-	5	4	-	3	5	-	2	1	-	6	-	-	-
— — conformationis	11	3	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
— — cordis	433	21	47	8	11	9	14	-	18	11	-	17	23	-	13	14	3	14	12	-	16
— — hepatis	17	-	-	-	2	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	2	1	-	1
— — medullæ spin.	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — ventriculi et canalis intestin.	32	-	-	6	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	1	-	-
Vulnera	19	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	2
Causæ aliæ	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	18055	1203	1239	395	430	511	579	60	560	580	2	410	383	4	434	434	8	349	395	4	371

ager i 1882.

Mands Stift.						Bergens Stift.						Trondhjems Stift.						Tromsø Stift.																	
			Lister og Mandals Amt.			Stavanger Amt.			Søndre Bergenhus Amt.			Bergens By.			Nordre Bergenhus Amt.			Romsdals Amt.			Søndre Trondhjems Amt.			Nordre Trondhjems Amt.			Nordlands Amt.			Tromsø Amt.			Finnmarkens Amt.		
Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindkj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindkj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindkj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindkj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindkj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindkj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindkj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindkj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindkj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindkj.	Uopg. Kj.	Mandkj.	Kvindkj.			
-	3	6	-	9	7	-	3	4	3	5	7	7	3	5	1	7	7	9	7	12	-	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
3	11	9	-	6	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
4	4	4	-	6	3	-	7	4	1	-	4	7	1	1	3	2	4	3	-	12	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
4	3	2	-	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	2	2	1	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
10	11	5	-	4	13	-	3	4	8	12	7	3	1	-	4	2	12	27	7	9	-	4	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
2	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
1	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	2	1	-	-	1	1	1	3	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
1	1	-	-	2	-	-	3	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
8	4	372	368	1	375	468	35	372	302	424	523	281	224	22	196	129	277	251	849	832	375	327	10	449	428	10	262	247	6	89	69	16			

Kjendte Dø

(Cause

Tabel LIII. Dødsarsag. (Causes de décès).	Sum.	De vigtigste Døds- arsagers Forhold til samtlige opgivne Døds- arsager i pCt.	Fordeling paa Kjønn (par sexe).			0—1 Aar.		1—5 Aar.		5—10 Aar.		10— Aa
			Mandkj.	Kvindkj.	Uopgivet.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.
Abortus (vide puerperium) . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Abcessus pulmonum . . .	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alcoholismus	17	-	15	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Anæmia	10	-	5	5	-	1	-	-	-	1	1	-
— perniciosa	13	-	4	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Aneurysma	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Angina membranacea . . .	487	2.7	234	229	24	19	22	150	157	48	30	5
— phlegmonosa tonsill.	2	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-
Apoplexia cerebri	417	2.3	223	194	-	1	-	-	-	-	-	-
— pulmonum	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthritis	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— deformans	3	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthroace	83	-	49	34	-	1	-	5	3	4	4	5
Asthma	29	-	19	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Atelectasis pulmonum . . .	4	-	1	3	-	1	3	-	-	-	-	-
Atrophia infantum	110	-	66	43	1	60	36	4	7	-	-	-
— musculorum pro- gressiva	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Atresia oesophagi congen.	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Bronchitis acuta	792	4.4	402	372	18	221	194	122	98	14	16	1
— chronica	329	1.8	148	181	-	6	5	3	3	3	1	-
Cancer	884	4.9	404	472	8	-	-	3	-	1	-	-
Carbunculus, Furunculosis	9	-	6	3	-	1	2	-	-	-	-	-
Carditis, Endo-, Peri- . . .	32	-	18	14	-	-	-	1	1	1	-	1
Caries, Necrosis, Periostitis	38	-	19	19	-	-	1	4	2	3	1	-
Cephalhæmatoma	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Cholera nostras	186	1.0	95	91	-	53	41	22	34	7	5	1
Combustio	21	-	10	11	-	1	1	7	8	2	1	-
Commotio & compressio cerebri	16	-	14	2	-	1	-	1	-	2	-	-
Contusio	17	-	13	4	-	-	-	1	-	-	-	1
Convulsiones infantum . . .	338	1.9	199	139	-	158	110	39	27	2	1	-
Corpus alien. laryngis . . .	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
— — pulmonum	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Cystitis	50	-	44	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Debilitas congenita	315	1.7	170	145	-	165	138	5	7	-	-	-
— senilis	818	4.5	329	489	-	-	-	-	-	-	-	-
Diabetes	34	-	20	14	-	-	-	-	-	2	2	-
Diarrhoea acuta	550	3.0	260	284	6	167	175	58	61	5	5	1
— chronica	12	-	8	4	-	1	1	3	1	-	-	-
Diphtheritis faucium	892	5.0	412	446	34	21	31	213	232	114	120	28
Dysenteria	46	-	19	27	-	1	2	5	9	4	5	-
Dystokia (vide puerperium) .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eclampsia	4	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Ectopia vesicæ	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-

sager i 1882.

s en 1882).

Fordeling paa Alder (par âge).																	Alder er opgivet for	
—20 aar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.		90—100 Aar.		
Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	2	-	5	-	4	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	17
-	2	-	1	1	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	10
-	-	-	3	2	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	447
-	-	1	-	10	5	11	11	40	31	72	57	64	62	19	25	5	1	2
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	416
-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
2	4	11	6	2	4	3	3	2	2	-	1	4	1	-	-	-	-	81
-	-	-	-	1	1	1	2	2	-	9	5	6	2	-	-	-	-	29
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	107
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1	5	4	1	1	4	2	3	6	2	11	16	5	19	8	11	4	-	771
1	1	1	2	2	3	17	9	33	22	47	46	28	61	5	22	1	-	322
1	-	2	7	14	39	58	67	130	142	126	128	55	64	12	15	-	2	866
3	2	5	4	3	2	2	-	1	1	1	1	1	1	2	-	-	-	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	31
2	2	2	4	2	2	2	1	1	2	1	1	1	-	-	-	-	-	37
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	1	-	1	2	1	3	2	6	2	1	3	-	-	-	-	186
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21
-	-	1	-	2	-	1	-	1	-	1	1	4	1	-	-	-	-	16
-	-	3	1	1	-	4	1	1	-	2	-	-	2	-	-	-	-	17
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	337
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	1	1	-	4	-	4	1	12	3	17	1	6	-	-	-	50
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	315
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	17	88	149	168	252	58	71	812
-	2	4	4	1	2	2	2	3	1	1	1	7	-	-	-	-	-	34
1	1	2	1	1	4	1	5	4	3	7	8	4	10	3	8	1	-	537
1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	12
6	14	9	2	4	4	1	2	1	3	-	-	1	-	-	-	-	-	847
-	1	3	2	2	1	1	1	1	1	2	4	-	-	-	-	-	-	46
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1

Tabel LIII (Forts.). Dødsaaarsag. (Causes de décès).	Sum.	De vigtigste Døds- aarsagers Forhold til samtlige opgivne Døds- aarsager i pCt.	Fordeling paa Kjøn (par sexe).			0—1 Aar.		1—5 Aar.		5—10 Aar.		10— Aar.	
			Mandkj.	Kvindkj.	Uang. Ki.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	
Eczema universale.....	2	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Elephantiasis Græcorum .	120	-	61	51	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Embolia, Thrombosis (vide puerp.)	25	-	15	10	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Emphysema	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— pulmonum	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Empyema	10	-	8	2	-	2	-	1	-	1	-	-	2
Encephalitis	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Endocarditis ulcerosa	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Enteritis, Gastro.....	167	-	86	81	-	49	39	16	22	2	3	2	2
Epilepsia	27	-	15	12	-	-	2	-	-	-	-	-	2
Epistaxis	3	-	-	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Erysipelas	49	-	25	24	-	7	11	1	-	-	1	-	-
Febris puerperalis (vide puer- perium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— rheumatica.....	52	-	29	23	-	-	-	3	2	-	6	1	-
— typhoidea (vide puerp.)	248	1.4	122	118	8	-	1	3	4	8	3	10	-
— typhosa exanthema- tica	38	-	26	11	1	1	-	1	-	-	-	-	2
Fistula vesico-vaginalis ..	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— stercorea	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fractura ossium	47	-	26	21	-	-	-	3	2	2	2	1	-
Gangræna, Decubitus	68	-	35	30	3	-	2	-	-	-	1	-	-
— pulmonum	8	-	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gastritis acuta	20	-	10	9	1	-	1	2	1	-	-	-	-
— chronica	102	-	67	32	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Graviditas extrauterina (vide puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmophilia	3	-	2	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hæmorrhagia	8	-	5	3	-	2	1	-	1	-	-	-	-
— pulmonum	29	-	15	14	-	-	-	-	-	1	1	-	-
— intestinalis	2	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
— umbilicalis	5	-	4	1	-	4	1	-	-	-	-	-	-
— uteri (non pu- erperalis)	13	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ventriculi	25	-	11	14	-	1	1	-	-	-	1	-	-
— viarum urini- ferarum	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmatocele retrouterina .	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hepatitis	22	-	16	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hernia	70	-	38	32	-	1	-	-	-	1	-	-	-
Herpes Zoster	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hydrocephalus	30	-	21	9	-	9	5	9	3	1	-	2	-
Hydrops	131	-	54	77	-	-	1	3	1	3	3	1	-
Hydrothorax	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hypertrophia lienis	2	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
— prostatae	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Icterus	19	-	13	6	-	6	2	-	-	-	-	-	-
Insania	67	-	37	30	-	-	-	-	-	-	-	-	2

sager i 1882.

Fordeling paa Alder (par âge).																	Alder er opgivet for	
-20 ar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.		90—100 Aar.		
Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
2	6	13	9	6	19	8	7	8	7	6	8	5	2	2	-	-	110	
1	1	2	3	1	2	1	3	2	1	1	3	-	-	1	-	-	25	
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
1	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	
-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
-	-	2	2	1	4	3	2	6	3	1	3	2	-	-	-	-	3	
-	4	3	1	1	4	1	-	1	1	1	-	-	1	-	-	-	167	
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	25	
1	-	-	2	-	2	2	4	2	3	-	3	5	-	1	-	-	3	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4	6	2	4	-	3	2	4	3	1	2	1	-	-	2	-	-	52	
23	45	36	12	15	9	10	6	6	8	4	2	2	1	-	-	-	240	
1	1	5	4	-	7	4	5	-	2	-	2	1	-	-	-	-	36	
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	
-	5	-	-	1	5	1	2	1	4	4	3	4	-	5	-	1	47	
-	-	-	4	-	3	3	2	2	10	6	5	7	7	8	3	-	64	
-	1	1	1	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	6	
1	2	3	1	-	1	-	1	1	1	1	2	1	-	-	-	-	19	
2	-	-	1	1	10	4	15	11	24	8	11	4	5	2	-	-	99	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	8	
-	1	4	3	2	-	-	3	2	4	3	1	1	2	-	-	-	29	
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	
-	-	1	-	6	-	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	13	
-	2	4	2	1	1	-	-	4	2	3	-	-	1	-	-	-	25	
-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	4	
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
-	2	-	1	-	2	2	3	2	1	1	4	1	1	-	-	-	22	
-	2	2	4	3	6	8	4	7	12	3	4	6	3	2	1	-	69	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	
-	-	5	2	3	4	7	8	11	12	23	12	16	4	5	-	-	127	
-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	3	
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	
-	1	-	-	1	-	-	3	2	2	-	-	1	-	-	-	-	18	
1	4	2	6	2	7	6	6	4	5	8	4	2	2	3	-	-	65	

Tabel LIII (Forts.). Dødsaaarsag. (Causes de décès).	Sum.	De vigtigste Døds- aarsagers Forhold til samtlige opgivne Døds- aarsager i pct.	Fordeling paa Kjøen (par sexe).			0—1 Aar.		1—5 Aar.		5—10 Aar.		10— A
			Mandkj.	Kvindekj.	Uopgivet.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.
Intoxicatio.....	2	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-
Ischuria.....	10	-	8	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Laryngitis.....	26	-	11	15	-	2	2	3	6	-	4	1
— chronica.....	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
Leucæmia.....	7	-	5	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Lithiasis.....	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lymphangitis.....	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Mania puerperalis (v. puerp.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Marasmus.....	4	-	4	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Meningitis simplex.....	350	2.0	204	145	1	31	25	69	52	29	23	15
— tuberculosa.....	619	3.4	333	285	1	50	38	145	127	67	56	34
— cerebrospinal. epid.....	17	-	6	11	-	-	-	1	2	3	2	-
— spinalis, Myelitis.....	29	-	17	12	-	-	1	2	-	1	-	-
Morbilli.....	679	3.8	324	338	17	69	54	187	195	47	46	15
Morbus Addisoni.....	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
— ovarii.....	21	-	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-
— maculos. Werlhofii.....	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— viar. uriniferar.....	18	-	13	5	-	-	-	-	1	-	-	1
Metritis, Endo-, Para-, Peri.....	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Nephritis, Mb. Bright. (v.p.)	348	2.0	165	175	8	-	-	12	7	9	7	3
Noma.....	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Obstructio alvi, Ileus.....	121	-	78	43	-	1	2	3	-	1	1	2
Oedema, Spasmus glottidis.....	4	-	4	-	-	2	-	-	-	1	-	-
— pulmonum (v. puerp.)	25	-	14	11	-	1	-	1	-	1	-	-
Otorrhoea, Otitis.....	3	-	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Osteomyelitis.....	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis.....	35	-	24	9	2	-	-	1	1	-	1	-
— generalis.....	6	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-
— labio-glosso-phar.....	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Parotitis.....	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Pemphigus.....	2	-	-	2	-	-	1	-	1	-	-	-
Perforatio proc. vermiform.....	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonitis (v. puerp.).....	237	1.3	117	120	-	3	2	5	5	4	4	5
Phlegmone, Abscessus.....	57	-	36	21	-	3	2	1	2	-	1	-
Pleuritis.....	81	-	46	35	-	2	-	6	-	3	4	-
Pneumonia croup. (v. puerp.)	1635	9.6	908	690	37	77	72	104	81	29	27	13
— catarrhalis.....	61	-	34	27	-	17	15	15	12	-	-	-
Pneumothorax.....	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Purpura.....	7	-	5	2	-	-	-	2	1	1	-	1
Pustula maligna.....	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Pyæmia (v. puerp.).....	83	-	57	26	-	4	2	2	4	-	1	2
In puerperio:												
Bronchitis acuta.....	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Diphtheritis faucium.....	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Dystokia.....	24	-	-	24	-	-	-	-	-	-	-	-
Eclampsia.....	18	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-
Embolia.....	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Febris puerperalis.....	98	-	-	98	-	-	-	-	-	-	-	-
— typhoidea.....	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabel LIII (Forts.). Dødsarsag. (Causes de décès).	Sum.	De vigtigste Døds- arsagers Forhold til samtlige opgivne Døds- arsager i pCt.	Fordeling paa Kjøen (par sexe).			0—1 Aar.		1—5 Aar.		5—10 Aar.		10 Aar.
			Mandkj.	Kvindkj.	Uopgivet.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.	Kvindkj.	Mandkj.
Graviditas extrauterina	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmorrhagia uteri	16	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Mania puerperalis	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Nephritis	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Oedema pulmonum	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonitis	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Pneumonia	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Pyæmia	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ruptura uteri	8	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Uræmia	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Puerperium (Causa ignota) . . .	7	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	53	-	33	20	-	13	7	20	13	-	-	-
Rheumatismus chronicus . . .	7	-	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Ruptura cordis	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— uteri (vide puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sarcoma, Osteo-	8	-	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Scarlatina	1231	6.8	637	582	12	91	67	343	293	171	180	50
Scrophulosis	56	-	23	31	2	6	4	11	14	4	5	1
Scorbutus	7	-	3	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Stenosis laryngis	2	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Strictura oesophagi	6	-	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-
— recti	2	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Struma	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Syphilis	54	-	25	29	-	18	15	1	4	1	-	-
Tabes dorsalis	8	-	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Tetanus, Trismus	15	-	11	4	-	2	1	1	-	-	-	2
Tuberculosis miliaris acuta . .	5	-	3	2	-	-	-	-	-	1	-	-
— pulmonum	2649	14.7	1117	1506	26	22	16	50	41	20	35	29
— alior. organor	73	-	38	35	-	-	3	4	8	6	5	3
Tumor laryngis	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— lymphaticus	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— orbitæ	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— pelvis	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— uteri	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Tussis convulsiva	311	1.7	128	183	-	55	64	66	92	7	13	-
Typhlitis, Peri-	4	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ulcus cruris	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ventriculi	15	-	10	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Uræmia (vide puerp.)	20	-	13	6	1	-	-	-	-	-	-	-
Varicellæ	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Variolæ	52	-	32	20	-	5	5	4	3	2	-	-
Vitæ organica abdominis . . .	160	-	59	100	1	-	1	1	2	-	-	1
— — cerebri	81	-	35	46	-	1	-	1	1	1	1	4
— — conformat.	11	-	5	6	-	5	6	-	-	-	-	-
— — cordis	435	2.4	198	236	1	1	1	1	4	6	5	4
— — hepatis	17	-	8	9	-	-	-	-	-	-	-	-
— — medul. spin.	3	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
— — ventr. et ca- nalis intest.	32	-	17	15	-	-	1	-	-	-	-	-
Vulnera	19	-	18	1	-	-	-	1	-	-	1	2
Causæ aliæ	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	18055	-	8852	8976	227	1414	1242	1757	1663	650	637	259

rsager i 1882.

Fordeling paa Alder (par âge).																		Alder er opgivet for
1-20 Aar.		20-30 Aar.		30-40 Aar.		40-50 Aar.		50-60 Aar.		60-70 Aar.		70-80 Aar.		80-90 Aar.		90-100 Aar.		
Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.		
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
-	-	-	2	-	6	-	6	-	2	-	-	-	-	-	-	-	16	
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
-	-	-	1	-	4	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	1	-	-	53	
-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	3	-	-	-	-	-	-	7	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	2	-	1	-	1	-	1	-	1	1	1	-	-	-	-	8	
6	7	3	1	-	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1215	
-	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	54	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	2	-	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	1	-	-	-	6	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	3	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	2	1	3	3	3	-	1	-	1	1	-	-	-	-	54	
-	-	-	-	-	1	1	1	2	-	4	-	-	-	-	-	-	8	
-	-	2	-	2	2	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	15	
-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	
39	170	321	379	227	305	140	195	115	133	65	105	32	28	2	2	-	1	2587
1	3	11	4	4	3	5	2	2	2	1	-	1	-	-	-	-	73	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	300	
2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
-	1	1	2	1	-	1	2	4	-	1	-	2	-	-	-	-	15	
1	-	-	3	-	1	2	1	-	-	5	1	3	-	2	-	-	19	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
1	1	4	3	4	2	-	2	2	2	2	-	-	1	-	-	-	43	
2	1	3	7	4	10	9	9	16	23	16	30	5	12	1	3	-	158	
1	2	3	5	5	8	4	6	2	10	8	8	4	1	1	1	-	81	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	
6	19	27	22	9	23	21	21	35	31	48	46	28	31	7	20	-	425	
-	-	-	-	-	1	1	1	3	2	2	4	1	-	-	-	-	15	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	3	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	1	1	2	2	1	1	6	3	6	1	1	5	-	-	-	31	
4	-	3	-	3	-	1	-	1	-	2	-	-	-	1	-	-	19	
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2	
86	369	675	772	531	694	577	607	770	673	854	782	591	628	320	432	77	80	17623

Kjendte Dødsaaars.

(Causes de décès)

Tabel LIV.		Tilsammen.	Forhold i Procent til samtlige i Byerne opgivne Dødsaaarsager.																							
Dødsaaarsag. (Causes de décès).			I	II	III		IV		V				VI	VII		Skien.										
			Christiania.	Drobak. Hølen og Hvidsten.	Soen.	Moss.	Sarpsborg.	Fredrikstad.	Fredrikshald.	Drammen.	Holmsbo.	Hønefoss.	Kongsberg.	Svelvik.	Holmestrand.		Horten.	Aasgaardstrand.	Tonsberg.	Sandefjord.	Laurvik.	Kongsvinger.	Hamar.	Gjøvik.	Lillehammer.	
Abcessus pulmonum	1 -	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Alcoholismus	12 -	3	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Anæmia	6 -	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
— perniciosa	6 -	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-		
Aneurysma	3 -	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Angina membranacea	232 3.0	47	2	-	4	-	17	10	6	1	2	-	1	1	1	1	1	1	8	-	3	2	1	3		
— phlegmonosa.	1 -	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Apoplexia cerebri	190 2.5	51	1	-	3	1	6	9	20	-	3	1	1	3	-	3	-	5	2	2	-	1	1	-		
— pulmonum	2 -	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Arthritis	2 -	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
— deformans	1 -	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Arthrocace	29 -	11	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1		
Asthma	2 -	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Atelectasis pulmonum	4 -	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Athrophia infantum.	60 -	-	-	-	-	-	-	1	-	-	4	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1	3	-		
Atresia oesophagi congenita	1 -	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Bronchitis acuta (v. p.)	476 6.2	244	-	-	5	5	16	17	35	-	1	3	1	7	2	-	2	3	1	5	2	1	-	3		
— chronica	136 1.8	43	2	-	3	1	2	13	11	-	1	1	-	3	-	2	-	3	1	-	-	-	-	1		
Cancer	295 3.9	86	2	-	2	4	2	4	8	25	-	1	3	2	3	-	6	3	9	2	1	-	1	4		
Carbunculus, Furunculosis	7 -	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Carditis, Endo-, Pericarditis, Necrosis, Pericarditis	9 -	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Cholera nostras	10 -	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-		
Cholera nostras	111 1.5	22	-	-	-	-	-	-	19	-	4	-	-	1	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-		
Combustio	10 -	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-			
Commotio et compressio cerebri	10 -	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-		
Contusio	5 -	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Convulsiones infant.	238 3.1	69	-	-	3	2	18	19	16	-	2	-	-	3	-	1	1	4	-	-	-	-	1	-		
Cystitis	13 -	5	-	1	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Debilitas congenita	222 2.9	99	1	-	1	3	8	-	19	2	-	-	-	2	-	1	10	-	10	-	1	-	-	-		
— senilis	264 3.5	38	1	-	5	3	5	11	10	1	1	2	-	1	6	-	5	2	8	-	1	-	-	2		
Diabetes	7 -	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-		
Diarrhoea acuta	407 5.3	235	-	-	6	3	10	1	5	-	-	1	2	2	-	4	1	-	1	3	-	1	1	-		
— chronica	13 -	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Diphtheritis faucium	144 1.9	14	1	-	1	-	28	7	-	-	1	-	-	-	-	1	-	11	-	-	-	-	2	2		
Dysenteria	8 -	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Dystokia (vide puerper.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Eclampsia (vide puerp.)	2 -	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Eczema universale	1 -	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Elephantiasis Græcor.	46 -	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-		

Kjendte Dødsars

Tabel LIV (Forts.).		Tilsammen.		Forhold i Procent til samtlige i Byerne opgivne Dødsårsager.																			
Dødsårsag. (Causes de décès).				I		II		III		IV		V				VI		VII					
		Christiania.	Drobak. Hølen og Hvidsten. Soon.	Moss.	Sarsborg.	Fredrikstad.	Fredrikshald.	Drammen.	Holmsbo.	Hønefoss.	Kongsberg.	Svelvik.	Holmestrand.	Horten.	Aasgaardstrand.	Tonsberg.	Sandefjord.	Larvik.	Kongsvinger.	Hamar.	Gjøvik.	Lillehammer.	
Embolia, Thromb. (v. p.)	10	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Emphysema	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— pulmonum	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Empyema	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Encephalitis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Endocarditis ulcerosa	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Enteritis, Gastro- . . .	111	1.5	55	-	-	-	2	2	2	6	-	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-
Epilepsia	9	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erysipelas	18	-	5	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Febris puerperalis (vide puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— rheumatica	11	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— typhoidea	80	-	23	1	-	1	-	2	2	5	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	1	-	-
— typhosa exanthem- atica	7	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fistula stercorea	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fractura ossium	20	-	10	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gangraena, Decubitus	20	-	4	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-
— pulmonum	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gastritis acuta	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
— chronica	22	-	5	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Graviditas extraut. (v. p.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmophilia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Hæmorrhagia	6	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
— pulmonum	14	-	5	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
— intestinalis	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— umbilicalis	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— uteri non puerp. . . .	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ventriculi	10	-	1	-	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hepatitis	6	-	1	-	-	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hernia	22	-	7	-	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Herpes Zoster	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hydrocephalus	15	-	6	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Hydops	24	-	2	-	-	-	-	-	1	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hypertrophia lienis . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— prostate	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Icterus	11	-	5	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania	19	-	5	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Intoxicatio	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ischuria	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Laryngitis	8	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— chronica	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leucæmia	6	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lithiasis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

[illegible]

Tabel LIV (Forts.).		Tilsammen.	Forhold i Procent til samtlige i Byerne og i Dødsarsager.																								
Dødsarsag. (Causes de décès).	I			II	III		IV			V				VI	VII												
					Christiania.	Drøbak. Holen og Hvidsten. Soen.	Moss.	Sarpsborg.	Fredrikstad.	Fredrikshald.	Drammen.	Holmsbo.	Hønefoss.			Kongsberg.	Svelvik.	Holmestrand.	Horten.	Ausgaardstrand.	Tonsberg.	Sandefjord.	Lauvvik.	Kongsvinger.	Hamar.	Gjøvik.	Lillehammer.
Rachitis	28		19	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rheumatismus chron.	3		3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ruptura cordis	5		4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— uteri (v. puerp.)	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sarcoma, Osteo-	4		2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Scarlatina	300	3.9	18	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Scrophulosis	29		5	-	-	-	-	-	5	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Scorbutus	4		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stenosis laryngis	2		2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Strictura oesophagi	3		-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— uteri	2		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Struma	2		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Syphilis	42		20	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tabes dorsalis	6		3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tetanus, Trismus	6		1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Tuberculosis mil. acut	3		3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— pulmonum	1232	16.2	386	1	-	1	10	9	16	30	59	-	4	8	5	3	20	-	10	8	42	6	6	2	2	14	-
— organ. aliorum	35		7	-	-	-	2	-	-	5	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	2	-	-
Tumor laryngis	1		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— uteri	2		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tussis convulsiva	152	2.9	89	-	-	-	-	-	1	-	2	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	3	-	1	-	-	-
Typhlitis, Peri-	2		2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ulcus cruris	1		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ventriculi	6		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uræmia	6		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-
Variolæ	30		7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Vitia org. abdominis	49		13	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	2	1	-	-	-	2	-	1	-	-	1	1	-
— — cerebri	42		17	-	-	-	-	1	-	2	7	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-
— — conformationis	11		5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
— — cordis	209	2.7	68	1	1	-	5	-	2	6	9	-	1	4	-	-	9	5	-	4	2	2	2	1	4	-	-
— — hepatis	5		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — medullæ	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — spinalis	1		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — ventriculi	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — et canal.	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
intestin	3		-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vulnera	4		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Causæ aliæ	2		2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	7622		2442	17	2	8	96	56	190	220	380	4	15	65	18	22	88	5	68	36	165	24	42	14	24	75	-

De af Lægerne behandlede Tilfælde af epidemiske Sygdomme fordelte paa Lægedistrikter og Maaneder.

(Cas des maladies épidémiques par districts civils médicaux et par mois).

De i følgende Tabeller optagne romerske Tal betegne de enkelte Amter, saaledes som paa Indholdsfortegnelsen (Side III) anført.

De af Lægerne meddelte Opgaver over Tilfældenes Fordeling paa Lægedistrikter og Maaneder omfatte ikke alle behandlede Tilfælde.

Forsaavidt der haves Opgaver, ere de behandlede Tilfælde i nedenstaaende Tabeller ogsaa fordelt paa By- og Landdistrikt, under hvilket sidste der dog i enkelte Tilfælde er indbefattet de (mindre) Byer i vedkommende Landdistrikt, hvorfra saadanne Maanedsopgaver savnes.

a. Exanthematisk Typhus (*Typhus exanthematicus*).

Tabel LV.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
I.	Christiania.....	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
X.	Oddernæs.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
XI.	Stavanger By.....	2	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	7
XIII.	Bergen.....	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-
XIV.	Lærdal By.....	-	-	-	-	8	8	1	1	-	-	-	-
	Lyster.....	-	-	1	12	7	2	-	-	-	-	-	-
XV.	Ytre Romsdal.....	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By..	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
XIX.	Ibestad.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Tranø.....	-	3	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lenvik.....	-	-	-	-	-	1	-	-	6	-	-	-
	Tromsø.....	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Lyngen.....	24	28	34	14	9	7	3	-	-	-	-	-
	Skjærvø.....	-	-	-	-	-	-	1	-	-	4	10	13
XX.	Alten.....	7	6	33	13	23	27	18	16	-	-	-	-
	Loppen.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	10
	Hammerfest:												
	Hammerfest By...	-	2	1	-	-	1	1	2	10	10	8	9
	Landdistrikt.....	-	-	18	-	6	5	1	1	4	2	3	3
	Maasø.....	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kistrand.....	-	-	-	10	3	2	-	4	-	-	4	-
	Vadsø By.....	-	-	1	4	2	1	-	7	2	-	-	-
	Sydvaranger.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-

b. Typhoidfeber (*Febris typhoidea, Abdominaltyphus*).

I.	Christiania.....	4	11	1	2	21	37	36	58	87	60	23	11
II.	Aker.....	1	4	-	1	2	-	-	7	6	9	16	6
	Ullensaker.....	-	-	-	-	-	1	4	1	-	-	3	-
	Høland.....	-	-	1	-	-	1	7	-	-	-	1	6
	Follo.....	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1

b. Typhoidfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
III.	Eidsberg	1	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Moss:												
	Moss By	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	2	4	8	1	1
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad By	2	1	2	4	-	-	-	3	6	-	2	1
	Sarpsborg	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	2	8	6	5	7	3	4	1	7	6	6	5
	Hvaløerne	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Fredrikshald	-	1	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-
IV.	Drammen:												
	Drammen By	1	2	1	1	2	-	-	6	12	4	3	2
	Landdistrikt	3	4	3	2	3	1	2	1	4	5	3	1
	Ringerike:												
	Hønefos By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	2	3	-	1	1	2	2	7	4	2	2
	Modum	-	-	1	1	4	1	1	2	3	2	-	-
	Sandsvør:												
	Kongsberg By	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	1	-	-	1	1	1	-	1
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Horten	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	6	-	1	5	2	14	1	1	-	2	1	-
	Hof:												
	Holmestrand By	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4	1	1
	Svelvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Landdistrikt	-	1	1	-	-	-	-	6	3	-	-	-
	Laurvik:												
	Laurvik By	2	-	-	-	-	-	-	-	7	2	-	1
	Sandefjord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
	Landdistrikt	1	-	2	-	1	-	-	-	1	1	-	-
VI.	Solør og Odalen	2	1	1	1	2	2	4	1	2	6	1	-
	Hedemarken:												
	Hamar By	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	9	-	-	-	-	1	2	1	-	3	1	1
	Søndre Østerdalen	1	1	1	1	1	-	-	-	6	4	2	-
	Trysil	5	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	-
	Tønset	2	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
VII.	Hadeland og Land	4	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Nordre Valdres	-	-	-	1	1	7	-	-	-	-	-	-
	Toten:												
	Gjøvik By	-	1	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	5	-	1	1	6	1	-	1	-	1	-	4
	Faaberg:												
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
	Ringeby	-	-	-	-	-	-	3	4	-	-	1	1
	Lom	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
	Lesje	-	-	-	-	-	-	-	3	5	1	1	-

b. Typhoidfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
VIII.	Skien:												
	Skien By	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Porsgrund By.....	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
	Kragerø:												
	Kragerø By.....	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Holden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Sauland	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Tvedestrand.....	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	2	1	-	1	-	-	4	4	4	3
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	2	2
	Grimstad	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
	Lillesand	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	3	-	2	2	-	1	-	4	1	6	1	5
X.	Christianssand	1	1	1	-	2	-	2	1	3	1	-	1
	Oddernæs:												
	Mandal	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	-	-	-	-	-	1	14	2	5	1	1
	Undal	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Lyngdal	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vanse:												
	Farsund	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	2	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By.....	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	4	7	-	1	-	-	-	-	5
XI.	Ekersund	1	-	3	2	2	-	-	7	1	4	5	2
	Sandnæs:												
	Sandnæs	-	-	1	4	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	2	7	-	-	1	-	4	-	4	1	1
	Stavanger:												
	Stavanger By.....	-	-	-	4	-	1	3	4	-	-	2	3
	Landdistrikt	5	2	6	3	3	-	-	-	1	-	-	-
	Finnø	3	-	-	-	-	-	4	-	2	5	2	4
	Sand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Karmøy:												
	Skudesnæshavn By ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Kopervik	-	-	-	1	-	1	-	2	1	1	2	2
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	2	3	2	-	-	-
	Haugesund:												
	Haugesund By.....	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
	Landdistrikt	1	3	-	-	1	1	-	2	-	-	-	3
XII.	Sveens Herred	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Søndhordland...	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
	Tysnæs	3	-	1	4	2	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Hardanger	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
	Voss	9	5	1	-	-	2	10	-	3	1	8	7
	Søndre Midthordland ..	1	-	-	-	2	-	1	3	-	5	-	-
	Nordre —	3	2	1	4	1	1	1	8	3	16	11	2
	Indre Nordhordland...	-	3	2	1	2	6	-	3	4	4	1	13
	Ytre —	3	17	-	-	3	3	-	-	9	4	-	9

b. Typhoidfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XIII.	Bergen	8	3	2	2	2	4	3	16	7	11	13	7
XIV.	Lærdal	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Midtre Sogn	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	3	1	6	2	1	4	7	3	-	-	-	-
	Indre Søndfjord	2	-	-	1	-	-	-	-	-	1	3	2
	Kinn:												
	Flørø By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
	Landdistrikt	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	5	6
	Ytre Nordfjord	-	-	2	4	2	-	1	-	-	1	-	-
	Nordfjordeidet	8	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	Gloppen	-	7	2	3	1	2	2	2	-	2	3	9
	Indviken	-	-	-	2	-	-	1	2	3	-	-	1
XV.	Vestre Søndmøre	2	-	1	-	-	-	-	1	-	4	-	-
	Østre —	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	1
	Ørskog	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	6
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	4	1	-	1	1	-	1	2	-	-	-	-
	Ytre Romsdal	3	-	1	-	-	1	2	-	1	-	-	4
	Indre —	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By	-	-	-	-	-	1	-	-	-	5	-	16
	Landdistrikt	3	-	1	2	16	3	-	1	1	4	-	7
	Sundal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	Surendal	2	-	-	-	-	1	1	-	2	1	-	-
	Nordre Nordmøre	-	-	-	14	1	-	-	-	1	-	1	-
XVI.	Trondhjem	4	2	1	1	2	-	1	7	16	11	5	5
	Strinden	-	1	-	-	-	1	2	-	2	4	3	-
	Selbu	6	-	-	1	1	1	5	-	-	1	-	-
	Guldal	2	1	1	1	-	-	1	1	1	1	6	2
	Opdal	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Orkedal	-	-	2	1	6	1	1	3	-	-	-	-
	Hiteren	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hevne	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Ytre Fosen	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	2
	Indre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
	Nordre —	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	1	2
XVII.	Frosten	-	-	-	-	1	-	1	1	1	2	-	1
	Levanger:												
	Levanger By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	4	1	11	9	2	1	1	2	2	2	4	2
	Indørøen	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	2
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	2	3	3	13	5	1	2
	Namsos:												
	Namsos By	-	-	-	-	1	6	2	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	1	1	-	-	1	-	2	3
	Fosnæs	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Namdal	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-

b. Typhoidfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XVIII.	Brønnø	-	-	-	2	5	-	-	-	-	-	-	1
	Alstahaug	-	3	3	10	11	3	7	5	7	4	3	-
	Vefsen:												
	Mosjøen By	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-
	Ranen	-	-	-	-	5	-	1	-	-	-	-	3
	Gildeskaal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Bodø: By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	3	2	-	-	-	-	-
	Folden	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Stegen	2	4	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
	Ofoten	-	-	-	-	-	1	2	5	6	14	1	6
	Buksnæs	-	4	5	-	-	1	-	1	1	-	-	-
	Flakstad	-	-	7	3	5	1	2	-	1	1	-	-
	Østlofoten	-	2	7	1	-	-	1	-	-	1	1	1
XIX.	Hadsel	-	-	1	2	-	-	-	-	-	2	-	1
	Sortland	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
	Fisket	-	7	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Trondenes	-	-	-	-	1	-	-	-	-	3	2	-
	Ibestad	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
XX.	Maalselven	1	47	11	17	9	1	-	-	-	-	3	-
	Balsfjorden	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tromsø: By	1	9	3	3	7	7	2	3	3	2	1	2
	Lyngen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	8	-
	Skjærvø	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XX.	Loppen	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Hammerfest: Landdstr.	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Maaso	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-
	Kistrand	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tanen	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Varde By	3	-	-	3	10	-	-	-	-	-	-	-

c. Epidemisk Cerebrospinalmeningit (*Meningitis cerebrospinalis*).

III.	Moss By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
VII.	Lesje	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XI.	Stavanger: By	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1
	Sand	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-
XII.	Voss	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XIII.	Bergen	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
XIV.	Lærdal	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Sogn	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3
	Indre Søndfjord	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XV.	Østre Søndmøre	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
XVI.	Trondhjem	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	1	1

c. Epidemisk Cerebrospinalmeningit (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XVII.	Levanger: Landdistrikt	1	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
XVIII.	Ranen	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
	Lurø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Østlofoten	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Tromsø: By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2

d. Barselseber (*Febris puerperalis*).

I.	Christiania	1	5	-	4	1	-	3	2	4	3	1	4
II.	Aker	-	2	-	-	3	3	-	-	-	1	4	-
	Ullensaker	2	-	1	1	1	-	1	-	-	1	1	1
	Høland	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Follo	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
III.	Eidsberg	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Sarpsborg:												
	Fredriksstad By	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
	Hvaløerne	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Fredrikshald	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
IV.	Drammen:												
	Drammen By	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
	Ringerike:												
	Hønefos By	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Modum	2	-	1	-	-	1	-	-	2	-	-	-
	Aal	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V.	Sandsvør:												
	Kongsberg By	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Tønsberg:												
	Tønsberg By	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1
	Horten	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
	Landdistrikt	2	2	1	4	2	3	-	1	3	1	-	2
	Hof	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
VI.	Laurvik:												
	Sandefjord By	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	-	1	-	1	-	-	1	-	2	1
	Solør og Odalen	2	-	-	2	-	-	3	1	-	1	1	1
	Hedemarken:												
	Hamar By	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	1	1	1	1	2	1	1	3	-	-
	Søndre Østerdalen	3	-	4	2	-	1	1	-	-	1	-	1
	Rendalen	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Tønset	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-

d. Barselbeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
VII.	Hadeland og Land . . .	1	2	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1
	Søndre Valders	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Nordre —	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Toten:												
	Gjøvik By	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	2	-	-	-	-	1	2	-	1	-	1
	Faaberg:												
	Landdistrikt	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ringeby	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-
VIII.	Skien:												
	Skien By	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Porsgrund By	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kragerø:												
	Kragerø By	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	2	1	1	-	-	1	-	-	-	1
Holden	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	
IX.	Østre Nedenæs:												
	Landdistrikt	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vestre Nedenæs:												
	Grimstad By	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Sætersdalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	
X.	Christianssand	-	-	-	2	-	1	-	-	2	1	-	1
	Oddernæs:												
	Mandal By	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	2	1	-	-	-	2	1	-	-
	Vanse:												
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
	Flekkefjord:												
Flekkefjord By	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
Landdistrikt	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	2	-
XI.	Sogndal	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	Ekersund	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-
	Stavanger:												
	Stavanger By	2	-	1	-	1	-	-	-	-	1	1	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Finne	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
	Karmøen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1
Haugesund	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	1	-	
XII.	Indre Søndhordland . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Ytre Hardanger	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Voss	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Søndre Midthordland . . .	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1
	Nordre —	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Nordhordland	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
XIII.	Bergen	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	

d. Barseleber (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XX.	Tromsø: By.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Karlso	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Skjærvø	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Alten	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Hammerfest: Landdistr.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Kistrand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Tanen	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Vardø: By.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-

e. Børnekopper (*Variolæ*).

I.	Christiania.....	-	3	26	24	17	-	-	-	-	-	-	-
II.	Aker	-	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ullensaker	-	-	-	15	18	-	-	-	-	-	-	-
	Follo	-	-	12	20	11	-	-	-	-	-	-	-
III.	Moss By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad By	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-
IV.	Fredrikshald	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Drammen By	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Ringerike:												
V.	Hønefos By	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tønsberg By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Laurvik:												
VI.	Sandefjord By	-	-	4	1	2	2	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	3	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-
	Søndre Østerdalen....	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
VIII.	Tønset	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
	Skien:												
	Brevik By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
IX.	Vestre Nedenæs:												
	Lillesand og Omegn	1	1	6	13	2	-	-	-	-	-	-	-
	Christianssand	2	2	12	-	2	5	-	34	25	3	6	-
X.	Oddernæs:												
	Landdistrikt	9	4	3	-	-	-	-	-	-	4	1	1
	Undal	-	2	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-
	Lyngdal	-	3	18	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vanse:												
	Landdistrikt	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Flekkefjord:												
XI.	Landdistrikt	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Ekersund: Landdistr.	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Sandnæs: Landdistr...	-	-	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-
XII.	Stavanger	-	1	34	10	7	3	-	-	-	-	-	3
	Sveens Herred	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
	Bergen	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
XIII.	Lyster	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XIV.		-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-

f. Vandkopper (*Varicellæ*).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
I.	Christiania.....	21	14	30	19	28	27	-	10	21	12	34	52
II.	Aker.....	-	-	4	4	1	-	-	4	1	2	-	-
	Ullensaker.....	1	1	3	2	4	3	8	3	2	-	-	-
	Høland.....	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	1
	Follo.....	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	-
III.	Moss:												
	Moss By.....	-	20	7	3	5	5	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt.....	-	4	2	1	-	1	1	-	-	-	-	-
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad By.....	1	2	2	-	-	-	-	-	3	2	15	16
	Sarpsborg.....	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
	Landdistrikt.....	7	1	-	-	-	-	2	-	7	4	4	1
IV.	Drammen:												
	Drammen By.....	1	2	-	7	3	11	1	1	7	8	12	10
	Landdistrikt.....	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
	Ringerike:												
	Hønefoss By.....	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt.....	1	-	-	-	1	-	-	-	-	5	3	2
	Aal.....	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg By.....	-	-	-	-	5	1	1	-	-	6	1	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By.....	-	-	2	6	4	1	1	2	-	-	2	-
	Horten.....	1	6	6	3	1	-	2	5	-	8	1	5
	Hof:												
	Svelvik By.....	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
	Landdistrikt.....	-	-	-	2	-	2	4	-	7	2	5	-
	Laurvik:												
	Laurvik By.....	-	-	14	14	11	4	1	-	1	3	1	1
	Sandefjord.....	-	-	6	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt.....	1	1	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-
VI.	Soler og Odalen:												
	Kongsvinger By....	-	-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt.....	-	-	2	-	-	1	2	1	2	-	-	-
	Hedemarken:												
	Hamar By.....	-	-	-	-	-	2	-	-	2	3	6	3
	Landdistrikt.....	-	2	4	1	3	-	-	-	3	-	1	2
	Rendalen.....	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
VII.	Hadeland og Land ...	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Nordre Valdres.....	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	Faaberg:												
	Lillehammer By....	2	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
	Ringebu.....	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
VIII.	Skien:												
	Skien By.....	22	6	8	1	1	-	-	1	-	-	-	-
	Porsgrund.....	12	-	4	5	-	-	-	-	-	2	-	-
	Landdistrikt.....	3	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-

f. Vandkopper (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
IX.	Kragerø:												
	Stathelle By	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
	Kragerø	1	-	11	5	2	4	1	4	-	8	16	2
	Landdistrikt	9	6	11	4	2	-	-	-	1	-	-	-
	Holden	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Laardal	-	-	6	3	4	1	-	-	-	-	-	-
	Østre Nedenæs:												
	Tvedestrand By	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	10	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-
	Vestre Nedenæs:												
X.	Arendal By	9	4	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	1	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-
	Evje	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Christianssand	10	2	5	4	4	-	1	-	-	2	6	2
	Oddernæs:												
	Mandal By	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Lyngdal	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vanse:												
	Farsund By	1	-	3	-	-	-	-	4	-	-	-	-
XI.	Landdistrikt	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sogndal: By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Ekersund:												
	Ekersund By	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sandnæs: Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Stavanger	2	5	9	10	1	-	-	-	3	5	29	19
XII.	Finnø	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sand	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-
	Karmøen:												
	Kopervik By	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	Landdistrikt	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Haugesund	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sveens Herred	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-
	Indre Hardanger	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-
	Nordre Midthordland	-	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-
XIII.	Bergen	3	4	7	9	5	1	9	6	4	3	11	48
XIV.	Lyster	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	1	-
	Indre Sogn	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Indre Søndfjord	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
	Indviken	-	-	-	-	3	-	-	1	-	4	-	-

f. Vandkopper (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XV.	Vestre Søndmøre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Østre —	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	6	-
	Landdistrikt	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Romsdal:												
	Molde By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Romsdal	-	-	-	-	-	-	-	10	7	-	-	-
	Søndre Nordmøre:												
XVI.	Christianssund By ..	-	-	-	14	2	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Trondhjem	2	13	8	10	7	19	1	2	3	1	7	13
	Strinden	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Røros	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-
	Guldal	-	2	-	2	-	4	-	2	-	-	-	-
	Ytre Fosen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	3
	Indre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
	Levanger:												
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
XVII.	Inderøen	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Stenkjær	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Fosnæs	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Bodø: By	-	-	-	-	-	3	2	3	-	-	-	-
	Stegen	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Buksnæs	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Trondenaes	-	-	2	-	4	-	1	-	-	-	-	-
	Tranø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Lenvik	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-
	Tromsø: By	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	5
XVIII.	Karlsø	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
	Hammerfest: By	5	-	1	1	-	-	1	-	-	4	7	9
	Vardø: By	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-
	Vadsø:												
	Vadsø By	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
	Sydvaranger	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Trondenaes	-	-	2	-	4	-	1	-	-	-	-	-
	Tranø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Lenvik	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-
XIX.	Tromsø: By	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	5
	Karlsø	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
	Hammerfest: By	5	-	1	1	-	-	1	-	-	4	7	9
	Vardø: By	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-
	Vadsø:												
	Vadsø By	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
	Sydvaranger	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Trondenaes	-	-	2	-	4	-	1	-	-	-	-	-
	Tranø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
XX.	Lenvik	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-
	Tromsø: By	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	5
	Karlsø	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
	Hammerfest: By	5	-	1	1	-	-	1	-	-	4	7	9
	Vardø: By	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-
	Vadsø:												
	Vadsø By	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
	Sydvaranger	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Trondenaes	-	-	2	-	4	-	1	-	-	-	-	-

g. Skarlagensfeber (*Scarlatina*).

		51	18	24	16	13	16	18	30	39	28	30	25
I.	Christiania	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II.	Aker	-	-	-	-	-	2	9	1	2	5	1	-
	Ullensaker	-	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-	2
	Holand	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III.	Eidsberg	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	4	4
	Moss By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad By	-	-	1	-	-	-	-	-	2	1	-	6
	Landdistrikt	2	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fredrikshald	-	-	1	-	1	1	1	-	-	1	-	-

5. Skarlagensfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.).													
Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
IV.	Ringerike	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg By	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	Landdistrikt	-	3	-	1	-	-	-	-	5	1	1	-
	Hof	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
	Laurvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
VI.	Søndre Odalen:												
	Kongsvinger By	-	-	1	4	7	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	42	18	38	18	40	27	30	28	8	17	50	29
	Hedemarken:												
	Hamar By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
	Søndre Østerdalen . . .	-	-	-	-	-	-	-	1	1	10	22	36
VIII.	Skien:												
	Skien By	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Porsgrund By	4	-	2	3	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-
	Kragerø:												
	Kragerø By	-	1	4	-	1	-	-	-	1	-	-	2
	Landdistrikt	3	3	1	-	-	1	1	-	-	2	-	2
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisor By	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Tvedestrand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	-	4	4	-	-	-	2	2	7	5
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By	1	-	-	-	-	-	-	-	2	10	12	16
	Grimstad	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	3	-	1	4	7	1	7
X.	Christianssand	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-
	Oddernæs	-	-	1	-	-	-	-	-	-	8	1	-
	Vanse:												
	Farsund By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	11	25	14	11	-	-	-	-	-	-	-	-
XI.	Sogndal	2	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ekersund:												
	Ekersund By	-	-	9	1	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	3	4	5	6	19	6	2	3	2	3	-
	Sandnæs: By	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Stavanger:												
	Stavanger By	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
	Landdistrikt	-	7	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
	Finnø	4	10	4	3	-	-	-	-	-	2	-	2
	Sand	11	16	6	8	-	-	-	-	-	-	-	4
	Karmøy:												
	Skudsnæshavn By . . .	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	23	21	11	22	4	13	-	-	1	1	-	-
	Haugesund:												
	Haugesund By	37	25	18	3	-	-	-	-	-	1	3	-
	Landdistrikt	2	2	5	12	-	6	2	1	-	-	-	-

§. Skarlagensfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XII.	Indre Søndhordland . . .	-	2	2	-	-	2	1	-	2	-	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5	1	3
	Tysnæs	3	8	5	5	14	16	5	13	2	10	10	5
	Indre Hardanger . . .	16	12	-	1	-	7	-	-	-	-	-	6
	Ytre —	-	-	4	10	37	38	29	13	23	10	8	3
	Voss	-	-	-	-	6	-	3	8	3	-	-	-
	Søndre Midthordland .	23	11	4	8	23	25	8	5	1	-	12	31
	Nordre —	16	12	24	19	31	11	43	17	36	29	53	23
	Indre Nordhordland .	6	12	29	11	13	32	103	55	30	26	19	14
	Ytre —	22	2	23	33	43	22	15	44	49	38	44	31
XIII.	Bergen	58	57	43	25	36	45	48	50	86	102	139	167
XIV.	Lærdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33	88	60
	Indre Sogn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
	Midtre —	-	-	-	-	-	-	-	-	4	12	10	22
	Ytre —	1	-	-	3	-	-	15	-	8	5	6	37
	Ytre Søndfjord	-	-	4	11	15	6	1	-	11	12	-	6
	Kinn:												
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	16
	Ytre Nordfjord	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nordfjordeidet	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Gloppen	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Indviken	-	-	-	3	3	-	-	-	2	4	4	-
XV.	Østre Søndmøre	-	-	-	-	19	10	55	32	35	1	56	59
	Ørskog	-	-	-	-	-	-	-	8	1	4	17	6
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	-	-	-	-	-	-	1	5	9	9	4	1
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	7	4	17	21	-
	Ytre Romsdal:												
	Molde By	5	-	-	-	4	2	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	31	25	10	4	15	13	-	-	39	15	44	28
	Indre Romsdal	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By . .	8	3	4	7	1	-	-	-	-	1	2	3
	Landdistrikt	23	1	-	1	-	-	41	25	10	71	182	100
	Sundal	-	-	-	-	-	-	6	9	1	-	13	18
XVI.	Trondhjem	26	43	28	34	25	6	15	16	13	17	27	12
	Strinden	24	19	6	12	13	12	13	9	5	13	12	40
	Selbu	-	-	2	1	27	66	74	36	9	25	19	20
	Røros	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33	20
	Guldal	2	-	3	-	4	-	-	-	-	-	-	-
	Orkedal	-	-	-	6	23	16	2	10	5	19	69	68
	Hiteren	6	-	-	-	3	-	1	-	-	-	1	-
	Hevne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12
	Ytre Fosen	12	3	2	-	1	-	-	1	8	1	6	4
	Indre —	-	-	-	-	-	-	-	-	7	5	11	8
	Nordre —	12	16	1	6	-	17	-	5	5	2	-	1
XVII.	Stjørdal	-	-	-	-	-	-	1	1	9	2	-	3
	Frosten	-	-	-	2	20	23	26	-	18	4	13	29
	Levanger:												
	Levanger By	-	-	-	1	-	-	1	3	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	2	27	47	38	3	16	-	1	-	2	7

g. Skarlagensfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XVIII.	Inderøen	-	-	-	-	1	-	8	11	-	2	-	14
	Stenkjær:												
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	8	4	9	1	-	-	1
	Namsos:												
	Namsos By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	5	3	10	6	10	5	7	-	-	-	2	-
	Fosnæs	-	-	14	11	12	15	10	-	4	1	-	1
	Ytre Namdal	44	45	10	33	13	25	16	9	3	-	4	2
	Brønnø	4	15	4	8	-	-	-	-	-	-	3	12
	Alstahaug	-	-	5	7	4	7	1	16	7	7	4	41
	Vefsen:												
	Mosjøen	5	-	-	-	3	4	12	9	4	2	-	-
	Landdistrikt	62	64	25	26	17	17	12	12	27	8	2	1
	Ranen	-	-	18	3	32	27	48	26	19	41	19	6
	Gildeskaal	-	-	1	-	-	2	-	5	12	32	25	14
	Bodø:												
	Bodø By	2	4	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Folden	3	2	1	1	3	2	3	1	-	-	-	-
	Stegen	-	-	2	3	7	1	-	-	-	3	-	-
	Lødingen	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Ofoten	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Buksnæs	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Flakstad	-	52	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Østlofoten	3	15	11	28	22	14	10	-	4	-	-	-
	Hadsel	-	-	-	22	5	-	-	-	-	-	-	-
	Fisket	1	6	12	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Trondenes	8	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ibestad	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tranø	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	4
	Lenvik	-	-	-	-	-	-	1	6	-	-	-	3
XX.	Maalselven	4	2	-	15	5	7	1	2	-	4	-	-
	Tromsø: By	13	28	20	10	1	11	2	-	4	2	-	2
	Lyngen	-	-	-	-	-	-	14	-	20	-	-	-
	Karlso	-	-	-	-	12	4	4	4	4	6	5	-
	Alten	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-
	Loppen	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	9	-
III.	Hammerfest: By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Maasø	-	-	-	-	1	1	12	-	-	-	-	-
	Kistrand	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

h. Røde Hunde (*Rubeolæ*).

III.	Sarpsborg:												
	Fredrikstad By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Sarpsborg	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Hvaløerne	-	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
IV.	Drammen By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

i. **Mæslinger** (*Morbilli*).

Tabel LV (Forts.).													
Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April	Mai	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
I.	Christiania By	577	132	38	36	43	25	13	14	5	4	4	-
II.	Aker	185	93	30	8	1	1	2	-	-	-	-	-
	Ullensaker	74	116	60	51	6	12	15	10	2	-	-	-
	Høland	13	27	26	31	12	12	7	9	7	-	-	-
	Follo	38	12	4	19	4	1	1	-	-	-	-	4
III.	Eidsberg	3	2	11	23	30	14	17	-	19	6	21	17
	Moss:												
	Moss By	2	9	9	4	22	180	158	6	5	-	-	-
	Landdistrikt	4	28	26	26	27	9	-	9	-	1	1	1
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad By	25	117	204	102	38	15	4	-	-	2	-	-
	Sarpsborg	-	-	-	7	59	63	12	4	-	-	-	-
	Landdistrikt	6	46	95	120	98	84	38	26	11	6	-	-
	Hvaløerne	-	-	7	5	-	1	-	-	-	-	-	-
	Fredrikshald	41	91	352	150	60	5	2	10	3	5	-	-
IV.	Drammen:												
	Drammen By	292	165	58	9	9	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	11	-	8	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ringerike	97	222	71	20	3	-	1	-	-	-	-	-
	Modum	22	21	28	37	20	3	-	1	-	-	-	-
	Næs	-	-	16	48	33	11	-	-	-	-	-	-
	Aal	-	-	1	8	-	2	-	-	-	-	-	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg By	-	-	46	17	24	39	40	11	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	5	2	-	-	-	1	-	-	-	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	1	1	-	-	4	5	1	2	2	-	-	-
	Horten	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	11	12	14	19	13	12	17	10	-	1	1	1
	Hof:												
	Holmestrand By	6	2	11	77	37	-	-	-	-	-	-	-
	Svelvik By	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	4	3	8	9	3	2	-	-	-	-	-	-
	Laurvik:												
	Laurvik By	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sandefjord By	13	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	10	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-
VI.	Solør og Odalen:												
	Kongsvinger	1	20	31	18	3	-	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	12	8	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-
	Hedemarken:												
	Hamar By	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	177	133	34	17	3	-	-	-	1	1	-	-
	Søndre Østerdalen	23	45	25	11	20	1	2	2	-	-	-	-
	Trysil	-	-	3	8	4	-	-	-	-	-	-	-
	Rendalen	84	77	18	18	10	1	-	-	-	-	1	1
	Tønset	36	79	16	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Indset	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

i. Mæslinger (Forts.).

Tabel LV (Forts.).													
Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
VII.	Hadeland og Land ...	17	49	125	172	80	15	6	-	-	-	-	-
	Søndre Valdres	-	-	-	1	31	4	7	-	-	-	-	4
	Nordre —	-	-	-	-	-	3	5	-	-	8	11	2
	Toten:												
	Gjøvik By	47	35	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	69	125	90	58	10	4	4	-	-	-	-	1
	Faaberg:												
	Lillehammer By	9	65	77	31	-	-	3	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	5	19	7	14	34	5	9	-	1	1	-	-
	Ringeby	-	-	-	1	1	-	-	-	2	-	1	7
	Lom	-	-	-	1	2	4	4	-	1	-	4	3
	Lesje	8	2	5	3	4	-	-	-	-	-	-	-
VIII.	Skien:												
	Skien By	1	-	2	9	5	-	6	4	7	11	22	4
	Porsgrund By	5	12	122	117	36	5	-	-	-	-	-	-
	Brevik	-	-	-	-	5	11	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	7	35	33	19	36	27	5	-	3	6	1
	Kragerø:												
	Langesund By	-	-	-	7	3	-	-	-	-	-	-	-
	Kragerø	84	48	17	5	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	14	13	7	9	1	5	1	-	-	-	-	-
	Holden	-	-	-	2	9	10	1	1	-	-	-	-
	Hviteseid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
IX.	Laardal	-	-	-	4	9	10	6	4	4	3	4	-
	Østre Nedenæs:												
	Østerriser By	3	2	2	-	-	1	5	2	6	1	6	6
	Tvedestrand By	-	-	1	24	158	35	3	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	5	15	43	70	37	19	15	3	1	-	-
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By	1	15	36	63	77	9	1	-	1	-	2	1
	Grimstad	1	5	1	21	57	19	-	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	4	2	27	49	32	39	16	11	4	1	-	-
	Evje	-	-	-	-	1	-	5	-	-	-	-	-
X.	Sætersdalen	-	-	-	-	5	1	1	6	-	3	-	-
	Christianssand By	1	6	56	170	100	12	5	5	-	-	2	1
	Oddernæs:												
	Mandal By	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	1	7	10	10	3	4	3	3	-	2	11
	Lyngdal	-	4	4	3	-	2	-	-	-	1	-	-
	Vanse:												
	Farsund By	-	5	139	10	10	2	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	1	17	9	1	-	-	-	-	-	-
	Flekkefjord:												
XI.	Flekkefjord By	25	27	6	9	9	3	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	12	-	14	-	-	-	-	2	-	1	1	-
	Sogndal:												
	Sogndal By	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	7	-	6	11	3	-	-	-	-
	Ekersund By	-	-	1	1	5	-	-	1	-	-	-	-
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	-	67	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	9	43	14	-	1	-	-	14	26	-

i. Mæslinger (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	
Distrikt.														
XII.	Stavanger:													
	Stavanger By	167	224	125	38	21	11	10	4	9	-	4	2	
	Landdistrikt	6	6	-	20	-	-	-	-	-	3	-	-	
	Finne	1	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Karmøen:													
	Skudesnaeshavn By	-	-	-	1	-	4	2	4	5	5	-	-	
	Kopervik By	-	-	-	-	-	-	-	-	2	8	1	-	
	Landdistrikt	2	-	-	3	14	75	90	19	-	-	-	-	
	Haugesund:													
	Haugesund By	1	5	6	17	42	9	6	1	-	-	-	-	
	Landdistrikt	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	4	
	Ytre Søndhordland	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	
	Tysnæs	5	-	3	-	-	-	2	1	-	-	-	-	
	Indre Hardanger	3	-	-	-	-	3	-	-	-	1	-	-	
	XIII.	Ytre —	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nordre Midthordland		12	19	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Indre Nordhordland		7	15	43	7	-	11	8	-	-	-	-	-	
Ytre —		7	-	7	-	1	2	2	3	3	-	-	-	
Bergen By		557	147	46	13	13	9	3	3	-	-	-	-	
XIV.		Lærdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
		Lyster	-	4	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-
		Midtre Sogn	-	-	-	-	-	-	-	-	6	7	-	-
		Ytre —	43	7	1	9	5	11	11	-	9	-	-	-
		Ytre Søndfjord	4	1	-	2	-	2	2	1	4	-	-	-
		Ytre Nordfjord	-	-	28	76	44	66	58	32	26	14	-	-
		Nordfjordeidet	-	-	13	11	14	9	-	-	-	3	-	-
		Gloppen	7	36	35	12	11	3	3	2	-	-	-	-
		Indviken	9	17	4	8	1	3	1	-	-	-	-	-
		XV.	Vestre Søndmøre	6	5	1	5	4	-	-	-	-	-	-
	Indre —		32	15	1	-	-	-	-	-	-	-	-	16
	Østre		-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-
	Ørskog		1	2	1	6	9	19	2	-	-	-	-	-
	Nordre Søndmøre:													
	Aalesund By		267	80	22	7	7	-	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt	-		-	2	3	5	6	-	3	-	-	-	-	
Ytre Romsdal:														
Molde By	7		25	96	15	3	1	-	-	-	-	-	-	
Landdistrikt	5		29	9	-	-	10	1	-	-	-	-	-	
Indre Romsdal	1		4	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	
Søndre Nordmøre:														
Christianssund By	18		1	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	
Landdistrikt	20		20	13	7	8	-	-	-	-	-	-	-	
XVI.	Sundal		9	14	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Surendal	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Nordre Nordmøre	19	26	3	2	-	1	1	-	-	-	-	-	
	Trondhjem	2	6	-	-	-	3	4	1	-	-	-	-	
	Røros	63	38	12	-	-	6	2	2	-	-	-	-	
	Guldal	4	3	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	
	Opdal	2	5	4	4	2	-	-	-	-	-	-	-	
	Orkedal	22	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

i. Mæslinger (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XVII.	Hiteren	-	-	12	15	5	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Fosen	25	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nordre —	-	-	-	-	-	8	3	-	-	-	-	-
	Stjørdal	4	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Levanger:												
	Levanger By	10	10	7	-	6	3	1	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	57	69	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Inderøen	15	4	18	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVIII.	Landdistrikt	18	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Grong	19	17	2	1	-	3	-	-	-	-	-	-
	Namsos:												
	Namsos By	15	27	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	4	-	-	1	9	9	1	-	-	-	-	-
	Fosnæs	13	30	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Namdal	27	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Alstahaug	5	10	3	-	-	3	1	2	-	-	-	-
	Vefsen: Mosjøen By ..	5	12	9	8	6	-	4	-	-	-	-	-
	Ranen	2	-	-	-	2	-	5	2	4	-	-	-
XIX.	Lurø	4	5	4	6	2	4	2	2	-	-	-	-
	Gildeskaal	-	2	-	-	2	3	-	-	-	-	-	-
	Bodø: By	3	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Folden	11	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Stegen	-	3	-	-	36	48	16	1	-	-	-	-
	Lødingen	-	-	-	3	7	13	1	1	-	-	-	-
	Ofoten	-	-	-	-	1	-	1	2	-	-	-	-
	Buksnæs	-	2	5	-	2	-	6	57	19	5	1	-
	Flakstad	-	14	3	4	16	4	7	1	2	1	-	1
	Østlofoten	-	7	16	4	1	-	4	2	5	-	-	-
XX.	Hadsel	6	-	-	-	-	21	8	2	3	1	12	1
	Fisket	4	58	56	22	-	-	-	-	-	-	-	-
	Trondenes	-	-	-	-	-	44	23	-	1	1	-	-
	Tranø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
	Leinvik	18	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Maalselven	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tromsø: By	41	7	1	4	13	9	-	-	-	-	2	2
	Lyngen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	3	-
	Karlsø	-	-	10	-	-	12	3	-	-	-	-	-
	Skjærvø	1	-	1	-	2	3	4	1	2	-	-	-
XX.	Loppen	-	-	9	-	4	29	24	3	-	-	-	-
	Hammerfest:												
	Hammerfest By	78	20	6	10	6	23	17	6	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-	-	-
	Maasø	-	-	-	-	2	1	9	11	3	-	-	-
	Kistrand	-	-	-	-	6	11	-	1	-	-	-	-
	Tanen	-	2	-	-	-	2	1	-	-	4	-	-
	Vardø: By	-	-	-	13	24	-	-	-	-	1	-	-
	Vadsø:												
	Vadsø By	51	19	28	23	6	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	4	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-

k. Rosen (*Erysipelas*).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
I.	Christiania	10	6	4	6	6	4	2	10	8	5	8	9
II.	Aker	2	3	6	3	3	3	1	1	2	-	2	2
	Ullensaker	3	2	2	2	1	2	-	1	-	2	2	4
	Høland	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	1	-
	Follo	-	1	1	4	3	-	-	-	-	1	1	1
III.	Eidsberg	3	2	1	2	-	2	2	2	-	-	-	1
	Moss:												
	Moss By	2	-	2	1	-	1	-	1	-	2	-	-
	Landdistrikt	2	1	1	1	2	3	3	-	4	1	-	2
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad By	5	2	1	4	3	-	-	-	1	-	2	3
	Sarpsborg	2	-	4	-	-	-	2	-	-	-	-	2
	Landdistrikt	3	4	5	6	5	5	3	1	2	1	-	4
	Hvaløerne	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Fredrikshald	5	-	3	-	3	3	3	2	2	3	4	6
IV.	Drammen:												
	Drammen By	4	5	5	6	7	8	5	6	4	2	8	8
	Landdistrikt	3	1	1	-	-	4	1	-	2	-	-	3
	Ringerike:												
	Hønefoss By	-	-	-	-	-	3	-	-	-	1	-	1
	Landdistrikt	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	1	-
	Modum	7	7	6	6	5	5	1	3	-	3	6	7
	Aal	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	1
	Sandsvær:												
	Kongsberg By	7	1	3	2	1	2	3	-	3	1	3	1
	Landdistrikt	1	2	-	-	1	-	-	2	-	1	-	1
	Rollag	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	1	-	1	1	2	1	-	1	-	-	-	1
	Horten	-	-	-	3	-	-	-	-	3	2	2	-
	Landdistrikt	-	2	2	5	4	5	4	2	-	-	1	1
	Hof:												
	Holmestrand By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Svelvik	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	1	3	-	2	2	-	3	1	-	1	-
	Laurvik:												
	Laurvik By	2	1	3	-	2	2	-	1	1	3	5	4
	Sandefjord By	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	2	2	-	-	-	-	1	-	1	-	-
VI.	Solør og Odalen:												
	Kongsvinger By	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	1	-	-	2	3	2	1	3	1	2	1
	Hedemarken:												
	Hamar By	2	-	-	1	2	4	-	2	-	1	-	2
	Landdistrikt	3	1	3	6	5	4	4	-	3	5	2	3
	Søndre Østerdalen	2	-	2	3	-	1	3	2	-	1	1	4
	Trysil	1	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-
	Rendalen	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Tønset	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-

k. Rosen. (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
VII.	Hadeland og Land . . .	2	-	5	2	3	2	1	2	2	2	2	-
	Søndre Valders	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Nordre —	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1
	Toten:												
	Gjøvik By	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	4	3	4	2	2	2	-	3	1	-	2	4
	Faaberg:												
	Lillehammer By	2	2	2	2	4	1	-	1	-	1	-	-
	Landdistrikt	1	-	2	1	3	1	1	-	-	-	-	-
	Lom	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-
	Lesje	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
VIII.	Skien:												
	Skien By	1	2	-	1	3	3	1	2	-	4	2	3
	Porsgrund By	2	2	1	2	2	1	5	2	3	1	-	1
	Brevik	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	2	2	-	2	1	1	2	4	1	1	1	2
	Kragerø:												
	Langesund By	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kragerø	1	2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	2	2	-	-	1	-	-
	Holden	-	2	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-
	Sauland	1	1	-	1	1	2	-	1	1	1	-	2
	Hviteseid	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Laardal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerriser By	-	1	1	-	-	-	-	1	-	1	-	1
	Tvedestrand	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	-	-	3	3	2	-	-	1	1	1	2
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By	4	2	3	4	1	1	3	-	1	2	-	1
	Grimstad	-	1	-	-	2	1	2	1	-	-	-	-
	Lillesand	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	4	4	3	-	2	2	3	3	-	5
	Aamli	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
	Evje	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
	Sætersdalen	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
X.	Christianssand	4	3	8	6	4	6	6	1	7	3	2	3
	Oddernæs:												
	Mandal By	3	4	1	2	2	4	3	1	-	-	4	1
	Landdistrikt	2	1	1	4	2	4	3	-	4	1	1	2
	Undal	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Vanse:												
	Farsund By	1	2	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	-	-	1	2	-	2	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
XI.	Sogndal:												
	Sogndal By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-

k. Rosen (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
	Ekersund:												
	Ekersund By	-	1	-	-	1	1	-	1	-	-	1	-
	Landdistrikt	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	-	1	1	1	2	1	1	-	2	1	-	1
	Landdistrikt	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
	Stavanger	-	-	2	-	2	-	4	-	-	1	2	2
	Sand	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Karmøen:												
	Kopervik By	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	-	-	2	1	1	4	2	1	1	1	3
	Haugesund:												
	Haugesund By	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
XII.	Indre Søndhordland	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tysnæs	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1
	Indre Hardanger	-	-	-	-	1	1	1	-	-	1	2	1
	Ytre —	1	-	2	1	1	-	2	3	1	2	1	-
	Voss	1	-	-	1	-	-	2	1	1	-	3	2
	Søndre Midthordland	1	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-
	Nordre —	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Ytre Nordhordland	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
XIII.	Bergen	5	2	5	5	3	5	2	3	7	6	10	11
XIV.	Lærdal	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
	Lyster	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Midtre Sogn	-	1	1	-	-	-	-	-	1	1	1	-
	Indre Søndfjord	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-
	Kinn:												
	Florø By	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2
	Ytre Nordfjord	-	-	8	4	3	4	5	3	8	5	6	4
	Nordfjordeidet	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	1
	Gloppen	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
	Indviken	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
XV.	Vestre Søndmøre	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
	Indre —	-	-	-	2	-	2	-	-	-	1	1	-
	Østre —	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-
	Ørskog	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	4
	Landdistrikt	-	1	-	-	1	-	-	4	-	-	-	-
	Ytre Romsdal:												
	Molde By	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1
	Landdistrikt	1	1	-	1	2	1	-	2	-	1	-	-
	Indre Romsdal	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By	4	2	7	2	-	-	1	-	-	-	1	2
	Landdistrikt	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Sundal	-	-	1	1	1	-	1	-	-	-	3	-
	Nordre Nordmøre	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
XVI.	Strinden	1	2	-	1	1	-	-	1	1	1	3	1
	Selbu	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Røros	-	2	4	-	1	2	3	-	1	2	1	-

k. Rosen (Forts.).

Tabel LV (Forts.).													
Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Guldal	1	-	2	1	2	2	1	1	-	3	-	2
	Opdal	-	2	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-
	Orkedal	3	1	1	2	2	2	1	1	1	3	1	1
	Hevne	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Fosen	3	1	3	1	1	2	-	-	-	5	3	4
	Indre —	1	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	2
	Nordre —	-	-	-	-	-	-	2	1	-	2	-	-
XVII.	Stjørdal	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Frosten	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	1	-
	Levanger	1	1	-	-	3	1	1	1	1	-	-	1
	Inderøen	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	1	-
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	1	-	1	1	2	1	-	1	-	-	-	1
	Namsos By	-	1	5	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	Fosnæs	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
XVIII.	Ytre Namdal	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	1	-
	Alstahaug	-	1	-	1	1	2	1	-	1	1	-	-
	Ranen	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
	Lurø	2	-	1	1	1	-	-	-	-	1	-	-
	Gildeskaal	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Bødø: By	-	1	-	1	2	1	1	-	-	-	1	1
	Stegen	-	2	-	-	1	1	-	1	-	2	2	-
	Lødingen	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Ofoten	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-
	Buksnæs	2	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Østlofoten	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hadsel	-	-	1	3	-	2	5	-	2	-	1	-
	Fisket	1	9	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Trondnæs	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-
	Ibestad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Lenvik	-	1	2	1	-	1	1	-	1	1	-	-
	Balsfjorden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Tromsø: By	3	-	4	-	3	2	1	1	1	2	3	1
	Skjærvø	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
XX.	Loppen	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
	Hammerfest By	-	1	2	-	1	-	1	1	1	1	-	1
	Vardø: By	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
	Vadso:												
	Vadso By	1	2	1	2	1	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-
	Sydvaranger	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-

1. Kighoste (*Tussis convulsiva*).

I.	Christiania	87	86	115	82	75	106	204	240	170	160	145	73
II.	Aker	3	7	9	11	2	8	7	3	11	6	5	7
	Ullensaker	10	7	9	5	1	3	3	2	-	11	-	-
	Høland	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Follo	-	2	-	2	2	-	-	5	3	7	11	9

1. Kighoste (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
III.	Eidsberg:	3	8	5	2	-	2	1	9	9	8	11	8
	Moss:												
	Moss By	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	1	-
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad By	11	12	-	-	-	1	-	2	8	10	11	16
	Sarpsborg	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	8	-	-	2	2	3	-	-	7	4	5	3
	Hvaløerne	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-
	Fredrikshald	12	8	7	1	2	-	1	-	-	-	-	4
IV.	Drammen:												
	Drammen By	-	3	12	2	3	-	2	-	5	2	6	6
	Landdistrikt	-	-	2	-	-	1	-	5	-	4	1	1
	Ringerike	17	6	5	9	3	2	13	3	7	6	5	7
	Modum	24	13	11	20	18	12	7	16	12	13	7	4
	Næs	-	3	-	-	-	19	-	2	-	-	-	4
	Aal	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg By	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	9	8
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	1	4
	Rollag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	1	1	3	1	6	10	6	2	2	4	1	-
	Horten	-	-	-	-	10	18	9	5	4	3	4	1
	Landdistrikt	10	10	11	6	6	3	1	-	4	3	-	-
	Hof:												
	Holmestrand By	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	14	2
	Svelvik	-	-	-	-	4	6	7	3	2	5	8	1
	Landdistrikt	4	1	-	-	-	-	2	12	2	4	1	1
	Laurvik:												
	Laurvik By	-	-	-	-	-	-	-	-	4	9	18	31
	Sandefjord By	5	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
	Landdistrikt	41	4	11	1	-	-	-	-	-	-	-	-
VI.	Soler og Odalen:												
	Landdistrikt	6	14	15	21	24	6	6	5	4	1	6	-
	Hedemarken:												
	Hamar By	9	-	19	21	21	8	3	6	1	3	18	7
	Landdistrikt	1	7	9	13	13	22	33	99	78	58	39	69
	Søndre Østerdalen	4	-	-	-	1	1	8	1	1	12	17	15
	Rendalen	-	-	-	-	3	4	3	-	10	4	13	7
	Tønsset	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	9	6
VII.	Hadeland og Land	-	-	2	-	-	-	3	2	-	-	1	-
	Søndre Valders	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Toten:												
	Gjøvik By	-	-	-	-	-	-	-	7	5	3	7	1
	Landdistrikt	2	2	2	-	-	-	2	5	6	10	10	14
	Faaberg:												
	Lillehammer By	-	-	-	-	-	-	-	-	9	18	25	26
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	5	11	17	35
	Ringebu	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	5
	Lesje	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	1	-

I. Kighoste (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
VIII.	Skien:												
	Skien By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
	Porsgrund By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
	Kragerø:												
	Langesund By	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kragerø	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	14	2	5	3	1	-	-	-	-	-	-	-
	Holden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Sauland	17	11	9	2	6	2	-	-	-	-	-	-
	Hviteleid	1	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Laardal	5	5	4	4	3	-	-	-	-	-	-	-
	Tinn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
	Tvedestrand By	13	38	12	9	4	3	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	7	10	25	15	3	-	-	-	-	2	-	-
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
	Lillesand	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Aamli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
X.	Christianssand	-	-	-	-	-	11	30	34	52	42	17	1
	Oddernæs:												
	Mandal By	-	-	-	-	-	-	-	3	4	16	15	3
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	3	5	6	11	5	3	7
	Lyngdal	-	2	-	6	-	-	-	-	-	-	-	1
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	4	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XI.	Sogndal: Landdistrikt	10	-	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sandnæs By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	6
	Stavanger:												
	Stavanger By	-	-	-	-	1	21	-	8	26	45	66	35
	Landdistrikt	-	-	2	-	-	-	-	7	29	15	-	-
	Sand	9	-	-	8	-	-	-	-	1	-	-	-
	Karmøyen:												
	Skudsnæshavn By ..	-	-	-	-	-	4	7	6	1	1	-	-
	Kopervik	-	-	-	-	-	7	5	2	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	5	4	7	4	2	5	2	1	5	-
	Haugesund:												
	Haugesund By	10	2	-	-	3	-	2	2	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
XII.	Søndhordland	-	-	-	-	-	-	-	-	7	2	-	-
	Tysnæs	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Hardanger	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Voss	12	7	14	15	8	4	4	1	-	-	-	1
	Nordre Midthordland ..	2	9	1	5	2	1	-	-	-	-	-	-
	Indre Nordhordland ..	-	-	10	-	-	5	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	-	2	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-
XIII.	Bergen	11	6	13	16	20	14	9	16	8	4	10	5

1. Kighoste (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XIV.	Lærdal	1	1	5	2	1	2	-	1	-	-	-	-
	Lyster	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Sogn	3	1	9	14	11	5	13	2	6	4	2	-
	Midtre —	1	19	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	20	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Søndfjord	5	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre —	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Nordfjord	-	-	-	22	36	54	32	28	30	22	18	16
	Nordfjordeidet	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Gløppen	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XV.	Ørskog	-	-	-	-	-	1	3	6	5	-	-	-
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	11	9	29	65	87	16	7	7	5	4	3	-
	Ytre Romsdal:												
	Molde By	11	9	17	7	-	5	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	3	1	-	4	9	1	4	9	-	-	1
	Indre Romsdal	-	-	-	9	9	7	4	3	1	1	-	-
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By ..	-	5	-	-	-	-	9	5	17	11	10	7
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	2	-	1	1	1	-
XVI.	Sundal	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-
	Nordre Nordmøre	-	-	17	6	2	-	-	-	-	-	-	-
	Trondhjem	3	1	1	1	-	-	2	7	18	17	30	24
	Selbu	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-
	Røros	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	Guldal	5	2	4	5	-	4	-	-	-	-	-	-
	Opdal	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Orkedal	-	1	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-
	Hiteren	-	-	-	8	7	5	-	-	-	-	-	-
	Hevne	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
XVII.	Ytre Fosen	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
	Nordre —	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
	Stjørdal	-	-	-	-	-	2	2	3	2	5	3	15
	Frosten	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Levanger:												
	Levanger By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	-	-	1	-	3	11	5	5	-	-	-	-
	Indreøen	9	9	18	17	1	-	-	-	-	-	-	-
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	-	27	32	4	1	-	-	-	-	-	-	-
XVIII.	Landdistrikt	6	14	23	9	5	-	1	-	-	-	1	-
	Namsos:												
	Namsos By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	3	5
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
	Fosnæs	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Namdal	-	-	-	-	-	2	-	5	14	18	12	5
	Alstahaug	-	-	4	-	6	-	-	-	-	-	-	-
	Vefsen:												
	Mosjøen	-	-	-	-	-	-	5	-	4	-	-	-
	Ranen	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-

m. Diphtherisk Svælgbetændelse (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
VII.	Søndre Østerdalen . . .	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	-	-
	Trysil	-	-	2	-	-	1	2	-	1	2	2	-
	Rendalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Tønset	3	9	2	11	5	4	2	1	2	1	-	-
	Hadeland og Land . .	7	1	1	-	-	6	5	2	-	-	-	1
	Søndre Valders . . .	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-
	Nordre —	-	-	1	-	-	-	2	1	-	-	-	-
	Toten:												
	Gjøvik By	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Faaberg:												
	Lillehammer By . . .	-	-	2	-	2	-	2	3	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	2	-	1	9	11	33	16	7	2	-	2
	Lom	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
VIII.	Skien:												
	Skien By	1	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	5
	Brevik	-	-	2	-	-	1	-	-	2	-	-	-
	Landdistrikt	5	2	1	2	-	-	-	-	-	1	1	2
	Kragerø:												
	Langesund By	-	-	-	1	-	2	-	-	1	-	-	-
	Holden	5	4	2	10	4	4	-	-	1	-	5	3
	Sauland	6	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hviteseid	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Laardal	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
IX.	Tinn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5
	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	-	-	1	-	-	-	1	-	25	10	1	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	3	-	1	-	2	-	-	-
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By	-	3	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
X.	Grimstad	1	3	-	-	-	3	-	1	-	-	1	-
	Landdistrikt	10	3	5	-	-	-	-	1	5	6	1	2
	Christianssand	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Oddernæs:												
	Mandal By	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	1
	Flekkefjord:												
XI.	Flekkefjord By	4	4	8	-	3	2	2	-	8	6	3	1
	Landdistrikt	9	3	8	8	2	1	-	2	3	2	2	12
	Sogndal	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	5
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	8	-	-	-	-	-	5	-	6	8	4	5
	Stavanger:												
	Stavanger By	-	5	10	12	5	1	9	5	5	5	41	32
	Landdistrikt	-	-	6	2	-	-	-	2	-	-	-	-
	Karmøy:												
	Skudesnæshavn By . .	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Kopervik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	6
	Haugesund:												
	Haugesund By	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-

m. Diphtherisk Svælgbetændelse (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XII.	Indre Søndhordland . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	Tysnæs	-	-	5	-	3	1	1	4	4	9	5	-
	Indre Hardanger	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	1	1	2	1	2	1
	Voss	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
	Nordre Midthordland . .	-	1	-	1	-	1	-	2	3	1	1	4
	Indre Nordhordland . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2
XIII.	Bergen	8	5	4	4	1	2	4	5	3	7	16	21
XIV.	Lyster	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Kinn:												
	Florø By	5	5	1	-	-	-	-	-	-	-	3	2
	Landdistrikt	3	18	3	1	5	2	6	5	13	8	10	3
	Ytre Nordfjord	-	-	-	-	-	6	-	5	12	6	-	6
	Gloppen	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
XV.	Vestre Søndmøre	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	4	40
	Indre —	-	-	-	-	-	-	-	2	3	-	-	-
	Nordre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Aalesund By	-	-	1	-	-	-	-	2	-	2	1	11
	Landdistrikt	-	1	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-
	Ytre Romsdal:												
	Molde By	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	2
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By	4	7	-	-	-	-	-	2	-	-	4	-
	Landdistrikt	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Surendal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
XVI.	Trondhjem	17	-	5	5	4	2	4	2	4	2	5	8
	Strinden	-	2	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-
	Røros	7	8	1	1	2	3	-	4	3	-	-	2
	Guldal	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2
	Orkedal	-	-	-	10	5	2	-	-	5	3	13	7
	Ytre Fosen	-	1	-	1	-	-	-	-	1	4	-	2
	Indre —	20	2	7	6	3	-	-	-	-	-	-	-
	Nordre —	2	1	3	1	1	5	4	2	1	9	14	3
XVII.	Stjørdal	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	Frosten	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Levanger:												
	Levanger By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Landdistrikt	2	-	-	-	-	-	2	1	2	21	21	20
	Inderøen	4	2	-	-	-	-	1	-	-	4	-	3
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	1	-	3	5	2	1	1
	Namsos: Landdistrikt . .	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
	Fosnæs	-	1	5	-	-	-	-	-	-	2	-	-
	Ytre Namdal	1	-	-	-	-	-	-	1	1	2	5	4
XVIII.	Brønnø	-	-	-	-	-	-	-	19	-	-	3	3
	Alstahaug	-	-	-	-	-	-	-	2	9	7	3	15
	Vefsen:												
	Mosjøen By	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-

m. Diphtherisk Svælgbetændelse (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
	Ranen	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lurø	-	-	-	2	-	-	-	5	9	15	20	22
	Gildeskaal	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Bodø: By	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Folden	4	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Stegen	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Lødingen	-	-	-	-	-	-	-	5	6	3	9	5
	Ofoten	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	2	-
	Buksnæs	-	-	4	2	1	5	2	4	4	1	-	1
	Flakstad	-	-	-	-	1	-	-	-	-	6	2	-
	Østlofoten	-	-	5	7	6	14	9	25	10	27	9	4
	Hadsel	11	3	5	10	17	31	19	7	27	24	53	50
	Sortland	-	-	-	-	-	10	-	-	-	5	4	-
	Fisket	-	2	4	8	-	-	1	-	-	-	-	-
XIX.	Trondenes	2	9	1	9	14	3	5	8	8	8	8	12
	Ibestad	-	-	-	-	1	14	9	7	15	15	18	26
	Lenvik	-	-	-	-	-	-	1	6	1	7	32	6
	Maalselven	-	-	-	1	2	-	1	18	7	1	9	2
	Tromsø: By	10	5	9	5	9	10	9	8	2	10	22	25
	Lyngen	-	-	-	-	-	-	-	-	8	16	17	10
	Karlse	-	-	-	-	-	7	-	-	3	-	-	-
XX.	Skjærvø	-	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-	-
	Loppen	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Maasø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
	Tanen	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Varde: By	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	4	3
	Vadsø: Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-

n. Strubehoste (*Angina membranacea, Croup.*)

I.	Christiania	-	3	8	2	1	2	1	1	5	10	4	5
II.	Aker	5	6	1	1	1	-	-	-	-	-	-	3
	Ullensaker	1	-	5	4	1	-	2	-	1	1	1	1
	Høland	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-
	Follo	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1
III.	Eidsberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Moss:												
	Moss By	1	-	-	-	-	2	3	-	-	-	1	1
	Landdistrikt	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad By	7	5	2	5	-	-	1	1	-	-	-	-
	Sarpsborg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	-	3	6	2	1	2	1	-	-	-	2	2
IV.	Fredrikshald	2	-	4	1	-	1	-	-	3	-	1	-
	Drammen:												
	Drammen By	1	2	2	1	-	-	-	-	-	1	-	1
	Landdistrikt	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ringerike	-	1	1	-	3	-	1	-	-	2	3	-
	Modum	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-

n. Strubehoste (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
	Stavanger: By	1	3	-	2	3	3	-	1	6	10	11	1
	Karmøen: Landdistrikt	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	1
	Haugesund: —	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XIII.	Bergen	-	1	2	2	-	1	-	-	-	-	-	4
XIV.	Indre Sogn	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nordfjordeidet	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Gloppen	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
XV.	Indre Søndmøre	-	-	-	-	-	1	2	-	2	-	-	-
	Ørskog	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Ytre Romsdal:												
	Molde By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	4
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-
	Landdistrikt	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
XVI.	Trondhjem	2	3	-	-	3	3	4	1	1	3	5	6
	Selbu	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Røros	1	1	-	-	1	1	-	1	2	2	2	1
	Guldal	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
	Orkedal	-	-	-	-	2	-	-	-	2	3	3	-
	Ytre Fosen	-	-	1	-	1	-	-	-	2	3	-	1
XVII.	Stjørdal	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2
	Frosten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
	Namsos	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVIII.	Alstahaug	-	-	1	-	-	2	2	-	-	1	1	1
	Gildeskaal	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-
	Bodø:												
	Bodø By	-	2	4	1	2	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	1
	Stegen	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	2	-
	Ofoten	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	2	3
	Buksnæs	5	1	10	2	10	3	2	11	5	2	1	3
	Østlofoten	-	-	-	-	1	2	-	-	2	2	2	-
XIX.	Trondenes	-	-	-	1	-	-	-	2	1	2	2	3
	Tranø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-
	Maalselven	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	2
	Tromsø: By	-	-	1	2	1	16	7	3	3	3	4	7
XX.	Hammerfest: By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tanen	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Varde: By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
	Sydvaranger	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2

o. Kusma (*Parotitis*).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
I.	Christiania	-	-	2	11	21	25	16	13	10	33	91	217
II.	Aker	-	-	-	-	-	-	5	-	-	1	1	6
	Ullensaker	-	-	1	2	-	-	-	-	1	-	-	2
	Høland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
III.	Moss By	-	-	-	-	3	1	3	1	1	14	19	13
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad By	-	-	1	-	13	31	15	1	5	4	3	1
	Sarpsborg	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Landdistrikt	3	7	4	5	7	5	-	1	3	2	3	3
	Hvaløerne	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Fredrikshald	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	8	37
IV.	Drammen By	-	7	2	2	9	2	4	7	1	-	-	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg By	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	-	-	1	1	-	1	3	8	3	28	18	29
	Landdistrikt	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hof	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Laurvik:												
	Laurvik By	1	-	-	1	4	5	24	13	33	40	55	77
	Sandefjord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	9
	Landdistrikt	-	-	1	1	5	-	-	-	-	-	20	18
VI.	Hedemarken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5
	Søndre Østerdalen	-	-	-	1	5	-	-	2	1	1	1	1
	Trysil	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
	Rendalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
VII.	Toten	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Faaberg: Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
VIII.	Skien:												
	Porsgrund By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Kragerø By	4	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hviteseid	5	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
X.	Christianssand	-	2	-	-	-	1	1	-	-	1	13	11
	Oddernæs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	-	-	1	1	1	1	2	3	2	2	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-

o. Kusma (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XI.	Ekersund:												
	Ekersund By.....	-	-	1	1	2	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Sandnæs: By.....	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Stavanger:												
	Stavanger By.....	2	9	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt.....	6	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Karmøyen:												
	Kopervik By.....	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt.....	8	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII.	Haugesund:												
	Haugesund By.....	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt.....	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XIII.	Indre Hardanger.....	-	-	-	1	-	3	4	2	-	-	-	-
	Ytre —.....	-	2	1	-	1	3	-	-	-	-	-	-
	Søndre Midthordland.....	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-
	Nordre —.....	-	-	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-
XIV.	Bergen.....	120	72	87	48	28	22	2	1	3	1	2	1
XV.	Lærdal.....	1	2	-	1	-	-	1	5	-	-	-	-
	Indre Sogn.....	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Søndfjord.....	1	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
	Indre —.....	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-
XVI.	Indre Søndmøre.....	-	3	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	-	3
	Ytre Romsdal:												
	Molde By.....	9	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt.....	-	13	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Romsdal.....	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-
	Søndre Nordmøre:												
XVII.	Christianssund By.....	2	1	-	51	15	4	5	4	-	-	-	5
	Landdistrikt.....	-	-	-	4	1	-	1	-	-	-	-	-
	Surendal.....	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
XVIII.	Trondhjem.....	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Strinden.....	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Guldal.....	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
	Orkedal.....	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Nordre Fosen.....	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Stenkjær:												
	Stenkjær By.....	-	-	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt.....	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XX.	Ranen.....	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Fisket.....	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XXI.	Tranø.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Lenvik.....	13	4	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Tromsø: By.....	6	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lyngen.....	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XXII.	Hammerfest: By.....	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kistrand.....	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

p. Akut Bronchit etc. (*Bronchitis acuta, Catarrhus, Angina*).

Tabel LV (Forts.).

Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
I.	Christiania.....	1453	1942	1683	1405	762	472	456	440	771	1115	1171	1564
II.	Aker.....	58	92	79	64	71	56	42	38	27	30	49	32
	Ullensaker.....	71	55	62	75	93	76	44	30	25	43	54	44
	Høland.....	17	18	21	13	12	18	7	17	10	9	14	12
	Follo.....	31	49	42	36	10	7	8	9	5	7	13	6
III.	Eidsberg.....	37	28	28	31	33	24	32	30	17	31	31	24
	Moss:												
	Moss By.....	31	37	36	32	30	18	7	10	17	41	28	38
	Landdistrikt.....	10	6	46	27	34	16	30	8	22	-	23	7
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad By.....	122	130	114	120	69	58	40	31	59	71	98	126
	Sarpsborg.....	10	27	11	32	12	12	19	10	13	21	36	29
	Landdistrikt.....	95	91	93	98	103	71	63	60	54	79	95	85
	Hvaløerne.....	5	2	7	6	3	1	-	1	2	2	3	-
	Fredrikshald.....	78	84	132	125	97	48	19	41	52	64	101	147
IV.	Drammen:												
	Drammen By.....	118	169	209	222	286	155	63	80	99	151	160	168
	Landdistrikt.....	9	7	14	23	13	14	5	8	7	8	9	13
	Ringerike.....	9	3	11	29	58	50	58	29	11	15	18	26
	Modum.....	79	56	69	60	76	58	53	38	32	42	29	47
	Næs.....	-	2	3	1	-	-	-	-	1	2	1	-
	Aal.....	5	4	4	4	10	7	6	-	2	3	9	4
	Sandsvær:												
	Kongsberg By.....	26	30	47	41	20	26	43	27	18	36	64	42
	Landdistrikt.....	6	1	2	3	4	9	1	1	8	5	4	-
	Rollag.....	4	4	3	3	2	1	3	1	-	2	5	8
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By.....	59	77	58	96	123	33	27	21	24	41	49	73
	Horten.....	114	137	125	143	103	53	36	33	39	64	102	94
	Landdistrikt.....	50	45	67	39	43	45	28	35	15	10	22	43
	Hof:												
	Svelvik By.....	7	8	14	14	8	11	1	2	1	4	3	4
	Landdistrikt.....	28	13	16	37	30	20	9	12	15	20	36	38
	Laurvik:												
	Laurvik By.....	11	24	29	21	10	9	6	8	6	3	10	21
	Sandefjord.....	9	12	6	4	4	1	-	-	-	1	3	2
	Landdistrikt.....	10	15	17	10	15	1	-	1	-	-	2	-
VI.	Solør og Odalen:												
	Kongsvinger.....	18	10	22	13	10	26	6	2	10	12	17	11
	Landdistrikt.....	21	16	21	15	29	11	39	13	10	16	11	18
	Hedemarken:												
	Hamar By.....	12	26	33	40	49	23	7	16	12	23	22	24
	Landdistrikt.....	76	82	86	59	64	78	66	61	57	56	81	97
	Søndre Østerdalen.....	23	23	13	18	16	11	11	12	16	17	14	23
	Trysil.....	8	10	10	7	6	1	7	3	6	6	12	3
	Rendalen.....	19	11	12	4	14	14	9	13	13	15	19	28
	Tønset.....	17	21	16	18	29	29	20	14	16	6	31	25
	Indset.....	1	-	4	5	2	1	1	-	-	-	-	-

p. Akut Bronchit etc. (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
VII.	Hadeland og Land . . .	63	44	30	27	23	30	24	22	6	34	25	13
	Søndre Valders	5	5	1	2	3	2	-	-	2	6	3	5
	Nordre —	3	10	5	4	1	2	11	2	10	5	2	8
	Toten:												
	Gjøvik By	4	4	9	6	11	6	2	3	6	3	5	3
	Landdistrikt	28	32	24	31	38	29	18	13	19	23	18	20
	Faaberg:												
	Lillehammer By	3	5	38	17	12	13	18	10	9	10	21	9
	Landdistrikt	17	8	19	18	20	33	7	14	12	23	21	19
	Ringebu	6	6	10	8	4	-	-	-	2	5	10	5
	Lom	2	4	9	23	18	9	5	5	5	7	9	11
	Lesje	1	3	5	5	1	5	2	1	-	2	5	1
VIII.	Skien:												
	Skien By	81	89	109	34	28	41	31	12	14	23	17	43
	Porsgrund By	56	55	44	26	38	29	23	10	23	39	47	40
	Brevik	6	5	4	9	9	9	7	2	6	7	12	3
	Landdistrikt	36	43	46	32	27	29	22	17	10	19	29	29
	Kragerø:												
	Langesund By	22	8	8	10	8	3	6	3	2	8	20	9
	Stathelle	-	1	-	-	3	2	-	1	-	-	1	-
	Kragerø	31	39	52	48	40	32	45	34	51	76	80	63
	Landdistrikt	23	33	36	22	22	12	17	5	26	20	32	34
	Holden	5	4	6	4	11	1	1	8	-	4	6	2
	Sauland	13	16	15	24	4	4	7	2	-	12	5	5
	Hviteiseid	22	21	16	14	16	3	3	4	3	6	6	8
	Laardal	11	10	16	6	8	-	3	3	-	5	3	8
	Tinn	5	8	7	3	5	2	2	-	-	1	1	3
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisor By	6	26	21	6	5	5	4	6	11	6	6	7
	Tvedestrand	6	3	-	3	6	1	3	2	1	6	7	3
	Landdistrikt	40	54	52	51	59	35	29	23	34	46	47	30
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By	54	55	59	55	25	20	21	26	38	37	46	58
	Grimstad	16	15	30	18	29	15	17	6	9	9	7	12
	Lillesand	3	4	5	4	6	3	5	1	4	5	4	3
	Landdistrikt	72	54	70	95	97	59	37	45	48	53	48	69
	Aamli	5	12	6	7	3	7	2	2	3	5	5	4
	Evje	3	2	1	2	5	3	6	8	3	3	3	5
	Sætersdalen	2	2	2	3	1	2	3	-	3	2	3	1
X.	Christianssand	150	138	143	183	160	110	103	98	119	111	104	126
	Oddernæs:												
	Mandal By	27	61	28	27	14	15	4	10	15	8	19	10
	Landdistrikt	41	42	65	72	45	41	25	31	35	48	46	52
	Undal	6	5	9	3	7	2	1	4	2	4	5	1
	Lyngdal	2	2	5	1	4	-	-	-	-	-	-	-
	Vanse:												
	Farsund By	1	3	6	-	11	4	2	3	2	3	7	13
	Landdistrikt	3	6	11	10	9	6	1	2	4	3	2	6
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	12	15	12	8	10	6	6	3	9	20	15	12
	Landdistrikt	8	3	8	7	11	9	6	2	6	1	3	6

p. Akut Bronchit etc. (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XI.	Sogndal:												
	Sogndal By	3	8	-	2	-	3	2	2	1	1	5	1
	Landdistrikt	2	2	5	4	6	2	6	3	-	8	3	6
	Ekersund:												
	Ekersund By	14	10	7	3	6	9	2	1	10	2	10	5
	Landdistrikt	-	4	6	11	5	-	9	5	10	12	10	10
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	5	3	5	4	5	3	1	3	-	1	4	3
	Landdistrikt	1	6	-	-	3	2	3	-	-	2	7	3
	Stavanger:												
	Stavanger By	147	125	88	147	118	111	76	64	157	193	269	174
	Landdistrikt	2	1	-	-	-	-	7	-	-	-	-	1
	Sand	11	1	2	8	7	5	3	2	2	4	9	5
	Karmøen:												
	Kopervik By	2	-	-	-	2	1	1	5	-	2	3	3
	Landdistrikt	73	43	40	42	24	20	19	22	21	37	46	54
	Haugesund:												
	Haugesund By	26	24	15	12	13	13	6	6	13	10	26	21
	Landdistrikt	-	7	4	2	10	8	3	10	5	5	10	7
XII.	Indre Søndhordland...	2	4	1	3	2	1	6	4	2	3	3	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
	Tysnæs	-	3	-	2	5	1	2	-	1	1	-	3
	Indre Hardanger	15	9	9	23	11	10	10	6	13	14	11	12
	Ytre —	5	4	4	2	3	4	6	2	2	3	1	4
	Voss	7	6	1	5	2	1	1	2	1	1	3	2
	Søndre Midthordland	1	3	2	-	-	2	-	-	1	1	1	1
	Nordre —	-	-	3	1	2	-	-	1	2	-	1	-
	Indre Nordhordland...	2	2	4	2	1	-	2	1	-	1	-	4
	Ytre —	-	3	2	2	3	2	2	-	-	-	-	2
XIII.	Bergen	320	332	346	281	200	130	113	112	150	289	390	577
XIV.	Lærdal	5	5	5	7	2	3	11	4	2	1	4	4
	Lyster	2	3	1	-	-	3	-	-	3	-	-	-
	Indre Sogn	2	5	2	4	2	4	3	-	1	2	1	2
	Midtre —	2	2	1	4	3	1	1	-	3	3	1	3
	Ytre —	-	2	2	-	-	-	-	12	7	-	1	-
	Ytre Søndfjord	11	8	7	8	1	-	8	-	-	7	5	14
	Indre —	2	4	2	1	5	1	4	4	-	4	4	2
	Kinn:												
	Flørø By	1	-	-	1	1	2	-	-	-	1	-	4
	Landdistrikt	1	1	1	2	-	1	3	1	1	1	-	-
	Nordfjordeidet	7	17	7	8	7	1	8	4	13	14	16	14
	Gloppen	13	4	9	11	6	16	5	4	1	3	4	8
	Indviken	15	15	13	17	11	15	5	9	10	6	10	9
XV.	Vestre Søndmøre	2	10	7	13	4	7	8	1	3	6	10	17
	Indre —	7	7	3	10	16	11	4	6	14	11	13	8
	Østre —	1	1	1	3	7	2	1	-	-	-	1	-
	Ørskog	7	17	1	5	3	4	2	4	-	5	4	5
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	24	19	46	51	50	14	25	7	28	23	58	57
	Landdistrikt	6	14	4	14	-	6	-	5	-	-	-	-

p. Akut Bronchit etc. (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April	Mai	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XVI.	Ytre Romsdal:												
	Molde By	20	22	10	7	14	21	18	34	35	29	42	34
	Landdistrikt	18	11	5	25	8	24	20	17	10	10	13	18
	Indre Romsdal	11	6	7	3	2	1	2	1	2	1	5	8
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By ..	60	36	54	47	41	36	40	9	21	27	53	46
	Landdistrikt	10	13	17	21	8	21	39	9	5	13	14	7
	Sundal	11	12	5	8	19	4	12	4	7	11	13	9
	Surendal	3	1	1	3	1	1	-	-	3	4	7	-
	Nordre Nordmøre	2	9	6	8	7	5	8	4	7	6	5	5
	Trondhjem	271	330	309	247	583	212	77	106	127	195	367	466
	Strinden	18	17	20	17	15	5	6	9	15	16	22	15
	Selbu	1	-	3	1	-	1	-	3	4	16	3	6
	Røros	43	33	47	47	73	38	25	20	11	25	54	96
	Guldal	18	13	17	19	20	17	10	14	8	11	19	13
	Opdal	17	9	9	12	11	12	10	2	6	6	8	3
	Orkedal	30	22	22	21	18	27	16	9	13	23	17	19
	Hiteren	4	8	3	5	2	2	1	-	4	1	2	6
	Hevne	5	3	1	1	5	5	1	2	1	1	3	3
	Ytre Fosen	14	12	17	18	31	14	26	30	32	35	29	37
	Indre —	12	9	7	20	11	17	10	14	7	10	10	7
	Nordre —	4	2	2	1	6	4	6	3	3	5	6	1
XVII.	Stjerdal	14	12	7	10	14	7	8	1	2	4	10	13
	Frosten	4	3	5	4	6	3	5	4	1	-	1	7
	Levanger:												
	Levanger By	2	3	2	1	7	4	6	4	5	2	1	2
	Landdistrikt	32	14	16	18	22	15	18	17	16	21	19	24
	Inderøen	17	15	17	16	16	7	7	16	9	9	19	23
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	7	16	6	5	4	9	7	3	2	6	7	8
	Landdistrikt	17	8	19	16	17	13	14	19	13	18	14	21
	Grong	4	4	8	5	6	7	1	1	5	4	6	7
	Namsos:												
	Namsos By	-	4	7	-	6	-	-	-	1	5	3	7
	Landdistrikt	7	5	7	3	10	14	7	7	4	9	16	10
	Fosnæs	19	16	15	10	15	10	16	3	14	14	17	14
	Ytre Namdal	-	9	2	3	10	1	3	3	3	4	3	1
XVIII.	Brønnø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	6	-
	Alstahaug	2	2	-	1	7	1	4	5	5	2	2	-
	Vefsen: Landdistrikt ..	7	10	3	4	1	-	-	-	1	9	5	4
	Ranen	4	2	3	2	8	4	10	3	4	9	13	25
	Lurø	7	8	4	3	4	4	3	3	3	6	2	4
	Gildeskaal	1	-	3	3	2	2	1	1	1	-	-	2
	Bødø: By	14	11	17	5	5	4	2	5	7	10	6	9
	Folden	-	-	-	-	4	-	1	-	2	-	-	-
	Stegen	6	1	1	2	6	1	3	10	4	10	14	12
	Lødingen	2	1	-	3	3	4	4	3	-	-	1	10
	Ofoten	-	-	-	-	7	2	5	3	2	8	14	6
	Buksnæs	17	7	6	8	7	3	11	12	8	3	11	27
	Flakstad	6	-	1	3	7	8	15	-	8	13	6	3
	Østlofoten	2	7	11	4	5	5	7	5	6	5	13	7
	Hadsel	10	10	4	8	13	18	10	6	12	16	14	17
	Sortland	4	2	1	-	-	2	-	-	1	-	-	-
	Fisket	14	97	239	94	-	-	-	-	-	-	-	-

p. Akut Bronchit etc. (Forts.).

Tabel LV (Forts.).													
Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XIX.	Trondenaes	2	7	5	2	4	1	3	7	3	2	5	5
	Ibestad	10	3	6	7	11	7	3	4	3	3	8	2
	Tranø	3	2	-	-	-	4	2	1	3	23	30	19
	Lenvik	50	21	42	33	80	65	17	23	29	73	70	155
	Maalselven	-	-	1	1	1	2	-	1	-	-	16	9
	Balsfjorden	-	1	-	-	-	-	1	-	2	1	1	-
	Tromsø By	70	40	43	46	63	57	33	80	136	74	75	68
	Lyngen	1	1	1	2	1	-	2	2	1	1	3	1
	Karlso	-	-	2	-	5	3	3	1	1	2	2	-
	Skjærvø	2	3	5	-	-	-	-	-	-	1	2	1
XX.	Alten	-	2	3	3	-	-	-	-	1	2	3	4
	Loppen	4	-	4	10	3	3	2	2	2	3	7	3
	Hammerfest:												
	Hammerfest By	23	16	28	33	28	23	52	44	24	15	4	12
	Landdistrikt	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Maasø	-	-	-	-	1	5	2	-	-	-	-	-
	Kistrand	-	-	-	-	3	5	1	-	-	-	5	-
	Tanen	2	1	-	1	1	1	-	-	1	-	2	-
	Varde By	3	2	13	37	48	-	-	5	30	15	23	17
	Vadsø:												
	Vadsø By	4	2	5	8	5	7	4	7	1	9	35	8
	Landdistrikt	2	-	2	7	6	10	3	3	2	3	5	6
	Sydvaranger	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1

q. Lungebetændelse (Pneumonia.)

I.	Christiania	70	66	76	94	67	34	19	13	30	30	38	56
II.	Aker	14	21	22	21	14	6	7	1	-	3	16	8
	Ullensaker	23	17	16	30	16	8	8	2	7	9	9	15
	Høland	3	2	2	5	2	3	1	-	-	2	1	3
	Follo	4	14	21	13	15	4	2	-	4	2	11	4
III.	Eidsberg	11	11	15	22	16	12	4	3	-	5	9	3
	Moss:												
	Moss By	11	23	21	11	11	4	2	2	1	3	3	5
	Landdistrikt	3	14	17	18	15	4	3	3	5	3	5	3
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad By	2	4	9	6	6	1	2	4	3	1	3	5
	Sarpsborg	1	2	1	8	4	1	4	2	3	6	5	3
	Landdistrikt	14	18	24	22	20	12	6	6	5	9	20	25
	Hvalerne	3	3	2	3	2	1	2	1	-	5	1	3
	Fredrikshald	3	5	14	15	6	2	3	-	3	6	1	13
IV.	Drammen:												
	Drammen By	10	11	25	37	41	19	2	1	9	4	9	10
	Landdistrikt	7	3	15	11	6	1	2	1	1	1	-	3
	Ringerike	3	4	4	12	8	6	3	7	-	1	2	2
	Modum	23	28	38	49	35	12	3	5	6	11	11	8
	Næs	-	2	1	-	1	2	1	1	-	-	1	-
	Aal	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-

q. Lungebetændelse (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
V.	Sandsvær:												
	Kongsberg By	6	6	11	5	5	6	3	4	4	3	3	8
	Landdistrikt	-	1	1	-	4	2	1	1	-	-	1	3
	Rollag	1	5	-	5	1	-	-	-	-	-	-	2
	Tønsberg:												
	Tønsberg By	3	6	2	4	17	4	1	-	1	-	1	5
	Horten	1	4	8	17	8	2	2	1	1	2	-	-
	Landdistrikt	22	38	39	39	29	12	8	5	6	4	10	8
	Hof:												
	Svelvik By	1	1	3	1	4	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	4	2	6	13	6	4	3	-	-	8	7	3
	Laurvik:												
	Laurvik By	11	24	29	21	10	9	6	8	6	3	10	21
	Sandefjord	9	12	6	4	4	1	-	-	-	1	3	2
	Landdistrikt	10	15	17	10	15	1	-	1	-	-	2	-
VI.	Søndre Odalen:												
	Kongsvinger By	-	-	-	2	4	4	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	8	12	10	18	21	5	6	4	-	7	10	12
	Hedemarken:												
	Hamar By	1	3	2	6	9	1	-	1	2	2	-	2
	Landdistrikt	11	23	39	36	47	37	16	10	7	20	28	21
	Søndre Østerdalen . . .	12	12	8	12	11	5	7	7	7	15	7	5
	Trysil	3	4	8	3	2	3	1	-	-	2	2	6
	Rendalen	13	19	9	7	11	4	4	-	3	1	1	6
	Tønset	5	11	3	3	11	13	5	2	2	1	5	9
	Indset Annex	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
VII.	Hadeland og Land . . .	22	19	22	19	18	14	10	4	3	13	5	4
	Søndre Valders	-	2	2	-	3	2	-	-	1	2	2	6
	Nordre —	2	2	3	3	3	2	1	2	1	1	2	4
	Toten:												
	Gjøvik By	-	3	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	7	13	33	22	28	11	4	3	2	9	7	5
	Faaberg:												
	Lillehammer By	-	-	5	3	1	1	-	1	-	2	1	2
	Landdistrikt	7	5	10	4	16	5	5	11	3	1	4	9
	Ringebu	3	1	5	3	3	1	1	-	2	1	4	1
	Lom	1	1	6	12	16	3	-	1	1	-	4	4
	Lesje	1	1	2	1	6	2	1	1	-	3	3	9
VIII.	Skien:												
	Skien By	4	11	25	3	7	5	2	1	-	1	5	7
	Porsgrund By	-	1	2	1	5	-	2	-	-	2	5	8
	Brevik	1	4	2	4	1	-	1	-	-	2	-	2
	Landdistrikt	5	7	15	14	17	12	4	2	-	-	-	5
	Kragerø:												
	Langesund By	2	2	1	6	1	1	2	-	-	1	-	-
	Stathelle	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
	Kragerø	2	1	1	4	1	-	1	1	-	2	2	2
	Landdistrikt	6	6	8	5	5	1	-	1	2	-	6	-
	Holden	5	8	10	20	6	2	1	-	3	3	6	2
	Sauland	21	35	49	60	26	10	-	1	-	-	2	2
	Hviteseid	10	2	1	6	5	3	-	-	1	-	7	7
	Laardal	2	6	6	5	3	1	-	-	-	-	1	2
	Tinn	17	10	5	9	4	-	-	-	-	-	2	-

q. Lungebetændelse (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør By.....	4	4	2	8	2	3	1	-	-	1	-	1
	Tvedestrand.....	1	-	2	1	1	1	1	1	2	-	-	2
	Landdistrikt.....	6	7	11	15	10	7	3	3	1	5	9	4
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By.....	-	3	8	7	2	1	-	-	1	1	1	5
	Grimstad.....	1	1	1	3	2	-	-	1	-	-	-	2
	Lillesand.....	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt.....	13	14	18	23	12	5	3	5	4	5	12	5
	Aamli.....	2	2	1	3	-	1	1	-	2	-	-	1
	Evje.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Sætersdalen.....	-	1	-	-	4	1	-	-	-	-	2	-
X.	Christianssand.....	4	8	4	24	12	4	-	3	5	3	4	5
	Oddernæs:												
	Mandal By.....	-	8	3	1	1	1	1	3	2	1	1	2
	Landdistrikt.....	7	6	8	14	7	4	2	3	2	3	8	10
	Undal.....	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
	Lyngdal.....	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vanse:												
	Farsund By.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3
	Landdistrikt.....	1	3	-	3	5	-	-	-	-	-	-	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By.....	-	-	2	-	2	1	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt.....	1	2	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-
XI.	Sogndal:												
	Sogndal By.....	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	3
	Landdistrikt.....	1	1	1	4	-	1	4	-	-	2	-	-
	Ekersund:												
	Ekersund By.....	3	6	1	-	1	-	-	2	-	-	1	1
	Landdistrikt.....	1	4	-	2	6	-	1	1	1	1	1	1
	Sandnæs:												
	Sandnæs By.....	-	-	1	4	-	-	-	-	-	6	1	2
	Landdistrikt.....	6	1	6	1	1	2	-	3	-	-	1	2
	Stavanger:												
	Stavanger By.....	11	12	10	18	25	10	4	1	9	9	14	8
	Landdistrikt.....	2	2	3	1	-	-	-	2	-	-	3	2
	Finne.....	-	1	1	1	1	-	-	2	-	-	-	4
	Sand.....	4	1	3	-	-	2	-	-	-	-	3	1
	Karmøyen:												
	Skudesnæshavn By.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Kopervik By.....	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	4
	Landdistrikt.....	5	4	4	7	3	8	4	4	1	6	6	8
	Haugesund:												
	Haugesund By.....	7	3	8	2	3	-	2	1	1	5	5	8
	Landdistrikt.....	-	1	-	-	4	-	1	1	1	-	2	3
XII.	Indre Søndhordland.....	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre.....	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	9
	Tysnæs.....	-	-	2	1	4	-	1	-	1	3	2	1
	Indre Hardanger.....	2	2	4	6	8	6	2	1	-	-	1	1
	Ytre.....	7	1	2	3	5	3	1	1	-	-	3	1
	Voss.....	1	3	2	11	6	1	-	1	4	1	5	-
Søndre Midthordland.....		-	-	1	-	1	2	1	1	-	1	1	3

q. Lungebetændelse (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
	Nordre Midthordland .	1	-	2	-	3	1	-	1	-	2	1	3
	Indre Nordhordland...	2	1	1	5	3	4	3	-	1	4	8	5
	Ytre — ...	1	2	2	8	2	1	2	-	1	2	1	2
XIII.	Bergen	23	21	32	29	15	12	8	2	8	9	28	31
XIV.	Lærdal	4	1	3	2	1	6	7	4	3	1	1	-
	Lyster	1	3	2	2	1	-	-	-	-	-	3	1
	Indre Sogn	-	3	-	1	4	2	1	3	-	2	5	1
	Midtre —	-	-	2	1	-	1	-	1	-	1	3	2
	Ytre —	1	2	2	7	1	-	1	2	-	-	-	10
	Ytre Søndfjord	-	-	-	2	1	2	-	-	-	1	3	1
	Indre —	1	3	6	8	4	1	-	-	-	2	7	3
	Kinn:												
	Flørø By	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	1	1	4	-	-	2	1	4	-	-
	Ytre Nordfjord	-	-	-	-	-	-	22	16	20	12	16	30
	Nordfjordeidet	2	2	2	-	1	1	1	1	-	2	1	4
	Gloppen	1	-	4	3	7	1	3	1	-	2	5	10
	Indviken.	6	6	1	3	6	3	-	-	-	1	1	6
XV.	Vestre Søndmøre	4	8	4	12	9	3	1	-	-	2	1	6
	Indre —	6	4	1	12	12	3	5	2	1	5	4	3
	Østre —	3	2	1	5	21	2	2	-	-	1	-	1
	Ørskog	11	7	-	8	6	2	-	2	1	1	2	1
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	24	8	17	17	19	-	2	-	2	8	14	8
	Landdistrikt	20	7	4	11	1	4	1	5	2	-	-	2
	Ytre Romsdal:												
	Molde By... ..	-	1	1	-	4	7	1	-	1	-	2	5
	Landdistrikt	9	5	5	14	12	4	5	4	4	1	6	13
	Indre Romsdal	1	3	4	3	7	6	4	3	2	4	14	17
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By ..	7	1	10	13	17	16	33	9	4	11	22	22
	Landdistrikt	5	6	6	5	5	1	11	2	4	4	23	30
	Sundal	2	3	2	7	6	2	3	1	1	7	6	9
	Surendal	5	9	2	5	14	8	3	3	2	22	39	39
	Nordre Nordmøre	1	2	3	8	10	2	4	4	1	-	11	36
XVI.	Trondhjem	24	16	27	46	61	24	12	5	8	15	21	42
	Strinden	6	3	2	15	7	5	2	2	1	4	5	3
	Selbu	5	-	4	3	1	1	2	1	-	4	4	3
	Røros	4	11	11	5	8	15	8	1	-	4	7	18
	Guldal	5	11	7	11	5	4	7	6	5	2	5	12
	Opdal	2	5	5	11	8	1	1	-	2	5	7	9
	Orkedal	4	4	3	15	9	11	5	4	2	4	7	12
	Hiteren	2	-	1	2	3	3	1	-	-	2	3	10
	Hevne	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Fosen	2	2	1	19	17	5	6	5	3	4	8	26
	Indre —	1	1	1	3	5	4	3	4	1	4	7	5
	Nordre —	3	-	-	-	3	1	1	-	1	3	2	13
XVII.	Stjørdal	6	7	12	14	12	7	1	2	2	-	8	11
	Frosten	1	-	-	4	7	-	1	-	-	3	9	6

r. Pleurit (*Pleuritis*).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
II.	Aker	2	2	-	2	3	-	1	2	1	1	2	1
	Ullensaker	10	5	6	2	4	1	2	2	2	3	5	4
	Høland	2	1	2	1	-	2	1	1	-	2	3	1
	Follo	-	2	-	1	2	2	1	1	-	1	-	2
III.	Eidsberg	5	3	6	3	3	1	5	1	2	1	2	3
	Moss:												
	Moss By	1	-	1	3	1	2	-	1	2	-	1	1
	Landdistrikt	1	3	-	1	5	1	3	2	3	3	1	-
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad By	1	1	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-
	Sarpsborg	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
	Landdistrikt	1	4	3	-	1	4	-	-	1	-	1	4
	Hvaløerne	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fredrikshald	2	1	5	6	3	1	-	2	2	1	3	1
IV.	Drammen:												
	Drammen By	2	-	2	2	-	5	3	3	1	3	3	3
	Landdistrikt	-	1	-	1	-	1	1	-	1	-	2	-
	Ringerike:												
	Hønefoss By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Landdistrikt	-	2	-	1	1	2	3	3	2	3	-	1
	Modum	3	5	6	6	8	2	2	3	3	6	1	2
	Næs	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg By	1	-	-	-	1	1	3	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Rollag	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	1	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	-	-	2	-	-	1	2	1	-	1	-	2
	Aasgaardstrand	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Horten	3	-	2	2	1	-	2	-	1	1	-	-
	Landdistrikt	3	2	2	-	4	7	2	1	1	1	2	3
	Hof	1	1	2	-	3	2	-	1	1	1	-	2
	Laurvik:												
	Laurvik By	1	-	-	1	1	6	4	3	4	3	1	1
VI.	Sandefjord	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	2	-	-	2	-	-	2	-	1	1	-
	Solør og Odalen:												
	Kongsvinger By	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	4	3	5	6	3	1	3	4	3	2	1	-
	Hedemarken:												
	Hamar By	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	5	4	3	9	4	3	9	2	3	4	4	-
	Søndre Østerdalen	-	1	1	-	-	1	-	1	1	-	1	1
	Trysil	-	-	-	1	1	-	-	2	-	-	-	-
VII.	Rendalen	2	-	2	1	-	1	-	2	-	-	1	1
	Tønset	-	2	-	3	-	3	2	-	-	1	2	-
	Hadeland og Land	4	5	2	-	3	1	2	-	1	2	1	2
	Søndre Valders	1	1	-	-	2	-	1	-	-	1	-	-
	Nordre —	-	-	-	-	-	1	-	-	2	1	1	-
	Toten:												
	Gjøvik By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	4	4	3	2	3	3	2	4	2	-	1	3

r. Pleurit (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
VIII.	Faaberg:												
	Lillehammer By	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	1	2	-	-	-	-	1	1	1
	Ringebu	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Lom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Lesje	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
	Skien:												
	Skien By	1	3	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-
	Porsgrund By	-	-	1	1	-	1	-	1	-	-	-	-
	Brevik	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2
	Landdistrikt	1	2	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-
	Kragerø:												
	Langesund By	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kragerø	1	-	1	1	-	-	-	1	-	2	1	-
	Landdistrikt	2	2	1	-	1	-	-	1	-	1	2	1
IX.	Holden	1	1	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-
	Sauland	-	1	-	2	1	-	-	1	1	-	-	-
	Hviteseid	-	1	2	3	-	2	-	-	1	1	-	-
	Laardal	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2	1
	Tinn	1	2	1	1	1	-	-	-	-	1	1	-
	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør By	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Tvedestrand -	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	4	5	8	7	3	2	2	4	1	4	8
	Vestre Nedenæs:												
X.	Arendal By	-	-	2	-	2	1	-	1	-	1	-	-
	Grimstad -	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	3	3	2	5	7	1	1	5	1	1	-
	Aamli	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
	Evje	-	-	-	-	-	-	2	-	1	1	-	3
	Sætersdalen	-	-	-	-	-	1	-	1	1	1	-	-
	Christianssand	2	1	1	2	2	3	2	3	1	5	3	1
	Oddernæs:												
	Mandal By	1	4	3	-	1	-	1	4	1	-	1	-
	Landdistrikt	4	4	2	3	5	5	-	3	1	3	3	2
XI.	Undal	-	2	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Lyngdal	1	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-
	Vanse:												
	Landdistrikt	1	-	1	1	-	2	-	1	-	-	-	1
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-
	Landdistrikt	1	-	1	1	-	-	-	1	2	-	-	-
	Sogndal:												
	Sogndal By	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
	Ekersund:												
	Ekersund By	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Landdistrikt	-	1	1	-	2	-	-	1	-	-	-	-
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
		1	-	-	-	1	-	3	1	-	1	-	1

r. Pleurit (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
	Stavanger By	11	6	5	7	3	3	1	3	4	4	-	3
	Finnø	1	1	-	-	1	1	3	2	2	-	-	-
	Sand	-	-	-	1	1	3	1	1	1	-	1	1
	Karmøen: Landdistrikt	2	-	5	2	2	4	-	1	2	4	1	2
	Haugesund By	1	2	3	-	-	1	2	-	-	1	4	3
XII.	Indre Søndhordland	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-
	Tysnæs	-	-	-	1	2	2	2	-	-	1	1	-
	Indre Hardanger	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
	Ytre —	2	-	1	-	5	1	2	1	1	-	-	2
	Voss	-	1	-	2	-	2	-	2	2	1	-	1
	Søndre Midthordland	-	-	-	1	1	2	-	2	2	-	-	-
	Nordre —	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-
	Indre Nordhordland	-	-	-	1	-	2	1	-	-	1	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
XIII.	Bergen	11	7	3	5	3	5	3	3	3	6	4	9
XIV.	Lærdal	-	2	-	-	-	1	4	3	-	1	-	-
	Lyster	-	-	1	2	1	-	1	1	-	-	-	-
	Indre Sogn	-	1	1	2	1	-	-	2	-	-	-	-
	Midtre —	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
	Ytre —	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Søndfjord	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1
	Indre —	1	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-
	Kinn: Landdistrikt	2	-	1	1	-	1	-	1	-	1	-	-
	Nordfjordeidet	-	-	-	1	1	1	-	1	-	2	-	-
	Gloppen	-	-	-	1	1	1	2	-	-	-	-	-
	Indviken	-	1	2	1	2	-	-	1	1	-	1	1
XV.	Vestre Søndmøre	1	1	1	1	-	1	3	1	-	-	-	2
	Indre —	1	-	2	-	-	1	2	4	4	2	1	-
	Østre —	2	1	1	5	5	4	1	1	1	1	-	-
	Ørskog	-	1	-	1	2	1	-	1	-	-	-	2
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	6	-	4	3	1	-	-	-	1	-	1	4
	Landdistrikt	-	8	-	1	1	5	5	2	2	3	1	-
	Ytre Romsdal	-	-	-	2	1	1	1	-	-	-	1	1
	Indre —	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By	5	2	-	1	8	2	4	3	2	3	2	4
	Landdistrikt	3	1	-	2	-	2	5	3	2	2	-	1
	Sundal	1	-	-	2	4	2	1	-	2	2	3	2
	Surendal	-	1	-	1	1	1	1	-	-	-	1	1
	Nordre Nordmøre	2	1	1	-	2	-	-	-	-	2	-	1
XVI.	Trondhjem	4	3	5	7	11	4	3	4	4	2	4	6
	Strinden	1	-	2	2	-	2	-	-	1	-	3	2
	Selbu	4	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
	Røros	1	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-
	Guldal	1	1	3	4	1	3	-	-	-	-	2	-
	Opdal	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Orkedal	2	3	1	4	-	2	3	2	2	1	3	1

s. Gigtfeber (*Rheumatismus articulorum acutus*).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
I.	Christiania.....	22	31	26	25	20	32	12	12	20	22	26	38
II.	Aker.....	-	1	1	5	2	-	2	-	-	2	-	-
	Ullensaker.....	4	1	4	2	3	5	1	2	1	4	3	6
	Høland.....	-	3	-	1	1	1	1	2	1	1	1	-
	Follo.....	-	2	1	1	3	-	1	2	-	-	4	1
III.	Eidsberg.....	1	-	2	2	4	-	2	-	1	1	-	1
	Moss:												
	Moss By.....	1	1	-	-	-	-	-	2	-	2	1	3
	Landdistrikt.....	4	5	2	5	-	1	1	-	-	1	-	-
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad By.....	3	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2
	Sarpsborg.....	-	-	-	1	1	1	1	-	1	2	-	1
	Landdistrikt.....	3	1	1	4	4	1	2	2	-	-	2	6
	Hvaløerne.....	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1
	Fredrikshald.....	5	3	2	-	2	1	1	-	1	3	3	4
IV.	Drammen:												
	Drammen By.....	3	3	5	2	5	2	3	2	1	4	3	4
	Landdistrikt.....	-	1	-	-	4	-	-	1	1	4	1	1
	Ringerike:												
	Hønefos By.....	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
	Landdistrikt.....	-	3	-	2	2	1	3	-	-	-	1	-
	Modum.....	4	5	2	8	10	1	-	2	3	3	3	2
	Næs.....	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
	Aal.....	1	-	-	-	2	1	4	2	-	-	1	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg By.....	-	-	-	2	1	2	1	-	-	-	-	1
	Landdistrikt.....	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
	Rollag.....	-	-	1	-	1	-	1	1	1	-	-	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By.....	-	-	4	1	-	-	-	-	-	1	10	1
	Horten.....	-	-	2	2	9	4	-	1	1	-	1	-
	Landdistrikt.....	5	1	1	5	2	2	2	-	-	1	1	5
	Hof:												
	Svelvik By.....	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Laurvik:												
	Laurvik By.....	4	3	6	-	5	8	5	4	6	4	5	-
	Sandefjord By.....	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt.....	5	4	-	-	1	-	1	-	-	1	-	1
VI.	Solør og Odalen:												
	Kongsvinger By.....	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
	Landdistrikt.....	2	-	1	5	4	2	2	2	3	1	3	4
	Hedemarken:												
	Hamar By.....	3	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	1
	Landdistrikt.....	7	9	7	4	4	5	2	2	2	4	2	4
	Søndre Østerdalen.....	6	-	5	3	3	2	2	-	-	1	1	1
	Trysil.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Rendalen.....	1	1	1	2	-	-	-	-	-	1	1	-
	Tønset.....	-	1	1	-	1	1	-	-	-	1	-	-

s. Gigtfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
VII.	Hadeland og Land . . .	2	7	5	3	5	2	1	1	2	7	1	1
	Søndre Valdres . . .	-	-	2	-	-	2	-	-	1	1	-	2
	Nordre — . . .	-	2	-	3	-	4	5	1	2	3	7	4
	Toten:												
	Gjøvik By . . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt . . .	2	3	2	2	8	4	1	1	1	1	1	7
	Faaberg:												
	Lillehammer By . . .	1	2	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-
	Landdistrikt . . .	-	2	-	2	-	-	1	1	-	-	1	3
	Ringeby . . .	1	-	-	4	1	-	-	-	-	-	2	1
	Lom . . .	-	1	-	1	-	1	3	-	-	-	-	-
	Lesje . . .	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
VIII.	Skien:												
	Skien By . . .	1	1	2	-	-	3	-	-	-	-	3	2
	Porsgrund By . . .	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	2
	Brevik . . .	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt . . .	-	-	-	2	1	3	-	1	1	-	-	-
	Kragerø:												
	Langesund By . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Kragerø . . .	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt . . .	1	-	3	3	2	1	1	1	-	1	1	1
	Holden . . .	4	2	4	1	-	-	1	1	-	-	1	-
	Sauland . . .	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	1	1
	Hviteseid . . .	-	2	1	1	2	-	-	-	1	-	1	1
	Laardal . . .	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2
	Tinn . . .	2	3	2	2	3	-	3	-	-	-	-	1
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør By . . .	1	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt . . .	5	-	4	-	3	2	-	-	-	-	3	-
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By . . .	4	-	4	5	2	3	4	2	2	2	3	3
	Grimstad . . .	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	-
	Landdistrikt . . .	-	3	-	-	3	2	4	-	3	2	1	2
	Aamli . . .	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
X.	Evje . . .	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sætersdalen . . .	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Christianssand . . .	2	4	5	10	7	11	2	4	6	7	4	4
	Oddernæs:												
	Mandal By . . .	1	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt . . .	4	2	4	6	2	5	1	3	5	2	2	2
	Undal . . .	-	2	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-
	Lyngdal . . .	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vanse:												
	Farsund By . . .	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XI.	Landdistrikt . . .	-	-	-	2	1	-	-	-	-	1	-	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By . . .	-	2	2	4	2	3	3	2	2	-	-	2
	Landdistrikt . . .	2	1	2	3	-	-	-	-	-	-	1	2
XI.	Sogndal:												
	Sogndal By . . .	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt . . .	-	-	1	-	-	1	-	2	-	-	-	-

s. Gigtfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
	Ekersund:												
	Ekersund By	-	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	1	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	3	-	-	1	-	-	2	-	1	2
	Stavanger:												
	Stavanger By	4	2	2	2	1	4	1	4	2	1	3	4
	Landdistrikt	-	2	3	3	-	-	1	-	-	-	-	-
	Finnø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Sand	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1
	Karmøen:												
	Kopervik By	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	2	-	1	-	-	2	2	1	2	1	-
	Haugesund:												
	Haugesund By	-	1	4	1	1	2	2	3	1	3	3	1
XII.	Indre Søndhordland ..	2	-	1	2	1	-	-	-	-	-	-	1
	Tysnæs	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	1
	Indre Hardanger	1	1	-	1	-	1	1	-	-	-	1	-
	Ytre —	1	2	2	2	2	1	2	1	1	-	1	1
	Voss	-	2	3	-	5	4	1	1	2	-	1	1
	Søndre Midthordland ..	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1
	Indre Nordhordland ..	1	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
XIII.	Bergen	9	10	8	8	8	9	3	3	4	5	11	31
XIV.	Lærdal	-	1	1	-	-	2	-	-	1	-	2	-
	Lyster	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Sogn	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Midtre —	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-
	Ytre —	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Ytre Søndfjord	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
	Indre —	-	1	1	1	-	2	-	-	-	-	-	-
	Nordfjordeidet	-	-	1	-	-	-	1	1	1	-	-	1
	Gloppen	1	1	1	1	4	1	-	-	1	1	1	-
	Indviken	1	-	1	1	1	4	1	-	1	-	-	4
XV.	Vestre Søndmøre	1	2	-	4	1	-	4	-	-	-	-	1
	Indre —	1	2	-	1	1	-	1	-	1	1	-	-
	Østre	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	2	-	3	2	3	-	-	1	4	1	2	1
	Landdistrikt	2	2	-	2	-	3	3	1	-	1	-	1
	Ytre Romsdal:												
	Molde By	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	4	-	-	1	-	2	1	-
	Indre Romsdal	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By ..	1	2	-	6	1	-	3	3	-	-	-	4
	Landdistrikt	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-

s. Gigtfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XVI.	Sundal	-	1	1	1	1	-	-	-	1	-	1	-
	Surendal	-	1	1	-	3	2	1	-	1	-	-	5
	Nordre Nordmøre	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Trondhjem	17	13	13	14	13	6	6	-	5	4	9	18
	Strinden	1	2	3	-	1	2	3	-	-	1	1	-
	Selbu	2	-	1	-	1	-	-	-	1	2	-	-
	Røros	1	-	1	3	2	1	-	1	-	1	-	3
	Guldal	1	2	2	2	5	3	1	3	1	1	1	1
	Opdal	-	-	2	2	-	-	-	-	2	1	-	-
	Orkedal	2	-	3	-	6	3	2	2	3	5	2	5
	Hevne	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Ytre Fosen	-	-	2	1	-	4	-	-	-	-	-	2
	Indre —	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	1
	Nordre —	-	-	-	2	3	2	2	-	-	1	1	-
XVII.	Stjerdal	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	Frosten	2	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-
	Levanger:	-	-	-	-	1	1	1	-	-	1	-	1
	Landdistrikt	2	1	3	-	2	2	3	1	1	1	2	-
	Inderøen	1	1	1	-	-	-	1	1	1	-	-	-
	Stenkjær By	2	1	2	-	-	-	-	2	3	-	-	1
	Grong	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2
	Namsos: Landdistrikt	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Ytre Namdal	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-
XVIII.	Brønnø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Alstahang	1	-	-	-	1	2	-	2	-	-	-	2
	Vefsen: Landdistrikt	-	2	2	2	-	-	-	-	-	2	2	2
	Ranen	1	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	Lurø	1	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1
	Gildeskaal	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Bødø: By	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
	Stegen	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	Buksnæs	1	2	1	-	-	1	-	2	1	-	-	1
	Østlofoten	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hadsel	3	1	2	3	1	-	2	-	1	1	1	2
	Sortland	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fisket	4	8	11	6	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Trondenes	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
	Tranø	1	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	-
	Lenvik	2	1	2	1	-	1	-	-	-	-	-	4
	Maalselven	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Tromsø: By	1	-	2	1	2	1	4	6	2	3	2	1
	Lyngen	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Skjærvø	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
XX.	Alten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Loppen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Hammerfest: By	-	1	3	-	4	-	3	-	-	-	1	-
	Maasø	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vardø: By	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5	-	4
	Vadsø: By	1	2	4	2	-	-	-	-	-	-	1	-

t. Koldfeber (*Febris intermittens*).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
I.	Christiania	1	-	3	4	3	-	-	1	-	2	3	1
II.	Aker	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1
	Ullensaker	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Follo	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
III.	Sarpsborg:												
	Sarpsborg By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
IV.	Drammen:												
	Drammen By	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Aal	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg By	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V.	Tønsberg:												
	Horten By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
	Hof	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Laurvik By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI.	Kongsvinger By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VIII.	Skien:												
	Porsgrund By	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
	Kragerø By	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Landdistrikt	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
	Grimstad	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	1	-	2	-	-	3	2	2	-	-	-
X.	Christianssand	-	1	-	-	2	-	-	-	1	-	1	-
	Oddernæs:												
	Mandal By	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	-	1	1	1	1	-	1
	Lyngdal	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
XI.	Ekersund:												
	Ekersund By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1
	Stavanger By	1	-	1	-	2	1	-	-	1	-	1	-
XII.	Tysnæs	-	2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
	Nordre Midthordland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
XIII.	Bergen	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1

t. Koldfeber (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XV.	Indre Søndmøre	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Søndre Nordmøre; Christianssund By ..	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
XVI.	Nordre Fosen	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
XVIII.	Flakstad	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
XIX.	Maalselven	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Tromsø: By	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XX.	Loppen	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Varde: By	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-

u. Akut Diarrhoe og Cholera nostras (*Diarrhoea acuta et Cholera nostras*).

I.	Christiania	262	257	270	209	278	384	957	1850	954	371	290	247
II.	Aker	11	19	14	12	6	20	26	44	40	18	14	6
	Ullensaker	16	5	4	8	9	7	11	19	9	15	9	14
	Høland	6	10	8	1	8	6	10	3	7	3	3	5
	Follo	3	5	2	2	2	-	7	8	23	1	6	7
III.	Eidsberg	2	6	5	-	2	11	17	12	6	6	2	3
	Moss:												
	Moss By	18	8	9	7	11	9	22	99	77	15	11	6
	Landdistrikt	4	2	-	1	-	8	9	29	2	3	1	2
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad By	19	17	11	18	30	28	32	48	49	16	15	10
	Sarpsborg	8	11	10	8	2	7	8	17	17	13	17	7
	Landdistrikt	12	14	18	13	18	25	39	45	45	45	19	24
	Hvaløerne	-	-	-	-	-	-	3	4	1	-	-	-
	Fredrikshald	43	20	31	26	20	60	44	146	49	27	23	24
IV.	Drammen:												
	Drammen By	51	44	45	43	52	58	64	121	85	44	54	47
	Landdistrikt	3	3	7	6	1	9	6	9	6	3	3	1
	Ringerike:												
	Hønefos By	2	-	-	-	2	3	4	2	2	2	-	2
	Landdistrikt	-	-	-	6	4	4	11	5	3	6	3	11
	Modum	20	10	11	14	16	14	25	34	17	16	15	13
	Næs	-	-	1	-	-	1	2	-	1	-	-	-
	Aal	3	2	-	2	-	2	5	-	-	-	1	3
	Sandsvær:												
	Kongsberg By	13	16	8	3	8	13	52	43	25	17	13	11
	Landdistrikt	2	-	2	-	-	1	4	6	4	-	-	1
	Rollag	3	-	1	4	1	5	-	1	5	-	-	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	15	22	21	11	9	10	14	41	32	-	13	4
	Horten	35	25	18	27	22	18	34	59	47	51	40	34
	Landdistrikt	11	6	16	5	3	17	20	6	9	16	3	13

u. Akut Diarrhoe og Cholera nostras (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
	Hof:												
	Holmestrand By . . .	-	-	-	-	-	3	-	4	10	-	-	-
	Svelvik	2	3	5	-	3	2	3	9	9	5	3	1
	Landdistrikt	9	2	4	6	4	4	11	12	12	4	10	7
	Laurvik:												
	Laurvik By	30	26	34	27	35	46	51	63	82	158	45	10
	Sandefjord	2	5	2	5	4	6	3	11	4	2	-	-
	Landdistrikt	9	1	5	5	-	2	6	9	13	5	4	2
VI.	Solør og Odalen:												
	Kongsvinger By	19	8	10	3	4	5	-	8	9	2	4	3
	Landdistrikt	2	7	10	5	4	6	10	-	-	4	10	6
	Hedemarken:												
	Hamar By	13	5	11	2	5	15	17	21	6	10	12	7
	Landdistrikt	14	21	29	23	13	33	54	78	27	19	22	22
	Søndre Østerdalen . . .	12	-	3	4	11	4	16	7	1	9	14	5
	Trysil	2	-	2	-	1	-	1	-	2	5	-	-
	Rendalen	7	2	3	5	4	7	3	11	2	15	18	11
	Tønset	-	1	6	1	1	7	2	6	3	5	7	1
VII.	Hadeland og Land . . .	24	10	12	12	7	7	15	15	10	11	16	8
	Søndre Valders	1	1	1	-	-	1	-	-	1	2	-	1
	Nordre —	-	1	3	-	1	3	1	1	1	-	3	-
	Toten:												
	Gjøvik By	2	1	-	-	-	1	4	3	1	1	-	2
	Landdistrikt	12	2	1	3	2	6	9	12	7	10	6	2
	Faaberg:												
	Lillehammer By	-	-	-	14	3	-	-	7	13	1	5	5
	Landdistrikt	5	12	7	3	5	2	13	35	20	4	8	3
	Ringeby	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	1
	Lom	-	-	-	1	1	-	1	1	1	-	-	-
	Lesje	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-
VIII.	Skien:												
	Skien By	29	20	17	4	7	12	22	56	32	11	7	4
	Porsgrund By	9	6	10	11	6	16	20	26	30	14	10	6
	Brevik	3	2	1	1	3	2	3	9	7	1	3	2
	Landdistrikt	6	4	7	8	8	7	15	21	13	9	3	6
	Kragerø:												
	Langesund By	1	-	2	2	1	2	3	19	10	1	3	-
	Stathelle	-	-	-	-	2	-	1	1	-	-	-	-
	Kragerø	21	25	18	11	31	24	34	53	35	19	14	19
	Landdistrikt	5	10	11	5	11	12	14	20	24	17	8	8
	Holden	5	5	2	5	3	3	4	-	5	-	4	4
	Sauland	-	1	1	-	4	1	-	8	2	-	1	-
	Hviteseid	-	2	5	2	4	3	9	7	3	1	1	-
	Laardal	1	-	-	-	-	-	5	8	1	-	2	-
	Tinn	1	1	1	1	-	3	4	3	1	-	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerriser By	6	8	1	4	4	4	14	9	8	3	6	4
	Tvedestrand By	1	2	2	5	1	-	5	6	6	2	-	-
	Landdistrikt	23	18	13	22	13	25	23	25	28	8	30	12

n. Akut Diarrhoe og Cholera nostras (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Distrikt.												
	Vestre Nedenæs:												
	Arendal By	34	18	19	17	15	17	23	52	43	19	12	13
	Grinstad -	4	2	1	4	2	3	8	7	6	5	4	1
	Landdistrikt	30	18	24	15	26	17	20	26	35	30	12	12
	Aamli	3	4	4	1	2	3	4	5	2	3	-	2
	Evje	4	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-
	Sætersdalen	-	1	1	-	1	-	-	-	1	1	1	-
X.	Christianssand	46	39	36	35	59	48	69	177	114	50	35	32
	Oddernæs:												
	Mandal By	4	4	8	3	6	6	7	21	8	6	14	13
	Landdistrikt	23	15	23	20	21	26	22	48	25	24	9	16
	Undal	2	2	5	3	1	-	3	-	1	-	-	-
	Vanse:												
	Farsund By	2	-	-	-	-	5	3	-	-	1	-	1
	Landdistrikt	1	-	1	2	3	-	2	5	3	1	3	2
	Flekkefjord:												
	Flekkefjord By	2	1	1	9	2	2	4	10	4	4	-	-
	Landdistrikt	3	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	1
XI.	Sogndal:												
	Sogndal By	2	2	-	-	-	-	-	5	1	-	-	-
	Landdistrikt	-	2	1	-	-	1	-	2	3	1	1	-
	Ekersund:												
	Ekersund By	3	8	1	3	2	2	5	14	11	1	1	-
	Landdistrikt	1	-	-	3	-	2	3	-	-	2	2	1
	Sandnæs:												
	Sandnæs By	-	2	-	-	1	4	-	2	1	-	-	-
	Landdistrikt	3	2	1	1	-	6	2	5	1	1	1	1
	Stavanger By	57	31	24	28	23	46	52	101	65	50	44	30
	Finnø	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
	Sand	-	-	-	-	-	3	10	1	-	1	-	-
	Karmøy:												
	Skudsnæshavn By	7	4	5	6	5	8	8	3	5	6	1	3
	Kopervik	2	1	-	-	1	2	1	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	17	28	22	12	14	6	15	18	8	17	24	14
	Haugesund:												
	Haugesund By	3	7	-	5	-	-	12	2	23	3	4	7
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
XII.	Indre Søndhordland	1	1	2	3	2	4	9	7	3	1	3	-
	Tysnæs	-	2	-	1	-	5	1	2	-	-	2	4
	Indre Hardanger	-	2	1	-	-	-	15	10	-	-	-	-
	Ytre —	2	1	2	1	2	5	10	11	1	11	-	-
	Voss	2	1	3	-	5	2	1	2	1	2	-	-
	Søndre Midthordland	-	-	3	-	-	1	-	2	-	1	-	1
	Nordre —	-	-	-	-	-	1	3	4	2	-	-	-
	Indre Nordhordland	5	4	4	1	-	5	10	12	9	7	5	1
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	2	1	1	4	-	3
XIII.	Bergen	118	89	120	89	67	93	137	204	207	148	87	83
XIV.	Lærdal	1	-	1	6	3	-	4	2	1	-	1	-
	Lyster	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	1	1
	Indre Sogn	7	6	1	1	4	-	1	2	2	-	4	2
	Midtre —	-	1	1	2	1	-	-	3	-	-	4	3
	Ytre —	1	-	-	2	4	-	-	1	3	2	1	1

u. Akut Diarrhoe og Cholera nostras (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XV.	Ytre Søndfjord.....	-	-	2	-	-	-	5	9	10	3	-	-
	Indre —	1	-	1	2	-	2	6	4	-	1	1	-
	Kiann:												
	Florø By	5	4	-	-	-	3	2	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	6	7	-	-	-	-	-
	Ytre Nordfjord.....	-	-	-	-	-	5	-	10	23	-	24	24
	Nordfjordeidet	2	2	-	3	1	4	5	11	13	2	1	2
	Gloppen	-	4	-	1	-	-	2	7	-	-	1	-
	Indviken	1	1	2	3	1	3	4	3	11	3	2	4
	Vestre Søndmøre	4	4	4	2	9	2	5	2	1	4	2	1
	Indre —	5	4	-	3	4	4	9	2	4	1	3	-
	Østre —	1	1	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-
	Ørskog	1	1	1	-	3	-	5	3	9	2	2	4
	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	21	10	25	15	13	25	30	26	51	24	31	21
	Landdistrikt	-	2	8	3	2	-	-	14	-	-	-	-
	Ytre Romsdal:												
	Molde By	5	-	5	2	1	3	7	28	6	4	3	2
	Landdistrikt	1	2	1	1	5	1	2	10	2	-	1	2
	Indre Romsdal	-	1	-	-	2	1	2	4	-	2	-	4
	Søndre Nordmøre:												
	Christianssund By	18	6	7	15	18	18	28	54	52	24	6	9
	Landdistrikt	18	11	8	4	4	2	28	11	4	5	16	5
	Sundal	2	1	2	4	6	4	4	4	1	4	-	2
	Surendal	1	-	1	1	1	2	7	30	17	-	1	-
	Nordre Nordmøre.....	-	1	-	-	-	2	1	3	4	3	5	1
XVI.	Trondhjem	64	61	83	46	37	55	116	417	331	98	56	51
	Strinden	5	4	5	1	2	6	9	17	17	6	1	4
	Selbu	4	2	1	-	1	3	-	1	2	2	1	-
	Røros	14	8	21	8	17	7	8	22	30	23	19	19
	Guldal	7	6	9	4	9	29	29	42	24	14	9	3
	Opdal	3	5	2	5	-	-	4	3	-	7	3	7
	Orkedal	2	2	2	15	10	6	14	19	30	14	13	11
	Hevne	-	-	1	1	-	3	-	-	-	1	1	1
	Ytre Fosen	6	4	8	8	15	20	15	16	13	4	12	1
	Indre —	1	2	1	4	4	1	2	7	15	-	-	18
	Nordre —	1	1	-	4	7	2	7	13	11	1	3	4
	Stjørdal	1	1	1	1	-	3	2	2	4	3	4	4
	Frosten	-	-	2	1	-	1	2	5	3	4	3	1
XVII.	Levanger:												
	Levanger By	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1
	Landdistrikt	3	2	1	3	2	3	7	12	64	5	3	2
	Inderøen	3	1	1	2	-	3	12	9	4	4	2	5
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	7	12	3	2	-	6	16	20	-	-	2	3
	Landdistrikt	9	6	5	3	8	7	4	17	5	4	5	11
	Grong	1	-	1	1	-	-	2	-	-	2	7	8
	Namsos:												
	Namsos By	-	3	6	1	-	-	1	9	3	5	1	2
	Landdistrikt	-	-	-	-	2	2	5	7	4	4	2	-
	Fosnæs	3	3	1	2	-	5	8	1	9	5	1	7
	Ytre Namdal	-	-	-	-	6	-	1	2	3	1	5	14

n. Akut Diarrhoe og Cholera nostras (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
XVIII.	Alstahaug	4	-	1	-	4	5	4	4	5	2	11	-
	Vefsen: Landdistrikt . .	-	-	-	-	-	2	3	2	3	2	2	2
	Ranen	1	2	3	-	5	3	6	2	3	2	-	2
	Lurø	2	1	1	17	-	-	4	1	-	1	-	3
	Gildeskaal	5	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Bodø: By	1	-	4	1	2	2	7	7	11	1	1	1
	Folden	-	-	-	-	-	3	5	-	-	2	-	-
	Stegen	2	2	1	-	5	1	3	3	-	4	-	-
	Lødingen	-	2	1	4	3	1	4	4	1	1	-	1
	Ofoten	-	-	-	4	1	1	2	1	-	-	-	-
	Buksnæs	8	6	8	6	1	2	3	5	3	2	1	1
	Flakstad	1	2	2	-	-	3	2	-	3	3	2	1
	Østlofoten	2	8	11	10	5	2	6	7	3	2	2	2
	Hadsel	4	4	2	4	1	-	3	-	3	-	5	-
	Sortland	2	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Fisket	5	87	97	85	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Trondenes	3	13	12	1	6	-	9	17	10	-	1	-
	Ibestad	4	2	-	6	1	5	4	4	-	5	5	2
	Tranø	-	4	-	-	-	-	-	1	2	5	4	5
	Lenvik	17	16	12	16	9	34	25	15	5	17	15	20
	Maalselven	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Balsfjorden	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Tromsø: By	22	24	41	24	13	28	51	63	26	19	13	11
	Lyngen	-	-	1	1	3	-	1	1	-	3	-	1
	Karlsø	-	-	-	-	1	5	-	2	-	1	1	-
	Skjærvø	-	-	1	3	2	-	1	1	-	-	-	-
XX.	Loppen	2	8	1	2	2	-	1	1	1	1	1	-
	Hammerfest:												
	Hammerfest By	13	18	11	20	27	16	34	31	1	6	9	1
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Maasø	-	-	-	-	1	1	4	1	3	1	-	-
	Kistrand	-	-	-	1	1	5	-	2	-	-	1	1
	Tanen	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
	Varde: By	2	1	-	6	5	-	-	12	18	14	10	10
	Vadsø: By	1	3	5	9	4	2	3	1	1	12	4	2
	Sydvaranger	-	1	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-

v. Blodgang (*Dysenteria*).

I.	Christiania	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
II.	Aker	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
	Follo	2	-	3	-	-	-	-	4	-	-	-	-
III.	Moss:												
	Moss By	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	1
IV.	Drammen:												
	Landdistrikt	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ringerike:												
	Hønefos By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
	Aal	-	-	-	-	-	-	1	2	1	-	-	-

v. Blødgang (Forts.).

Tabel LV (Forts.).													
Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
VI.	Solør og Odalen.....	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-
	Hedenarken.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-
	Søndre Østerdalen.....	6	-	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-
	Rendalen.....	1	-	-	-	-	-	-	-	-	11	12	5
VII.	Søndre Valdres.....	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-
	Toten:												
	Gjøvik By.....	-	-	-	-	1	-	4	-	-	-	-	-
	Landdistrikt.....	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
	Faaberg:												
	Lillehammer By.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
	Lesje.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	15
VIII.	Kragerø:												
	Langesund By.....	-	-	-	-	-	-	12	3	-	-	-	-
	Laardal.....	-	-	-	-	-	1	3	1	-	-	-	-
IX.	Vestre Nedenæs.....	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
XI.	Sandnæs: Landdistrikt	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Stavanger:												
	Stavanger By.....	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt.....	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
	Haugesund:												
	Haugesund By.....	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt.....	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
XII.	Ytre Hardanger.....	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Søndre Midthordland	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	1
	Nordre.....	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XIII.	Bergen By.....	1	-	6	1	-	1	-	-	-	-	-	-
XIV.	Ytre Søndfjord.....	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Gloppen.....	-	-	-	-	-	-	3	9	4	-	-	-
XV.	Østre Søndmøre												
	Nordre.....	-	-	-	-	-	-	9	2	-	-	-	-
	Aalesund By.....	-	-	5	2	6	2	-	-	7	-	2	-
	Søndre Nordmøre:												
	Christiansund By.	1	1	-	-	7	-	4	2	2	-	-	-
	Landdistrikt.....	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-
	Sundal.....	4	4	-	-	-	-	7	5	-	-	1	1
	Nordre Nordmøre.....	-	-	-	-	-	-	-	2	1	2	-	-
XVI.	Trondhjem.....	7	-	7	2	1	5	7	5	3	7	-	-
	Strinden.....	-	-	-	1	-	1	1	2	4	-	-	-
	Røros.....	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
	Guldal.....	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	3
	Orkedal.....	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	1	-
	Hevne.....	-	19	-	-	-	-	-	2	-	4	-	-
	Ytre Fosen.....	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-

v. Blodgang (Forts.).

Tabel LV (Forts.).

Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XVII.	Stjørdal	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
	Frosten	-	7	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
	Inderøen	-	-	-	-	-	5	-	16	12	-	-	-
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	1	-	-	-	5	2	8	1	1	7	-
	Grong	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Namsos:												
	Namsos By	-	1	-	1	-	-	-	3	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
XVIII.	Fosnæs	1	1	2	1	1	-	-	-	1	-	2	3
	Ranen	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-
	Bodø: By	1	-	-	-	2	-	1	-	2	-	-	-
	Hadsel	2	-	-	7	4	-	2	1	-	-	-	-
	Fisket	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Ibestad	-	-	-	4	2	1	-	-	-	-	-	-
	Maalselven	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tromsø: By	-	-	-	1	1	-	1	-	1	-	2	-
XX.	Vardø: By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Vadsø:												
	Vadsø By	-	-	-	-	-	3	11	7	2	-	1	2
	Landdistrikt	-	1	1	2	2	4	-	3	3	15	2	1

x. Skjørbug (*Scorbutus*).

III.	Moss By	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
V.	Tønsberg:												
	Horten By	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI.	Laurvik:												
	Sandefjord By	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII.	Solør og Odalen	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Hedemarken	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	1	1
	Rendalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
VIII.	Hadeland og Land	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Toten	1	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-
	Ringeby	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Faaberg:												
IX.	Lillehammer By	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Kragerø By	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Holden	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-
	Hviteseid	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
X.	Laardal	6	2	1	3	2	-	1	2	-	2	2	3
	Vestre Nedenæs	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sætersdalen	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-

x. Skjorbug (Forts.).

Tabel LV (Forts.).		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Distrikt.													
X.	Christianssand By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
	Flekkefjord By	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
XI.	Stavanger: By	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-
	Karmøen: Landdistrikt	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-
	Haugesund By	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII.	Indre Søndhordland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
XIII.	Bergen	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
XIV.	Indre Søndfjord	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
XV.	Nordre Søndmøre:												
	Aalesund By	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
XVI.	Røros	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Opdal	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVII.	Frosten	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Grong	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-
XVIII.	Gildeskaal	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
	Bodø: By	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Buksnæs	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Hadsel	-	-	1	-	6	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Ibestad	-	-	-	4	2	1	-	-	-	-	-	-
	Skjærvø	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
XX.	Alten	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Maasø	-	1	4	6	4	1	1	-	-	-	-	-
	Kistrand	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-
	Vardø: By	-	-	3	1	1	-	-	-	-	-	-	1
	Vadse: Landdistrikt	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Liste des tableaux.

Tableau.	Page.
I. Section médicale, superficie, population, nombre des médecins, des dentistes, des sages-femmes, des aides-vaccinateurs, des pharmacies	V
II. Chiffre total des décès et des maladies épidémiques en Norvège	X
III. Nombre des cas des maladies épidémiques par 1000 habitants dans les années de 1873—1882	XI
IV. La mortalité en 1882 par rapport à la population et comparée avec celle des années précédentes	XII
V. La mortalité dans les villes et dans les campagnes par diocèses et par préfectures	XIII
VI. La mortalité dans les villes en 1882	XIV
VII. Nombre des décès par 1000 enfants nés vivants	XVI
VIII. Les maladies épidémiques dans les diocèses et dans les préfectures	XVIII
IX. Nombre des cas des maladies épidémiques traitées par mois, par sexe et par âge.....	XXII
X. Les maladies épidémiques spéciales par rapport au nombre total des maladies épidémiques traitées dans les années 1870—1882 ..	XXIV
XI. Les maladies épidémiques dans les villes en 1882.....	XXV
XII. Le typhus dans les années de 1872—1882	XXVI
XIII. La fièvre typhoïde dans les années de 1872—1882	XXVI
XIV. Nombre des cas de fièvre typhoïde par 1000 habitants.....	XXVII
XV. Liste des districts civils, où la fièvre typhoïde a été prédominante	XXVIII
XVI. La fièvre cérébrospinale dans les préfectures	XXIX
XVII. Décès pendant les couches et par la fièvre puerpérale dans les diocèses	XXX
XVIII. Décès pendant les couches dans les préfectures	XXXI
XIX. Causes des décès pendant les couches, décès après des opérations obstétricales	XXXII
XX. Femmes mortes pendant les couches sans être délivrées	XXXII
XXI. Nombre des cas de la scarlatina par 1000 habitants.....	XXXIII
XXII. Maladies catarrhales.....	XXXIV
XXIII. Nombre des cas de la pneumonie par 1000 habitants	XXXV
XXIV. Cas de syphilis et de gonorrhée traités en dehors des hôpitaux	XXXVI
XXV. Cas nouveaux de gonorrhée dans les hôpitaux	XXXVII
XXV. Tableau des lépreux pendant les années de 1856—1882.....	XXXVII
XXVII. Les lépreux dans les hospices	XXXVIII

Tableau.	Page.
XXVIII. Tableau des lépreux dans les campagnes en 1882	XXXVIII
XXIX. Liste des cas traités des maladies chroniques	XL
XXX. Mortalité par la phthisie par 1000 habitants et relativement aux autres causes de décès	XLI
XXXI. Mortalité par la phthisie dans les diocèses et dans les préfectures dans les années de 1880—1882	XLII
XXXII. Décès causés par les maladies cancéreuses en 1882	XLIV
XXXIII. Nombre des aliénés, entretenus aux frais des communes départementales, par districts civils médicaux	XLVIII
XXXIV. Nombre des aliénés entretenus aux frais des communes départementales. Déboursements approximatifs des mêmes communes pour l'entretien de ces aliénés et pour l'administration médicale en général	L
XXXV. Opérations chirurgicales en 1882	LII
XXXVI. Opérations obstétricales faites par les médecins en 1882.	LVIII
XXXVII. Résultat des opérations obstétricales pour les mères et pour les enfants	LIX
XXXVIII. Résultat des accouchements: a) par forceps, b) par versio, c) par extraction, d) résultat d'accouchements prématurés artificiels pour les mères et pour les enfants, e) des perforations et f) des embryotomies — d'après les indications différentes	LX
XXXIX. Jumeaux, nés après des opérations obstétricales sur tous les deux	LXIII
XL. Causes des décès les plus fréquentes	LXIV
XLI. Vaccination dans le royaume	LXIV
XLII. Naissances et décès dans le royaume	LXV
XLIII. Nombre des naissances et des décès dans les villes et dans les campagnes	LXVI
XLIV. Nombre des décès dans le royaume dans les années de 1873—1882	LXVIII
XLV. Décès totaux et décès causés par les maladies connues dans les préfectures et dans les districts civils médicaux	LXX
XLVI. Liste des actes médicaux forenses	LXXII
XLVII. Des pharmacies et de leur personnel	LXXIV
XLVIII. La syphilis dans les hôpitaux en 1882	LXXVIII
XLIX. Mouvements des aliénés dans les hôpitaux en 1882	LXXX
L. Mouvements des malades dans les hôpitaux en 1882	LXXXII
LI. Maladies dans les hôpitaux en 1882	LXXXVI
LII. Causes de décès en 1882 par préfectures	XC
LIII. Causes de décès en 1882 par sexe et par âge	C
LIV. Causes de décès dans les villes en 1882	CVIII
LV. Cas des maladies épidémiques par districts civils médicaux et par mois	CXVI

B. Beretninger

for de enkelte civile Overøvrighedsdistrikter.

I. Christiania By

med et Fladeindhold af 0,1286 Kvadratmil havde den 31te December 1881 en Folkemængde af 122036 Indbyggere, hvilken ved den af Sundhedskommissionen foranstaltede Tælling 31te December 1882 viste sig at være stegen til 122424 Indbyggere.

Sundhedstilstanden var mindre tilfredsstillende; Antallet af epidemiske Sygdomme var temmelig betydeligt, og af disse var næstefter de katarrhalske og gastriske Sygdomme Kighoste den almindeligst udbredte. Typhoidfeber optraadte adskillig hyppigere end i Aaret forud, ligesaa, om end i mindre Grad, Skarlagensfeber. Mæslingeepidemien fra foregaaende Aar aftog hurtig fra Februar Maaned og var ophørt ved Aarets Udgang. Børnekopper kom ved Smitte fra Udlandet og spredte sig noget, dog ikke betydelig. Lungebetændelse forekom meget sjeldnere end i det foregaaende Aar.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde efter de af det statistiske Centralbureau udgivne Tabeller over Folkemængdens Bevægelse 2547 eller 20.8 pro mille af Byens virkelige Middelbefolkning i Aaret (122230), beregnet efter Sundhedskommissionens Tællinger.

Dødeligheden i Byens 12 Menigheder.

Menigheder.	Folkemængde den 31te Decbr. 1882.	Døde i 1882.	Dødeligheds- forhold pro mille.
Vor Frelzers	8 775	134	15.27
Jakobs	9 944	210	21.12
Trefoldigheds	23 542	336	14.23
Johannes	8 306	147	17.70
Gamle Akers	9 270	172	18.15
Paulus	12 890	267	20.71
Grønlands	12 881	333	25.85
Oslo	9 154	242	26.44
Kampens	8 465	232	27.47
Petrus	6 430	187	29.08
Sagenes	6 415	163	25.41
Uranienborgs	6 352	74	11.65
Tilsammen	122 424	2 497	20.39

Til Sundhedskommissionen er indkommen Opgave over 2497 Dødsfald, for de fleste med angiven Dødsårsag. Disse Dødsfalds Fordeling paa Byens 12 Menigheder vil sees af foranstaaende Tabel, hvor Dødelighedsforholdene i Menighederne ere beregnede efter Folkemængden ved Aarets Udgang.

Af disse 2 497 Dødsfald indtraf i:

Januar.....	241	Juli.....	220
Februar.....	213	August.....	283
Marts.....	233	September.....	179
April.....	244	Oktober.....	177
Mai.....	176	November.....	171
Juni.....	172	December.....	188

Til Oversigt over de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende Tabel, der er udarbejdet efter de til Sundhedskommissionen fra Byens Læger og Sygehuse indsendte maanedlige Lister.

Exanthematisk Typhus forekom i Mai hos en 40aarig, omreisende Handelsmand, der var smittet i en af Oplandsbygderne; han indlagdes paa Lazaret, hvor han døde.

Af Typhoidfeber kendes ialt 358 Tilfælde og 21 Dødsfald. Deraf vare imidlertid 7 indlagte i Sygehus (5 i Rigshospitalet, 2 i Ankerløkkens Lazaret) direkte fra de omliggende Landdistrikter eller fra Skibe, der vare hjemkomne med syge Sømænd, og 6 Tilfælde, der tilhørte en og samme Familie, og som først efter gjennemgaaet Rekonvalescens bleve anmeldte som sandsynlige Typhoidfebertilfælde. I de første 5 Maaneder af Aaret anmeldtes der kun faa, spredte Tilfælde; men fra Juni Maaned optraadte Sygdommen temmelig hyppig, især i enkelte af de nye Bydele. I Løbet af kortere Tid angrebes i 39 Huse paa Kampen 91, fra et Hus (Bøgaden 13) anmeldtes 12, fra et andet 6 Tilfælde. I 22 Huse paa Rodeløkken angrebes 28 Individuer. Ialt anmeldtes fra de nye Bydele 151 Tilfælde. I den ældre By indtraf 200 Tilfælde, som kom til Sundhedskommissionens Kundskab. Aarsagerne til de mere spredte Tilfælde i den ældre By kunne ikke i sin Almindelighed angives, da de vistnok vare af meget forskjellig Natur. For Kampens Vedkommende oplystes det, at en Typhoidfeberpatient i længere Tid havde henligget i Hjemmet uden at være bleven anmeldt. Fra denne og maaske et Par importerede Tilfælde syntes Epidemien at være forplantet til Flere, og den spredte sig senere, maaske væsentlig ved Drikkevand, idet en gammel Brønd, som benyttedes hertil, havde Tilløb fra smittede Huse. Det viste sig ogsaa at private, tildels ogsaa offentlige Vandledningskummer vare stærkt forurensede. Ved disse Kummer vadskedes blandt andet de Syges Linned; Vandledningsrørene, som førte gennem de saaledes af Urenlighed fyldte Kummer, vare forsynede med Aabning til Udslipning af det i Røret tilbageblevne Vand (de saakaldte frostfri eller selv-tømmende Tappekraner); gennem denne Aabning, hænder det oftere ved Tapningen, at det grumsede Vand fra Kummen stiger op i Røret og forurenser Drikkevandet.

Af de 351 Angrebne vare 63 Gutter og 58 Piger under 15 Aar, 108 voxne Mænd og 122 voxne Kvinder.

Af Barselfeber anmeldtes 28 Tilfælde hvoraf 4 endte dødeligt. Desuden døde 6 Kvinder af andre Sygdomme paa Barselseng. 4 Jordemødre havde hver 3 Tilfælde i sin Praktik, de øvrige Tilfælde vare alle fordelte paa forskellige.

Børnekopper. De første Tilfælde i Februar og Marts skyldtes Smitteimport fra Hamburg, hvor en Sømænd var gaaet ombord i et paa Christiania farende Dampskib, uagtet han vidste, at han led af Børnekopper. Da Sygdommen næste Morgen opdagedes, sendtes han strax iland, men havde dog, efter hvad der senere fandtes ud, smittet to Ombordværende, en Tjener og en kvindelig Passager, der

Tabel No. I.

	Hele Aaret.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behand- lede.	Døde ¹⁾												
Exanthematisk Typhus	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	²⁾ 351	23	4	11	1	2	21	37	36	58	87	60	23	11
Barsefeber	28	4	1	5	-	4	1	-	3	2	4	3	1	4
Børnekopper	³⁾ 70	7	-	3	26	24	17	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	268	-	21	14	30	19	28	27	-	10	21	12	34	52
Skarlagensfeber	308	18	51	18	24	16	13	16	18	30	39	28	30	25
Mæslinger	891	123	577	132	38	36	43	25	13	14	5	4	4	-
Rosen	78	5	10	6	4	6	6	4	2	10	8	5	8	9
Kighoste	1543	89	87	86	115	82	75	106	204	240	170	160	145	73
Diphtherisk Svælgbetændelse	56	14	5	1	2	6	2	7	4	3	5	6	7	8
Strubehoste	42	47	-	3	8	2	1	2	1	1	5	10	4	5
Kusma	439	-	-	-	2	11	21	25	16	13	10	33	91	217
Akut Katarrh i Luftveiene og Bronchit	11163	244	1279	1734	1485	1213	642	374	354	335	624	906	933	1284
Katarrhalsk og follikulær Angina	2071	1	174	208	198	192	120	98	102	105	147	209	238	280
Lungebetændelse	593	112	70	66	76	94	67	34	19	13	30	30	38	56
Katarrhalsk Lungebetændelse	360	59	55	66	58	61	18	12	13	17	12	9	22	17
Gigtfeber	286	-	22	31	26	25	20	32	12	12	20	22	26	38
Koldfeber	18	-	1	-	3	4	3	-	-	1	-	2	3	1
Akut Diarrhoe	6329	⁴⁾ 311	262	257	270	209	278	384	957	1850	954	371	290	247
Cholera nostras														
Blodgang														
Tilsammen	24897	1058	2619	2641	2366	2006	1378	1183	1754	2714	2141	1871	1897	2327

Christiania By 1882.

¹⁾ Efter de til Sundhedskommissionen indkomne Dødsanmeldelser. ²⁾ Desuden indlagdes 7 i Sygehus direkte fra de omliggende Landdistrikter. ³⁾ Desuden indtraf 3 Tilfælde, som først blev erkjendte, efterat Sygdommen var afløben, og derfor ikke vare blevne anmeldte. Paa Lazaretet. indtoges tillige 4 fra de omliggende Landdistrikter (3 fra østre Aker og 1 fra Ullensaker), hvilke vare smittede i Christiania. ⁴⁾ Heri medregnet 54 Dødsfald af Gastro-enteritis acuta.

begge gennemgik Sygdommen i Christiania uden at tilkalde Læge. Fra disse bragtes Smitten til 13 Personer, der bleve indlagte paa Lazaret indtil 17 Marts, hvormed Epidemien antoges standset. Et Tilfælde, der senere viste sig at være kommen fra samme Smittekilde, var imidlertid overseet. Det var hos et lidet Barn, hvor Sygdommen antoges at være Mæslinger og først erkjendtes kort før Døden, der indtraf i Hjemmet. Paa Grund af særlig ugunstige Vilkaar, baade hvad selve Huset (Grændsegaden 1) som det angrebne Barns Familieforhold angik, fik Smitten rask Udbredning, og fra 28 Marts til 1 April indlagdes paa Lazaret 17 Personer, som næsten alle vare smittede fra dette Hus. Mod Epidemiens Slutning optraadte nogle spredte Tilfælde, hvor Smittekilden ikke kunde paavises; da flere af disse vare hos Bryggearbeidere eller Fiskere, er det ikke usandsynligt, at de enten skyldes ny Import ved Smitte fra Fartøier eller Smitte fra Personer, der vare saa let angrebne, at de ikke observeredes.

Et af disse Tilfælde fremkaldte en Epidemi blandt 12 Individder, væsentlig boende i Ruseløkveien. Under hele Epidemien er der anmeldt 77 Koppetilfælde i Christiania; deraf er 73 behandlede paa Lazaret, 1 indlagdes først efter Døden for at begraves derfra, og 3 observeredes først, da Sygdommen var over, idet de havde smittet Andre. 4 af de Indlagte kom fra de nærmeste Landdistrikter. Af de Angrebne vare 62 Voxne og 15 Børn, hvoraf 1 Voxen og 12 Børn vare uvaccinerede; af disse 13 døde 4 Børn. Af de 64 Vaccinerede døde 3.

Af Lazaretets Betjening smittedes Budet. For at begrænske Epidemien indlagdes Koppepatienterne, saa snart deres Sygdom var observeret, og desuden interneredes deres Familie, saa der tilsammen paa Interneringslokalet og Koppe-lazaretet indlagdes 115 Personer. Den for Epidemien ansatte Læge opgiver at have vaccineret og revaccineret tilsammen 3—4000 Personer.

En udførligere Beretning om Epidemiens Gang af Epidemilægen Cand. med. I. N. Brun findes i «Beretning om Folkemængde og Sundhedsforholdene i Christiania i 1882», udgiven af Christiania Sundhedskommissionen. Christiania 1883. Side XXVI—XXXII.

Skarlagensfeber forekom noget hyppigere end Aaret forud. Der er ialt anmeldt 308 Tilfælde og 18 Dødsfald. Fra November 1878 har en egen Epidemilæge været ansat for denne Sygdom, og efter hans Opgave stiller Resultatet af Behandlingen af denne Sygdom sig, som følgende Tabel udviser.

Tabel No. III.	Behandlede i Privathuse.			Behandlede i Tostruplekkens Lazaret.			Procentforhold mellem Angrebne og paa Lazaretet Behandlede.	Procentforhold mellem det samlede Antal Angrebne og Døde.
	Angrebne.	Døde.	Døde af 100 Angrebne.	Angrebne.	Døde.	Døde af 100 Angrebne.		
1879	126	13	10.3	117	17	14.5	48.12	12.3
1880	76	10	13.1	91	6	6.6	54.49	9.6
1881	78	12	15.4	179	8	4.5	69.65	7.8
1882	113	11	9.7	195	7	3.6	63.31	5.8
Tilsammen 1879—1882	393	46	11.7	582	¹⁾ 38	6.5	59.69	8.6

¹⁾ Af de 38 Individder, der døde paa Lazaretet, havde 7 Nyresygdom ved Indkomsten, og 1 døde 2 Timer efter Indlæggelsen.

Et ikke saalidet Antal af lettere Angrebne, der ellers vilde have undgaaet Opmærksomheden, er blevet anmeldt paa Grund af den særegne Agtpaagivenhed, som Epidemilægens Virksomhed medfører. Om Skarlagensfeberens Optræden i Christiania fra 1825—1882 findes udførligere Beretning i den forannævnte Beretning om Folkemængde og Sundhedsforhold i Christiania i 1882.

Mæslinger optraadte som en Fortsættelse af Epidemien fra Slutningen af forrige Aar; denne havde allerede naaet sit Høidepunkt i December 1881 og aftog hurtig i Januar og Februar, men holdt sig dog udover med mere og mindre spredte Tilfælde. Den var imidlertid ophørt inden Aarets Udgang. Fra Epidemiens Begyndelse i 1881 er der ialt i 1881 og 1882 anmeldt 6343 Tilfælde og 248 Dødsfald, hvad der giver en Dødelighedsprocent for denne Epidemi af 3.95. Om Mæslingernes Optræden i Christiania fra 1825—1882 henvises til den forannævnte Beretning om Folkemængde og Sundhedsforholdene i Christiania i 1882.

Af **Kighoste** anmeldtes 1543 Tilfælde med 89 Dødsfald, i 1881 anmeldtes 523 Tilfælde og 59 Dødsfald og i 1880: 1487 Tilfælde med 115 Dødsfald.

Diphtherisk Svælgbetændelse. De fleste Tilfælde forekom enkeltvis spredt udover hele Byen. De indtrufne 14 Dødsfald vare alle hos Børn under 10 Aar. Børn, i hvis Hjem der var Sygdomstilfælde af Diphtherit, skulde efter Sundhedskommissionens Bestemmelse negtes Adgang til Skoler, Asylr o. l.

Den **katarrhalske Lungebetændelse, Bronchit og Angina** optraadte med et langt større Antal Tilfælde end i de foregaaende Aar.

Lungebetændelse forekom sjældnere, der anmeldtes 593 Tilfælde og 112 Dødsfald mod 892 Tilfælde og 151 Dødsfald Aaret forud.

Akut Diarrhoe og Cholera nostras forekom hyppigere end Aaret forud. Dødeligheden af Sygdomme i Tarmkanalen i det første Leveaar, især blandt de uægte Børn, viser sig temmelig betydelig, som nedenstaaende Tabel, der omfatter forskellige Dødsarsager i de 5 første Leveaar, udviser.

	Antal Dødsfald						Af 100 Dødsfald skyldtes					
	under 1 Aar.		i 2det og 3die Aar.		i 4de og 5te Aar.		under 1 Aar.		i 2det og 3die Aar.		i 4de og 5te Aar.	
	Uægtefødt.	Ægtefødt.	Uægtefødt.	Ægtefødt.	Uægtefødt.	Ægtefødt.	Uægtefødt.	Ægtefødt.	Uægtefødt.	Ægtefødt.	Uægtefødt.	Ægtefødt.
Af Sygdomme i Tarmkanalen (Diarrhoe, Cholera nostras, Gastroenteritis acuta et chron.)	78	165	10	47	-	5	38.42	20.94	19.61	14.11	-	4.63
- Sygdomme i Aandedrætsorganerne (Bronchit, krupøs og katarrhalsk Lungebetændelse, Tæring)	47	184	15	96	1	22	23.15	30.82	29.41	28.83	14.20	20.37
- medfødt Svaghed	30	70	-	3	-	1	14.78	11.73	-	0.90	-	0.93
- Kramper	14	44	1	9	-	1	6.90	7.37	1.96	2.70	-	0.93
- Syphilis	11	2	2	2	-	-	5.42	0.33	3.92	0.60	-	-
- Kighoste, Strubehoste, Diphtherit, Børnekopper, Skarlagensfeber, Mæslinger	9	69	20	101	6	48	4.43	11.57	39.22	30.33	85.71	44.44
- Rachit og Scrophulose	-	9	2	8	-	3	-	1.51	3.92	2.40	-	2.78
- andre Sygdomme	9	43	1	66	-	28	4.43	7.20	1.96	19.82	-	25.93
- ukjendt Dødsarsag	5	11	-	1	-	-	2.46	1.84	-	0.30	-	-
Tilsammen	203	597	51	333	7	108						

Liste over væsentlig chroniske Sygdomme¹⁾.

	Til- fælde.	Døds- fald ²⁾ .	Behandlede af		Behandlede af	
			Børn under 15 Aar.		Voxne over 15 Aar.	
			Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.
Chronisk Rheumatisme	243	3	2	4	115	122
Fnat	53	-	9	11	25	8
Skurv	2	-	-	-	1	1
Kjertelsyge	353	5	160	164	12	17
Rachit	52	19	30	22	-	-
Simpel Meningit	76	76	40	31	4	1
Tuberkuløs —	76	76	37	26	6	7
Svindst	403	³⁾ 386	27	27	160	189
Kræft	49	⁴⁾ 86	-	1	15	33
Vatersot og Morbus Brightii	60	⁵⁾ 57	2	6	24	28
Blegsot og Anæmi	1391	⁶⁾ 6	31	91	143	1126
Menstruationsuordener	271	-	-	1	-	270
Kardialgi og chronisk Gastrit	1116	5	30	51	430	605
Ormesygdomme	139	-	57	46	8	28
Drankersygdomme	19	⁷⁾ 3	-	-	19	-

¹⁾ Fattiglægerne Opgaver ikke medregnede. ²⁾ Dødsfaldene anførte efter de til Sundhedskommissionen af Lægerne opgivne Dødsaaarsager. ³⁾ 15.6 pCt. af samtlige af Sygdom forårsagede Dødsfald (2475) og 27.2 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. ⁴⁾ 3.5 pCt. af samtlige Dødsfald. ⁵⁾ Hydrops 1, Ascites 1, Morbus Brightii 55. ⁶⁾ Anæmia 1, Anæmia pernicioza 5. ⁷⁾ Alcoholismus 3.

Veneriske Sygdomme. Efter de til Sundhedskommissionen indsendte Opgave fra Lægerne og fra Sygehusene kom af veneriske Sygdomme hver Maaned under Behandling følgende Antal Tilfælde.

De af Byens Læger anmeldte Tilfælde af veneriske Sygdomme.

	Blennorrhagiske Tilfælde.					Ikke inficerende Chancker.					Nye Tilfælde af Syphilis.					Hereditær Syphilis.				
	Md.		Kv.		Sum.	Md.		Kv.		Sum.	Md.		Kv.		Sum.	Md.		Kv.		Sum.
	Voxne.	Børn.	Voxne.	Børn.		Voxne.	Børn.	Voxne.	Børn.		Voxne.	Børn.	Voxne.	Børn.		Voxne.	Børn.	Voxne.	Børn.	
Januar	75	-	4	-	79	52	-	2	-	54	24	2	5	-	31	-	1	-	2	3
Februar	97	-	4	-	101	61	-	2	-	63	19	-	6	-	25	-	2	1	-	3
Marts	101	-	2	2	105	63	1	2	-	66	17	2	9	1	29	-	1	-	1	2
April	85	-	1	-	86	45	-	1	-	46	25	-	7	-	32	-	1	-	1	2
Mai	92	-	1	-	93	45	-	1	-	46	14	-	5	1	20	-	-	-	-	-
Juni	80	-	2	-	82	39	-	2	-	41	11	6	8	1	26	-	-	-	1	1
Juli	110	-	2	-	112	42	-	-	-	42	15	1	6	4	26	-	2	-	-	2
August	77	-	4	-	81	38	-	2	-	40	9	-	4	1	14	-	1	-	-	1
September	88	-	5	-	93	44	-	-	-	44	14	-	2	-	16	-	-	-	-	-
Oktober	104	1	-	-	105	42	-	1	-	43	16	1	16	1	34	-	-	-	3	3
November	90	-	5	-	95	36	-	-	-	36	7	-	4	-	11	-	2	1	1	4
December	88	3	3	-	94	22	-	-	-	22	11	1	4	-	16	-	1	-	-	1
Sum	1087	4	33	2	1126	529	1	13	-	543	182	13	76	9	280	-	11	2	9	22

De fra Sygehusene anmeldte Tilfælde af veneriske Sygdomme.

	Blennorrhagiske Tilfælde.					Ikke inficerende Chanker.					Nye Tilfælde af Syphilis.					Hereditær Syphilis.				
	Md.		Kv.		Sum.	Md.		Kv.		Sum.	Md.		Kv.		Sum.	Md.		Kv.		Sum.
	Voxne.	Børn.	Voxne.	Børn.		Voxne.	Børn.	Voxne.	Børn.		Voxne.	Børn.	Voxne.	Børn.		Voxne.	Børn.	Voxne.	Børn.	
Januar	5	-	12	-	17	13	-	8	-	21	14	-	12	-	26	-	-	-	5	5
Februar	4	-	9	-	13	5	-	8	-	13	11	7	2	-	20	-	1	-	-	1
Marts	1	-	2	-	3	5	-	17	-	22	7	-	12	-	19	-	-	-	-	-
April	1	-	11	-	12	3	-	6	-	9	7	-	12	-	19	-	-	-	-	-
Mai	3	-	17	-	20	4	-	11	-	15	2	-	4	-	6	-	-	-	-	-
Juni	5	-	5	-	10	4	-	12	-	16	14	3	10	1	28	-	-	-	-	-
Juli	4	-	8	-	12	6	-	10	-	16	8	-	14	1	23	1	1	-	1	3
August	11	-	6	-	17	1	-	8	-	9	6	1	10	2	19	-	-	-	1	1
September	1	-	4	-	5	1	-	15	-	16	5	-	3	-	8	-	3	-	2	5
Oktober	4	-	11	-	15	3	-	7	-	10	10	-	9	-	17	-	2	-	2	4
November	3	-	14	-	17	1	-	7	-	8	11	-	7	-	20	-	2	-	-	2
December	7	-	12	-	19	4	-	5	-	9	7	-	4	-	11	-	-	-	1	1
Sum	49	-	111	-	160	50	-	114	-	164	102	11	99	4	216	1	9	-	12	22

Ved den tvungne **Visitation af de Prostituerede** paa Bordel boende Fruentimmer, der visiteres 2 Gange ugentlig, udførtes i det hele 3075 Visitationer, iberegnet 36, der foretoges paa Politikammeret udenfor de sædvanlige Visitationsdage. De paa Bordel boende Prostitueredes Antal var ved Aarets Begyndelse 44; i Aarets Løb tilkom ingen nye og fragik 11, ved Aarets Slutning saaledes 33. Indlæggelse af disse Kvinder paa Sygehus skede 37 Gange, hvoraf 14 for blennorrhagiske, 11 for lokale og 3 for konstitutionelle syphilitiske Affektioner samt 9 for andre Sygdomme. Der forekom saaledes 1 Indlæggelse paa hver 83.11 Undersøgelse. Ved de tvungne Visitationer af prostituerede privat boende Fruentimmer, der visiteres 2 Gange ugentlig dels i Lokalerne i Pipervikens Politistation og Arbeidsanstalten dels paa Politikammeret i Møllergaden, udførtes tilsammen 610 Visitationer. Disse Kvinders Antal var ved Aarets Begyndelse 14, ved Aarets Slutning kun 4. Der fandtes ved Visitationerne 14 Sygdomstilfælde, hvoraf 3 blennorrhagiske, 4 lokale og ingen konstitutionelle syphilitiske Affektioner. Der forekom saaledes 1 Sygdomstilfælde paa hver 43.6 Undersøgelse. De privatboende puellæ publicæ, som visiteres paa Politikammeret i Møllergaden 1 Gang ugentlig, vare ved Aarets Begyndelse 76, ved Aarets Udgang 84. Der blev foretaget 3682 Undersøgelser, Sygdomstilfældenes Antal var 164, hvoraf 68 blennorrhagiske, 69 lokale og 11 konstitutionelle syphilitiske Affektioner. Der forekom saaledes 1 Sygdomstilfælde paa hver 22.5 Undersøgelse.

Af hemmeligt Prostituerede fremmødte efter særskilt Indkaldelse ialt 387 Kvinder. Antallet af Visitationer af denne Klasse var 1037, og Sygdomstilfældenes samlede Antal var 179, hvoraf 42 blennorrhagiske, 55 lokale og 70 konstitutionelle syphilitiske Affektioner. Der forekom saaledes 1 Sygdomstilfælde paa hver 5.8 Undersøgelse.

Chroniske Sygdomme. Listen giver en Oversigt over en Del i Lægerens private Praxis behandlede, væsentlig chroniske Sygdomme efter de til Stadsfysikatet indsendte Beretninger. (Se Side 6).

Sindssyge. Som Byen tilhørende udsattes for Fattigvæsenets Regning 64 sindssyge Mænd og 87 Kvinder. Ved Aarets Udgang var disse udsatte Sindssyges Antal 61 Mænd 84 Kvinder.

Paa **Fødselsstiftelsen** var Sundhedstilstanden god. Der indkom ialt 321 Kvinder hvoraf 18 lede af gynækologiske Tilfælde. Af Fødende indkom 303. Fødslerne Antal var 289, idet Nogle udgik igjen uden at føde.

Af de 289 Fødende vare 172 første Gang fødende, 117 havde født før. Af Fødslerne foregik 277 ved Svangerskabsterminens Udløb, 12 før samme (heraf 2 Aborter). 283 vare enkelte Fødsler, 6 Tvillingsfødsler. Af de enkelte Fødsler vare:

163: 1ste Issefødsel.	1: 2den enkelt Fodfødsel.
100: 2den —	3: 1ste dobbelt Fodfødsel.
7: 1ste Sædefødsel.	1: 2den —
3: 2den —	1: 2den Ansigtfødsel.
2: 1ste enkelt Fodfødsel.	2: Aborter.

Forholdet ved Tvillingsfødslerne var følgende:

Fødsel.	1ste Tvilling.	2den Tvilling.
No. 1	1ste Issefødsel.	1ste enkelt Fodfødsel.
- 2	1ste —	1ste Issefødsel.
- 3	1ste Sædefødsel.	1ste Sædefødsel.
- 4	1ste Issefødsel.	1ste Issefødsel.
- 5	2den —	2den enkelt Fodfødsel (Nedhentning af Fod og Udtrækning).
- 6	2den Sædefødsel.	1ste enkelt Fodfødsel.

Paa Stiftelsen døde 2 Kvinder, begge af Barselkrampe; den ene fødte dødfødte Tvillinger og døde 11 Timer efter Fødselen; den anden forløstes med Tang med heldigt Udfald for Barnet, hun døde 4 Dage efter Fødselen.

Af Børnene vare 24 dødfødte, desuden 2 Aborter. Blandt de Dødfødte var 6 Gange Fosteret macereret, i 3 Tilfælde havde Moderen havt Syphilis, i 2 Tilfælde var der forliggende Efterbyrd hos Moderen, i et Tilfælde var Fosteret anencephal. 3 Børn døde i 1ste Døgn og 4 Børn efter 1ste Døgn.

Fra den i Forbindelse med Fødselsstiftelsen værende Jordemoderskole udeksamineredes 32 Elever, nemlig fra:

Akershus	Amt.....2	Lister og Mandals	Amt.....4
Smaalønenes	—.....1	Søndre Bergenhus	—.....1
Buskeruds	—.....4	Romsdals	—.....2
Jarlsberg og Laurv.	—.....1	Søndre Trondhjems	—.....1
Hedemarkens	—.....2	Nordre —	—.....4
Christians	—.....2	Nordlands	—.....2
Bratsbergs	—.....2	Tromsø	—.....2
Nedenæs	—.....1	Finmarkens	—.....1

Af **obstetriciske Operationer** foretoges ialt 142. Heraf udførtes paa Fødselsstiftelsen 14 Tangforløsninger; 12 indicerede ved langsom Fødsel og utilstrækkelige Veer, Mødre og Børn ilive; 1 ved Barselkrampe, Moderen døde, Barnet ilive; 1 ved Bækkensneverhed, Moder og Barn ilive; 1 Vending ved forliggende Efterbyrd, Moder og Barn ilive. 4 Udtrækninger ved Sædeleie, 1 Gang ved forliggende Efterbyrd, Moder og Barn ilive; 2 Gange ved Barselkrampe, i det ene Tilfælde døde Moderen af Barselkrampe og begge Tvillinger vare dødfødte, i det andet Tilfælde med heldigt Udfald for Moder og Barn. Nedhentning af Fod og Udtrækning foretoges 3 Gange; 1 Gang ved kyphotisk Bækket, Moderen ilive, Barnet dødfødt; 2 Gange af 2den Tvilling, i begge Tilfælde heldigt Udfald for Mødre og Børn.

Udtrækning ved 1ste Fodfødsel foretoges 2 Gange; Mødrene ilive, et Barn dødfødt, det andet ilive. Partus præmaturus artificialis foretoges 3 Gange ved Bækkensneverhed med gunstigt Udfald for Mødre og Børn.

Obstetriciske Operationer udenfor Fødselstiftelsen.

Christiania By. 1882.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.				Udtrækning.				Forløsning af Efterbyrd.	
	Mødre.		Børn.		Mødre.		Børn.		Mødre.		Børn.		Mødre.	
	lev.	døde.	lev.	dødf.	lev.	døde.	lev.	dødf.	lev.	døde.	lev.	dødf.	lev.	døde.
Utilstrækkelige Veer, langsom Fødsel .	53	-	51	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitisk Bækken	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	7	-	6	1	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Placenta prævia	-	-	-	-	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-
Fremfald af Moderskeden og Livmoderhalsen	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stort Foster	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ansigtsleie	1	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Skjævt Isseleie	2	-	2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Isseleie med Panden fortil	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	6	-	4	2	-	-	-	-	-	-
Bækkenendeleie	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	¹⁾ 6	-	-	-
Fodleie	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Tvillinger i Kollision	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-
Tilbageholdelse eller Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	-
Tilsammen	69	-	64	5	13	-	6	7	8	-	10	-	18	-
	69		69		13		13		8		10		18	

¹⁾ 1 Gang begge Tvillinger.

Desuden udførtes 2 Perforationer, en Gang ved Ansigtsleie og Bækkensneverhed og en Gang ved Bækkensneverhed alene: begge Mødre forbleve ilive.

(Forts.) Dødsaaarsag.	Sum.	Deraf ere:		i 1ste Maaned.		i 2den og 3die Maaned		i 4de, 5te og 6te Maaned		i 2det Halvaar.		i 3de Halvaar.
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
Endocarditis	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— chronica	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— maligna	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Endometritis ulcerosa	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Enteritis —	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Epilepsia	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erysipelas	5	2	3	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Febris puerperalis	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Febris typhoidea	23	8	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fractura	10	7	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Furunculosis & Carbuncul.	4	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Gangræna	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— pulmonum	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— senilis	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gastritis chronica	5	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gastroenteritis	54	31	23	2	5	3	6	6	5	11	2	-
— chronica	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hypertrophia cordis	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— prostatae	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmatemesis	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Hæmophilia	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmoptysis	5	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmorrhagia intestinalis	2	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Hepatitis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hernia incarcerata	7	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Herpes zoster	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hydrocephalus	6	2	4	-	-	-	-	-	2	2	1	-
Hydronephrosis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hydrops	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Icterus	5	2	3	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Ileus	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania	5	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Intoxicatio	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Intussusceptio intestinorum	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leucæmia	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lymphangitis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Marasmus	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Metrorrhagia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Meningitis simplex	76	44	32	-	-	2	1	2	4	10	5	1

[illegible]

K.	mellem 5-10 Aar.		mellem 10-15 Aar.		mellem 15-20 Aar.		mellem 20-30 Aar.		mellem 30-40 Aar.		mellem 40-50 Aar.		mellem 50-60 Aar.		mellem 60-70 Aar.		mellem 70-80 Aar.		mellem 80-90 Aar.		mellem 90-100 Aar.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
5	14	6	3	3	-	3	2	4	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	8	8	1	1	-	1	-	5	3	5	6	4	5	6	3	3	2	4	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	1	-	4	-	4	2	-	1	3	-	2	2	2	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1	2	1	-	-	-	-	2	1	6	6	3	1	8	4	6	6	7	4	3	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
1	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	-	2	-	1	-	-	-	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	2	-	1	-	1	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-

(Forts.) Dødsaaarsag.	Sum.	Deraf ere:		i 1ste Maaned.		i 2den og 3die Maaned.		i 4de, 5te og 6te Maaned.		i 2det Halvaar.		i og
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
Tuberculosis pulmonum	386	180	206	-	-	-	-	-	-	2	1	
— miliaris acuta	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
— alior. org.	7	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tumor cerebri	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— ovarii	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	
— uteri	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tussis convulsiva	89	36	53	-	-	1	3	6	8	10	12	1
Typhlitis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Typhus exanthematicus	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ulcus ventriculi	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Uræmia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ulcus cruris	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Variolæ	7	6	1	-	-	-	-	-	1	-	-	
Vitia org. abdominis	13	2	11	-	-	-	-	-	-	-	-	
— — cerebri	13	6	7	-	-	1	-	-	-	-	-	
— — conformationis	3	1	2	1	2	-	-	-	-	-	-	
— — cordis	65	19	46	-	-	-	-	-	-	-	-	
— — medullæ spinalis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Volvulus	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Vulnus dialaceratum	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tilsammen	2497	1238	1259	95	77	79	83	86	98	148	134	20

1 Gang foretoges Perforation paa sidstkommende Hoved, efterat der paa Grund af Bækkensneverhed var gjort Udtrækning paa begge Fødder, Moderen ilive; 2 Gangs Forløsning af Efterbyrd, en Gang ved Tilbageholdelse og en Gang ved Blødning, Mødrene ilive.

Udenfor Fødselsstiftelsen er af Læger udført de paa foregaaende Tabel (se Side 9) anførte obstetriciske Operationer med Angivelse af Indikationer og Udfald.

Antallet af **Fødte og Døde** var ifølge Opgaver fra det statistiske Centralbureau om Folkemængdens Bevægelse i Aaret 1882:

	Fødte.	Døde				Død- fødte.	Omkomne.	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Barsel- seng.		ved ulykke- lige Hæn- delser.	ved Selv- mord.
Christiania Stadsfysikat	4357	2547	836	21	10	191	31	11

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842.

Overskuddet af Fødte over Døde udgjør saaledes 1810 og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 58.4.

K.	mellem 5-10 Aar.		mellem 10-15 Aar.		mellem 15-20 Aar.		mellem 20-30 Aar.		mellem 30-40 Aar.		mellem 40-50 Aar.		mellem 50-60 Aar.		mellem 60-70 Aar.		mellem 70-80 Aar.		mellem 80-90 Aar.		mellem 90-100 Aar.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
3	2	8	4	12	11	16	41	50	47	44	22	28	21	20	13	12	4	3	1	1	-	-
-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	-	2	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	2	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	3	-	6	-	1	-	-	-	-
1	-	-	-	1	-	1	-	-	2	-	1	-	-	1	2	2	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	2	-	1	2	-	1	2	4	1	5	4	5	4	8	4	11	1	7	-	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
65	55	40	22	30	24	33	70	84	86	83	67	64	96	91	89	87	40	74	27	28	1	7

Til Oplysning om **Dødsaaarsagerne** hidsættes foranstaaende Tabel, sammen-
 dragen af de til Sundhedskommissionen fra Lægerne indsendte Dødsanmeldelser.
 De hyppigst opgivne Dødsaaarsager have været: Svindsot 386, akut Diarrhoe.
 Cholera nostras, Gastroenteritis (tilsammen 304), akut og kapillær Bronchit 244,
 simpel og tuberkuløs Hjernebetændelse og Krampe i Børnealderen (tilsammen 223),
 Mæslinger 123, Lungebetændelse 112, medfødt Svaghed 99, Kighoste 89, Kræft
 og Sarkom (tilsammen 88).

Fattigsygepleien. Af Bylægerne ere i de 7 Distrikter, hvori Byen er
 inddelt, ialt behandlede 7109 fattige Syge : 1381 Gutter, 1555 Pigebørn, 1416
 voxne Mænd, 2757 voxne Kvinder, af disse indlagdes 66 Gutter, 69 Pigebørn,
 214 voxne Mænd og 260 voxne Kvinder paa Sygehus efter forudgaaet Behandling
 i Hjemmet. Uden saadan foregaaende Behandling indlagdes 558: 59 Gutter, 34
 Pigebørn, 250 voxne Mænd og 215 voxne Kvinder. Af de i Hjemmet behandlede
 Syge døde: 126 Gutter, 127 Pigebørn, 73 voxne Mænd og 81 voxne Kvinder,
 ialt 307, hvad der giver en Dødsprocent af 4.3 af de tilsammen behandlede
 Syge.

I **Sundhedskommissionen** afholdtes 40 Møder. 955 Sager ere blevne
 journaliserede og tagne under Behandling. Blandt disse Sager vare 122 Bygnings-
 anmeldelser og 111 Anmeldelser over sanitære Misligheder, der fra Bylægerne
 ere blevne oversendte Sundhedskommissionen til Behandling. Ved Sundheds-
 kommissionens dyrlægekyndige Assistent blev beslaglagt eller negtet Salg af 67

Kjør, 21 Kalve, 3 Heste, 94 Faar og 21 Svin dels paa Grund af Sygdom, dels fordi Varen af andre Grunde var utjenlig til Menneskeføde.

I Beretning om Folkemængde og Sundhedstilstand i Christiania 1882 gives en udførligen Redegjørelse for Sundhedskommissionens Forhandlinger.

Den **offentlige Vaccination** udførtes af Stadsfysikus med Bistand af Bylægerne og den under Koppepidemien specielt ansatte Koppelæge. Jordmodereleverne undervistes som sædvanligt. Ialt vaccineredes 2720 Børn. Desuden revaccineredes et større Antal Individer, og Koppelægen antager, at han har revaccineret mellem 3 à 4000. Til 153 Rekvirenter (udenbys) forsendtes 332 Rør med Vaccinelymf.

Af **retsmedicinske Forretninger** udførtes i 1882: 17 Syns- og Obduktionsforretninger.

Sygehusene. I Byen er 4 Sygehuse, nemlig Rigshospitalet og det dermed i Forbindelse staaende Børnehospital samt Fødselsstiftelse, Kristiania Bys Sygehus med Underafdelinger, Christiania Garnisonssygehus og Diakonissehuset. Desuden havde Byen foruden Ankerløkkens Lazaret og Kvarantænelazaretet paa Hovedøen 3 Lazareter for epidemiske smitsomme Sygdomme. Af Sindssygeasyler findes Oslo Asyl og Christiania Bys Sindssygeasyl. Indenfor Bygrænsen ligger ogsaa Akers Sygehus.

Akershus Fæstnings Strafanstalt. Middeltal af Fanger 285. Epidemiske Sygdomme af større Betydning ere ikke forekomne. 3 Tilfælde af Sindssygdom forekom og foranledigede 2 Indlæggelser paa Asyl, medens det tredje endte dødelig ved tilstødende Lungebetændelse, det eneste Dødsfald, der indtraf i Strafanstalten. Paa Sygestuerne behandledes 31 Fanger for betydeligere Sygdomstilfælde. Sygedagenes Antal var 1000 eller gjennemsnitlig 32,3 paa hver Syg. Antal Syge af det samlede Fangeantal var 7,3 pCt., af det daglige Gjennemsnitstal 2,7 pCt.. Sygekost har været tilstaaet i 962 Dage. Udenfor Sygestuerne er der forekommet 171 lettere Sygdomstilfælde, 40,3 pCt. af det samlede Fangeantal. Fuldstændig eller delvis Arbeidsfrihed har for disse lettere Tilfældes Skyld været tilstaaet Fanger i 75 Dage. Udgifterne ved Sygebehandlingen udgjorde Kr. 2 446,39, hvoraf til Medicin Kr. 876,32. 292 Fanger veiedes og havde en Gjennemsnitsvægt af 67,25 Kg. 139 Fanger eller 47,5 pCt. havde tiltaget i Vægt (med tilsammen 485,5 Kg.); 114 eller 39 pCt. havde aftaget i Vægt (med tilsammen 273 Kg.) og hos 39 Fanger eller 13,5 pCt. var ingen Forandring indtraadt. De almindeligste Sygdomme vare: Kardialgi, Katarrh, Øienbetændelse, Diarrhoe, Rheumatisme, Gastrit og Dyspepsi.

Tugthuset. Det daglige Middelbelæg var 236. I August Maaned overflyttedes Mandsfangerne til Akershus Strafanstalt, hvorefter Belægget udelukkende bestod af Kvindefanger. Foruden et Par Tilfælde af Typhoidfeber, der isoleredes, er ikke forekommet smitsomme Sygdomme. For betydeligere Sygdomme behandledes paa Sygestuerne 58 Kvinder, hvoraf 2 døde, den ene af Livmoderkræft, den anden af Debilitet og Blærekatarrh. Sygedagenes Antal var 1828 eller 31,5 gjennemsnitlig paa hver Syg. Antal Syge af det samlede Fangeantal var 17 pCt. og af det daglige Gjennemsnitstal 5 pCt. Sygekost har været tilstaaet i 1828 Dage. Udenfor Sygestuerne ere behandlede 171 lettere Sygdomstilfælde, 28,6 pCt. af det samlede Fangeantal af Mænd, 47,2 pCt. af Kvindefangerne. Fuldstændig eller delvis Arbeidsfrihed har været tilstaaet Fanger, der behandledes for lettere Sygdomstilfælde, i 278 Dage. Udgifterne ved Sygepleien udgjorde Kr. 1339,32, hvori er medregnet Kr. 468,04 til Sygevogtersken. Medicinaludgiften udgjorde Kr. 736,30.

Af de veiede 248 Fanger havde 94 eller 38 pCt. tiltaget i Vægt (med tilsammen 241 Kg.), medens 135 eller 54,5 pCt. havde aftaget i Vægt (med tilsammen 429 Kg.), og hos 19 Fanger eller 7,5 pCt. var ingen Forandring indtraadt.

Bodsfængslet. Det daglige Middelbelæg var 209,2. Epidemiske eller smitsomme Sygdomme forekom ikke. 4 Tilfælde af sygelig Forstemning foranledigede i 3 Tilfælde Overflyttelse til Fællesanstalt, medens det fjerde endte med Helbredelse. Paa Sygeafdelingen behandledes 34 Fanger for alvorligere Sygdomstilfælde, hvoraf 1 endte dødelig ved Lungetæring. Sygedagenes Antal var 234 eller 6,9 paa hver Syg. Antal Syge af det samlede Fangeantal udgjorde 7,4 pCt., af det daglige Gjennemsnitsantal 0,6 pCt. Udenfor Sygeafdelingen er behandlet 412 lettere Sygdomstilfælde, 89,8 pCt. af det samlede Fangeantal. Fuldstændig eller delvis Arbeidsfrihed har været tilstaaet i 122 Dage for disse lettere Sygdomstilfælde. Sygekost har været tilstaaet i 960. Udgifterne ved Sygebehandlingens udgjorde Kr. 885,58, hvoraf til Medicin Kr. 762,21. Inden de forskjellige Aldre har efternævnte Procentantal Fanger vundet eller tabt i Vægt eller havt uforandret Vægt.

Vægttabel for Bodsfængslet 1882.

Alder.	Vundet i Vægt. pCt.	Tabt i Vægt. pCt.	Uforandret Vægt. pCt.
18—25 Aar	53.8	44.0	2.1
25—35 —	57.3	37.1	5.6
over 35 —	46.1	53.8	-

De hyppigst forekommende Sygdomme vare: Kardialgi, Katarrh, Øienbetændelse, Diarrhoe, Rheumatisme, Dyspepsi.

Af Betjeningen kom i Akershus Strafanstalt 12, i Tugthuset 13 og i Bodsfængslet 35 under Behandling.

I **Arbeidsanstalten** har det daglige Middeltal af Lemmer været 222, deraf 177 Mænd og 45 Kvinder; det daglige Middeltal af Sygmeldte og for Arbejde aldeles eller delvis fritagne vare 9 Mænd og 3,6 Kvinder. Sygedagenes Antal var tilsammen 4582, hvoraf for Mænd 3396 og for Kvinder 1286. I Aarets Løb indlagdes 5 paa Rigshospitalet, 31 paa Byens Sygehus og 1 paa Epidemilazaret. Indlæggelse foretoges i 14 Tilfælde for Syphilis, i 9 Tilfælde for Lungebetændelse. 1 Dødsfald af Lungebetændelse indtraf i Aarets Løb.

De hyppigste Sygdomme vare Diarrhoe 48, Kardialgi 31, Katarrh 17, Gonorrhoe 14, Stød og Forvridning 12, Lumbago og Ischias 11, Syphilis 10, Blodfattigdom 9. Anstaltens Udgifter til Medicin og Sygerekvisita udgjorde Kr. 1599,19.

I det **orthopædiske Institut** har der efter Opgave af Bestyreren, Dr. Tidemand, været behandlet 47 Tilfælde (46 Personer) — 2 af Mandkjøn, 45 af Kvindekjøn, hvoraf 39 ere nye tilkomne, 8 tilbageliggende fra forrige Aar. Udgaaede ere 33 og tilbageliggende ved Aarets Udgang 14.

Behandlingens Udfald for de Udgaaede var for 12 god Bedring, 5 ret god Bedring, 6 nogen Bedring, 6 uforandret Tilstand; 4 bleve borte og undersøgtes ikke ved Kurens Slutning. Af de 33 Udgaaede havde 19 benyttet hel Kur, 12 halv Kur og 2 fjerdedels Kur.

I **Kristiania Badeanstalt** toges 28 137 Karbad og 545 Styrtebad.

Om Byens 10 **Apotheker** se den almindelige Beretning.

Medicinalpersonalet. Ifølge den officielle Fortegnelse over Læger (1883) vare 119 Læger bosatte i Kristiania, hvoraf 40 antoges ikke at praktisere. Distriktslægen i Aker bor ogsaa i Kristiania. Tandlægenes Antal var 21, Jordemødrenes 45, hvoraf 8 antoges ikke at praktisere.

II. Akershus Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Debr. 1875.	Antal Læger ¹⁾ .	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatører.
Amtet		40.58	97 550	29	33	30
1. Aker		8.49	28 838	²⁾ 10	8	9
	Aker	3.60	12 077	3	4	5
	Asker	0.81	3 670	2	1	1
	Bærum	1.45	5 735	2	1	1
	Nittedal	1.51	2 480	1	1	1
	Skedsmo	1.12	4 876	1	1	1
2. Ullensaker		15.94	34 156	8	11	11
	Ullensaker	1.88	6 255	3	2	2
	Sorø	0.80	2 712	-	1	1
	Gjerdrum	0.66	1 743	-	1	1
	Nannestad	2.47	4 119	1	1	1
	Næs	4.74	8 516	1	2	2
	Eidsvold	2.63	7 460	2	2	2
	Hurdalen	2.08	2 193	1	1	1
	Feiring	0.68	1 158	-	1	1
3. Høland		9.70	14 850	2	7	7
	Høland	5.20	6 000	1	3	3
	Urskog	2.78	4 533	1	2	3
	Fet	1.74	4 317	-	2	1
4. Follo		6.448	19 706	9	7	3
	Drøbak, Kjøbstad	0.006	2 047	3	1	-
	Hølen, Ladested	-	266	-	1	-
	Son	-	748	1	-	-
	Hvisten	-	156	-	-	-
	Vestby	1.056	3 078	1	-	-
	Kraakstad	1.180	3 110	1	1	1
	Enebakk	1.990	3 930	1	1	1
	Aas	0.820	2 733	2	1	-
	Fron	0.659	1 893	-	1	-
	Næsodden	0.728	1 745	-	1	1

¹⁾ Ved Distriktslægens Bopæl er her ligesom for de øvrige Amter Herredet udhævet med spærrede Typer. ²⁾ Distriktslægen bor i Christiania.

Sundhedstilstanden opgives som tilfredsstillende. Af epidemiske Sygdomme optraadte især Mæslinger almindelig udbredt; diphtherisk Svælgbetændelse og Typhoidfeber forekom hyppigere end Aaret forud, ligesom Børnekopper optraadte i et Par Distrikter som lokale Epidemier. Kighoste og Lungebetændelse vare sjældnere end i det foregaaende Aar.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1710 eller 17.3 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte.

Typhoidfeber optraadte i Akers Distrikt dels med sporadiske Tilfælde dels paa enkelte Steder som Husepidemier med 4—5 Angrebne i Huset. Smitten maatte i flere Tilfælde antages paadraget i Christiania. Af de Syge i Akers Herred (18) indlagdes 10 paa Rigshospitalet i Christiania. Som Aarsag til 4 Tilfælde i Eidsvold, der ere opførte som Typhoidfeber, antager Distriktslægen Forurensning af Drikkevandet, der toges fra en 10 Alen dyb Brønd, der laa i Nærheden af et stort, paa den bare Jord optømt Grisehus, saa at Urin og Ekrementer fra Grisene umiddelbart opsugedes af Jorden og naturlig lededes til denne. Sygdomstilmeldene optraadte, efterat denne Brønd var tagen i Brug. Sygdomsbilledet lignede ganske den almindelige Typhoidfebers. Nogen Isolation foretoges ikke, og mange Mennesker udenfra færdedes i Familien, uden at Nogen blev angreben af Sygdommen paa en Vaagekone nær, for hvem Sygdommen maa antages begrundet i de samme Momenter som for Familien forøvrigt. (N. W. Thoresen). Til Hølands Distrikt, hvor Sygdommen optraadte paa 5 forskellige Steder i Distriktets 3 Herreder, indbragtes Sygdom til et Sted ved et sygt Barn fra Christiania, paa 2 andre Steder ved Smitte fra Lillestrømmen i Skedsmo.

Børnekopper. Tilfældene i Akers Distrikt kunde alle føres tilbage til Smitte fra Christiania; de fleste indlagdes paa Lazaret sammesteds. Til Ullensaker bragtes Smitten ved en Mand, der havde overnattet i et koppesmittet Hus i Christiania. Han var let angreben, bedredes snart og bragte, da hans Sygdom ikke blev anmeldt, ved Besøg Sygdommen videre. Den standsedes snart ved Befolkningens Frygt for Smitte, der gjorde sig saa stærkt gjældende, at det havde sine Vanskeligheder at faa begravet de af Sygdommen Døde, og til Hjælp ved Begravelsen maatte langvejs fra hentes Folk, der før havde gennemgaaet Sygdommen. Til Follo Distrikt bragtes Sygdommen ved en fra London kommende Sømand, der blev syg efter Hjemkomsten og smittede Familie og Naboer, hvorfra igjen Smitten bragtes videre.

Skarlagensfeber optraadte kun sporadisk.

Mæslinger, der var begyndt i sidste Kvartal Aaret forud, udbredte sig epidemisk over hele Amtet i langt større Udstrækning, end de paa Sygelisten opførte Antal Tilfælde udvise, da der paa Grund af Sygdommens milde Forløb kun lidet søgtes Lægehjælp. Distriktslægen i Aker oplyser saaledes, at foruden de af ham behandlede Tilfælde, anmeldte 2 Skolelærere i Aker 124 Tilfælde (52 af Mandkøn, 72 af Kvindkøn, deraf 6 Voxne), og fra en Skolekreds i Bærum anmeldtes 177 Tilfælde (81 Gutter, 83 Pigeboern, 6 Mænd og 7 Kvinder). Disse Tilfælde ere ikke medtagne i Listen over de epidemiske Sygdomme. Ved Aarets Slutning var Sygdommen ophørt næsten overalt.

Kighoste var i det Hele aftaget. Den optraadte sjældnere og mere sporadisk i Akers Distrikt, fra enkelte Herreder i Ullensakers Distrikt — Hurdalen Nannestad, Næs — opgives den som ikke lidet udbredt samtidig med Mæslingerne.

Diphtherisk Svælgbetændelse. Som Smittekilder, hvorfra Sygdommen antages overført, opgives fra Akers Distrikt Fredrikstad og Christiania; i Eidsvold stode nogle Tilfælde i Forbindelse med Syge i forrige Aar; i en mindre Epidemi i Næs viste Sygdommen Tilbøielighed til at angribe Struben. I Høland og Urskog vedvarede den fra December Aaret forud udover i Januar og Februar dette Aar; en i December 1881 i Enebakk optraadt Epidemi udbredte sig over en større Del af Herredet og en Del af det tilstødende Ski Sogn. Sygdommen optraadte her meget ondartet (af 34 behandlede Angrebne døde 11): den standsede i April Maaned.

I Akershus Amt anmeldte

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Typhoidfeber	78	12	78	1	4	2	1	2	2	9	8	6
Barselfeber	28	4	28	4	3	1	2	4	3	1	-	1
Børnekopper	81	10	81	-	-	13	39	29	-	-	-	-
Vandkopper	52	-	52	1	1	7	6	5	4	8	11	6
Skarlagensfeber	27	1	27	1	1	-	2	-	3	9	1	2
Mæslinger	893	39	893	310	248	120	109	23	26	25	19	9
Rosen	67	3	65	5	6	9	9	8	5	1	2	2
Kighoste	173	5	173	14	17	18	18	5	11	10	10	14
Diphtherisk Svælgbetænd.	167	40	166	29	22	35	16	18	5	3	7	14
Strubehoste	45	26	45	7	9	10	5	3	-	2	-	1
Kusma	21	-	21	-	-	1	2	-	-	5	-	1
Akut Katarrh	1701	30	1701	177	214	204	188	186	157	101	94	67
Bronchit og Angina												
Lungebetændelse	411	63	411	44	54	61	69	47	21	18	3	11
Pleurit	93	6	91	14	10	8	6	9	5	5	6	3
Gigtfeber	76	1	76	4	7	6	9	9	6	5	6	2
Koldfeber	5	-	5	-	-	1	1	-	-	1	-	1
Diarrhoe (akut)	516	20	492	36	39	28	23	25	33	54	74	79
Cholera nostras												
Blodgang	11	2	11	2	-	3	-	-	-	-	5	1
Tilsammen	4445	262	4416	649	635	527	505	373	281	257	246	220

Lungebetændelse forekom sjældnere end Aaret forud. Distriktslægen i Ullensaker gjør opmærksom paa, at Vinteren var meget mild og saagodtsom fri for nogen vedvarende, med kolde Vinde forenet lav Temperatur.

Blodgang. I et dødelig endende Tilfælde havde den Syge — en Pige paa 9 Aar — erhvervet Sygdommen i Malmø; fra hende smittedes Moderen.

Svindot. Cand. med. Quisling omtaler et Tilfælde, hvor en fra en sund Familie nedstammende Hustru, der selv altid før havde været frisk, rimeligvis fik sin Sygdom fra den af Lungetuberkulose døde Ægtefælle. For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindot 16 pCt. af samtlige kjendte Dødsaaarsager (825) og 23,4 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindot i Forhold til de nævnte Dødsaaarsager henholdsvis 7,4 pCt og 16,3 pCt.; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 10,5 pCt. og 23,9 pCt.

Tilfælde af Arsenikforgiftning. En 32 Aar gammel Kvægrogter havde i Forbindelse med Amtsyrlægen hver Oktober siden 1879 udført Arsenikvadske af en større Kvægbesætning, og hver Gang havde han regelmæssig faa Dage efter Vadsningen (4—5—6 Dage) faaet et acnelignende Udslet paa Hænder, Hals og

epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.							
					1		2		3		4	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Aker.		Ullensaker.		Høland.		Follo.	
					Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
10	20	13	78	12	52	6	6	1	16	3	4	2
3	5	1	28	4	13	1	9	2	2	1	4	-
-	-	-	81	10	5	1	33	8	-	-	43	1
2	-	1	52	-	16	-	27	-	4	-	5	-
5	1	2	27	1	20	-	6	1	1	-	-	-
-	-	4	893	39	320	15	346	19	144	3	83	2
5	6	7	67	3	30	3	21	-	4	-	12	-
24	16	16	173	5	79	4	51	-	2	-	41	1
3	9	5	167	40	16	5	53	12	44	8	54	15
1	2	5	45	26	17	9	17	14	4	-	7	3
1	1	10	21	-	13	-	6	-	2	-	-	-
89	130	94	1701	30	638	15	672	10	168	-	223	5
16	37	30	411	63	133	23	160	22	24	5	94	13
7	10	8	93	6	19	2	46	-	16	1	12	3
7	8	7	76	1	13	1	36	-	12	-	15	-
-	-	1	5	-	3	-	1	-	-	-	1	-
37	32	32	516	20	232	15	147	3	71	-	66	2
-	-	-	11	2	2	1	-	-	-	-	9	1
210	277	236	4445	262	1621	101	1637	92	514	21	673	48

Hoved ledsaget af katarrhalsk Konjunktivit. Sygdommen har desuden været forbunden med Haaraaffald, Hovedpine og almindeligt Ildebefindende. Udslettet har vist sig haardnakket og kun veget efter længere Tids Behandling med Tjæremidler. Høsten 1882 deltog han ikke i Vadskningen og kom ikke i Berøring med Kreaturerne førend 2 Dage efter, men var dog i Fjøsset saavel under som Dagen efter Vadskningen. Alligevel optraadte den 5te Dag efter Forretningen fuldstændig samme Sygdomsbillede som før, naar undtages, at Hænderne ikke angrebes. Sygdommen skyldes saaledes formentlig Arsenikforgiftning og ikke alene lokal Hudirritation. Dyrlægen har oplyst, at den benyttede Arsenikopløsning havde ca. $\frac{1}{2}$ pCt. Styrke, og at der til hvert Kreatur anvendtes 1 Liter. (Quisling).

Obstetriciske Operationer. Foruden de i Tabellen opførte Operationer udførtes: 1 Kephalotripsi ved misdannet Bækken og efter 3 Døgns Fødselsarbejde; Konen døde. 1 Exvisceration efter forudgaaet Tangforløsning af Hovedet ved Barselkrampe og for stort Foster. Inden Forløsningen var skeet, havde Konen havt 51 Anfald af Krampe og efter Forløsningsen 18 Anfald, hvorunder hun henlaa bevidstløs til den 3die Dag efter Forløsningsen, da hun igjen

Liste over væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.							
								1		2		3		4	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		Aker.		Ullensaker.		Høland.		Follo.	
								Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	413	-	3	4	230	176	16	123	-	110	-	126	-	54	-
Fnat.	37	-	15	11	3	2	4	3	-	26	-	2	-	6	-
Skurv	8	-	4	1	2	1	6	2	-	1	-	3	-	2	-
Kjertelsyge	251	7	88	104	24	35	15	98	4	93	2	40	1	20	-
Rachit	85	3	47	38	-	-	9	27	2	14	-	35	-	9	1
Simpel Meningit	28	17	9	9	4	5	9	5	5	11	6	6	4	6	2
Tuberkuløs Meningit	19	19	14	4	-	1	9	14	14	3	3	-	-	2	2
Svindstot	289	132	13	37	86	125	20	93	43	92	42	34	20	60	25
Kræft	108	1) 65	-	-	55	53	20	35	15	43	29	12	10	18	11
Vatersot og Morbus Brightii	90	2) 26	8	7	45	30	18	26	10	36	8	7	3	21	5
Blegsot og Anæmi	907	3	26	119	45	716	20	271	-	496	3	77	-	63	-
Menstruationsuordener	165	-	-	-	-	165	14	56	-	65	-	28	-	16	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1439	14	66	98	642	624	20	472	1	726	11	83	2	158	-
Ormesygdomme	157	-	49	66	17	25	17	46	-	75	-	24	-	12	-
Drankersygdomme	8	1	-	-	8	-	7	1	-	2	-	2	-	3	1
Struma	6	-	-	1	-	5	1	6	-	-	-	-	-	-	-

¹⁾ Kræft (Cancer) 64, Sarcom 1. ²⁾ Morbus Brightii 20, Vatersot 6.

Veneriske Sygdomme.

Sygdomsform.	Tils. Behandlde.	Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.				
			1	2	3	4	
			Aker.	Ullensaker.	Høland.	Follo.	
			Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Dødsfald.
Syphilis	53	1	23	10	7	13	1
Gonorrhoe	33	-	8	11	5	9	-

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager.			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Aker	314	43	101	213
Ullensaker	250	44	92	158
Høland	129	20	21	108
Follo	132	25	48	84
Bydistrikt	27	2	8	19
Landdistrikt	105	23	40	65
Akershus Amt	825	132	262	563
Deraf i Byer	27	2	8	19
— Landdistrikt	798	130	254	544

fik sin Bevidsthed. Hun kom sig daglig, saa hun endog kunde gaa oppe og deltage i Husets Sysler. Efter en Strid med sine Omgivelser, fik hun paany Krampeanfald, som endte hendes Liv omtrent 14 Dage efter Forløsningen. 1 Forløsning af Mola hydatidea ved stærke Blødninger; Konen forblev ilive.

Ialt udførtes saaledes 35 obstetriciske Operationer af Læger, deraf 9 i Akers. 8 i Ullensakers, 10 i Hølands og 8 i Follo Distrikter.

Døde paa Barselseng. I Lægernes Dødsliste meddeles Opgave for 8, hvoraf 4 døde af Barselseber, 2 af Barselkrampe, 1 af Embolia, 1 efter foretagen Kephilotripsi (Dystokia).

Obstetriciske Operationer.

Indikationer.	Tangforløsning.			Vending.			Udtrækning ved Bækkenenden.		Efterbyrdsoperation.
	Mødre.	Børn.		Mødre.	Børn.		Mødre.	Børn.	Mødre.
	levende.	lev.	dødf.	levende.	lev.	dødf.	levende.	levende.	levende.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer. langsom Fødsel	18	15	3	1	1	-	-	-	-
Bækkensneverhed	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	1	1	-	1	¹⁾ 1	-	(1)	¹⁾ 1	-
Placenta prævia og Blødning	-	-	-	1	-	²⁾ 1	-	-	-
Tverleie	-	-	-	1	-	³⁾ 1	-	-	-
Issefødsel med Panden fortil	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnor	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Omslynget Navlesnor om Fosterets Hals	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Dødt Foster	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Striktur	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Vemangel	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tilsammen	22	19	3	6	3	3		1	3
		22			6				

¹⁾ 1ste Tvilling ved Udtrækning, 2den Tvilling ved Vending. Moderen opført under Vending. ²⁾ Fosteret ikke levedygtigt. ³⁾ 2den Tvilling; 1ste Tvilling fødtes ved Naturens Hjælp.

Fødte og Døde.

Distrikt.	Fødte.	Døde.				Død- fødte ¹⁾	Omkomne.		
		ialt.	0—1 Aar.	¹⁾ i 1ste Døgn.	paa Bar- sel- seng.		ved ulykke- lige Hæn- delser.	ved Selv- mord.	ved Drab.
Aker	905	536	124	7	4	26	14	4	-
Ullensaker	955	597	80	6	6	24	10	3	1
Høland	404	230	33	2	2	8	3	-	-
Follo	514	347	50	7	3	13	10	-	-
Bydistrikt	101	52	9	3	-	3	-	-	-
Landdistrikt	413	295	41	4	3	10	10	-	-
Akershus Amt	2778	1710	287	22	15	²⁾ 71	37	7	1
Deraf i Byer	101	52	9	3	-	3	-	-	-
— Landdistrikt	2667	1658	278	19	15	68	37	7	1

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842. ²⁾ Antallet af Dødfødte udgjorde efter «Tabeller over Folkemængdens Bevægelse», udgivne af det statistiske Centralbureau, for hele Amtet 78, deraf 3 i Byerne, 75 i Landdistriktet.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1068 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 61,6.

De vigtigste Dødsaaarsager vare:

Dødsaaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Land- distrikterne.
Svindstot	132	2	130
Kræft	64	4	60
Lungebetændelse	63	1	62
Alderdomssvaghed	47	1	46
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	45	1	44
Diphtherisk Svælgbetændelse	40	2	38
Mæslinger	39	1	38
Akut Bronchit	30	2	28
Hjerneslag	29	-	29
Strubehoste	26	2	24

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Nitedal — Akers Distrikt — anføres, at disse i det Hele blandt den fattige Befolkning ere mislige. Forsen-

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds- kommis- sioner. Antal Møder.	Vaccine- rede.	Rets- medicinske Forret- ninger.
	Antal an- meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	11	1544	40	2234	10 ¹⁾
Aker	5	693	8	607	6
Ullensaker	2	444	18	852	1
Høland	2	197	4	387	2
Follo	2	210	10	388	1

¹⁾ 5 Obduktionsforretninger, 1 Synsforretning og 4 Erklæringer.

delsen af al Melk til Christiania bevirker, at det saagodtsom er umuligt for Fattigmand, navnlig Fabrikarbeideren, at skaffe Melk selv til Spædbørn og Sygebehov. Fordøielsen lider tidlig. Befolkningen i denne saavel som i andre nær Hovedstaden liggende Bygder, navnlig den fattigere Del, antages at lide ved de hyppige natlige, tildels med Drik og Svir forbundne Byreiser. (Cand. med. N. Quisling).

Badeindretninger. Grefsen Bad var i Virksomhed fra 1ste Juni til 31te August og besøgt af 266 Badegjæster. Resultatet, korrigeret ved senere indkomne Efterretninger, viste 215 (81 pCt.) helbredede og betydelig bedrede, medens 49 (19 pCt.) bleve ubetydelig bedre eller uhelbredede. De med mest Nytte behandlede Sygdomme var almindelig nervøs Svækkelse, rheumatiske og arthritiske Lidelser, Hypochondri, Hysteri, Disposition til Forkjølelse. Det samlede Antal Forpleiningsdage var 9924 eller 37,6 Dag pr. Patient. Eidsvold Bad var i Virksomhed fra 1ste Juni til 31te August. Det samlede Antal Badegjæster var 128, hvoraf 73 gennemgik Badekur. Størsteparten af de Badende led af chlorotiske og anæmiske Tilstande, ligeoverfor hvilke Kuren viste særdeles heldige Resultater. Drøbaks Badeanstalt blev om Sommeren flittig benyttet af tilreisende Fremmede.

III. Smaalenenes Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
Amtet		32.301	107 804	34	1	36	30
1. Eidsberg		10.795	23 412	5	-	9	7
	Rødenæs	2,85	2 366	1	-	2	2
	Rakkestad	3,263	5 940	1	-	2	1
	Eidsberg	1,797	5 535	2	-	2	1
	Trygstad	1,56	4 337	1	-	1	1
	Askim	0,530	2 430	-	-	1	1
	Skibtvæ	0,795	2 804	-	-	1	1
2. Moss		6.186	19 445	8	-	7	7
	Moss, Kjøbstad		5 117	5	-	2	1
	Moss Landsogn	0,455	808	-	-	-	1
	Spydeberg	1,089	2 610	1	-	1	1
	Haabøl	1,126	2 372	1	-	1	1
	Vaaler	1,053	2 747	-	-	1	1
	Raade	0,892	3 029	-	-	1	1
	Rygge	0,671	2 762	1	-	1	1
3. Sarpsborg		5.500	41 293	10	1	11	11
	Sarpsborg, Kjøbstad	0,023	3 272	4	-	2	-
	Fredrikstad	0,085	9 616	6	1	3	-
	Tune	1,309	7 037	-	-	1	-
	Varteig	0,544	1 353	-	-	1	-
	Skjeberg	1,518	4 523	-	-	1	-
	Borge	0,607	4 066	-	-	1	-
	Onsø	0,950	5 063	-	-	2	-
	Glemminge	0,381	6 363	-	-	-	-
4. Hvaløerne		9.806	13 862	¹⁾ 2	-	5	5
	Hvaløerne	0,667	2 476	-	-	1	-
	Berg	2,003	3 772	-	-	1	-
	Id	2,997	3 593	1	-	1	-
	Aremark	4,129	4 021	-	-	2	-
5. Fredrikshalds Stadslægedistrikt .	Fredrikshald, Kjøbstad	0.015	9 792	9	-	4	-

¹⁾ Distriktslægen bor i Fredrikshald.

I Smaalenenes Amt anmeldte

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for:	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.
	Behandlede.	Deraf døde.									
Typhoidfeber	115	8	115	5	12	11	12	8	3	5	9
Cerebrospinal-Meningit	3	3	3	-	-	-	1	-	-	1	-
Barsel-feber	10	5	10	1	-	1	1	1	-	1	-
Børnekopper	6	-	6	1	-	1	3	-	-	1	-
Vandkopper	122	-	120	8	27	11	4	5	6	3	4
Skarlagensfeber	41	5	41	2	-	5	3	1	2	1	-
Røde Hunde	9	-	9	-	4	1	2	-	-	-	-
Mæslinger	2604	62	2604	81	293	704	437	334	371	231	55
Rosen	150	1	150	23	9	17	14	13	14	13	6
Kighoste	218	6	218	34	29	12	5	5	6	3	13
Diphtherisk Svælgbet.	565	95	565	84	57	68	63	47	50	40	29
Strubehoste	65	49	65	10	9	12	8	1	5	5	1
Kusma	228	-	228	3	8	5	5	23	37	18	3
Akut Bronchit.	4177	84	4177	388	405	467	471	381	248	210	191
Andre katarrh. Tilfælde											
Lungebetændelse											
Pleurit.	127	6	127	11	12	16	14	14	10	9	6
Gigtfeber	112	2	112	17	10	7	14	12	4	7	4
Koldfeber	3	-	3	-	-	-	1	-	-	1	-
Diarrhoe (akut)	1681	30	1681	106	78	84	73	83	148	174	400
Cholera nostras											
Blodgang	8	2	8	-	-	-	-	-	-	6	1
Skjørbug	2	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
Tilsammen	10911	476	10908	822	1033	1525	1236	1008	941	756	743

Sundhedstilstanden var mindre tilfredsstillende, idet flere epidemiske Sygdomme, saaledes Mæslinger, diphtherisk Svælgbetændelse, Lungebetændelse og akutte gastriske Sygdomme havde temmelig stor Udbredelse. Saavel det samlede Antal af opgivne epidemiske Tilfælde som af Mæslinger og akut Diarrhoe og Cholera nostras er større end i noget af Aarene 1868—1881.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 2 009 eller 17,5 pro mille af den beregnede Middelbefolkning. De Dødes Antal var betydelig større end i det foregaende Aar saavel i Byerne som i Landdistriktet.

Typhoidfeber forekom i Eidsberg og Moss for det Meste med spredte Tilfælde. I Sarpsborg Distrikt behandledes 43 Tilfælde af Lægerne i Sarpsborg og heraf kun 3 i Sarpsborg By; 13 Tilfælde i Skjeberg stode i Forbindelse med Tilfælde fra Aaret forud. Lægerne i Fredrikstad behandlede 21 i Byen og 20

epidemiske Sygdomme.

September.	Oktober.	November.	December.	Ialt op- givne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.											
						1		2		3		4		5			
				Tilfælde.	Dødsfald.	Eidsberg.		Moss.		Sarpsborg.		Hvaløerne.		Fredriks- hald.			
						Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.		
19	15	9	7	115	8	6	-	20	1	84	4	1	1	4	2		
-	-	-	1	3	3	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-		
2	-	3	-	10	5	1	-	-	-	5	3	1	1	3	1		
-	-	-	-	6	-	-	-	1	-	4	-	-	-	1	-		
10	6	19	17	122	-	2	-	49	-	71	-	-	-	-	-		
2	2	4	19	41	5	11	1	9	1	16	3	-	-	5	-		
-	-	1	1	9	-	-	-	-	-	3	-	6	-	-	-		
38	20	22	18	2604	62	163	9	527	15	1182	18	13	2	719	18		
9	8	6	18	150	1	15	-	29	-	70	-	2	-	34	1		
25	25	30	31	218	6	66	2	8	-	106	1	3	3	35	-		
24	19	42	42	565	95	55	9	63	3	350	63	25	13	72	7		
4	2	5	3	65	49	1	-	11	8	41	31	-	-	12	10		
10	26	34	56	228	-	-	-	55	-	119	-	3	-	51	-		
236	309	415	456	4177	84	346	8	554	12	2257	38	32	9	988	17		
20	38	47	60	665	118	111	18	190	35	267	25	26	20	71	20		
10	6	9	10	127	6	35	2	36	1	27	2	2	-	27	1		
3	9	7	18	112	2	14	-	29	1	41	-	3	-	25	1		
-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	1		
246	125	88	76	1681	30	72	2	353	7	735	20	8	-	513	1		
-	-	-	1	8	2	-	-	8	2	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-		
658	610	741	835	10911	476	898	51	1946	89	5381	208	126	49	2560	79		

i Landdistrikterne Til Fredrikshald kom 4 syge Sømænd hjem fra Udlandet; de isoleredes paa Lazaret.

Børnekopper. Den Syge i Moss var en Kok paa et fra Christiania kommende Fartøj; de i Sarpsborg indtrufne Tilfælde vare blandt Besætningen paa et fra London kommende Skib; den Syge i Fredrikshald var nogle Dage forud kommen hjem fra Hamburg.

Af **Skarlagensfeber** forekom kun nogle spredte Tilfælde.

Mæslinger var Aarets mest udbredte epidemiske Sygdom. Den var udbredt over hele Amtet saavel i Byerne som Landdistrikterne. I Fredrikshald og Fredriksstad naaede Sygdommen sin Høide i Marts, i Moss og Sarpsborg i Juni.

Kighoste angives fra flere Steder som ikke lidet udbredt, men kom paa Grund af den milde Optræden sjældnere til Lægernes Behandling.

Diphtherisk Svælgbetændelse. I Eidsberg Distrikt begyndte en liden

Epidemi i Januar i Romsbogen (Annex til Rødenæs); de fleste Tilfælde forekom i Trygstad, kun nogle faa i Eidsberg og Askim, de øvrige Herreder gik fri. I Moss Distrikt forekom Sygdommen i alle Aarets Maaneder uden epidemisk Udbredning. Den var i flere Tilfælde efterfulgt af Lammelse i Svælg og Øiets Muskler. I Sarpsborg Distrikt havde Sygdommen størst Udbredning; den var i Slutningen af Aaret 1881 begyndt i Fredrikstad og Omegn. Af Fredrikstads Læger opgives 270 behandlede Tilfælde, hvoraf 139 indtraf i Byen. Lægerne i Sarpsborg behandlede 80 Tilfælde, hvoraf kun 6 i Sarpsborg By, Resten i Land distrikterne, hvor den viste sig hyppigst i Juni og Juli og optraadte ondt med stor Dødelighed. Af de anvendte Desinfektionsmidler syntes Vadsk med Sublimatopløsning (1 til 1000 Dele) at virke bedst. Det viste sig tillige at en omhyggelig og hyppig Lokalbehandling (Penslinger, Udskyllinger og Udskrabning) gav udmærket Resultat for det enkelte Individ, medens paa den anden Side forsømt eller utilstrækkelig Lægebehandling flere Gange havde afstedkommet Forværrelse og Død (H. Holmsen). I Hvaløernes Distrikt forekom de fleste Tilfælde i Id Herred paa Grænsen mod Sverige, i hvis tilgrænsende Distrikter Sygdommen ligeledes forekom. I Fredrikshald var Sygdommen forekommen hele Aaret undtagen i December med meget forskelligt Antal Angrebne i de enkelte Maaneder. 24 af de indtrufne 72 Tilfælde behandledes paa Sygehus.

Katarrhalske Tilfælde. Fra Eidsberg anføres, at der udover Vaaren forekom mange Tilfælde af Halsbetændelse (Angina tonsillaris), og at det var almindeligt, at flere Personer fik Sygdommen, naar den kom ind i et Hus (Scharffenberg).

Lungebetændelse sees at have været almindelig i de fleste Distrikter og tillige hyppigere end Aaret forud. Dødsprocenten af de Behandlede var 17,7 pCt.

Diarrhoe og Cholera nostras er optraadt med usædvanlig Hyppighed hvorimod Dødeligheden var mindre end ellers.

Svindot. For det hele Amt udgjorde Dødsprocenten af Svindot i Forhold til samtlige kjendte Dødsårsager 13,0 pCt. og til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme 22,3 pCt. For Byerne var Dødsprocenten af Svindot i Forhold til de nævnte Dødsårsager henholdsvis 11,6 pCt. og 20,2 pCt., for Land distrikterne henholdsvis 14,4 pCt. og 23,8 pCt.

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Af **obstetriciske Operationer** udførtes af Læger 37 Tangforløsninger, 9 Vendinger, 3 Udtrækninger, 4 Efterbyrdsoperationer, 3 Perforationer, 2 ved Bækkensneverhed (den ene Gang tillige efter 5 Døgns Fødselsarbejde), 1 ved langsom Fødsel, Isscleie med fremfalden pulsløs Navlesnor; alle Koner forbleve ilive. 1 Exvisceration ved forsømt Tverleie; Konen forblev ilive. Tilsammen 57 obstetriciske Operationer, hvoraf 8 i Eidsberg, 10 i Moss, 17 i Sarpsborg, 3 i Hvaløernes Distrikter og 19 i Fredrikshald.

Døde paa Barselseng. Lægerne have opgivet Dødsårsag for 7, hvoraf 5 døde af Barselfeber, 2 af Barselkrampe.

Veirliget. Fra Eidsberg Distrikt opgives Foraar og Sommer som kolde tildels regnfulde. Vaarsæden slog godt til. Heavlingen betydelig, men Poteteshøsten gav ringe Fødd. Vinteren ved Aarets Slutning sne- og stormfuld, men uden synderlig Kulde.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Fredrikstad omtales at Sands for større Renlighed, for fornuftigere Madstel og i det Hele mere sund-

Liste over forskjellige væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Fordeling paa Lægedistrikter.									
							1		2		3		4		5	
	Tilfælde.	Dødsfald.					Md.	Kv.	Md.	Kv.	Eidsberg.		Moss.		Sarpsborg.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.					Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	576	-	2	2	336	236	65	-	139	-	321	-	10	-	41	-
Fnat	55	-	12	12	14	17	7	-	10	-	20	-	2	-	16	-
Skurv	13	-	3	7	2	1	2	-	2	-	4	-	3	-	2	-
Kjertelsyge	445	8	173	194	38	40	52	1	79	-	219	5	7	-	88	2
Rachit	85	4	43	42	-	-	28	-	24	-	24	4	-	-	9	-
Simpel Meningit	33	19	6	12	9	5	11	1	3	2	11	8	4	4	4	4
Tuberkuløs Meningit	33	31	16	12	-	3	10	10	7	6	12	11	-	-	4	4
Svindst	409	150	17	15	147	210	87	30	71	27	154	45	18	18	79	30
Kræft	91	49	3	-	38	46	29	11	15	10	27	15	5	5	15	8
Vatersot og Morbus Brightii	114 ¹⁾	37	4	5	44	55	22	7	21	5	49	14	8	8	14	3
Blegsot og Anæmi	1134	-	50	174	44	864	235	-	105	-	582	-	11	-	201	-
Menstruationsuordener	175	-	-	-	-	175	41	-	35	-	42	-	4	-	53	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og																
Dyspepsi	1818	5	88	111	823	775	366	-	303	-	709	2	25	1	415	2
Ormesygdomme	134	-	53	63	10	8	11	-	20	-	54	-	9	-	40	-
Drankersygdomme	14	1	-	-	14	-	2	-	4	1	-	-	-	-	8	-
Struma	3	-	-	-	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹⁾ Vatersot 9, Morbus Brightii 28.

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

	Tils. Behandlede.	Antal Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.						
			1	2		3		4	5
			Eidsberg.	Moss.		Sarpsborg.		Hvaløerne.	Fredrikshald.
			Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	91	4	1	20	1	39	3	-	31
Gonorrhoe	125	-	10	42	-	26	-	2	45

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Eidsberg	156	30	51	105
Moss	202	27	89	113
Moss By	96	10	47	49
Landdistrikt	106	17	42	64
Sarpsborg	410	45	208	202
Sarpsborg By	56	9	21	35
Fredrikstad By	190	16	94	96
Landdistrikt	164	20	93	71
Hvaløerne	162	18	49	113
Fredrikshald	220	30	79	141
Smaalenees Amt	1150	150	476	674
Deraf i Byer	562	65	241	321
— - Landdistrikt	588	85	235	353

hedssvarende Levemaade (kortere Diegivning f. Ex.) ganske vist ere paatagelige i de senere Aar; Ædrueligheden blandt Fabrikbefolkningen har gjort store Fremskridt ved det bestaaende Samlag for Udskjænkning af Øl og Brændevin samt derværende Goodtemplarordens energiske Optræden. En dristig Kvaksalver har i flere Aar kunnet have et godt Marked der, dog aftagende. (Giebelhausen)

Badeindretninger. Moss Badehus var i Virksomhed i 87 Dage; der toges 6 040 Strømbad, 991 Karbad, 540 Douschbad, 412 Karbad med Styrte og 26 Styrtebad. Fredrikshalds Badehus var i Virksomhed fra Juni til September hver Dag og i den øvrige Del af Aaret Fredag og Lørdag. Der leveredes 2 200 varme Karbad, 2 000 kolde Styrtebad og 40 Dampbad. Thorsøkilens Bad havde samme Søgning som de foregaaende Aar. Hankø Bad og Kystsanaatorium begyndte dette Aar som egentlig Kursted. Antallet af Besøgende var

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.			Vending.				Udtrækning paa Bækkenenden.			Efterbyrdsoperation.
	Mødre.	Børn.		Mødre.		Børn.		Mødre.	Børn.		Mødre.
	levende.	lev.	dødf.	lev.	død.	lev.	dødf.	levende.	lev.	dødf.	levende.
Utilstrækkelige Veer, langsom Fødsel	27	¹⁾ 27	¹⁾ 1	1	-	1	-	1	-	1	-
Bækkensneverhed	6	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	2	²⁾ 3	-	-	³⁾ 1	-	1	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	4	-	4	-	-	-	-	-
— med fremfalden Arm	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-
Placenta prævia og Blødning	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Sædefødsel	-	-	-	-	-	-	-	⁴⁾ 2	1	1	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tilbageholdelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Tilsammen	35	33	4	8	1	8	1	3	1	2	4
		37		9		9			3		

* 1) 1 Gang begge Tvillinger, 1ste Tvilling levende, 2den Tvilling forraadnet. 2) 1 Gang begge Tvillinger. 3) Død af Barselfeber. 4) Begge Gange ved Hjælp af strump Hage.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død- fødte ¹⁾ .	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Barsel- seng.		ved ulykke- lige Hæn- delser.	ved Selv- mord.	ved Drab.
Eidsberg	634	382	64	5	2	20	11	1	1
Moss	701	358	71	7	2	9	11	3	1
Moss By	278	136	36	4	-	1	4	2	1
Landdistrikt	423	222	35	3	2	8	7	1	-
Sarpsborg	1575	795	185	11	6	27	19	3	1
Sarpsborg By	95	60	16	1	-	2	1	1	-
Fredrikstad By	378	206	55	3	1	7	4	-	-
Landdistrikt	1102	529	114	7	5	18	14	2	1
Hvaløerne	423	242	37	5	1	10	6	-	-
Fredrikshald	349	232	40	1	2	10	3	6	-
Smaalenenes Amt	3682	2009	397	29	13	²⁾ 76	50	13	3
Deraf i Byer	1100	634	147	9	3	20	12	9	1
— - Landdistrikt	2582	1375	250	20	10	56	38	4	2

¹⁾ Efter Anmeldelserne fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842. ²⁾ Antallet af Dødfødte udgjorde efter «Tabeller over Folkemængdens Bevægelse» udgivne af det statistiske Centralbureau for det hele Amt 97, deraf 25 i Byerne og 68 i Landdistrikterne.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 673 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 54,6.

De hyppigste Dødsaaarsager vare:

Dødsaaarsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Land- distrikterne.
Svindstot	150	85	65
Lungebetændelse	118	53	65
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	117	62	55
Diphtherisk Svælgbetændelse	95	36	59
Akut Bronchit, Catarrh	84	44	40
Alderdomssvaghed	64	24	40
Mæslinger	62	41	21
Strubehoste	49	31	18
Kræft	49	18	31
Hjerneslag	37	19	18

noget over 300, hvoraf 84 Patienter. Den almindelige Sundhedstilstand var meget god.

Middeltemperaturen (Luftens) ved Hankø udgjorde:

	Kl. 8 Morgen.	Kl. 2 Middag.	Kl. 8 Aften.	Minimum.	Medium.
Juli Maaned . .	17,5 ° C.	18,7 ° C.	16,6 ° C.	14,9 ° C.	16,9 ° C.
August — . .	16,8 —	19,0 —	16,6 —	14,1 —	16,6 —

Af varme Bad leveredes 1 073, hvoraf 772 Gytjebad. Af kolde Bad (Strømbad) 3 177.

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundhedskommissioner. Antal Møder.	Vaccine-rede.	Retsmedicinske Forretninger.
	Antal anmeldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	-	-	62	2987	16
Eidsberg	3	164	23	616	4
Moss	uop givet.		19	544	3
Sarpsborg	1	191	1) 8	1261	9
Hvaløerne	uop givet.		3	337	-
Fredrikshald	1	589	9	229	-

¹⁾ Desuden 5 Møder i Kvarantænekommissionen.

Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

Sygehus. I Amtet findes Amtssygehus i Fredrikstad. Moss Bys Sygehus, Fredrikstad Bys og Fredrikstad Garnisonssygehus, Fredrikshalds Bys og Fredrikstens Garnisonssygehus.

IV. Buskeruds Amt.

Lægedistriktsinddeling, Indbyggerantal, Fladeindhold, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb. 30te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
Amtet		114.02	102 186	30	2	41	20
1. Drammen		4.690	31 370	8	2	14	2
	Drammen, Kjøbstad .	0.045	18 643	8	2	9	-
	Holmsbo, Ladested . .	0.002	453	-	-	-	-
	Lier	2.479	7 022	-	-	2	-
	Røken	0.894	2 828	-	-	2	1
	Hurum	1.270	2 444	-	-	1	1

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.		Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
2. Ringerike		13.18	14 367	7	-	5	4	
	Hønefos	0.01	1 149	5	-	1	-	
	Hole	2.39	4 080	1	-	2	1	
	Norderhov	5.00	6 870	-	-	1	2	
	Aadalen	4.88	2 268	1	-	1	1	
3. Modum		17.57	25 384	7	-	9	4	
	Eker	3.85	11 690	3	-	4	2	
	Modum	4.04	7 429	3	-	3	1	
	Sigdal	9.68	6 265	1	-	2	1	
4. Næs		22.36	8 407	1	-	3	3	
	Næs	11.94	4 196	1	-	2	1	
	Gol	10.42	4 211	-	-	1	2	
5. Aal		20.91	5 880	1	-	2	2	
	Aal	20.91	3 728	1	-	1	1	
	Hol		2 150	-	-	1	1	
6. Sandsvær		10.01	11 766	4	-	5	1	
	Kongsberg	0.02	4 357	4	-	-	-	
	Sandsvær	5.57	4 717	-	-	-	-	
	Flesberg	4.42	2 692	-	-	-	-	
7. Rollag		25.30	5 012	2	-	3	4	
	Rollag	3.28	1 773	2	-	1	2	
	Nore	22.02	3 239	-	-	2	2	

Sundhedstilstanden. I Løbet af 1ste Halvaar gik der en ualmindelig udbredt Mæslingepidemi over de fleste Dele af Amtet. Men for den øvrige Del af Aaret omtales Sundhedstilstanden som meget god. Akute katarrhalske Sygdomme, Lungebetændelse og Pleurit havde omtrent samme Udbredning som i 1881, akute gastriske Sygdomme derimod noget større. Barsefeber viser det mindste Antal Tilfælde siden 1868.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1 707 eller 16,4 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (103 300).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægerne Opgaver sammendragne Tabel. (Se Tabel Side 40 og 41).

Typhoidfeber. I Løbet af de sidste 15 Aar er der kun i 1879 anmeldt et saa lidet Antal af Angrebne. Det omtales fra Drammens By, som tidligere har været stadig udsat for større Epidemier, at de strengere hygiæniske Forholdsregler synes at have virket heldig til at indskrænke Typhoidfeberen; den optraadte sporadisk og uden paavist Smitteforbindelse. I Landdistriktet derimod

bragtes Smittten ved en Person til fire forskellige Gaarde; i Forbindelse hermed anføres, at det endnu er forbundet med store Vanskeligheder at faa gennemført de nødvendige hygiæniske Regler ved smitsomme Sygdomme; paa Gaarden Ellevaag i Lier, 20 Kilometer fra Drammen, vare de Syges Udtømmelser tømte i en forbiflydende Bæk, som først temmelig langt derfra falder i Lierelven; Bækken benyttes af nedenfor boende Familier. Paa Sygehuset indlagdes 7 Tilfælde fra Landet, nemlig 4 fra Skoger, 2 fra Sande og 1 fra Eker. Paa Ringerike optraadte 11 Tilfælde i Hole Hovedsogn, hvor Sygdommen har forekommet i flere Aar, især paa og omkring Hurumgaardene samt i Nærheden af Helgelandsmoen; ogsaa i Haug var der flere milde Tilfælde, saaledes iagttoges der 4 paa Gaarden Aslaksrud. Paa en Husmandsplads i Norderhov, hvor der ved Udgangen af 1881 laa 2 Syge, angrebes i Februar endnu 2, og herfra bragtes Smitten hjem af Mandens Forældre til deres nærliggende Husmandsplads, hvor 3 angrebes i Marts og 1 døde i Mai; hos 2 af Børnene optraadte der samtidig Mæslinger med det sædvanlige Forløb. (Schjong). Sygdommen optraadte ofte spredt og paa fjerntliggende Steder uden indbyrdes Forbindelse.

Børnekopper. Ved 2 Tilfælde i Hønefos antoges Smitten importeret ved en Arbejder fra den svenske Grændse.

Mæslinger optraadte epidemisk fra Slutningen af 1881 og kulminerede efterhaanden i de enkelte Distrikter i 1ste Halvaar 1882. Fra Drammens Landdistrikt og fra Modums Distrikt anføres, at der i et stort Antal Tilfælde ikke søgtes Læge. Epidemien betegnes fra Drammens Landdistrikt og fra Sandsværs Distrikt som godartet, fra Ringerike derimod som mere ondartet. Blandt 29 Dødsfald opgives Dødsaaarsager for 27 at have været Bronchit og Lungebetændelse, for 2 Tuberkulose. Smitten angives importeret fra Christiania til flere Steder i Ringerikes Distrikt og fra Eker til Kongsberg; i Marts kom Sygdommen til Næs Distrikt. I Næs og Aals Distrikter gik Epidemien over hele Distriktet. Fra Rollag er ikke anmeldt noget Tilfælde.

Kighoste optraadte for det meste spredt, men var dog i Gol af Næs Distrikt mere almindelig i Juni efter Mæslingepidemien, ligesaa temmelig hyppig i Sandsvær og Flesberg; Antallet af Angrebne kan ikke angives, da Læge næsten aldrig søgtes. I Rollags Distrikt, hvor der viste sig enkelte Tilfælde i Opdal mod Aarets Slutning, fik den i det følgende Aar almindelig Udbredning.

Diphtherisk Svælgbetændelse. De 5 Tilfælde i Næs Distrikt optraadte hos en Familie i Gol. Fra Rollag anføres, at Distriktet stadig trues af denne Sygdom; som Regel begynder den i de Fattigeres overfyldte, mindre renlige og undertiden fugtige Huse; i kort Tid døde der 3 Børn paa en Plads i Rollag.

Lungebetændelse. Det opgivne Antal Dødsfald (126) er større end i noget af Aarene 1868—1881. Paa Gaarden Moen i Modum døde en Mand den 7de Dag i Sygdommen; umiddelbart derpaa angrebes og døde 2 Slægtninge, som havde tilseet ham, og som boede 6—8 Kilometer borte i forskellige Retninger paa hver sin Side af Elven. Paa en Plads tæt ved Moen angrebes 2 Personer og paa en nærliggende Plads «Bakken» 3 meget heftig, den ene efter den anden; en 82aarig Mand døde. Paa Træsliberiet «Embretfos» angrebes 2 Arbeidere og hos den ene af disse strax efter hans Moder og Broder, som begge døde.

Epidemisk Conjunktivit optraadte paa et Par af Drammens Skoler; paa den ene af disse angrebes i November 250 af Skolens 360 Elever.

Veneriske Sygdomme. Fra Drammen anføres, at de synes at forekomme i stigende Antal, fornemmelig paa Grund af den lette Forbindelse med Hovedstaden, men at tillige Opgaverne over disse Sygdomme ligesom over de chroniske ere for store; der havnes nemlig Erfaring for, at det samme Tilfælde har været opført paa 3—4 Lægers Maanedslister.

I Buskeruds Amt anmeldte

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Typhoidfeber	120	16	120	7	8	8	5	11	3	6	12	28
Barsalfieber	19	5	19	3	1	3	2	2	1	-	2	3
Børnekopper	3	-	3	2	-	-	-	-	1	-	-	-
Vandkopper	96	-	96	3	4	-	7	11	12	3	1	8
Skarlagensfeber	5	-	5	1	-	-	-	1	-	1	1	-
Røde Hunde	2	-	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Mæslinger	1404	39	1404	422	408	233	143	89	55	41	13	-
Rosen	189	3	188	22	16	15	17	15	23	11	11	10
Kighoste	388	18	361	41	25	30	31	27	34	22	29	26
Diphtherisk Svælgbet.	62	4	62	5	1	6	10	10	15	2	1	1
Strubehoste	31	16	31	3	3	6	1	4	3	4	-	-
Kusma	36	-	36	-	7	2	2	9	3	5	7	1
Akut Bronchit.	3538	59	3529	251	276	362	386	469	320	232	184	178
Andre katarrh. Tilfælde												
Lungebetændelse	625	103	615	50	61	95	119	103	48	15	20	20
Pleurit.	118	2	118	8	8	10	10	11	11	14	9	7
Gigtfeber	137	7	136	10	12	8	15	25	7	13	9	6
Koldfeber.	9	-	5	-	1	-	-	2	-	1	-	-
Diarrhoe (akut)	1328	31	1327	97	75	75	78	84	110	173	221	148
Cholera nostras												
Blodgang	7	-	7	-	-	1	-	-	-	2	2	1
Skjærbug	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	8121	303	8064	926	906	854	827	873	646	545	522	437

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Fordeling paa Lægedistrikterne.					
		1	2	3	5	6	7
		Drammen.	Ringerike.	Modum.	Aal.	Sandsvær.	Rollag.
		Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	89	61	7	17	1	1	2
Gonorrhoe, Urethrit	133	105	8	17	-	2	1

epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.													
					1		2		3		4		5		6		7	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Drammen.		Ring- rike.		Modum.		Næs.		Aal.		Sands- vær.		Rollag.	
					Tilf.	Df.	Tilf.	Df.	Tilf.	Df.	Tilf.	Df.	Tilf.	Df.	Tilf.	Df.	Tilf.	Df.
18	8	6	120	16	66	11	29	2	15	1	-	-	-	-	10	2	-	-
2	-	-	19	5	5	1	3	1	6	3	-	-	2	-	3	-	-	-
-	-	-	3	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	16	12	96	-	66	-	15	-	-	-	-	-	1	-	14	-	-	-
-	1	-	5	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	1408	43	555	14	414	11	133	8	108	5	12	3	186	2	-	-
8	18	22	199	4	83	1	9	1	57	1	-	-	4	-	35	-	2	1
32	29	35	400	30	61	8	106	5	167	14	28	2	3	-	32	-	3	1
7	2	2	67	9	13	2	1	-	13	-	5	1	-	-	9	1	26	5
3	3	1	36	21	11	9	11	2	2	2	4	4	-	-	7	3	1	1
-	-	-	36	-	34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
264	299	308	3552	73	2021	48	317	5	632	15	10	-	58	-	477	3	37	2
20	28	36	648	126	234	50	52	4	244	55	9	2	14	-	81	14	14	1
13	9	8	118	2	34	-	20	-	47	2	4	-	-	-	9	-	4	-
11	9	11	137	7	50	1	14	1	44	5	3	-	11	-	10	-	5	-
-	1	-	9	-	3	-	-	-	4	-	-	-	1	-	1	-	-	-
88	89	89	1331	34	766	28	72	-	207	1	5	-	18	-	243	5	20	-
-	1	-	7	-	1	-	2	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-
485	513	530	8188	370	4005	173	1070	32	1572	107	176	14	131	3	1122	30	112	11

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede væsentlig **chroniske Sygdomme** hidsættes følgende Tabel (Side 42).

Svindstot. For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindstot 15,5 pCt. af samtlige kjendte Dødsaaarsager og 22,9 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindstot i Forhold til de nævnte Dødsaaarsager henholdsvis 15,3 pCt. og 22,9 pCt.; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 15,6 pCt. og 22,9 pCt.

Fra Drammen anføres, at baade i Byen og i Lier foretages stadig Desinfektion af Sygeværelse, af Seng- og Gangklæder og Spyttkrus (Dahl).

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Sjældne Tilfælde. En i Drammen bosat Tandlæge omtaler en hos en voxen Kvinde og nogle af hendes mandlige Slægtninge iagttaget Dannelsesfeil, nemlig Mangelen af de ydre Fortænder i Overmunden og med Hjørnetænderne staaende bag de midtre Fortænder.

Af obstetriciske Operationer udførtes af Læger tilsammen 49, hvoraf

Liste over forskjellige væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt op- givne.		Børn.		Voxne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.															
							1		2		3		4		5		6		7			
	Tilfælde.	Dødsfald.					Md.	Kv.	Md.	Kv.	Drammen.		Ringe- rike.		Modum.		Næs.		Aal.		Sands- vær.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.					Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Chronisk Rheumatisme	434	-	2	1	240	189	66	-	58	-	193	-	12	-	30	-	62	-	13	-		
Fnat	97	-	18	23	18	22	27	-	1	-	64	-	-	-	-	-	1	-	4	-		
Skurv	7	-	2	1	1	1	1	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	2	-		
Kjertelsyge	350	7	122	170	16	40	136	6	70	-	115	-	5	1	21	-	1	-	2	-		
Rachit	92	1	57	32	-	2	29	-	29	-	17	1	3	-	3	-	10	-	1	-		
Simpel Meningit	24	19	8	8	-	-	15	13	4	2	4	3	1	1	-	-	-	-	-	-		
Tuberkuløs Meningit	50	44	25	19	1	2	23	21	8	5	14	13	-	-	-	-	4	4	1	1		
Svindstot	389	177	8	19	137	185	165	78	39	14	121	53	5	3	5	2	45	21	9	6		
Kræft	96	65	-	2	49	34	42	34	13	7	25	19	-	-	5	-	9	4	2	1		
Vatersot og Morbus Brightii	129 ¹⁾	35	1	4	59	59	54	13	12	1	43	11	6	3	8	1	4	4	2	2		
Blegsot og Anæmi	1271	1	47	177	69	977	542	-	177	1	386	-	9	-	64	-	89	-	4	-		
Menstruationsuordener	184	-	-	-	-	184	87	-	14	-	58	-	5	-	6	-	8	-	6	-		
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dys- pepsi	1465	7	33	53	600	716	452	2	211	-	503	1	41	2	48	2	157	-	53	-		
Ormesygdomme	127	-	48	55	9	11	61	-	7	-	46	-	-	-	-	-	13	-	-	-		
Drankersygdomme	20	4	-	-	16	1	14	2	2	-	1	-	-	-	-	-	2	2	1	-		

¹⁾ Vatersot 15, Morbus Brightii 20.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Drammen	546	78	173	373
Drammens By	380	59	127	253
Holmsbo	3	-	-	3
Landdistrikt	163	19	46	117
Ringerike	102	14	32	70
Hønefos	15	4	3	12
Landdistrikt	87	10	29	58
Modum	316	53	107	209
Næs	30	3	14	16
Aal	18	2	3	15
Sandsvær	100	21	30	70
Kongsberg	66	8	24	42
Landdistrikt	34	13	6	28
Rollag	30	6	11	19
Buskeruds Amt	1142	177	370	772
Deraf i Byer	464	71	154	310
— - Landdistriktet	678	106	216	462

Uddrag af Jordemødres Opgaver over Fødselshjelpen i 1882.

	Antal anmeldende Jordemødre. Have bistaaet ved Antal Fødsler.		Deraf opgives :							Af Børnene vare :							Antal Fødsler, hvor Læge er tilkaldt.	Tangforles- ning.	Hvorefter ud- førtes følgende Operationer.		
	Tvillingfødsler.	Isseleie.	Ansigtseie.	Tværleie.	Sædeleie.	Fodleie.	Fremfald af Navlesnor.	Dødfødte.	Ufuldbaarne.	Forraadnede.	Døde i 1ste Dogn.	Misfødsler.	Vending.	Ved skarpe Instrumenter.							
Drammens By	9	856	11	838	2	2	13	1	-	34	26	5	6	-	11	9	1	1			
Lier og Røken	4	228	5	210	3	2	5	4	1	12	2	2	2	2	-	(1)	(1)	-			
Drammens Distrikt	13	1048	16	1048	5	4	18	5	1	46	28	7	8	2	-	-	-	-			
Modums Distrikt *)	9	433	6	408	2	8	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			

¹⁾ Fra Sigdal anføres, at Hjelpekoner benyttes i omtrent det halve Antal Fødsler, og i Krødsherred i de tre Fjerdedele.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.						Vending.		Udtrækning ved Bækkenende-fødsel.		Partus præmaturus artificialis		Perforation.		Exviscera-tion.		Decapita-tion.	Efterbyrds-operation.
	Mødre.			Børn.			Mødre.	Børn.	Mødre.	Børn.	Mødre.	Børn.	Mødre.	Mødre.		Mødre.	Mødre.	
	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	uopg. Udf.	lev.	lev.	lev.	død.	lev.	død.	levende.	uopg. Udf.
Utilstrækkelige eller smerte-fulde Veer	20	¹⁾ 1	-	15	³⁾ 6	-	-	-	-	-	-	-	⁷⁾ 1	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	7	-	-	6	1	-	1	⁴⁾ 1	-	-	-	-	⁸⁾ 2	⁹⁾ 1	1	-	-	-
Blødning og Placenta prævia .	1	²⁾ 1	-	1	1	-	-	-	-	-	⁶⁾ 1	1	-	-	-	-	-	-
Ueftergivelig Modermund . . .	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ødem og Rigiditet i de ydre Fødselsdele	1	-	-	-	⁴⁾ 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	-	-	3	⁵⁾ 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forsømt Skulderleie, dekompo-neret Foster, Vending umulig .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Tilbageholdt Efterbyrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Uopgiven Indikation	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	30	2	1	24	9		4	4	1	1	1	1	2	2	1	1	1	3
	33			33									4		2			

¹⁾ Dødsarsag: besværlig Fødsel. ²⁾ Af Anæmi nogle Timer efter Fødslen. ³⁾ Deraf en 2den Tvilling, 1ste forløst ved Perforation. ⁴⁾ Tidligere afdøet. ⁵⁾ 1 tidligere afdøet. ⁶⁾ Lidende af Svindsot, 7de Gang svanger, 8de Ugemaaned, Menstruation (som sædvanlig) til Midten af Svangerskabet, fra Fosterbevægelsernes Begyndelse stærkere Blødning; afkræftet. Barnet døde et Par Timer efter. ⁷⁾ af afdøet 1ste Tvilling, se under Anm. 3. ⁸⁾ 1 død af Barselseber; 1 døde uforløst; 14de Barselseng, ostemalacisk forsnævret Bækken, Conj. 5—5½ Ctm., efter Perforation Vending og Extraktion, hvorunder den macerede Fosterhals rumperede og Moderen døde før Hovedet kunde forløses. ⁹⁾ døde uforløst under hurtig indtrædende Kollaps; 3die Gang Fødende, tidligere forløst ved Tang.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død- fødte ¹⁾	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Bar- sel- seng.		ved ulyk- kelige Hæn- delser.	Selv- mord.	Drab.
Drammen	1153	548	131	11	2	31	16	4	-
Drammen	725	352	91	4	1	21	9	3	-
Holmsbo	11	6	1	-	-	-	1	-	-
Landdistrikt	47	190	39	7	1	10	6	1	-
Ringerike	519	264	56	1	4	8	7	-	1
Hønefoss	45	29	6	-	-	1	3	-	-
Landdistrikt	474	235	50	1	4	7	4	-	1
Modum	781	431	81	5	2	16	7	2	-
Næs	224	125	25	4	-	5	2	1	-
Aal	183	84	17	1	1	10	2	-	1
Sandsvær	373	186	38	5	2	13	3	-	-
Kongsberg	153	78	20	4	1	6	-	-	-
Landdistrikt	220	108	18	1	1	7	3	-	-
Rollag	130	69	8	1	2	-	1	-	-
Buskeruds Amt	3363	1707	356	28	13	²⁾ 83	38	7	2
Deraf i Byer	934	465	118	8	2	28	13	3	-
— Landdistrikt	2429	1242	238	20	11	55	25	4	2

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842. ²⁾ Antallet af Dødfødte udgjorde efter «Tabeller over Folkemængdens Bevægelse» udgivne af det statistiske Centralbureau, for hele Amtet 105, deraf 34 i Byerne og 71 i Landdistrikterne.

De hyppigst opgivne Dødsaaarsager vare:

Dødsaaarsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		By.	Land- distrikterne.
Svindstot	177	71	106
Lungebetændelse	126	49	77
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	98	49	49
Akut Bronchit	72	39	33
Kræft	65	29	36
Alderdomssvagbed	56	14	42
Hjerneslag	51	23	28
Medfødt Svagbed	48	21	27
Chronisk Bronchit	43	13	30
Mæslinger	43	15	28

17 i Drammens, 4 i Ringerikes, 12 i Modums, 2 i Næs, 4 i Aals, 7 i Sandsvær og 3 i Rollags Distrikter. Indikationer og Udfald sees af foranstaaende Tabel.

Antallet af **Fødte** og **Døde** er angivet efter de til det statistiske Centralbureau indsendte Opgaver over Døbte og Begravede. (Se Tabel Side 45).

Døde paa Barselseng. Lægerne have opgivet Dødsarsagen for 9, nemlig: Barselfeber for 5, besværlig Forløsning for 3 (deraf 2 uforløste efter udført Perforation og Exvisceration), samt 1 af Livmoderblødning.

Veirliget. Vinteren var usædvanlig mild, og Vaaren kom tidlig; regnfuld Sommer og Høst, tidlig og streng Vinter. Poteteshøsten mislykkedes; Udbyttet forøvrig omtales fra Ringerike som godt, fra Næs som middels af Hø og Korn.

Levemaade og hygiæniske Forhold siges i Regelen at være upaa-klagelige i Drammens Landdistrikter undtagen i de bybebyggede Strandsteder, og selv paa disse, navnlig Nøsteds- og Høvigsstranden, spores nu mere Sands for Orden og Renlighed. Ønskelige Forbedringer med nye Byggearbeider ved enkelte offentlige Bygninger i Drammen hindres af økonomiske Grunde; Skattebyrderne blive mere og mere trykkende under den hyppige Standsning af Forretninger; Trælastpriser og Skibsfragter vare lave; kun Istrafiken skaffede reel Fordel. Om Vinteren, naar Isen hindrer al Skibsfart, er der Mangel paa Arbeide, og Fattigvæsenet maa da træde til med Understøttelse i udstrakt Maalestok.

Følgende Tabel giver Oversigt over Antallet af behandlede fattige Syge, Sundhedskommissionsmøder, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds- kommis- sioner. Antal Møder.	Vaccine- rede.	Rets- medicinske For- retninger.
	Antal an- meldende Læger.	Fattige Syge.			
Buskeruds Amt	12	2242	31	2249	21
Drammen ¹⁾	1	420	21	739	4
Ringerike	2	289	³⁾ 3	414	4
Modum	3	918	3	479	5
Næs	1	70	2	47	-
Aal	1	45	2	151	4
Sandsvær	3	²⁾ 453	-	285	3
Rollag	1	47	-	134	1

¹⁾ I Drammens Distrikt udføres Fattigsygepleien af 4 Læger. ²⁾ Ved Kongsberg Sølvsværk behandlede 450 Sygdomstilfælde. ³⁾ Der anføres at være holdt Møder i Hønefos. Hole og Aadalen uden Angivelse af Antallet.

Amtet har 2 faste **Sygehuse**, nemlig Amtssygehuset paa Kongsberg og Drammens Bys Sygehus. Epidemilazaretet paa Tangen i Drammen benyttedes i 3 Uger til en Koppepatient.

Badeindretninger. Ved St. Olafs Bad paa Modum behandlede 401, deraf 326 med gunstigt og 75 uden gunstigt Resultat; de enkelte Sygdomsformer ville sees af følgende Tabel:

Sygeliste for Modums Bad Sommeren 1882.

Sygdomme.	Sum.	Med gunstigt Resultat.	Uden gunstigt Resultat.
Blegsot og Blodmangel	94	88	6
Nervøsitet og almindelig Svækkelse	45	37	8
Hysteri	14	10	4
Hypochondri	10	8	2
Neuralgi	4	3	1
Cephalalgi	4	4	-
Epilepsi	2	1	1
Cardialgi	3	3	-
Parese	2	1	1
Phthisis pulmonum	101	70	¹⁾ 31
Dispositio catarrhalis	32	30	2
Asthma og chron. Bronchit	32	28	4
Laryngitis	10	8	2
Pleuritis chronica	3	2	1
Rheumatismus chronica	12	12	1
Chronisk Gastrit, Intestinal Katarrh	6	4	2
Menstruationsanomalier	6	6	-
Cystitis	2	2	-
Morbus Brightii	4	2	2
Arthritis deformans	2	-	2
Vitia organica cordis	3	-	3
Morbus Basedowi	1	-	1
Enuresis nocturna	1	1	-
Urticaria chronica	1	1	-
Angina pectoris	1	1	-
Leucæmia lienalis	1	-	1
Scrophulosis	2	2	-
Dispositio abortiva	1	1	-
Meningitis spinalis	1	1	-
Tilsammen	401	326	75

¹⁾ Deraf 2 døde.Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

V. Jarlsberg og Laurviks Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikt.	Tilsvarende Herred, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
Amtet		17.70	87 506	23	1	33	17
1. Tønsberg		6.047	40 794	9	1	15	10
	Tønsberg, Kjøbstad	0.012	4 913	4	1	33	-
	Horten, Ladested	0.019	5 302	3	-	2	-
	Aasgaardstrand —	0.001	488	-	-	1	1
	Vaale	0.645	2 515	-	-	1	1
	Borre	0.482	2 887	-	-	-	1
	Søm	0.808	5 742	-	-	1	1
	Andebu	1.34	2 651	-	-	1	1
	Stokke	0.935	5 097	1	-	2	1
	Nøtørø	0.430	5 207	-	-	1	1
	Ramnæs	1.082	3 000	-	-	1	1
	Tjøme	0.293	2 992	1	-	2	2
2. Hof		6.469	18 346	6	-	7	3
	Holmestrand, Kjøbstad	0.003	2 147	2	-	1	-
	Svelvig, Ladested	0.004	1 614	1	-	1	-
	Hof	1.038	2 109	1	-	1	-
	Laurdal	2.08	2 543	1	-	1	-
	Skoger	0.884	3 267	1	-	-	-
	Strømmen	0.425	1 206	-	-	1	1
	Sande	1.353	3 431	-	-	1	1
	Botne	0.682	1 979	-	-	1	1
3. Laurvik		5.169	28 366	8	-	11	4
	Laurvik, Kjøbstad	0.019	7 737	4	-	-	-
	Sandefjord —	-	2 307	3	-	-	-
	Sandeherred	0.89	5 934	-	-	-	-
	Tjølling	0.51	3 396	-	-	-	-
	Hedrum	2.32	3 871	-	-	-	-
	Brunlanæs	1.42	4 080	-	-	-	-
	Fredriksværn	-	1 141	1	-	-	-

Sundhedstilstanden omtales fra Tønsbergs og Laurviks Distrikter som meget god. Mæslingerne forsvandt i Sommerens Løb og optraadte ligesom Kighoste og Lungebetændelse betydelig sparsommere end i 1881. Sygeligheden holdt sig alligevel omtrent paa samme Høide som i det foregaaende Aar; især vare akutte katarrhalske og gastriske Sygdomme hyppige.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1558 eller 16.7 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte.

Typhoidfeber optraadte forholdsvis sjældent; siden 1868 findes der kun i Aarene 1881, 1877 og 1870 et lavere Antal Angrebne. Disses Fordeling inden de enkelte Distrikter var følgende:

By og Land.	Antal.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Tilfælde.	Dødsf.												
Tønsberg By.....	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
— Omegn.....	15	-	2	-	1	1	-	7	1	1	-	2	-	-
Horten.....	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
— Omegn.....	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Stokke.....	11	-	3	-	-	1	1	6	-	-	-	-	-	-
Tjøme.....	6	1	1	-	-	3	1	-	-	-	-	-	1	-
Holmestrand.....	7	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4	1	1
Hillestad Annex til Botne	2	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svelvik.....	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Hof.....	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Skoger { Kobbervikdalen	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
{ Nøste Brug ..	6	-	-	-	-	-	-	-	2	6	1	-	-	-
Drammens Omegn.....	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Laurvik.....	12	1	2	-	-	-	-	-	-	-	7	2	-	1
— Omegn.....	4	1	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Sandefjord.....	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
— Omegn.....	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Ialt	78	7	9	1	4	5	3	15	3	8	11	13	2	4

6 Sømænd (Tønsberg Omegn 3, Tjøme 2, Hillestad 1, død) vare blevne angrebne i Udlandet; en af disse smittede en yngre Broder. Paa en Gaard i Stokke angrebes 6 samtidig i Juni. Fra Skoger indlagdes 4 paa Sygehuset i Drammen for Amtskommunens Regning. I Januar importeredes 1 Tilfælde til Laurvik; siden optraadte dersteds i September en liden Epidemi paa Thorstrand, indskrænket omtrent til det samme Strøg som i tidligere Aar; paa Isolationslokalet opgives behandlet 11.

Barselfeber. Af 5 Angrebne i Stokke (Tønsbergs Distrikt) vare 3 smittede af den samme Hjelpekone.

Børnekopper. Fra 20de Februar til Mai indtraf i Sandeherrød og Sandefjord 9 Tilfælde af Børnekopper ved Smitte fra en Sømænd ombord i et fra Spanien ankommet Skib; han havde været mildt angreben, ansaa sig ved Hjemkomsten for frisk og kom iland uden at blive bemærket. I Sandefjord døde et uvaccineret Barn.

Mæslinger. Nogen betydeligere Udbredning omtales kun fra Stokke, Tjøme og fra Holmestrand med Omegn (Botne); Lægehjelp søgtes sjelden. Epidemien afsluttedes i August. Fra Laurviks Distrikt opgives intet Dødsfald af Mæslinger; men paa Sandefjord Bys Maanedslste omtales 5 Dødsfald, som antages opførte paa Aarets Dødsliste under andre mere specielle Dødsaaarsager; lige-saa omtales derfra 9 Tilfælde med 4 Dødsfald af katarrhalsk Lungebetændelse i Januar samt 8 Tilfælde i Februar foruden 5 af Bronchit, alle opstaaede hos Børn efter Mæslingerne.

Kighoste var stærkt aftagende, men omtales som epidemisk i nogle faa Dele af Tønsbergs Distrikt, saaledes i Stokke og paa Tjøme; i Hofs Distrikt i Svelvik med Omegn og i Hof, — samt i og ved Laurvik.

Af diphtherisk Svælgbetændelse angrebes i Stokke omtrent samtidig 5 Børn i nogle nærliggende Pladse og i Sem 8 Børn (5 døde) i tre Familier,

I Jarlsberg og Laurviks Amt

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for:	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Typhoidfeber	78	7	78	9	1	4	5	3	15	3	8	11
Barselfeber	37	7	37	2	3	3	6	2	4	-	2	6
Børnekopper	18	2	18	-	3	4	2	5	2	-	-	-
Vandkopper	150	-	150	3	7	29	29	18	5	11	12	8
Skarlagensfeber	19	1	19	-	3	1	1	1	2	-	-	5
Røde Hunde	10	-	10	-	-	2	2	1	1	-	2	-
Mæslinger	338	3	338	49	31	41	106	57	19	18	12	2
Rosen	98	3	98	7	6	11	10	11	11	6	8	5
Kighoste	353	7	353	61	16	25	10	26	37	25	22	19
Diphtherisk Svælgbet.	76	15	76	9	4	18	7	14	6	4	4	4
Strubehoste	33	13	33	5	3	3	7	4	1	2	2	1
Kusma	406	-	406	1	1	2	4	9	6	27	21	36
Akut Bronchit	3871	22	3770	386	451	416	455	384	249	161	191	190
Andre katarrh. Tilfælde												
Katarrh. og follik. Angina												
Lungebetændelse	648	68	648	61	102	110	109	93	33	20	15	14
Pleurit	98	2	98	8	5	8	3	11	17	10	9	7
Gigtfeber	141	1	135	14	9	14	10	18	16	9	5	7
Koldfeber	10	-	7	2	2	-	1	-	-	-	1	1
Diarrhoe (akut)	1586	26	1586	113	90	105	86	80	108	142	214	218
Cholera nostras												
Skjærbug	5	-	5	-	1	1	-	1	-	-	-	-
Tilsammen	7975	177	7865	730	738	797	853	738	532	438	528	534

¹⁾ Tilbageliggende fra 1881 i Landdistriktet.

hvoraf to boede i samme Hus. Paa Tjøme angrebes i en Familie 11 i to Nabo-huse; Smitten var bragt til det ene af disse ved en Sømand fra Onse.

Kusma optraadte meget almindelig i Tønsberg og skal ogsaa have optraadt paa nogle Steder i Landdistriktet; men da der sjelden søgtes Læge, kan der intet nærmere oplyses om dens Udbredning. I Laurvik angrebes usædvanlig mange Voxne; Metastaser til Testiklerne forekom hyppig, og hos 2 unge Piger angrebes Brystkjertelen, hos den Ene med Suppuration i hele det høire Bryst.

Lungebetændelse optraadte fremdeles hyppig; der angrebes 7.2 pro mille af Befolkningen. Dødeligheden blandt de Behandlede udgjorde 10.5 pCt.

Af **ulcerøs Endokardit** angrebes en 15 Aar gl. Pige paa en Gaard i Brunlanæs; den forløb som en voldsom Pyæmi og endte med Døden efter 4 Dages Sygdom.

Af **Miltbrandsvulst** omtales 3 Tilfælde, hvoraf 1 dødeligt, i Nærheden af Aasgaardstrand.

anmeldte epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne		Fordeling paa Lægedistrikterne.					
					1		2		3	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Tønsberg.		Hof.		Laurvik.	
					Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
13	2	4	78	7	35	1	22	4	21	2
1	4	4	40	10	28	5	3	3	9	2
-	-	2	18	2	2	1 ¹⁾	-	-	16	1
13	9	6	150	-	62	-	23	-	65	-
1	5	-	19	1	14	1	3	-	2	-
-	-	2	10	-	6	-	1	-	3	-
1	1	1	338	3	129	2	168	1	41	-
6	9	8	99	4	44	1	20	-	35	3
30	46	36	353	7	145	5	82	1	126	1
-	4	2	77	16	49	12	7	2	21	2
2	2	1	39	19	9	5	9	3	21	11
69	97	133	406	-	93	-	1	-	312	-
214	309	364	3881	32	2174	9	354	12	1353	11
18	33	40	672	92	320	46	70	12	282	34
8	4	8	99	3	50	1	15	1	34	1
7	19	7	142	2	62	1	8	-	72	1
-	-	-	10	-	8	-	1	-	1	-
241	118	71	1598	38	735	16	147	3	716	19
-	-	2	5	-	4	-	-	-	1	-
624	662	691	8034	236	3969	106	934	42	3131	88

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde sees af følgende Tabel:

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.					
			1		2		3	
			Tønsberg.		Hof.		Laurvik.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Dødsf.
Syphilis	127	2	50	1	6	71	1	
Gonorrhoe, Urethrit	199	-	89	-	14	96	-	

Liste over forskjellige væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.					
	Tilfælde.	Dødsfald.						1		2		3	
			Tønsberg.		Hof.			Laurvik.					
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.		Tilf.	Dødsf.				
Chronisk Rheumatisme	436	-	4	2	315	115	19	299	-	32	-	105	-
Fnat	54	-	9	10	15	13	13	18	-	18	-	18	-
Skurv	11	-	4	6	1	-	3	1	-	1	-	9	-
Kjertelsyge	286	1	106	141	19	18	22	131	-	50	-	105	1
Rachit	41	2	20	20	-	-	14	12	-	8	1	21	1
Simpel Meningit	16	9	3	1	4	4	8	11	6	-	-	5	3
Tuberkuløs Meningit	52	52	23	27	1	1	12	16	16	9	9	27	27
Svindot	457	153	15	20	156	198	24	205	63	61	23	191	67
Kræft	136	61	-	-	58	53	25	51	30	25	9	60	22
Vatersot og Morbus Brightii	92	19	2	4	42	32	19	44	10	18	4	30	5
Blegsot og Anæmi	1026	2	64	173	46	631	26	552	2	150	-	324	-
Menstruationsuordener	131	-	-	-	-	126	17	65	-	32	-	34	-
Kardialgi, chrønisk Gastrit og Dyspepsi	1364	2	37	51	544	706	26	739	1	249	-	376	1
Ormesygdomme	125	-	41	47	11	11	16	78	-	9	-	38	-
Drankersygdomme	21	-	-	-	18	3	9	8	-	1	-	12	-
Struma	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Tønsberg	362	63	106	256
Tønsberg	68	10	16	52
Horten	88	20	14	74
Aasgaardstrand	5	-	3	2
Landdistrikt	201	33	73	128
Hof	138	23	42	96
Holmestrand	22	3	11	11
Svelvik	18	5	5	13
Landdistrikt	98	15	26	72
Laurvik	297	67	88	209
Laurvik	165	42	41	124
Sandefjord	36	8	11	25
Landdistrikt	96	17	36	60
Jarlsberg og Laurviks Amt . .	797	153	236	561
Deraf i Byer	402	88	101	301
— - Landdistrikt	395	65	135	260

De hyppigst opgivne **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		By.	Land- distrikterne.
Svindsot	153	88	65
Lungebetændelse	92	34	58
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen tilsammen . .	72	43	29
Kræft	61	25	36
Hjertefeil	40	20	20
Diarrhoe og Cholera nostras	38	26	12
Ålderdomssvagthed	29	22	7
Akut Bronchit	26	16	10
Hjerneslag	26	13	13
Chronisk Bronchit	20	8	12

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.					Vending.			Perfora- tion.	Efter- byrdsope- ration.
	Mødre.			Børn.		Mødre.	Børn.		Mødre.	Mødre.
	lev.	død.	uopg. Udfald.	lev.	dødf.	levende.	lev.	dødf.	levende.	levende.
Utilstrækkelige eller smer- tefulde Veer	33	-	¹⁾ 34	-	-	1	¹⁾ 1	-	-	-
Bækkensneverhed	4	-	-	4	-	1	-	⁴⁾ 1	⁶⁾ 2	-
Barselkrampe	1 ²⁾	1	-	2	-	-	-	-	-	-
Blødning og Placenta prævia	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Trange ydre Fødselsdele .	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Fare for Fostrets Liv . .	4	-	-	1	3	-	-	-	-	-
Hoved med fremlig. Arm	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Forraadnet hydrocephalisk Foster	1	-	-	³⁾ 1	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	-	6	⁵⁾ 2	4	-	-
Tilbageholdt Efterbyrd . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Timeglasformig Sammen- trækning af Livmoderen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Uopgiven Indikation	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-
Tilsammen	47	1	2	45	6	8	3	5	2	4
	50			51			8			

¹⁾ Ved en Tvillingfødsel forløstes 1ste Tvilling ved Tang og 2den ved Vending, hvor Udfaldet for Moderen er anført. ²⁾ Dødsårsag: Barselkrampe. ³⁾ Med lukkede ydre Øregange, deformede Ørelapper og Atresia ani. ⁴⁾ Fosteret allerede dødt. ⁵⁾ I et Tilfælde Placenta prævia. ⁶⁾ a) I det ene Tilfælde: 5te Gang Fødende, men ved de 2de sidste Fødsler forløst ved Tang, Conjugata 7.5 Ctm., Fare for Moderen, begyndende Krampe, levende Foster i Pandeleie, Hovedet fast i øvre Aabning. b) I det andet Tilfælde: trangt rachitisk Bækken; Perforation af sidstkommende Hoved efter foregaaende Vending.

Svindсот. For det hele Amt udgjorde Dødsprocenten af Svindсот i Forhold til samtlige kjendte Dødsårsager 19.2 pCt. og til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme 27.3 pCt. For Byerne var Dødsprocenten af Svindсот i Forhold til de nævnte Dødsårsager henholdsvis 21.9 pCt. og 29.2 pCt., for Landdistrikterne 16.5 pCt. og 25.0 pCt.

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Af **obstetriciske Operationer** opgives udførte af Læger tilsammen 65 Operationer, hvoraf 17 i Tønsbergs, 7 i Hofs og 41 i Laurviks Distrikt. Indikationer og Udfald ville sees af foranstaaende Tabel.

Fra Stokke (Tønsbergs Distrikt) omtales en 36aarig 4de Gang Fødende at være død uforløst af Blødning ved Placenta prævia; ved Lægens Ankomst 1½ Time efter Døden var Modermunden omtrent 6—7 Ctm., Vandet stod.

I Lægernes Dødsliste er opgivet 18 **Dødsfald paa Barselseng**: 10 af Barselseber, 3 af Livmoderblødning (deraf 1 uforløst), 2 af Barselkrampe, 1 af Uræmi, 1 af Livmoderbristning og 1 af extrauterint Svangerskab.

Veirliget. Vinteren var mild, Sommeren og Høsten regnfuld, tidlig Sne; de sidste Maaneder af Aaret uden synderlig Kulde. Kornhøsten god; rigeligt Hø, men adskilligt udskjæmt ved Indbjergningen; af Potetes daarligt Udbytte.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død- fødte ¹⁾ .	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	i ste Døgn ¹⁾	paa Barsel- seng.		ved ulykke- lige Hæn- delser.	Selv- mord.
Tønsberg	1291	695	113	8	10	27	19	6
Tønsberg	183	86	18	1	1	4	3	2
Horten	185	90	17	1	-	3	4	1
Aasgaardstrand	9	10	2	-	-	-	-	-
Landdistrikt	914	509	76	6	9	20	12	3
Hof	630	325	54	4	6	14	6	1
Holmestrand	88	47	13	-	-	5	2	-
Svelvik	50	32	8	-	-	-	-	-
Landdistrikt	492	246	33	4	6	9	4	1
Laurvik	1070	538	110	3	2	18	10	5
Laurvik	412	180	48	1	1	4	3	5
Sandefjord	93	40	9	1	-	-	-	-
Landdistrikt	565	318	53	1	1	14	7	-
Jarlsberg og Laur- viks Amt	2991	1558	277	15	18	²⁾ 59	35	12
Deraf i Byer	1020	485	115	4	2	16	12	8
— - Landdistrikt	1971	1073	162	11	16	43	23	4

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842. ²⁾ Antallet af Dødfødte udgjorde efter «Tabeller over Folkemængdens Bevægelse», udgivne af det statistiske Centralbureau for hele Amtet 81, deraf 25 i Byerne og 56 i Landdistrikterne.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1433 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 52.1.

Følgende Tabel giver Oplysning om behandlede fattige Syge, Sundhedskommissioner og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds- kommis- sioner. Antal Møder.	Vaccine- rede.	Rets- medicinske For- retninger
	Antal an- meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	12	785	42	2652	8
Tønsberg	5	425	11	1165	2
Hof	5	207	19	598	1
Laurvik	2	153	¹⁾ 12	889	5

¹⁾ Flere i Sandefjord.

Jordemoderhjelpen. Fra Stokke anføres der, i Anledning af at 3 Barselebertilfælde vare optraadte ved Smitte fra en Hjelpekone, at Benyttelsen af Hjelpekoner er meget almindelig, og deres Antal meget stort.

Amtet har 2 **Sygehuse**, nemlig et fælles for Amtet og Tønsberg By samt Carljohansværns militære Sygehus.

Om Amtets 8 **Apotheker** se den almindelige Beretning.

Badeindretninger haves i Carljohansværn, Holmestrand og Fredriksværn. De ved Sandefjords Bad behandlede Sygdomsformer og Baderesultater ville sees af følgende Tabel:

Sygdomsformer og Baderesultater ved Sandefjords Bad.

	Antal.	Helbre- dede.	Betydelig bedrede.	Bedrede.	Uhelbre- dede.
Gigt.....	11	4	6	-	1
Rheumatismus ..	221	100	85	32	4
Neuralgi	26	6	9	7	4
Nervøsitet	75	25	33	11	6
Abdominalplethora og Hæmorrhoider	4	1	1	2	-
Scrophulose	12	2	6	2	2
Hypochondri og Hysteri.....	9	6	2	1	-
Lamheder.....	18	2	8	4	4
Dyskrasiske Ben- og Ledlidelser ..	10		6	4	-
Hudsygdomme	10	4	3	2	1
Obstruktion	17	7	4	5	1
Chronisk Katarrh.....	21	9	10	-	2
Konstitutionel Syphilis.....	53	23	21	6	3
Tilsammen	487	189	194	76	28

Meteorologiske Iagttagelser ved Sandefjords Bad.

	Kl. 6 For- middag.	Kl. 12 Middag.	Kl. 6 Efter- middag.	Regnmængde pr. Kvadratfod.
Juni:				
Luftens Middeltemperatur	13.9° R.	18.8° R.	17.9° R.	9 Potter i 11 Dage.
Søens —	13.5 —	14.2 —	14.5 —	
Juli:				
Luftens Middeltemperatur	16.0 —	20.5 —	18.6 —	10 ¹³ / ₁₆ Pot i 14 Dage
Søens —	18.2 —	18.9 —	19.5 —	
August:				
Luftens Middeltemperatur	11.6 —	20.6 —	19.0 —	11 ³ / ₈ Pot i 10 Dage.
Søens —	18.8 —	17.9 —	18.7 —	

For Laurviks Bads Vedkommende henvises til den i «Norsk Magaz. f. Lægev.» 1883 indtagne Beretning for Aarene 1880—82.

VI. Hedemarkens Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
Amtet		204.14	120 618	29	2	40	40
1. Solør og Odalen		26.48	34 469	8	-	9	8
	Kongsvinger, Kjøb- stad	-	1 152	3	-	1	-
	Vinger	3.83	5 614	1	-	2	2
	Eidskog	4.78	6 236	1	-	1	2
	Søndre Odalen	3.92	7 002	1	-	1	1
	Nordre —	3.74	4 226	1	-	1	1
	Brandvold	3.95	3 907	-	-	1	1
	Grue	6.26	6 332	1	-	2	1
2. Hedemarken		20.38	41 055	10	2	11	8
	Hamar, Kjøbstad	-	2 335	4	2	1	-
	Vang	4.03	8 363	-	-	2	2
	Stange	2.71	6 171	1	-	3	2
	Romedal	2.63	4 960	1	-	1	1
	Løiten	2.79	4 461	1	-	1	1
	Næs	1.30	3 952	1	-	1	-
	Ringsaker	6.92	10 813	2	-	2	2
3. Søndre Østerdalen		23.27	18 925	5	-	6	6
	Elverum	10.77	7 148	2	-	2	2
	Vaaler	4.84	3 987	1	-	1	1
	Aasnæs	4.54	4 550	1	-	2	2
	Hof	3.12	3 240	1	-	1	1
4. Trysil		31.50	5 227	1	-	3	5
	Trysil	25.53	4 701	1	-	3	4
	Drevsjø Kapelsogn af øvre Rendalen		267				
	Øvre Engerdalens Ka- pelsogn af ytre Ren- dalen	5.97		-	-	-	1
			259				
5. Rendalen		44.40	9 673	3	-	5	6
	Aamodt	8.01	3 583	1	-	2	2
	Storelvedalen	12.14	3 227	1	-	1	1
	Øvre Rendalen (Drevsjø Kapelsogn undtaget)		1 634				
	Ytre Rendalen (Øvre Engerdalens Kapel- sogn undtaget)	24.25		1	-	2	3
			1 229	-	-	-	-

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatører.
5. Tønset		56.58	10 458	2	-	6	7
	Lilleelvedalen	16.12	3 310	-	-	2	2
	Tønset	8.60	3 082	2	-	2	2
	Kvikne (fraregnet Ind- set Annex)	7.25	747	-	-	1	-
	Tolgen, Prestegjeld . . .	24.52	3 319	-	-	1	3

A nm. Indset Annex til Kvikne (1.50 n □ M.) med 573 Indb. hører til Opdals Distrikt; en Del af Tolgens Herred (med 238 Indb.) hører til Røros Prestegjeld og til Røros Lægedistrikt, hvilke Distrikter begge tilhøre søndre Trondhjems Amt.

Sundhedstilstanden var for næsten det hele Amt mindre tilfredsstillende. Af Mæslinger, Kighoste, Strubehoste og katarrhalske Sygdomme har der aldrig været anmeldt et saa stort Antal fra Amtet; Skarlagensfeber, katarrhalske Sygdomme og Diarrhoe forekom ogsaa hyppigere end det foregaaende Aar, medens derimod Typhoidfeber og Lungebetændelse vare sjældnere.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1891 eller 15.6 pro mille af den beregnede Folkemængde ved Aarets Midte (121 100).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel (se Side 62 og 63).

Typhoidfeber optraadte i Solør og Odalens Distrikt temmelig almindelig især i Brandvold og Østmarken, Annex til Vinger. De fleste Tilfælde vare spredte; en Gang antoges Patienten inficeret ved urent Drikkevand fra en «Ile» paa en Gaard, hvor der nylig iforveien havde været Typhoidfeber; en anden Gang smittedes Patienten, medens han arbejdede med Grundmuring paa et Hus, hvor der havde ligget Typhoidfebersyge i 1881. I søndre Odalen forekom 5 Tilfælde paa en Gaard; det lykkedes ikke her at paavise Smittekilden. I Hedemarkens Distrikt var derimod Sygdommen meget sjældnere end de foregaaende Aar. Især var Sygdommen sjelden paa Hamar og optraadte kun med sporadiske Tilfælde. Stor Betydning i saa Henseende maa tillægges Byens nye Vandledning samt den foretagne Udvidning og Oprensning af Byens Kloaknet. Desuden var Sommeren meget regnfuld, saa Mjøsbrederne om Byen i længere Tid stode under Vand (ligesom i 1877 og 1879, da Sygdommen ogsaa var sjældnere). Ved nogle Tilfælde af Typhoidfeber i Romedal, hvor Brøndene syntes mistænkelige, bleve disse tømte og desinficerede ved Jernvitriol, hvorefter ingen flere Tilfælde indtraf. 5 Tilfælde i Næs paa Prestegaarden og dens Husmandspladse vare Fortsættelse af en imod Slutningen af 1881 begyndt Epidemi. Et Tilfælde i April indtraf hos en Arbejder, der havde været med at udgrave Gjødsele paa Gaarden Øvrelien, hvor der ved Juletid i 1881 havde været Typhoidfeber. Til Brøttum Annex til Ringsaker skede Smitteimport fra Hamar.

Til Oplysning om Typhoidfeberens Forekomst i Hedemarkens Distrikt i Aarene 1853—1882 hidsættes efterfølgende 3 Tabeller. (Se Side 59 og 60)

Fra søndre Østerdalen omtales en mindre Epidemi i Vaaler, der indbragtes ved en Arbejdsmand fra Hedemarken strax før Jul 1881 og siden i Løbet af 5 Maaneder gik fra det ene Individ til det andet i hans Hjem og i en nærliggende Plads. I Trysil indtraf 5 Tilfælde i Januar som Fortsættelse af en

Typhoidfeber i Hedemarkens Lægedistrikt i Aarene 1853—1882.

Aar.	Tilfælde.	Dødsfald.	Veirlig.
1882	20	4	Regnfuldt.
1881	68	6	Regnfuld Sommer.
1880	88	12	Mindre regnfuldt.
1879	53	3	Regnfuldt.
1878	122	22	Mindre regnfuldt.
1877	43	9	Regnfuldt.
1876	130	12	Tør Sommer. Vandmangel.
1875	208	19	Tør Sommer og Høst. Vandmangel.
1874	159	24	Regnfuld Høst.
1873	283	31	Regnfuld Høst og Vinter.
1872	206	18	Regnfuld Høst.
1871	30	6	Tør Sommer. Vandmangel i Rendalen.
1870	68	7	Varm Sommer, god Høst.
1869	86	11	Varm Sommer.
1868	163	17	Tør Sommer.
1867	31	7	Regnfuld Eftersommer.
1866	70	5	Meget regnfuld Høst.
1865	76	4	Temmelig regnfuld Eftersommer.
1864	124	11	Tør Forsommer, regnfuld Eftersommer.
1863	114	6	Uangivet.
1862	155	21	Regnfuldt.
1861	126	12	Tør Forsommer, regnfuld Eftersommer.
1860	72	14	Meget regnfuldt. Flom; 3 Alen over almindelig høieste Vandstand i Mjøsen.
1859	55	3	Regnfuld September.
1858	20	?	Sommeren tildels tør.
1857	36	?	Sommeren tildels tør.
1856	?	?	Høsten regnfuld.
1855	61	5	Ikke angivet.
1854	45	2	
1853	faa	-	
1853—1862	570	57	
1863—1872	968	92	
1873—1882	1174	142	
1853—1882	2712	291	

mindre Epidemi i 1881. 4 Tilfælde senere i August og November vare spredte uden paaviselig Forbindelse. Fra Rendalen opgives intet Tilfælde, i Tønset var ogsaa Sygdommen usædvanlig sjelden.

Om **Barsefeber** skrives fra Ringsaker, at den ligesom i foregaaende Aar flersteds optraadte, hvor Jordemoder ikke var benyttet ved Fødselen, og hvor man heller ikke kunde paavise nogen Smitteoverførsel paa anden Maade. Det samme anføres ogsaa for et Par Tilfælde fra Tønset.

Af **Børnekopper** forekom i Elverum 4 Tilfælde, tildels (hos Vaccinerede) lette. Smitten kunde ikke forfølges. Til Tønset bragtes Sygdommen ved 2 svenske Omstreifere, der havde ligget paa Værelse sammen med den først angrebne. Det

Tilfældenes Fordeling paa Herreder.

Aar.	Opgivet for	Hamar.	Vang.	Stange.	Romedal.	Løiten.	Næs.	Rings- aker.
1882...	¹⁾ 16	2	1	-	5	-	6	2
1881...	54	12	6	2	14	14	5	1
1880...	74	47	7	4	3	1	6	6
1879...	49	9	12	3	-	18	3	4
1878...	95	43	30	4	-	2	5	11
1877...	36	9	11	-	1	3	2	10
1876...	112	44	31	6	1	-	18	12
1875...	204	22	121	22	3	-	27	9
1874...	149	42	46	16	1	3	35	6
1873...	161	62	64	35	-	-	-	-
Tils.	950	292	329	92	28	41	107	61

¹⁾ Desuden 4 Tilfælde i Vang eller Stange.

Tilfældenes Fordeling paa Maaneder i Aarene 1873—1882.

Aar.	Tiden er op- givet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
1882....	20	9	-	1	1	-	1	2	1	-	3	1	1
1881....	68	11	7	4	8	1	2	1	9	7	4	7	7
1880....	88	5	1	6	4	3	-	4	-	2	29	17	17
1879....	53	6	3	1	1	2	-	7	14	5	3	9	2
1878....	114	(3)11	12	(2)7	-	(1)1	(1)7	(2)3	2	(7)16	(16)28	(4)14	(9)13
1877....	38	4	2	3	6	3	5	3	3	1	3	3	2
1876....	111	9	6	1	2	7	9	23	11	14	15	7	7
1875....	203	10	4	5	5	2	13	55	54	23	14	6	12
1874....	159	28	24	10	5	13	3	11	12	16	11	16	10
1873....	268	28	27	15	5	7	4	3	26	37	47	44	25
Tils.	1122	121	86	53	37	39	44	112	132	121	157	124	96

Anm. Tallene i Parenthes: deraf i Hamar.

lykkedes ved Isolation, Desinfektion og Vaccination at begrænse Sygdommen (3 Angrebne, ingen Døde).

Af **Vandkopper** forekom ogsaa dette Aar adskillige Tilfælde især i Hedemarkens Distrikt.

Skarlagensfeber, der allerede i 1881 optraadte epidemisk i Solør og Odalen, var hele Aaret meget almindelig i alle Distriktets Herreder. Der opgives 358 Tilfælde med 33 Dødsfald og endda antages mange for ikke anmeldte, da Sygdommen, naar den ikke var alvorlig og ledsaget af Komplikationer, ofte miskjendtes eller forveksledes med de samtidig epidemisk optrædende Mæslinger; Mange havde ogsaa begge Sygdomme samtidig eller efter hinanden; i 4 Tilfælde paa Kongsvinger optraadte saaledes Skarlagesfeberudslettet 14 Dage efter at Pa-

tienterne havde havt tydeligt Mæslingeexanthem med Bronchit og Konjunktivit. I Hedemarkens Distrikt forekom kun enkelte spredte Tilfælde. Import fra Odalen gav saaledes Anledning til nogle Tilfælde i Stange, hvoraf der i Begyndelsen af 1883 udviklede sig en mindre Epidemi. I søndre Østerdalen bragtes Sygdommen til Aasnæs fra Sverige ved nogle Børn, som havde været i Besøg der. De første Tilfælde vare ganske milde og bleve ikke paaagtede. Sygdommen udbredte sig derfor fra Grænd til Grænd og udover Herredets Grændser til Hof og Vaaler, men var i det Hele mild, skjönt ofte forbundet med Nyrelidelse. Nordenfor Vaaler synes Sygdommen ikke at have trængt frem dette Aar i Østerdalen.

Mæslingerne havde allerede mod Slutningen af 1881 udbredt sig over største Delen af Amtet og gav i første Halvdel af 1882 Anledning til den største Epidemi, som der har været iagttaget, 962 Tilfælde med 30 Dødsfald i 1882, og naar de til samme Epidemi hørende i 1881 lægges til, 1360 Tilfælde med 39 Døde. I 1874, da Mæslingerne forrige Gang drog over Hedemarken, opgaves kun 850 Tilfælde (41 Dødsfald). Sygdommen synes inden Amtet at have udbredt sig fra Syd mod Nord (til Indset var allerede Sygdommen i 1881 indført nordfra); de fleste Tilfælde opgives for Januar og Februar, hvorefter den i Løbet af Vaarmaanederne hurtig aftog. Fra flere Kanter gjøres opmærksom paa Skolernes Betydning for Smitteudbredelsen, idet jevnlig Skolebørnene angrebes først, siden de mindre Sødskende.

Rosen var noget mindre hyppig end de foregaaende Aar og optraadte ingensteds epidemisk.

Kighoste var derimod ligesom Mæslingerne almindeligere end noget tidligere Aar siden 1868. Medens i Solør og Odalens Distrikt allerede Kighoste-epidemien fra 1881 var i Aftagende og ophørte mod Aarets Slutning, fik den i Hedemarkens Distrikt først rigtig Udbredning i dette Aar, hvor den i August Maaned kulminerede med 105 Tilfælde. I søndre Østerdalen var Sygdommen ogsaa dette Aar temmelig almindelig, men beskrives i Modsætning til 1881 som ganske mild.

Af diphtherisk Svælgbetændelse indtraf som foregaaende Aar de fleste Tilfælde i Solør og Odalen, hvor der især paa Østmarken — Vingers Herred — og i søndre Odalen viste sig Tilfælde, der mere eller mindre sikkert kunde sættes i Forbindelse med hverandre. Til Brøttum i Hedemarken kom Sygdommen fra Faaberg. Fra Tønset, hvor Sygdommen var temmelig almindelig, angives, at der foruden de tydelig epidemisk optrædende Tilfælde ogsaa forekom flere isolerede, hvor Diagnosen bestyrkedes ved de paafølgende Lammelser.

Strubehoste, der tidligere har været en forholdsvis sjelden Sygdom inden Amtet (ifjor 18, og i Tiaaret 1871—80 ialt 81), optraadte med 45 Tilfælde, hvoraf 35 inden Hedemarkens Distrikt. Tilfældene vare meget spredte og kun i den østlige Del af Vangs Herred indtraf flere (13) inden en mere begrændset Lokalitet.

Kusma var temmelig almindelig mod Aarets Slutning, især i Hedemarkens og søndre Østerdalens Distrikter.

Af katarrhalske Tilfælde anmeldtes nogle flere og af **Lungebetændelse** nogle færre end foregaaende Aar. Især i de første Aarets Maaneder var Antallet af Lungebetændelse paafaldende lidet, hvilket turde sættes i Forbindelse med den overmaade milde Vinter. Fra Tønset omtales Sygdommen i nogle Tilfælde at have vist sig tydelig smitsom.

Om **Sommerdiarrhoe** anføres fra Hedemarken at den ligesom i tidligere regnfulde Aar var forholdsvis sjelden. (I. C. Lund). I Veldre var den dog meget almindelig og angreb i mange Huse baade Voxne og Børn.

Af **Blodgang** omtales begrændsede Epidemier i Aasnæs — søndre Øster-

I Hedemarkens Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

62

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Fébruar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Deraf Døde.													
Typhoidfeber	73	10	73	19	2	4	3	3	3	6	5	8	13	6	1
Barselfeber	41	5	41	5	1	6	5	1	3	6	3	2	5	2	2
Børnekopper	7	-	7	-	-	-	-	3	-	4	-	-	-	-	-
Vandkopper	47	-	47	1	2	6	1	7	4	3	1	7	3	7	5
Skarlagensfeber	432	36	432	43	18	39	22	47	27	30	31	9	27	72	67
Mæslinger	959	27	959	341	363	128	72	40	4	4	3	1	1	1	1
Rosen	103	3	101	11	5	5	10	9	13	10	8	6	8	6	10
Kighoste	787	35	787	20	21	43	55	64	41	47	118	94	78	102	104
Diphtherisk Svælgbetændelse	109	19	109	5	19	13	13	9	12	8	5	13	8	4	-
Strubehoste	44	33	44	2	1	2	3	5	1	3	4	5	8	5	5
Kusma	24	-	23	-	-	-	3	6	-	-	2	1	2	3	6
Akut Bronchit	2289	31	2233	195	199	217	179	219	194	166	134	140	154	207	229
Andre katarrh. Tilfælde . . }															
Lungebetændelse	739	79	739	53	84	79	87	117	72	39	24	21	48	53	62
Pleurit	134	7	129	13	10	11	21	8	10	15	12	8	6	9	6
Gigtfeber	128	4	128	20	11	16	15	12	10	7	5	5	10	7	10
Koldfeber	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut Diarrhoe	849	16	849	69	46	74	43	43	77	103	131	50	69	89	55
Cholera nostras															
Blodgang	47	3	47	7	-	-	1	1	-	-	-	4	16	13	5
Skjørbug	15	-	8	1	-	-	-	-	3	1	-	-	-	2	1
Tilsammen	6828	308	6757	806	782	643	533	594	474	452	486	374	456	588	569

Hedemarkens Amt. 1882.

	Ialt opgivne.		Fördeling paa Lægedistrikterne.													
			1		2		3		4		5		6		7	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Solør og Odalen.		Hedemarken.		Søndre Østerdalen.		Trysil.		Rendalen.		Tønset.		Indset.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Døds.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Typhoidfeber	73	10	23	2	20	4	17	1	9	2	-	-	4	1	-	-
Barselseber	41	5	11	2	14	2	13	-	-	-	1	-	2	1	-	-
Børnekopper	7	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	3	-	-	-
Vandkopper	47	-	13	-	32	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	433	37	358	33	5	-	70	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	962	30	97	3	374	16	130	3	16	2	210	5	133	1	2	-
Rosen	103	3	22	1	53	-	19	2	4	-	2	-	3	-	-	-
Kighoste	790	38	111	14	557	17	60	3	-	-	44	3	18	1	-	-
Diphtherisk Svælgbet. . . .	109	19	51	12	3	1	4	-	10	-	1	-	40	6	-	-
Strubehoste	45	34	3	3	35	26	4	3	1	1	2	1	-	-	-	-
Kusma	24	-	-	-	7	-	13	-	3	-	1	-	-	-	-	-
Akut Bronchit	2299	41	387	16	1200	16	206	2	79	3	171	4	242	-	14	-
Andre katarrh. Tilfælde. }																
Lungebetændelse	742	82	124	20	325	25	108	17	34	3	79	10	70	7	2	-
Pleurit	134	7	38	2	62	4	7	-	4	-	10	1	13	-	-	-
Gigtfeber	128	4	32	-	59	1	24	3	1	-	7	-	5	-	-	-
Koldfeber	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut)	850	17	142	1	479	11	88	3	13	1	88	-	40	1	-	-
Cholera nostras																
Blodgang	48	4	3	1	3	-	12	-	1	1	29	2	-	-	-	-
Skjørbug	15	-	4	-	10	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilsammen	6851	331	1420	110	3238	123	779	41	175	13	648	26	573	18	18	-

Liste over forskellige væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal anmeldende Læger.
	Tilfælde.	Dødsfald.					
			Md.	Kv.	Md.	Kv.	
Chronisk Rheumatisme	398	-	3	2	174	171	24
Fnat	29	-	1	2	4	1	8
Skurv	15	-	8	4	-	3	4
Kjertelsyge	235	2	89	113	6	22	25
Rachit	83	3	52	26	-	-	20
Simpel Meningit	39	25	17	8	8	2	19
Tuberkuløs Meningit	37	35	26	4	1	3	16
Svindot	255	105	11	11	88	136	26
Kræft	108	60	-	-	36	60	24
Vatersot og Morbus Brightii	126	1) 32	23	6	37	54	24
Blegsot og Anæmi	909	3	18	69	69	740	28
Menstruationsuordener	136	-	-	-	-	136	22
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1500	6	46	50	598	805	28
Ormesygdomme	163	-	62	57	12	16	19
Drankersygdomme	16	2	-	-	15	-	8
Struma	1	1	-	-	-	1	1

1) 28 af Morbus Briethii. 4 af Hydrops.

¹⁾ 28 af Morbus Brightii, 4 af Hydrops.

dalen — og i Aamodt — Rendalen. Paa sidstnævnte Sted grupperede Tilfældene sig i to tilsyneladende uafhængige Epidemier, begge i Oktober og November Maaned, den ene paa en Plads under Brevik i Osen, hvor et Barn døde før Lægens Ankomst og smittede flere Personer paa Nabopladsen, den anden blandt Arbejderne paa Skæroddens Dampsag ved Rena. Sygdommen, der begyndte med voldsomme cerebrale og intestinale Symptomer, gav sig snart for en passende Behandling.

Af sjældnere Sygdomstilfælde omtales fra Kongsvinger et dødeligt endende af **Morbus Adissonii** — beskrevet i «Norsk Magazin for Lægevidenskab» 3die Række 14de Bind Pag. 449 — og 2 af **Pemphigus foliaceus**, der begge medførte Døden. (U. Bugge, Th. Gløersen). Fra Vaaler beskrives 2 Tilfælde af **Morbus maculosus Werlhofii** hos 2 Tjenestegutter, der Aaret iforveien havde tjent hos samme Husbonde. Der kunde hverken i Levemaade eller andre Forhold paavises nogen Aarsag til Pethechialdannelsen, der hos begge var meget udbredt og hos den ene medførte Døden ved profus Næseblødning, Hæmoptyse og Hæmaturi. Sygdommen synes i det Hele ikke sjelden, især blandt Kvinderne i Vaaler. (Dreyer).

Kjertelsyge og **Rachit** angives fra Tønset at være meget almindelig især inden Jernbanepersonalets Familier, hvis Boliger ofte ligger paa usund Grund og hvor paa Grund af de lange Afstande Adgangen til god og kraftig Føde (især Melk) er meget vanskelig. Svindot omtales ogsaa som meget almindelig

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.													
1		2		3		4		5		6		7	
Solør og Odalen.		Hedemarken.		Søndre Østerdalen.		Trysil.		Rendalen.		Tønset.		Indset.	
Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
109	-	167	-	27	-	33	-	48	-	14	-	-	-
2	-	6	-	-	-	5	-	15	-	1	-	-	-
1	-	2	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
46	-	105	1	39	-	4	-	14	-	26	1	1	-
12	-	36	3	13	-	5	-	8	-	9	-	-	-
7	4	14	11	7	4	3	2	5	3	3	1	-	-
7	7	13	13	7	6	-	-	6	5	4	4	-	-
63	27	83	40	54	19	3	2	30	9	19	7	3	1
25	17	44	26	21	12	4	1	12	2	2	2	-	-
55	13	42	12	20	1	2	1	4	2	3	3	-	-
246	-	385	1	109	1	8	-	68	1	88	-	5	-
31	-	51	-	14	-	13	-	16	-	11	-	-	-
324	2	674	1	206	1	53	1	142	-	95	1	6	-
27	-	75	-	49	-	4	-	8	-	-	-	-	-
-	-	9	1	2	-	1	1	2	-	2	-	-	-
-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-

i Tønset. Specielt fremhæves 2 paa eller i Nærheden af gamle Kirkegaarde byggede Gaarde som Arnesteder for Kjørtelsyge og Svindsot. (H. L. Bull).

Fra søndre Østerdalen omtaler Distriktslægen et nyt Tilfælde af **Spedalskhed**, det 30te inden hans Distrikt. Den angrebne Kone tilhører en spedalsk Familie.

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Svindsot. For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindsot 12.0 pCt. af

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Antal Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.							
			1	2		3	4	5	6	7
			Solør og Odalen.	Hedemarken.		Søndre Østerdalen.	Trysil.	Rendalen.	Tønset.	Indset Annex.
			Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	53	1	5	42	1	2	1	3	-	-
Gonorrhoe . . .	64	-	13	23	-	22	1	-	4	1

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Solør og Odalen.....	220	27	110	110
Kongsvinger.....	24	6	9	15
Landdistrikt.....	196	21	101	95
Hedemarken.....	353	40	123	230
Hamar.....	42	6	16	26
Landdistrikt.....	311	34	107	204
Søndre Østerdalen.....	125	19	41	84
Trysil.....	47	2	13	34
Rendalen.....	76	9	26	50
Tønset.....	54	7	18	36
Indset.....	1	1	-	1
Hedemarkens Amt	876	105	331	545
Deraf i Byer.....	66	12	25	41
— - Landdistrikt.....	810	93	306	504

saantlige kjendte Dødsaarsager og 19.3 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til nævnte Dødsaarsager henholdsvis 18.2 pCt. og 29.3 pCt.; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 11.5 pCt. og 18.5 pCt.

Af **obstetriciske Operationer** kunne 22 sees at være udførte af Læger, nemlig 5 i Hedemarken, 4 i søndre Østerdalen, 2 i Trysil, 10 i Rendalen og 1 i Tønset Distrikt.

Antallet af **Fødte** og **Døde** er angivet efter de af Presterne til det statistiske Centralbureau indsendte Opgaver over Døbte og Begravede. (Se Tabel Side 68).

Døde paa Barselseng. Lægerne have opgivet Dødsaarsagen for 9, hvoraf 5 af Barselfeber, 2 af Barselkrampe, 1 af Livmoderbristning og 1 af besværlig Fødsel (Blødning ved Placenta prævia lateralis).

Veirliget. De første Vintermaaneder vare usædvanlig milde; Vaaren kom tidlig og var varm, Sommeren derimod var meget regnfuld og kjølig. Høsten var ligeledes fugtig og lidet varm; Sneen kom tidlig med tildels streng Kulde. Fra det hele Amt angives Høstens Udbytte at have været rigeligt, hvad Kvantiteten angaar, men af Høet var en Del mindre velbjerget og blandt Kornet usædvanlig meget Letkorn. Poteterne, der gave mange Fold, vare ofte angrebne af Tørraadened, saa de maatte kjøres lige paa Brænderierne.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Solør og Odalen omtales en stadig om end langsom Fremgang i de hygiæniske Forhold; de trykkede

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.				Udtrækning ¹⁾ .		Perforation og Exvisceration	Efterbyrdsoperation.
	Mødre.		Børn.		Mødre.		Børn.		Mødre.	Børn.	Mødre.	Mødre.
	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	lev.	levende.	levende.
Utilstrækkelige ellersmer- tefulde Veer	7	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	2	-	1	1	-	-	-	-
Placenta prævia og Blød- ning	-	-	-	-	²⁾ 1	-	1	-	-	-	-	-
Bristning af Livmoderen	-	-	-	-	³⁾ 1	-	1	-	-	-	-	-
Sædeleie	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Tværleie med fremfalden Arm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Tværleie med opslaaede Arme, trange Fødsels- dele	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Isseleie med Panden fortil, trange Fødselsdele . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Tilbageholdelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Tilsammen	9	1	9	1	2	2	1	3	1	1	3	4
	10		10		4		4					

¹⁾ Med stump Hage. ²⁾ Død 24 Timer efter Fødselen under vedvarende Kramper

³⁾ Bristningen før Lægens Ankomst; forgjæves Tang og Vendingsforsøg, der først lykkedes efter Konens Død.

Tider have dog øvet sin mindre gode Indflydelse. Fra Hedemarken omtales ogsaa Fremgang i de hygiæniske Forhold, samt at Levemaaden i det Hele maa ansees for god; dog bliver Adgangen til at forskaffe sig Melk, især for den Fat- tige, mindre og mindre, da denne dels finder let Afsætning ved Meierierne og Kondenseringsfabriken paa Hamar, dels føres direkte til Christiania; selv Gaard- brugerne have af denne Grund indskrænket Melkeforbruget inden Husholdningerne mere end ønskelig. Der klages ogsaa over Mangel paa løse Dagarbeidere samt Tjenestefolk, da Udvandringen til Amerika fremdeles vedvarer efter en større Maalestok, og de svenske Arbeidere, der væsentlig i Aannetiden indfinder sig for at tjene nogle Kontanter, ikke kunne erstatte Tabet af den indfødte Arbeidskraft. (I. C. Lund). Paa Hamar bleve samtlige Kloaker desinficerede ved Jernvitriol og overmangansurt Natron, samt grundig udskyllede ved Hjælp af det nye Vandværk. Da under Flomtiden Byens Kjældere for en stor Del havde staaet under Vand bleve disse, da Vandet var traadt tilbage, paa offentlig Bekostning undersøgte og desinficerede samt ikke tagne i Brug før de vare ordentlig tørre og udluftede. Hamars Stadsingeniør har siden Aarets Begyndelse deltaget i Sundhedskommis- sionens Møder. (Greve). Fra søndre Østerdalen omtales Arbeidernes Kaar som forbedrede paa Grund af den der gode Høst og høiere Tømmerpriser. Udenfor

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død- fødte ¹⁾	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	¹⁾ i 1ste Døgn.	paa Bar- sel- seng.		ved ulykke- lige Hæn- delser.	ved Selv- mord.	ved Drab.
Solør og Odalen	1021	563	101	3	2	21	8	-	-
Kongsvinger	35	29	6	1	-	2	5	-	-
Landdistrikt	986	563	95	2	2	19	3	-	-
Hedemarken	1273	765	155	2	6	32	8	4	1
Hamar	127	56	9	-	3	4	-	-	-
Landdistrikt	1146	709	146	2	3	28	8	4	1
Søndre Østerdalen . . .	602	259	31	3	5	10	1	2	-
Trysil	171	58	17	1	1	8	1	-	-
Rendalen	312	124	21	2	-	8	1	2	-
Tønset	279	113	16	2	1	4	1	-	-
Indset Annex	16	5	1	-	-	-	-	-	-
Gaarde af Tolgens Herred	7	4	1	-	1	-	-	-	-
Hedemarkens Amt	3681	1891	343	13	16	¹⁾ 83	20	8	1
Deraf i Byer	162	85	15	1	3	6	5	-	-
— Landdistriktet	3519	1806	328	12	13	77	15	8	1

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842. ²⁾ Antallet af Dødfødte udgjorde efter «Tabeller over Folkemængdens Bevægelse», udgivne af det statistiske Centralbureau, for hele Amtet 104, deraf 7 i Byerne, 97 i Landdistriktet.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1790 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 51.4.

De hyppigste Dødsarsager vare:

Dødsarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Land- distrikterne.
Svindstot	105	12	93
Lungebetændelse	82	4	78
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	66	4	62
Kræft	60	3	57
Alderdomssvaghed	51	1	50
Akut Bronchit	40	7	33
Kighoste	38	3	35
Skarlagensfeber	37	-	37
Strubehoste	34	3	31
Vatersot og Morbus Brighthii	32	3	29
Mæslinger	30	1	29
Organisk Hjertesygdom	30	4	26

Grundset Marked, hvilket ikke skal kunne bestaa uden Salg af berusende Drikke, siges Drikfældighed og dermed følgende Uorden at være i Aftagende. I Hof er Brændevinssalg inden Bygden blevet aldeles forbudt. I Aasnæs bleve paa Grund af Skarlagensfeberen Skolerne for længere Tid lukkede, en Foranstaltning hvoraf man der saa stor Nytte; dette blev ogsaa forsøgt andetsteds inden Amtet i Anledning af diphtherisk Svælgbetændelse og andre hyppige epidemiske Sygdomme.

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundhedskommissioner. Antal Møder.	Vaccine-rede.	Retsmedicinske Forretninger.
	Antal anmeldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	18	2005	32	3245	¹⁾ 11
Sølør og Odalen	3	560	14	982	7
Hedemarken	7	793	13	1054	2
Søndre Østerdalen	3	264	3	501	-
Trysil	1	59	-	168	2
Rendalen	2	277	1	332	-
Tønset	1	48	1	208	-
Indset Annex	1	4	-	-	-

¹⁾ Deraf 1 legal Obduktion, Resten Erklæringer over Levende.

Foruden Amtssygehuset i Stange findes paa Hamar et kommunalt Sygehus. Fra Kongsvinger klages meget over Mangelen paa Sygehus, efterat det private, der havde megen Søgning, maatte nedlægges for nogle Aar siden.

Badeindretninger. Foruden de gamle Badstuer paa Finskogen, findes en kombineret Styrtebads- og Dampbadeindretning baade paa Kongsvinger og Hamar. Om Amtets 3 Apotheker se den almindelige Beretning.

VII. Christians Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjelpvaccinatorer.
Amtet		196.31	115 814	26	38	37
1. Hadeland og Land		22.46	24 150	7	6	6
	Jevnaker	3.35	5 707	1	2	2
	Gran	6.54	8 939	4	2	2
	Søndre Land	6.10	4 621	1	1	1
	Nordre —	6.47	4 883	1	1	1

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
2. Søndre Valders		19.12	10 961	2	4	5
	Søndre Aurdal	11.13	5 478	1	-	-
	Nordre Aurdal	7.99	5 483	1	-	-
3. Nordre Valders		22.52	7 855	2	4	4
	Østre Slidre	6.64	2 491	-	1	1
	Vestre Slidre	3.47	2 951	2	1	1
	Vang	12.41	2 413	-	2	2
4. Toten		11.10	23 921	6	9	8
	Gjøvik, Kjøbstad	-	1 051	1	-	-
	Østre Toten	2.96	7 186	3	-	-
	Vestre —	3.00	6 848	1	-	-
	Vardal	2.09	3 913	-	-	-
	Birid	3.05	4 923	1	-	-
5. Faaberg		17.61	16 844	4	5	4
	Lillehammer, Kjøb- stad	-	1 551	2	1	-
	Faaberg	3.65	5 662	-	1	1
	Øier	4.90	3 697	1	1	1
	Østre Gausdal	9.06	2 941	1	1	1
	Vestre —		2 993	-	1	1
6. Ringebu		27.50	13 649	2	3	3
	Ringebu	9.56	4 844	-	-	-
	Sollien	3.61	437	-	-	-
	Søndre Fron	3.97	3 261	2	-	-
	Nordre —	10.36	5 107	-	-	-
7. Lom		43.20	10 799	2	3	4
	Lom	14.85	3 119	1	1	1
	Skiaker	16.53	2 611	-	1	1
	Vaage (undtagen Sels Annex)	11.82	5 069	1	1	2
8. Lesje		32.78	7 635	1	4	3
	Lesje	17.26	3 196	-	2	1
	Dovre	11.08	2 432	1	1	1
	Sels Annex af Vaage ..	4.44	2 007	-	1	1

Sundhedstilstanden angives fra nordre Valders, Faaberg og Lesje Distrikter at have været mindre god. Større Epidemier af Mæslinger og Kighoste hjemsøgte det hele Amt og gav Anledning til adskillig Sygelighed mellem Børnene. Af Skarlagensfeber, der siden Epidemien i 1876—78 aarlig har optraadt med endel Tilfælde, anmeldtes dette Aar intet. Derimod gav diphtherisk Svælgbetændelse i Faabergs Distrikt og Blodgang i Lesje Anledning til mindre Epide-

mier. Typhoidfeber forekom sjelden og i begrændsede Lokalepidemier. Af Lungebetændelse og katharrhalske Sygdomme opgives omtrent det samme Antal som de nærmest foregaaende Aar.

De Dødes Antal udgjorde 1 696 eller 15.4 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (110 100).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hid sættes følgende efter Lægenes Opgaver sammendragne Tabel. (Se næste Side).

Af **Typhoidfeber** omtales nogle Tilfælde fra nordre Land, Hadeland og Lands Distrikt, paa en Husmandsplads, Erstadeie, hvor Sygdommen ogsaa tidligere var optraadt. Pladsen, der var slet bebygget og vanskelig kunde renses, blev nu af Sundhedskommissionen besluttet nedreven. Fra Totens Distrikt omtales endel Tilfælde ved Vardals og Bredskallens Træsliberier; dette sidste og flere andre Fabriker ligge ved Hundselven, ved hvis Vasdrag Typhoidfeber temmelig almindelig optræder, uden at det hidtil er lykkedes at finde det Smittefokus, hvorfra Sygdommen udbreder sig. Ved Bredskallens Træsliberi blev dette Aar en Brønd, der havde Tilsig fra Hovedveien, og hvorfra toges Drikkevand, gjenkastet; en gammel inficeret Arbejderbolig blev underkastet en gennemgaaende Renselse og Ombygning. I Ringebu indtraf 8 Tilfælde i 4 tætt ved hverandre liggende Pladse. Det første optraadte paa Pladsen Myrstuen, hvorfra Typhoidfeber ogsaa gjentagende Gange før er udgaaet. Vaaningshuset, der før var yderst elendigt, uden Gulv, overfyldt med Mennesker og alslags Urenlighed, ligger paa sumpig Grund. Ved Sundhedskommissionens Foranstaltning blev Jordgulvet udgravet og desinficeret med Jernvitriol, nyt Grus blev paaført, Trægulv lagt og Terrænet afgrøftet. Efter grundig Desinfektion af samtlige Pladse ophørte Epidemien. I Lesje indtraf 9 Tilfælde paa 2 Pladse; Smitten antoges bragt fra den ene til den anden ved en fælles Sygepleierske.

Et Tilfælde af **Cerebro-spinalmeningit** indtraf hos en ung Pige, der havde ernæret sig ved Betleri og lidt meget ondt af Kulde og Hunger.

Mæslingerne havde allerede i de sidste Maaneder af 1881 vist sig i flere Distrikter og udbredte sig i det følgende Aar temmelig jævnt over hele Amtet. Det opgivne Antal Tilfælde er henved 300 flere end Summen af samtlige opgivne Tilfælde (1054) i Amtet i Aarene 1868—1881 og Antallet af Dødsfald over dobbelt saa stort som Summen af opgivne Dødsfald i de nævnte Aar. Epidemien kulminerede i Marts, men vedvarede med enkelte Tilfælde til næste Vinter, da Smitten først bragtes frem til mere afsidesliggende Trakter. Sygdommen synes i det Hele at have været mild, men gav dog flersteds Anledning til alvorligere katharrhalske Affektioner, Øienbetændelser, Kjørtelsygdomme o. s. v.

Kighoste bragtes ogsaa ind i Amtet samtidig fra flere forskellige Kanter, men naaede dog ikke frem til alle Distrikter (saaledes ikke til nordre Valdres og Lom). Epidemien, hvoraf de fleste Tilfælde indtraf i 4de Kvartal, angives i det Hele som mild, men bortrev dog mange, især slet ernærede Børn, ved komplicerende Lungesygdomme.

Diphtherisk Svælgbetændelse. I Jevnaker — Hadeland og Lands Distrikt — indtraf 7 Tilfælde, hvoraf 6 endte dødelig. De 6 af disse optraadte paa Pladsen Olimsgrina, hvor der baade i 1880 og 1881 havde indtruffet Dødsfald af Sygdommen. Uagtet Huset hvergang var blevet desinficeret, angrebes i Januar 1882 atter 6 Sødskende i en ny indflyttet Familie, og 5 af dem døde. I Faabergs Distrikt, hvor der i Aarets første Maaneder viste sig et Par spredte Tilfælde, optraadte der ved St. Hanstid en Epidem, der begyndte i den sydlige Del af Øier og udbredte sig til Faaberg, hvor den paa Vestsiden af Laugen i 9 Kilometers Udstrækning omtrent hemsøgte hvert Hus, hvor der var Børn. Det nøiagtige Antal Tilfælde kjendes ikke. Om Epidemien i Øier beretter bl. A. Cand. med. Malm, at Smitten i et Tilfælde overførtes ved ham selv i

I Christians Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Deraf Døde.													
Typhoidfeber	60	6	60	9	1	1	5	7	8	4	9	8	2	1	5
Cerebrospinal-Meningit . . .	1	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	27	4	27	6	5	1	-	2	1	2	3	1	3	-	3
Vandkopper	9	-	9	2	-	-	-	2	1	2	-	1	-	-	1
Mæslinger	1335	79	3335	155	295	323	281	162	35	38	-	4	9	16	17
Rosen	87	-	85	9	5	13	9	15	9	3	6	3	3	5	5
Kighoste	277	9	242	3	2	4	-	-	2	5	14	27	43	61	81
Diphtherisk Svælgbetænd.	128	28	128	7	4	4	1	12	20	44	23	8	2	-	3
Strubehoste	16	8	16	2	2	2	2	2	-	2	-	-	-	1	3
Kusma	5	-	5	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	4
Akut Katarrh i Luftveiene og Bronchit	1392	24	1363	132	121	150	141	131	129	87	70	71	118	119	94
Katarrh. og follik. Angina															
Lungebetændelse	551	53	551	43	47	91	68	95	41	22	23	13	32	32	44
Pleurit	82	-	82	11	11	7	3	11	5	5	4	6	7	5	7
Gigtfeber	143	4	143	8	17	10	16	14	13	11	5	6	13	12	18
Diarrhoe (akut)	437	10	434	44	27	25	33	20	21	46	74	54	29	39	22
Cholera nostras															
Blodgang	42	5	42	-	-	1	1	1	-	5	-	1	2	16	15
Skjørbug	11	1	8	2	1	-	1	1	1	1	-	1	-	-	-
Tilsammen	4603	232	4531	433	538	632	562	476	286	277	231	204	263	307	322

	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.															
			1		2		3		4		5		6		7		8	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Hadeland og Land.		Søndre Valders.		Nordre Valders.		Toten.		Faaberg.		Ringebu.		Lom.		Lesje.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Typhoidfeber	61	7	5	1	-	-	10	2	24	3	2	-	9	-	2	-	9	1
Cerebrospinal-Meningit . . .	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Barsel-feber	28	5	7	2	2	1	2	-	11	-	2	1	4	1	-	-	-	-
Vandkopper	9	-	2	-	-	-	2	-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-
Mæslinger	1335	79	464	38	47	-	29	10	462	24	280	3	12	-	19	-	22	4
Rosen	87	-	25	-	1	-	3	-	28	-	24	-	-	-	3	-	3	-
Kighoste	277	9	43	-	1	-	-	-	76	6	144	2	8	1	-	-	5	-
Diphtherisk Svælgbet	128	28	23	13	3	-	4	-	5	-	92	14	-	-	1	1	-	-
Strubehoste	17	9	10	5	-	-	-	-	4	2	3	2	-	-	-	-	-	-
Kusma	5	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Akut Katarrh i Luftveiene og Bronchit	1393	25	341	6	34	-	63	1	384	5	376	4	56	2	107	4	32	3
Katarrh. og follik. Angina																		
Lungebetændelse	555	57	153	15	20	4	29	7	152	12	96	4	26	2	49	8	30	5
Pleurit	82	-	23	-	6	-	5	-	32	-	10	-	2	-	1	-	3	-
Gigtfeber	143	4	37	1	8	-	31	1	34	1	16	1	9	-	6	-	2	-
Diarrhoe (akut)	438	11	148	2	8	-	14	-	90	4	165	4	5	1	5	-	3	-
Cholera nostras																		
Blodgang	42	5	-	-	3	3	-	-	7	-	2	-	-	-	-	-	30	2
Skjørbug	11	1	2	-	-	-	-	-	7	-	1	-	1	1	-	-	-	-
Tilsammen	4612	241	1283	83	133	8	192	21	1317	57	1221	35	133	8	193	13	140	16

Liste over forskellige væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	1	
	Tilfælde.	Dødsfald.						Hadeland og Land.	
			Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	280	-	2	3	144	131	24	75	-
Fnat	87	-	25	17	18	17	10	34	-
Skurv	9	-	4	2	2	1	6	2	-
Kjertelsyge	214	1	61	75	8	18	22	32	1
Rachit	76	3	47	25	-	-	16	27	2
Simpel Meningit	22	12	7	1	4	3	9	4	1
Tuberkuløs Meningit	13	13	3	7	1	1	10	2	2
Svindstot	188	90	9	6	57	101	24	42	15
Kræft	87	55	-	1	43	37	24	29	15
Vatersot og Morbus Brightii .	119 ¹⁾	31	4	4	50	53	23	52	11
Blegsot og Anæmi	565	2	21	64	21	411	23	191	-
Menstruationsuordener	124	-	-	-	-	124	18	28	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1011	10	18	33	384	517	24	220	2
Ormesygdomme	113	-	42	40	11	18	15	57	-
Drankersygdomme	11	-	-	-	10	1	8	4	-
Struma	17	-	-	1	2	14	6	9	-

¹⁾ Deraf Hydrops 11. Morbus Brightii 20.

¹⁾ Deraf Hydrops 11, Morbus Brightii 20.

over 9 Kilometers Afstand. Han havde nemlig, efter udført Tracheotomi paa et af diphtherisk Svælgbetændelse døende Barn, rensat sin Person, Klæder og Instrumenter paa det omhyggeligste og begivet sig paa Hjemreisen, da han anmodedes om at se indom en Gut, der havde overhugget alle Sener paa Ryggen af den ene Haand og blødede stærkt. Skjønt al anvendt Forsigtighed smittedes dog Gutten, idet der dannede sig en diphtherisk Skorpe paa Saaret over Haanden; bagefter angrebes flere andre i Huset af almindelig diphtherisk Halsbetændelse. Til Lom bragtes Sygdommen fra søndre Gudbrandsdalen ved en Omstreifer, der havde stelt med et angrebet Barn.

Strubehoste optraadte ingensteds med større Udbredning. I et Tilfælde, hos en i 7de Maaned frugtsommelig Kvinde, indtraadte fortidlig Fødsel; Barnet levede i 12 Døgn, Moderen kom sig. (Gjersøe).

Lungebetændelse optraadte flersteds tydelig smitsom. I Lesje angrebes saaledes 3 Brødre, der boede paa forskellige Steder, den 9de, 15de og 23de December; de to sidste havde besøgt den først angrebne under hans Sygdom.

Af **Diarrhoe** opgives adskillig flere Tilfælde end de nærmest foregaaende Aar.

Af **Blodgang** optraadte flersteds enkelte Tilfælde, i Lesje derimod en mindre Epidemi, der i Løbet af November og December angreb 30 Individer; Sygdommen var mild med kun 2 Dødsfald.

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.													
2		3		4		5		6		7		8	
Søndre Valders.		Nordre Valders.		Toten.		Faaberg.		Ringebu.		Lom.		Lesje.	
Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
7	-	42	-	96	-	27	-	7	-	18	-	8	-
12	-	17	-	-	-	7	-	-	-	7	-	10	-
4	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
6	-	10	-	40	-	30	-	64	-	30	-	2	-
-	-	14	1	8	-	10	-	12	-	5	-	-	-
-	-	2	1	9	6	4	2	-	-	1	-	2	2
-	-	1	1	2	2	3	3	1	1	3	3	1	1
15	5	12	9	52	31	31	10	16	7	16	9	4	4
5	3	2	2	13	9	18	14	8	5	9	6	3	1
8	-	4	-	22	10	15	2	3	3	12	2	3	3
11	-	2	-	141	1	119	1	27	-	55	-	19	-
3	-	8	-	48	-	17	-	4	-	9	-	7	-
60	-	81	3	304	2	139	2	104	-	87	1	16	-
4	-	4	-	15	-	30	-	1	-	-	-	2	-
-	-	-	-	2	-	4	-	1	-	-	-	-	-
2	-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Syphilis og Gonorrhoe sees af følgende Tabel.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Antal Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.							
			1	3	4	5		6	7	8
			Hadeland og Land.	Nordre Valders.	Toten.	Faaberg.		Ringebu.	Lom.	Lesje.
			Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	24	1	12	1	5	3	1	2	1	-
Gonorrhoe	23	-	12	4	3	1	-	-	-	3

Svindstot. For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindstot 12 pCt. af samtlige kjendte Dødsaaarsager og 17.8 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindstot i Forhold til de nævnte Dødsaaarsager henholdsvis 10.5 pCt., og 15.4 pCt.; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 12.1 pCt. og 17.9 pCt.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Hadeland og Land	194	15	83	111
Søndre Valders	22	5	8	14
Nordre —	80	9	21	59
Toten	192	31	57	135
Gjøvik	14	2	7	7
Landdistrikt	178	29	50	128
Faaberg	122	10	35	87
Lillehammer	24	2	5	19
Landdistrikt	98	8	30	68
Ringebu	47	7	8	39
Lom	49	9	13	36
Lesje	42	4	16	26
Christians Amt	748	90	241	507
Deraf i Byer	38	4	12	26
— - Landdistrikt	710	86	229	481

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.			Vending.			Efterbyrdsoperation.
	Mødre.	Børn.		Mødre.	Børn.		Mødre.
	levende.	lev.	dødf.	levende.	lev.	dødf.	levende.
Utilstrækkelige eller smerte-fulde Veer	33	¹⁾ 30	3	-	-	-	-
Bækkensneverhed	²⁾ 3	1	2	-	-	-	-
Ansigtfødsel	1	-	³⁾ 1	-	-	-	-
Skjævt Isseleie	1	1	-	-	-	-	-
Haand ved Siden af Hovedet	1	1	-	-	-	-	-
Forraadnet Foster	1	-	1	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	3	2	1	-
Tverleie og Fremfald af Navlesnor	-	-	-	2	-	⁴⁾ 2	-
Tilbageholdelse	-	-	-	-	-	-	4
Tilsammen	40	33	7	5	2	3	4
		40			5		

¹⁾ Deraf en 1ste Tvilling, 2den forløstes ved Naturens Hjelp. ²⁾ Konjugata hos en Kvinde 8—9 Ctm. 1 2den Gangs fødende havde som Barn lidt af Rachitis og var første Gang forløst med Tang paa Grund af Eklampsi. ³⁾ Misfoster med en omtrent nævestor Hjernesvulst. ⁴⁾ Deraf en 2den Tvilling, 1ste Tvilling født i Fodleie uden Kunsthjelp.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død- fødte ¹).	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹)	paa Barsel- seng.		ved ulykke- lige Hæn- delser.	ved Selv- mord.	ved Drab.
Hadeland og Land	678	378	73	4	1	14	3	4	1
Søndre Valders . . .	356	128	32	3	-	14	1	-	-
Nordre — . . .	237	101	17	2	2	8	3	-	-
Toten	727	393	67	3	6	12	6	2	1
Gjøvik	43	21	9	-	-	2	1	-	-
Landdistrikt	684	372	58	3	6	10	5	2	1
Faaberg	461	260	32	3	1	17	4	3	-
Lillehammer	47	29	4	-	-	2	-	1	-
Landdistrikt	414	231	28	3	1	15	4	2	-
Ringebu	362	164	33	2	2	17	1	1	-
Lom	300	153	26	3	2	10	-	-	-
Lesje	168	119	9	1	-	3	4	-	-
Christians Amt	3289	1696	289	21	14	²) 95	22	10	2
Deraf i Byer	90	50	13	-	-	4	1	1	-
— Landdistrikt	3199	1646	276	21	14	91	21	9	2

¹) Efter Anmeldelserne fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842. ²) Antallet af Dødfødte udgjorde efter «Tabeller over Folkemængdens Bevægelse», udgivne af det statistiske Centralbureau, for det hele Amt 116, deraf 4 i Byerne og 112 i Landdistrikterne.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 593 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 51.6.

De hyppigste Dødsaaarsager vare:

Dødsaaarsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Land- distrikterne.
Svindstot	90	4	86
Mæslinger	79	2	77
Alderdomssvaghed	64	-	64
Lungebetændelse	57	1	56
Kræft	55	1	54
Vatersot og Morbus Brightii	31	-	31
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	30	2	28
Diphtherisk Svælgbetændelse	28	2	26
Organisk Hjertesygdom	25	3	22
Hjerneslag	23	1	22
Akut Bronchit	23	1	22

Tabel over Temperatur og Barometerstand samt

Aar 1882.	Januar.	Februar.	Marts.	April.
Middelbarometerstand	28.24	27.95	28.01	28.20
Middelthermometerstand	÷ 0.60	÷ 2.63	÷ 0.14	1.54
Antal Regndage	-	4	1	5

Fra Øier og Ringebu (Faabergs og Ringebus Distrikter) omtales Tuberkulose som temmelig almindelig. Almuen har ingen Tro paa Sygdommens Udbredelse ved Smitte; Gangklæder, brugte Skindfæller og andre Efterladenskaber efter afdøde Svindsotpatienter sælges ved Auktioner, ofte endog paa Fattigkommissionernens Foranledning. (Malm).

Ogsaa **Kjertelsyge** har stor Udbredelse i Ringebu Distrikt, særlig blandt den fattige Befolkning, der bor i smaa usle, fugtige og urenlige Hytter og faar ussel Kost — hovedsagelig Poteter og Vasvelling. (H. M. Arentz).

Chronisk Gastrit. I Anledning af denne Sygdom klages der fra Toten over den rigelige og ukontrollerede Brug af «Sundhedssalt». (Thams).

Af **Struma** omtales jævnlig en Del Tilfælde fra Hadeland og Lands, Faabergs og Ringebu Distrikter; Sygdommen omtales endog som temmelig almindelig i Ringebu Herred.

Obstetriciske Operationer. Tabellen giver en Oversigt over de af Lægerne udførte Operationer med Angivelse af Indikation og Udfald for Mødre og Børn.

Af Operationer omtales desuden 3 Exviscerationer: En ved sammenvoxede Tvillinger, Moderen død paa Barselseng (opført under Dystokia); to ved forsømt Tverleie med fremfalden Arm efter forgjæves Vendingsforsøg, samt en Laparotomi post mortem hos en 5te Gang fødende 36aarig Kvinde, med rachitisk forsnævret Bækken, hos hvem der efter 3 Dages Fødselsarbeide var indtraadt Bristning af Livmoderen. Ved Lægens Ankomst laa Konen allerede kolaberet og døde nogle Minutter efter; Fosteret, der laa frit i Bughulen, extraheredes strax, men var dødt. Ialt 53 Operationer, hvoraf 8 i Hadeland og Lands Distrikt, 4 i søndre og 7 i nordre Valdres, 17 i Totens, 9 i Faabergs, 4 i Ringebu og 4 i Loms Distrikter.

Som **Døde paa Barselseng** opgives 13. Lægerne anføre Dødsaaarsager for 12, hvoraf 5 af Barselfeber, 1 af besværligt Fødselsarbeide, 2 af Barselkrampe, 1 af Mani, 1 af Lungebetændelse, samt 2 uforløste, af hvilke den ene døde af Livmoderblødning og den anden af Livmoderbristning. (Se ovenfor).

Veirliget. Ovenstaaende af Distriktslæge Buchholz meddelte Tabel viser Middelbarometerstand (Tommer), Middelthermometerstand (Reaumur) og Regndage paa Gaarden Helmen i Gran.

Paa Gaarden Granheim i vestre Slidre 1 220 Fod (407 Meter) over Havet var efter Distriktslæge Printz's Opgaver Middeltemperaturen om Morgenens Kl 8

Fugtighedsforhold paa Gaarden Helmen i Gran i 1882.

Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
28.34	28.22	28.65	28.08	28.29	28.36	28.03	28.18
7.65	11.10	11.84	11.37	8.40	2.95	÷ 3.85	÷ 6.60
7	10	15	14	5	8	2	-

+ 2.70° C, Middag Kl. 2 + 4.77° og Aften Kl. 8 + 3.18°, saa at Aarets gennemsnitlige Middeltemperatur var + 3.81°; Aaret blev saaledes det mildeste, der er observeret, efterat den meteorologiske Station blev oprettet i vestre Slidre 1871. Den største Kuldegrad var ÷ 26.6° C. den 8de December og den største Varmegrad + 25.2 den 28de Juni. Vanddampenes Tryk var betydeligt, nemlig 5.27, Maximum 14.1 den 27de August og Minimum 0.6 den 7de December. Vindstyrken var under det normale, nemlig 0.6. Skydækket var usædvanlig stærkt, nemlig 6.8 (0 = klart, 10 = aldeles overskyet). Der faldt Regn i 109 Dage, Sne i 56, Slud i 8, Taage i 21 Dage, saa at Aarets Nedbør var betydelig, nemlig 761 Millimeter. Der var 163 overskyede Dage og kun 32 klare Dage; Kuldegrad noteredes i 200 Dage.

Aarets Udbytte skildres som godt, idet Høavlingen var rigelig, om end ofte mindre velbjerget, og Kornavlingen tilfredsstillende med for det meste vægigt Korn og lidet Halm. Poteterne vare lidet foldrige og især i de sydlige Dele af Amtet ofte angrebne af Tørraaddenhed. Den milde Vinter lagde mangesteds Hindringer iveien for Skovdriften. Arbejdspriserne vare i Stigende.

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundhedskommissioner. Antal Møder.	Vaccine-rede.	Retsmedicinske Forretninger.
	Antal anmeldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet.	17	1681	39	3168	¹⁾ 9
Hadeland og Land	3	480	5	670	3
Søndre Valdres	3	70	4	506	1
Nordre —	1	24	4	469	2
Toten	3	361	7	680	-
Faaberg	3	435	13	301	1
Ringebu	2	95	3	166	-
Lom	1	179	2	240	2
Lesje	1	37	1	136	-

¹⁾ Deraf 2 over Døde og 7 over Levende.

Hygiæniske Forhold og Levemaade. Der synes overalt at være nogen, om end liden Fremgang. Fra mange Kanter klages der dog endnu over Mangel

paa Renlighed, daarligt Mad- og Husstel og mislig Kreaturrøgt. Misbruget af Spirituosa synes neppe synderlig aftaget, skjønt det økonomiske Tryk i de fleste Bygder fremdeles vedvarer. Fra Hadeland og Land omtales Nafta og Hofmanns draaber som almindelig udbredte Berusningsmidler. Over den stadig tiltagende Brug af Kaffe klages fra mange Kanter, og den ansees som en væsentlig Aarsag til det stadig stigende Antal af chroniske Fordøielssygdomme og Ernæringsforstyrrelser. Fra søndre Valdres omtales Mangelen paa Peis og Kogning uden Dampfænger, hvorved Fugtighed afsættes i Værelserne og paa Gang- og Sengklæder.

Sundhedskommissionerne have i Anledning af de mange epidemiske Sygdomme været samlede oftere end sædvanlig. Fra Faaberg skriver Distriktslægen i Anledning af Diphtheriepidemien: «Jeg kan ikke noksom rose samtlige Sundhedskommissioners Beredvillighed til at samtykke i de i mange Henseender forholdsvis tunge Pligter, som maatte paalægges Befolkningen gennem et længere Tidsrum, og som bleve efterlevede med stor Nøiagtighed baade af Rig og Fattig» (H. A. Z. Lassen).

Sygehus. Amtssygehuset paa Lillehammer var i Aarets Løb belagt med 96 Syge, det største Antal siden dets Flytning fra Toten i 1856.

Badeindretninger. I Hadeland og Land findes flere private, ved Mesna pr. Lillehammer et større offentligt Styrtebad.

Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

VII. Bratsbergs Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 30te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
Amtet		115.86	83 171	26	2	36	30
1. Skien		8.26	24 487	9	2	12	5
	Skien, Kjøbstad	0.016	5 362	5	2	2	-
	Porsgrund —	-	3 453	2	-	2	-
	Brevik —	-	2 252	2	-	2	-
	Eidanger	1.15	2 999	-	-	1	1
	Solum	2.42	5 121	-	-	4	2
	Gjerpen	2.97	4 285	-	-	-	1
	Slendal	1.71	1 015	-	-	1	1
2. Kragerø		12.85	19 666	7	-	6	5
	Kragerø, Kjøbstad ...	-	4 669	3	-	3	-
	Langesund, Ladested ..	0.003	1 084	1	-	-	-
	Stathelle —	-	427	-	-	-	-
	Bamble	2.20	4 050	1	-	1	1
	Sandøkedal } ¹⁾	2.63	2 174	-	-	1	1
	Skaatø }	-	3 803	1	-	-	1
	Drangedal	8.02	3 459	1	-	1	2

¹⁾ Delingen af Sandøkedals Herred bestemt iflg. kgl. Resol. af 9de August 1881 indtraadte den 1ste Januar 1882.

Lægedistrikt.	Tilsvarende Herred, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
3. Holden	Holden	8.18	11 274	3	-	5	4
	Holden	1.89	3 233	2	-	1	1
	Lunde	2.04	2 131	-	-	1	1
	Bø	1.68	2 501	-	-	2	-
	Saude	2.57	3 409	1	-	1	2
4. Sauland		12.30	7 190	2	-	3	2
	Hiterdal	3.33	3 048	1	-	2	1
	Hjertdal	6.75	2 744	1	-	1	1
	Gransherred (Hovinds Sogn undtaget)	2.22	1 398	-	-	-	-
5. Hviteseid		17.57	8 704	2	-	3	6
	Silgjord	5.54	3 743	1	-	1	3
	Hviteseid	5.41	3 265	1	-	1	2
	Nissedal	6.62	1 696	-	-	1	1
6. Laardal		34.40	8 217	2	-	5	5
	Laardal	2.17	1 391	2	-	1	1
	Fyresdal	9.48	2 040	-	-	1	1
	Mo	5.22	1 915	-	-	1	1
	Vinje	9.29	1 987	-	-	1	1
	Rauland	8.24	884	-	-	1	1
7. Tinn		22.28	3 633	1	-	2	3
	Tinn	17.22	2 567	1	-	1	-
	Hovinds Sogn (af Grans- herred)	3.24	897	-	-	1	-
	Mjøsstrandens Sogn (af Rauland)	1.82	169	-	-	-	-

Sundhedstilstanden omtales som god, undtagen fra Holdens og Saulands Distrikter. De epidemiske Sygdomme anmeldtes for det Meste betydelig sjældnere end i 1881, især røde Hunde, Kighoste, akute katarrhalske og gastriske Sygdomme samt Lungebetændelse; Typhoidfeber viser det mindste hidtil kjendte Antal Angrebne siden 1853, ligeledes Barsefeber og Skarlagensfeber det mindste Antal siden 1868. Mæslinger og diphtherisk Svælgbetændelse optraadte derimod med større Udbredning end i noget tidligere Aar siden 1868.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1 472 eller 16.9 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte. (87 000).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel. (Se Tabel Side 82 og 83).

Typhoidfeber var fremdeles i Aftagende og anmeldtes sjældnere end i noget Aar siden 1853. I Skiens Omegn optraadte 1 Tilfælde i November paa Gaarden Venstøb i Gjerpen. Begge de fra Saulands Distrikt anmeldte Tilfælde tilhøre Hiterdal, det ene antagelig opstaaet ved Smitte fra Omstreifere. I 3 Til-

I Bratsbergs Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

82

Bratsbergs Amt. 1882.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Deraf Døde.													
Typhoidfeber	16	3	16	1	1	-	-	1	-	-	3	3	1	3	3
Barsel-feber	15	2	15	1	-	3	2	3	1	1	2	1	-	-	1
Børnekopper	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Vandkopper	174	-	174	47	14	40	20	13	5	1	5	1	10	16	2
Skarlagensfeber	38	1	38	7	6	10	3	2	4	1	-	1	2	-	2
Røde Hunde	22	-	22	1	-	7	12	-	-	2	-	-	-	-	-
Mæslinger	843	11	842	106	80	183	186	87	77	43	14	11	17	33	5
Rosen	98	3	98	8	11	3	10	7	10	10	10	7	11	3	8
Kighoste	131	7	131	46	28	19	9	10	2	-	-	-	4	5	8
Diphtherisk Svælgbetændelse	96	16	92	20	7	9	13	4	8	1	1	5	1	8	15
Strubehoste	20	9	20	3	2	1	-	1	-	1	2	3	3	-	4
Kusma	24	-	24	9	2	2	2	-	-	1	-	-	-	4	4
Akut Bronchit	2749	31	2749	311	332	359	232	219	167	167	101	135	220	259	247
Andre katarrh. Tilfælde															
Lungebetændelse	658	96	658	75	94	125	137	81	35	13	6	6	12	36	38
Pleurit	78	3	75	7	14	6	10	7	4	1	5	4	7	6	4
Gigtfeber	94	4	93	10	8	12	12	8	9	6	4	3	2	9	10
Koldfeber	8	-	8	1	-	-	1	-	-	2	-	2	-	-	2
Akut Diarrhoe	1153	14	1153	81	76	75	50	80	85	134	231	163	73	56	49
Cholera nostras															
Blodgang	20	2	20	-	-	-	-	-	1	3	13	3	-	-	-
Skjorbug	31	-	31	6	3	2	4	2	1	2	3	1	2	2	3
Tilsammen	6269	202	6260	740	678	856	703	525	409	389	400	349	366	440	405

	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.													
			1		2		3		4		5		6		7	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Skien.		Kragero.		Holden.		Sauland.		Hviteseid.		Laardal.		Tinn.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Døds.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Typhoidfeber	16	3	8	2	5	-	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-
Barsefeber	16	3	5	1	8	1	2	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Børnekopper	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	174	-	68	-	90	-	1	-	-	-	-	-	15	-	-	-
Skarlagensfeber	8	1	18	-	20	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Røde Hunde	22	-	8	-	12	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Mæslinger	843	11	559	9	216	1	23	-	-	-	1	-	44	1	-	-
Rosen	98	3	65	2	15	1	5	-	11	-	1	-	1	-	-	-
Kighoste	131	7	8	-	39	4	2	-	47	3	7	-	21	-	7	-
Diphtherisk Svælgbet. . . .	97	17	28	8	4	-	42	7	11	1	4	1	1	-	7	-
Strubehoste	21	10	8	7	10	1	2	1	-	-	-	-	1	1	-	-
Kusma	24	-	9	-	8	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Akut Bronchit	2756	38	1370	21	990	5	57	6	106	3	122	2	74	-	37	1
Andre katarrh. Tilfælde. }																
Lungebetændelse	666	104	196	18	79	12	64	13	206	30	37	10	35	6	49	15
Pleurit	78	3	20	-	23	2	6	-	6	-	10	1	5	-	8	-
Gigtfeber	94	4	27	2	17	1	14	-	6	-	9	1	5	-	16	-
Koldfeber	8	-	5	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut)	1159	20	529	3	503	11	40	2	18	2	37	2	17	-	15	-
* Cholera nostras																
Blodgang	20	2	-	-	15	2	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-
Skjærbug	31	-	-	-	1	-	3	-	-	-	3	-	24	-	-	-
Tilsammen	6293	226	2932	73	2058	42	262	29	413	40	241	18	248	8	139	16

fælde (Kragerø 2, Porsgrund 1) omtales Import fra Udlandet ved Sømænd, deraf en Gang fra Amsterdam; i Porsgrund smittedes et Barn.

Børnekopper. Det ene Tilfælde optraadte i Brevik efter en Christiania-reise. Koppelazaretet i Kragerø nedlagdes den 28de Januar ved Udskrivning af den i December f. A. indlagte Matros.

Vandkopper skulle have havt nogen Udbredning i Omegnen af Skien og i Kragerø, ligesaa i Nordbygden af Nissedal i Hviteseids Distrikt.

Mæslinger optraadte især i 1ste Halvaar hyppigere end i nogen af de tidligere Epidemier. Epidemien karakteriseres som mild fra Langesund, Sauland og Laardal. Den importeredes i Aarets Begyndelse flere Gange til Skien fra andre Byer og viste sig i Vaarmaanederne meget udbredt i Land-distriktet, men i Byen selv blev den først hyppigere længere udover Vaaren og holdt sig saa i Omegnen hele Aaret, — om Vaaren ikke sjelden kompliceret med Lungebetændelse. Det overveiende Antal Tilfælde anmeldtes fra Porsgrund; til Brevik kom den sidst blandt de nærliggende Trakter. I Saulands Distrikt, hvorfra der ikke anmeldtes noget behandlet Tilfælde, skulle Mæslingerne have været mest udbredt i Lilleherred og om Sommeren; i Hviteseids Distrikt viste der sig kun nogle enkelte Tilfælde i Oktober—November. I Løbet af Sommeren og Høsten havde Epidemien overordentlig stor Udbredning i Laardals Distrikt, fornemmelig i Mo, Vinje og Laardal, hvor kun faa Steder bleve forskånede; Antallet af Angrebne anslaaes til mindst flere Hundrede, deraf flere Voxne, hos hvilke Symptomerne optraadte med stor Heflighed; adskillige spæde Børn skulle have bukket under. Der omtales et Tilfælde, hvor et nyfødt Barn angrebes strax efter Fødselen.

Kighoste forekom langt sjeldnere end i 1881. I Begyndelsen af Aaret optraadte den i Saulands Distrikt spredt over Hiterdalsbygden, ligesaa i Hviteseids Distrikt i Fjaagesundsbygden af Hviteseid. I Tinns Distrikt begyndte en Epidemi i de sidste Maaneder af Aaret.

Af **diphtherisk Svælgbetændelse** opgives det største hidtil kjendte Antal Tilfælde siden 1868. I Skiens Distrikt var Tilfældenes Antal ikke stort, men Sygdommen optraadte heftig og ondartet, især i den sidste Del af Aaret, og gik i flere Tilfælde over paa Struben; i 2 Tilfælde iagttoges efterfølgende Synssvækkelse. I Hviteseids Distrikt iagttoges i Januar 2 Tilfælde i Hviteseid og 1 i Vraadal (døde). I Tinns Distrikt herskede i November—December en liden begrændset Epidemi i Tessungdalen.

Katarrhalske Sygdomme kom i Tinns Distrikt i Aarets første Maaneder hyppigere end sædvanlig til Behandling.

Lungebetændelse forekom i de fleste Distrikter betydelig sjeldnere end i det foregaaende Aar. I Saulands Distrikt optraadte den derimod epidemisk og med typhøs Karakter over hele Distriktet, mest udbredt og mest ondartet i Hiterdal. Distriktslægen, der er bosat i Hjertdal, anfører, at af hans Tilfælde forekom paa en enkelt Undtagelse nær ikke 2 i samme Hus. Af den i Hiterdal praktiserende Læge anmeldtes 182 Tilfælde, næsten alle i første Halvaar; henved 6 pCt. af Befolkningen angrebes. Epidemien begyndte ved Nytaarstider paa de øverste Gaarde i Bygden, gik i Marts over til Annexet Lilleherred, hvor 10 pCt. af Befolkningen angrebes og naaede sit Høidepunkt i April; i Paaskeugen angrebes i det Hele 20 Personer, væsentlig i Grænden omkring Engsav, hvor ogsaa Sygdommen holdt sig længst og paa et temmelig begrændset Sted, ligesaa paa Pladsen Skogen under Graver; paa den sidste angrebes i en Familie efter hverandre Husets samtlige 9 Beboere; paa flere andre Steder angrebes 3—4 Personer i hvert Hus, og det var en Sjeldenhed, at kun 1 angrebes; de som pleiede de Syge, vare stedse mest udsatte. I Mai og Juni forekom den mere spredt rundt omkring i Bygden, optraadte sjeldnere med sit tidligere typhøse

Liste over forskjellige væsentlige chroniske Sygdomme.

	Ialt op- givne.		Børn.		Voxne.		Antal anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.															
								1		2		3		4		5		6		7			
	Tilfælde.	Dødsfald.						Md.	Kv.	Md.	Kv.	Skien.		Kragerø.		Holden.		Sauland.		Hvites- eid.		Laardal.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.						Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Chronisk Rheumatisme . .	309	1	2	1	178	105	16	56	-	73	1	10	-	31	-	51	-	56	-	32	-		
Fnat.	315	-	31	30	22	11	10	9	-	6	-	5	-	36	-	259	-	1)	-	-	-		
Skurv	13	-	1	3	-	-	3	9	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-		
Kjertelsyge	236	6	67	93	14	20	18	33	1	96	5	19	-	18	-	22	-	44	-	4	-		
Rachit	93	2	53	39	-	-	15	11	1	16	1	8	-	10	-	29	-	15	-	4	-		
Simpel Meningit	17	14	7	4	5	1	10	3	3	5	4	3	3	-	-	5	3	1	1	-	-		
Tuberkuløs Meningit . . .	41	41	-	-	-	-	12	18	18	16	16	4	4	2	2	-	-	1	1	-	-		
Svindstot	330	167	9	9	108	145	20	93	55	108	57	22	10	27	9	58	20	14	8	8	8		
Kræft	92	52	2	-	37	39	18	34	15	24	17	12	10	6	3	9	4	5	3	2	-		
Vatersot og Morbus Brightii	97 ²⁾	28	3	2	41	40	18	29	8	24	5	2	2	7	3	28	8	3	1	4	1		
Blegsot og Anæmi	823	-	19	112	23	663	21	330	-	210	-	81	-	35	-	66	-	54	-	47	-		
Menstruationsuordener . .	173	-	-	3	-	170	17	36	-	53	-	10	-	10	-	35	-	29	-	-	-		
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1099	10	12	17	516	481	19	397	3	281	1	41	-	108	3	110	3	99	-	63	-		
Ormesygdomme	136	-	48	55	9	9	10	24	-	52	-	-	-	1	-	26	-	33	-	-	-		
Drankersygdomme	6	2	-	-	4	-	4	1	-	3	2	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-		
Struma.	13	-	-	-	-	13	3	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	5	-	-	-		

1) Antallet kan ikke opgives. 2) Vatersot 6, Morbus Brightii 22.

Præg og standsede med Udgangen af Juni. I December iagttoges 2 Tilfælde paa en Plads under Engsav, hvor der i April havde været 3 Syge. (J. C. Bugge). I Laardals Distrikt optraadte den ogsaa hyppig, især i Vinje og Annexet Grungedal, hvor den skal have medført flere Dødsfald. Epidemien i Tinns Distrikt er nærmere beskrevet i Bilag til Medicinalberetningen for 1881, Pag. 261 og følgende. Distriktslægen omtaler et Tilfælde af komplicerende Empyem, som helbrededes i Løbet af et Par Maaneder ved ydre Forbinding uden Udskylning.

Koldfeber. 5 fra Porsgrund anmeldte Tilfælde vare alle opstaaede under Reise paa fremmede Havne.

Blodgang. De fra Kragerø Distrikt anmeldte Tilfælde optraadte alle i Langesund, hvor der i August efter et Dødsfald i den fattigere Bydel brød ud en liden Epidemi, der skyldtes Benyttelsen af Brøndvand fra det først inficerede Hus; efter Lukning af Brønden opstod intet nyt Tilfælde.

Skjærbug. Fra Laardal omtales, at den i tidligere Aar almindelig udbredte skorbutiske Affektion af Tandkjødet, bekjendt under Navn af «Tandsjuka», forekommer betydelig sjældnere end før, ligesom Skjærbug under andre Former ikke har været iagttaget.

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Antal Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.						
			1		2	3	4	5	7
			Skien.		Kragerø.	Holden.	Sauland.	Hvites- eid.	Tinn.
			Tilf.	Dødsf.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.
Syphilis	70	2	49	2	18	1	-	2	-
Gonorrhoe, Urethrit	67	-	43	-	16	1	1	1	5

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** hidsættes foranstaaende Tabel Side 85.

Svindsot. For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindsot 20.7 pCt. af samtlige kjendte Dødsaaarsager og 28.8 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til de nævnte Dødsaaarsager henholdsvis 20.0 pCt. og 25.4 pCt.; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 21.1 pCt. og 30.7 pCt.

Fra Laardals Distrikt anføres, at Svindsot optræder langt sjældnere end for ca. 20 Aar siden. (Bakke).

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Af **chirurgiske Tilfælde** omtales fra Holdens Distrikt et heldigt forløbende Tilfælde med primær Tilheling efter Lesson ved Cirkelsag, hvorved Overarmen var gjenneemskåret ligeoverfor Insertionen af Mdeltoidens lige indtil de store Kar og Nerver, der vare ubeskadigede; Brugen af Armen gjenvandtes fuldstændig.

Af **obstetriciske Operationer** opgives udførte af Læger ialt 47: 22 i Skiens, 7 Kragerø, 6 i Holdens, 2 i Saulands, 5 i Hvitesids, 2 i Laardals og 3 i Tinns Distrikter. Indikationer og Udfald ville sees af Tabellen paa Side 88.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Skien	263	55	73	190
Skien	75	14	19	56
Porsgrund	65	10	20	45
Brevik	29	6	5	24
Landdistrikt	94	25	29	65
Kragerø	254	57	42	212
Kragerø	72	16	6	66
Langesund	18	6	5	13
Stathelle	1	-	-	1
Landdistrikt	163	35	31	132
Holden	72	10	29	43
Sauland	66	9	40	26
Hviteid	63	20	18	45
Laardal	53	8	8	45
Tinn	34	8	16	18
Bratsbergs Amt	805	167	226	579
Deraf i Byer	260	52	55	205
— Landdistrikt	545	115	171	374

De hyppigste Dødsaarsager vare:

Dødsaarsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		By.	Land- distrikterne.
Svindsot	167	52	115
Lungebetændelse	104	12	92
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	67	27	40
Alderdomssvaghed	57	17	40
Kræft	52	18	34
Akut Bronchit	37	16	21
Vatersot og Morbus Brightii tilsammen .	28	5	23
Hjertefeil	26	10	16
Diarrhoe og Cholera nostras tilsammen .	20	6	14
Diphtherisk Svælgbetændelse	17	3	14

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.					Vending.				Udtrækning.		Exviscera- tion.	Partus præ- maturus arti- ficialis.		Efterbyrds- operation.
	Mødre.		Børn.			Mødre.		Børn.		Mødre	Børn.	Mødre.	Mødre	Børn.	Mødre.
	lev.	død.	lev.	dødf.	uopg. Udf.	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	dødf.	død.	lev.	lev.	lev.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	20 ¹⁾	1	18	3 ²⁾	1	1	-	-	²⁾ 1	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	2	-	-	2	-	-	-	-	-	⁸⁾ 1	1	-	⁷⁾ 2	3	-
Barselkrampe	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Afkræftelse	2	-	1 ³⁾	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	-	5	-	⁴⁾ 4	³⁾ 1	-	-	-	-	-	-
Placenta prævia, Blødning	-	-	-	-	-	1	⁵⁾ 1	-	2	-	-	-	-	-	-
Forsømt Tverleie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	⁶⁾ 1	-	-	-
Blødning og Sammenvoxning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Timeglasformig Sammentrækning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tilbageholdt Efterbyrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
Tilsammen	25	1	19	7	1	7	1	4	4	1	1	1	2	3	8
	26		27			8		8							

¹⁾ Dødsårsag: Emboli. ²⁾ Tvillingfødsel, 1ste Tvilling forløst ved Tang, 2den ved Vending, hvor Udfaldet for Moderen er opført.
³⁾ Forraadnet Foster. ⁴⁾ I 1 Tilfælde Placenta prævia centralis. ⁵⁾ Dødsårsag: Livmoderblødning. ⁶⁾ Vending umulig; Fosteret dødt, Mo-
deren døde 3die Døgn af Barsel-feber. ⁷⁾ a) 1 Tvillingfødsel, 1ste Tvilling fødtes ved Naturens Hjælp, 2den Tvilling forløstes ved Vending,
begge ilive; Moderen tidligere forløst ved Tang, ringe Grad af Bækkensneverhed. b) 34te—35te Uge levende Barn; Moderen forløst i 1880
ved Perforation og Kephalotripsi. ⁸⁾ I ligelig forsnevret Bækken.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død- fødte ¹⁾	Om- komme ved ulyk- kelige Hæn- delse.
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Bar- sel- seng.		
Skien	882	443	84	7	4	19	26
Skien	221	100	21	-	1	6	1
Porsgrund	121	79	17	1	-	1	5
Brevik	79	47	10	-	-	2	10
Landdistrikt	461	217	36	6	3	10	10
Kragerø	744	371	65	7	2	12	15
Kragerø	166	75	11	4	-	4	2
Langesund	36	24	5	1	-	-	1
Stathelle	7	5	1	-	-	-	-
Landdistrikt	535	267	48	2	2	8	12
Holden	331	198	22	3	-	9	2
Sauland	184	138	18	3	1	9	4
Hviteseid	227	140	17	1	-	9	1
Laardal	233	116	24	-	2	15	1
Tinn	106	66	4	1	-	3	3
Bratsbergs Amt	2697	1472	234	22	9	²⁾ 76	52
Deraf i Byer	630	330	65	6	1	13	19
— - Landdistrikt	2067	1142	169	16	8	63	33

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842. ²⁾ Antallet af Dødfødte udgjorde efter «Tabeller over Folkemængdens Bevægelse» udgivne af det statistiske Centralbureau, for hele Amtet 91, deraf 17 i Byerne og 74 i Landdistrikterne.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1225 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 54.6.

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af behandlede fattige Syge, Sundhedskommissionsmøder, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds- kommis- sioner. Antal Møder.	Vaccine- rede.	Rets- medicinske For- retninger.
	Antal an- meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	9	986	35	1991	23
Skien	3	625	18	523	17
Kragerø	2	75	9	729	3
Holden	1	122	1	205	-
Sauland	1	32	2	41	1
Hviteseid	1	32	-	208	2
Laardal	-	-	4	83	-
Tinn	1	100	1	202	23

Døde paa Barselseng. Lægerne meddele Dødsaaarsagen for 7 Barselkvinder; 3 døde af Barselfeber, 1 af Emboli, 1 af Livmoderblødning, 1 af Lungebetændelse og 1 af Pyæmi.

Veirliget. Vinteren var mild og snefattig, Sommer og Høst kolde og regnfulde. Vinteren indtraadte tidlig og med rigelig Nedbør. Udbyttet af Hø og Korn var for det Meste godt, tildels rigeligt, derimod var der Uaar paa Poteter. I de høiere liggende Dele af Laardal kom Kornet ikke til Modenhed.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Saulands Distrikt omtales, at Misbrug af Spirituosa synes at være i Aftagende.

Amtet har et **Sygehus**, nemlig Amtssygehuset i Skien. I Skiens Fattigaard haves 2 Stuer for chroniske Syge, og i Kragerø et midlertidigt Sygehus for epidemiske Sygdomme.

Amtet har 5 **Apotheker**, der alle visiteredes.

IX. Nedenæs Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordenødre.	Hjelp- vaccinatorer.
Amtet		1) 71.95	71 987	19	1	29	20
1. Østre Nedenæs		6.85	27 902	5	-	7	5
	Østerrisor, Kjøbstad	-	2 390	2	-	1	-
	Tvedestrand, Ladested.	-	1 364	2	-	-	-
	Gjerestad	2.41	2 582	-	-	1	2
	Søndeled	1.49	3 429	-	-	1	1
	Dybvaag	0.49	4 479	1	-	2	2
	Holt	1.42	4 346	-	-	1	-
	Østre Moland	1.04	2 485	-	-	1	-
	Barbo		4 568	-	-	-	-
	Tromø		2 159	-	-	-	-
2 Vestre Nedenæs		8.757	30 018	11	1	16	7
	Arendal, Kjøbstad	-	4 132	6	1	6	-
	Grimstad, —	-	2 552	3	-	1	-
	Lillesand, Ladested	-	1 325	1	-	1	-
	Froland	2.27	2 058	-	-	1	1
	Øiestad	0.924	4 272	1	-	1	-
	Hisø		2 476	-	-	-	-
	Fjære	0.471	4 236	-	-	1	1
	Landvik	1.495	2 189	-	-	1	1
	Eide	0.254	748	-	-	1	1
	Vestre Moland	0.806	2 295	-	-	1	1
	Birkenæs	1.868	1 730	-	-	1	1
	Høivaag	0.669	2 005	-	-	1	1

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
3. Aamli		15.27	5 401	1	-	3	3
	Aamli	8.07	2 338	1	-	1	1
	Mykland	3.28	658	-	-	-	-
	Vegaardsheien	2.67	1 819	-	-	1	1
	Heirefos	1.25	586	-	-	1	1
4. Evje		8.84	4 046	1	-	1	3
	Veigusdal	3.94	983	-	-	-	1
	Evje		857	-	-	-	1
	Hordnæs	4.90	2 256	1	-	-	1
	Iveland			-	-	1	
5. Sætersdalen		32.21	4 620	1	-	2	2
	Bygland	10.39	2 224	1	-	1	1
	Valle	21.82	2 396	-	-	1	1

Sundhedstilstanden var i de 3 indre Distrikter i det Hele god; i Kystdistrikterne derimod gik der navnlig i 2det Kvartal en usædvanlig udbredt Epidemi af Mæslinger, som fra Mai—Juni ogsaa bredte sig over det sydligste af Sætersdalen. Akute gastriske Sygdomme vise ligeledes en usædvanlig stor Hyppighed, Børnekopper optraadte om Vaaren som en mindre Epidemi ved Lillesand, og Typhoidfeber og Skarlagensfeber naaede i enkelte Kystegne nogen Udbredning i sidste Kvartal. De fleste øvrige epidemiske Sygdomme vise derimod en Aftagen, især Lungebetændelse og Kighoste.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1282 eller 16.1 pro mille af den beregnede Folkemængde ved Aarets Midte.

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægerens Opgaver sammendragne Tabel (se Side 92 og 93).

Typhoidfeber optraadte noget hyppigere end i de to sidste Aar, derimod betydelig sjældnere end i den øvrige Periode siden 1868.

I østre Nedenæs iagttoges foruden 1 Tilfælde i Grimstad Omegn og 6 i Arendals Omegn 1 dødelig endende Tilfælde i Søndeled, 8 Tilfælde (2 Dødsfald) i Holt, 1 Tilfælde i Tvedestrand, 4 i Dybvaa og Flougstad og 1 i Lyngør. Til Søndeled antoges Smitten tidlig paa Sommeren importeret til Gaarden Lindland ved et overnattende Taterfølge, Manden i Huset var sandsynligvis den først angrebne, men havde gaaet oppe; Konen angrebes i September og døde. I 1883 angrebes 2 nye Indflyttede paa Lindland. Herfra overførtes Smitten til 3 Steder i Holt; saaledes kom Moderen til Konen paa Lindland, som havde pleiet hende, syg hjem til sin Plads Langemyr, hvor 4 Børn angrebes og 1 døde. Import skede ligeledes fra Arendal til Holt ved en syg Arbejder, til Tvedestrand ved en Handelsreisende, til Lyngør, Dybvaa og Flougstad ved Sømænd. — Fra vestre Nedenæs anmeldtes: 7 Tilfælde (1 Dødsfald) fra Arendal, 13 (3 Dødsf.) fra Arendals Omegn, 5 (1 Dødsf.) fra Grimstad, 8 fra Grimstads Omegn, 1 fra Lillesand

I Nedenæs Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

92

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Typhoidfeber	60	7	58	3	2	5	3	-	3	-	4	6
Barselfeber	10	2	10	2	-	1	3	-	-	-	-	-
Børnekopper	24	3	23	1	1	6	13	2	-	-	-	-
Vandkopper	44	-	44	10	15	4	7	4	1	-	-	-
Skarlagensfeber	93	3	93	1	-	-	5	4	4	-	1	10
Røde Hunde	13	-	13	3	2	-	1	1	-	1	5	-
Mæslinger	982	17	982	10	29	82	200	400	141	50	34	14
Rosen	85	3	85	7	6	8	11	10	5	10	6	5
Kighoste	154	5	154	20	48	37	24	7	3	-	2	3
Diphtherisk Svælgbetændelse	92	17	92	11	9	6	1	4	3	2	3	32
Strubehoste	10	5	10	-	1	1	4	-	1	1	-	1
Kusma	5	-	5	-	-	1	1	-	-	-	-	-
Akut Bronchit	2284	26	2250	207	227	246	244	236	150	127	119	154
Andre katarrh. Tilfælde												
Lungebetændelse	303	40	302	27	32	43	60	34	19	9	10	10
Pleurit	108	-	108	6	9	10	10	15	12	5	7	12
Gigtfeber	82	2	82	10	5	10	6	8	7	9	2	7
Koldfeber	20	-	18	1	1	-	4	1	-	5	3	3
Diarrhoe (akut)	982	12	982	105	72	65	68	64	70	97	130	130
Cholera nostras												
Blodgang	3	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Skjorbug	3	1	3	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Tilsammen	5357	143	5317	424	460	525	667	790	420	316	326	387

Nedenæs Amt. 1882.

	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.									
						1		2		3		4		5	
				Tilfælde.	Dødsfald.	Østre Nedenæs.		Vestre Nedenæs.		Aamli.		Evje.		Sætersdalen.	
						Tilfælde.	Dødsf.	Tilfælde.	Dødsf.	Tilfælde.	Dødsf.	Tilfælde.	Dødsf.	Tilfælde.	Dødsf.
Typhoidfeber	11	11	10	61	8	22	3	39	5	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	2	1	1	10	2	2	-	6	1	-	-	-	-	2	1
Børnekopper	-	-	-	24	3	-	-	24	3	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	3	-	-	44	-	20	-	23	-	-	-	1	-	-	-
Skarlagensfeber	19	20	29	93	3	27	2	66	1	-	-	-	-	-	-
Røde Hunde	-	-	-	13	-	6	-	7	-	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	6	9	7	986	21	464	5	497	12	3	3	6	-	16	1
Rosen	7	1	9	85	3	22	-	58	2	2	1	2	-	1	-
Kighoste	9	-	1	156	7	145	7	9	-	2	-	-	-	-	-
Diphtherisk Svælgbetændelse . .	16	3	2	93	18	46	4	47	14	-	-	-	-	-	-
Strubehoste	-	-	1	13	8	-	-	11	6	-	-	2	2	-	-
Kusma	1	1	1	5	-	1	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Akut Bronchit	172	176	192	2292	34	655	12	1508	20	61	1	44	-	24	1
Andre katarrh. Tilfælde															
Lungebetændelse	12	24	22	306	43	121	12	162	28	14	2	1	1	8	-
Pleurit	5	5	12	108	-	55	-	40	-	2	-	7	-	4	-
Gigtfeber	6	7	5	82	2	21	2	58	-	1	-	1	-	1	-
Koldfeber	-	-	-	20	-	5	-	15	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut)	71	66	44	984	14	341	7	594	5	35	2	8	-	6	-
Cholera nostras															
Blodgang	2	-	-	3	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Skjærbug	-	-	-	3	1	-	-	1	1	-	-	-	-	2	-
Tilsammen	342	324	336	5381	167	1953	54	3172	98	120	9	72	3	64	3

og 5 fra dennes Omegn. Til vestre Moland skede Import fra Stavangerkanten. I Lillesand indlagdes fra et Hotel 1 Tilfælde paa Sygehuset, hvor en Pige blev smittet. I Birkenæs angrebes i samme Hus 2 Brødre ved Smitte fra Landvik.

Af **Børnekopper** optraadte der en mindre Epidemi i vestre Moland (23 Tilf.) og 1 Tilfælde i Lillesand; det første Tilfælde hos en Skipper, som var bleven syg paa Overreisen fra Dieppe i de sidste Dage af Januar; Mandskabet var sendt iland, før Læge var tilkaldt. 3 døde, nemlig en 70aarig Kone og en Barselkone samt hendes nyfødte Barn, som vaccineredes, strax Sygdommen blev diagnosticeret hos Moderen; Vaccinepustlerne udviklede sig regelmæssigt ved Siden af Koppe-exanthemet.

Vandkopper skulle have forekommet hyppig ved Lyngør, kun 2 Tilfælde bleve behandlede.

Af **Skarlagensfeber** iagttoges en Del Tilfælde i sidste Kvartal i Arendal og Omegn. Sygdommen skal ogsaa have havt ikke saa ringe Udbredning i Gjerrestad og Søndeled, paa det første Sted med enkelte Dødsfald.

Mæslinger optraadte epidemisk og havde navnlig i andet Kvartal ualmindelig stor Udbredning; der anføres fra flere Steder, navnlig Landdistrikterne i østre og vestre Nedenæs samt Sætersdalen (Bygland), at Sygdommen optraadte mildt, og at Lægehjelp sjelden søgtes. I Aamli og Evje fik den ingen videre Udbredning. Fra Tvedestrand anføres, at den specificerede Kontrol og Tilsynet med hver enkelt Syg bekræftede de under Epidemien 1877 gjorde Observationer om direkte Smitte, om hovedsagelig Smitte i Prodromalstadiet og om Inkubationens Varighed; det opgivne Antal Angrebne 221 antages at indbefatte samtlige i Byen indtrufne Tilfælde og svarer her — ligesom paa Tverdalsøen, hvor der holdtes Mandtal ved Skolelæreren — temmelig nøie til Børnetilvæksten siden sidste Mæslingeepidemi. I Tvedestrand døde et anæmisk 1½ Aar gl. Barn med Kighoste under Udbrudet af Mæslingerne, og desuden i Juli 2 Børn, som havde havt Mæslinger i Mai, den ene af tuberkuløs Meningit, den anden af Phthisis florida (en Søster led ogsaa af Svindot); — i Tvedestrands Landdistrikt døde antagelig kun 2 Børn, et meget sygeligt og et Spædbarn i de elendigste Proletariatforhold. Skylden for en større Mortalitet og hyppigere Eftersygdomme, end Sygdommen i og for sig medfører, tilskrives den traditionelle vidtdrevne Undgaaen af frisk Luft, af enhver Berørelse med Vand og Sæbe, af enhver Skiftning af Undertøj og dertil vel opvarmet Værelse med extra Plag over de Syge; Behandlingen gik derfor væsentlig ud paa at modarbejde saadan Tradition, hvis skadelige Følger Publikum mere og mere synes at forstaa. (F. Vogt.) I Sætersdalen naaede Epidemien ikke udover Bygland, hvor den sees at have været meget udbredt i de sidste tre Maaneder; 1 halvvoxen Gut døde under Exanthemets Tilbagegang af en hurtig forløbende Meningit; desuden skulle 2 Børn være døde uden Lægebehandling.

Kighoste var i første Halvaar meget almindelig i og udenfor Tvedestrand; Kighostepatienter angrebes jævnlig af Mæslinger.

Diphtherisk Svælgbetændelse optraadte epidemisk i Østerrisør i September—Oktober. Epidemien begyndte den 6te September med et dødeligt endende Tilfælde i et Hus, hvor der i Slutningen af Juli var iagttaget 1 Tilfælde, efterfulgt af Svælgparalyse og Accomodationsparese; den udbredte sig i Begyndelsen hurtigt og ondartet (3 af de 4 første Tilfælde endte dødeligt), men holdt sig væsentlig inden en Klynge af 8—10 Huse, hvor de hygieniske Forhold vare mere eller mindre slette, og hvor Isolation var vanskelig at faa gennemført. Senere blev Sygdommen mere sporadisk og godartet. I et Tilfælde forløb Mæslinger og Diphtherit samtidig; i 1 Tilfælde antog et Eczem bag Ørerne og omkring Genitalia diphtherisk Karakter; som Eftersygdomme iagttoges en Gang Parotit med Abscesdannelse og i flere Tilfælde Panaritier.

Liste over forskellige væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.									
	Tilfælde.	Dødsfald.						1		2		3		4		5	
			Østre Nedenæs.	Vestre Nedenæs.	Aamli.	Evje.		Sætersdalen.									
									Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.
Chronisk Rheumatisme	205	-	1	1	121	82	16	17	-	174	-	10	-	-	-	4	-
Fnat.	64	-	17	23	19	5	7	18	-	15	-	27	-	-	-	4	-
Kjertelsyge	230	2	92	98	12	26	16	77	-	127	2	11	-	10	-	5	-
Rachit	67	4	30	34	-	-	13	20	2	47	2	-	-	-	-	-	-
Simpel Meningit	17	13	5	6	1	1	6	-	-	17	13	-	-	-	-	-	-
Tuberkuløs Meningit	47	43	22	25	-	-	13	22	20	23	22	1	1	-	-	1	-
Svindstot	416	165	15	22	135	227	16	128	60	247	80	20	15	10	7	11	3
Kræft	62	36	-	-	24	33	13	23	16	30	15	6	5	1	-	2	-
Vatersot og Morbus Brightii	70	¹⁾ 22	-	5	36	29	15	22	13	35	6	4	1	5	2	4	-
Blegstot og Anæmi	745	1	32	89	29	585	18	215	-	505	1	14	-	8	-	3	-
Menstruationsuordener	201	-	-	-	-	201	14	24	-	159	-	6	-	6	-	6	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1257	2	40	87	448	681	18	323	-	819	2	43	-	55	-	17	-
Ormesygdomme	253	-	91	115	17	30	15	68	-	175	-	4	-	6	-	-	-
Drankersygdomme	17	3	-	-	15	1	6	6	2	10	1	-	-	-	-	1	-

¹⁾ Vatersot 7, Morbus Brightii 15.

Af en Læge opgives diphtherisk Svælgbetændelse i Østerrisør:

7de September til 28de November 1882.	Til- sammen.	Kjøn.		Alder.											
		Md.	Kv.	0-1 Aar.		1-5 Aar.		5-10 Aar.		10-15 Aar.		15-20 Aar.		20-30 Aar.	
				M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.		
Angrebne	36	15	21	2	1	6	7	6	8	1	3	-	-	-	2
Deraf Døde	3	2	1	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Strubehoste. De to fra Veigusdal i Evje Distrikt anmeldte Tilfælde vare hos Sødskende, der døde før Lægens Ankomst.

Gigtfeber omtales som sjelden i Sætersdalen.

Akut Diarrhoe og Cholera nostras. Det opførte Antal Tilfælde er større end i noget af Aarene 1868—1881. Fra Lyngør anføres, at Sygdommen i Regelen synes at skyldes det slette Brøndvand. I Tvedestrand's Omegn forløb et dødeligt Tilfælde (Md., 50—60 Aar gl.) under Billedet af ondartet Cholera, uden at noget æthiologisk Moment kunde paavises hverken ved Sektionen eller den kemiske Undersøgelse af Viscera.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde ville sees af følgende Tabel:

Sygdom.	Tilsammen Behandlede.	Fordeling paa Lægedistrikterne.	
		1	2
		Østre Nedenæs.	Vestre Nedenæs.
		Tilfælde.	Tilfælde.
Syphilis	100	16	84
Gonorrhoe, Urethrit	102	19	83

Fnat havde i Aamli Herred større Udbredning, men haabes snart at blive ndryddet ved det skarpere Tilsyn, som er iværksat. (E. B. Hansen). I Sætersdalen er den meget almindelig.

Svindst. For hele Amtet udgjorde Dødsfald af Svindst 24.2 pCt. af kjendte Dødsarsager og 32.2 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindst i Forhold til de nævnte Dødsarsager henholdsvis 15.9 pCt. og 28.5 pCt., for Landdistrikterne 27.6 pCt. og 36.5 pCt.

Fra Aamli anføres, at Sygdommens Smitsomhed erkjendes mere og mere af Almuen. I Heirefos døde en Kone af Svindst, senere har hendes før friske Mand faaet Sygdommen. Paa Vegarsheien har den optraadt hyppigere end før, især omkring den vestlige Del af Vegarsvandet og ved Ubergsgaardene. I Evje Distrikt kunde Smitterforhold ikke paavises.

Ormesygdomme siges at være almindelige i Sætersdalen, og behandles af Almuen paa egen Haand.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Østre Nedenæs	270	60	55	215
Østerrisor	43	8	11	32
Tvedestrand	28	6	5	23
Landdistrikt	199	46	39	160
Vestre Nedenæs	339	80	98	241
Arendal	62	5	18	44
Grimstad	57	11	19	38
Lillesand	17	3	3	14
Landdistrikt	203	61	58	145
Aamli	47	15	9	38
Evje	18	7	3	15
Sætersdalen	7	3	3	4
Nedenæs Amt	681	165	168	513
Deraf i Byer	207	33	56	151
— - Landdistrikt	474	132	112	362

Nervesygdomme. I Sætersdalen siges den forøvrigt sunde og kraftige Befolkning at være særlig disponeret for Nervesygdomme og navnlig for Hypochondri. Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Af Lægerne udførtes 56 **obstetriciske Operationer**, hvoraf 30 i østre og 17 i vestre Nedenæs, 4 i Aamli og 5 i Evje Distrikter. Indikationer og Udfald ville sees af Tabellen paa næste Side.

De hyppigste **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Land- distrikterne.
Svindsot	165	33	132
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	70	27	43
Lungebetændelse	43	15	28
Kræft	36	7	29
Akut Bronchit	32	11	21
Hjertefeil	26	7	19
Alderdomssvaghed	23	8	15
Vatersot og Morbus Brightii	22	6	16
Mæslinger	21	9	12
Diphtherisk Svælgbetændelse	18	8	10
Chronisk Bronchit	18	6	12

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.					Vending.				Udtrækning ved Bækkenendefødsel.		Partus præmaturus artificialis.		Perforation.	Efterbyrdsoperation.	
	Mødre.		Børn.			Mødre.		Børn.		Mødre.	Børn.	Mødre.	Børn.	Mødre.	Mødre.	
	lev.	uopg. Udf.	lev.	dødf.	uopg. Udf.	lev.	dødf.	lev.	dødf.	lev.	lev.	lev.	lev.	levende.	lev.	uopg. Udf.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	28	3	25	3	3	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	¹⁾ 3	-	2	1	-	2	-	1	-	-	-	³⁾ 1	1	⁴⁾ 1	-	-
Fremfald af Navlesnor	2	-	1	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
Placenta prævia, Blødning	1	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Issefødsel med Panden fortil.	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjævt Isseleie	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stort Fosterhoved	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Bristning af Livmoderen	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Haard, ueftergivelig Modernmund	-	-	-	-	-	²⁾ 1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tilbageholdt Efterbyrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1
Tilsammen	37	3	31	6	3	7	1	3	5	1	1	1	1	1	4	1
	40		40			8		8							5	

¹⁾ 1 tidligere forløst 2 Gange ved Tang. ²⁾ Efter dobbelt Incision af Modernmund. ³⁾ I 36te—37te Uge hos en IV-påra, forløst i 1875 ved Mutilation, i 1876 ved Partus præmaturus artificialis, i 1878 ved naturligt, men overmaade haardt Fødselsarbeide og i 1881 ved Part. præmat. artific. Konj. diagonal. 9 cm, D. B. 17. 5—18 cm. Injektioner af varmt Vand; Fødsel 15½ Time efter Indlæggelse af elastisk Katheter. ⁴⁾ II-påra, forløst Tverleie og fremfalden Navlesnor: Perforation af sidstkommande Hoved efter foregaaende Vending og Udtrækning.

Fra Lyngør (østre Nedenæs Distrikt) omtales 1 død uforløst i ca. 30te Uge af Livmoderbristning, fremkaldt ved Fald fra en Stol.

Af **Dødsfald paa Barselseng** opgives af Lægerne ialt 6: 2 af Barsel-feber, 2 af Livmoderbristning (deraf en uforløst) og 2 af besværlig Fødsel.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død-fødte ¹⁾	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	¹⁾ i 1ste Døgn.	paa Bar-sel-seng.		ved ulykke-lige Hæn-delser.	ved Selv-mord.	ved Drab.
Østre Nedenæs	1036	505	77	7	1	24	14	1	1
Østerrisør	103	42	5	-	1	1	1	-	-
Tvedestrand	54	30	5	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt	879	433	67	7	-	23	13	1	1
Vestre Nedenæs	987	532	86	5	2	31	11	1	-
Arendal	142	72	22	1	1	2	-	1	-
Grimstad	99	59	11	2	-	4	-	-	-
Lillesand	49	22	5	-	-	1	-	-	-
Landdistrikt	697	379	48	2	1	24	11	-	-
Aamli	192	118	19	1	2	1	4	1	-
Evje	113	62	9	-	1	5	3	-	-
Sætersdalen	134	65	18	-	1	6	2	-	-
Nedenæs Amt	2462	1282	209	13	7	²⁾ 67	34	3	1
Deraf i Byer	447	225	48	3	2	8	1	1	-
— - Landdistrikt	2015	1057	161	10	5	59	33	2	1

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842. ²⁾ Antallet af Dødfødte udgjorde efter «Tabeller over Folkemængdens Bevægelse», udgivne af det statistiske Centralbureau, for hele Amtet 74, deraf 9 i Byerne, 65 i Landdistriktet.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1180 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 52.1.

Veirliget. Vinteren var mild og snefattig, Vaaren kom tidlig, men efterfulgtes af en regnfuld, kjølig Sommer. November—December kolde og snerige. I Evje Distrikt blev der et usædvanlig rigt Høaar, men Korn og Potetes gave adskillig under middels Udbytte.

Levemaade og hygiæniske Forhold. I Anledning af at der fremdeles fra norske Skibe indkommer Mandskaber, lidende af Typhoidfeber, sandsynlig fremkaldt ved slet Drikkevand ombord, gjøres der fra Arendal opmærksom paa, at det ikke synes at være en sjelden Uskik, at Skibe tage sin Forsyning fra Elvemundinger selv paa Steder, hvor der er Anledning til bedre Vand.

Amtets **Sygehuse** ere de samme som i tidligere Beretninger omtalt. Epidemilazaretet i Barbo blev ophævet, da der for Fremtiden er Anledning til at indlægge epidemiske Syge i Arendals Epidemilazaret paa Høyedal.

Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

Følgende Tabel giver Oplysning om behandlede fattige Syge, Sundhedskommissioner og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundhedskommissioner. Antal Møder.	Vaccine-rede.	Retsmedicinske Forretninger
	Antal anmeldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	9	699	25	1850	7
Østre Nedenæs	5	306	8	837	1
Vestre —	2	339	9	772	4
Aamli	-	-	4	73	-
Evje	1	15	1	106	-
Sætersdalen	1	39	3	62	2

I Grimstad lønnes en Opsynsmand i de 5 Sommermaaneder til at have Tilsyn med Sundhedsvedtægternes Overholdelse.

X. Lister og Mandals Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Fladeindhold i norske □ Mil.	Indb. 30te Debr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpvaccinatorer.
Amtet		56.79	76 549	22	2	24	26
1. Christianssand	Christianssand, Kjøbstad	0.13	11 766	10	2	5	-
2. Oddernæs		8.991	20 732	¹⁾ 4	-	²⁾ 5	6
	Mandal, Ladested	-	3 885	3	-	-	uopgivet
	Oddernæs	1.093	4 001	-	-	1	
	Tvet	0.875	1 714	-	-	-	
	Vennesland	0.832	1 195	-	-	-	
	Øvrebo og Hægland	2.501	1 840	-	-	1	
	Søgne	1 880	3 640	-	-	1	
	Holme	0.886	1 490	-	-	-	
	Halsaa og Hartmark	0.924	2 967	-	-	1	
3. Undal		15.202	12 939	1	-	5	7
	Søndre Undal	1.843	4 561	-	-	1	2
	Nordre Undal	1.535	2 027	1	-	1	1
	Øslebø og Løvdal	1.971	1 950	-	-	1	1
	Finsland	0.895	885	-	-	-	1 2
	Bjelland og Grindem	2.328	2 088	-	-	1	
	Aaseral	6.63	1 428	-	-	1	

¹⁾ Distriktslægen bosat i Christianssand. ²⁾ Bopæl uopgivet for 1 Jordemoder.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
4. Lyngdal	Lyngdal	6.598	6 909	1	-	2	5
	Lyngdal	2 981	4 808	1	-	1	3
	Hægebostad	3.617	2 101	-	-	1	2
5. Vanse		2.104	9 149	3	-	3	3
	Farsund, Ladested	-	1 419	3	-	1	-
	Vanse	1.094	5 460	-	-	1	1
	Herod	1.010	2 270	-	-	1	2
6. Flekkefjord		23.758	15 054	3	-	4	5
	Flekkefjord, Kjøb- stad	-	1 651	3	-	1	
	Næs }	1.885	3 675	-	-	1	1
	Hiterø }						
	Kvinesdal	2.854	4 039	-	-	1	1
	Fjotland	3.834	1 107	-	-	-	1
	Bakke	3.294	2 639	-	-	-	1
	Siredalen	11.891	1 943	-	-	1	1

Sundhedstilstanden var mindre god; den epidemiske Sygelighed større end i 1881 og over den gennemsnitlige i det sidste Aaar. Mæslingerne havde stor Udbredning om Vaaren, og af Børnekopper optraadte der efter gjentagne Importer fra Udlandet lokale Epidemier i de fleste Distrikter; i de vestligste Amtsdele herskede diphtherisk Svælgbetændelse hele Aaret, og i de østligere Egne Kighoste i 2det Halvaar; af Børnekopper, Diphtherit og akutte gastriske Sygdomme opgives et større Antal Tilfælde end i noget af Aarene 1868—1881. Blandt de vigtigere epidemiske Sygdomme vise Lungebetændelse, Skarlagensfeber og Typhoidfeber størst Aftagen.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1 549 eller 20.1 pro mille af den beregnede Middelbefolkning for Aaret (77 200).

Af **Typhoidfeber** er der siden 1868 ikke anmeldt et saa lidet Antal Tilfælde undtagen i 1879 (68 Tilfælde). — Paa Christianssands Bys Sygehus døde en Kvinde, der angrebes af Typhoidfeber under Reconvalescensen efter overstaaede Børnekopper. I Oddernæs Distrikt optraadte den fra August til Oktober epidemisk paa 5 Gaarde i Randøunds Sogn (Oddernæs Herred) med 22 Tilfælde og 1 Dødsfald. Den i Vanse Distrikt i Slutningen af det foregaaende Aar opstaaede Epidemi vedvarede indtil April med 2 Tilfælde i Farsund og 6 paa en nærliggende Gaard i Vanse. I Flekkefjords Distrikt angrebes i April — Mai 11 (4 døde) paa Egeland og Omli i Siredalen og i December 5 (2 døde) paa Tisledal i Fede Sogn. Fra Udlandet angives Sygdommen importeret ved 2 Sømænd fra Sundsvall og Lissabon til Undal, hvor den ene smittede sine 2 Søstre, og ved en Sømænd til Farsund.

Børnekopper. Fra Christianssand opgives blandt de Behandlede 18 uvaccinerede Børn, hvoraf 7 døde; af 10, som vaccineredes under Inkubationen, døde 1. Blandt 64 Vaccinerede (medregnet 1, gjenliggende fra 1881) døde 3. Foruden den første Import i December 1881 fra Frankrige opgives 1 i Marts fra Randø-

I Lister og Mandals Amt

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Exanthematisk Typhus . . .	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	73	15	73	7	6	3	6	9	-	4	15	7
Barselsefeber	24	4	24	2	-	-	6	2	2	-	-	4
Børnekopper	154	20	154	17	11	33	2	2	6	9	34	25
Vandkopper	62	-	62	12	3	18	6	4	-	2	4	-
Skarlagensfeber	83	2	83	17	25	15	11	-	-	-	-	2
Røde Hunde	49	-	49	6	11	6	-	1	1	-	3	8
Mæslinger	734	14	734	43	43	227	219	138	23	9	10	3
Rosen	121	2	121	12	10	11	14	8	19	12	3	12
Kighoste	285	7	283	4	1	3	6	-	14	35	43	67
Diphtherisk Svælgbet. . . .	98	26	98	13	7	17	8	5	4	2	2	11
Strubehoste	18	7	18	3	1	2	2	1	1	-	1	3
Kusma	46	-	46	-	2	1	1	1	4	3	4	2
Akut Bronchit.	2707	16	2705	250	275	287	311	271	193	148	153	192
Andre katarrh. Tilfælde. }												
Lungebetændelse	212	47	212	14	29	22	44	29	11	3	9	10
Pleurit.	103	4	103	10	12	11	7	9	10	3	13	6
Gigtfeber	151	-	151	8	12	17	25	13	19	6	9	14
Koldfeber.	19	-	19	1	1	1	1	3	2	2	1	3
Diarrhoe (akut)	1211	30	1211	83	61	74	72	96	87	110	261	155
Cholera nostras												
Blodgang	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjørbug	3	1	3	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Tilsammen	6156	195	6150	502	510	748	742	592	396	348	565	525

sund (Oddernæs), 1 i Mai fra Høivaag (vestre Nedenæs), 1 i Juni fra Frankrige og 2 i August fra Christiania. Paa Grund af det voxende Antal af Angrebne mod Slutningen af August evakueredes Sygehuset for at tages til Isolationslokale (i Drift til 5te Januar 1883), og ansattes Epidemilæge. Af de fra Oddernæs Distrikt anmeldte Tilfælde indtraf 13 Tilfælde (1 Dødsfald) i Januar i Søgne Sogn. 3 (1 Dødsfald) i Marts i Randesund (Oddernæs) og i Oktober 6 Tilfælde i Grebstad Sogn (Søgne). Fra Søgne bragtes Smitten i Februar til Øslebø af Undals Distrikt (2 Angrebne); i Juli opstod der efter Smitte ved en fra Udlandet hjemkommen Sømand en liden, mild Epidemi (9 Angrebne) i Spangereid af søndre Undal, hvorom Distriktslægen først underrettedes, efterat 4 vare angrebne i Løbet af 3 Uger; et 3 Maaneder gammelt uvaccineret Barn døde af Sygdommen. Fra Februar til April optraadte Sygdommen efter Smitte fra Hamburg i Aa Sogn af Lyngdals Distrikt (cfr. N. Mag. for Lægev. 1883 B. 13, S. 500). Efter at en Sømand, som havde ligget paa Lazaret i London og var ud-

anmeldte epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne		Fordeling paa Lægedistrikterne.											
					1		2		3		4		5		6	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Christi- anssand.		Oddernæs.		Undal.		Lyngdal.		Vanse.		Flekk- efjord.	
					Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	1	8	73	15	13	5	28	2	2	-	1	-	10	1	19	7
4	3	1	26	6	7	-	9	1	-	-	-	-	2	2	8	3
7	7	1	154	20	91	11	22	2	11	1	23	3	6	3	1	-
3	8	2	62	-	36	-	5	-	-	-	5	-	11	-	5	-
12	1	-	85	4	6	-	10	1	-	-	-	-	1	-	68	3
4	7	2	49	-	17	-	10	-	-	-	-	-	17	-	5	-
2	5	12	745	25	358	4	59	-	-	-	14	-	201	16	113	5
6	8	6	121	2	53	-	50	1	1	-	-	-	8	-	9	1
63	35	12	287	9	187	7	82	1	-	-	9	-	-	-	9	1
9	6	14	103	31	1	-	4	-	-	-	-	-	-	-	98	31
3	-	1	28	17	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	23	16
4	13	11	46	-	29	-	1	-	-	-	-	-	-	-	16	-
198	201	226	2708	17	1545	9	782	3	51	-	14	-	118	2	198	3
7	13	21	212	47	76	21	98	15	3	-	4	1	16	8	15	2
9	8	5	103	4	26	1	51	2	5	1	4	-	7	-	10	-
11	7	10	151	-	66	-	41	-	4	-	1	-	6	-	33	-
2	1	1	19	-	5	-	9	-	-	-	2	-	-	-	3	-
86	61	65	1211	30	740	23	372	4	17	-	-	-	35	-	47	3
-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	3	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
438	385	399	6189	228	3261	83	1638	32	94	2	77	4	438	32	681	75

skreven helbredet, var kommen hjem til en Gaard i Vanse, angrebes i Januar samtlige Beboere undtagen en 5 Aar gammel Pige, som var vaccineret et Par Aar forud; Læge tilkaldtes først 4 Uger efter Mandens Hjemkomst; af de 3 døde vare 2 uvaccinerede Børn. I Hiterø af Flekkefjords Distrikt angrebes en Sømand strax efter Hjemkomsten.

Vandkopper. De 5 fra Lyngdals Distrikt anmeldte Tilfælde indtraf paa en Gaard i Hægebostad; i den Anledning omtaler Distriktslægen, at Manden paa Gaarden havde ca. 14 Dage forud for de første Tilfælde været inde hos en 3 Mil sydligere boende Koppesyg (nærmere omtalt i hans Opsats i Norsk Magaz. for Lægev. 1883 B. 13, Side 511.)

Skarlagensfeber herskede i Flekkefjords Distrikt indtil April; senere indtraf kun enkelte Tilfælde i Siredalen; af Komplikationer og Eftersygdomme omtales de samme som nævnt i forrige Beretning. I Præstegaarden i Bakke angrebes samtidig Mand, Hustru og 8 Børn.

Mæslinger optraadte epidemisk, i de første Maaneder mest udbredt i Flekkefjords Distrikt, senere derimod især i de østligere Amtsdele, med størst Hyppighed udover Vaaren. Antallet af Angrebne skal have været meget betydeligt, men synes at have været mindre end i 1874; da Epidemien var mild, kom forøvrigt kun de færreste Tilfælde til Behandling, i Undals Distrikt endog intet, skjønt Sygdommen i Aarets Løb udbredte sig over hele nordre og søndre Undal, i det sidste Herred med flere Dødsfald blandt smaa Børn. I Flekkefjords Distrikt havde Sygdommen ikke været i flere Sogne paa 20 Aar og havde derfor stor Udbredning; i flere af Distriktets Dele herskede den samtidig med Skarlagensfeber. Ved Aarets Slutning holdt Epidemien sig endnu i Dele af Oddernæs Distrikt, ligesom den havde naaet de nordligste Trakter af Lyngdals. Som Dødsaaarsager opgives fra Vanse Distrikt i 2 Tilfælde Lungeødem og i 1 katarrhalsk Lungebetændelse, — fra Flekkefjords Distrikt i 1 kapillær Bronchit. — Fra Vanse omtales, at det var paafaldende almindeligt at træffe nedtrykt Sindsstemning hos Rekonvalescenter efter Mæslinger.

Rosen iagttoges i Vanse hos 2 Børn efter Vaccinationen.

Kighoste optraadte hyppigere end Aaret forud, i Aarets Begyndelse i de 3 vestlige Distrikter, først, som det synes, mest udbredt i Næs Sogn af Flekkefjords Distrikt, — i 2det Halvaar derimod først i Christianssand, derpaa i Oddernæs, hvor den havde størst Udbredning ved Mandal, og mod Aarets Slutning i søndre Undal. Fra Lyngdals Distrikt opgives som Eftersygdomme, hvorfor der ofte søgtes Lægehjelp: Svulne Halskjerter, Øiensygdomme og langvarige Katarrher i Luftveiene.

Diphtherisk Svælgbetændelse havde stor Udbredning i Flekkefjord og Omegn.

Kusma optraadte i Sommermaanederne epidemisk i Flekkefjords Distrikt baade i Byen og paa Landet, men kom sjelden under Lægebehandling.

Lungebetændelse var usædvanlig sjelden i 1882, der anmeldtes under det halve Antal Tilfælde mod i 1881 og det næstmindste siden 1868. Blandt 1000 af Befolkningen angrebnes 2.7 (i Tiaaret 1871—80 gennemsn. 4.1). Dødeligheden blandt de Behandlede var derimod overordentlig stor, nemlig 22.2 pCt. (i 1881 14.9 pCt.)

Koldfeber. Fra Mandal og Lyngdal opgives ialt 6 Søfolk at være angrebne i Udlandet (4 i Amerika, 1 i Holland, 1 i Sverige).

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde sees af følgende Tabel:

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Antal Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.							
			1		2		3		4	
			Christianssand.		Oddernæs.		Undal.		Lyngdal	
			Tilf.	Dødsf.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilf.	Dødsf.
Syphilis	121	3	68	1	29	2	1	7	2	14
Gonorrhoe, Urethrit	139	-	75	-	40	-	3	9	-	12

De fleste Tilfælde af Syphilis i Oddernæs og Flekkefjords Distrikter behandlede hos Søfolk, smittede i Udlandet, samt hos Handelsreisende og Veiarbeidere.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede væsentlig **chroniske Sygdomme** hidsættes følgende Tabel.

Liste over forskjellige væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt opgivne		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.											
	Tilfælde.	Dødsfald.						1		2		3		4		5		6	
			Christianssand.		Oddernæs.			Undal.		Lyngdal.		Vanse.		Flekkefjord					
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.		Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.		
Chronisk Rheumatisme . .	380	-	2	1	215	162	20	210	-	111	-	9	-	6	-	24	-	20	-
Fnat	15	-	3	3	7	2	8	-	-	4	-	-	-	-	-	6	-	5	-
Skurv	4	-	1	1	2	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	-
Kjertelsyge	298	5	95	136	23	44	21	170	3	91	1	5	-	9	1	6	-	17	-
Rachit	67	1	41	25	1	-	20	19	-	35	1	-	-	2	-	4	-	7	-
Simpel Meningit	6	2	2	-	3	-	3	-	-	4	1	1	1	-	-	-	-	1	-
Tuberkuløs Meningit	59	53	25	24	1	3	19	31	31	18	12	1	1	5	5	2	2	2	2
Svindst	425	181	15	15	171	192	21	136	67	163	38	25	19	19	9	35	21	47	27
Kræft	86	27	-	2	39	42	19	30	7	30	6	1	1	6	2	9	6	10	5
Vatersot og Morbus Brightii	94	1)20	5	6	34	46	20	27	9	41	5	-	-	3	-	10	5	13	1
Blegsot og Anæmi	571	1	17	49	12	493	21	201	1	271	-	7	-	14	-	20	-	58	-
Menstruationsuordener . . .	180	-	-	-	-	180	20	86	-	73	-	3	-	-	-	8	-	10	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1360	3	23	70	460	802	21	609	1	499	2	49	-	15	-	77	-	111	-
Ormesygdomme	52	-	19	9	8	16	19	16	-	17	-	-	-	5	-	3	-	11	-
Drankersygdomme	22	-	-	-	21	1	18	12	-	6	-	-	-	-	-	1	-	3	-

1) Vatersot 8, Morbus Brightii 12.

Fnat. De i Vanse Distrikt observerede Tilfælde vare alle opstaaede ved Smitte fra Tjenestefolk oppe fra Fjeldbygderne. Ogsaa fra Lyngdal omtales den som almindelig i Hægebostad og Etne, i de sydligere Trakter derimod optraadte den sjelden.

Svindсот. For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindсот 24.4 pCt. af samtlige kjendte Dødsaaarsager og 35.3 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindсот i Forhold til de nævnte Dødsaaarsager henholdsvis 22.6 pCt., og 33.2 pCt.; for Landdistrikterne henholdsvis 26.8 pCt. og 37.8 pCt.

Fra Vanse anføres, at Lungesvindсот er almindelig ude paa Lister, hvor Befolkningen er sammenpakket i trange Landsbyer. Se forøvrigt under Leve-maade og hygieeniske Forhold.

Døde af Svindсот.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaaarsager			
	ialt.	af Svindсот.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Christianssands Statsfysikat ..	280	67	83	197
Oddernæs	139	38	32	107
Mandal.....	59	16	11	48
Landdistrikt	80	22	21	59
Undal	54	19	2	52
Lyngdal	28	9	4	24
Vanse	107	21	32	75
Farsund	23	3	9	14
Landdistrikt	84	18	23	61
Flekkefjord	133	27	75	58
Flekkefjord	54	8	30	24
Landdistrikt	79	19	45	34
Lister og Mandals Amt	741	181	228	513
Deraf i Byer	416	94	133	283
— - Landdistrikt	325	87	95	230

Af **Misdannelser** iagttoges i Vanse et Tilfælde af Triorchismus.

Sjeldne Tilfælde. Fra Amtssygehuset i Flekkefjord omtales Sektionsresultatet for en 21 Aar gl. Mand, død 10 Maaneder efter Amputationen af Laaret for Osteosteatom: Betydeligt høiresidigt pleuritisk Exsudat; høire Lunge i dens Helhed talgagtig degenereret, af en knyttet Haands Størrelse; som Belæg paa Overfladen og isprængt i venstre Lunge lignende talgagtige, smaa mandelformige Klumper. (J. A. Kraft).

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Af **obstetriciske Operationer** udførtes af Læger ialt 63, hvoraf 12 i Christianssand, 19 i Oddernæs, 3 i Undals, 9 i Lyngdals, 5 i Vanse og 15 i Flekkefjords Distrikter. Indikation og Udfald sees af Tabellen paa næste Side.

Dødsfald paa Barselseng. I Lægernes Lister opgives Dødsaaarsagen for 8 Barselskvinder, nemlig: Barselfeber 6, Livmoderbristning 1 og Livmoderblødning 1.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.						Vending.						Udtrækning ved Bækkenendefødsel.			Perforation.	Exvisce-ration.	Efterbyrds-operation.	
	Mødre.			Børn.			Mødre.			Børn.			Mødre.	Børn.		Mødre.	Mødre.	Mødre.	
	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	levende.	lev.	død.	levende.	levende.	lev.	uopg. Udf.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	28 ¹⁾	1	-	28 ²⁾	2	-	1	-	-	3 ³⁾	1	-	3	2	1	-	-	-	-
Bækkensneverhed	2	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Barselkrampe	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnor	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Petiolate Svulster i Skeden, langsom Fødsel	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aftagende Kræfter hos Moderen	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stort Foster	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Livmoderbristning, hydrocephalisk Foster	-	-	-	-	-	-	-	4 ⁴⁾	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	-	-	4 ⁵⁾	2	-	3 ⁶⁾	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Placenta prævia, Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Timeglasformig Sammentrækning af Livmoderen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Tilbageholdt Efterbyrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Uopgiven Indikation	-	-	4	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	34	1	7	34	4	5	5	3	1	4	4	1	3	2	1	1	1	5	1
	42			39 ²⁾ 43			9			9			3					6	

¹⁾ Dødsårsag: Barselfeber. ²⁾ og ³⁾ En Tvillingfødsel; 1ste Tvilling forløst ved Tang, 2den Tvilling ved Vending, hvor Udfaldet for Moderen er opført. ⁴⁾ Døde af Livmoderbristning umiddelbart efter Lægens Ankomst. ⁵⁾ Dødsårsag: Barselfeber 1, Livmoderblødning 1. ⁶⁾ En 2den Tvilling (1ste Tvilling født ved Naturens Hjelp.)

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død- fødte ¹⁾ .	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Barsel- seng.		ved ulykke- lige Hæn- delser.	ved Selv- mord.
Christianssands Stads- fysikat	441	299	71	3	1	8	6	2
Oddernæs	636	380	58	4	3	16	21	1
Mandal	125	76	10	-	1	4	5	1
Landdistrikt	511	304	48	4	2	12	16	-
Undal	327	253	39	-	-	8	4	-
Lyngdal	225	125	21	1	-	1	3	1
Vanse	267	192	37	1	4	8	6	-
Farsund	46	34	10	1	-	-	1	-
Landdistrikt	221	158	27	-	4	8	5	-
Flekkefjord	481	300	56	2	6	17	6	1
Flekkefjord	51	56	10	-	-	2	1	1
Landdistrikt	430	244	46	2	6	15	5	-
Lister og Mandals Amt	2377	1549	282	11	14	²⁾ 58	46	5
Deraf i Byer	663	465	101	4	2	14	13	4
— - Landdistrikt	1714	1084	181	7	12	44	33	1

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842. ²⁾ Antallet af Dødfødte udgjorde efter «Tabeller over Folkemængdens Bevægelse», udgivne af det statistiske Centralbureau, for hele Amtet 72, deraf 17 i Byerne og 55 i Landdistrikterne.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 828 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 65.2.

De hyppigste Dødsaaarsager vare:

Dødsaaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Land- distrikterne.
Svindstot	181	94	87
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen tilsammen . .	75	53	22
Alderdomssvaghed	47	25	22
Lungebetændelse	47	27	20
Diphtherisk Svælgbetændelse	31	13	18
Diarrhoe (akut) og Cholera nostras . . .	30	28	2
Kræft	27	12	15
Mæslinger	25	13	12
Børnekopper	20	11	9
Vatersot og Morbus Brightii tilsammen.	20	13	7

Veirliget. Vinteren var mild og snefattig, Vaaren kjølig og Sommeren regnfuld. I Undals Distrikt blev Kornet ikke modent paa flere Heiegaarde; fra Flekkefjords Distrikt omtales Udbyttet som upaaklageligt. Høsten var rigelig, men Poteterne sloge feil. Vinteren kom tidlig, med streng Kulde og Sne i November.

Om **Levemaade og hygiæniske Forhold** i Lyngdals Distrikt indberetter Distriktslægen: «I Henseende til hygiæniske Forhold og Levemaade er der inden Distriktet den største Uensartethed: I Austad og den til Spind grændsende Del af Aa, hvis arbejdsføre Mænd væsentlig søge sit Erhverv som Søfolk, er Stellet pent, Renligheden staar forholdsvis høit og Folket bærer i alle Forhold Præget af at være kommen i Berørelse med Omverdenen; i Hægebostad og Eken derimod møder man et rent Fjeldfolk; et renskuret Gulv, en renvasket Haand og et kjæmmet. Hoved sees kanske og kanske ikke paa Helligdagene; Umaadelighed i Nydelsen af Brændevin er Regel her, medens den er Undtagelse ved Kysten, og desuagtet har man i de øvre Distrikter en sund og kraftig, langs Kyster en i høi Grad forfusket Race. Det er Svindsotten, disse Distrikters haardeste Svøbe, som her gjør sig gjældende, og jeg kan ikke komme bort fra den Opfatning, at det netop er Livet tilsøs, Opholdet i de overfyldte, slet ventilerede og «inficerede» Folkelugarer, som her bære en væsentlig Skyld. Jeg har allerede 2 Gange seet sunde unge Mennesker gaa tilsøs og efter resp. 6 og 11 Maaneders Tur komme hjem med decideret Lungesvindot».

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommissioner. Antal Møder.	Vaccine-rede.	Rets-medicinske Forretninger.
	Antal anmeldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	5	594	³⁾ 53	3518	9
Christianssand	1	¹⁾ 240	24	⁴⁾ 1349	2
Oddernæs	1	120	8	782	2
Undal	1	75	2	399	-
Lyngdal	-	-	5	242	4
Vanse	1	114	6	279	-
Flekkefjord	1	²⁾ ca. 45	8	467	1

¹⁾ For Fattigvæsenets Regning forpleiedes 69 Sindssyge, hvoraf 9 vare tilkomne og 11 sees afgaaede i Aarets Løb. ²⁾ Foruden et større Antal, ikke nærmere angivet.

³⁾ Endvidere 3 Møder i Kvarantænekommissionen i Christianssand. ⁴⁾ Foruden Garnisons Mandskaber med Familier revaccineredes for offentlig Regning 2066.

Amtets **Sygehuse** ere: Amtssygehuset i Flekkefjord, Eg Sindssygeasyl ved Christianssand, Christianssands Sindssygeasyl, Christianssands Garnissionssygehus, Christianssands Bys Sygehus med Isolationslokale, samt Mandals Syge- og Isolationslokale, hvor der indlagdes 5 Syge, hvoraf 3 døde og 2 udgik i Aarets Løb.

Amtets **Badeindretninger** ere omtalte i tidligere Beretninger.

Af **Apotheker** haves 5, der alle visiteredes; om Personalet se den almindelige Beretning.

XI. Stavanger Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vacinationer
Amtet		70.39	110 965	19	2	143	34
1. Sogndal		6.199	5 930	1	-	2	3
	Sogndal, Ladested . . .	-	490	1	-	1	-
	Sogndal	2.283	2 935	-	-	-	1
	Lunde	2.294	1 464	-	-	1	-
	Heskestad	1.622	1 041	-	-	-	1
2. Ekersund		10.175	12 966	2	-	3	1
	Ekersund, Ladested . . .	-	2 408	2	-	1	-
	Ekersund	1.630	2 850	-	-	-	-
	Ogne	0.829	1 215	-	-	1	-
	Helleland	1.123	1 305	-	-	-	-
	Birkrem	5.435	2 063	-	-	-	1
	Haa	1.158	3 125	-	-	1	-
3. Sandnæs		15 241	14 386	1	-	6	6
	Sandnæs, Ladested . . .	-	1 468	1	-	2	-
	Høiland	1.344	3 618	-	-	-	-
	Klep	0.917	2 442	-	-	1	-
	Time	1.448	2 467	-	-	1	-
	Gjesdal	1.709	1 144	-	-	1	-
	Høle	0.869	1 179	-	-	-	-
	Fossan	8.954	2 068	-	-	1	-
4. Stavanger		1.628	28 354	8	2	12	5
	Stavanger, Kjøbstad . . .	-	20 275	8	2	10	-
	Hetland	0.92	4 579	-	-	-	-
	Haaland	0.668	3 045	-	-	2	-
	Hvitingø Sogn af Ren- nesø	0.04	455	-	-	-	-
5. Finnø		11.778	12 393	1	-	6	7
	Rennesø (undtagen Hvi- tingø Sogn)	0.50	1 906	-	-	-	-
	Finnø	0.34	1 698	1	-	-	-
	Strand	1.598	2 267	-	-	-	-
	Aardal	3.78	1 086	-	-	-	-
	Hjelmeland og Fister . .	4.39	3 056	-	-	-	-
	Nerstrand	0.93	1 552	-	-	-	-
	Sjærnerø	0.30	828	-	-	-	-

¹) Fra Sands Distrikt opgives desuden 3 Poster ledige.

Lægedistrikt.	Tilsvarende Herred, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinater.
6. Sand		18.92	11 233	1	-	1) 3	4
	Jælse	1.00	2 558	-	-	-	-
	Sand	1.62	1 761	1	-	1	1
	Suleland	9.23	2 112	-	-	-	1
	Saude	3.88	1 888	-	-	-	1
	Vikedal	2.20	2 914	-	-	-	1
7. Karmøen		3.38	14 706	3	-	6	4
	Skudesnæshavn, Lade- sted	-	1 224	1	-	1	-
	Kopervik, Ladested	-	817	1	-	-	-
	Skudesnæs	0.76	4 495	-	-	2	1
	Avaldsnæs	1.15	5 218	1	-	2	1
	Bukken	0.35	956	-	-	1	1
	Tysvær	1.12	1 996	-	-	-	1
8. Haugesund		3.02	10 997	2	-	5	4
	Haugesund, Kjøbstad	-	4 102	2	-	3	-
	Torvestad	0.80	1 843	-	-	1	2
	Skaare	-	1 552	-	-	1	1
	Skjold	2.22	3 500	-	-	1	1

1) 3 Poster ere ledige.

Til Haugesunds Distrikt hører Sveens Herred (1.84 n. □ M., med 3 125 Indbyggere) af søndre Bergenhus Amt, hvor Herredets Sygdomsforhold m. V. findes omhandlet. Lægedistriktet indbefatter saaledes 4.86 n. □ M., med 14 122 Indbyggere.

Sundhedstilstanden omtales fra de fleste Distrikter som god. Dog var den epidemiske Sygelighed ikke lidet større end Aaret forud som Følge af Mæslingernes Optræden over større Dele af Amtet; diphtherisk Svælgbetændelse og Strubehoste havde en hidtil ukjendt Udbredning, ligesom Typhoidfeber og Børnekopper iagttoges mere end almindelig hyppig. Derimod viste de i 1881 mest fremtrædende Sygdomme, Skarlagensfeber, Kighoste, Lungebetændelse og Kusma sig betydelig sjældnere.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 2 130 eller 18.1 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (117 500).

Typhoidfeber var atter i Tiltagende, den iagttoges hyppigere end i noget af Aarene siden 1875 og i over et dobbelt saa stort Antal Tilfælde som i 1881. Fra Udlandet importeredes den 1 Gang fra Island til Stavanger; fra Farsund overførtes den ved en Reconvalescent til Kopervik. I Ekersunds Distrikt optraadte den fornemmelig i Haa og Helleland; i Finnø Distrikt i Januar i Hjelmeland, i Juli i Strand, i Oktober paa Ombø (hvor der ogsaa iagttoges 1 Tilfælde i den til Jælse af Sands Distrikt hørende Del) og i November i Nerstrand ved Smitte fra Amtssygehuset gennem en efter en chirurgisk Operation hjemsendt Reconvalescent. I Haugesunds Distrikt var dens Optræden sporadisk.

Epidemisk Cerebrospinal-Meningit. 2 af de fra Sands Distrikt

I Stavanger Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

112

Stavanger Amt. 1882.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Deraf Døde.													
Exanthematisk Typhus . .	13	2	13	2	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	7
Typhoidfeber	163	17	143	11	7	17	14	6	4	10	23	8	15	13	15
Cerebrospinal-Meningit . .	6	5	6	-	-	-	-	-	1	1	-	2	1	-	1
Barsel-feber	27	5	26	4	1	3	1	5	1	-	1	-	6	2	2
Børnekopper	68	9	68	-	1	34	10	14	4	2	-	-	-	-	3
Vandkopper	115	-	115	4	5	14	19	2	9	-	1	3	5	31	22
Skarlagensfeber	375	25	375	83	95	57	55	10	38	9	4	5	6	7	6
Røde Hunde	22	-	22	8	4	4	2	-	1	-	-	1	-	-	2
Mæslinger	1218	21	1218	177	302	158	138	98	105	121	32	16	30	31	10
Rosen	75	5	66	3	2	7	9	8	4	11	4	3	4	4	7
Kighoste	394	16	394	29	2	13	18	18	34	15	28	59	62	75	41
Diphtherisk Svælgbetænd.	200	22	200	8	5	16	16	9	4	16	7	12	14	45	48
Strubehoste	56	34	47	1	4	-	2	4	4	-	1	7	10	12	2
Kusma	52	-	52	24	15	3	3	5	1	-	-	1	-	-	-
Akut Bronchit	2773	34	2757	286	244	172	225	199	177	131	130	219	277	402	295
Andre katarrh. Tilfælde. }															
Lungebetændelse	388	66	387	40	37	38	40	44	23	18	19	14	29	37	48
Pleurit	145	5	134	16	11	16	11	10	12	10	9	12	10	6	11
Gigtfeber	115	3	115	9	13	16	9	5	9	8	13	6	7	9	11
Koldfeber	12	-	12	1	-	1	-	2	1	1	1	1	1	1	2
Diarrhoe (akut)	1032	28	1032	101	87	55	60	46	82	108	157	118	82	79	57
Cholera nostras															
Blodgang	9	-	9	-	2	-	-	2	1	-	2	2	-	-	-
Skierbhug	8	1	7	1	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-

	Ialt oppgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.															
			1		2		3		4		5		6		7		8	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Sogndal.		Ekersund.		Sandnæs.		Stavanger.		Finnø.		Sand.		Karmøen.		Haugesund.	
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Typhus . .	13	2	-	-	-	-	-	-	13	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	163	17	-	-	27	5	27	4	57	3	20	2	1	-	18	3	13	-
Cerebrospinal-Meningit . .	6	5	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	3	2	-	-	-	-
Barsefeber	28	6	3	1	2	-	5	-	8	1	3	2	-	-	3	1	4	1
Børnekopper	68	9	-	-	1	-	8	-	59	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	115	-	2	-	4	-	1	-	83	-	8	-	8	-	8	-	1	-
Skarlagensfeber	380	30	11	-	64	3	4	1	12	-	26	3	46	10	100	7	117	6
Røde Hunde	22	-	-	-	14	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Mæslinger	1218	21	34	2	8	-	191	-	650	14	7	-	-	-	235	5	93	-
Rosen	77	7	4	1	7	1	15	2	21	2	-	-	4	-	21	1	5	-
Kighoste	394	16	22	-	-	-	10	-	255	6	-	-	18	1	68	7	21	2
Diphtherisk Svælgbetænd. .	211	33	7	4	1	1	37	1	148	23	2	2	1	1	11	1	4	-
Strubehoste	59	37	3	-	-	-	8	8	42 ¹⁾	29	-	-	-	-	4	-	2	-
Kusma	52	-	-	-	6	-	4	-	20	-	-	-	-	-	14	-	8	-
Akut Bronchit	2775	36	79	3	171	3	66	-	1682	15	2	2	59	5	460	5	256	3
Andre katarrh. Tilfælde. }																		
Lungebetændelse	401	79	22	5	34	9	37	4	147	33	10	1	21	8	72	12	58	7
Pleurit.	146	6	3	-	9	1	10	-	61	3	11	1	10	1	25	-	17	-
Gigtfeber	115	3	6	-	8	1	15	-	39	-	1	-	5	-	16	2	25	-
Koldfeber	12	-	-	-	5	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut)	1032	28	21	-	65	5	34	-	562	13	2	1	15	1	264	6	69	2
Cholera nostras.																		
Blodgang	10	1	-	-	-	-	1	-	5	-	1	1	-	-	-	-	3	-
Skjørbug	8	1	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	3	-	1	1
Tilsammen	7305	337	217	16	426	29	473	20	3884	156	93	15	191	29	1322	50	699	22

¹⁾ Foruden 6 Dødsfald, opførte paa Dødslisten under diphtherisk Svælgbetændelse.

Liste over forskjellige, væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	1	
	Tilfælde.	Dødsfald.						Sogndal.	
			Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	387	1	2	2	293	90	16	14	-
Fnat	58	-	22	21	7	7	8	8	-
Skurv	6	-	4	1	-	1	2	-	-
Kjertelsyge	527	4	206	290	10	19	16	27	-
Rachit	64	-	31	33	-	-	12	1	-
Simpel Meningit	26	21	7	10	-	3	12	1	-
Tuberkuløs Meningit	63	55	23	28	1	2	12	-	-
Svindot	498	207	24	30	189	216	17	12	8
Kræft	69	29	-	-	15	41	14	4	4
Vatersot og Morbus Brightii .	73 ²⁾	22	9	9	26	27	15	6	1
Blegsot og Anæmi	497	3	36	67	22	371	16	4	-
Menstruationsuordener	102	-	-	2	-	100	14	9	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1076	4	23	48	405	597	17	77	-
Ormesygdomme	103	-	32	58	6	5	10	7	-
Drankersygdomme	7	-	1	-	6	-	5	-	-

1) Fra Finna Distrikt meddeles ikke Omgave over behandlede Tilfælde af chroniske

¹⁾ Fra Finnø Distrikt meddeles ikke Opgave over behandlede Tilfælde af chroniske

anmeldte Tilfælde indtraf i samme Hus med 14 Dages Mellemrum og endte begge dødelig efter et Par Ugers Sygdom.

Børnekopper iagttoges under Leirsamlingen i Haa (Ekersunds Distrikt) hos 1 Soldat af Nedenæs Bataljon; han indlagdes senere efter foreløbig Isolation paa Sygehus i Stavanger. Af de fra Stavanger Distrikt anmeldte Tilfælde behandlede 41 paa Lazaret ved Stavanger. Fra Haaland opgives 1 Tilfælde i April og fra Hetland 10 Tilfælde fra Mai til Juli.

Skarlagensfeber var i stærk Tilbagegang, men havde dog i den større Del af 1ste Halvaar adskillig Udbredning i enkelte Dele af de nordligere Distrikter fra Finnø af, ligesom den skal have optraadt jævnt over hele Ekersunds Distrikt til henimod Aarets Udgang, uden at det virkelige Antal Angrebne kan opgives. Den omtales fra flere Kanter i det Hele som mild, men viste sig under sin gjentagne Optræden paa Fister af Finnø Distrikt mod Aarets Slutning ondartet og dræbende paa nogle faa Timer. Fra Sands Distrikt anføres, at der i Strandstedet, hvor Epidemien havde varet siden Marts 1881 og standsede i Januar, angrebes 69 af Stedets 308 Børn. I Distriktet forøvrigt optraadte den som flere mindre, vidt adskilte Epidemier i Suledal, Jælse og Saunde.

Mæslinger optraadte epidemisk, men godartet; i Aarets Begyndelse hovedsagelig begrændset til Stavanger By, hvor Sygdommen var begyndt i Slutningen af 1881, senere efterhaanden i de fleste af de øvrige Distrikter; fra Sand omtales den ikke og fra Finnø berettes, at den ikke fik nogen Udbredning. Fra Kopervik opgives som sekundær Dødsarsag i 2 Tilfælde katarrhalsk Lungebetændelse.

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.

2		3		4		5		6		7		8	
Ekersund.		Sandnæs.		Stavanger.		Finnø ¹⁾ .		Sand.		Karmøen.		Haugesund.	
Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
30	-	15	-	152	-	-	-	4	-	152	1	20	-
12	-	19	-	17	-	-	-	-	-	-	-	2	-
2	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	-	12	-	391	1	-	-	20	2	23	-	32	1
5	-	-	-	41	-	-	-	3	-	8	-	6	-
2	2	4	4	5	4	2	2	1	1	5	3	6	5
2	2	-	-	31	27	2	2	3	3	18	14	7	7
21	14	26	15	279	94	21	21	17	14	55	17	67	24
1	-	1	1	37	10	3	3	3	3	12	6	8	2
6	1	2	2	33	12	-	-	2	1	9	2	15	3
18	-	33	-	259	3	-	-	3	-	113	-	67	-
7	-	10	-	52	-	-	-	3	-	7	-	14	-
27	-	39	1	543	1	-	-	35	2	186	-	169	-
5	-	11	-	65	-	-	-	-	-	8	-	7	-
-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	1	-	1	-

Sygdomme, men kun Dødsfald. ²⁾ Vatersot 7, Morbus Brightii 15.

Kighoste var mindre almindelig end Aaret forud; den skal dog i de første Maaneder have havt nogen Udbredning i Sogndals Distrikt, ligesaa senere paa Aaret i Landdistrikterne ved Stavanger, og især paa Foraaret gik den som en ikke ubetydelig, men temmelig mild Epidemi over hele Sands Distrikt.

Af diphtherisk Svælgbetændelse og Strubehoste iagttoges det største Antal Tilfælde siden 1868; fra Stavanger anføres, at disse Sygdomme ikke have optraadt saa hyppig i de sidste 35 Aar, og at de især tiltog fra Begyndelsen af Oktober samtidig med indtrædende stærke Vinde og Storme fra Sydost med bidende skarp Luft, der varede til ind i det nye Aar. I Sogndals Distrikt sees Sygdommen at have holdt sig paa nogle vandsyge, forøvrigt høitliggende Fjeldgaarde i Lunde Sogn (3 Børn døde); i December optraadte 5 Tilfælde paa en Gaard i Sogndal. I de sidste Maaneder af Aaret angrebes Flere ved Viksnæs Verk, og paa nogle Gaarde i Avaldsnæs optraadte der enkelte lette Tilfælde, hvorfor Lægehjelp først søgtes flere Uger efter paa Grund af, at 3 Børn fra nærliggende Huse siden fik Svælgbetændelse.

Lungebetændelse var i dette Aar meget sjældnere end i det foregaaende.

Koldfeber iagttoges i Ekersunds Distrikt hos 4 fra Udlandet hjemkomne Matroser.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde ville sees af Tabellen paa næste Side.

Fra Sogndal, Ekersund og Haugesund anføres, at de fleste Tilfælde iagttoges

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Fordeling paa Lægedistrikterne.					
		1	2	3	4	7	8
		Sogndal.	Eker-sund.	Sandnæs	Stavan-ger.	Karm-øen.	Hauge-sund.
		Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.
Syphilis	131	-	9	1	98	7	16
Gonorrhoe, Urethrit	115	3	4	2	85	6	15

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Sogndal	39	8	16	23
Sogndal	8	1	5	3
Landdistrikt	31	7	11	20
Ekersund	64	14	29	35
Ekersund	46	12	16	30
Landdistrikt	18	2	13	5
Sandnæs	55	15	20	35
Sandnæs	12	5	3	9
Landdistrikt	43	10	17	26
Stavanger	401	94	156	245
Stavanger	374	89	139	235
Landdistrikt	27	5	17	10
Finnø	54	21	15	39
Sand	72	14	29	43
Karmøen	111	17	50	61
Skudesnæshavn	16	2	4	12
Kopervik	13	1	10	3
Landdistrikt	82	14	36	46
Haugesund	82	24	22	60
Haugesund	68	19	21	47
Landdistrikt	14	5	1	13
Stavanger Amt	878	207	337	541
Deraf i Byer	537	129	198	339
-- - Landdistrikt	341	78	139	202

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.				Udtrækning ved Bækkenendefødsel.			Perfora- tion.	Partus præ- maturus arti- ficialis.		Efterbyrds- operation.	
	Mødre.		Børn.		Mødre.		Børn.		Mødre.		Børn.		Mødre.	Børn.	Mødre.	
	lev.	uopg. Udf.	lev.	dødf.	lev.	dødf.	lev.	dødf.	lev.	lev.	dødf.	dødf.	lev.	lev.	lev.	uopg. Udf.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	33	1	1) ¹⁾ 33	3	2	-	2) ²⁾ 2	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	3	-	-	3	1	-	-	1	-	-	-	4) ⁴⁾ 2	5) ⁵⁾ 1	1	-	-
Barselkrampe	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ueftergivelig Modermund	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	7	3) ³⁾ 1	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnor	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Placenta prævia, Blødning	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Afdødt Foster	-	-	-	-	1	-	-	(1)	1	-	1	-	-	-	-	-
Begyndt Selvudvikling	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Tilbageholdt Efterbyrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Uopgiven Indikation	5	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	43	1	39	7	14	1	9	6	3	1	2	2	1	1	1	1
	44		46		15		15		3			2			2	

¹⁾ Ved 1 Tvillingfødsel forløstes begge Tvillinger ved Tang. Ved 1 Tvillingfødsel forløstes 1ste Tvilling ved Tang, 2den ved Vending, hvor Udfaldet for Moderen er anført (ilive). Ved 2 Tvillingfødsler forløstes en 1ste og en 2den Tvilling ved Tang; den anden Tvilling fødtes ved Naturens Hjælp; begge Mødre ilive. ²⁾ Begge 2den Tvilling; 1ste Tvilling forløst i det ene Tilfælde ved Tang (se Anm. 1), i det andet ved Naturens Hjælp. ³⁾ Ikke nærmere angiven Dødsårsag. ⁴⁾ Dødsårsag: Peritonit 1; 1 død en halv Time efter Forløsningen (Dystoki). ⁵⁾ IV-para (ved de 2 første Fødsler Perforation, ved 3die Fødsel i 1881 Partus præmaturus artificialis med levende Barn), 36te Uge.

hos Sømænd eller Gjennemreisende; i et Tilfælde i Haugesund smittede en syphilitisk Sømænd sin Kone og Datter.

Svindstot. De Dødes Antal udgjorde for det hele Amt 23.6 pCt. af samtlige kjendte Dødsaaarsager og 38.3 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne ere Forholdstallene henholdsvis 24.0 pCt. og 38.1 pCt.; for Landdistrikterne 22.9 pCt. og 38.6 pCt. Fra Sands Distrikt anfører Distriktlægen, at Svindstot synes at være i nogen Tilbagegang; Tilfældene forekomme mere spredt end før, ikke hos enkelte inficerede Familier. I Suledal iagttages

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død-fødte ¹⁾ .	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Barsel-seng.		ved ulykke-lige Hæn-delser.	ved Selv-mord.	ved Drab.
Sogndal	166	105	10	-	1	8	6	-	-
Sogndal	13	6	1	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt	153	99	9	-	1	8	6	-	-
Ekersund	378	208	31	5	2	11	5	1	-
Ekersund	90	54	9	-	1	5	3	-	-
Landdistrikt	288	154	22	5	1	6	2	1	-
Sandnæs	525	279	44	6	-	13	10	1	1
Sandnæs	67	34	5	-	-	3	-	-	-
Landdistrikt	458	245	39	6	-	10	10	1	1
Stavanger	1117	700	144	1	7	25	16	3	-
Stavanger	862	548	126	1	4	16	10	2	-
Landdistrikt	255	152	18	-	3	9	6	1	-
Finnø	350	180	28	3	2	9	2	-	-
Sand	308	187	22	1	2	11	6	-	-
Karmøyen	494	269	47	-	-	8	7	1	-
Skudsnæshavn	43	19	3	-	-	5	1	1	-
Kopervik	28	20	5	-	-	-	1	-	-
Landdistrikt	423	230	39	-	-	3	5	-	-
Haugesund	408	202	38	5	1	13	9	1	-
Haugesund	217	87	20	3	-	7	5	-	-
Landdistrikt	191	115	18	2	1	6	4	1	-
Stavanger Amt	3746	2130	364	21	15	²⁾ 98	61	7	1
Deraf i Byer	1320	768	169	4	5	36	20	3	-
— - Landdistrikt	2426	1362	195	17	10	62	41	4	1

¹⁾ Efter Anmeldelserne fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842. ²⁾ Antallet af Dødfødte udgjorde efter «Tabeller over Folkemængdens Bevægelse», udgivne af det statistiske Centralbureau, for det hele Amt 105, deraf 36 i Byerne og 69 i Landdistrikterne.

færre Tilfælde end tidligere, medens Sygdommen ifølge Oplysninger gjennem Sundhedskommissionen nu har begyndt at optræde i Sande, som i mange Aar næsten ikke har havt Svindsot at opvise. Af 9 nye Tilfælde i 1882 vare 3 af tuberkuløs Slægt. Paa Karmøen skal den være meget almindelig, især paa Øens aabent mod Havet vendende Vestside; Almuen omtaler Sygdommen som langt mere udbredt i de sidste 10—20 Aar end tidligere. (Se Tabel Side 116).

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Af Læger udførtes 69 **obstetriciske Operationer**, hvoraf 1 i Sogndals, 5 i Ekersunds, 40 i Stavangers, 1 i Sands, 15 i Karmøens og 7 i Haugesunds Distrikter. Indikationer og Udfald sees af foranstaaende Tabel (Side 117).

Fødte og Døde (se Tabel Side 118).

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1616 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 56.9.

Dødsfald paa Barselseng. Lægerne have opgivet Dødsaaarsagen for 10 Barselkvinder: for 6 Barselfeber, for 2 besværlig Fødsel, for 1 Barselkrampe og for 1 Peritonit; endvidere opgives 1 Dødsfald uden nærmere kjendt Dødsaaarsag.

Jordemoderhjelpen. Fra Finnø og Sands Distrikter anføres, at Jordemødrene nu benyttes mere almindelig end tidligere.

De hyppigst opgivne **Dødsaaarsager** vare:

Dødsaaarsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Land- distrikterne.
Svindsot	207	129	78
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen, tils.	89	62	27
Lungebetændelse	79	48	31
Strubehoste	37	28	9
Diphtherisk Svælgbetændelse	33	20	13
Akut Bronchit	33	20	13
Kræft	¹⁾ 30	14	16
Skarlagensfeber	30	9	21
Akut Diarrhoe og Cholera nostras, tils.	28	22	6
Vatersot og Morbus Brightii, tils.	22	15	7

¹⁾ Hvoraf 1 Sarkom.

Veirliget. Vinteren var mild, næsten sneløs, Vaaren kom tidlig; Sommeren var varm i Juni, fra Juli regnfuld. Fra flere Distrikter omtales Udbyttet som over middels, tildels usædvanlig rigt. Af Faareavlen god Afkastning (Finnø), lidet Vaarsildfiske (Haugesund). Over Temperaturforholdene i Sands Distrikt har Distriktslægen meddelt omstaaende Tabel.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Blandt Bilag er indtaget et Uddrag af Distriktslæge K. Nilsens Beretning om Klædedragt og Boliger i Sands Distrikt.

Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

Temperaturforholdene i Sands Distrikt i 1882.

	Temperatur (Celsius).						
	1882.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.
Middeltemperatur	+ 8.2	+ 2.8	+ 2.8	+ 4.6	+ 8.0	+ 12.5	+ 15.4
Minimum	+ 31	+ 9	+ 10	+ 10	+ 16	+ 25	+ 31
Maximum	÷ 15	÷ 6	÷ 8	÷ 8	÷ 3	+ 6	+ 9

	Temperatur (Celsius.)					
	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Middeltemperatur	+ 16.3	+ 16.4	+ 12.2	+ 7.6	+ 0.7	÷ 1.2
Minimum	+ 29	+ 28	+ 23	+ 16	+ 12	+ 5
Maximum	+ 10	+ 8	+ 8	÷ 1	÷ 8	÷ 15

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af behandlede fattige Syge, Møder i Sundhedskommissionerne, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds- kommis- sioner. Antal Møder.	Vaccine- rede.	Rets- medicinske Forret- ninger.
	Antal an- meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	6	239	100	4454	15
Sogndal	1	65	4	150	-
Ekersund	1	¹⁾ 47	8	690	1
Sandnæs	-	-	15	510	6
Stavanger	-	-	48	1423	5
Finnø	1	38	5	439	1
Sand	1	43	6	373	1
Karmøen	1	35	12	470	-
Haugesund	1	11	2	399	1

¹⁾ I Landdistriktet.

XII. Søndre Bergenhus Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
Amtet		118.81	114 560	15	48	56
1 a. Sveens Herred ¹⁾		1.84	3 125	-	2	2
1 b. Indre Søndhordland		8.45	9 369	1	4	3
	Skonevig	4.54	3 128	1	1	1
	Etne	2.46	2 498	-	1	1
	Fjælberg	1.45	3 743	-	2	1
2. Ytre Søndhordland		4.51	9 572	1	6	6
	Stordæen	1.01	1 990	1	-	-
	Valestrand	0.38	1 076	-	-	-
	Finaas	1.69	4 230	-	-	-
	Fitje	1.43	2 276	-	-	-
3. Tysnæs		7.89	8 502	2	5	5
	Tysnæs	1.92	4 084	1	2	3
	Kvindherred	5.97	4 418	-	3	2
4. Indre Hardanger		42.24	10 186	2	7	7
	Ullensvang	19.57	5 457	2	3	3
	Ulvik	17.59	3 805	-	3	3
	Røldal	15.08	924	-	1	1
5. Ytre Hardanger		6.42	7 189	1	4	2
	Strandebarm og Va- ralsø	1.42	2 429	1	2	1
	Jondal	1.62	1 882	-	1	-
	Vikør	3.38	2 878	-	1	1
6. Voss		15.87	9 420	2	3	4
	Voss	10.30	7 410	2	2	-
	Vossestranden	5.57	2 010	-	1	-
7. Søndre Midthordland		7.29	11 191	1	6	7
	Os	3.13	3 777	1	-	-
	Fuse	2.86	3 104	-	-	-
	Sund	1.30	4 310	-	-	-
8. Nordre Midthordland		3.66	14 153	²⁾ 2	3	3
	Fane	1.67	4 043	-	1	1
	Fjeld	1.02	2 763	-	1	1
	Askøen	0.70	5 056	1	1	1
	Aarstad	0.27	2 291	-	-	-

(Forts.)	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger, Jordemødre, Hjelp- vaccinatorer.		
9. Indre Nordhordland		12.66	16 954	2	4	8
	Haus	1.53	4 689	2	-	-
	Bruvik	2.97	2 252	-	-	-
	Hammer	1.77	5 685	-	-	-
	Hosanger	6.39	4 328	-	-	-
10. Ytre Nordhordland		7.98	14 899	1	4	9
	Herlø	0.80	2 655	-	1	2
	Manger	1.02	4 513	-	1	2
	Lindaas	6.16	5 695	-	2	5
	Masfjorden		2 036	-		

¹⁾ Sveens Herred hører til Haugesunds Lægedistrikt i Stavanger Amt. ²⁾ Distriktslægen bor i Bergen.

Sundhedstilstanden omtales som god i Amtets sydlige Distrikter; i ytre Hardanger, Voss og søndre Midthordland som mindre tilfredsstillende, i de nordligste Distrikter som usædvanlig daarlig. Navnlig mellem Smaabørnene have større Epidemier af Skarlagensfeber, Mæslinger, Kighoste og diphtherisk Svælgbetændelse frembragt megen Sygelighed og betinget en stor Mængde Dødsfald. Det samlede Antal epidemiske Sygdomme og Dødsfald er større end i noget af de foregående Aar siden 1868; det forøgede Antal skyldes navnlig Skarlagensfeber, for en mindre Del Typhoidfeber og Mæslinger; af Lungebetændelser, akute katarhalske og gastriske Sygdomme opgives adskillig færre end i det foregående Aar.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 2 393 eller 19.7 pro mille af den beregnede Folkemængde ved Aarets Midte (121 000).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hid sættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel (se Side 124 og 125).

Typhoidfeber optraadte søndenfor Hardangerfjorden kun med enkelte, spredte Tilfælde. Fra Voss, hvor Sygdommen var meget udbredt og tildels ondartet, anføres der om nogle Tilfælde paa Gaarden Kvale i Runddalen, at de skyldtes et Smittestof, der i længere Tid havde ligget skjult i Grunden, og som nu, da man optog Gulvet i Vaaningshuset, atter fik Anledning til at udvikle sig og smittede Snedkeren, der skulde udføre Arbeidet, samt Konen i Huset. Til Os i søndre Midthordland bragtes Sygdommen ved en Skomager fra Bergen og angreb 7 Personer paa tvende Nabogaarde. I nordre Midthordland udviklede der sig blandt Arbeiderne ved Laxevaag Verk en større Epidemi, som antages indført med ny ankomne Folk fra Trondhjem og Kristiansund. Da Isolationen var vanskelig, indlagdes mange af de Angrebne paa Sygehus i Bergen. I indre Nordhordland indførtes Sygdommen til Gaarde i Haus, Hammer og Bruvik dels fra Bergen dels fra Laxevaag. Trods de mange Importer lykkedes det at begrænse Sygdommen til de først angrebne Gaarde, da Bevidstheden om Sygdommens Smitsomhed er trængt ind overalt og letter Opfyldelsen af Lægens Forskrifter om Isolation og Desinfektion. I ytre Nordhordland var der i Slutningen af forrige Aar udbrudt en Epidemi paa Amtsskolen i Lindaas, hvorfra Sygdommen ved Skolens Lukning i Aarets første Maaneder spredtes til forskellige Dele af Distriktet. Desuden indførtes Sygdommen til Herlø fra Bergen;

den udbredtes til flere Gaarde paa Radøen og derfra atter til Lindaas; Tilfældene vare i Regelen lette — 3 Dødsfald.

Af Cerebrospinalmeningit omtales et enkelt Tilfælde hos en ikke voxen Pige i Voss Distrikt

Børnekopper optraadte i Sveens Herred, Haugesunds Distrikt, hos en Strandsidder under Gaarden Strømmen. Smitten kunde ikke med Sikkerhed paavises, men antages overført med et Brev fra Flekkefjord, som Manden modtog 11 Dage før Sygdommens Udbrud. (I Flekkefjord var der dengang Børnekopper, men det er ikke oplyst om Brevet var fra det smittede Hus). Strandsidderen angrebes af konfluerende Kopper og smittede sin Hustru samt 2 Børn, der alle vare revaccinerede med Anslag, medens 2 Børn, hos hvem Revaccinationen ikke var slaaet an, forbleve friske.

Vandkopper optraadte med enkelte Tilfælde i de fleste af Amtets Distrikter.

Skarlagensfeberen var i de fleste Distrikter den mest fremtrædende Sygdom og optraadte med et større Antal Tilfælde end i noget foregaaende Aar siden 1868 (1 577 Tilfælde med 228 Dødsfald, det næststørste Antal i 1871: 1 021 Tilfælde med 145 Dødsfald). Medens Sygdommen i indre og ytre Søndhordland kun optraadte sporadisk, gav den i Tysnæs Distrikt Anledning til en større Epidemi, der i Kvindherred optraadte nogenlunde godartet, men i Tysnæs Sogn var temmelig ondartet. Enkelte Tilfælde fordulstes for Lægen, og de præventive Forholdsregler lode sig for det meste meget vanskelig gennemføre. I indre Hardanger var Sygdommen ogsaa dette Aar hyppig, men godartet, især i Eidfjord og Ullensvang. I Ytre Hardanger forblev Sygdommen længe ubekendt og var allerede spredt til alle Kanter af Distriktet, da de første Dødsfald henvendte Opmærksomheden paa den. I Voss, hvor der de 2 foregaaende Aar ikke var iagttaget noget Tilfælde af Skarlagensfeber, var Sygdommen ikke meget udbredt. Til søndre Midthordland indbragtes Smitte fem Gange fra Bergen, hvor Sygdommen herskede hele Aaret, ligesaa fra Nabodistrikterne, især Tysnæs. De mange Smaaepidemier, som herved dannedes, lod sig i Regelen let begrænde. Fra nordre Midthordland opgives en Mængde Tilfælde, skjønt Sygdommen, der endnu betragtedes som en nødvendig Børnesygdom, langt fra bestandig anmeldtes. Til indre Nordhordland indførtes Sygdommen gjentagne Gange fra Bergen og Nabodistrikterne. Den optraadte meget voldsomt, især i Hosanger Sogn, hvor Distriktslægen sent blev underrettet, efter at den allerede var spredt vidt ud ved store Begravelser og Ligfølger samt ved Brug af de Afdødes Gang- og Sengklæder. I Ytre Nordhordland var Sygdommen ogsaa meget almindelig og tillige særdeles ondartet i alle Herreder.

Mæslingerne, der allerede i 1881 havde vist sig i enkelte af Amtets Distrikter, udbredte sig over det hele Amt med Undtagelse af Voss. Det synes, som om Smitten er ført ind fra forskellige Kanter (Bergen, Haugesund, Telemarken). Sygdommen synes i Almindelighed at have været godartet, og Lægens Hjælp søgtes kun ved alvorligere Komplikationer, eller naar der forelaa Forveksling med Skarlagensfeber, der ofte optraadte samtidig.

Kighoste synes ogsaa at have været temmelig almindelig, men optraadte saa mildt, at Lægehjælp sjælden søgtes. Kun fra Voss omtales voldsomme Blødninger og ustandselige Brækninger med betydelig Emaciation som hyppige.

Diphtherisk Svælgbetændelse indførtes ved hjemvendende Fiskere fra Nordlands- og Finmarksfisket til forskellige Steder i Tysnæs Distrikt, men gav ikke nogensteds Anledning til større Epidemier. Sygdommen beskrives som ondartet og bortrev mange Børn. Til ytre Hardanger, hvor der optraadte flere isolerede Tilfælde, bragtes Smitten i et Tilfælde med en fra Bergen indvandret Familie, der tidligere havde havt Diphtherit i Huset. Fra Voss

I søndre Bergenhus Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

124

Søndre Bergenhus Amt. 1882.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Deraf Døde.													
Typhoidfeber	212	19	212	21	29	5	9	11	12	13	14	21	29	20	28
Cerebrospinal-Meningit	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	12	4	12	2	3	-	1	-	-	-	2	1	1	1	1
Børnekopper	4	-	4	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	22	-	22	1	-	4	2	6	-	-	-	6	-	3	-
Skarlagensfeber	1537	188	1537	86	59	91	87	167	153	207	155	151	118	147	116
Mæslinger	177	11	177	36	34	59	7	1	16	16	4	3	1	-	-
Rosen	44	-	44	6	-	3	3	3	2	5	6	2	4	6	4
Kighoste	120	7	120	14	18	25	25	12	10	4	2	7	2	-	1
Diphtherisk Svælgbetændelse	68	17	68	1	1	5	1	3	2	3	7	11	12	10	12
Strubehoste	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kusma	25	-	25	-	2	1	3	6	7	4	2	-	-	-	-
Akut Katarrh i Luftveiene og Bronchit	323	2	323	32	34	26	40	29	23	29	16	22	24	20	28
Katarrh. og foll. Angina															
Lungebetændelse	211	29	211	14	9	16	35	33	19	10	6	7	14	23	25
Pleurit	73	3	58	2	1	2	5	8	10	7	7	7	4	2	3
Gigtfeber	64	6	64	6	5	8	9	9	7	5	2	3	2	3	5
Koldfeber	5	-	5	-	2	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-
Akut Diarrhoe	238	8	238	10	11	15	6	9	23	51	51	17	26	10	9
Cholera nostras															
Blodgang	6	2	6	-	1	-	2	-	-	-	-	-	2	-	1
Skjærbug	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Tilsammen	3143	296	3128	232	209	260	235	297	288	354	275	259	240	246	233

	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.																							
			1 a		1 b		2		3		4		5		6		7		8		9		10			
	Tilfælde.	Dødsfald.	Sveens Herred.		Indre Sønd- hordland		Ytre Sønd- hordland		Tysnæs.		Indre Har- dager.		Ytre Har- dager.		Voss.		Søndre Midt- hord- land.		Nordre Midt- hord- land.		Indre Nord- hord- land.		Ytre Nord- hord- land.			
			Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Typhoidfeber	212	19	2	.	4	1	-	-	9	1	2	2	-	-	46	5	12	1	53	2	39	4	45	3		
Cerebrospinal-Meningit . . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Barselfeber	12	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	3	1	1	1	-	-	3	2		
Børnekopper	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Vandkopper	22	-	5	-	-	-	-	-	-	-	6	-	5	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-		
Skarlagensfeber	1577	228	-	1	9	2	14	5	96	20	43	3	175	12	20	2	151	28	314	26	350	35	405	94		
Mæslinger	177	11	-	2	-	4	-	11	-	7	-	2	-	-	-	-	-	-	37	1	91	8	25	-		
Rosen	45	1	-	-	1	-	-	4	-	7	-	14	-	11	-	4	-	2	1	-	-	-	2	-		
Kighoste	120	7	-	-	9	1	-	-	2	1	1	-	-	-	66	3	-	-	20	1	15	1	7	-		
Diphtherisk Svælgbetænd. .	68	17	-	-	2	-	2	2	32	12	2	-	8	1	5	-	-	-	14	2	3	-	-	-		
Strubehoste	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1		
Kusma	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	7	-	-	-	3	-	5	-	-	-	-	-		
Akut Katarrh i Luftv. } og Bronchit	326	5	-	-	31	-	2	-	19	1	143	1	40	-	33	1	13	1	10	-	19	-	16	1		
Katarrh. og foll. Angina }			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Lungebetændelse	218	36	-	-	2	1	16	6	15	4	33	6	28	2	35	6	11	2	14	1	37	3	27	5		
Pleurit	73	3	-	-	3	-	-	-	9	-	17	-	15	1	11	1	8	-	3	-	5	-	2	1		
Gigtfeber	64	6	-	-	7	3	-	-	4	1	6	-	16	-	20	1	5	-	-	-	4	1	2	-		
Koldfeber	5	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-		
Diarrhoe (akut)	239	9	-	-	36	-	-	-	17	1	28	2	46	3	19	1	8	-	10	1	63	-	12	1		
Cholera nostras			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	4	1	1	-	-	-	-	-	
Blodgang	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	4	1	1	-	-	-	-	-		
Skjørbug	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Tilsammen	3197	350	11	3	106	8	38	13	222	41	305	14	358	20	270	20	222	34	492	37	626	52	547	108		

Liste over forskellige, væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	1 a		1 b	
								Sveens Herred.		Indre Sønd- hordland.	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme...	107	1	-	-	42	55	10	-	-	19	-
Fnat	36	-	15	11	3	7	5	-	-	14	-
Skurv	5	-	2	2	1	-	4	-	-	1	-
Kjertelsyge	86	-	33	33	3	6	11	-	-	6	-
Rachit	65	2	30	22	-	-	10	-	-	3	1
Simpel Meningit	10	8	1	3	1	4	7	-	-	1	1
Tuberkuløs Meningit ...	10	10	3	2	2	-	5	-	-	2	2
Svindstot	145	82	4	3	59	50	12	-	-	17	6
Kræft	50	32	-	-	23	21	11	-	-	4	2
Vatersot og Morbus Brightii	49 ¹⁾	16	14	9	6	14	11	-	-	2	1
Blegstot og Anæmi	249	-	3	6	18	222	11	-	-	47	-
Menstruationsuordener ...	45	-	-	-	-	45	8	-	-	1	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	336	5	6	9	116	179	10	-	-	27	4
Ormesygdomme	39	-	13	18	6	2	6	-	-	7	-
Drankersygdomme	2	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-

1) Vatersot 11. Morbus Brightii 5.

¹⁾ Vatersot 11, Morbus Brightii 5.

omtales et Tilfælde, hvor Smitteoverførelsen tillægges en efter Diphtherit ufuldstændig rensat Larynxpensel, som en Patient med Svælg tuberkulose selv havde skaffet sig og benyttede til Penslinger i Halsen. I nordre Midthordland var ogsaa dette Aar Sygdommen temmelig almindelig.

Kusma, ofte kompliceret med Testikelbetændelser, siges at have været almindelig i indre Hardanger og nogle af de omliggende Distrikter.

Lungebetændelse, der Aaret iforveien havde været usædvanlig hyppig, optraadte sjældnere med de fleste Tilfælde i Aarets 2det og 4de Kvartal.

Af **Blodgang** omtales fra søndre Midthordland 2 Tilfælde paa en afsidesliggende Gaard, hvor der ogsaa i 1882 havde optraadt et Par Tilfælde af Sygdommen.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede væsentlig **chroniske Sygdomme** hid sættes ovenstaaende Tabel.

Enat anføres at være meget almindelig i nordre Hardanger og ytre Nordhordland, hvorfor Lægerne dels mundtlig dels ved i Mængde udbredte skriftlige Anvisninger have søgt at udbrede Kundskaben om Sygdommens hensigtsmæssige Behandling, saaledes at Almuen nu mangesteds hjælper sig selv ved Anvendelsen af hensigtsmæssige Svovlmidler.

Svindstot. (Se Tabel Side 128). De Dødes Antal udgjorde for det hele Amt 12.2 pCt. af samtlige opgivne Dødsårsager og 25.3 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme.

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.																	
2		3		4		5		6		7		8		9		10	
Ytre Send-hordland		Tysnæs.		Indre Har-danger.		Ytre Har-danger.		Voss.		Søndre Midt-hordland		Nordre Midt-hordland.		Indre Nord-hordland.		Ytre Nord-hordland.	
Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
-	-	9	-	34	-	-	-	7	1	12	-	16	-	9	-	1	-
-	-	-	-	11	-	8	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
5	-	6	-	30	-	14	-	17	-	5	-	-	-	3	-	-	-
6	-	3	-	19	-	10	-	19	-	-	-	3	1	-	-	2	-
-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	3	1	1	1	1	1	2	2
-	-	2	2	-	-	1	1	3	3	2	2	-	-	-	-	-	-
6	4	8	6	23	13	34	22	21	11	4	4	12	2	10	6	10	8
4	4	5	3	4	4	4	2	15	5	6	6	1	1	2	2	5	3
2	1	5	1	3	1	7	2	4	4	1	1	21	1	1	1	3	3
-	-	36	-	93	-	16	-	33	-	1	-	5	-	16	-	2	-
-	-	5	-	4	-	17	-	5	-	5	-	-	-	2	-	6	-
-	-	21	-	80	-	56	-	52	-	38	-	-	-	26	1	36	-
-	-	11	-	8	-	10	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-

Fra ytre Nordhordland anføres et Tilfælde, hvor en Enke af sund Familie og tidligere god Helbred 3 Maaneder efter Mandens Død af Svindsot ogsaa angrebes af samme Sygdom.

Af **Osteforgiftning** omtales 3 Tilfælde fra Voss. Alle skyldtes Nydelsen af almindelig, tilsyneladende god Gammelost. En Tjenestepige, der trods Advarsel fremdeles spiste af Osten, blev liggende i 2 Dage under voldsomme Brækninger og Mavesmerter. (J. Frost).

Fra søndre Midthordland omtales et Tilfælde af **Vulnus perforans abdominis**, hvorved Mavesækken og en større Del af Tarmene trængte sig frem gjennem et 20 Cm. langt Saar, der var gaaet gjennem 3 Ribben i Mammillarielinien og derfra strakte sig gjennem Bugvæggen til Navlen. Patienten, en 17 Aar gammel Gut, havde faaet Skaden ved at falde over en Øx i Skoven og gik uden Hjælp ca. 2 Kilometer alene til sit Hjem med Indvoldene i sine Hænder. Han kom sig i kort Tid. (Krüger).

Sindssygdomme ere i den senere Tid blevne almindeligere i ytre Nordhordland. Den religiøse Vækkelse, fremkaldt ved omreisende Lægprædikanter — hvoriblandt ogsaa Baptister — antages at være en væsentlig Aarsag hertil. (Collett).

Om Amtets Sindssyge forøvrigt se den almindelige Beretning.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Syphilis og Gonorrhoe ville sees af følgende Tabel:

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Fordeling paa Lægedistrikter.									
		1b	3	4	5	6	7	8	9	10	
		Indre Søndhordland.	Tysnæs.	Indre Hardanger.	Ytre Hardanger.	Voss.	Søndre Midthordland.	Nordre Midthordland.	Indre Nordhordland.	Ytre Nordhordland.	
		Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	
Syphilis	36	6	7	1	1	8	6	-	1	6	
Gonorrhoe (Urethrit)	14	1	-	-	-	4	1	8	-	-	

De 6 Tilfælde af Syphilis i ytre Nordhordland vare alle hos Kvinder, 2 gifte og 4 ugifte, der samtlige, ligesom flere i Nabodistriktet, smittedes af en Dampskibsfører. Denne, der i November og December 1881 antagelig har havt en Chanker, anmeldtes for Politiet, men unddrog sig Undersøgelse og Straf ved at rømme til Amerika. (Collett).

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Sveens Herred	3	-	3	-
Indre Søndhordland	39	6	8	31
Ytre —	27	4	13	14
Tysnæs	74	6	41	33
Indre Hardanger	52	13	14	38
Ytre —	61	22	20	41
Voss	70	11	20	50
Søndre Midthordland	55	4	34	21
Nordre —	54	2	37	17
Indre Nordhordland	102	6	52	50
Ytre —	137	8	108	29
Søndre Bergenhus Amt	674	82	350	324

Af **obstetriciske Operationer** udførtes af Læger 15 Tangforretninger, 2 Vendinger, 3 Gange Udtagelsen af Efterbyrden, hvilke Operationers Indikationer og Udfald ville sees af omstaaende Tabel.

Endvidere udførtes 2 Embryotomier: 1) Den første foretoges paa et afdødt Foster, der bød sig i Tverleie med fremfalden Arm. Vendingsforsøg mislykkedes, hvorfor Lægen maatte decapitere. Moderen, en førstefødende spedalsk Kvinde, kom sig. 2) Den anden blev foretagen ved hydrocephalisk Fosterhoved; der gjordes

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.				Efter- byrds- operation.
	Mødre.		Børn.		Mødre.		Børn.		Mødre.
	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	død.	lev.	dødf.	levende.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer ...	11	¹⁾ 1	10	2	-	-	-	-	-
Stive ydre Fødselsdele.	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Skjævt Hovedleie ...	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Overleie	-	-	-	-	1	-	1	-	-
Ingen Veer; Hovedet over øverste Aabning	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Tilsammen	14	1	13	2	1	1	1	1	3
	15		15		2		2		

¹⁾ Konen havde ligget et Par Døgn uden at tilkalde Jordemoder eller Læge. Fosterhovedet var usædvanlig stort og stod bevægeligt over øverste Aabning. Tangforretningen lykkedes, men var yderst besværlig; Konen kollapsede strax efter.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død- fødte ¹⁾	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Bar- sel- seng.		ved ulyk- kelige Hæn- delser.	Selv- mord.
Sveens Herred	96	52	9	-	-	-	1	-
Indre Søndhordland ...	270	144	30	2	-	5	6	-
Ytre — ...	321	182	29	-	1	3	4	-
Tysnæs	249	192	19	1	3	8	3	1
Indre Hardanger	247	142	13	3	-	8	7	-
Ytre — ...	248	146	17	3	-	7	7	-
Voss	313	162	33	3	2	13	2	1
Søndre Midthordland ..	348	226	29	2	2	7	17	-
Nordre — ...	592	368	76	4	1	10	19	-
Indre Nordhordland ...	677	373	82	7	2	19	10	2
Ytre — ...	544	406	63	4	6	26	20	2
Søndre Bergenhus Amt	3905	2393	400	29	17	²⁾ 106	96	6

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842. ²⁾ Antallet af Dødfødte udgjorde efter «Tabeller over Folkemængdens Bevægelse», udgivne af det statistiske Centralbureau, for hele Amtet 125.

Punktion og derefter Vending. Fostret var i høi Grad misdannet med Labium leporinum, Palatum fissum og deforme Extremiteter. Moderen, en Førstefødende, befandt sig vel efter Forløsningen, men døde nogle Dage efter.

Ialt 22 obstetriciske Operationer, hvoraf 3 i indre Søndhordland, 5 i Tysnæs, 4 i indre Hardanger, 4 i Voss, 1 i nordre Midthordland, 2 i indre og 3 i ytre Nordhordland.

Fra indre Nordhordland omtales et Tilfælde, hvor Konen havde ligget 2 Døgn i Fødselssmerter og var yderst medtagen efter 3 stærke Blødninger; Væerne vare ophørte og Fosteret dødt, Navlesnoren fremfalden, Hovedet stod i Hulheden. Da Lægehjelp ikke hurtig nok kunde skaffes, anbragte Jordmoderen en Skomagerknibetang paa Hovedhuden, hvorefter Konen lykkelig forløstes.

Døde paa Barselseng. Lægerne havde opgivet Dødsaaarsagen for 12, hvoraf 8 døde efter besværligt Fødselsarbeide og 4 af Barselfeber.

Fødte og Døde. (Se Tabel paa foregaaende Side).

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1512 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 61.3.

De hyppigste **Dødsaaarsager** vare:

Dødsaaarsag.	Antal Dødsfald.
Skarlagensfeber	228
Svindst	82
Alderdomssvaghed	46
Lungebetændelse	36
Kræft	32
Hjernebetændelse, tuber kuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	20
Typhoidfeber	19
Diphtherisk Svælgbetændelse	17
Vatersot og Morbus Brightii	16
Mæslinger	11
Organisk Underlivssygdom	11

Veirlig. Vinteren var mild, fugtig, tildels stormende. Vaaren kom tidlig, saa Aannearbejderne kunde begynde før end sædvanlig; Forsommeren var tør, Eftersommeren og Høsten tildels noget fugtig, men ikke til Hinder for Indhøstningen. I det Hele beskrives Aarets Veirlig som sjelden heldigt for Ager og Eng, hvorfor Udbyttet af saavel Hø som Korn var over et Middelsaars. Poteterne vare i Regelen foldrige, men angrebes siden meget af Tørraaddehed. Frugtavlen beskrives for det meste som mislykket.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra indre Søndhordland berettes, at i hygiæniske Henseende er Alt som før: Gjødseldynger findes fremdes paa flere Steder lige udenfor Husdøren, Gaardspladsene ere fugtige og urene, Kjør, Faar og Svin huses tildels under Vaaningshusene, og alle Forsøg paa at faa nogen Forandring heri f. Ex. ved Antagelsen af Sundhedsforskrifter finde seig Modstand (J. Østberg). Fra Tysnæs omtales derimod adskillig Fremgang, især i Kreaturstellet og ved Bygningen af nye Huse, der i Regelen gjøres store og luftige, og hvor der lægges Vegt baade paa en vakker Beliggenhed og et smukt Udstyr. Derimod beklages meget Mangelen paa Spiskamre. Melk og Rester af Maaltiderne, der senere tages frem igjen til Afbenyttelse, stables op

paa en Hylde i Daglig- eller Sengeværelset, og inficeres let, naar smitsom Sygdom udbryder.

I indre Hardanger kunne de økonomiske Forhold betragtes som ret gode, dog mærkes heri nogen Tilbagegang i de sidste Aar paa Grund af mindre godt Udbytte af Skibsfart og Frugtav. Kreaturstellet giver derimod aarligvis et større Udbytte. Levemaaden beskrives som nogenlunde god; Næringsmidlerne stamme væsentlig fra Gaardens Afkastning, idet Fisk er kostbar og vanskelig at erholde paa de temmelig fisketomme Fjorde. Om Sommeren, naar Kreaturerne ere paa Fjeldet, er det ogsaa ondt for Melk. Brugen af Spirituosa og Øl er meget aftagen; Hjemmebrygningen af Øl er ogsaa indskrænket ved de høie Humlepriser. Fra søndre Midthordland omtales den gavnlige Indvirkning af den stadige tiltagende Udflytning fra Bergen om Sommeren, især i Os og Fuse, hvor de fleste Byboere søge hen, idet Sandsen for Renlighed skjærpes, og et bedre Husstel lidt efter lidt vinder Indgang. I nordre Midthordland og indre Nordhordland bemærkes det ikke at være synderlig Forandring til det bedre, medens der fra ytre Nordhordland berettes om jevn Fremgang med Hensyn til Indredning af Boliger, Udhuse (Vandhuse) og Kreaturstel.

Kvaksalveriet synes at være i Aftagende overalt; fra Tysnæs omtales Tilbøielighed hos Almuen til at lytte til omreisende «Gigtdoktere».

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af behandlede fattige Syge, Sundhedskommissionsmøder, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds- kommis- sioner. Antal. Møder.	Vaccine- rede.	Rets- medicinske For- retninger.
	Antal an- meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet.....	8	385	39	3839	¹⁾ 7
Sveens Herred.....	-	nopgivet.	1	85	-
Indre Søndhordland.....	1	42	4	229	1
Ytre —.....	1	18	3	299	-
Tysnæs.....	1	34	-	264	1
Indre Hardanger.....	1	81	3	477	-
Ytre —.....	1	51	-	212	1
Voss.....	-	nopgivet.	3	422	1
Søndre Midthordland.....	1	60	7	253	-
Nordre —.....	-	nopgivet.	4	551	1
Indre Nordhordland.....	1	20	7	411	2
Ytre —.....	1	79	7	636	-

¹⁾ Deraf 3 over Døde og 4 over Levende.

Sygehuse. I Aarstad Herred ved Bergen — nordre Midthordlands Distrikt — ligger det private Møllendal Sindssygeasyl. Ved Arne Fabriker i indre Nordhordland findes en Sygestue for Arbeiderne.

Af **Badehuse** findes et Kommunen tilhørende Damp-, Kar- og Styrtebad i indre Hardanger, et lignende i Voss, samt paa flere andre Steder Afklædningsrum eller mere fuldstændige Indretninger for Bad i aaben Sø.

Om Amtets **Apothek** se den almindelige Beretning.

XIII. Bergens By.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Amtet.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.
Bergen	0.07	38 573	¹⁾ 28	6	25

¹⁾ Foruden Distriktslægen i nordre Midthordland, som er bosat i Bergen.

Sundhedstilstanden maa betegnes som mindre tilfredsstillende. Der herskede Sygelighed det hele Aar. Typhoidfeber, Rosen og diphtherisk Svælgbetændelse vare, om ikke meget, dog noget hyppigere end i de foregaaende Aar; Lungebetændelse temmelig almindelig, gastriske Sygdomme ikke lidet hyppigere, end hvad Tilfældet havde været i flere Aar. Hvad der især bidrog til Sygeligheden, var herskende Epidemier af Skarlagensfeber og Mæslinger. Af Skarlagensfeber, Kusma og katarrhalske Tilfælde er anmeldt et større Antal Tilfælde end i noget af Aarene 1860—1881.

De **Dødes** Antal udgjorde 1 018 eller 23.1 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (44 000). Fra Lægerne er til Sundhedskommissionen indkommen Dødsanmeldelse over 986 kjendte Dødsfald, hvis Aarsager sees af nedenstaaende Liste over Dødsårsager.

De opgivne 986 Dødsfald vare saaledes fordelte paa Maanederne: Januar 131, Februar 103, Marts 111, April 78, Mai 68, Juni 65, Juli 71, August 79, September 58, Oktober 62, November 72, December 88.

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægenes Opgaver sammendragne Tabel. (Se Tabel Side 133).

Typhoidfeber. Af Tilfældene behandledes 49 paa Sygehuset. Det samlede Antal er større end Antallet i de nærmest foregaaende 3 Aar, men ikke saa lidet mindre end det sædvanlige Antal Tilfælde aarlig i en længere Aarrække før 1879. Den optraadte spredt baade med Hensyn til Tid og Sted.

Børnekopper forekom hos en uvaccineret, 11 Maaneder gammel Gut; der nævnes 2 mulige Smitekilder, nemlig at Barnets Forældre havde korresponderet med sin Familie i Stavanger, der havde været behandlet for Børnekopper paa Lazaret dersteds, og at en Person fra Stavanger 9 Dage før Barnets Sygdom havde været paa Besøg i Familien; det kan dog ikke oplyses, om denne Person i Stavanger havde været i Berørelse med Koppesygge. Familien og Personerne i Huset forøvrigt interneredes, efterat Barnet med Moderen var indlagt paa Lazaret, hvor Barnet døde.

Skarlagensfeber. Af Tilfældene behandledes 187 paa Sygehuset. Epidemien var en Fortsættelse af foregaaende Aars Epidemi og tabte sig først i Sommermaanederne 1883.

Mæslinger begyndte Oktober 1881, naaede sit Høidepunkt i December samme Aar (675 Tilfælde) og ophørte udover Sommeren 1882. I den hele Epidemi

	Hele Aaret.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Døde.												
Exanthematisk Typhus.....	3	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber.....	78	8	8	3	2	2	2	4	3	16	7	11	13	7
Cerebrospinal-Meningit.....	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber.....	3	3	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Børnekopper.....	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper.....	110	-	3	4	7	9	5	1	9	6	4	3	11	48
Skarlagensfeber.....	856	140	58	57	43	25	36	45	48	50	86	102	139	167
Røde Hunde.....	5	-	1	-	-	-	-	3	-	-	-	-	1	-
Mæslinger.....	790	45	557	147	46	13	13	9	3	3	-	-	-	-
Rosen.....	64	1	5	2	5	5	3	5	2	3	7	6	10	11
Kighoste.....	132	8	11	6	13	16	20	14	9	16	8	4	10	5
Diphtherisk Svælgbetændelse.....	80	7	8	5	4	4	1	2	4	5	3	7	16	21
Strubehoste.....	¹⁾ 12	12	-	1	2	2	-	1	-	-	-	-	-	4
Kusma.....	387	-	120	72	87	48	28	22	2	1	3	1	2	1
Akut Katarrh i Luftveiene og Bronchit.....	2159	22	194	247	267	214	165	91	84	79	95	198	226	299
Katarrhalsk og foll. Angina....	1081	-	126	85	79	67	35	39	29	33	55	91	164	278
Lungebetændelse.....	218	64	23	21	32	29	15	12	8	2	8	9	28	31
Pleurit.....	62	3	11	7	3	5	3	5	3	3	3	6	4	9
Gigtfeber.....	109	2	9	10	8	8	8	9	3	3	4	5	11	31
Koldfeber.....	3	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Diarrhoe (akut).....	1442	41	118	89	120	89	67	93	137	204	707	148	87	83
Blodgang.....	9	-	1	-	6	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Skjærbug.....	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Tilsammen	7606	358	1253	756	726	539	403	357	345	424	493	592	722	996

¹⁾ For 2 Tilfælde er Maanedens ikke opgivet.

fra Oktober 1881 til August 1882 er der ialt anmeldt 1711 Tilfælde og 65 Dødsfald. Antallet af de Angrebne maa dog antages at have været meget større. Sygdommens større Dødelighed i 1882 end i det foregaaende Aar foraaarsagedes for en Del ved komplicerende diphtherisk Svælgbetændelse.

Rosen anmeldtes 53 Gange fra Byen; i 5 Tilfælde opstod Sygdommen blandt Patienter paa Sygehuset.

Kighoste begyndte som Epidemi i sidste Halvaar af 1880 og fortsatte sig i 1881 (402 Tilfælde, 44 Dødsfald) og i 1882, ved hvis Udgang den ophørte.

Diphtherisk Svælgbetændelse anmeldtes med 45 Tilfælde fra Byen og 35 fra Sygehuset. De fleste Tilfælde optraadte i November og December. Det anmeldte Antal Tilfælde er det største siden 1867.

Kusma fortsatte fra Epidemien i 1881. Tilfældenes Antal var størst i Januar 1882 (120 Tilfælde), siden jævnt aftagende til de tabte sig i Aarets sidste Maaneder.

De **katarrhalske Tilfælde** vare overmaade hyppige.

Lungebetændelse optraadte sjeldnere end i 1881 og 1880.

Af **Diarrhoe** og **Cholera nostras** er anmeldt det største Antal Tilfælde, som kjendes siden 1866, da der anmeldtes 1621 Tilfælde og 24 Dødsfald. Dødsprocenten af de behandlede udgjorde 2.8 pCt., som er lidt lavere end Dødeligheden i de nærmest foregaaende Aar.

Veneriske Sygdomme. Nedenstaaende Tabel giver Oversigt over de anmeldte Tilfælde af veneriske Sygdomme i Aarene 1872—1882.

Aar.	Syphilis.						Gonorrhoe (Urethrit).						Tilsammen.		
	Paa Sygehus.			Udenfor Sygehus.			Paa Sygehus.			Udenfor Sygehus.			Veneriske Sygdomme.	Syphilis.	Gonorrhoe.
	Behandlede.	Deraf		Behandlede.	Deraf		Behandlede.	Deraf		Behandlede.	Deraf				
		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.			
1882..	97	36	61	122	98	24	36	14	22	253	243	10	508	219	289
1881..	55	22	33	68	53	15	44	15	29	188	180	8	355	123	232
1880..	57	28	29	47	38	9	46	7	39	139	130	9	289	104	185
1879..	30	14	16	48	uopg.	uopg.	30	5	25	130	uopg.	uopg.	238	78	160
1878..	38	17	21	54	(22	3)	54	4	50	95	89	6	241	92	149
1877..	41	19	22	66	55	11	69	7	62	129	123	6	305	107	198
1876..	39	11	28	62	52	10	66	8	58	139	130	9	306	101	205
1875..	48	23	25	52	44	8	41	11	30	94	90	4	235	100	135
1874..	40	19	21	31	25	6	83	18	65	97	95	2	251	71	180
1873..	24	12	12	26	23	3	58	6	52	68	uopg.	uopg.	176	50	126
1872..	60	33	27	32	24	8	74	7	67	70	uopg.	uopg.	236	92	144

Ved Visitationen af de offentlige Fruentimmer, der skal finde Sted en Gang ugentlig, fremmødte 87 i det Hele eller hver Gang gjennemsnitlig 1.7. Indlæggelse i Sygehus fandt Sted 18 Gange: 10 Gange for Urethrit, 8 for Syphilis eller Ulcera.

Til Oplysning om de af Lægerne og paa Sygehuset behandlede **chroniske Sygdomme** hidsettes Tabellen paa næste Side.

Af **obstetriciske Operationer** udførtes ialt 57, hvoraf 11 paa Fødsels-

Liste over forskjellige, væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt opgivne		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.
	Tilfælde.	Dødsfald.					
			Md.	Kv.	Md.	Kv.	
Chronisk Rheumatisme . . .	54	-	-	-	28	26	4
Fnat	14	-	-	2	10	2	2
Skurv	2	-	1	1	-	-	1
Kjertelsyge	32	1	15	11	4	2	3
Rachit	6	2	2	4	-	-	2
Simpel Meningit	29	29	-	-	-	-	-
Tuberkuløs Meningit.	23	23	-	-	-	-	-
Svindst	148	1) 148	2	2	31	40	5
Kræft	5	33	-	-	3	-	2
Vatersot og Morbus Brightii.	26	2) 26	3	3	4	8	3
Blegsot og Anæmi	221	-	14	45	10	152	5
Menstruationsuordener	51	-	-	-	-	51	3
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	214	4	4	6	85	118	6
Ormesygdomme	53	-	19	18	4	2	3
Drankersygdomme	1	-	-	-	1	-	1

¹⁾ Dødsfald af Svindst udgjorde 15.6 pCt. af samtlige af Sygdom opgivne Dødsarsager (947) og (25.1) pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. ²⁾ Vatersot 5, Morbus Brightii 21.

stiftelsen. Foruden de paa Tabellen (se næste Side) opførte Operationer udførtes udenfor Fødselsstiftelsen 1 Gang Accouchement forcé ved Barselkrampe med dødeligt Udfald for Moder og Barn.

Paa Fødselsstiftelsen forpleiedes ialt 79 Kvinder, hvoraf 2 laa tilbage fra 1881, og 3 laa igjen ved Aarets Udgang; 2 døde, den ene af Peritonit, den anden af akut Hjerneødem, hos begge var der foretaget Tangforløsning. Af de Indkomne vare 40 gifte, 37 ugifte. Liggedagenes Antal var 1280.

Af de indkomne 77 Mødre fødtes 35 Gutter og 42 Piger. Dødfødte af disse vare 6, 5 Gutter og 1 Pige. Fødselsleierne vare:

1ste Isseleie	46
2det —	28
1ste dobbelt Fødsel	1
2den — —	1
Kropsleie	1

Fra den i Forbindelse med Stiftelsen staaende Jordmodersskole udgik 14 examinerede Jordemødre, hvoraf vare:

fra Stavanger Amt	3
- søndre Bergenhus Amt	4
- Bergens By	1
- nordre Bergenhus Amt	3

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.			Udtrækning.			Efterbyrdsoperation.	
	Mødre.		Børn.		Mødre.		Børn.		Mødre.		Børn.	
	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	lev.	dødf.	levende.	lev.	dødf.	lev.	dødf.
Paa Stiftelsen:												
Utilstrækkelige Veer, langsom Fødsel . . .	3 ¹⁾	1	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut Hjerneødem uden Kramper, stiv Mødermund	-	2 ²⁾ 1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvendig Blødning . .	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Issefødsel med Panden fortil	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Dobbelt Fodfødsel; Navlesnoren stram mellem Benene	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
Sammenvoxning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Striktur af indre Mødermund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Udenfor												
Stiftelsen:												
Utilstrækkelige Veer, langsom Fødsel	23 ³⁾	1	22	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Placenta prævia og Blødning	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-
Vatersot og hængende Underliv	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	3	2	1	-	-	-	-	-
Tverleie med fremfalden Navlesnor	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Ansigtfødsel	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Isseleie med Panden fortil	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fremfalden Navlesnor .	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædeleie	-	-	-	-	-	-	-	(1)	4 ⁴⁾ 1	-	-	-
Fodleie	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-
Sammenvoxning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5 ⁵⁾ 1
Tilsammen	38	3	35	6	7	4	3	3	3	1	3	1
	41		41			7			4		4	

¹⁾ Dødsårsag: Peritonitis. ²⁾ Dødsårsag: Oedema cerebri; død 4 Timer efter Forløsningen. ³⁾ Dødsårsag: Dystokia; død 8 Timer efter Forløsningen. ⁴⁾ 2den Tvilling. 1ste Tvilling ved Tang paa Grund af Vatersot og hængende Underliv hos Moderen, der forblev ilive. ⁵⁾ Dødsårsag: Barselseber.

fra Romsdals Amt.....	1
- søndre Trondhjems Amt....	1
- nordre — — — — —	1

Fødte og Døde.

	Fødte.	Døde				Død- fødte ¹⁾	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾ .	paa Barsel- seng.		ved ulykke- lige Hæn- delser.	ved Selv- mord.	ved Drab.
Bergens Stadsfysikat	1615	1018	222	10	9	²⁾ 49	16	7	1

¹⁾ Efter Anmeldelse fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842. ²⁾ Efter «Tabeller over Folkemængdens Bevægelse» var Antallet af Dødfødte 59.

Overskuddet af Fødte over Døde bliver saaledes 597 og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 63.0.

Døde paa Barselseng. Lægerne have opgivet Dødsaaarsagen for 7 paa Barselseng døde Kvinder, hvoraf 3 døde af Barselfeber, 2 af Dystoki (deraf 1 af akut Hjerneødem), 1 af Peritonit og 1 af Barselkrampe.

De hyppigste Dødsaaarsager vare:

Dødsaaarsag.	Antal Dødsfald.
Svindstot	148
Skarlagensfeber	140
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen, tilsammen	91
Lungebetændelse	64
Alderdomssvaghed	51
Mæslinger	45
Diarrhoe og Cholera nostras	41
Kræft	33
Spedalskhed	30

Om de hygiæniske Forhold indeholder den af Stadsfysikus afgivne Beretning bl. a følgende: Angaaende de hygiæniske Forhold i sin Almindelighed tror jeg at kunne udtale, at Byen er i jevn Fremadskriden i denne Henseende. Som før i tidligere Beretninger nævnt, vil det tage lang Tid førend de mange «Hoper», især i Sandvigen, ved Opfyldning og Kailægning blive bragt i en tilfredsstillende Stand. Forholdene ved Lille-Lungegaardsvandet ere mindre tilfredsstillende, idet Vandet, der optager en Del Kloaker, er opfyldt af et dybt Mudderlag og stinker stærkt ved Lavvande. Der foreligger fra Sundhedskommissionen Forslag til dets Gjenfyldning. Med den nye Ordning af Renovationsvæsenet finder man sig fremdeles særdeles vel fornøiet. Budgettet for Renovationsvæsenet opførtes for 1882 med Kr. 79 900.00, idet der beregnedes solgt Poudret

Liste over de af Lægerne medd

Dødsaaarsag.	Sum.	Deraf ere:		Under 1 Aar.		Fra 1—5 Aar.		Fra 5—10 Aar.		Fra 10—Aar.
		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	
Aneurisma	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Angina membranacea	12	6	6	-	-	6	5	-	-	-
Apoplexia cerebri	20	11	9	-	-	-	-	-	-	-
Arthrocace	4	2	2	-	-	-	-	-	-	1
Atrophia infantum	14	5	9	5	9	-	-	-	-	-
Apoplexia pulmonum	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Bronchitis acuta	21	9	12	3	6	4	4	-	-	-
— chronica	6	1	5	-	-	-	-	-	-	-
Cancer	33	11	22	-	-	1	-	-	-	-
Carbunculus	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Caries, Necrosis	3	2	1	-	1	-	-	-	-	-
Causa mort. ignota	24	9	15	5	8	-	3	-	-	-
Cholaemia, Icterus	4	3	1	3	-	-	-	-	-	-
Cholera nostras	6	2	4	1	1	-	2	-	1	-
Combustio	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-
Contusio	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Convulsiones infantum	39	24	15	21	10	3	5	-	-	-
Cystitis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Debilitas congenita	24	12	12	12	12	-	-	-	-	-
— senilis	51	14	37	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoea	35	15	20	13	16	2	3	-	-	-
Diphtheritis faucium	7	2	5	-	-	-	4	2	1	-
Dystokia	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Eclampsia parturientium	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Eczema universale	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Elephantiasis	30	10	20	-	-	-	-	-	-	-
Embolia, Thrombosis	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Enteritis, Gastro-	18	8	10	4	3	2	4	1	-	-
Erysipelas	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Endocarditis	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Febris puerperalis	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-
— typhosa	8	5	3	-	-	1	-	-	-	-
Fractura	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Furunculosis	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Gangraena	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Gastritis chronica	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-

1) 1 over 100 Aar.

saarsager i Bergens By i 1882.

a 20 r.	Fra 20—30 Aar.		Fra 30—40 Aar.		Fra 40—50 Aar.		Fra 50—60 Aar.		Fra 60—70 Aar.		Fra 70—80 Aar.		Fra 80—90 Aar.		Fra 90—100 Aar.	
Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	3	-	1	1	3	4	3	4	-	-	-	-
-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	1	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	4	-	-	-	-
-	-	1	-	2	2	4	2	6	3	6	3	2	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	2	-	1	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	7	12	7	18	- ¹⁾	5	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	2	2	-	3	4	6	2	5	-	3	1	1	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	2	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-

(Forts.) Dødsårsag.	Sum.	Deraf ere:		Under 1 Aar.		Fra 1—5 Aar.		Fra 5—10 Aar.		Fra 10 Aar.
		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	
Haemorrhagia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Hepatitis	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Hernia	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Hydrocephalus	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Hydrops	5	1	4	-	-	1	-	-	1	-
Insania	10	6	4	-	-	-	-	-	-	-
Laryngitis	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-
Leuchæmia	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Meningitis	29	17	12	2	5	7	3	4	1	-
— tuberculosa	23	9	14	3	2	4	7	1	5	1
Morbilli	45	22	23	3	7	15	14	3	1	-
Morbus ovarii	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Nephritis, Morbus Brightii	21	13	8	-	-	4	1	5	3	-
Oedema pulmonum	4	2	2	-	-	-	1	-	1	-
Otitis interna	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonæitis	11	5	6	-	-	-	-	1	-	-
Phlegmone, Abscessus	3	-	3	-	-	-	1	-	-	-
Pleuritis	3	-	3	-	-	-	-	-	1	-
Pneumonia	64	29	35	9	10	9	7	1	3	-
Pyæmia	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	2	2	-	-	-	2	-	-	-	-
Rheumatismus acutus	2	1	1	-	-	-	-	-	1	-
Scarlatina	140	61	79	2	7	37	43	20	25	2
Scrophulosis	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-
Syphilis	6	1	5	1	3	-	-	-	-	-
Stricture recti	2	1	1	-	1	-	-	-	-	-
Spasmus glottidis	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Scorbutus	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tabes dorsalis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberculosis pulmonum	148	66	82	1	5	7	4	2	4	-
Tussis convulsiva	8	3	5	1	1	2	4	-	-	-
Tumor laryngis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Variolæ	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Vitia organica abdominis	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-
— — cordis	20	8	12	-	-	-	-	-	-	-

Kv.	Fra 20—30 Aar.		Fra 30—40 Aar.		Fra 40—50 Aar.		Fra 50—60 Aar.		Fra 60—70 Aar.		Fra 70—80 Aar.		Fra 80—90 Aar.		Fra 90—100 Aar.	
	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-
-	1	-	-	-	3	1	-	-	1	2	1	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	-	-
-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	2	1	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
1	-	1	1	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	1	-	1	2	2	5	3	2	1	2	-	1	-	1
-	-	-	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	18	12	17	12	1	10	7	12	5	10	5	2	-	2	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	1	2	2	1	4	3	-	1	1	3	-	-

(Forts.) Dødsaaarsag.	Sum.	Deraf ere:		Under 1 Aar.		Fra 1—5 Aar.		Fra 5—10 Aar.		Fra 10 A
		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	My.	Kv.	
Vulnus penetrans cordis . . .	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Volvulus, Ileus	6	5	1	-	-	1	-	-	-	-
Ulcus ventriculi	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-
Suspensio	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Submersio	8	8	-	-	-	2	-	-	-	-
Tilsammen	986	448	538	93	109	111	117	40	49	4

for Kr. 12 000.00. Regnskabsextrakten viser, at der medgik Kr. 77 712.00, idet der solgtes Poudret for 11 213.50. Naar man tager Hensyn til, at Byen sparer Vedligeholdelsen af de gamle Skarnbrygger og Skarnprammer, Lønning til de før ansatte offentlige Renovatører, og at det nye Renovationsvæsen besørger Oprensning af alle Byens Samlekasser og Slamkister for Kloakerne, samt at Byens Befolkning nu ikke har nogen særskilt Udgift for Priveternes Renovation, der besørges af Byen, tør man trygt udtale, at den nye Ordning i det Hele falder billigere for Byen end den gamle Renovations Kostende.

Efter Opgave fra Stadsingeniørkontoret er i Aaret 1882 anlagt offentlige Kloaker i en Længde af 549.77 m.

Samlet Længde af offentlige Kloaker ved Udgangen af 1881¹⁾ . . . 34 123.47 m.

Fattigsygepleien. Følgende Tabel viser de for Fattigvæsenets Regning forpleiede eller behandlede Syge:

Behandlede fattige Syge.	Tilsammen.	Deraf		Tilsammen.	Deraf	
		Md.	Kv.		Md.	Kv.
I Hjemmet				1799	631	1168
Paa Sygehuset				635	283	352
Paa Arbeidsanstaltens Sygestuer:						
Tilbageliggende fra 1881	55	31	24	79	45	34
Indlagte i 1882	24	14	10			
Udskrevne i 1882	(26	17	9)			
Tilbageliggende $\frac{1}{1}$ 1883	(53	28	25)			
Af Sindssyge:						
I Byens Sindssygeasyl	65	32	33	99	54	45
- Rosenbergs —	27	19	8			
- Møllendals —	6	2	4			
- andre Asyler	1	1	-			
Tilsammen				2612	1013	1599

¹⁾ De offentlige og private Kloaker tilsammen havde ved Udgangen af 1881 en samlet Længde af 52 047 m.

a -20 år.	Fra 20—30 Aar.		Fra 30—40 Aar.		Fra 40—50 Aar.		Fra 50—60 Aar.		Fra 60—70 Aar.		Fra 70—80 Aar.		Fra 80—90 Aar.		Fra 90—100 Aar.	
Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	3	-	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
18	30	26	26	28	31	33	30	38	31	41	30	35	11	30	-	7

Fattigvæsenets Sygeudgifter beløb sig i 1882 til:

Syge behandlede i Sygehuset	Kr. 42 712 48
Do. Do. - Sindssygeasylar	» 38 440.38
Do. Do. - Hjemmet	» 6 353.50
Kvinder i Fødselsstiftelsen	» 17.29
Jordemoderhjelp	» 28.00
Arbejdsanstaltens Sygeudgifter	» 4 963.99
Lægelønninger	» 3 370.00

Tilsammen Kr. 95 885.64

Badeindretninger. Foruden Militæretatens Indretning for Søbade findes her kun 1 lignende privat Indretning. Søgningen til Bergens offentlige Bade ved Sygehuset vil sees af nedenstaaende Tabel:

Benyttet af	Karbad.		Romer- bad.	Damp- bad.	Styrte- bad.	Vaadt Lagen.
	Fersk- vand.	Søvand.				
Byens Folk	9679	2199	743	1174	1295	35
Sygehusets Patienter	4979	-	398	933	6	181

Om Byens **Apotheker** se den almindelige Beretning.

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af behandlede fattige Syge, Møder i Sundhedskommissionen, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

	Fattigsygepleien.		Sundheds- kommis- sioner: Antal Møder.	Vaccine- rede. ¹⁾	Rets- medicin- ske For- retnin- ger. ²⁾
	Anlal an- meldende Læger.	Fattige Syge.			
Bergens Stadsfysikat.	4	1799	25	1228	3

¹⁾ Til Distriktslæger og Hjelpevaccinatorer forsendtes 300 Rør med Vaccine-lymphe. 886 Børn vaccineredes ved den offentlige Vaccination og 342 privat af Lægerne. 87 Personer opgives at være revaccinerede. ²⁾ 2 over Døde, 1 over Levende.

XIV. Nordre Bergenhus Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Debr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatører.
Amtet		143.90	86 208	13	43	39
1. Lærdal		28.90	7 066	1	4	5
	Lærdal	4.20	2 476	1	1	1
	Borgund	4.00	885	-	-	-
	Aardal	9.00	1 530	-	1	1
	Aurland	11.70	2 128	-	2	2
	Gaardene Frøningen med underliggende Brug og Thingestad af Fresviks Sogn (af Lekanger)	-	47	-	-	1
2. Lyster		12.30	5 723	1	2	2
	Lyster	7.20	3 614	1	1	1
	Jostedal	5.10	870	-	1	1
	Af Hafslo Sognene:					
	Urnæs	ca. 0.00	265	-	-	-
	Joranger		467	-	-	-
	Fet		416	-	-	-
	samt Gaarden ytre Kroken af Solvorn Sogn		91	-	-	-
3. Indre Sogn		8.20	5 354	1	2	3
	Sogndal	5.10	3 632	1	-	-
	Hafslo Sogn	ca. 3.10	1 306	-	-	-
	Solvorn (undtagen Gaar- den ytre Kroken) af Hafslo Herred		416	-	-	-
4. Midtre Sogn		14.80	7 626	1	4	6
	Lekanger (med Undta- gelse af det, som hører til Lærdals Distrikt)	4.20	2 272	-	1	2
	Balestrand	6.00	2 167	-	2	2
	Vik	4.60	3 187	1	1	2
5. Ytre Sogn		12.70	8 751	1	5	1
	Evindvik	3.00	3 014	-	1	-
	Utvær	1.70	1 500	-	1	-
	Ladvik og Brekke	2.00	2 044	1	2	-
	Klævold	4.70	1 597	-	1	-
	Bø Sogn af Hyllestad	0.40	596	-	-	-

(Forts.)						
Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer
6. Ytre Søndfjord		6.20	8 868	2	5	2
	Hyllestad (undtagen Bø Sogn)	1.00	1 918	-	1	1
	Askevold	1.60	3 138	-	-	-
	Ytre Holmedal	3.60	3 812	2	4	1
7. Indre Søndfjord		19.26	11 504	1	5	6
	Indre Holmedal	6.80	3 567	-	2	2
	Jølster	6.20	2 607	-	1	1
	Førde	6.26	5 330	1	2	3
8. Kinn		6.94	8 363	1	3	3
	Florø Ladested	-	503	1	2	1
	Kinn	-	4 491	-	-	-
	Bremanger	6.00	2 058	-	1	1
	Vefring	0.94	1 311	-	-	1
9. Ytre Nordfjord		4.64	6 356	1	¹⁾ 3	¹⁾ 3
	Selø	2.70	4 680	1	2	2
	Rugsund Sogn af Da- vikens Herred	1.94	1 676	-	1	1
10. Nordfjordeidet		5.34	4 580	1	3	2
	Eid	3.48	3 014	1	-	-
	Daviken (undtagen Rug- sund Sogn)	1.86	1 566	-	-	-
11. Gloppen		9.00	4 817	1	3	2
12. Indviken		13.82	7 200	1	4	4
	Hornindal	1.72	1 699	-	1	1
	Indviken	5.30	3 006	1	1	2
	Stryn	6.80	2 495	-	2	1

¹⁾ I 1879.

Sundhedstilstanden¹⁾ omtales fra de fleste Distrikter som mindre god; kun fra indre og midtre Sogn, begge Søndfjordsdistrikter samt Gloppen lyde Beretningerne mere tilfredsstillende. Større Epidemier af Mæslinger, Skarlagens-

¹⁾ Fra Distriktslægen i ytre Nordfjord er der heller ikke dette Aar indkommen nogen Medicinalberetning. Derimod har han hver Maaned (med Undtagelse af Januar) indsendt Liste over behandlede Tilfælde og Dødsfald af epidemiske Sygdomme. Oplysningerne om Sygeligheden forevrigt, Dødsaaarsager etc. ere derfor for dette Distrikts Vedkommende meget ufuldstændige.

feber og Kighoste herskede over næsten det hele Amt; diphtherisk Svælgbetændelse i Nordfjord. Exanthematisk Typhus optraadte med en Del Tilfælde i Lærdal og Lyster. Typhoidfeber var ogsaa almindeligere end i de nærmest foregaaende Aar, og af Lungebetændelse er der opført et større Antal Tilfælde end i noget af Aarene 1868—1881. Det samlede Antal epidemiske Sygdomme (3 454) er det største, der er iagttaget siden 1868 og overgaar det næststørste i 1874 med 42.2 pCt.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1315 eller 15.0 pro mille af den beregnede Folkemængde ved Aarets Midte (87 600).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægenes Opgaver sammendragne Tabel (se Side 148).

Exanthematisk Typhus, hvoraf der i det foreliggende Femaar ikke var optraadt noget Tilfælde inden Amtet, herskede i Maanederne April, Mai og Juni epidemisk i Lærdal og Lyster Distrikter. Det første Tilfælde indtraf i Marts Maaned i Lyster paa Gaarden Jordanger i Hafslo, hvorfra Sygdommen spredtes til flere nærliggende Gaarde. Smittestoffet, hvis første Kilde ikke kunde paavises, kunde senere forfølges fra Person til Person i 5 Led. Uden paaviselig Forbindelse med denne Epidemi viste Sygdommen sig omtrent samtidig i Lærdal; her døde i Begyndelsen af Mai en Mand paa Gaarden Lo i Borgund under Kramper, Delirier og Bevidstløshed. Lægen saa ham først, da han var døende og erklærede, skjønt intet Exanthem kunde paavises, Sygdommen for smitsom. Desuagtet holdtes et stort Gravøl, hvori en Mængde Personer fra Omegnen deltog. Siden indsygnede i Løbet af Mai Maaned 8 Personer paa Lo og Nabogaarden Hatleberg, hvorefter Smitten spredtes videre til 3 andre Nabogaarde; alle de Angrebne havde været i Begravelsen paa Lo. Ved strenge Isolationsbestemmelser og nøiagtig Desinfektion lykkedes det dog at standse Sygdommen baade i Lærdal og Lyster i Juni Maaned. Sygdommen var beggesteds forholdsvis mild og kun 3 af de 41 Angrebne døde; den syntes at smitte i alle Stadier, ikke mindst under Afskallingen.

Typhoidfeber forekom med spredte Tilfælde i de fleste Distrikter uden nogensteds at danne betydeligere Epidemier. Til ytre Sogn indførtes den saaledes 4 Gange (fra Bergen, Nordland og 2 Nabodistrikter), men spredte sig ikke udenfor de oprindelig smittede Gaarde. Til Naustdal i indre Søndfjord bragtes Sygdommen ved en omreisende Handelsmand, der var bleven smittet paa Vossevangen; en anden Gang indførtes Sygdommen fra Bergen; en Del Tilfælde i Førde antoges at skyldes urent Drikkevand. I Kinn, hvortil ogsaa Sygdommen var importeret fra Bergen, vandt den større Udbredelse, især inden Lade-stedet Florø. De fleste Tilfælde vare dog lette, af ambulatorisk eller abortiv Karakter. I Nordfjordeidet fortsatte Epidemien fra forrige Aar sig i Daviken, hvorfra den med en Sygepleierske førtes til Eid. I Gløppen grupperede Tilfældene sig omkring Gaardene Hejen og Bredheim som Udgangspunkter. Hvordan Sygdommen kom til den førstnævnte Gaard, vides ikke; til Bredheim bragtes den ved en fra Exerцерpladsen i Nordfjord hjemvendende syg Soldat. I Indviken lod ogsaa Smittekilden sig paavise i de fleste Tilfælde; 3 Gange bragtes saaledes Sygdommen ind ved udenfor Distriktet indsygnede Personer; desuden optraadte den paa et Par Gaarde, hvor der tidligere vides at have været Typhoidfeber.

Cerebrospinalmeningit forekom i Lærdal med et Tilfælde hos en liden Pige, der overstod Sygdommen. Til ytre Sogn siges den indført ved en fra Nordland hjemkommen Fisker; senere angrebes 3 andre i hans Hjem og 1 Nabo, der havde været behjælpelig med Sygepleien. Kun den første døde, de andre vare lettere angrebne. I indre Søndfjord indtraf et dødelig endende Tilfælde paa Gaarden Halbrand; Patienten havde lidt meget ved at ligge i en træk-

fuld, aaben Bod om Natten. Et Tilfælde paa Nabogaarden, hvilket ogsaa endte med Døden, men ikke blev iagttaget af Læge, antoges at være samme Sygdom.

Af **Børnekopper** indtraf 1 Tilfælde i Lyster paa Gaarden Fortun hos en fra Feltmanøveren paa Jæderen hjemkommen Soldat; han vidste ingen anden Anledning til Smitten, end at Sogns Bataljon, hvortil han hørte, havde faaet Barakkehalm fra Stavanger Bataljon, inden hvilken Sygdommen skulde have vist sig.

Vandkopper forekom sporadisk hist og her. Om nogle Tilfælde i Indviken beretter Distriktslægen, at de optraadte med sparsomt, Varioloider lignende Udslet og Feber hos ældre Børn, hvoraf et døde af Lungebetændelse, og et andet fik stærk blodig Urin med Vatersot. Tilfældene bleve nøiagtig observerede og foreløbig isolerede, da man nærede Frygt for Børnekopper, hvilke Foranstaltninger dog hævedes, da Smitten gennem en frisk Tjenestepige bragtes til Nabogaarden som tydelig udtalte Variceller.

Af **Skarlagensfeber** forekom en Mængde Tilfælde i Lærdal Distrikt. Sygdommen viste sig først paa Gaarden Frønningen (af Lekanger Sogn), der paa Grund af en betydelig Tømmertrafik besøges af en Mængde Fremmede fra alle Kanter af Sogn. Herfra spredtes den siden til Aardal, Lærdal og Aurland. I førstnævnte Prestegjeld sagdes der ikke paa ca. 30 Aar at have været nogen større eller alvorlig epidemisk Sygdom. Sygdommen spredte sig hurtig til nær sagt hver eneste Gaard i Bygden. Med Hensyn til Skolernes Ophør, naar der hersker ondartede epidemiske Sygdomme i en Kreds, gjør Distriktslægen opmærksom paa, at dette kan falde tungt for vedkommende Skolelærere, der paa Landet lønnes efter Skolungernes Antal, hvis Skolen maa standse i flere Uger i flere samvørende Kredse. I et Tilfælde tilskrives Smitten inficeret Melk, i et andet en Pakke Tøier. I indre Sogn, hvor Sygdommen i 1877—78 havde bortrevet en Mængde Børn og ofte benævnes «Styggesygen», slap man denne Gang (efter Smitteimport fra Aardal) med et Par Tilfælde i Hafslo. Til Vik i midtre Sogn bragtes Sygdommen ved Omstreifere; her ligesom i ytre Sogn optraadte den temmelig voldsomt og almindelig udbredt. Paa Gaarden Vaker i Ladvik var den særlig ondartet; Mand, Kone og 4 Børn angrebes; 3 af disse døde, den fjerde mistede Haaret, samt Negle paa Fingre og Tæer, men overstod Sygdommen. I Askevold af ytre Søndfjord rasede den inden en enkelt større Familiekreds, der boede spredt over Prestegjeldet og igjen udbredte den til Andre. Ved Gjæster i et Bryllup bragtes Sygdommen herfra til Holmedal. I mange Tilfælde iagttoges intet Exanthem, men kun Angina. Til Vefring i Kinn kom en Mand syg fra Bergen; paa Stedet, hvor der er en livlig Trafik (Dampskibs-anløbssted, Postaabneri og Landhandleri) spredte Sygdommen sig hurtig, saa meget mere som man ikke vilde finde sig i de præventive Forholdsregler. I Nordfjordeidet standsede Epidemien fra forrige Aar. Til Gloppen indførtes Sygdommen 2 Gange, men blev isoleret. Til Indviken bragtes Smitten en Gang til Hornindalen fra Sunelven ved Lystreisende, en anden Gang ved Veiarbejdere til Opstryn, hvorfra Lægen førte Sygdommen med sig til sit Hjem i Indviken, skjönt dette låa over 3 Mile borte, og Lægen havde skiftet Klæder. (Torgersen).

Af **Mæslinger** opgives et større Antal Tilfælde end i hele det foregaaende Tiaar. De synes at have været udbredte over det hele Amt og samtidig at have været indførte fra forskellige Kanter, idet de dog væsentlig fulgte Skolerne eller Omgangslærerne. Sygdommen optraadte ofte sammen med Skarlagensfeber.

I Nordfjordeidet iagttoges et Tilfælde af Katarakt, der udviklede sig hos en 12-aarig Pige umiddelbart efter overstaaede Mæslinger. (J. Bugge).

I Gloppen havde Sygdommen ikke været iagttaget paa 16 Aar.

I nordre Bergenhus Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

148

Nordre Bergenhus Amt. 1882.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.
Exanthematisk Typhus . . .	40	2	40	-	-	1	12	15	10	1	1	-	-	-	-	41	3
Typhoidfeber	122	12	122	14	12	11	13	5	6	11	7	3	4	13	23	122	12
Cerebrospinal-Meningit . . .	8	1	8	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	1	3	9	2
Barselfeber	11	1	11	-	-	1	5	-	-	-	-	1	1	1	2	11	1
Børnekopper	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
Vandkopper	19	1	19	-	-	-	-	8	-	-	3	1	6	1	-	19	1
Skarlagensfeber	425	46	425	8	2	4	17	18	6	16	-	25	69	119	141	434	55
Mæslinger	685	22	685	62	65	81	118	75	94	75	44	45	24	-	2	695	32
Rosen	80	-	80	1	4	12	5	4	5	6	5	10	7	10	11	81	1
Kighoste	405	9	405	31	26	27	38	48	61	45	31	36	26	20	16	410	14
Diphtherisk Svælgbetænd.	131	17	131	8	23	4	1	5	10	6	10	25	14	14	11	131	17
Strubehoste	4	3	4	1	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	4	3
Kusma	29	-	29	2	2	6	10	1	2	1	5	-	-	-	-	29	-
Akut Katarrh i Luft- veiene og Bronchit . . .	600	11	600	61	66	50	63	38	47	48	38	41	42	46	60	600	11
Katarrh. og foll. Angina																	
Lungebetændelse	370	43	370	16	21	23	31	30	19	35	30	24	28	45	68	380	53
Pleurit	65	3	65	4	6	6	9	8	4	7	11	3	4	1	2	65	3
Gigtfeber	57	2	57	4	6	5	4	6	10	3	1	4	1	6	7	57	2
Diarrhoe (akut)	344	11	344	19	18	9	21	14	24	36	52	63	11	40	37	346	13
Cholera nostras																	
Blodgang	18	-	18	2	-	-	-	-	-	3	9	4	-	-	-	18	-
Skjærbug	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Tilsammen	3415	184	3414	233	251	242	349	277	299	293	248	285	237	317	383	3454	223

(Forts.)	Fordeling paa Lægedistrikterne.																							
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12	
	Lærdal.		Lyster.		Indre Sogn.		Midtre Sogn.		Ytre Sogn.		Ytre Søndfjord.		Indre Søndfjord.		Kinn.		Ytre Nordfjord.		Nordfjord-eidet.		Gloppen.		Indviken.	
	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Exanthematisk Typhus . . .	19	2	22	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	2	1	-	-	-	-	2	-	27	1	-	-	9	-	18	3	10	1	12	5	33	1	9	-
Cerebrospinal-Meningit . . .	1	-	-	-	2	-	-	-	4	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	3	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	2	-	1	-	2	1	-	-	-	-
Børnekopper	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	5	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	1
Skarlagensfeber	184	14	-	-	2	1	48	11	79	7	70	15	-	-	25	1	2	-	4	1	4	1	16	4
Mæslinger	2	-	13	-	-	-	13	2	103	12	16	-	-	-	1	1	344	7	50	-	109	4	44	6
Rosen	3	-	1	-	-	-	5	-	1	1	-	-	4	-	8	-	50	-	4	-	3	-	2	-
Kighoste	13	-	1	-	70	2	21	2	31	9	8	1	1	-	-	-	258	-	6	-	1	-	-	-
Diphtherisk Svælgbet. . . .	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	93	11	35	5	-	-	2	1	-	-
Strubehoste	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	1	-	-	-
Kusma	10	-	-	-	6	-	-	-	-	-	4	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut Katarh i Luft- veiene og Bronchit.	53	-	12	-	28	2	24	1	24	-	69	-	33	1	22	-	-	-	116	4	84	1	135	2
Katarrh. og foll. Angina																								
Lungebetændelse	33	5	13	4	22	2	11	1	31	8	13	3	36	3	17	1	116	8	17	6	37	3	34	9
Pleurit.	11	-	6	-	7	1	3	-	2	-	4	1	4	1	7	-	-	-	6	-	5	-	10	-
Gigtfeber	7	-	1	-	4	-	4	-	3	-	2	2	5	-	-	-	-	-	5	-	12	-	14	-
Diarrhoe (akut)																								
Cholera nostras	19	4	6	2	30	2	15	-	16	2	30	1	18	-	27	-	86	-	46	1	15	-	38	1
Blodgang	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	-	-	-
Skjærbug	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	365	26	77	7	173	11	148	17	321	40	218	23	128	7	220	17	902	21	270	20	322	11	310	23

Liste over forskjellige, væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	1		2	
	Tilfælde.	Dødsfald.						Lærdal.		Lyster.	
			Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme...	139	1	-	-	77	61	9	8	-	10	-
Fnat	76	-	18	25	11	22	8	30	-	1	-
Skurv	5	-	1	2	-	2	3	-	-	-	-
Kjertelsyge	47	1	20	21	1	4	9	-	-	7	-
Rachit	33	-	20	13	-	-	11	3	-	1	-
Simpel Meningit.....	8	5	3	2	-	1	4	-	-	-	-
Tuberkuløs Meningit	8	7	5	3	-	-	5	1	-	-	-
Svindstot	131	49	3	8	52	52	11	22	10	6	2
Kræft	51	32	-	-	19	29	11	10	3	1	1
Vatersot og Morbus Brightii.....	49 ¹⁾	19	3	2	16	23	10	6	3	8	2
Blegsot og Anæmi	391	-	15	33	35	302	11	54	-	44	-
Menstruationsuordener ...	68	-	-	-	-	68	10	10	-	2	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	639	3	15	25	206	310	11	40	-	21	-
Ormesygdomme	60	-	19	20	11	10	8	10	-	-	-

¹⁾ Vatersot 7. Morbus Brightii 12.

¹⁾ Vatersot 7, Morbus Brightii 12.

Af **Rosen** er der (ogsaa dette Aar) opgivet en usædvanlig Mængde (50) Tilfælde fra ytre Nordfjord.

Kighoste forekom almindelig over det hele Amt; Lægehjelp søgtes dog sjelden, saa kun det mindste Antal er iagttaget af Lægerne.

Diphtherisk Svælgbetændelse herskede hele Aaret igjennem i Kinns Distrikt. I Bremanger holdt Sygdommen sig fra forrige Aar uden Afbrydelse; i Florø standsede den i Marts, men indførtes igjen fra Bremanger i November. I Kinns Prestegjeld var Sygdommen sjelden.

Epidemisk Parotit var i flere Distrikter temmelig almindelig; Metastaser til Testikelen vare paa enkelte Steder meget hyppige.

Lungebetændelse i smitsom Form optraadte i Aarets sidste Halvdel i Evindvik Sogn af ytre Sogns Distrikt. Det første Tilfælde indtraf paa Gaarden Stene, hvor en Mand som Rekonvalescent efter samme Sygdom kom hjem fra Bergen; han smittede 2 Brødre og Faderen samt en Nabo. Ligesaa ytrede Sygdommen sig paa flere Nabogaarde. Den var meget farlig, især for Ældre, angreb i Regelen begge Lunger efter hinanden og karakteriserede sig desuden ved, at Stinget først optraadte 3die—4de Dag i Sygdommen. (J. Brandt-Rantzau.)

Fra Indviken berettes ogsaa om 3 samtidige Tilfælde i en Familie. Ellers synes Lungebetændelsen, der forøvrigt var meget almindelig i alle Distrikter, kun at have optraadt sporadisk uden paaviselig Smitteforbindelse.

Om **Gigtfeber** omtales fra Lærdal, at den i 3 Tilfælde optraadte sammen med eller efter Erythema nodosum.

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.																			
3		4		5		6		7		8		9		10		11		12	
Indre Sogn.		Midtre Sogn.		Ytre Sogn.		Ytre Søndfjord.		Indre Søndfjord.		Kinn.		Ytre Nordfjord.		Nordfjord-eidet.		Gloppen.		Indviken.	
Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
6	-	12	1	-	-	20	-	5	-	-	-	-	-	29	-	21	-	28	-
8	-	-	-	15	-	-	-	14	-	4	-	-	-	-	-	3	-	1	-
-	-	2	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	-	3	-	2	-	1	1	1	-	7	-	-	-	8	-	1	-	4	-
1	-	4	-	1	-	1	-	13	-	1	-	-	-	1	-	4	-	3	-
3	3	2	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2	2	-	-	2	2	2	2	-	-
11	-	8	5	7	7	15	3	7	3	11	5	-	-	11	2	16	8	17	4
4	3	4	4	9	7	3	1	1	1	4	4	-	-	5	1	3	3	7	4
4	3	5	1	11	1	3	-	4	2	1	1	-	-	4	1	-	-	3	-
77	-	46	-	6	-	21	-	17	-	48	-	-	-	41	-	29	-	8	-
-	-	4	-	5	-	5	-	9	-	6	-	-	-	11	-	7	-	9	-
54	-	45	-	23	-	40	-	57	-	83	-	-	-	37	-	70	-	169	3
8	-	2	-	10	-	5	-	2	-	-	-	-	-	-	-	15	-	8	-

Af **Blodgang** forekom en Del Tilfælde i Gloppen; de fleste vare lette og kom ikke under Behandling.

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Antal Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikter.					
			1		3	8	9	12
			Lærdal.		Indre Sogn.	Kinn.	Ytre Nordfjord.	Indviken.
			Tilf.	Dødsf.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.
Syphilis	8	1	2	1	-	5	-	1
Gonorrhoe.....	40	-	4	-	8	2	-	26

I Indviken var den for Syphilis behandlede Person en tilreisende Fremmed. I 10 Aar er der kun iagttaget ét Tilfælde blandt Distriktets egen Befolkning (Torgersen).

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** hidsættes ovenstaaende Tabel.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Lærdal	47	10	26	21
Lyster	28	2	7	21
Indre Sogn	36	-	11	25
Midtre —	47	5	17	30
Ytre —	94	7	40	54
Ytre Søndfjord	40	3	23	17
Indre —	34	3	7	27
Kinn	37	5	17	20
Florø	5	-	3	2
Landdistrikt	32	5	14	18
Ytre Nordfjord ¹⁾	21	-	21	-
Nordfjordeidet	52	2	20	32
Gloppen	34	8	11	23
Indviken	57	4	23	34
Nordre Bergenhus Amt	527	49	223	304
Deraf i Florø	5	-	3	2
— - Landdistrikt	522	49	220	302

¹⁾ Fra ytre Nordfjord foreligger der ingen Opgaver over Døde af chroniske Sygdomme.

Fnat er sjældnere i indre Sogn end tidligere, men opdages dog ofte hos Folk, der af anden Aarsag søge Lægehjelp; den bringes i Regelen fra Sted til Sted ved Omstreifere, der ydes Natteherberge.

Svindsot bliver stedse mere og mere almindelig i Lærdal og ytre Sogn. Det hænder oftere, at før friske Piger komme syge tilbage fra sin Tjeneste i Bergen. (Møinichen, Brandt-Rantzau).

For det hele Amt udgjør Dødsprocenten af Svindsot 9.3 af samtlige kjendte Dødsårsager og 16.1 af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme, — for Landdistrikterne henholdsvis 9.4 pCt. og 16.2 pCt.

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Af **obstetriciske Operationer** opgives som udførte af Læger ialt 20, hvoraf 2 i Lærdals, 3 i Lysters, 2 i indre, 4 i midtre og 3 i ytre Sogns Distrikter, 1 i ytre Søndfjord, 1 i Kinn, 1 i Gloppen og 3 i Indviken (se næste Side).

Døde paa Barselseng. Lægerne meddele Oplysning om 7, hvoraf 3 efter besværlig Forløsning, 1 af Barselfeber, 1 af diphtherisk Svælgbetændelse, 1 af Peritonit og 1 af ubekjendt Aarsag (Ruptura uteri?, se under obstetriciske Operationer.)

Fødte og Døde. (Se Tabellen paa Side 154).

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1175 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 52.8.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforlæsning.				Vending.				Perforation.	Efterbyrdsoperation.
	Mødre.		Børn.		Mødre.		Børn.		Mødre.	Mødre.
	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	død.	lev.	dødf.	død.	levende.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer.	10 ¹⁾	1	6 ²⁾	5	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed ..	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Krampe i Moder- munden....	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	1 ³⁾	1	-	2	-	-
Placenta prævia og Blødning	-	-	-	-	2	-	1	1	-	-
Livmoderbristning (?)	-	-	-	-	-	-	-	-	4) 1	-
Fastvoxet Efterbyrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tilsammen	12	1	8	5	3	1	1	3	1	2
	13		13		4		4			

¹⁾ Konen havde henligget i lang Tid uden Hjælp og døde af Kræfttab; Fosteret forraadnet. ²⁾ Deraf 1 1ste Tvilling; 2den forløstes levende ved Naturens Hjælp. ³⁾ Død af Peritonit. ⁴⁾ 40-aarig Flerfødende; tidligere Barselsenge alle besværlige; 2 dødfødte Børn. Veerne ophørte denne Gang pludselig efter 16 Timers haardt Fødselsarbejde. Efter forgyæves Tangforsøg gjordes Perforation paa det afløde Foster, der med meget Besvær forløstes. Konen døde 24 Timer efter af Livmoderbristning (?).

Veirliget. Aarets Middelvarme var større end sædvanlig, idet den milde Vinter efterfulgtes af en tidlig Vaar og en varm Sommer. Høsten var ogsaa smuk, tørrere end almindelig, saa Indhøstningen af den usædvanlig rige Afgrøde gik for sig under de heldigste Omstændigheder. Frugtavlens beskrives fra de fleste Distrikter som mislykket.

Levemaade og hygieeniske Forhold. Sandsen for en hyggeligere og jevnlig Bygningsmaade synes at være vakt, hvorfor man paa mange Steder jevnlig ser større, velindrettede Huse med rummelige, lyse og luftige Værelser afløse de gamle trange og mørke Vaaningshuse. Ogsaa i Valget af Byggeplads vises der større Omhyggelighed end tidligere. Derimod klages fremdeles paa mange Steder over Renligheden inden Huset, i Fjøs og Stald, saavel som over Madstellet baade med Hensyn til Valget af Fødemidler og disses Tilberedelse. — Fra Lærdals Distrikt omtales fremdeles Mangelen paa Vandhuse; uagtet de i Aarland og Aardal vedtagne Sundhedsforskrifter paabyde Opførelsen af saadanne paa hver Gaard, har det dog ikke lykkedes hverken ved Opmuntringer eller Trudslar at faa dem istand. Fra Lyster omtales de hygieeniske Forhold som jevnt fremadskridende. Brændevinsdrikken er i Aftagende, dog er Lediggang og Dovenskab, især blandt den mandlige Befolkning, meget almindelig. Natteføberi er fremdeles sørgelig udbredt. Husflidsarbejde er ukendt; de bedre Haandverkere ere i Regelen indflyttede fra andre Bygder. (H. Smith.) Fra midtre Sogn skrives, at Udskiftningen fremdeles gaar sin Gang inden Distriktet, hvorved mange skidne Tun rives fra hverandre, og fritliggende, velbyggede Vaanings-

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død- fødte ¹⁾ .	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Barsel- seng.		ved ulykke- lige Hæn- delser.	ved Selv- mord.
Lærdal	203	122	32	2	-	6	4	-
Lyster	171	74	15	-	1	6	1	-
Indre Sogn	173	98	20	2	1	3	2	-
Midtre —	234	134	20	-	-	6	12	1
Ytre —	231	130	22	-	2	11	8	1
Ytre Søndfjord	239	112	24	2	-	6	4	-
Indre —	353	118	22	1	-	6	3	3
Kinn	235	129	15	1	-	9	5	-
Florø	25	11	4	-	-	2	-	-
Landdistrikt	210	118	11	1	-	7	5	-
Ytre Nordfjord	178	120	15	-	-	6	7	-
Nordfjordeidet	136	83	12	4	2	1	-	-
Gloppen	141	84	5	1	-	3	2	-
Indviken	196	111	17	3	3	8	4	1
Nordre Bergenhus Amt	2490	1315	219	16	9	²⁾ 71	52	6
Deraf i Florø	25	11	4	-	-	2	-	-
— - Landdistrikt	2465	1304	215	16	9	69	52	6

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842. ²⁾ Antallet af Dødfødte udgjorde efter «Tabeller over Folkemængdens Bevægelse», udgivne af det statistiske Centralbureau, for hele Amtet 75, deraf 2 i Byerne og 73 i Landdistrikterne.

De vigtigste Dødsaaarsager vare:

Dødsaaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byen.	Land- distrikterne.
Skarlagensfeber	55	-	55
Lungebetændelse	53	-	53
Svindst	49	-	49
Alderdomssvaghed	38	-	38
Mæslinger	32	1	31
Kræft	32	1	31
Vatersot og Morbus Brightii	19	-	19
Diphtherisk Svælgbetændelse	17	1	16
Kighoste	14	-	14
Diarrhoe	13	-	13
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	13	-	13

og Udhuse komme op i de gamles Sted. Kvinderne ere overlæssede med Arbeide baade inden og udenfor Huset, saa det bliver smaat med Renligheden baade i Stuen og ved Madstellet. Fra Amtets Jenteskole spredes hvert Aar omtrent 20 oplærte Jenter over Amtet; disse kunne selv og lære Andre et bedre Stel, hvis de blot faa Tid til at praktisere det i sit Hjem. (Meyer). I ytre Sogn har i Sognene Evindvik og Utvær, hvor de økonomiske Forhold paa Grund af mislykkede Fiskerier ere i Tilbagegang, Befolkningen havt en god Bifortjeneste i Tangbrænding for en Iodfabrik i Bergen. Tørring af fra Nordland og Finmarken indført Klipfisk har i væsentlig Grad bidraget til økonomiske Ballance. Amtsgartneren har i Evindvik medvirket ved Anlæg af Kjøkkenhaver og givet Undervisning i Havestel. I ytre Søndfjord siges Alkoholmisbrug at være i Aftagende under en stærk Opinion mod berusende Drikke. I Florø Ladested — Kinns Distrikt — ordnedes Renovationsvæsenet, og der ansattes en af Kommunen lønnet Mand til at efterse og tømme Priveterne i rette Tid. Desuden undersøgtes Byens forskjellige Brønde, hvoraf nogle kasseredes som utjenlige paa Grund af den lange Tørke. Fra Distriktet forøvrigt omtales den økonomiske Stilling som meget mislig, især for Bremangers og Øboernes Vedkommende; dog har den yngre Slægt i den senere Tid begyndt i ikke ringe Antal at søge sit Erhverv paa andre Steder, hvor der er bedre Anvendelse for dens Arbeidskraft. Fra Indviken omtales derimod de økonomiske Forhold som bedre end før. Husholdningsstellet er noget forbedret, idet Rodfrugter og Bærsaft anvendes mere, og Anlæg af Kjøkkenhaver er blevet mere almindelig.

Jordemoderhjælpen benyttes over og mere, og Tilliden til uexamine-rede Hjelpekoner er i stadigt Aftagende. Fra Lyster og Hafslo af indre Sogn klages over liden Lægesøgning.

Om Amtets Apothek se den almindelige Beretning.

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds-kommis-sioner. Antal Møder.	Vaccine-rede.	Rets-medicinske For-retninger
	Antal an-meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	11	1063	50	2168	1) 8
Lærdal	1	88	3	177	-
Lyster	1	88	4	310	1
Indre Sogn	1	93	3	130	1
Midre —	1	93	3	154	2
Ytre —	1	133	6	122	-
Ytre Søndfjord	1	82	8	214	-
Indre —	1	79	6	325	-
Kinn	1	244	8	278	1
Ytre Nordfjord	-	uopg.	uopg.	uopg.	-
Nordfjordeidet	1	42	2	118	-
Gloppen	1	56	1	141	1
Indviken	1	65	6	199	2

1) Deraf 3 over Døde, 4 over Levende, 1 Erklæring i anden Anledning.

Sundhedskommissioner. Fra Gloppen klages over det tungvindte i, at samtlige Herredsstyrelsens Medlemmer have Plads i Sundhedskommissionen. Veiene ere for lange og besværlige, Møderne i Herredstyreiserne holdes for sjældne, og skal noget afgjøres i en Fart, er det vanskeligt at faa samlet tilstrækkelig mange til et beslutningsdygtigt Sundhedskommissionsmøde.

XV. Romsdals Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
Amtet		114.70	117 220	23	2	64	53
1. Vestre Søndmøre		6.70	10 718	1	-	7	6
	Vanelven	2.60	2 615	-	-	-	-
	Herø	1.60	2 729	1	-	-	-
	Sandø	2.50	2 487	-	-	-	-
	Ulvsten	2.50	2 887	-	-	-	-
2. Indre Søndmøre		9.60	7 353	1	-	3	3
	Volden	6.10	5 548	1	-	2	2
	Hjørendfjord	3.50	1 805	-	-	1	1
3. Østre Søndmøre		17.20	6 404	1	-	6	6
	Stranden	3.50	2 351	1	-	2	2
	Norddalen	9.30	2 337	-	-	2	2
	Sunnelven	4.40	1 716	-	-	2	2
4. Ørskog		6.90	9 983	1	-	4	5
	Ørskog	2.70	3 781	1	-	2	2
	Skodje	1.60	2 738	-	-	1	1
	Vestnæs	2.60	3 464	-	-	1	2
5. Nordre Søndmøre		2.20	13 726	4	1	9	6
	Aalesund, Kjøbstad	-	5 603	4	1	-	-
	Borgund	1.40	5 381	-	-	-	-
	Harham	0.80	2 742	-	-	-	-
6. Ytre Romsdal		6.50	12 974	3	-	6	6
	Molde, Kjøbstad	-	1 672	3	-	1	-
	Bolsø	2.20	3 821	-	-	1	1
	Bud	1.10	2 080	-	-	1	1
	Akerø	1.10	2 228	-	-	1	2
	Sandø	0.20	736	-	-	1	1
	Frænen	1.00	2 437	-	-	1	1

Lægedistrikt.	Tilsvarende Herred, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
7. Indre Romsdal		17.80	11 045	1	-	4	4
	Gryten	8.00	3 052	-	-	1	1
	Eid	2.00	684	-	-	1	1
	Vold		996	-	-	-	-
	Væ	1.60	2 570	1	-	1	1
	Næsset	6.20	3 743	-	-	1	1
8. Søndre Nordmøre		5.71	20 055	6	1	11	7
	Christianssund, Kjøbstad	0.11	8 251	5	1	4	-
	Kværnæs	2.80	6 556	1	-	3	3
	Fredø og Grip	0.40	1 489	-	-	2	2
	Øre	1.90	2 489	-	-	1	1
	Strømsnæsset	0.50	1 270	-	-	1	1
9. Sundalen		15.80	6 295	2	- ¹⁾	4	4
	Sundalen	9.20	2 302	1	-	1	1
	Øksendalen	4.30	1 329	-	-	2	2
	Tingvold	2.30	2 664	-	-	1	1
10. Surendalen		17.75	9 235	2	-	4	3
	Stangvik	3.70	3 225	1	-	2	1
	Surendalen	7.20	3 105	1	-	1	1
	Rindalen	6.40	2 772	-	-	1	1
	Heggemstranden og Staknæs Bygdela af Halse Herred	- 0.45	- 153	-	-	-	-
11. Nordre Nordmøre		8.45	9 432	1	- ²⁾	6	3
	Edø	2.20	2 865	-	-	-	1
	Tustern		1 339	-	-	-	1
	Aure	5.20	3 906	1	-	-	1
	Halse (undt. Heggem- stranden og Staknæs Bygdela)	1.05	1 322	-	-	-	-

¹⁾ 2 Poster ledige. ²⁾ 1 Post ledig.

Sundhedstilstanden var mindre god; flere epidemiske Sygdomme vare hyppige og udbredte over hele Amtet. Det opgivne Antal saavel af samtlige epidemiske Sygdomme under Et som af Skarlagensfeber, Mæslinger, Lungebetændelse, Diarrhoe og Cholera nostras er det største hidtil kjendte.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 2 384 eller 19.0 pro mille af den beregnede Folkemængde ved Aarets Midte. (125 600).

Af **exanthematisk Typhus** behandledes 1 dødelig endende Tilfælde paa Amtssygehuset i Molde, det andet forekom i Christianssund.

Typhoidfeber. Foruden de behandlede Tilfælde i vestre Søndmøre har Distriktslægen senere faaet Underretning om ikke ganske faa lettere Tilfælde,

I Romsdals Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

158

Romsdals Amt. 1882.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne		I	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.	Søndmøre Fogderi i Bergens Stift.	
																		Tilf.	Dødsf.
Exanthematisk Tphus .	2	1	2	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	2	1	-	-
Typhoidfeber	135	13	135	15	2	3	18	20	6	4	7	6	16	4	34	135	13	33	5
Cerebrospinal-Meningit.	2	2	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2	2
Barselfeber	28	5	28	6	3	5	5	2	-	2	-	1	2	1	1	28	5	9	1
Vandkopper	59	-	59	1	-	-	17	9	-	-	10	7	-	6	9	59	-	15	-
Skarlagensfeber	1147	138	1147	68	29	14	12	39	25	103	86	99	118	339	215	1147	138	381	50
Røde Hunde	2	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-
Mæslinger	919	34	919	391	227	150	48	40	37	6	4	-	-	-	16	919	34	530	15
Rosen	74	-	74	10	4	10	7	6	3	7	8	2	3	7	7	74	-	28	-
Kighoste	464	16	464	23	26	64	78	102	43	26	25	38	17	14	8	464	16	258	8
Diphtherisk Svælgbet.	103	13	103	5	11	4	-	-	6	2	6	3	3	9	54	103	13	72	13
Strubehoste	23	20	23	-	1	1	1	-	2	5	-	2	3	3	5	26	23	12	12
Kusma	147	1	147	11	21	9	56	19	4	9	4	1	5	-	8	147	1	15	1
Akut Katarrh i Luft- veiene og Bronchit. }	2095	16	2095	182	178	167	218	180	157	179	101	135	146	238	214	2095	16	723	9
Katarrh. og foll. Ang. }																			
Lungebetændelse	1084	173	1084	98	66	60	120	143	60	75	35	25	66	144	192	1084	173	363	68
Pleurit	207	9	207	21	16	9	19	25	20	24	16	14	15	10	18	207	9	106	6
Gigtfeber	111	1	111	7	10	7	18	15	5	12	6	9	5	5	12	111	1	57	-
Koldfeber	3	-	3	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	1	-
Diarrhoe (akut)																			
Cholera nostras	1032	30	1032	77	44	63	50	69	64	128	192	151	73	70	51	1032	30	436	12
Blodgang	83	6	83	5	5	5	2	13	2	22	13	10	2	3	1	83	6	35	-
Skjørbug	2	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	2	-	2	-
Tilsammen	7722	478	7722	921	645	571	670	684	435	604	513	505	474	854	846	7722	478	2079	200

	II			Fordeling paa Lægedistrikterne.																							
				Nordmøre og Romsdals Fogderii Trond- hjems Stift.		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11	
Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Df.	Tilf.	Df.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Df.		
Exanthematisk Typhus . . .	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Typhoidfeber	102	8	8	1	-	-	4	-	9	1	12	3	12	2	4	-	60	6	2	-	7	-	17	-	-	-	
Cerebrospinal-Meningit . . .	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Barselfeber	19	4	2	-	-	-	-	-	6	1	1	-	1	1	-	-	12	3	1	-	1	-	4	-	-		
Vandkopper	44	-	1	-	-	-	1	-	-	-	13	-	9	-	17	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-		
Skarlagensfeber	766	88	-	-	-	-	267	29	36	3	78	18	235	31	1	1	483	54	47	2	-	-	-	-	-		
Røde Hunde	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Mæslinger	389	19	21	1	64	5	3	1	40	2	402	6	201	6	7	-	93	8	24	2	12	3	52	-	-		
Rosen	46	-	4	-	6	-	3	-	2	-	13	-	13	-	1	-	22	-	7	-	-	-	3	-	-		
Kighoste	206	8	-	-	-	-	-	-	15	1	243	7	82	2	25	1	69	2	5	3	-	-	25	-	-		
Diphtherisk Svælgbetænd. .	31	-	46	10	5	-	-	-	-	-	21	3	7	-	-	-	23	-	-	-	1	-	-	-	-		
Strubehoste	14	11	-	-	5	5	-	-	3	3	4	4	8	7	-	-	5	3	-	-	-	-	1	1	-		
Kusma	132	-	-	-	6	1	-	-	-	-	9	-	34	-	3	-	93	-	-	-	2	-	-	-	-		
Akut Katarrh i Luftv. } og Bronchit	1372	7	88	3	110	1	17	1	57	4	451	-	465	-	49	2	647	4	115	1	24	-	72	-	-		
Katarrh. og foll. Angina } Lungebetændelse	721	105	50	12	58	7	38	11	41	10	176	28	104	21	68	10	267	44	49	10	151	11	82	9	-		
Pleurit	101	3	11	3	17	1	22	2	8	-	48	-	7	-	1	-	57	2	19	1	8	-	9	-	-		
Gigtfeber	54	1	13	-	8	-	2	-	-	-	34	-	10	-	-	-	22	1	6	-	14	-	2	-	-		
Koldfeber	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-		
Diarrhoe (akut) } Cholera nostras	596	18	40	4	39	3	5	1	31	-	321	4	94	2	16	1	371	6	34	2	61	5	20	2	-		
Blodgang	48	6	-	-	-	11	-	-	-	-	24	-	-	-	-	-	21	4	22	2	-	-	5	-	-		
Skjørbug	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Tilsammen	4647	279	284	34	319	23	375	47	248	25	1852	73	1284	73	193	15	2266	137	331	23	281	19	292	12	-		

der ikke kom under Behandling, og som alle synes at være udgaaede fra samme Smittekilde. 2 Tilfælde i østre Søndmøre paa ytre Dal forekom i det samme Hus, som i tidligere Epidemier var hjem søgt deraf, efter at Gulvene vare opbrudte. I Ørskog optraadte i Oktober et Par Tilfælde paa Gaarden Li ved Tommerfjorden — Smitten antagelig didbragt fra Nabosognet Akerø — og i Slutningen af samme Maaned døde en gammel Mand paa Gaarden Rekdal paa den anden Side af Fjorden uden at være tilseet af Læge. Den Afdødes Pleierske fik imidlertid Typhoidfeber og smittede sin Moder og Broder, ligesom en Søster, der havde besøgt den Syge og ligget i samme Seng, bragte Sygdommen til sit Hjem — Gaarden Ek ved Vestrefjorden —, hvor Flere angrebes. I søndre Nordmøre forekom Sygdommen paa 3 forskellige Steder: I Januar til Marts paa en Plads i Bremsnæs, hvor der oftere før havde været Typhoidfeber, og hvor der var stadig Indryk af Folk, saa den ogsaa kan antages didført fra andre Steder; i Mai paa flere Gaarde og Pladse i Osmarken i Øre Sogn, og i December paa en Gaard i Fredø, hvor samtlige Husets Beboere bleve angrebne, de senest angrebne meget heftig. I Christianssund (Kirklandet) optraadte Sygdommen i December temmelig stærkt. Nogle Tilfælde i Surendal i Begyndelsen af Aaret afsluttede en mindre Lokalepidemi fra foregaaende Aar; senere forekom enkelte isolerede Tilfælde. I nordre Nordmøre behandledes 13 Tilfælde paa en og samme Gaard paa Tustern og 2 i en anden Gaard ved Smitte fra den første; desuden et Par isolerede Tilfælde i Aure Herred.

Epidemisk Cerebrospinalmeningit. Foruden de to i østre Søndmøre dødelig endende Tilfælde er Distriktslægen senere kommen til Kundskab om flere lettere Tilfælde i Strandens Herred. Sygdommen optraadte med Herpes labialis og et Mæslinger lignende Udslet, der varede et Par Timer og derpaa forsvandt.

Skarlagensfeber. I østre Søndmøre angives Sygdommen udbredt over hele Distriktet, og Antallet af Angrebne er betydelig større end de opgivne Tilfælde. Den optraadte i Regelen mildt, de fleste Dødsfald skyldes Nyresygdom. I Ørskog begyndte den i Ørskog Sogn paa Grændsen af Stordalen af østre Søndmøre og udbredte sig over en stor Del af Ørskog Sogn, men spredt og forholdsvis mildt. I September viste Sygdommen sig i Skodje formentlig ved Smitte fra Aalesund. I nordre Søndmøre behandledes 29 Tilfælde i Aalesund; i Landdistriktet udbredte den sig hurtig blandt Familierne ved et Fabrikanlæg i Langvaagen $\frac{1}{2}$ Mil fra Aalesund og bragtes derfra til Valderøen; paa begge disse Steder var den temmelig ondartet med diphtherisk Svælgbelæg og paafølgende Nyresygdom. I ytre Romsdal var den en Fortsættelse af Epidemien i forrige Aar og optraadte kun med faa Tilfælde i Molde, hvorimod den var meget udbredt i Landdistrikterne, hvor mange især lettere Tilfælde ikke behandledes. I søndre Nordmøre forekom spredte Tilfælde hele Aaret igjennem i Christianssund. I Landdistriktet begyndte Sygdommen i Juli i en Grænd (Vevang) i Kornstad Annex til Kværnæs og syntes dermed ophørt, men i Oktober viste det sig, at den i Mellemtiden havde udbredt sig over hele Eid (ligesaa Annex til Kværnæs), men paa Grund af den milde Form og det milde Veirrig var den ikke paaagtet. Ved indtraadt Veirforandring i Oktober med Kulde og Storm, antog den en mere ondartet Karakter i Eid, hvor næsten hver Gaard blev hjem søgt og udbredte sig videre over til Kornstad og Bremsnæs Annexer, medens Hovedsognet Kværnæs blev forholdsvis lidet berørt af Epidemien. Af de mod Sygdommen trufne Foranstaltninger (Skolernes Lukning, Forbud mod Kirketjeneste og Samkvem etc.) sporedes kun lidet Resultat paa Grund af Almuens Ligegyldighed og Uvillie. (F. W. Thesen). I Sundal optraadte Sygdommen i Juli paa en afsides Gaard i Ulvundeidet, men standsedes snart ved de af Sundhedskommissionen vedtagne strænge Forholdsregler, i November kom den fra Kværnæs til Tingvold, hvor det

ligeledes lykkedes at begrænse den til den først angrebne Gaard og et Par af dens Husmandspladse; til disse overførtes den ved de paa Gaarden arbejdende Husmænd, der smittede sine Børn uden selv at blive syge. I December optraadte den i Øxendalen ligeledes didført fra Kværnæs. Distriktslægen anfører, at de Fleste uden Indvending finde sig i de med Isolation forbundne Ulemper. (L.W. Selmer).

Mæslinger vare i Begyndelsen af Aaret overmaade udbredte i vestre Søndmøre, og Distriktslægen antager, at mindst 20 pCt. af Befolkningen har gennemgaaet denne Sygdom, der i Regelen optraadte mildt, omend oftere Lungebetændelse indtraadte bagefter. I indre Søndmøre var den ligeledes stærkt udbredt over næsten hele Distriktet i Aarets Begyndelse, og i December indførtes den paany til en forhen skaaet Del af Distriktet. I østre Søndmøre forekom kun nogle faa Tilfælde i Stordalen. I Ørskog var Sygdommen mest udbredt i Vestnæs Herred og Vatne Sogn af Skodje, tildels ondartet og kompliceret med andre Sygdomme, særlig Kighoste og Strubehoste. I nordre Søndmøre naaede den i Aalesund i December 1881 begyndte Epidemi sit Høidepunkt allerede i Januar, hvorpaa den stadig aftog og ophørte i Mai; ogsaa i Landdistrikterne var den adskillig udbredt. I begge Romsdalsdistrikterne vedvarede Sygdommen fra Aaret forud udover Vaaren. I søndre og nordre Nordmøre ophørte den fra forrige Aar vedvarende Epidemi udover Sommeren; i Sundal og Surendals Distrikter, hvor Sygdommen sagdes ikke at have været paa 11 Aar, var den meget udbredt og angreb adskillige voxne Personer.

Kighoste har været almindelig i østre Søndmøre, uden at Nogen imidlertid er kommen til Behandling. Den var udbredt næsten over hele Amtet dels samtidig med dels efterfølgende Mæslingepidemien. Kun meget faa Tilfælde i Landdistrikterne kom under Lægebehandling.

Diphtherisk Svælgbetændelse. I vestre Søndmøre forekom nogle isolerede Tilfælde i Herø og Sandø, hvor det lykkedes at standse dens Udbredning, medens den i Vanelven allerede havde faaet en betydelig Udbredning, inden den kom til Lægens Kundskab. Smitten syntes at komme fra Stadlandet i Selø, hvor flere søgte at skjule, at der var nogen smitsom Sygdom. (H. Holst). Forøvrigt forekom spredte Tilfælde i flere Distrikter.

Kusma var i flere Distrikter almindelig udbredt uden at komme under Behandling.

Lungebetændelse optraadte i hele Amtet mere end almindelig hyppig og tilskrives i vestre Søndmøre de usædvanlige Veirforhold, — Vaaren med østlige Vinde og tør, skarp, noget kold Luft — ligesom den i mange Tilfælde var Eftersygdom efter Mæslinger. I Ørskog kom kun de mere alvorlige Tilfælde hos middelaldrende Folk under Behandling, da som Regel ikke Læge hentes i de lettere Tilfælde eller Sygdom hos Gamle. I indre Romsdal viste den sig i enkelte Kredse (Erisfjorden og Visdalen) noget hyppigere end ellers og med noget større Dødelighed. I søndre Nordmøre forekom Sygdommen hele Aaret i Christianssund, i Juni Maaned meget almindelig blandt Børn; mod Aarets Slutning var den meget almindelig i Landdistrikterne. I Surendal syntes Sygdommen paa flere Steder at have optraadt med tilsyneladende smitsom Karakter. I nordre Nordmøre forekom den hyppigst i de indre Dele af Aure Herred, samt Edø. 5 Gange viste Sygdommen sig omtrent samtidig hos 2 Medlemmer af samme Husstand.

Diarrhoe og Cholera nostras. Fra vestre Søndmøre anføres, at Cholera nostras havde stor Udbredning over hele Distriktet og syntes at udbrede sig ved Smitte; flere Steder syntes Epidemien at følge Mæslingepidemiens Spor. En lignende Udbredning omtales fra Stranden i østre Søndmøre. Fra Ørskog omtales Diarrhoe som endemisk i Sommer- og Høstmaanederne i den store Kreds af Gaarde og Pladse, som omgive Ørskogviken. Distriktslægen antager Sygdom-

Liste over forskellige,

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	I		II		Ves Søndr
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		Søndmøre Fogderi (Bergens Stift).	Romsdals og Nordmøre Fogderier (Trondhjems Stift).			
										Tilf.	Dsf.	
Chronisk Rheumatisme . .	241	-	1	1	139	100	18	84	-	157	-	17
Fnat	28	-	7	6	3	6	8	7	-	21	-	6
Skurv	6	-	2	3	1	-	4	4	-	2	-	-
Kjertelsyge	153	-	63	79	1	6	20	34	-	119	-	2
Rachit	51	2	29	22	-	-	10	20	2	31	-	5
Simpel Meningit	19	12	7	3	3	6	7	12	10	7	2	3
Tuberkuløs Meningit	28	26	11	16	-	-	10	6	6	22	20	3
Svindstot	224	82	4	4	97	87	20	56	26	168	56	9
Kræft	63	33	-	-	27	36	20	27	13	36	20	4
Vatersot og Morbus Brightii	88 ¹⁾	19	8	8	34	36	18	29	9	59	10	1
Blegsot og Anæmi	707	1	12	68	16	552	20	257	-	450	1	18
Menstruationsuordener . . .	152	-	-	-	-	152	18	61	-	91	-	5
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1171	8	24	28	485	603	20	482	4	689	4	62
Ormesygdomme	56	-	17	17	4	3	12	12	-	34	-	2
Drankersygdomme	8	-	-	-	8	-	4	1	-	7	-	-
Struma	1	1	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-

1) Vatersot 9, Morbus Brightii 10.

¹⁾ Vatersot 9, Morbus Brightii 10.

men muligens at være forårsaget af en Forurensning af Drikkevandet med dyriske Substanser, da Stedet har havt rigt Sildefiske, og betydelige Sildemasser til sine Tider ere anvendte til Gjødning. (C. A. Randers).

Fra Sundal anføres, at der paa forskjellig Steder af Distriktet optraadte en hel Del Tilfælde af utvivlsom smitsom Sygdom, der ytrede sig med Underlivssmerter, Brækning alene eller Brækning og Diarrhoe og endog som fuldt udviklet Blodgang. Kun i de færreste Tilfælde søgtes Lægehjelp. Ligesaa omtales stærk Udbredning af Cholera nostras oftere med Karakter af Blodgang fra Surendals Distrikt.

I samme Grænd i Ørskog, hvor Diarrhoen forekom endemisk, optraadte Knuderosen oftere med flere Tilfælde i samme Husstand.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** se ovenstaaende Tabel.

Veneriske Sygdomme. Tabellen paa næste Side giver Oplysning om de udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Syphilis og Gonorrhoe.

Svindstot. I Ørskog Distrikt forekommer denne Sygdom især i Sykelven og Vestnæs Sogne. Paa begge disse Steder har den ligesom samlet sig om en enkelt Lokalitet. I Sykelven omkring Aurebugten; her er hos en indflyttet Familie i de senere Aar 3 voxne Børn efterhaanden døde, og den fjerde og sidste lider af samme Sygdom. Ingen af Forældrene have vist Tegn til Svindstot. I samme Trakt er 2 andre nye Tilfælde tilkomne i 1882, hvoraf et

lig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.																	
3		4		5		6		7		8		9		10		11	
Østre Søndmøre.		Ørskog.		Nordre Søndmøre.		Ytre Romsdal.		Indre Romsdal.		Søndre Nordmøre.		Sundal.		Surendal.		Nordre Nordmøre.	
Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
-	4	-	-	-	48	-	79	-	3	-	52	-	5	-	4	-	14
-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	5	-	10	-	2	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	9	-	15	-	20	-	5	-	61	-	24	-	7	-	2
-	-	-	1	-	14	1	3	-	-	-	15	-	10	-	3	-	-
-	-	-	-	-	2	2	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	15	14	2	2	5	4	-
5	3	2	6	4	20	11	27	6	1	-	104	35	18	3	10	6	8
2	7	5	3	3	5	2	5	1	-	-	13	9	10	4	2	1	6
2	13	5	2	1	10	-	16	2	3	1	23	1	3	2	5	1	9
-	15	-	12	-	158	-	98	-	14	1	200	-	78	-	28	-	32
-	1	-	4	-	20	-	30	-	2	-	48	-	5	-	1	-	5
-	16	-	32	1	283	-	147	1	12	1	318	-	128	2	32	-	52
-	-	-	1	-	3	-	12	-	1	-	17	-	13	-	-	-	1
-	-	-	-	-	1	-	4	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Kjendte Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.													
			I		II		1		4	5	6	7	8	9	10	11
			Søndmøre Fogderi.		Romsdals og Nordmøre Fogderi.		Vestre Søndmøre.		Ørskog.	Nordre Søndmøre	Ytre Romsdal.	Indre Romsdal.	Søndre Nordmøre	Sundal.	Surendal.	Nordre Nordmøre
			Tilf.	Dsf.	Tilf.		Tilf.	Dsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
			Tilf.	Dsf.	Tilf.		Tilf.	Dsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis . . .	52	1	11	1	41	2	1	1	8	1	1	34	3	1	1	
Gonorrhoe .	132	-	18	-	114	1	-	-	17	14	2	82	-	6	10	

endte dødelig efter $\frac{1}{2}$ Aars Sygdom. I Vestnæs er det især omkring Kirken, at Sygdommen synes at gruppere sig. (C. A. Randers).

For hele Amtet udgjør Dødsprocenten af Svindsot 9.6 pCt. af samtlige kjendte Dødsaaarsager og 22.0 pCt. af Dødsfald af ikke epidemisk Sygdom. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot henholdsvis 16.3 pCt. og 33.6 pCt.; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 6.6 pCt. og 15.8 pCt.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Vestre Søndmøre	66	4	34	32
Indre —	44	5	23	21
Østre —	68	2	47	21
Ørskog	47	4	25	22
Nore Søndmøre	100	11	73	27
Aalesund	69	10	51	18
Landdistrikt	31	1	22	19
Ytre Romsdal	116	6	73	43
Molde	68	4	34	34
Landdistrikt	48	2	39	19
Indre Romsdal	27	-	15	12
Søndre Nordmøre	227	35	137	90
Christianssund	139	30	60	79
Landdistrikt	88	5	77	11
Sundal	76	3	23	53
Surendal	39	6	19	20
Nordre Nordmøre	43	6	12	31
Romsdals Amt	853	82	481	372
Deraf i Byer	270	44	145	131
— - Landdistrikt	577	38	336	241

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Obstetriciske Operationer. Tabellen paa Side 165 giver en Oversigt over de af Lægerne udførte Operationer med Angivelse af Indikationer og Udfald.

Tilsammen udførtes 58 Operationer, hvoraf 4 i vestre, 3 i indre, 1 i østre Søndmøre, 4 i Ørskog, 9 i nordre Søndmøre, 7 i ytre og 2 i indre Romsdal, 23 i søndre Nordmøre, 3 i Sundal, 1 i Surendal, 1 i nordre Nordmøre.

Døde paa Barselseng. Lægerne opgive Dødsårsag for 7, deraf døde 5 af Barselfeber, 1 af Blødning, 1 af Livmoderbristning.

Fødte og Døde. Se Tabellen paa Side 166.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 189 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse — 100 : 66.7.

Veirliget. I Aarets første Maaneder var Veiret uroligt og stormende og ofte til Hinder for Fisket, Vaaren kom tidlig men var delvis kold, Sommeren derimod varm og tør, ligesaa Høsten. saa der udover Høsten og Vinteren paa

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.				Vending.				Udtrækning paa Bækkenenden.			Perforation.	Efterbyrdsoperation.
	Mødre.		Børn.		Mødre.		Børn.		Mødre.	Børn.		Mødre.	Mødre.
	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	død.	lev.	dødf.	lev.	lev.	dødf.	levende.	levende.
Utilstrækkelige Veer, langsom Fødsel	37	-	34	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	4	-	3	1	2	-	1	1	-	-	-	-	-
Barselkrampe	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	2	-	1	1	-	-	-	-	-
Tverleie og Bækkensneverhed . . .	-	-	-	-	-	¹⁾ 1	-	1	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlssnor	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædeleie	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Sædeleie med fremfalden Haand . .	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
Skjævt indkilet Isseleie, dødt Foster	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
5 Dages Fødselsarbeide, stort Hoved, afdøet Foster	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Strikur i indvendige Modermund . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Af Ruptura uteri død Kvinde . . .	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	43	1	38	6	5	1	3	3	2	1	1	3	3

¹⁾ Død af Barselfeber.

Fødte og Døde.

	Fødte.	Døde				Dødfødte ¹⁾	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾ .	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.	ved Drab.
Vestre Søndmøre . . .	296	183	22	2	1	6	2	-	1
Indre — . . .	235	117	21	2	-	5	-	-	-
Østre — . . .	177	132	20	1	-	6	-	1	-
Ørskog	286	205	31	1	1	14	5	-	-
Nordre Søndmøre . .	523	316	50	1	3	10	13	-	-
Aalesund	235	118	23	-	1	2	1	-	-
Landdistrikt	288	198	27	1	2	8	12	-	-
Ytre Romsdal	393	301	44	3	3	19	5	-	-
Molde	39	64	4	-	-	3	-	-	-
Landdistrikt	354	237	40	3	3	16	5	-	-
Indre Romsdal	277	201	29	-	2	5	2	1	-
Søndre Nordmøre . .	731	462	86	3	3	19	23	1	-
Christianssund	352	193	42	3	2	9	3	1	-
Landdistrikt	379	269	44	5	1	10	20	-	-
Sundal	225	179	23	4	-	2	3	-	-
Surendal	159	104	13	1	-	2	2	-	-
Nordre Nordmøre . .	271	184	29	1	1	6	14	-	-
Romsdals Amt	3573	2384	368	24	14	2) 94	69	3	1
Deraf i Byer	626	375	69	3	3	14	4	1	-
— Landdistrikt	2947	2009	299	21	11	80	65	2	1

¹⁾ Efter Anmeldelserne fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842. ²⁾ Antallet af Dødfødte udgjorde efter «Tabeller over Folkemængdens Bevægelse», udgivne af det statistiske Centralbureau, for det hele Amt 113, deraf 20 i Byerne og 93 i Landdistrikterne.

De hyppigst opgivne Dødsårsager vare:

Dødsårsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Landdistrikterne.
Lungebetændelse	173	66	107
Skarlagensfeber	138	13	125
Svindot	82	44	38
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen, tils.	42	17	25
Mæslinger	34	15	19
Kræft	33	7	26
Alderdomssvaghed	33	11	22
Diarrhoe og Cholera nostras, tils.	30	11	19
Strubehoste	23	5	18
Peritonit	22	9	13

ikke faa Steder var følelig Vandmangel. Aarets sidste Maaneder gennemgaaende med mildt Veir.

I de **hygiæniske Forhold** er ikke indtraadt synderlig Forandring.

Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

Amtet har **Sygehus** i Molde, hvor tillige Reknæs Pleiestiftelse for de Spedalske er beliggende, desuden findes Sygehus i Aalesund.

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af behandlede fattige Syge, Møder i Sundhedskommissionerne, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds- kommis- sioner. Antal Møder.	Vaccine- rede.	Rets- medicinske Forret- ninger.
	Antal an- meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	12	1279	53	3385	⁴⁾ 13
Vestre Søndmøre	1	85	3	532	1
Indre —	1	20	5	229	-
Østre —	1	21	4	172	-
Ørskog	1	33	4	107	1
Nordre Søndmøre	2	556	²⁾ 2	415	-
Ytre Romsdal	1	89	3	262	-
Indre —	1	45	10	261	1
Søndre Nordmøre	1	¹⁾ 120	²⁾ 13	687	8
Sundal	1	57	6	166	1
Surendal	2	134	³⁾ -	205	1
Nordre Nordmøre	1	119	3	349	-

¹⁾ Desuden opgives 4--500 Sygdomstilfælde blandt Fattige i Christianssunds By.

²⁾ Desuden flere Møder i Aalesund og Christiansund. ³⁾ Distriktslægen ved Sygdom hindret fra at holde Møder. ⁴⁾ 3 Syns- og Obduktionsforretninger, 2 Synsforretninger, 8 Undersøgelser og Erklæringer.

XVI. Søndre Trondhjems Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
Amtet		¹⁾ 143.75	116 804	43	2	41	34
1. Trondhjems Stads- fysikat	Trondhjem, Kjøbstad	0.20	22 152	21	2	11	-

¹⁾ 18 339 □ Kilometer.

(Forts.)	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 30te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatører.
2. Strinden		5.90	13 356 ¹⁾	5	-	5	5
	Strinden	2.70	7 879	4	-	2	2
	Klæbbu	1.90	1 548	-	-	1	1
	Bynæsset	0.60	2 046	-	-	1	1
	Leinstranden	0.40	1 091	-	-	1	1
	Budviken	0.30	792	-	-	1	1
3. Selbu	Selbu	19.60	5 633	1	-	1	-
4. Røros		17.90	5 190	2	-	2	3
	Røros med Bergstaden	12.30	1 903	-	-	-	2
	Røros		1 635	2	-	1	-
	Aalen		1 652	-	-	1	1
	Til Røros Prestegjeld og Røros Lægedistr. hører derhos en Del af Tol- gens Herred (238 Indb.) af Hedemarkens Amt, hvorefter Lægedistrik- tet indbefatter	17.90	5 428	-	-	-	-
5. Guldal		23.35	14 552	3	-	5	7
	Melhus	1.94	2 529	1	-	uopgivne Bopæle.	
	Flaa		631	-	-		
	Høilandet		1 247	-	-		
	Horg	2.30	2 445	-	-		
	Støren	5.60	2 225	2	-		
	Budal		531	-	-		
	Soknedalen		1 980	-	-		
	Singsaas	5.40	1 757	-	-		
	Holtaalen	3.60	910	-	-		
6. Opdal		20.70	5 133	1	-	2	1
	Opdal	18.90	4 311	1	-	2	1
	En Del af Rennebu (søn- denfor Vangsgraven) .	1.80	822	-	-	-	-
	Anm. Til Opdals Læge- distrikt hører derhos Indset Annex (1.50 □ M. med 573 Indb.) til Kvik- ne af Hedemarkens Amt, hvorefter Læge- distriktet indbefatter .	22.20	5 706	-	-	-	-
7. Orkedal		14.40	15 617	3	-	6	5
	Børsen	2.00	3 711	-	-	2	1
	Orkedal	4.00	6 574	3	-	2	2
	Meldal	4.60	3 427	-	-	1	1
	Rennebu (den til Opdals Distrikt hørende Del fraregnet)	3.80	1 905	-	-	1	1

¹⁾ Distriktslægen er bosat i Trondhjem.

(Forts.)							
Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger	Tandlæger.	Jordenøde.	Hjælpe- vaccinatorer.
8. Hiteren		7.80	8 421	1	-	2	2
	Hiteren	7.30	4 469	1	-	1	1
	Frøien		3 952	-	-	1	1
9. Hevne	Hevne	9.00	4 799	1	-	2	2
10. Ytre Fosen		7.70	8 768	3	-	2	3
	Bjugn	3.80	4 190	1	-	1	1
	Ørlandets Hovedsogn af Ørlandet	1.00	3 175	1	-	1	1
	Jössunds Sogn af Aa- fjord	2.90	1 403	1	-	-	1
11. Indre Fosen		6.80	7 009	1	-	2	2
	Stadsbygden	2.10	1 901	-	-	1	1
	Rissen	3.30	3 837	1	-	1	1
	Værnæs Sogn af Ør- landet	0.90	1 271	-	-	-	-
12. Nordre Fosen		11.40	6 471	1	-	1	4
	Bjørnør	6.40	4 237	1	-	-	3
	Aa Hovedsogn af Aa- fjord	5.00	2 234	-	-	1	1

Sundhedstilstanden. Naar undtages Røros, Hevne og ytre Fosen, herskede der stor Sygelighed og Dødelighed i alle Distrikter. Antallet af opgivne Tilfælde og Dødsfald af epidemiske Sygdomme er større end i noget af Aarene 1868—81.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 2 662 eller 22.0 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (121 600).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel (se næste Side).

Typhoidfeber optraadte forholdsvis sjelden, men dog i Trondhjem og omliggende Landdistrikt noget hyppigere end i det foregaaende Aar; af de fra Byen anmeldte Tilfælde behandledes 29 paa Sygehus; i en Familie, hvor et Barn led af en langvarig Diarrhoe, angrebes efter hverandre 3 af Tjenerne, hvoraf den første døde. I Strinden optraadte Sygdommen mod Aarets Slutning mildt i Lade Sogn; paa en Plads i Bynæsset indtraf kort efter hinanden 2 Dødsfald i en Familie efter antagen Smitte fra Trondhjem. Til Selbu importeredes den i 1 Tilfælde fra Strinden, og fra 1, angreben i 1881, smittedes paa tre forskellige Pladse ialt 6. De 3 fra indre Fosen anmeldte Tilfælde optraadte i December i en Dampskibsexpedition med Nattekvarter for Reisende.

Vandkopper sees at have forekommet hyppig i indre Fosen, men kom saagodtsom ikke under Behandling.

I søndre Trondhjems Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

170

Søndre Trondhjems Amt. 1882.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.
Typhoidfeber	132	16	132	12	5	5	5	9	6	11	12	19	19	15	14	132	16
Cerebrospinal-Meningit	5	2	5	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	1	1	5	2
Barselfeber	53	12	51	3	6	4	5	6	6	3	2	2	4	5	5	57	16
Vandkopper	109	-	109	2	15	8	14	8	24	1	4	3	7	7	16	109	-
Skarlagensfeber	1158	190	1136	82	81	42	59	76	117	105	77	52	82	178	185	1197	229
Røde Hunde	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
Mæslinger	257	17	257	118	54	28	20	7	17	10	3	-	-	-	-	281	41
Rosen	105	6	104	9	8	10	6	7	9	7	6	6	16	10	10	106	7
Kighoste	162	15	162	8	4	6	16	10	9	4	11	19	19	32	24	163	16
Diphtherisk Svælgbetændelse	236	38	236	46	14	17	25	15	12	8	8	16	19	32	24	296	98
Strubehoste	68	40	64	4	4	1	-	7	5	4	2	7	11	11	8	84	56
Kusma	10	-	10	2	-	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-	10	-
Akut Katarrh i Luftveiene og Bronchit	5081	45	5077	437	458	457	409	775	354	188	212	231	344	540	672	5088	52
Lungebetændelse	896	151	882	58	53	62	132	127	74	47	29	24	47	76	153	907	162
Pleurit	160	5	159	15	12	12	28	20	15	10	7	10	5	13	12	160	5
Gigtfeber	240	5	240	24	17	27	25	31	21	15	6	13	16	15	30	240	5
Koldfeber	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
Diarrhoe (akut)	2327	83	2306	107	95	133	96	102	132	204	557	473	170	118	119	2339	95
Cholera nostras																	
Blodgang	92	3	91	7	19	7	3	3	6	9	11	7	12	3	4	95	6
Skjørbug	2	-	2	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-
Tilsammen	11095	628	11025	934	845	820	843	1210	809	627	948	885	771	1056	1277	11273	806

(Forts.)	Fordeling paa Lægedistrikterne.																							
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12	
	Trondhjem.		Strinden		Selbu.		Røros.		Guldal.		Opdal.		Orkedal.		Hiteren.		Hevne.		Ytre Fosen.		Indre Fosen.		Nordre Fosen.	
	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Typhoidfeber	55	8	13	3	15	-	-	-	17	3	1	-	13	2	2	-	1	-	6	-	3	-	6	-
Cerebrospinal-Meningit . .	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselseber	4	3	3	-	1	1	11	-	4	1	1	-	9	3	2	1	-	-	14	5	7	2	1	-
Vandkopper	86	-	2	-	-	-	3	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	3	-	-	-
Skarlagensfeber	262	66	179	32	281	25	53	4	9	-	-	-	224	35	16	9	12	4	46	16	31	5	84	33
Røde Hunde	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	16	-	-	-	-	-	126	8	10	1	18	2	24	2	49	25	-	-	26	2	1	1	11	-
Rosen	1	1	12	-	1	-	16	2	15	-	5	-	19	-	1	-	1	-	23	4	7	-	5	-
Kighoste	104	8	-	-	3	-	3	-	20	-	1	-	6	1	21	7	1	-	2	-	-	-	2	-
Diphtherisk Svælgbet . . .	58	4	6	-	-	-	31	1	3	1	-	-	45	7	-	-	-	-	9	3	47	21	97	61
Strubehoste	35	24	-	-	1	-	12	7	2	2	-	-	16	8	6	4	-	-	10	9	2	2	-	-
Kusma'	2	-	1	-	-	-	-	-	5	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Akut Katarrh i Luftveiene og Bronchit.	3300	34	176	2	38	-	506	5	180	4	105	-	237	1	41	-	31	-	297	4	134	2	43	-
Lungebetændelse	301	76	56	11	25	7	92	8	79	8	56	4	85	18	28	-	17	5	98	12	42	7	28	3
Pleurit	57	2	13	1	10	1	5	-	15	-	2	1	24	-	1	-	2	-	15	-	2	-	14	-
Gigtfeber	118	3	14	-	7	-	13	-	23	-	7	1	33	-	-	-	1	-	9	-	4	1	11	-
Koldfeber	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Akut Diarrhoe	1415	59	77	4	17	-	197	6	187	5	41	3	143	10	20	-	8	-	122	1	55	3	57	4
Cholera nostras																								
Blodgang	44	-	10	1	-	-	4	2	7	1	-	-	4	-	-	-	25	1	1	1	-	-	-	-
Skjorbug	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	5864	290	562	54	399	34	1073	43	586	26	238	11	833	87	187	49	99	10	683	57	338	44	361	101

Skarlagensfeber naaede en hidtil ukjendt Udbredning i Amtet; foruden i større Dele af Fosen optraadte den ved Aarets Begyndelse i Trondhjem og Omegn, overførtes fra Trondhjem i April til Orkedalen og herfra i Midten af December til Hevne (Søvnaldalen og Snildfjorden). Fra Strinden, hvor den optraadte med størst Hefthighed i sidste Kvartal naaede den i Marts fra Klæbbu til Selbu og herfra gjennem den sydlige Del af Tydalen i November til Brækens Kapelsogn i Røros. I ytre Fosen holdt den sig fra Januar nordligst i Bjugn, hvor den var kommen over fra Jøssund (se Beretningen for 1881), og først i September træffes den efter flere Importer fra Trondhjem paa Ørlandet, saaledes ogsaa i den til indre Fosen hørende Del Værnæs ligesom i Dele af Rissen. I nordre Fosen (Aa) sees den at have været ondartet, medens den optraadte mildere i Selbu og Hevne. Fra disse 2 Distrikter omtales Nephrit som hyppig Eftersygdom; derimod iagttoges kun faa Tilfælde af Halsbuboner. Fra Hiteren derimod anføres, at der i flere Tilfælde indtraadte Suppuration af Halskjertlerne, enkelte Gauge med Usur af Venerne og Forblødning.

Mæslinger. Epidemien fra 1881 holdt sig fremdeles i flere Distrikter i de fleste Maaneder af Aaret, mest udbredt og med flere alvorlige Tilfælde i Røros Distrikt. I Opdals Distrikt optraadte den mildt og udbredte sig dels fra Rennebu sydover, dels fra Sundal over Lønset, fra begge Kanter ind i Opdalsbygden uden dog at naa over et midlere Belte af 7 Km. Bredde, som gik fri; der iagttoges 2 Tilfælde af efterfølgende Sindssygdom; Bronchit og Lungebetændelser vare her ligesom paa Hiteren almindelige Komplikationer. I ytre Fosen fik en fireaars Gut Epilepsi samtidig med Sygdommens Udbrud.

Diphtherisk Svælgbetændelse holdt sig fra det foregaaende Aar indtil Mai i Stadsbygden af indre Fosen, viste sig her ligesom i nordre Fosen ondartet og tilbeielig til at gaa over paa Larynx. I nordre Fosen var den epidemisk hele Aaret, i første Halvaar især i Bjørnør, i sidste væsentlig i Aafjord; dels paa Grund af det stormende Veir, men især paa Grund af de store Afstaande til Lægen kom kun et ringe Antal under Behandling; blandt ikke Behandlede opgives 51 Dødsfald.

Lungebetændelse iagttoges i Trondhjem og Strinden noget sjældnere end i 1881, men i de øvrige Distrikter hyppigere, især i ytre Fosen. I Strinden forekom som sædvanligt de fleste Tilfælde i Lade Sogn.

Diarrhoe og Cholera nostras optraadte hele Aaret, men fornemmelig fra Juli til September som en mild Epidemi i Strinden, mest i Lade og Malviks Sogne, ligesaa i Hevne mod Aarets Slutning og i nordre Fosen hele Sommeren og Høsten; i ytre og indre Fosen var den ofte ledsaget af blodige Udtømmelser.

Blodgang var mod Aarets Slutning i Tiltagende i Hevne Distrikt, almindelig udbredt i Vinjeffjorden.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde ville sees af Tabellen paa næste Side.

Fra Orkedalén indlagdes 1 Tilfælde paa Sygehus, ligesaa 4 fra nordre Fosen, hvor Sygdommen ved et Individ udbredtes direkte og indirekte til 7 Personer. Sygdommen siges i sidstnævnte Distrikt at befordres ved Almuens Skidenfærdighed og Usædelighed; den importeres dels gjennem Fiskere og Matroser fra de store Fiskevær i Lofoten og Finnmarken, dels gjennem Skibsmandskaber fra Sildefartøierne, der om Høsten indfinde sig i stort Antal langs hele Kysten. (Kjelsberg).

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** se Tabellen paa Side 174.

Fnat iagttoges i ytre Fosens Distrikt hyppigere end tidligere og spredt over hele Distriktet.

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

Sygdom.	Tilsammen Behandlede.	Antal Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.													
			1		2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
			Trondhjems Statsfysikat.		Strinden.		Selbu.	Røros.	Guldal.	Opdal.	Orkedal.	Hitteren.	Hevne.	Ytre Fosen.	Indre Fosen.	Nordre Fosen.
			Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	183	2	136	1	5	1	14	1	4	-	5	-	2	3	2	11
Gonorrhoe, Urethrit	243	-	189	-	7	-	-	3	3	4	4	3	8	15	7	-

Svindstot. Blandt samtlige kjendte Dødsaaarsager udgjorde Dødsfald af Svindstot 11.8 pCt. og blandt Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme 22.7 pCt. For Byerne udgjorde de samme Forhold henholdsvis 12.2 pCt. og 22.3 pCt., for Landdistrikterne 11.6 pCt. og 23.1 pCt.

Døde af Svindstot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaaarsager			
	ialt.	af Svindstot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Trondhjems Stadsfysikat	645	79	290	355
Strinden	147	20	54	93
Selbu	46	4	34	12
Røros	106	8	43	63
Guldal	78	15	26	52
Opdal	50	8	11	39
Orkedal	154	16	87	67
Hitteren	88	19	49	39
Hevne	22	1	10	12
Ytre Fosen	116	17	57	59
Indre --	94	7	44	50
Nordre --	135	5	101	34
Søndre Trondhjemt Amt	1681	199	806	875
Deraf i Byer	645	79	290	355
-- Landdistrikt	1036	120	516	520

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning. For Trondhjems Kommunes Regning behandledes ved Udgangen af 1882 30 Sindssyge paa Asyl,

Liste over forskjellige, væ-

	Ialt opgivne		Børn.		Voxne.		Antal anmeldende Læger.	1		2	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		Trond- hjem.		Strinden	
								Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Chronisk Rheumatisme	500	-	-	-	281	187	28	131	-	16	-
Fnat	86	-	29	27	10	12	10	10	-	-	-
Skurv	11	-	2	2	-	2	4	6	-	-	-
Kjertelsyge	352	5	120	145	11	16	23	185	-	4	1
Rachit	47	3	23	17	-	-	16	17	1	1	-
Simpel Meningit	46	33	13	9	12	7	21	8	8	4	3
Tuberkuløs Meningit	36	36	13	21	-	1	25	19	19	-	-
Svindst	485	199	10	21	144	247	32	156	79	38	20
Kræft	95 ¹⁾	69	-	-	46	46	29	26	26	9	3
Vatersot og Morbus Brightii	104 ²⁾	37	4	8	42	37	26	20	13	12	4
Blegstot og Anæmi	820	1	16	65	25	711	31	220	-	26	-
Menstruationsuordener	205	-	-	-	-	170	25	74	-	7	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1748	3	69	80	698	839	33	311	-	46	-
Ormesygdomme	110	-	44	53	4	4	18	39	-	3	-
Drankersygdomme	14	1	-	-	11	-	5	9	1	-	-

¹⁾ Kræft 68. Sarcom 1. ²⁾ Vatersot 12. Morbus Brightii 25.

¹⁾ Kræft 68, Sarcom 1. ²⁾ Vatersot 12, Morbus Brightii 25.

hvoraf 23 i Trondhjems og 7 paa Rotvold; til Forpleining vare udsatte 54 paa Landet og 2 i Byen.

De hyppigste Dødsaaarsager vare:

Dødsaaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Trondhjem.	Land- distrikterne.
Skarlagensfeber	229	66	163
Svindst	199	79	120
Lungebetændelse	162	76	86
Diphtherisk Svælgbetændelse	98	4	94
Diarrhoe (akut) og Cholera nostras	95	59	36
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen tilsammen	90	41	49
Alderdomssvaghed	89	36	53
Kræft	69	26	43
Strubehoste	56	24	32
Akut Bronchit	48	32	16
Spedalskhed	48	1	47

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.																			
3		4		5		6		7		8		9		10		11		12	
Selbu.		Røros.		Guldal.		Opdal.		Orkedal.		Hiteren.		Hevne.		Ytre Fosen.		Indre Fosen.		Nordre Fosen.	
Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
14	-	121	-	37	-	7	-	28	-	9	-	5	-	98	-	8	-	26	-
4	-	9	-	-	-	-	-	10	-	-	-	1	-	30	-	1	-	21	-
-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
4	-	51	1	13	-	30	3	24	-	3	-	3	-	21	-	9	-	5	-
3	-	11	-	2	1	6	1	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	3	-
-	-	3	2	3	3	-	-	16	8	3	3	-	-	3	2	1	-	5	4
-	-	3	3	1	1	-	-	3	3	-	-	1	1	5	5	1	1	3	3
16	4	27	8	49	15	27	8	74	16	26	19	4	1	43	17	9	7	16	5
2	2	13	6	15	9	2	2	5	5	6	4	6	4	4	2	3	2	4	4
3	2	16	-	2	-	2	-	23	11	3	2	4	2	14	2	-	-	5	1
50	-	95	1	78	-	65	-	53	-	6	-	26	-	114	-	20	-	67	-
-	-	24	-	28	-	4	-	9	-	7	-	10	-	36	-	-	-	6	-
46	-	324	-	151	-	96	-	162	2	135	-	31	-	310	-	51	1	85	-
2	-	26	-	7	-	-	-	6	-	-	-	-	-	22	-	-	-	5	-
-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-

Af Læger udførtes 57 **obstetriciske Operationer**, hvoraf 16 i Trondhjem, 3 i Strindens, 5 i Selbu, 3 i Røros, 10 i Guldals, 3 i Opdals, 4 i Orkedals, 1 i Hiterens, 9 i ytre samt 1 i indre og 2 i nordre Fosens Distrikter. Indikationer og Udfald vil sees af Tabellen paa Side 176.

Jordemoderhjælpen. Af 2 Jordemødre i indre Fosen assisteredes ved 101 Fødsler, hvoraf 3 Tvilling- og 1 Trillingfødsel; 101 Issefødsel, 4 Bækkenfødsel, 1 Tverleie (anden Tvilling).

Lægerne opgive 22 **Dødsfald paa Barselseng**: 16 af Barselfeber, 3 af Livmoderblødning, 1 af Livmoderbristning, 1 af Peritonit og 1 af Lungeødem.

Dødsaaarsagerne i Trondhjem By ville sees af følgende af Stadsfysikus meddelte Tabel (se Side 178).

Veirliget. Vinteren var mild og snebar, Vaaren kom tidlig og efterfulgtes af en varm Sommer og Høst med lidet Nedbør og paa flere Steder (indre og nordre Fosen) Vandmangel. Aarsudbyttet var i det Hele godt, men Fiskerierne sloge feil. — Fra Trondhjem anføres, at det er en gammel Erfaring, at der i tørre Aar i Almindelighed kommer stor Sygelighed, medens Befolkningen befinder sig bedst ved fugtigt Veirlig. (Bryn). — Over Temperaturen og Regnmængden er fra Trondhjem meddelt følgende Oversigt (se Side 182).

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.						Vending.						Udtr. ved Bæk- kenendefødsel.		Perfora- tion.	Exvisce- ration.	Accou- chement forcé.	Efterbyrds- operation.		
	Mødre.			Børn.			Mødre.			Børn.			Mødre.	Børn.	Mødre.	Mødre.	Mødre.	Mødre.		
	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	levende.	levende.	levende.	død.	levende.	lev.	død.	uopg. Udf.
Uilstrækkelige eller smertefulde Veer	28 ¹⁾	2	-	25 ²⁾	5	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	- ¹⁾	1	-
Bækkensneverhed	5	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6)	3	-	-	-	-
Tiltagende Afkræftelse	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ueftergivelige ydre Fødsels- dele	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	-	-	3 ¹⁾	1	- ³⁾	2	1 ⁴⁾	1	-	-	-	7)	1	-	-	-
Placenta prævia (Blødning)	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	-	1	5)	1	-	8)	1	-	-
Blødning og timeglasformig Sammentrækning af Livmo- deren	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 ⁹⁾	1	-
Timeglasformig Sammentrækning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Tilsammen	35	2	1	31	6	1	4	1	1	2	3	1	3	3	3	1	1	2	2	1
	38			38			6			6								5		

¹⁾ Dødsårsag: Barselseber. ²⁾ Et forraaddent Foster. ³⁾ En 2den Tvilling (1ste Tvilling født ved Naturens Hjelp). ⁴⁾ 2den Tvilling (1ste Tvilling født ved Naturens Hjelp. ⁵⁾ Fødsel 2 Maaneder for tidlig, Barnet levede 24 Timer. ⁶⁾ a) VIII-para, 35 Aar gl., Conjug. vera 9 ctm.; 5 Gange forløst ved Tang, 2 Gange ved Perforation; truende Kollaps, Perforation af levende Foster. b) en Gang af sidstkomende Hoved efter Vending. ⁷⁾ Forsømt Tverleie. Døde 4de Døgn af Peritonit. ⁸⁾ I 7de Maaned. ⁹⁾ af Blødning (døende ved Lægens Ankomst).

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død- fødte ¹⁾	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar. ¹⁾	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Bar- sels- seng.		ved ulyk- kelige Hæn- delser.	Selv- mord.
Trondhjems Stadsfysikat	672	681	138	2	3	15	10	-
Strinden	359	317	59	1	1	10	1	3
Selbu	159	124	12	-	1	3	2	-
Røros ³⁾	150	115	21	-	1	8	-	-
Guldal	328	274	41	4	-	11	2	1
Opdal ⁴⁾	129	70	9	1	-	-	2	-
Orkedal	330	326	40	3	2	6	2	2
Hiteren	320	171	42	-	1	13	9	-
Hevne	128	72	10	3	-	4	5	-
Ytre Fosen	292	188	33	3	4	4	2	-
Indre —	227	129	17	1	-	3	2	1
Nordre —	206	195	19	-	1	5	5	2
Søndre Trondhjems Amt	3300	2662	441	18	14	²⁾ 82	42	9
Deraf i Byer	672	681	138	2	3	15	10	-
— - Landdistrikt	2628	1981	303	16	11	67	32	9

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842. ²⁾ Antallet af Dødfødte udgjorde efter «Tabeller over Folkemængdens Bevægelse», udgivne af det statistiske Centralbureau, 108, hvoraf 23 i Byerne, 85 i Landdistrikterne. ³⁾ Fradraget den til Hedemarkens Amt hørende Del af Tolgen (Fødte 7, Døde 4, Børn 0—1 Aar 1; paa Barselseng 1). ⁴⁾ Fradraget det til Hedemarkens Amt hørende Indset Annex (Fødte 16, Døde 5, Børn 0—1 Aar 1).

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 638 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 80.7.

Levemaade og hygieeniske Forhold. I Trondhjem er Misbrugen af Spirituosa aftagen, hvortil bl. a. Good-Templarlogens Virksomhed kan have bidraget; Byen har nu ogsaa faaet Brændevinsbolag. I 1882 anlagdes Kloaker i en Længde af 0.728 Km. foruden en Omlægning af Gadekloak med større Rør; ialt haves Kloakledninger i en Længde af 9.767 Km. (15 565 Alen). — Ogsaa fra Opdal og Orkedal omtales, at Misbrugen af Spirituosa er formindsket, Befolkningen i nordre Fosen er ædruelig; Fordøielssygdomme vare hyppige, næsten hos hvert Individ, som Følge af den mindre hensigtsmæssige Levemaade med rigelige Maaltider flere Gange daglig af daarlig tillavede Fødemidler; Melk benyttes lidet, mest Kaffe i store Portioner, tilsat med de forskjelligste Surrogater og ofte saltet; ligeledes bruges meget salt og tildels sur Sild og for Brød den saakaldte «Hyllekake», der er raastegt og bagt af ugjæret Deig, som oftest opblandet med knuste Poteter; denne gives endog meget almindelig sammen med store Portioner Kaffe til endnu ikke aarsgamle Børn. (Kjelsberg).

Af **Sygehuse** har Amtet: Rotvold Sindssygeasyl og Reitgjerdets Pleiestiftelse for Spedalske, begge beliggende i Strinden, Trondhjems Sindssygeasyl og Trondhjems Bys Sygehus. Paa det i Strinden (Lade Sogn) beliggende Fattigarbeidshus behandledes for Fattigvæsenets Regning 22 (3 døde). — Ved Røros

Liste over de af Lægerne medd

Dødsaaarsag.	Sum.	Deraf ere:		Under 1 Aar.		Fra 1—5 Aar.		Fra 5—10 Aar.		Fra 10— Aar.
		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	
Alcoholismus	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Angina membranacea	24	16	8	2	1	13	7	1	-	-
Apoplexia cerebri	20	9	11	-	-	-	-	-	-	-
Arthrocace	3	1	2	-	-	1	-	-	1	-
Atrophia infantum	3	2	1	2	1	-	-	-	-	-
Bronchitis acuta	32	16	16	8	5	8	4	-	1	-
— chronica	13	5	8	1	-	-	1	-	-	-
Cancer	25	7	18	-	-	-	-	-	-	-
Carbunculus	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Carditis, Endo-, Peri-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Caries, Necrosis, Periostitis . .	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Cholera nostras	31	13	18	8	12	2	4	1	1	1
Commotio cerebri	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Convulsiones infantum	14	11	3	11	3	-	-	-	-	-
Cystitis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Debilitas congenita	29	18	11	18	11	-	-	-	-	-
— senilis	36	16	20	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoea	28	15	13	6	2	5	1	1	2	-
Diphtheritis faucium	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Elephantiasis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Embolia, Thrombosis	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Enteritis, Gastro-	5	2	3	1	3	-	-	-	-	-
Epilepsia	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Erysipelas	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Febris puerperalis	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-
— rheumatica	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-
— typhosa	8	5	3	-	-	-	1	-	-	-
Fibroma uteri	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Fractura	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Haemorrhagia	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Hernia	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hydrosarcocele	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hydrocephalus	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Hydrops	3	3	-	-	-	-	-	1	-	1
Laryngitis	2	2	-	-	-	1	-	-	-	-
Lithiasis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Isaarsager i Trondhjems By.

ra —20 ar.	Fra 20—30 Aar.		Fra 30—40 Aar.		Fra 40—50 Aar.		Fra 50—60 Aar.		Fra 60—70 Aar.		Fra 70—80 Aar.		Fra 80—90 Aar.		Fra 90—100 Aar.	
Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	1	4	-	2	2	3	7	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	2	-	1	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	1	-	5	-	-	1	-
-	-	-	-	3	-	1	3	6	4	4	-	3	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5	11	13	-	2
-	-	2	-	1	-	1	-	-	1	4	-	1	1	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-

(Forts.) Dødsaaarsag.	Sum.	Deraf ere:		Under 1 Aar.		Fra 1—5 Aar.		Fra 5—10 Aar.		Fra 10— Aar.
		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	My.	Kv.	
Meningitis	8	6	2	1	-	4	1	-	-	-
— tuberculosa	19	5	14	2	2	1	8	2	2	-
— cerebro-spin.-epid.	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Morbus ovarii	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Noma	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Nephritis, Morbus Brightii	10	6	4	-	-	1	-	1	1	-
Obstructio alvi, Ileus	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Peritonaetis	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Phlegmone, Abscessus	4	3	1	1	-	-	-	-	-	-
Pleuritis	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Pneumonia	76	42	34	3	9	5	2	1	-	-
Purpura	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Pyaemia	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Rachitis	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Scarlatina	66	32	34	1	3	25	25	6	6	-
Strictura oesophagi	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Syphilis	2	-	2	-	2	-	-	-	-	-
Tabes dorsalis	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberculosis pulmonum	79	31	48	2	-	2	4	-	1	2
— aliorum organ	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Tussis convulsiva	8	1	7	-	7	1	-	-	-	-
Vitia organica abdominis	5	2	3	-	-	-	-	-	-	-
— — cerebri	2	1	1	-	-	-	-	-	-	1
— — cordis	30	9	21	-	-	-	2	-	-	-
— — hepatis	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-
— — ventric. & canalis intestinalis	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Vulnera	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	645	319	326	70	61	72	60	17	15	6

Verk haves et Sygehus paa 12 Senge. — Paa Sygestuerne i Trondhjems Tugthus vare 6 tilbageliggende ved Udgangen af 1881, 107 indkom i Aarets Løb, tilsammen 113 Behandlede, hvoraf 100 udgik helbredede, 2 i Bedring, 1 uhelbredet, 2 døde (en, 53 Aar gammel, af chronisk Bronchit og en, 31 Aar gammel, af Svindsot) og 8 vare tilbageliggende ved Aarets Udgang. Forpleiningsdagenses Antal udgjorde 2 884 eller gennemsnitlig 27.5 Dag for hver Udskreven. Af mindre betydelige Sygdomstilfælde, som ikke nødvendiggjorde Indlæggelse paa Sygestuerne, behandlede 376 og blandt Opsynsbetjeningen 36.

ra - 20 ar.	Fra 20—30 Aar.		Fra 30—40 Aar.		Fra 40—50 Aar.		Fra 50—60 Aar.		Fra 60—70 Aar.		Fra 70—80 Aar.		Fra 80—90 Aar.		Fra 90—100 Aar.	
	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	
-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	2	1	2	1	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	
-	-	1	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	
-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	2	2	3	3	6	4	8	1	9	4	4	7	1	2	-	
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
5	4	17	7	7	3	5	2	5	1	3	3	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
-	2	-	-	4	-	2	1	2	3	3	2	6	1	2	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	
-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
8	19	25	15	25	15	17	26	21	27	26	26	39	17	23	2	

Badeindretninger. Foruden det tidligere omtalte Søbadehus og den forbedrede Varmebadeindretning i Trondhjem, traadte den nye, ved et Interessentskab oprettede Anstalt i Virksomhed ved Begyndelsen af andet Kvartal med romerske Bad, Damp- og Karbad, Styrt, Bassin og Douch.

Om Amtets 6 **Apotheker** se den almindelige Beretning.

Opgave over Temperatur (R) og Regnhøide (Decimaltommer) i Trondhjem.

Maaned.	Regnhøide.			Morgen Kl. 8.		Middag Kl. 2.		Aften Kl. 10.		Hele Dagen i Maaned.	
	Dage.	Tomm.	Linier.	+	÷	+	÷	+	÷	+	÷
Januar	22	3	4.1	1.298	-	1.420	-	1.564	-	1.427	-
Februar	21	3	6.2	-	1.196	-	0.170	-	1.125	-	-
Marts	22	4	3.6	-	1.121	1.935	-	-	0.177	0.212	0.830
April	10	-	9.2	2.125	-	5.183	-	1.858	-	3.056	-
Mai	13	-	8.5	7.161	-	9.508	-	6.274	-	7.648	-
Juni	10	1	2.2	10.667	-	13.117	-	9.933	-	11.239	-
Juli	13	1	4.7	13.040	-	14.887	-	11.524	-	13.150	-
August	11	1	5.1	12.210	-	14.653	-	11.242	-	12.702	-
September	10	-	8.0	9.575	-	11.975	-	8.942	-	10.164	-
Oktober	5	-	2.5	4.524	-	7.476	-	4.669	-	5.556	-
November	5	-	6.6	-	2.400	-	0.825	-	2.203	-	1.811
December	7	-	8.5	-	5.215	-	4.734	-	5.210	-	5.054
Aarets Middeltemp. . . .	149	19	8.6	4.222	-	6.202	-	3.941	-	4.788	-

De 6 Vintermaaneder Oktober—December 1881 og Januar—Marts 1882.

Middeltemperatur	103	18	8.0	0.478	-	1.791	-	0.725	-	0.998	-
----------------------------	-----	----	-----	-------	---	-------	---	-------	---	-------	---

De 6 Sommermaaneder April—September 1882.

Middeltemperatur	67	6	7.7	9.130	-	11.554	-	8.295	-	9.660	-
----------------------------	----	---	-----	-------	---	--------	---	-------	---	-------	---

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds- kommis- sioner. Antal Møder.	Vaccine- rede.	Rets- medicinske Forret- ninger.
	Antal an- meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	14	2349	40	2661	13
Trondhjem	3	¹⁾ 1204	13	²⁾ 219	7
Strinden	1	231	6	430	1
Selbu	1	125	1	³⁾ 28	-
Røros	1	183	1	189	2
Guldal	2	107	3	412	1
Opdal	1	70	1	192	-
Orkedal	uopgivet		4	uopg.	1
Hiteren	1	112	1	111	-
Hevne	1	43	1	159	-
Ytre Fosen	1	115	3	350	1
Indre —	1	77	3	359	-
Nordre —	1	82	3	212	-

¹⁾ Deraf indlagdes 134 paa Sygehus. ²⁾ Efter 104 Rekvisitioner omsendtes 222 Rør Vaccinelmife. ³⁾ I Selbu ingen Vaccination paa Grund af Skarlagensfeberpidemi.

XVII. Nordre Trondhjems Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjelpe- vaccinatorer.
Amtet		178.50	82 272	18	32	42
1. Stjørdal		15.40	11 539	2	4	4
	Nedre Stjørdalen.	15.40 {	6 989	2	2	2
	Hegre		2 845	-	1	1
	Meraker		1 705	-	1	1
2. Frosten		4.60	7 969	2	3	3
	Frosten	1.60 {	3 025	1	1	1
	Aasen		1 923	-	1	1
	Leksviken		3 021	1	1	1

(Forts.)	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatører.
3. Levanger	Levanger, Kjøbstad	15.40	13 328	5	4	6
	Levangers Landdistrikt		955	1	-	-
	Skogn	3.60	2 162	-	1	1
	Værdalen	11.80	3 704	2	1	2
			6 507	2	2	3
4. Inderøen	Inderøen	17.40	13 864	1	5	8
	Yterøen	0.30	1 478	-	-	-
	Mosviken og Verran	7.50	2 755	-	-	-
	Inderøen	1.20	5 346	1	-	-
	Sparbu	8.40	4 285	-	-	-
5. Stenkjær	Stenkjær, Ladested	11.60	9 462	2	3	5
	Stod	-	1 427	2	2	-
	Egge	3.80	2 333	-	1	2
	Beitstaden	7.80	877	-	-	1
			4 825	-	-	2
6. Grong	Grong	78.90	6 475	1	4	6
	Snaasen	41.40	3 146	1	2	3
	Lierne	37.50	2 232	-	1	1
			1 097	-	1	2
7. Namsos	Namsos, Ladested	13.10	6 179	3	2	2
	Namsos Landdistrikt	-	1 637	2	1	-
	Overhalden	13.10	2 184	-	1	1
			2 358	1	1	1
8. Fosnæs	Fosnæs	9.20	5 019	1	2	3
	Flatanger	9.20	3 266	1	1	2
			1 753	-	1	1
9. Ytre Namdal	Kolvereid	12.80	8 436	1	5	5
	Nærø	12.80	2 668	-	2	2
	Vikten		1 793	1	1	1
	Lekø		2 119	-	1	1
			1 856	-	1	1

Sundhedstilstanden var mindre god; den epidemiske Sygelighed var over det hele Amt betydelig større end i 1881. Foruden Mæslingerne, som kulminerede i Løbet af de første Maaneder, optraadte ogsaa Skarlagensfeber og Lungebetændelse med stor Udbredning, især i første Halvaar; i enkelte Amtsdele herskede til forskjellige Tider af Aaret Kighoste, Typhoidfeber og diphtherisk Svælgbetændelse. Det opgivne Antal Tilfælde af epidemiske Sygdomme er større end i noget af Aarene 1868—1881.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1 677 eller 20.4 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (82 400).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel (se Side 186 og 187).

Typhoidfeber optraadte væsentlig i Levangers, Stenkjærs og Namsos Distrikter, — i Frostens og især i ytre Namdals Distrikt derimod betydelig sjældnere end i 1881. I Levanger Distrikt iagttoges i Regelen kun sporadiske Tilfælde; men i Slutningen af Marts og Begyndelsen af April angreb 14 i Levanger Herred, som samtlige havde været sammen i et Bryllup. I November omtales en liden Epidemi (5 Angrebne) paa 3 Pladse i Skogn. I Inderøens Distrikt anmeldes 3 Tilfælde fra Inderøen og 2 fra Verran. Til Beitstaden i Stenkjærs Distrikt importeredes Sygdommen i Slutningen af April ved en Fisker fra Lofoten og optraadte derpaa Aaret udover i Solberg, Aas og Malmo Sogne. Den først Angrebne var en 28aarig Barselkone, som døde; hele Husstanden paa samme Gaard (Holmvig) led derpaa i kortere eller længere Tid af almindeligt Ildebefindende. Der oplyses, at til Husets Brug hentedes der Vand fra et nærliggende Vandhul, hvortil næsten alt Tilløb var standset paa Grund af Tørken. Til Namsos Distrikt importeredes den i Mai fra Lofotfisket (efterfulgtes i samme Hus af flere Tilfælde, som ikke kom under Behandling), og i December fra Kolvereid i ytre Namdal og fra England.

Skarlagensfeber havde størst Udbredning i første Halvaar og optraadte hyppigst i ytre Namdals, Levanger og Frostens Distrikter, i dette sidste hovedsagelig i Frostens Herred. I Stjærdals Distrikt iagttoges under dens Optræden i Skatvold Sogn flere Tilfælde blandt Voxne, medens Børn i samme Hus bleve skaanede. I Levanger Distrikt optraadte den heftig og ondartet først i Værdalen, hvor den holdt sig længst i den øvre Del opimod den svenske Grændse, derpaa sydoover i Levanger og Skogns Herreder fra Begyndelsen af Marts til henimod August; blandt 91 fra Værdalen opgivne Tilfælde iagttoges Nyresygdom hos omtrent Fjerdeparten og hyppig store gangrænøse Destruktioner paa Halsen. Fra Inderøens Distrikt opgives nogle Tilfælde i Mosviken (Aasbygden) i Juli; i August kom den til Solberg Annex og den vestlige Del af Inderøens Herred, hvor den ogsaa optraadte i Oktober og December.

Mæslinger, som allerede havde stor Udbredning ved Aarets Begyndelse, kulminerede i Løbet af de første Par Maaneder, men holdt sig dog i Levanger og Namsos Distrikter, til udpaa Sommeren; mest udbredt synes de at have været i Levanger, Inderøens og Grongs Distrikter; i Værdalen anslaaes saaledes Antallet af Angrebne under denne Epidemi til 1500—2000 og i Grongen, hvor de ikke skulle have været i ca. 20 Aar, til mindst 2 Trediedele af Befolkningen. Paa Grund af dens milde Optræden søgtes Lægehjelp kun i de sjældnere, alvorligere Tilfælde. Som Eftersygdom optraadte der i flere Tilfælde Tuberkulose.

Kighoste gik epidemisk udover Vaaren i Inderøens og Stenkjærs Distrikter, om Sommeren i Levangers, derpaa med tiltagende Udbredning udover Høsten, tildels heftig og haardnakket i Stjærdals Distrikt og i sidste Kvartal nordligst i Amtet i ytre Namdal.

Diphtherisk Svælgbetændelse optraadte i sidste Kvartal ondartet i hele Levangers Distrikt. Fra Stjærdalen anføres, at Halsaffektioner af mere og mindre ondartet Natur vare meget hyppige i den sidste Del af Aaret, fornemmelig i Skjelstadmarken af øvre Stjærdalen.

Af **Lungebetændelse** anmeldtes henvend det dobbelte Antal Angrebne mod i det foregaaende Aar (nemlig 8.1 pro mille af Befolkningen mod 4.6 pro mille i 1881); den medførte stor Dødelighed (18.0 pCt. af Behandlede). I Inderøens Distrikt optraadte der mod Aarets Slutning en udbredt og heftig Epidemi, der holdt sig næsten udelukkende i Beitstaden, hvor den i enkelte Tilfælde syntes

I nordre Trondhjems Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

186

Nordre Trondhjems Amt. 1882.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.
Typhoidfeber	116	17	109	5	2	12	10	7	10	7	9	18	12	7	10	116	17
Cerebrospinal-Meningit . . .	5	1	5	1	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	5	1
Barselseber	21	4	21	3	3	3	1	1	3	2	2	1	-	1	1	22	5
Vandkopper	7	-	7	4	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	7	-
Skarlagensfeber	690	83	682	53	50	61	100	94	79	90	33	36	9	21	56	699	92
Røde Hunde	3	-	3	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
Mæslinger	454	22	454	185	190	39	4	17	16	2	1	-	-	-	-	454	22
Rosen	48	-	47	5	3	7	1	7	5	3	3	2	3	3	5	48	-
Kighoste	322	19	322	15	50	75	30	12	16	9	13	16	41	20	25	322	19
Diphtherisk Svælgbetænd.	141	25	135	11	6	5	1	-	1	3	5	9	31	32	31	156	40
Strubehoste	15	5	15	-	2	-	-	-	-	-	-	6	5	-	2	20	10
Kusma	13	-	13	-	-	9	3	1	-	-	-	-	-	-	-	13	-
Akut Katarrh i Luft- veiene og Bronchit . . .	1252	21	1241	123	109	111	91	133	90	82	78	75	96	116	137	1254	23
Katarrh. og foll. Angina																	
Lungebetændelse	644	116	639	59	40	58	79	79	35	25	12	12	20	70	150	665	137
Pleurit	97	8	94	6	5	4	7	13	12	6	5	6	8	5	17	97	8
Gigtfeber	64	1	56	8	3	8	3	4	4	5	5	6	3	3	4	65	2
Koldfeber	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Diarrhoe (akut)	518	7	516	28	28	21	16	18	30	60	85	100	37	35	58	520	9
Cholera nostras																	
Blodgang	98	6	97	4	10	2	2	1	14	2	31	14	3	10	4	99	7
Skjærbug	4	-	4	-	-	-	1	-	2	-	-	1	-	-	-	4	-
Tilsammen	4513	335	4460	510	504	417	352	387	318	296	282	303	268	323	500	4570	392

(Forts.)	Fordeling paa Lægedistrikterne.																	
	1		2		3		4		5		6		7		8		9	
	Stjerdal.		Frosten.		Levanger.		Inderøen.		Stenkjær.		Grong.		Namsos.		Fosnæs.		Ytre Namdal.	
	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Typhoidfeber	-	-	7	3	46	5	5	-	33	7	-	-	21	2	1	-	3	-
Cerebrospinal-Meningit	-	-	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barsel-feber	-	-	-	-	10	1	2	2	6	1	-	-	1	-	-	-	3	1
Vandkopper	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	4	-	-	-
Skarlagensfeber	16	3	135	21	156	20	42	6	24	1	-	-	53	10	69	5	204	26
Røde Hunde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Mæslinger	9	1	-	-	172	3	38	5	25	2	42	1	70	3	45	3	53	4
Rosen	4	-	4	-	11	-	4	-	10	-	-	-	8	-	2	-	5	-
Kighoste	32	-	1	-	27	-	54	7	124	11	-	-	26	-	2	-	56	1
Diphtherisk Svælgbetændelse . .	5	2	7	4	78	16	14	4	19	4	-	-	2	-	17	9	14	1
Strubehoste	4	2	5	4	-	-	1	1	8	3	-	-	2	-	-	-	-	-
Kusma	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut Katarh i Luftveiene og } Bronchit	102	5	43	-	272	5	172	3	269	4	58	-	134	6	162	-	42	-
Katarrh. og foll. Angina . . . }																		
Lungebetændelse	92	29	33	7	95	11	83	26	105	23	33	5	92	17	32	6	100	13
Pleurit	8	2	5	-	15	3	10	-	25	-	2	1	18	-	2	-	12	2
Gigtfeber	3	-	5	-	27	-	7	1	11	-	1	-	8	-	-	-	3	1
Koldfeber	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Diarrhoe (akut)	28	-	22	1	111	1	47	1	156	3	22	1	57	-	45	-	32	2
Cholera nostras																		
Blodgang	4	-	10	-	-	-	34	1	29	4	1	1	9	-	12	1	-	-
Skjærbug	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	307	44	278	40	1026	66	514	57	858	63	162	9	504	38	393	24	528	51

Liste over forskellige, væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	1	
	Tilfælde.	Dødsfald.						Stjærdal.	
			Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	154	-	-	3	65	85	13	15	-
Fnat	22	-	5	11	1	5	6	10	-
Skurv	5	-	-	5	-	-	3	-	-
Kjertelsyge	110	-	33	60	3	8	13	28	-
Rachit.	3	1	2	-	-	-	2	-	-
Simpel Meningit	20	13	8	-	5	2	8	1	1
Tuberkuløs Meningit	19	19	4	4	5	2	7	5	5
Svindstot	171	68	4	7	65	65	17	35	19
Kræft	59	38	-	1	22	23	13	11	7
Vatersot og Morbus Brightii .	73 ²⁾	14	8	4	25	28	15	8	1
Blegsot og Anæmi	294	-	3	18	19	251	15	27	-
Menstruationsuordener	76	-	-	-	-	75	13	10	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	570	2	20	18	241	276	15	58	-
Ormesygdomme	33	-	17	15	1	-	6	6	-
Drankersygdomme	2	-	-	-	2	-	2	1	-

¹⁾ Fra Fosnæs Distrikt opgives 93 Tilfælde af chronisk Rheumatisme. ²⁾ Vatersot

¹⁾ Fra Fosnæs Distrikt opgives 93 Tilfælde af chronisk Rheumatisme. ²⁾ Vatersot

at udbredes ved Smitte, i Grongs Distrikt ligeledes i det lille Annex Høilandet, og i ytre Namdals især i Kolvereid Hovedsogn. Om Veirforholdene under Epidemien anføres fra Inderøen og ytre Namdal, at Luften var meget tør og skarp.

Diarrhoe (akut) optraadte hyppig hele Aaret i Stjærdals Distrikt og var ligesom i Levangers Distrikt, hvor den i September udbredte sig til flere Gaarde i Skogns Markebygd og i Værdalen, tildels forbundet med blodige Udømmelser.

Af **trachomatøs Konjunktivit** optraadte i Januar paa 3 Gaarde i Værdalen 19 Tilfælde og i Juni 4 Tilfælde paa en Gaard i Skogn, begge Gange indbragt fra Sverige.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde sees af følgende Tabel.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** hidsættes ovenstaaende Tabel.

Svindstot. For det hele Amt udgjorde Dødsfald af Svindstot 9.6 pCt. af samtlige kjendte Dødsaaarsager og 21.3 af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byernes vare de samme Forhold henholdsvis 12.5 pCt. og 26.5 pCt. og for Landdistrikterne ligeledes 9.2 pCt. og 20.6 pCt. (se Tabellen paa Side 190).

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.															
2		3		4		5		6		7		8		9	
Frosten.		Levan- ger.		Inderøen.		Stenkjær.		Grong.		Namsos.		Fosnæs.		Ytre Namdal.	
Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
27	-	12	-	33	-	34	-	8	-	17	- ¹⁾	-	-	8	-
-	-	1	-	3	-	-	-	7	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-
-	-	6	-	1	-	45	-	5	-	13	-	1	-	11	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	1	-	-	-	-
1	1	6	3	3	3	4	3	1	-	1	1	1	1	2	-
-	-	2	2	1	1	2	2	-	-	2	2	3	3	4	4
3	2	27	8	11	10	16	7	9	3	45	9	11	6	14	4
8	6	19	13	4	3	6	2	2	2	6	3	1	-	2	2
6	3	7	1	8	3	8	2	1	-	15	-	8	3	12	1
2	-	47	-	8	-	24	-	19	-	40	-	49	-	78	-
1	-	23	-	5	-	14	-	7	-	7	-	-	-	9	-
28	-	87	-	108	-	63	-	37	-	69	1	58	-	62	1
-	-	11	-	-	-	1	-	8	-	1	-	-	-	6	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2, Morbus Brightii 12.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Fordeling paa Lægedistrikter.								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Stjærdal.	Frosten.	Levanger.	Inderøen.	Stenkjær.	Grong.	Namsos.	Fosnæs.	Ytre Namdal.
		Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	23	3	4	1	1	1	-	8	1	4
Gonorrhoe (Urethrit)	39	4	-	3	2	4	4	10	1	11

Af **obstetriciske Operationer** udførtes ialt af Lægerne 17, nemlig 4 i Stjærdals, 1 i Frostens, 5 i Levanger, 3 i Namsos, 2 i Fosnæs og 2 i ytre Namdals Distrikter. Indikation og Udfald sees af Tabellen paa næste Side.

Lægerne opgive 12 **Dødsfald paa Barselseng**: 5 af Barselfeber, 3 af Barselkrampe (deraf 1 i 7de Maaned), 2 af Livmoderblødning, 1 af Typhoidfeber samt 1 af akut Bronchit.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaaarsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Stjørdal	94	19	44	50
Frosten	66	2	40	26
Levanger	126	8	66	60
Levanger By	8	2	1	7
Landdistrikt	118	6	65	53
Inderøen	107	10	57	50
Stenkjær	110	7	63	47
Stenkjær By	42	5	22	20
Landdistrikt	68	2	41	27
Grong	20	3	9	11
Namsos	75	9	38	37
Namsos By	22	2	15	7
Landdistrikt	53	7	23	30
Fosnæs	43	6	24	19
Ytre Namdal	71	4	51	20
Nordre Trondhjems Amt	712	68	392	320
Deraf i Byer	72	9	38	34
— - Landdistrikt	640	59	354	286

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.						Vending.		Perforation.	Efterbyrdsoperation.
	Mødre.			Børn.			Mødre.	Børn.	Mødre.	Mødre.
	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	dødf.	uopg. Udf.	lev.	død.	død.	levende.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer.	7	¹⁾ 1	1	5	3	1	-	-	-	-
Bækkensneverhed . . .	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	-	-	-	²⁾ 1	-	-	1	²⁾ 1	-	-
Ansigtspædsel	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Kræftetab	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Hydrocephalisk Foster, Placenta prævia og Blødning . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	³⁾ 1	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Fastvoxet Efterbyrd . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tilsammen	10	1	1	9	3	1	1	1	1	2
				13						

¹⁾ Dødsaaarsag: Barselfeber. ²⁾ Tvillingfødsel: 1ste Tvilling forløst ved Tang, 2den ved Vending, hvor Udfaldet for Moderen er anført. ³⁾ Efter foregaaende Vending. Moderen døde 12 Timer efter under Kramper.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død- fødte ¹⁾	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	¹⁾ i 1ste Døgn.	paa Bar- sel- seng.		ved ulykke- lige Hæn- delser.	ved Selv- mord.	ved Drab.
Stjørdal	294	211	37	2	2	8	2	1	-
Frosten	219	160	14	-	-	5	3	4	-
Levanger	317	266	39	1	-	3	4	-	-
Levanger By.....	23	25	4	-	-	1	2	-	-
Landdistrikt	294	241	35	1	-	2	2	-	-
Inderøen	350	293	47	1	3	5	7	1	-
Stenkjær	219	217	18	3	2	1	4	3	1
Stenkjær By.....	54	45	10	-	1	-	-	-	-
Landdistrikt	165	172	8	3	1	1	4	3	1
Grong	152	114	8	2	-	2	3	1	-
Namsos	159	146	12	-	-	3	4	2	-
Namsos By	70	43	4	-	-	1	1	-	-
Landdistrikt	89	103	8	-	-	2	3	2	-
Fosnæs	121	88	7	1	-	3	3	-	-
Ytre Namdal	302	182	33	1	-	6	7	-	-
Nordre Trondhjems Amt	2133	1677	215	11	7	²⁾ 36	37	12	1
Deraf i Byer	147	113	18	-	1	2	3	-	-
— Landdistrikt	1986	1564	197	11	6	34	34	12	1

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842. ²⁾ Antallet af Dødfødte udgjorde efter «Tabeller over Folkemængdens Bevægelse», udgivne af det statistiske Centralbureau, for hele Amtet 49, deraf 4 i Byerne og 45 i Landdistrikterne.

De vigtigste **Døds**saarsager vare:

Døds	saarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
			Byer.	Land- distrikterne.
Lungebetændelse.....		137	16	121
Skarlagensfeber		92	1	91
Svindot		68	9	59
Diphtherisk Svælgbetændelse, Strube- hoste, tils.		50	5	45
Kræft		38	3	35
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen, tilsammen.....		38	6	32
Hjerneslag		25	1	24
Mæslinger.....		22	4	18
Akut Bronchit.....		20	3	17
Kighoste.....		19	4	15

Temperaturforhold i Skogn.

Maaned.	Barometerstand.			Thermometerstand. (R.)					
	Kl. 12 Middag.	Høiest.	Lavest.	Kl. 8 Morgen.	Kl. 12 Middag.	Kl. 4 Efter- middag.	Høiest.	Lavest.	Minimums- gjennem- snit.
	T. L.	T. L.	T. L.						
Januar	28—1.5	31te 29	3die 27—1	÷ 1.1	÷ 0.4	÷ 0.7	25de + 6	12te ÷ 8	÷ 2.7
Februar	28	1ste 28—11	26de 27—2.5	÷ 3.6	÷ 1.6	÷ 2.4	13de + 5	28de ÷ 17	÷ 4.6
Marts	27—10.4	17de 28—6	6te 27—0.5	÷ 1.7	+ 0.7	+ 0.3	14de + 7	2den ÷ 15	÷ 4.3
April	28—2.7	5te-8de 28-11	25de 27—6	+ 1.8	+ 3.8	+ 4.2	23de + 11	4de 0	÷ 2.3
Mai	28—4	26de 28—9	1ste 27—10	+ 7.2	+ 9.4	+ 9.5	28de + 17	7de + 2	+ 2.2
Juni	28—2.4	24de 28—7.5	12te 27—8	+ 10.3	+ 12.5	+ 13	25de + 24	9de + 6	+ 6.4
Juli	28—1	27de 28—7.5	11te 27—9	+ 14.1	+ 15.8	+ 16.1	17de + 24.5	13de + 10	+ 8.4
August	28	8de 28—5	25de 27—5	+ 12.4	+ 15.4	+ 14.7	17de + 21	31te + 8	+ 8.4
September	28—2.7	19de 28—6.5	3die 27—11	+ 8.9	+ 11.9	+ 16.6	15de + 19	23de + 5	+ 5.6
Oktober	28—5	6te 28—11	26de 27—9.5	+ 3.6	+ 5.2	+ 4.3	2den + 15	19de + 4	+ 1.8
November	28—0.5	14de 28—8.5	25de 27—5	÷ 4.3	÷ 1.7	÷ 3	4de + 8	28de ÷ 15	÷ 6.1
December	28—2	17de 28—8.5	23de 27—7	÷ 7.6	÷ 6.4	÷ 6.9	23de + 1	17de ÷ 16	÷ 9.7
Gjennemsnit for hele Aaret	28—1.7	31te Januar 29	6te Marts 27.05	÷ 3.3	+ 5.4	+ 5	17de Juli + 24	28de Febr. ÷ 17	+ 0.25

Fødte og Døde. (Se Tabellen paa Side 191).

Før det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 456 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 78.6.

Veirliget. Vinteren var mild med lidet Sne (undtagen i Grong), tildels stormende og regnfuld (ytre Namdal); Vaaren kom tidlig og efterfulgtes af en varm Sommer og Høst med Tørke og paa de fleste Steder med Vandmangel. Med Undtagelse af Poteter, som næsten overalt angrebes af Torræadenhed, var Aarsvexten baade god og nogenlunde rigelig (Levanger Distrikt). Den gennemsnitlige Barometer- og Thermometerstand vil sees af foranstaaende Oversigt, meddelt af Distriktslægen i Levanger (se Side 192).

Levemaade og hygiæniske Forhold roses meget fra Grongs Distrikt. «Levemaaden er — skjønt noget ensformig — god og rigelig, Melkemad nydes til hver Dag, og Kjød- og Fiskespiser bruges vistnok hyppigere end almindelig paa Landet. Inden Distriktet drives adskillig Tømmertrafik, ligesom der ogsaa drives stærkt paa Hesteavl. Bønderne sidde ialmindelighed gjældfri paa sine Gaarde, som gennemgaaende ere veldrevne og af middels Størrelse. En ganske betydelig Indtægt tilfalder Distriktet ved den laxerige Namsenelv, som forpagtes bort til Engelskmænd, der aarligen skaffe en Del af Distriktet flere Tusind Kroner. Velstanden er i det Hele temmelig jevn og Befolkningen stræbsom, sparsommelig, strengt ædruelig og staar høit i sædelig Henseende. Uægte Fødsler ere saaledes sjeldne. Det er meget almindeligt, at Gaardbrugerfolkene tage Kaar i en meget tidlig Alder — mellem 40—50 Aar —, og paa mange Gaarde faar man saaledes dobbelt Sæt af Kaarfolk».

Amtet har 2 **Sygehuse**, et i Skogn og et i Namdalen.

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundhedskommissioner. Antal Møder.	Vaccine-rede.	Retsmedicinske Forretninger.
	Antal anmeldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	11	863	39	2019	5
Stjørdal	2	154	2	228	2
Frosten	1	76	7	124	-
Levanger	uop givet.		10	212	1
Inderøen	2	203	4	263	-
Stenkjær	1	39	6	166	2
Grong	1	84	7	230	-
Namsos	2	100	uopg.	360	-
Fosnæs	1	ca. 125	1	97	-
Ytre Namdal	1	82	2	339	-

Af **Badeindretninger** omtales ingen nye i 1882.

Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

XVIII. Nordlands Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
Amtet		297.60	104 151	¹⁾ 21	47	50
1. Brønnø		18.80	9 884	1	4	5
	Bindalen	9.40	2 208	-	1	1
	Brønnø	8.20	4 679	1	1	2
	Velfjorden	1.20	1 177	-	1	1
	Vegø		1 820	-	1	1
2. Alstahaug		9.90	9 896	1	5	3
	Alstahaug	9.90	3 770	1	-	-
	Herø		3 085	-	uopg.	-
	Tjøtta		3 041	-	-	-
3. Vefsen		55.44	6 992	2	3	3
	Mosjøen, Ladested	-	774	1	-	-
	Vefsen	55.44	5 150	1	2	2
	Hatfjelddalen		1 068	-	1	1
4. Ranen		39.70	12 152	2	5	4
	Næsne	5.00	4 320	1	2	2
	Hemnæs	34.70	4 063	1	1	1
	Mo		3 769	-	2	1
5. Lurø		18.20	6 953	1	3	4
	Lurø	2.10	1 884	-	-	-
	Trænen		364	-	-	-
	Rødø	16.10	4 723	1	-	-
6. Gildeskaal		14.50	4 142	1	2	3
	Gildeskaal	14.50	2 787	1	1	2
	Beieren		1 355	-	1	1
7. Bodø		4.20	4 831	1	2	2
	Kjøbstaden Bodø	-	1 519	1	1	-
	Bodø Landsogn	4.20	3 312	-	1	uopg.
8. Folden		17.80	3 335	1	1	1
9. Skjærstad ²⁾		31.20	5 957	1	3	2
	Skjærstad	11.80	3 653	1	2	1
	Saltdalen	19.40	2 304	-	1	1

Lægedistrikt.	Tilsvarende Herred, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
10. Stegen	Stegen	11.70	5 504	2	3	2
	Hammerø	3.40	2 975	1	2	1
		8.30	2 529	1	1	1
11. Lødingen	Lødingen	22.20	4 036	1	2	3
	Tysfjorden	22.20	2 438	1	1	uopg.
			1 598	-	1	
12. Ofoten	Ofoten	23.28	4 105	1	2	2
13. Buksnæs	Buksnæs	2.26	5 459	1	2	2
	Borge Sogn af Borge Herred	1.50	3 111	1	1	1
		0.76	2 348	-	1	1
14. Flakstad	Flakstad	3.10	2 408	1	3	4
	Værø	3.00	1 844	1	2	2
		0.10	564	-	1	2
15. Østlofoten	Vaagen	4.94	4 729	2	2	3
	Gimsø	3.40	3 151	2	1	1
	Valberg Sogn af Borge Herred	0.40	1 058	-	1	1
		1.14	520	-	-	1
16. Hadsel	Hadsel	7.40	7 307	1	2	2
	Bø	6.00	4 520	1	1	1
		1.40	2 787	-	1	1
17. Sortland	Sortland	12.50	6 461	1	3	5
	Øksnæs	4.60	1 870	1	} uopgivet.	
	Dverberg	3.20	2 423	-		
		4.70	2 168	-		

¹⁾ Desuden 5 Læger, som under Fisketiden opholdt sig inden Amtet. ²⁾ Fra Skjærstad er paa Grund af Distriktslægens Død ingen Beretning indkommen. Embedsarkivet er senere ødelagt ved Ildsvaade (10de Januar 1885).

Sundhedstilstanden angives at have været mindre god i de fleste Distrikter, i Buksnæs og Hadsel karakteriseres den endog som slet; i Distrikterne Bodø og Stegen synes den at have været mest tilfredsstillende, ligesaa beskrives Sundhedstilstanden mellem Fiskerne som meget god. Det er navnlig et forøget Antal af epidemiske Sygdomme, der har bevirket det for Amtet i sin Helhed uheldige Forhold; Skarlagensfeber, Mæslinger, Kighoste og navnlig diphtherisk Svælgbetændelse optraadte i voldsomme Epidemier og forøgede Sygeligheden

I Nordlands Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

196

Nordlands Amt. 1882.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne		1	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.	Brønne.	
																		Tilf.	Dødsf.
Typhoidfeber	202	22	202	2	20	35	21	28	11	16	11	18	23	5	12	206	26	8	1
Cerebrospinal-Meningit.	6	1	6	-	-	1	-	-	4	-	-	-	1	-	-	6	1	-	-
Barselfeber	19	2	19	-	-	2	3	4	1	-	2	2	2	1	2	19	2	-	-
Vandkopper	10	-	10	-	-	-	1	-	3	2	4	-	-	-	-	10	-	-	-
Skarlagensfeber	1037	175	1035	84	160	83	101	95	74	76	69	73	93	53	74	1040	178	46	8
Røde Hunde	8	-	8	5	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-
Mæslinger	658	7	658	40	121	96	47	75	96	55	73	33	7	13	2	660	9	-	-
Rosen	81	-	79	5	17	9	9	5	6	9	3	5	4	5	2	82	1	-	-
Kighoste	224	7	224	47	15	14	21	16	20	16	21	6	17	13	18	225	8	1	1
Diphtherisk Svælgbet.	628	210	609	18	6	24	31	26	60	30	49	71	89	105	100	631	213	25	6
Strubehoste	104	45	104	5	3	15	3	13	8	5	14	10	8	12	8	118	59	-	-
Kusma	6	-	6	1	1	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	6	-	-	-
Akut Katarrh i Luftveiene og Bronchit.	1353	10	1353	96	158	293	140	79	58	76	56	64	100	107	126	1357	14	15	2
Katarrh. og foll. Ang.	263	29	263	16	26	35	28	31	26	17	11	6	19	24	24	271	35	14	3
Lungebetændelse	146	3	134	7	13	14	12	20	13	7	8	11	6	8	15	146	3	2	-
Pleurit	100	1	100	13	18	21	11	4	5	4	4	2	3	3	12	101	2	1	-
Gigtfeber	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Koldfeber	657	11	654	37	117	132	133	27	26	52	36	35	22	24	13	659	13	-	-
Diarrhoe (akut)	32	2	29	3	2	1	7	6	-	6	2	2	-	-	-	33	3	1	1
Cholera nostras	13	-	11	-	-	1	-	6	1	1	1	-	-	-	1	13	-	-	-
Blodgang																			
Skjørbug																			
Tilsammen	5550	525	5505	379	677	781	568	435	414	373	364	338	394	373	409	5592	567	113	22

(Forts.)	Fordeling paa Lægedistrikterne.																	
	2		3		4		5		6		7		8		9		10	
	Alstahaug.		Vefsen.		Ranen.		Lurø.		Gildeskaal.		Bodø.		Folden.		Skjærstad ¹⁾		Stegen.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Typhoidfeber	56	1	4	-	4	-	-	-	5	-	7	-	1	-	-	-	8	-
Cerebrospinal-Meningit . . .	-	-	-	-	4	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	1	-
Vandkopper	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	1	-
Skarlagensfeber	100	20	302	75	239	31	-	-	90	9	12	4	16	6	-	-	16	4
Røde Hunde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	25	2	44	-	15	1	29	3	8	1	4	-	19	-	-	-	104	2
Rosen	8	-	1	1	3	-	6	-	1	-	10	-	-	-	-	-	9	-
Kighoste	10	1	9	-	4	-	-	-	23	-	4	1	-	-	-	-	-	-
Diphtherisk Svælgbetænd. .	36	9	4	1	1	-	73	20	2	-	4	2	9	4	-	-	1	1
Strubehoste	14	11	-	-	-	-	-	-	6	5	15	3	-	-	-	-	5	4
Kusma	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut Katarrh i Luftv. } og Bronchit	32	1	44	-	87	3	51	2	17	1	96	1	7	-	-	-	70	-
Katarrh. og foll. Angina }																		
Lungebetændelse	31	8	15	-	9	1	5	1	8	-	9	6	-	-	-	-	8	1
Pleurit	15	-	2	-	1	-	3	1	5	-	3	-	-	-	-	-	6	-
Gigtfeber	8	-	13	1	5	-	5	1	2	-	3	-	-	-	-	-	3	-
Koldfeber	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut)	40	2	16	-	29	-	30	-	8	-	41	2	10	-	-	-	21	-
Cholera nostras																		
Blodgang	-	-	-	-	4	1	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-
Skjørbug	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	375	55	454	78	406	37	203	29	178	16	229	19	62	10	-	-	253	12

¹⁾ Fra Skjærstad Distrikt er Medicinalberetning ikke indkommen.

I Nordlands Amt anmeldte epidemiske Sygdomme. (Forts.)

198

	Fordeling paa Lægedistrikterne.															
	11		12		13		14		15		16		17		18	
	Lødingen.		Ofoten.		Buksnæs.		Flakstad.		Østlofoten.		Hadsel.		Sortland ²).		Under Lofotfisket.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Typhoidfeber	-	-	35	5	12	2	22	2	16	5	6	4	3	-	19	6
Cerebrospinal-Meningit . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Barsel-feber	1	-	-	-	-	-	2	-	3	-	6	1	2	1	-	-
Vandkopper	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	4	1	4	3	1	-	56	7	107	9	27	1	-	-	20	-
Røde Hunde	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	5	-	1	-
Mæslinger	25	-	4	-	97	-	53	-	39	-	48	-	6	-	140	-
Rosen	1	-	3	-	5	-	-	-	5	-	14	-	-	-	16	-
Kighoste	-	-	-	-	85	5	58	-	-	-	-	-	31	-	-	-
Diphtherisk Svælgbet.	28	7	6	4	27	9	9	-	116	61	186	86	90	3	14	-
Strubehoste	-	-	9	7	60	29	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-
Kusma	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-
Akut Katarrh i Luftv. og Bronchit.	31	1	47	1	121	2	70	-	77	-	138	-	10	-	444	-
Katarrh. og foll. Angina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lungebetændelse	13	1	15	-	43	2	8	-	26	4	22	3	2	-	43	5
Pleurit.	9	2	11	-	40	-	2	-	12	-	7	-	3	-	25	-
Gigtfeber	-	-	-	-	9	-	-	-	5	-	17	-	1	-	29	-
Koldfeber	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	-	-	-	3	1
Cholera nostras	22	2	9	-	47	3	20	1	60	1	26	-	6	-	274	2
Blodgang	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Skjorbug	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Tilsammen	134	14	143	20	552	52	301	10	447	80	520	95	159	4	1033	14

Nordlands Amt. 1882.

mellem Børnene ganske betydelig. Typhoidfeberen var noget almindeligere, Kartarrher, Lungebetændelse og de akute gastriske Sygdomme forekom derimod sjældnere end Aaret iforveien.

Dødeligheden var meget stor. De Dødes Antal udgjorde 2 319 eller 19.78 pro mille af den beregnede Folkemængde ved Aarets Midte (117 400).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hid sættes følgende af Lægenes Opgaver sammendragne Tabel (se Side 196).

Af **Typhoidfeber** optraadte i Alstahaug 3 Grupper af Sygdomstilfælde, om Vaaren paa Herø, om Sommeren paa Tjøttø og udover Høsten i Alstahaug Herred. Smittekilden er ikke paavist; Sygdommen optraadte mildt og medførte kun et enkelt Dødsfald. Til Ranen, hvor der forekom enkelte Tilfælde baade i Næsne og Hemnæs, samt i Gildeskaal, hvor Sygdommen viste sig paa 5 forskellige Steder, antages Smitten indført ved hjemvendende syge Lofotfiskere. Til en Familie i Bodø Landssogn bragtes ligeledes Smitten fra Lofoten; den ældste Søn, der kom fra Fisket, blev liggende ved Hjenkomsten og smittede 6 andre i Huset. Tilfældene i Stegen optraadte spredt uden paaviselig Forbindelse, paa et Sted angrebes dog 3 af en Familie og 1 paa Nabogaarden. Til Ofoten importeredes Sygdommen fra Edfjord i Tysfjorden — Lødingen Distrikt — og udbredte sig adskillig i den af Lapper beboede Del af Distriktet (Balangsmark); de usle Boliger, Beboernes Skiddenfærdighed og Uvillighed til at lystre Lægens Ordre vanskeliggjorde meget Sygdommens Begrænsning. Fra Buksnæs anføres som en Mærkelighed, at der naaget de 5 større Fiskevær inden Distriktet og den betydelige Samling af Reisende ikke optraadte noget Tilfælde af Sygdommen. De 3 Tilfælde i Sortland opstode i et Hus, hvor jevnlig Fiskere overnattede. I Hadsel viste Sygdommen sig atter paa samme Gaard som i 1881. Under Lofotfisket forekom nogle Tilfælde i Skroven, Vaagen og Bolstad, men nogen Smittendebredelse i videre Kredse fandt ikke Sted.

Af **epidemisk Cerebrospinalmeningit** forekom 4 Tilfælde i et Hus i Ranen; den ene Syge var haardt angreben, men kom sig, de 3 andre Tilfælde vare lette.

Barselfeber optraadte i Bodø med 1 Par Tilfælde inden samme Jorde-moders Praxis og med kun 1 Dags Mellemrum; hun paalagdes derfor i 3 Uger at afholde sig fra videre Praktik.

Vandkopper optraadte fremdeles almindelig i Buksnæs og Østlofoten, men krævede sjelden Lægehjelp.

Antallet af **Skarlagensfebre** er noget mindre end Aaret iforveien, men større end i noget andet foregaaende Aar siden 1868. Af Sygdommen opgives Tilfælde fra alle Distrikter undtagen Lurø; den var især voldsom i de i det forrige Aar mindre hjemsøgte Distrikter Alstahaug, Vefsen, Ranen og Gildeskaal, medens den paa de Steder, hvor Sygdommen det forrige Aar tildels havde været særdeles hyppig, optraadte mindre almindelig. Sygdommen var ogsaa almindelig udbredt i de tilgrænsende Dele baade af Norge og Sverige. Der omtales saaledes Import fra tilstødende svenske Distrikter baade til Vefsen og Ranen. Ved Lofotfiskere, mellem hvilke Sygdommen havde adskillig Udbredning, især i Svolvær og Vaagen, bragtes Smitten til Fiskernes Hjemsteder i flere andre Distrikter. Paa atter andre Steder kunde Tilfældene sættes i mere direkte Forbindelse med Epidemien fra forrige Aar. Fra Bodø omtales Smitten i et Tilfælde at skyldes en langveisfra tilsendt Æske med Tøi, der var blevet benyttet af en Skarlagensfebersyg og siden ikke desinficeret; i et andet Tilfælde angrebes Pigen paa et Hotel efter at have børstet Klæder, der tilhørte en Reisende fra Bergen, i hvis Hjem der var Skarlagensfeber. Sygdommen beskrives i det Hele som temmelig ondartet med mange Dødsfald, alvorlige Komplikationer

Liste over forskjellige, væsentlig chroniske Sygdomme.

	Ialt opgivne		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.											
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.		1		2		3		4		5		6	
								Brønnø.	Alstahaug.	Vefsen.	Ranen.	Lurø.	Gildeskaal.						
														Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	572	-	2	-	423	117	14	-	-	6	-	54	-	25	-	36	-	4	-
Fnat	44	-	5	10	13	12	13	-	-	8	-	6	-	1	-	3	-	4	-
Skurv	14	-	5	3	2	4	8	-	-	1	-	-	-	1	-	5	-	-	-
Kjertelsyge	133	1	50	57	5	1	13	-	-	21	-	12	-	4	-	8	-	1	-
Rachit	12	1	4	4	-	-	5	1	1	-	-	6	-	-	-	-	-	3	-
Simpel Meningit	13	11	5	-	4	1	9	2	2	2	2	1	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkuløs Meningit	20	19	7	6	-	3	10	-	-	6	6	1	1	2	2	3	3	1	1
Svindstot	152	69	2	2	60	56	18	9	4	31	15	16	2	12	7	10	8	2	2
Kræft	67	¹⁾ 41	-	-	33	20	17	3	3	16	7	1	-	4	4	3	3	1	1
Vatersot og Morbus Brightii	100	²⁾ 10	15	16	44	21	17	2	-	10	-	23	-	9	-	2	1	1	-
Blegsot og Anæmi	602	-	19	31	66	441	17	-	-	63	-	30	-	15	-	16	-	9	-
Menstruationsuordener	150	-	-	-	-	150	14	2	-	7	-	45	-	2	-	12	-	7	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	1364	9	23	37	719	493	17	8	-	95	-	29	6	58	1	130	-	49	-
Ormesygdomme	31	-	11	12	4	3	10	1	-	2	-	10	-	2	-	7	-	-	-
Drankersygdomme	5	-	-	-	5	-	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Struma	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-

¹⁾ Kræft 40, Sarkom 1. ²⁾ Vatersot 4, Morbus Brightii 6.

og hyppige Eftersygdomme. I Hadsel oprettedes under Epidemien et Lazaret til Modtagelse af Skarlagensfeberpatienter, hvoraf 7 indlagdes.

Samtidig optraadte enkelte Tilfælde af **røde Hunde** i Lofotdistrikterne.

Mæslinger, der som en Fortsættelse af Epidemien i 1881 i Aarets første Halvdel udbredte sig over det hele Amt, angreb overalt en Mængde Personer, baade Børn og Voxne, de sidste ofte haardest; i det Hele opgives 660 Tilfælde med 9 Dødsfald, men det virkelige Antal har været mange Gange større, da Lægens Hjelp kun sjelden forlangtes. Ved sin Optræden samtidig med Skarlagensfeberen bevirkede de ofte en uheldig Forveksling mellem Sygdommene, da man i den Tro at have med Mæslinger at gjøre ikke itide søgte Hjelp mod den mere ondartede Skarlagensfeber. Mæslingepidemien kulminerede i Februar Maaned, men enkelte Tilfælde optraadte især i de nordligste Distrikter ogsaa i Aarets sidste Maaneder. I Beieren — Gildeskaal Distrikt — optraadte den kun paa en Gaard, medens den i Gildeskaal Herred var udbredt overalt.

Kighoste holdt sig fremdeles epidemisk i Gildeskaal, Buksnæs, Flakstad og Sortland. Fra mange andre Steder omtales ogsaa Sygdommen som almindelig. Den var i Regelen mild, og kun faa kom under Behandling.

Diphtherisk Svælgbetændelse havde allerede Aaret iforveien optraadt almindeligere end sædvanlig (81 Tilfælde mod 19 gennemsnitlig i Tiaaret 1871—80) inden Amtet, men fik dette Aar en endnu større Udbredning og angreb i det Hele 631 Personer, hvoraf over Trediedelen døde. I Alstahaug viste Sygdommen sig først paa Gaarden Breiland i Alstahaug Herred, siden optraadte den paa Alsenøen. Samtidig forekom flere Tilfælde af Strubehoste, der maaske vare af diphtherisk Natur. Smittekilden kunde ikke paavises. I Ranen smittedes en Person paa Hemnæsberget af en Kvaksalver, der havde ham under Behandling. I Lurø optraadte om Vaaren 2 smaa begrændsede Epidemier paa Rødø og Lurø; senere en mere udbredt i Trænen, hvor Smitten var indbragt ved Lofotfiskere. Da Sygdommen fik en stor Udbredning, og Isolation i Hjemmene ikke kunde gennemføres, besluttede Sundhedskommissionen Oprettelsen af et midlertidigt Lazaret. Tilfældene i Folden forekom alle i Norfolden. Fra Stegen omtales et enkelt Tilfælde paa en afsidesliggende Gaard paa Hammerøen, hvor dog rimeligvis Sygdommen allerede det forrige Aar havde bortrevet et Par Børn. I Lødingen begyndte Sygdommen omtrent samtidig paa 2 langt fra hinanden liggende Steder, nemlig paa Gaarden Sæter — Hol Prestegjeld — nordligst i Distriktet og paa en afsidesliggende Gaard i Tysfjorden sydligst i samme. Til førstnævnte Sted var Smitten importeret fra Trondnæs (Tromsø Amt). Epidemien var mild; ingen af de Døde var over 10 Aar. I Buksnæs forekom Sygdommen især hos Børn, der tidligere havde ligget i Mæslinger; alle de Døde havde havt denne Sygdom kort Tid iforveien. Til Røst i Flakstad siges Smitten indført ved brugte Klæder fra Bodø. I Hadsel var Sygdommen meget almindelig i Bø, men forekom ogsaa mere spredt i Hadsel Herred, især fra September med udtalt epidemisk Karakter. Det oprindelig for Skarlagensfebersyge i Stokmarknæs oprettede Lazaret belagdes senere med Diphtheritpatienter; i Tidsrummet 22de April—25de August (Lazarettet var lukket et Par Uger i Midten af Juli) indlagdes 39 Patienter og 4 for at hjælpe til ved Pleien af deres Paarørende; 2 af Betjeningen smittedes. Paa Lazaretet indtraf intet Dødsfald. I Sortland, hvor Sygdommen begyndte i Juni Maaned, importeret fra Fiskeværerne i Lofoten omtales 90 Tilfælde, hvoraf 37 indlagdes paa Sygehuset i Stokmarknæs; Sygdommen var meget ondartet især i Strengelvaag. Fra Hadsel og Sortland omtales, at de konditionerede Familier næsten altid gik fri for Epidemien, medens disse under den forrige Epidemi i Begyndelsen af Sextiaarene vare de haardest hjemsøgte. Forklaringen antages at ligge i de større, rummeligere og luftige Beboelseslokaler, som nu i Regelen benyttes af de bedre stillede Klasser,

medens man for 20 Aar siden satte mere Pris paa Værelsernes Tæthed, et Stadium, hvortil Almuen nu for det meste er naaet ved Hjælp af Væggepap. (G. Thode).

Under Lofotfisket behandledes 14 Tilfælde paa Sygehusene i Svolvær, Vaagen og Henningsvær; ingen Døde.

Af **Strubehoste** opgives ogsaa flere Tilfælde end i Tiaaret 1871—80 tilsammen, de fleste i Buksnæs, hvor Sygdommen ogsaa Aaret iforveien var meget udbredt. Fra flere Kanter omtales mulig Forvexling med til Strubehovedet forplantet Svælgdiphtherit.

Af **Kusma**, der i 1881 havde adskillig Udbredelse, omtales kun nogle faa Tilfælde under Fisket.

Lungebetændelsernes Antal var noget mindre end Aaret iforveien, men dog større end sædvanligt, især i Buksnæs og Østloftens Distrikter. I Ranen har Sygdommen været i en mærkelig Tilbagegang; i de sidste 3 Aar (1880, 81 og 82) angrebes henholdsvis 52, 28 og 9 Personer af Lungebetændelse.

Af **Diarrhoe** optraadte en Del Tilfælde i Lurø i Trænen Herred paa Grund af daarligt fra forurensede Brønde hentet Dikkevand, som Fiskerne maatte lade sig nøie med.

Blodgang forekom med 4 Tilfælde inden en Familie i Ranen. I Hadsel fortsatte Epidemien fra forrige Aar sig, men den var i det Hele meget mild og medførte ingen Dødsfald.

Af **Skjorbug** omtales 7 Tilfælde, hvoraf 6 i en Familie i Malnæs — Hadsels Distrikt.

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus sees af omstaaende Tabel.

Fra Bodø omtales de veneriske Sygdomme som stedse almindeligere paa Grund af den slette Sædelighedstilstand.

Ved Lofotfisket forekommer ogsaa et stadigt tiltagende Antal af disse Sygdomme; i 1876 behandledes kun 20, i 1882 derimod (18 Tilfælde af Epidymit indbefattet) 67 Tilfælde af Fiskelægerne. Fra Distrikterne klages jævnlig over Smitteudbredelse ved hjemvendende Fiskere.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** hid sættes foranstaaende Tabel (se Side 200).

Fnat indføres jævnlig til Buksnæs med tilreisende Sildefiskere og Leiekarle.

Svindot. For hele Amtet udgjorde Dødsprocenten af Svindot 7.8 pCt. af samtlige kjendte Dødsaaarsager og 21.6 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindot i Forhold til de nævnte Dødsaaarsager henholdsvis 7.6 pCt. og 22.7 pCt; for Landdistrikterne ligesaa 7.8 pCt. og 21.5 pCt.

Døde af Svindot (se Side 205).

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning. Sindssygehemmet paa Brændberget i Ranen Distrikt var fremdeles i Virksomhed.

Af **chirurgiske Tilfælde** omtales fra Stegen et Empyem, hvor der ved 3 med kort Mellemrum foretagne Punktioner udtømtes 6 Liter Pus og siden ved Incision paa en Gang 4 Liter. Operationerne foretoges uden Assistance og Efterbehandling, Udskylning med Karbolvand, der maatte iværksættes under yderst ugunstige hygieeniske Forhold i en trang Husmandsplads, lykkedes fuldstændig.

Mod **Værkefinger**, der er en saa almindelig Følge af overseede eller vanskjottede Anglestik, have Fiskerne nu lært at udsuge Saaret, ætse det med Kalbolsyre og derpaa paalægge en komprimerende Bandage af Kollodium og Heftplasterstrimler; de forsyne sig i Regelen hos Lægen med de dertil nødvendige Medikamenter (U. Poppe).

Veneriske Sygdomme

Sygdom.	Tilsammen Behandlede.	1	2	3	4	5
		Brønnø.	Alstahaug.	Vefsen.	Rana.	Lurø.
		Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.
Syphilis	57	2	6	3	2	1
Gonorrhoe, Urethrit ...	167	-	18	6	5	1

Af **obstetriciske Operationer** udførtes af Læger: 8 Tangforretninger, 2 Vendinger, 3 Udtagelser af Efterbyrden. Om Indikationer og Udfald se Tabellen paa Side 206.

Desuden udførtes 2 Perforationer: 1) For stort Hoved umuliggjorde Fødselen; efter Perforationen foregik den ved Naturens Hjælp; Udfald for Moderen uopgivet. 2) Bækkenforsnevring hos Moderen, der tidligere 3 Gange efter stort Besvær var bleven forløst med ved Fødselen ganske smaa Børn. Fosterets store Hoved, der i 24 Timer havde hindret Fødselens Fremgang, perforeredes; derefter Udtrækning. Moderen ilive.

Ialt 15 obstetriciske Operationer, hvoraf 1 i Alstahaug, 1 i Vefsen, 1 i Lurø, 2 i Gildeskaal, 1 i Stegen, 3 i Lødingen, 1 i Buksnæs, 1 i Østlofoten og 1 i Hadsel, samt 3 i Sortland.

Døde paa Barselseng. Som døde paa Barselseng opgives af Lægerne 2, hvoraf 1 af Barselfeber og 1 af akut Bronchit. 2 døde uforløste; hos den ene bød Fosteret sig i Tværløbe, hos den anden i Isseleie. Lægerne kom saa sent til, at Barselkvinderne allerede vare døde; i begge Tilfælde var Jordemødre tilstede.

Veiriget var i de første 3 Maaneder af Aaret usædvanlig uroligt med hyppige orkanagtige Storme. Vaaren kom tidlig. Sommeren var tør og varm, Høsten og Vinteren mild med jævnt stille og smukt Veir; lidet Nedbør. Udbyttet af Agerbruget beskrives som et Middelsaars eller noget derover. Fiskerierne slog derimod daarlig til; Løfotfiskeriet var for de fleste Distrikters Vedkommende mislykket, ligesaa Sildefisket, derimod var Linefisket mængstedes særdeles rigt.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Efter gjentagne mindre helde Fiskerier synes Befolkningen at have maattet indskrænke sig paa alle Felter. Forbruget af Brændevin og andre Nydelsesmidler angives saaledes fra flere Kanter at være i Aftagende. Udvandringen til Amerika har, især for de sydligere Distrikters Vedkommende, været ganske betydelig. De hygiæniske Forhold viser en jevn, men langsom Fremgang. Fra Vefsen omtales saaledes at baade Levemaade og Hygiæne mere og mere bliver Gjenstand for Opmærksomhed; derimod skildres Sædelighedstilstanden som meget slet, ikke mindst hos den opvoxende

udenfor Sygehus.

Fordeling paa Lægedistrikterne.										Blandt Almuen under Lofotfisket.
6	7	10	11	12	13	14	15	16	17	
Gildeskaal.	Bodø.	Stegen.	Lødingen.	Ofoten.	Buksnæs.	Flakstad.	Østlofoten.	Hadsel.	Sortland.	
Tilfælde.	Tilfælde.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilfælde.
-	15	-	-	-	7	2	2	3	1	15
6	23	4	9	5	10	4	11	25	4	34

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemi- ske Syg- domme.	af ikke epi- demiske Sygdomme.
Brønnø	45	4	22	23
Alstahaug	105	15	55	50
Vefsen	108	2	78	30
Mosjøen	31	1	26	5
Landdistrikt	77	1	52	25
Ranen	57	7	37	20
Lurø	47	8	29	18
Gildeskaal	31	2	16	15
Bodø	41	4	19	22
Bodø By	34	4	17	17
Landdistrikt	7	-	2	5
Folden	20	1	10	10
Skjærstad	-	-	-	-
Stegen	25	4	12	13
Lødingen	26	1	14	12
Ofoten	32	2	20	12
Buksnæs	87	12	52	35
Flakstad	17	-	10	7
Østlofoten	111	4	80	31
Hadsel	104	3	95	9
Sortland	7	-	4	3
Ved Fiskerierne	24	-	14	10
Nordlands Amt	887	69	567	320
Deraf i Byer	65	5	43	22
— - Landdistrikt	822	64	524	298

kvindelige Ungdom. Fra Bodø klages der ogsaa over Sædelighedsforholdene, ikke alene blandt unge og ugifte, men ogsaa mellem gamle og gifte Folk. Veneriske Sygdomme, der allerede ere meget almindelige i Distriktet, befyrgtes derfor at ville faa et vidt Felt at udbrede sig paa, saameget mere som Almuen ved den Slags Sygdomme meget sent gaa til Lægen. Derimod synes Befolkningen at faa mere Sands for Renlighed i Madstel og Klædedragt; Bygningerne blive efterhaanden mere hensigtsmæssig opførte og anlagte med mere Hensyn til frisk Luft og Lys. Af Amtets Landhusholdningsselskab er en Mand sendt ud for at lære op i Smørtilberedning. Den store Bodømyr i Nærheden af Byen er bleven dræneret. Fra de omliggende Landdistrikter foregaar der en stadig tiltagende Indflytning til Bodø af Folk, der søge Arbeide i Byen; da man heller ikke der kan sysselsætte alle disse Mennesker, der kun leve fra Haanden til Munden, befyrgtes de snart at ville falde Fattigvæsenet tilbyrde. Mellem Fiskerne under de store Vinterfiskerier siges der fremdeles at herske den samme Skiddenfærdighed som

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.					Vending.		Efterbyrdsoperation.
	Mødre.		Børn.			Mødre.	Børn.	Mødre.
	lev.	nopg.	lev.	død.	nopg.	lev.	dødf.	levende.
Utilstrækkelige ellersmersefulde Veer	6	1	4	2	1		-	
Bækkensneverhed og fremfalden af Navlesnor . .	1	-	-	1	-	-	-	-
Svulst i Livmoderen . . .	-	-	-	-	-	1	1	-
Uopgivne	-	-	-	-	-	1	1	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	1
Tilbageholdelse	-	-	-	-	-	-	-	2
Tilsammen	7	1	4	3	1	2	2	3
	8		8					

tidligere; Lægernes Bestræbelser for at indføre Forbedringer i Rorbodernes Udstyr, hvorved der kunde rettes noget paa den kvalme og stinkende Luft, der bestandig findes paa disse Steder, og som under epidemiske Udbrud især maa ansees farlig, møder Modstand baade fra Rorbodeierne og fra Fiskerne, hvis Bevidsthed det endnu ikke er lykket at vække for Gavnigheden af en Forandring i disse Forhold. Ved de fleste Fiskevær har man i den senere Tid anstillet Undersøgelser for at tilføre dem tilstrækkelig friskt Vand, men disse har endnu ikke resulteret i, at man er skreden til Handling, skjønt Væreierne har ydet Sagen al mulig Tilslutning og Imødekommenhed (Opsynschef, Kaptein i den kongelige Marine, Brodtkorb).

Kvaksalvere. Baade fra Ranen og Gildeskaal klages over Brugen af Kvaksalvere, skjønt Lægesøgningen er i tiltagende. Fra Lødingen klages over Vanskelighederne for et nogenlunde tilfredsstillende Lægetilsyn i Tysfjorden, der især vanskeliggjøres ved den søhaarde Reise over Vestfjorden; Forholdene blive bedre, naar den lokale Dampskibsfart paa nordre Salten kommer istand.

Fødte og Døde.

	Fødte.	Døde				Død- fødte ¹⁾	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Dogn ¹⁾ .	paa Barsel- seng.		ved ulykke- lige Hæn- delser.	ved Selv- mord.	ved Drab.
Brønnø	369	195	34	-	3	14	14	-	-
Alstahaug	347	219	38	2	-	6	10	-	-
Vefsen	268	159	23	-	3	3	3	1	-
Mosjøen	43	32	3	-	-	-	2	-	-
Landdistrikt	225	127	20	-	3	3	1	1	-
Ranen	388	200	31	2	-	10	17	-	-
Lurø	245	117	20	-	-	14	9	-	1
Gildeskaal	178	92	19	-	1	5	23	-	-
Bodø	206	131	18	-	1	6	2	-	-
Bodø	79	60	5	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt	127	71	13	-	1	6	2	-	-
Folden	115	55	9	-	3	3	3	1	-
Skjærstad	206	138	29	-	4	4	7	1	-
Stegen	173	82	11	2	-	8	8	-	-
Lødingen	176	107	13	-	-	7	8	-	-
Ofoten	168	79	14	-	2	1	2	-	-
Buksnæs	283	204	33	-	1	4	6	1	-
Flakstad	135	76	14	-	-	1	14	-	-
Østlofoten	198	153	29	-	-	6	10	1	-
Hadsel	354	180	39	1	2	9	3	-	-
Sortland	267	132	34	1	3	5	4	-	-
Nordlands Amt	4076	2319	408	8	23	²⁾ 106	143	5	1
Deraf i Byer	122	92	8	-	-	-	2	-	-
— Landdistrikt	3954	2227	400	8	23	106	141	5	1

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842. ²⁾ Antallet af Dødfødte udgjorde efter «Tabeller over Folkemængdens Bevægelse», udgivne af det statistiske Centralbureau, for hele Amtet 123, alle i Landdistriktet.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1757 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 56.9.

Amtet har 3 faste **Sygehuse** i Alstahaug, Bodø og Buksnæs, Fiskesygehuse i Aasvær (Ranen Distrikt), ubenyttet for Tiden, i Kaabelvaag og Henningsvær, samt Pleiestuer i Reine (Flakstad), i Stene (Buksnæs), i Skroven (Østlofoten) og i Skjoldhavn (Sortland), for Tiden ubenyttet. Der er nu sørget for bedre Inventar i de fleste Sygehuse, hvorimod selve Sygestuerne, navnlig i Skroven og Reine, lade endel tilbage at ønske. Fra Vefsen klages over Mangel paa Sygehus; Syge fra Landdistriktet indlægges hyppig i privat Forpleining hos Familier i Mosjøen, hvor de i Regelen finde en nogenlunde rimelig Pleie. Under Diphtheritepidemien oprettedes midlertidige Lazaretter i Lurø og Hadsel Distrikter.

De hyppigste Dødsaaarsager vare:

Dødsaaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Land- distrikterne.
Diphtherisk Svælgbetændelse	213	3	210
Skarlagensfeber	178	28	150
Lungetæring	69	5	64
Strubehoste	59	3	56
Alderdomssvagbed	45	1	44
Kræft	40	3	37
Lungebetændelse	35	6	29
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen tilsammen . .	31	2	29
Typhoidfeber	26	-	26
Akut Bronchit	13	-	13
Diarrhoe (akut) og Cholera nostras . . .	13	1	12
Hjerneslag	11	1	10

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af behandlede fattige Syge, Sundhedskommissionsmøder, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds- kommis- sioner. Antal Møder.	Vaccine- rede.	Rets- medicinske For- retninger.
	Antal an- meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	16	784	37	2374	1) 5
Brønnø	-	uopgivet	2	56	-
Alstahaug	1	82	-	78	-
Vefsen	1	25	1	345	-
Ranen	1	62	4	223	1
Lurø	1	51	6	327	1
Gildeskaal	1	35	4	154	1
Bodø	1	56	2	87	-
Folden	1	25	1	136	-
Skjærstad	-	-	-	-	-
Stegen	2	37	1	181	-
Lødingen	1	22	3	246	-
Ofofen	1	34	2	150	-
Buksnæs	1	151	3	193	-
Flakstad	1	36	uopgivet	50	-
Østlofoten	1	109	5	-	1
Hadsel	1	41	2	148	1
Sortland	1	18	1	uopgivet	-

1) Heraf 2 over Levende og 3 over Døde.

Om Amtets Apotheker se den almindelige Beretning.

XIX. Tromsø Amt.

Lægedistriktsinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Tandlæger.	Jordenødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
Amtet		206.17	54 019	11	1	21	30
1. Trondenæs		13 018	9 207	1	-	3	5
	Kvædfjord	6.818	2 520	-	-	1	1
	Trondenæs	5.447	5 522	1	-	1	3
	Sand	0.753	1 163	-	-	1	1
2. Ibestad		12.370	6 572	1	-	2	2
	Ibestad	8.861	4 985	1	-	1	2
	Salangen	3.509	1 587	-	-	1	-
3. Tranø	Tranø	8.922	3 876	1	-	1	3
4. Lenvik		14.522	6 116	2	-	3	4
	Berg	5.350	1 730	1	-	2	2
	Len vik	5.566	3 396	1	-	1	1
	Hillesø	3.606	990	-	-	-	1
5. Maalselven		45.824	3 980	1	-	3	3
	Maalselven	25.698	2 939	1	-	2	2
	Bardodalen	20.126	1 041	-	-	1	1
6. Balsfjorden ¹⁾		12 753	3 802	-	-	2	2
	Balsfjorden	9.255	2 508	-	-	1	1
	Malangen	3.498	1 294	-	-	1	1
7. Tromsø		11.379	8 870	3	1	3	3
	Tromsø, Kjøbstad	-	5 409	3	1	3	-
	Tromsøsundet	11.379	3 461	-	-	-	3
8. Lyngen	Lyngen	28 977	4 653	1	-	2	3
9. Karlsø	Karlsø	10.793	2 167	1	-	uopg. ²⁾	
10. Skjærvø		47.548	4 476	1	-	2	5
	Skjærvø	31.037	3 120	1	-	1	uopg.
	Kvænangen	16.511	1 656	-	-	1	

¹⁾ Balsfjordens Distriktslægeembede bestyredes ved Konstitution af en i Tromsø bosat Læge. ²⁾ I 1879 henholdsvis 1 og 2.

I Tromsø Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.
Exanthematisk Typhus	171	10	171	24	31	47	14	9	8	3	1	6	4	11	13	171	10
Typhoidfeber	176	10	175	5	56	14	20	18	8	2	3	4	28	14	3	177	11
Cerebrospinal-Meningit	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-
Barselfeber	12	1	12	-	-	1	-	1	2	-	1	-	3	2	2	14	3
Vandkopper	45	-	45	18	-	2	-	4	-	1	1	3	-	11	5	45	-
Skarlagensfeber	270	54	237	25	31	23	26	18	22	22	13	28	13	7	9	285	69
Røde Hunde	6	-	6	2	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	6	-
Mæslinger	226	12	226	60	9	16	4	15	68	31	1	3	9	7	3	226	12
Rosen	37	3	37	3	2	7	1	3	3	2	4	2	4	4	2	37	3
Kighoste	5	-	5	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-
Diphtherisk Svælgbetændelse	476	59	476	12	14	10	15	26	37	27	47	44	57	106	81	578	161
Strubehoste	68	39	68	-	-	1	3	1	16	7	5	5	8	10	12	69	40
Kusma	29	-	29	21	4	2	-	-	-	-	-	-	1	1	-	29	-
Akut Katarrh i Luftveiene og Bronchit	1729	14	1729	138	78	105	91	165	139	64	119	178	180	212	260	1732	17
Lungebetændelse	191	20	190	12	8	4	11	29	18	11	9	10	17	33	28	206	35
Pleurit	64	-	64	3	4	2	3	4	8	9	8	6	4	5	8	64	-
Gigtfeber	51	2	50	6	3	4	3	2	4	5	7	2	5	4	5	51	2
Koldfeber	2	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-
Diarrhoe (akut)	702	14	702	48	61	67	51	35	72	91	104	44	51	39	39	705	17
Cholera nostras																	
Blodgang	22	2	20	-	-	-	12	3	1	1	-	1	-	2	-	26	6
Skjærbug	10	-	9	-	-	1	4	2	2	-	-	-	-	-	-	10	-
Tilsammen	4294	240	4255	377	306	308	258	336	408	276	323	336	386	468	473	4440	386

(Forts.)	Fordeling paa Lægedistrikterne.																			
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
	Trondenes.		Ibestad.		Tranø.		Lenvik ¹⁾ .		Maalselven		Balsfjorden		Tromsø.		Lyngen.		Karlsø.		Skjærvø.	
	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Exanthematisk Typhus . .	-	-	1	-	16	1	7	-	-	-	-	-	1	-	119	5	-	-	27	4
Typhoidfeber	6	1	2	-	-	-	-	-	89	7	3	-	45	3	31	-	-	-	1	-
Cerebrospinal-Meningit . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	4	-	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	3	2	-	-	2	-	1	1
Vandkopper	7	-	-	-	1	-	28	-	-	-	-	-	7	-	-	-	2	-	-	-
Skarlagensfeber	12	3	12	11	8	3	10	3	40	6	-	-	130	36	34	2	39	5	-	-
Røde Hunde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	69	2	-	-	3	-	20	-	5	-	-	-	79	4	11	-	25	3	14	3
Rosen	3	-	1	-	-	-	8	-	-	-	1	-	21	2	-	-	-	-	3	1
Kighoste	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diphtherisk Svælgbet . .	87	5	182	77	-	-	54	16	41	5	-	-	148	35	51	20	10	1	5	2
Strubehoste	11	6	-	-	4	4	-	-	6	6	-	-	48	24	-	-	-	-	-	-
Kusma	-	-	-	-	1	-	18	-	-	-	-	-	8	-	2	-	-	-	-	-
Akut Katarrh i Luftveiene og Bronchit	46	-	70	3	87	-	658	7	31	-	6	-	785	5	16	-	19	1	14	1
Lungebetændelse	53	7	50	11	15	2	22	4	4	-	1	-	44	6	1	-	12	3	4	2
Pleurit	2	-	18	-	7	-	6	-	2	-	-	-	25	-	3	-	1	-	-	-
Gigtfeber	3	1	-	-	5	-	11	-	3	-	-	-	26	1	1	-	-	-	2	-
Koldfeber	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut)	72	1	39	1	21	-	201	1	4	-	2	-	337	13	11	-	10	1	8	-
Cholera nostras																				
Blodgang	-	-	11	4	-	-	1	-	7	1	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-
Skjærbug	-	-	7	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Tilsammen	380	26	395	107	169	10	1045	31	234	25	13	-	1723	132	280	27	120	14	81	14

¹⁾ Det store Antal skriver sig fra, at Lægen ved Senjens Nikkelverk op giver at have behandlet 790 Tilfælde.

Liste over forskellige, væ-

	Ialt opgivne		Børn.		Voxne.		Antal anmeldende Læger.
	Tilfælde.	Dødsfald.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	
Chronisk Rheumatisme	110	-	-	-	70	40	8
Fnat	72	-	6	10	5	6	7
Skurv	3	-	-	1	1	1	2
Kjertelsyge	91	-	37	43	1	10	7
Rachit	14	-	11	3	-	-	6
Simpel Meningit.	6	4	1	2	-	1	4
Tuberkuløs Meningit	10	10	3	4	1	2	4
Svindstot	83	25	1	1	37	43	10
Kræft	26	17	-	-	13	4	6
Vatersot og Morbus Brightii . . .	76	²⁾ 9	1	4	38	32	9
Blegsot og Anæmi	333	-	22	43	33	235	9
Menstruationsuordener	85	-	-	-	-	85	8
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	693	-	16	22	275	380	10
Ormesygdomme	13	-	3	7	1	2	5
Drankersygdomme	2	-	-	-	2	-	2

¹⁾ Lægen ved Senjens Nikkelverk opgiver at have behandlet 499 Tilfælde af chro-
Morbus Brightii 7.

Sundhedstilstanden. Den betydelige Udbredning af de fleste og navn-
lig de alvorligere epidemiske Sygdomme medførte en ualmindelig Sygelighed og
Dødelighed inden store Dele af Amtet; mest udbredte vare Mæslinger, Skarlagens-
feber og diphtherisk Svælgbetændelse.

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde 1 338 eller 21.97 pro mille
af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (60 900).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** er indtaget foranstaaende af
Lægernes Opgaver sammendragne Tabel (se Side 210).

Exanthematisk Typhus optraadte fra Januar i Kvalvig, Oxvig og paa
Ysteby i Lyngen, samt paa Musnæs i Sørfjord (Lyngens Distrikt), — derpaa
i Februar og Marts i Tranø, hvor Distriktslægen angrebes og døde, — spred-
tes i September ved en Omstreiferske (uvist hvorfra) til 3 Steder i Lenvik, og
importeredes i Begyndelsen af sidste Kvartal ved Fiskere fra Finmarken til
Kvænangen i Skjærvø Distrikt, hvor den endnu ikke var ophørt ved Aarets
Udgang.

Typhoidfeber gik epidemisk fra Februar til Mai i Maalselvns Di-
strikt, ligesaa i Begyndelsen af sidste Kvartal i Lyngen (Storfjord og Lyngs-
dalen); i Tromsø By derimod iagttoges den hele Aaret; paa Amtssygehuset an-
grebes 2 af Patienterne. Fra Trondenes anføres, at der ved en Del Tilfælde
af Diarrhoe i tredje Kvartal udviklede sig en typhoid Tilstand, navnlig hos nogle
Syge paa Tosten i Trondenes, hvor der samtidig paa Nabogaarden Kilhus i Ok-
tober—November optraadte 3 Tilfælde af alvorlig Typhoidfeber (1 døde). Syg-

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.																			
1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
Trondenæs.		Ibestad.		Tranø.		Lenvik ¹⁾		Maalselven.		Balsfjorden.		Tromsø.		Lyngen.		Karlsø.		Skjærvø	
Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
11	-	-	-	30	-	2	-	4	-	-	-	53	-	4	-	-	-	6	-
-	-	1	-	3	-	8	-	-	-	45	-	2	-	-	-	10	-	3	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
2	-	16	-	11	-	25	-	1	-	3	-	33	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	2	-	2	-	2	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-
1	1	1	-	-	-	2	1	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	5	1	1	-	-	3	3	1	1	-	-	-	-
6	1	11	6	4	1	8	4	2	-	4	2	39	6	3	2	2	1	4	2
2	1	4	4	-	-	9	5	1	-	1	1	8	5	-	-	-	-	1	1
8	-	20	3	4	1	7	-	4	-	-	-	28	3	3	-	1	1	1	1
1	-	-	-	23	-	82	-	14	-	10	-	171	-	1	-	29	-	2	-
19	-	-	-	9	-	4	-	1	-	2	-	46	-	3	-	1	-	-	-
52	-	210	-	40	-	42	-	11	-	17	-	237	-	17	-	7	-	60	-
5	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-

niske Sygdomme (deraf chron. Rheum. 192 T., Ormesygdomme 78 T.). ²⁾ Vatersot 2, dommen sees importeret til Ibestads Distrikt og ved syge Fiskere til Balsfjorden og Skjærvø Distrikter.

Skarlagensfeber naaede i 1882 ogsaa op i de nordligere Distrikter undtagen Skjærvø, og var almindelig udbredt; den optraadte tildels ondartet med Nephrit og Kjertelabscesser. Lægehjælp søgtes forholdsvis sjælden; paa Prestelisterne er i Trondenæs Distrikt opført 12 Dødsfald, og fra Ibestads meddeles Oplysning om 11 Dødsfald blandt ikke observerede Tilfælde. Foruden i disse to Distrikter optraadte den ved Aarets Begyndelse ogsaa i Maalselv og Tromsø Distrikter, vedvarende hele Aaret udover, overførtes i Mai fra Tromsø til Karlsø og viste sig i tredje Kvartal i Sørfjord af Lyngen. Ved Aarets Udgang gik den endnu i Tranø Distrikt, hvorfra den optraadte som 2 Epidemier, en fra Slutningen af Oktober paa Dyrøen og en fra Slutningen af December i den nordligste Del af Reisen, overført fra Nabogaarden i Lenviks Distrikt, hvor der paa den Tid viste sig nogle enkeltstaaende Tilfælde.

Mæslinger optraadte til forskjellige Tider af Aaret som en udbredt Epidemi i de fleste Distrikter; kun et lidet Antal Tilfælde kom under Behandling. Foruden i Tromsø Distrikt, hvor de holdt sig fra det foregaaende Aar til ud i Juni, sees de ogsaa at have været i Lenviks Distrikt ved Aarets Begyndelse, men standsede her strax. Ved Midtsommer gik den som en heftig Epidemi i Trondenæs Distrikt, ligesaa i Karlsø, hvor de efter at have vist sig, men ikke vundet nogen Udbredning i Marts, pludselig spredtes udover hele Distriktet ved Kirkefolk efter Pintsehelen. Ogsaa i Tranø (Dyrø) og Skjærvø var

Sygdommen almindelig i den varme Aarstid, i Lyngen derimod i sidste Kvartal. I Ibestads Distrikt forekom den ikke og omtales heller ikke fra Balsfjorden.

Diphtherisk Svælgbetændelse havde stor Udbredning, især i sidste Halvaar; i Trondenes og Tromsø Distrikter herskede den hele Aaret, udbredte sig fra Slutningen af Mai efter at have vist sig omtrent samtidig paa flere Steder efterhaanden over hele Ibestads Distrikt med et betydeligt Antal Angrebne, men optraadte her mildt og kom sjeldnere under Behandling (105 Tilf.). Dødeligheden i Tromsø By var adskillig mindre end i Landdistriktet, hvor Lægehjelp ialmindelighed først søgtes, naar flere Børn vare døde i samme Hus eller Grænd. Fra Tromsø importeredes den til Lenviks Prestegjeld og optraadte i Slutningen af Aaret med stor Intensitet og Dødelighed i Distriktet.

I Anledning af den periodiske Vexlen i Sygdommens Intensitet saavel af Symptomer som Dødelighed fremhæver Distriktslægen i Ibestad Veirforholdenes Indflydelse; hele Høsten udover var der en usædvanlig stabil høi Barometerstand og stadige, tildels østlige Vinde; faldt Barometret, og der blev sydlig eller østlig Vind, iagttoges gjentagende, at Sygdommen aftog i Intensitet og Extensitet, indtil ved høit Lufttryk det modsatte indtraadte. (Cfr. Distriktslæge Greves Beretning «om Diphtherit-Epidemien i Namdalen 1860—61». N. Magaz. f. Lægev. R. II. B. 16. S. 625). I flere Tilfælde viste der sig hos Pigebørn, mest i Alderen 6—8 Aar, en erythematos, furunkuløs Betændelse i og om Kjønsdelene og Anus, undertiden med Ulcerationer og tydeligt Belæg. Paralyser iagttoges sjelden; kun i 1 Tilf. en svag paretisk Svækkelse i Underextremiteterne, enkelte Gange i Svælget og i nogle en kortvarig Amblyopi. Hverken hygiæniske Foranstaltninger eller Desinfektion (med Svovl) kunde blive tilstrækkelig gennemførte i de smaa, ofte overbefolkede Huse. (C. J. Borge).

Fra Lyngen anføres, at alle Foranstaltninger mod Udbredning af Smitte strandede paa den stadige Overtrædelse af Paabudet om Isolation.

Strubehoste. I Trondenes Distrikt sees der at have været et betydelig større Antal Angrebne end opgivet, da Lægehjelp kun søgtes af Nærmereboende; paa Prestelisterne opføres 12 Dødsfald. I Tranø Distrikt indtraf 4 Dødsfald i to nærliggende Huse — et Hvilested oppe i Fjeldet paa Grændsen af Maalselvns Distrikt —, fjært fra andre beboede Steder.

Diarrhoe optraadte i Trondenes Distrikt ofte med blodige Udtømmelser og Tenesmer; hos en Del udviklede der sig en typhoid Tilstand med langvarig Reconvalescents.

Af **akute Nephrit**er skal der i Ibestads Distrikt have forekommet et usædvanlig stort Antal Tilfælde.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde ville sees af følgende Tabel:

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Kjendte Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.							
			1	3	4	7	8	9	10	
			Tronde- næs.	Tranø.	Lenvik.	Tromsø.	Lyngen.	Karlsø.	Skjærø.	
			Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	44	2	2	-	4	38	2	-	-	-
Gonorrhoe, Urethrit .	98	-	11	2	5	76	-	1	1	2

I Trondenes vare de fleste Tilfælde af venerisk Sygdom hos tilreisende Søfolk under Sildefisket.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Trondenes	35	1	26	9
Ibestad	141	6	107	34
Tranø	16	1	10	6
Lenvik	53	4	31	22
Maalselven	26	-	25	1
Balsfjorden	5	2	-	5
Tromsø	166	6	132	34
Tromsø By	122	6	89	33
Landdistrikt	44	-	43	1
Lyngen	31	2	27	4
Karlsø	17	1	14	3
Skjærvø	25	2	14	11
Tromsø Amt	515	25	386	129
Deraf i By	122	6	89	33
— - Landdistrikt	393	16	297	96

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsn. ning.				Vending.		Exviscera- tion.	Efterbyrdsoperation.	
	Mødre.		Børn.		Mødre.	Børn.	Mødre.	Mødre.	
	lev.	død.	lev.	død.	lev.	død.	levende.	levende.	uopg. Udf.
Utilstrækkelige eller smertefuld Veer	15	-	¹⁾ 14	1	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	²⁾ 4	-	4	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	4	³⁾ 1	-	1	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	1	⁴⁾ 1	⁵⁾ 1	-	-
24 Timer efter, adhæ- rent	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Timeglasformig Sammen- trækning	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Tilsammen	19	1	18	2	1	1	1	1	2
	20		20					3	

¹⁾ En 2den Tvilling (første født ved Naturens Hjelp). ²⁾ Hos 1 Fødende (tidligere forløst 3 Gange ved Vending med dødfødte Børn) stod Hovedet over øverste Aabning.
³⁾ Dødsårsag: Barselkrampe. ⁴⁾ Dødt i 3 Uger. ⁵⁾ Tverleie med fremfalden Arm.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Død- fødte ¹⁾ .	Omkomne	
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Barsel- seng.		ved ulykke- lige Hæn- delser.	ved Selv- mord.
Trondenes	349	235	36	-	2	8	8	1
Ibestad	232	208	23	-	1	9	6	-
Tranø	124	47	6	-	-	2	2	-
Lenvik	215	124	17	-	1	10	8	-
Maalselven	126	74	13	1	-	4	-	-
Balsfjorden	123	68	13	2	-	1	6	1
Tromsø	357	248	45	3	2	8	9	-
Tromsø By	208	142	29	2	1	4	3	-
Landdistrikt	149	106	16	1	1	4	6	-
Lyngen	154	126	28	-	1	3	-	-
Karlsø	67	72	14	-	1	1	4	-
Skjærvø	146	136	23	-	3	1	10	-
Tromsø Amt	1893	1338	218	6	11	²⁾ 47	53	2
Deraf i By	208	142	29	2	1	4	3	-
— - Landdistrikt	1685	1196	189	4	10	43	50	2

¹⁾ Efter Anmeldelserne fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842. ²⁾ Antallet af Dødfødte udgjorde efter «Tabeller over Folkemængdens Bevægelse», udgivne af det statistiske Centralbureau, for det hele Amt 60, deraf 5 i Byerne og 55 i Landdistrikterne.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 555 Fødte over Døde, og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 70.7.

De hyppigst opgivne **Dødsaaarsager** vare:

Dødsaaarsager.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Tromsø By.	Land- distrikterne.
Diphtherisk Svælgbetændelse	161	10	151
Skarlagensfeber	69	22	47
Strubehoste	40	23	17
Lungebetændelse	35	6	29
Svindstot	25	6	19
Kræft	17	4	13
Akut Diarrhoe og Cholera nostras, tils..	17	11	6
Akut Bronchit	16	4	12
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen, tils.	16	5	11
Mæslinger	12	4	8

Svindсот. For hele Amtet udgjør Dødsfald af Svindсот 4.9 pCt. af samtlige kjendte Dødsaarsager og 19.4 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Tromsø By udgjorde de samme Forhold henholdsvis 4.9 pCt. og 18.2 pCt.; for Landdistrikterne ligeledes 4.8 pCt. og 19.8 pCt.

Om Amtets **Sindssyge** se den almindelige Beretning.

Af **obstetriciske Operationer** (se Side 215) opgives udførte af Læger ialt 25, hvoraf 1 i Trondenæs, 2 i Ibestads, 6 i Lenviks, 11 i Tromsø og 5 i Lyngens Distrikter.

Af Lægerne opgives 8 **Dødsfald paa Barselseng**: 3 af Barselfeber, 1 af Nephrit, 1 af Barselkrampe, 1 af Lungebetændelse og 2 uden nærmere angiven Dølsaarsag.

Veirliget. Efter en stormfuld, men mild Vinter blev der tidlig Vaar; Sommer og Høst ualmindelig varme med lidet Nedber. Aarsudbyttet var i det Hele godt, ligesaa Multebærhøsten; men Fisket slog feil.

Over Temperaturforholdene meddeles fra Tromsø følgende Oversigt:

	Temperatur (Celsius)		
	middels.	høiest.	lavest.
Januar	÷ 2.4	+ 6.8	÷ 13.3
Februar	÷ 4.8	+ 4.9	÷ 14.4
Marts	÷ 3.3	+ 3.5	÷ 9.0
April	÷ 0.13	+ 4.4	÷ 7.0
Mai	+ 4.3	+ 8.0	÷ 0.4
Juni	+ 8.0	+ 17.5	+ 2.6
Juli	+ 12.6	+ 19.9	+ 6.4
August	+ 11.9	+ 16.5	+ 5.0
September	+ 8.6	+ 14.6	+ 5.6
Oktober	+ 4.5	+ 13.1	÷ 1.1
November	÷ 2.2	+ 3.8	÷ 7.4
December	÷ 4.3	+ 2.8	÷ 10.2

Levemaaede og hygieeniske Forhold. I Tromsø er Misbrugen af berusende Drikke betydelig aftagen, væsentlig som Følge af de fortrykte Forholde i de sidste 6 Aar ved mislykket Fiske; ogsaa fra Ibestad og Skjærvø omtales der mislige økonomiske Vilkaar.

Sygehus. Foruden Amtssygehuset i Tromsø haves Fiskesygehus i Karlso og Skjærvø. Af Ibestad Fattigvæsen underholdes et lidet Sygelokale i Herredet.

Af **Badeindretninger** er ingen ny oprettet.

Om Amtets **Apothek** i Tromsø se den almindelige Beretning.

Følgende Tabel giver Oplysning om Antallet af behandlede fattige Syge, Møder i Sundhedskommissionerne, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt.	Fattigsygepleien.		Sundheds- kommis- sioner. Antal Møder.	Vaccine- rede.	Rets- medicinske Forret- ninger.
	Antal an- meldende Læger.	Fattige Syge.			
Amtet	9	467	18	1604	5
Trondenæs	1	55	2	283	3
Ibestad	1	33	2	292	-
Tranø	1	16	1	115	-
Lenvik	1	10	2	289	1
Maalselven	uopgivet		-	-	-
Balsfjorden	1	9	1	¹⁾ 86	-
Tromsø	1	ca. 300	8	²⁾ 325	1
Lyngen	1	8	-	72	-
Karlsø	1	13	1	142	-
Skjærvø	1	23	1	uopg.	-

¹⁾ Ingen Vaccination i Malangen. ²⁾ Til Stiftets Læger og Hjelpevaccinatorer om-
sendtes fra Tromsø 300 Rør med Vaccinelymf.

XX. Finmarkens Amt¹⁾.

Lægedistriksinddeling, Fladeindhold, Indbyggerantal, Medicinalpersonale.

Lægedistrikter.	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb. 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordemødre.	Hjelpe- vaccinatorer.
Amtet		371.54	24 075	10	17	26
1. Alten		95.0	5 254	1	3	3
	Alten	23.5	2 389	1	1	-
	Talvik	12.5	2 146	-	1	2
	Kautokeino	59.0	719	-	1	1
2. Løppen		9.2	1 425	1	2	3
	Løppen	5.0	862	-	1	2
	Øksfjord					
	Hasvik		563	-	1	1
3. Hammerfest		26.6	3 622	2	2	-
	Hammerfest, Kjøbst.	-	2 101	2	2	-
	Hammerfest	26.6	875	-	-	-
	Kvalsund		646	-	-	-

(Forts.)	Tilsvarende Herreder, Dele deraf og Bykommuner.	Flade- indhold i norske □ Mil.	Indb., 31te Decbr. 1875.	Antal Læger.	Jordenødre.	Hjælpe- vaccinatorer.
4. Maasø		²⁾ 4.2	1 322	1	1	5
	Maasø	4.2 {	902	1	1	3
	Kjelvik		420	-	-	2
5. Kistrand		128.9	2 569	1	3	3
	Kistrand	34.7	1 357	1	1	1
	Karasjok	59.1	540		1	1
	Lebesby	35.1	672	-	1	1
6. Tanen		30.6	2 393	1	1	4
	Tanen	17.2	2 064	1	1	-
	Polmaks Distrikt af Nesseby Herred	13.4	329	-	-	-
7. Vardø		17.7	2 063	1	1	3
	Vardø, Kjøbstad	-	1 322	1	-	-
	Vardø, Landdistrikt . .	17.7	741	-	-	-
8. Vadsø		20.1	3 798	1	3	2
	Vadsø, Kjøbstad ³⁾ . . .	-	1 764	1	1	1
	Vadsø	8.1	1 072	-	1	-
	Nesseby, undtagen Pol- maks Distrikt	12.0	962	-	1	1
9. Sydvaranger		39.1	1 629	1	1	3
	Sydvaranger	39.1	1 629	-	-	-

¹⁾ For Vardø Distrikt ere Oplysningerne ufuldstændige, da der paa Grund af Embedslægens Død ikke er indkommen Medicinalberetning for 1882. ²⁾ Antagelig 4 Gange saa stort. ³⁾ Kjøbstaden Vadsø, der ikke udgjør særskilt Kommune, hører til Vadsø Herred.

Sundhedstilstanden omtales som mindre god for alle Distrikter med Undtagelse af Tanen, hvor den betegnes som særdeles god. Til det mindre gunstige Forhold have bidraget væsentlig Epidemier af Mæslinger og exanthematisk Typhus, hvorhos diphtherisk Svælgbetændelse, Strubehoste og akut Diarrhoe har været adskillig hyppigere end det foregaaende Aar. Antallet af Typhoidfebre var fremdeles i Aftagende, ligesaa opgives der af katarrhalske Sygdomme, Blodgang og Skjørbug færre end i 1881.

Dødeligheden var ligesom forrige Aar usædvanlig stor. De Dødes Antal var 665 eller 24.3 pro mille af den beregnede Folkemængde ved Aarets Midte (27 400).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel (se næste Side).

Af **exanthematisk Typhus** opgives et større Antal end i hele det foregaaende Tiaar tilsammen. Sygdommen, der Aaret iforveien optraadte i Alten,

I Finmarkens Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne	
	Behandlede.	Deraf Døde.														Tilfælde.	Dødsfald.
Exanthematisk Typhus . . .	292	21	292	9	8	53	27	34	36	20	30	16	16	21	22	292	21
Typhoidfeber	23	1	23	3	-	-	5	13	1	-	1	-	-	-	-	23	1
Barselfeber	6	4	6	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	2	1	6	4
Vandkopper	35	-	35	5	-	1	1	2	-	2	1	-	6	8	9	35	-
Skarlagensfeber	54	1	54	-	20	-	-	1	1	19	3	-	1	9	-	55	2
Røde Hunde	2	-	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Mæslinger	474	11	474	129	45	43	48	49	66	65	21	3	5	-	-	479	16
Rosen	27	-	27	1	3	5	4	5	2	2	1	2	1	-	1	27	-
Diphtherisk Svælgbetænd.	21	6	21	4	3	-	-	-	-	-	-	2	3	6	3	21	6
Strubehoste	8	5	8	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	3	2	8	5
Kusma	2	-	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Akut Katarrh i Luft- veiene og Bronchit . . .	770	5	736	38	23	55	100	96	54	64	62	61	47	85	51	771	6
Katarrh. og foll. Angina																	
Lungebetændelse	123	16	119	11	12	6	9	13	6	8	14	19	3	9	9	124	17
Pleurit	30	1	29	3	-	4	4	5	2	3	2	2	2	1	1	30	1
Gigtfeber	37	1	37	1	3	8	2	4	-	3	-	2	5	3	6	37	1
Koldfeber	3	-	3	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	3	-
Diarrhoe (akut)	363	8	362	18	31	19	38	40	27	43	48	24	34	26	14	365	10
Cholera nostras																	
Blodgang	61	-	61	-	1	1	2	2	7	11	10	5	16	3	3	61	-
Skjærbug	31	2	30	-	1	9	9	8	1	1	-	-	-	-	1	31	2
Tilsammen	2362	82	2321	222	152	206	251	274	205	241	194	137	140	176	123	2372	92

(Forts.)	Fordeling paa Lægedistrikterne.																	
	1		2		3		4		5		6		7		8		9	
	Alten.		Loppen.		Hammerfest.		Maasø.		Kistrand.		Tanen.		Vardo.		Vadsø.		Syd-varanger.	
	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.
Exanthematisk Typhus	143	12	16	1	87	2	2	-	23	4	-	-	-	-	17	2	4	-
Typhoidfeber	-	-	1	-	1	-	3	-	1	-	1	1	16	-	-	-	-	-
Barselseber	1	1	-	-	2	2	-	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-
Vandkopper	-	-	-	-	28	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	1	-
Skarlagensfeber	6	-	13	-	1	-	15	2	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Røde Hunde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Mæslinger	-	-	69	5	180	-	30	5	18	-	10	2	38	1	134	3	-	-
Rosen	-	-	2	-	9	-	-	-	-	-	-	-	3	-	11	-	2	-
Diphtherisk Svælgbetændelse . .	-	-	7	-	-	-	2	1	-	-	1	-	10	5	1	-	-	-
Strubehoste	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	5	3	-	-	1	1
Kusma	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut Katarh i Luftveiene og Bronchit	18	-	43	-	304	1	8	-	46	-	12	1	193	2	144	2	3	-
Katarrh. og foll. Angina																		
Lungebetændelse	7	4	-	-	46	5	2	1	11	1	7	1	41	4	7	1	3	-
Pleurit	1	-	1	-	12	-	2	-	-	-	2	-	9	-	2	1	1	-
Gigtfeber	1	-	2	-	12	-	1	-	-	-	-	-	11	-	10	1	-	-
Koldfeber	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Diarrhoe (akut)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	60	-	-	-
Cholera nostras	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodgang	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjørbug	2	-	1	-	-	-	17	1	4	-	-	-	6	1	1	-	-	-
Tilsammen	179	17	176	6	872	16	93	10	137	7	39	7	417	16	440	12	19	1

Liste over forskellige, væ-

	Ialt opgivne.		Børn.		Voxne.		Antal af anmeldende Læger.	1	
	Tilfælde.	Dødsfald.						Alten.	
			Md.	Kv.	Md.	Kv.		Tilf.	Dødsf.
Chronisk Rheumatisme	122	-	-	2	87	33	8	5	-
Fnat	5	-	1	2	2	-	2	-	-
Skurv	6	-	4	-	1	1	3	-	-
Kjertelsyge	18	-	8	9	1	-	6	4	-
Rachit	2	-	-	2	-	-	2	-	-
Simpel Meningit	8	8	3	-	1	-	3	1	1
Tuberkuløs Meningit	7	7	6	-	1	-	3	1	1
Svindstot	28	14	-	1	9	17	7	5	3
Kræft	11	7	-	-	5	3	6	3	3
Vatersot og Morbus Brightii	9	-	1	-	3	5	5	2	-
Blegsot og Anæmi	68	-	2	11	6	49	6	2	-
Menstruationsuordener	17	-	-	-	-	17	6	1	-
Kardialgi, chronisk Gastrit og Dyspepsi	230	-	1	7	111	107	7	-	-
Ormesygdomme	13	-	7	4	-	-	4	1	-
Drankersygdomme	2	-	-	-	2	-	1	-	-
Struma	1	-	-	-	1	-	1	-	-

¹⁾ Fra Vardø er ingen Liste indkommen.

Hammerfest, Maasø og Vadsø Distrikter, udbredte sig nu ogsaa til Loppen, Kistrand og Sydvaranger. I Alten fortsatte Epidemien fra 1881 sig i Talvik, hvor den var meget udbredt, men væsentlig holdt sig til mindre tæt befolkede Dele af Distriktets Yderkanter. I Slutningen af Mai bragtes den imidlertid til det landsbymæssig bebyggede Handelssted Elvebakke ved Altens Hovedkirke, hvor den i en Fart angreb en Mængde Personer, deriblandt Distriktslægen. Der ansattes en Mand for at hindre unødigt Samkvem mellem Syge og Friske, og det lykkedes midtsommers at faa Epidemien standset. Til Loppen antages Sygdommen indført ved en Kone, der kom syg hjem fra et Besøg i Skjærvø. Den optraadte først i Nufsfjord og Øxfjord Sogn og udbredte sig især mellem Sølapperne, der for det meste bo i daarlig opsatte og endnu daarligere vedligeholdte Torvgammer, Mennesker og Dyr tæt sammenpakkede under et Tag. Især om Vinteren, naar Sneen dækker disse Fællesgammer, bliver Luften meget slet; og kom Sygdommen først ind paa et saadant Sted, angrebes gjerne alle Beboerne, der ogsaa viste sig aldeles sløve for Lægens Advarsler. Fra Nufsfjorden bragtes Sygdommen ved et Fattiglem til Øxfjord Hovedsogn, hvor Epidemien fortsatte sig i det paafølgende Aar. (Østvold). I Hammerfest Distrikt viste der sig nogle Tilfælde i Aarets Begyndelse paa Kvaløen, senere nogle paa Sørøens Østside. De fleste Tilfælde optraadte dog i Refsbotten (Kvalsund Annex), hvor der allerede i Slutningen af 1881 havde forekommet enkelte Tilfælde af Sygdommen, uden at Lægen derom

sentlig chroniske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.															
2		3		4		5		6		7		8		9	
Loppen.		Hammerfest.		Maasø.		Kistrand.		Tanen.		Vardø. ¹⁾		Vadsø.		Sydvaranger.	
Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.	Tilf.	Dødsf.
33	-	28	-	18	-	21	-	11	-	-	-	2	-	4	-
1	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	8	-	1	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	2	2	4	4	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-
2	1	7	2	2	2	5	1	4	2	-	-	3	3	-	-
1	-	4	1	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1	1	1
1	-	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
18	-	33	-	8	-	-	-	-	-	-	-	2	-	5	-
4	-	3	-	2	-	6	-	-	-	-	-	1	-	-	-
19	-	50	-	38	-	36	-	16	-	-	-	55	-	16	-
2	-	8	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

blev underrettet. I Hammerfest By optraadte det første Tilfælde i Juni Maaned, idet en Pige i et Logishus blev angreben af Sygdommen. Siden fik den adskillig Udbredelse inden Byen, men var i det Hele mild og bevirkede faa Dødsfald. De Syge bleve isolerede i Bedehuset, der efter Sundhedskommissionens Foranstaltning leiedes til Lazaret. Til Olderfjord i Kistrand bragtes Sygdommen i Januar fra Ripperfjorden i Hammerfest Distrikt med en Reisende; den optraadte temmelig spredt, saa Sygdommens Smitsomhed undgik Opmærksomheden, hvorfor Lægen først i April fik Underretning om den. I Vadsø behandlede 11 Tilfælde paa Sygehuset. De 6 af disse vare russiske Fiskere fra Murmanskysten. I August Maaned indlagdes en Fin fra Sydvaranger, han var allerede døende, men smittede 2 Gangkoner og 1 Medpatient; af den ene Gangkone smittedes atter hendes Fader, der trods Advarsel havde besøgt sin syge Datter.

Typhoidfeberen synes kun at have optraadt sporadisk. Fra Vardø omtales dog 16 Tilfælde, hvoraf 10 behandlede paa Sygehuset. Fra Loppen og Tanen angives de Angrebne at have været fra Lofoten hjemkomne Fiskere.

Skarlagensfeber var fremdeles i Aftagende. Til Loppen, hvor Sygdommen forekom paa Loppenø og i Hasvik, indførtes den fra Tromsø. I Maasø var den meget almindelig paa Hjelmø, hvor næsten alle Børn angrebes. I Kistrand fortsatte Epidemien fra forrige Aar sig paa begge Sider af Laxefjorden.

Til Kirkestedet Lebesby bragtes den fra Bækkarfjord ved et Ligfølge, der havde faaet Husly hos en Finnefamilie med mange Børn, hvilke alle angrebes.

Mæslingeepidemien, der allerede havde kulmineret i December 1881, fortsatte sig over det hele Amt med et jævnt aftagende Antal Tilfælde. Overalt angrebes forholdsvis mange Voxne, og disse ofte haardest. Sygdommen var i Almindelighed mild og Lægens Hjelp søgtes kun sjelden. I Vardø oprettedes eget Lazaret for Mæslingesyge.

Fra Maasø anføres, at Hjelmesø og Magerø forskaanedes for Sygdommen, der var meget almindelig paa Havø og Maasø.

Af diphtherisk Svælgbetændelse optraadte 7 Tilfælde uden Dødsfald i Hasvik, i Loppen Distrikt. Fra Maasø, hvor Sygdommen ikke har forekommet paa mange Aar, omtales der et Par Angrebne i Havøsund. I Tanen indtraf et enkelt Tilfælde i Berlevaag. Til Vardø bragtes Sygdommen fra Tromsø. Det først angrebne Hus, hvori 3 havde været under Behandling, evakueredes. Børn fra smittede Huse forbødes Skolegang.

Strubehoste forekom i Vardø samtidig med diphtherisk Svælgbetændelse; begge Epidemier vedvarede ved Aarets Slutning.

Kusma anføres som almindelig i Alten mod Aarets Slutning; i Hammerfest var Sygdommen i Aftagende.

Blodgang forekom i Vadsø med spredte Tilfælde næsten hele Aaret igjennem.

Skjørbug omtales fra Kistrand inden en Familie, der levede i den høieste Armod og Elendighed; den eneste, der holdt sig frisk, var Konen, som alene maatte sørge for at skaffe Brændsel og Føde. Til Vadsø indtræffer stadig russiske Finner angrebne af Sygdommen, der siges at være meget sjelden inden den norske Befolkning. (H. K. Hartmann).

Til Oplysning om de Lægerne behandlede, væsentlig **chroniske Sygdomme** se Side 222.

Skurv angives at være meget almindelig i Loppen, især mellem Skolebørnene, der ugevis maa bo sammen i Logihusene og saaledes smitte hverandre. Blandt Lapperne er det næsten umulig at faa vakt Sandsen for Sygdommens Ækkelhed. (Østvold).

Svindsot omtales som stadig hyppigere forekommende i Tanen.

De Dødes Antal udgjorde for det hele Amt 8.0 pCt. af samtlige opgivne Dødsaaarsager og 17.1 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme. For Byerne var Dødsprocenten af Svindsot i Forhold til nævnte Dødsaaarsager henholdsvis 7.3 pCt. og 18 pCt.; for Landdistrikterne ligesaa henholdsvis 8.6 pCt. og 16.6 pCt.

Katarrhalsk Konjunktivit er meget almindelig blandt Sølapperne i Loppen paa Grund af deres elendige Boliger.

Sindssygdomme. Nogle Tilfælde i Kistrand vare sandsynlig fremkaldte ved religiøse Skrupler, foranledigede ved Paavirkning af «Læstadianere», hvis Lærdomme have vundet megen Udbredelse mellem Kistrands kvænske og kvænblandede Befolkning.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde sees af Tabellen paa næste Side.

Fra Vadsø opgives de veneriske Sygdomme som sjeldne og i Regelen erhvervede udenfor Distriktet.

Af **obstetriciske Operationer** udførtes af Læger 1 Tangforretning og 3 Efterbyrdsoperationer, hvis Indikationer og Udfald vil sees af Tabellen paa Side 226.

Ialt 4 Operationer, hvoraf 1 i Loppen, 1 i Kistrand og 2 i Tanens Distrikter.

Veneriske Sygdomme udenfor Sygehus.

Sygdom.	Tils. Behandlede.	Fordeling paa Lægedistrikterne.							
		1	2	3	4	5	7	8	9
		Alten.	Loppen.	Hammerfest.	Maasø.	Kistrand.	Vardø.	Vadsø.	Sydvaranger.
		Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis	17	-	-	8	-	-	6	1	2
Gonorrhoe, Urethrit	107	2	2	45	1	5	39	13	-

Døde paa Barselseng. Lægerne have opgivet Dødsårsagen for 5, hvoraf 4 Barselsfeber og 1 besværlig Førløsning (forliggende Moderkage, død $\frac{1}{2}$ Time efter Førløsningen uden betydeligere Blødtab; Jordemoder var tilstede).

Jordemoderhjælpen. Jordemødrene have i Hammerfest By og Land-

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsårsager			
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af ikke epidemiske Sygdomme.
Alten	38	3	17	21
Loppen	10	1	6	4
Hammerfest	30	2	16	14
Hammerfest	25	2	13	12
Landdistrikt	5	-	3	2
Maasø	21	2	10	11
Kistrand	8	1	7	1
Tanen	16	2	7	9
Vardø ¹⁾	16	-	16	-
Vardø	16	-	16	-
Landdistrikt	-	-	-	-
Vadsø	30	3	12	18
Vadsø	28	3	12	16
Landdistrikt	2	-	-	2
Sydvaranger	5	-	1	4
Finmarkens Amt	174	14	92	82
Deraf i Byer	69	5	41	28
— - Landdistrikt	105	9	51	54

¹⁾ Fra Vardø Distrikt ere kun epidemiske Dødsfald for Byen opgivne.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.		Efterbyrdsoperation.
	Mødre.	Børn.	Mødre.
	levende.	levende.	levende.
Bækkensneverhed	1	1	-
Blødning	-	-	1
Sammenvoxning	-	-	1
Timeglasformig Sammentrækning	-	-	1
Tilsammen	1	1	3

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde				Dødfødte ¹⁾ .	Omkomne		
		ialt.	0—1 Aar.	i 1ste Døgn ¹⁾	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selymord.	ved Drab.
Alten	167	126	24	1	2	3	6	-	-
Loppen	36	52	7	-	1	2	12	-	-
Hammerfest	145	107	26	-	3	2	1	1	-
Hammerfest	93	40	13	-	-	2	-	1	-
Landdistrikt	52	67	13	-	3	-	1	-	-
Maasø	55	35	6	-	-	1	-	-	-
Kistrand	95	87	21	1	4	2	4	-	-
Tanen	72	62	21	-	1	1	-	-	-
Vardø	125	62	17	1	-	3	3	-	-
Vardø	92	46	8	1	-	3	3	-	-
Landdistrikt	33	16	9	-	-	-	-	-	-
Vadsø	204	98	23	1	1	8	-	1	1
Vadsø	115	59	12	1	1	4	-	-	-
Landdistrikt	89	39	11	-	-	4	-	1	1
Sydvaranger	68	36	12	-	1	1	6	-	-
Finmarkens Amt	967	665	157	4	13	²⁾ 23	32	2	1
Deraf i Byer	300	145	33	2	1	9	3	1	-
— - Landdistrikt	667	520	124	2	12	14	29	1	1

¹⁾ Efter Anmeldelser fra Jordemødre og Læger i Henhold til Cirkulære af 9de December 1842. ²⁾ Antallet af Dødfødte udgjorde efter «Tabeller over Folkemængdens Bevægelse», udgivne af det statistiske Centralbureau, for hele Amtet 36, deraf 12 i Byerne og 24 i Landdistrikterne.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 302 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 68.9.

sogn assisteret ved 77 Fødsler, hvoraf 1 Tvillingfødsel. Fostrene bøde sig 76 Gange i Isseleie, 2 Gange i Sædeleie. I Tanens Distrikt benyttedes Jordemoderen kun ved 9 Fødsler, alle Isseleier.

Veirliget. Vinteren var mild, men stormende, tildels med Orkaner; Vaaren kom tidlig, Sommeren var lang og varm, og Høstveiret saa gunstigt som mulig for Indbjergningen af den rigelige Høavling. Multehøsten var ogsaa de fleste Steder rigelig. Derimod var Udbyttet af Fiskerierne meget daarligt, især slog Loddefisket aldeles feil overalt, medens Linefisket om Sommeren fra enkelte Distrikter beskrives som ganske rigt.

Levemaade og hygiæniske Forhold. De voldsomme Orkaner i Februar og Marts anrettede betydelig Skade paa Baade og Fiskeredskaber over næsten hele Amtet og forhindrede i maanedsvis Fiskerne fra at komme paa Søen. Den ved tidligere Aars mislykkede Fiskerier allerede meget udarmede Almues økonomiske Stilling blev saa daarlig, at virkelig Hungersnød ikke havde kunnet undgaaes, hvis der ikke fra andre Kanter af Landet og Udlandet var indkommet storartede Gaver, dels Penge, dels Levnetsmidler, hvorved den værste Nød blev afhjulpen. De hygiæniske Forhold have under saadanne Omstændigheder ikke nydt nogen Fremgang, snarere ere de flersteds blevne daarligere. Fra Alten og Loppen omtales Antallet af Fællesgammer som stadig aftagende. De i Stedet opførte tømrede Huse ere vel byggede, men ofte overfyldte. Fra Loppen beskrives Drikfældigheden som meget mindre, siden Handelen med Brændevin for 2 Aar siden ophørte. En i Sørvær Fiskevær anlagt Guanofabrik bidrager ganske betydelig til at forderve Luften der paa Stedet og befyrgtes i Sommertiden at ville medføre sanitære Ulemper; Sundhedskommissionen har fundet det nødvendigt at ansætte en Mand til specielt at føre Tilsyn med de sanitære Forhold omkring Fabriken.

I Tanen have de økonomiske Forhold været særlig mislige; store Kvantiteter Mel indkøbtes for offentlig Regning og uddeltes dels mod Pant i faste Eendomme dels ved Fattigvæsenet. Fra Vadsø omtales, at der i Landdistriktet bygges bedre og med mere Hensyn til Hygiænsens Krav end tidligere.

Sygehuse. Amtet har 4 faste Sygehuse i Alten, Hammerfest, Vardø og Vadsø, samt 3 Fiskesygehuse, nemlig i Loppen, Maasø og Tanen. Sygestuen i Loppen er flyttet fra Brevik til Hasvik Lægegaard, hvilket ansees meget heldigt baade for de ca. 1 000 fremmede Fiskere, der færdes inden Distriktet, og for Lægen, der før ofte maatte anbringe Syge i de usleste Hytter i Nærheden af sit Hjem. Foruden Amtssygehuset er der i Hammerfest af den katholske Mission oprettet et lidet Hospital, hvor 3 barmhjertige Søstre have overtaget Sygepleien og Distriktslægen Lægetilsynet.

Bad. Ved det katholske Hospital i Hammerfest findes en liden Badeindretning, ellers er der ingen Forandring skeet med Badevæsenet i de sidste Par Aar.

Om Amtets **Apotheker** se den almindelige Beretning.

De vigtigste Dødsaaarsager vare:

Dødsaaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byer.	Land- distrikterne.
Exanthematisk Typhus	21	3	18
Lungebetændelse	17	9	8
Mæslinger	16	4	12
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen, tilsammen	16	8	8
Svindst	14	5	9
Diarrhoe og Cholera nostras	10	8	2
Alderdomssvaghed	8	1	7
Underlivsbetændelse (Peritonit)	8	4	4
Kræft	7	2	5
Akut Bronchit	6	5	1
Diphtherisk Svælgbetændelse	6	5	1
Strubehoste	5	3	2

Følgende Tabel giver Oplysning om fattige Syge, Sundhedskommissioner, Vaccinerede og retsmedicinske Forretninger:

Amt og Lægedistrikt. ¹⁾	Fattigsygepleien.				Sundheds- kommis- sioner. Antal Møder.	Vacci- nerede.	Rets- medicinske For- retninger.
	Antal anmel- dende Læger.	Behandlede for Fattigvasenets Regning.	Antal anmel- dende Læger.	Behandlede for Medicinalfon- dets Regning.			
Amtet	7	297	3	399	17	228	²⁾ 6
Alten	1	mange	-	-	2	38	2
Loppen	1	35	1	152	3	2	-
Hammerfest	1	90	-	-	4	46	-
Maasø	1	11	1	21	1	19	-
Kistrand	1	9	-	-	5	-	1
Tanen	1	45	-	-	2	32	1
Vadsø	1	107	1	226	-	91	2
Sydvaranger	-	-	-	-	-	-	-

¹⁾ Fra Vadsø ere ingen Oplysninger indkomne. ²⁾ 5 Obduktionsforretninger. 1 over Levende.

C. Uddrag og Sammenstilling

af de ifølge Lov af 20de Mai 1882 fra Dyr lægerne indkomne Beretninger om Sundhedstilstanden blandt Husdyrene og om Veterinærvæsenets Tilstand m. m. i 1882. *)

Kreaturholdet den 31te December 1875 i Riget og dets Amter vil sees af følgende efter «Statistisk Aar bog for 1880» indtagne Tabel. (Se Side 242).

Sundhedstilstanden opgives fra det hele Land som god, fra enkelte Steder, f. Ex. Smaalenenes, Buskeruds og nordre Trondhjems Amt, som usædvanlig god. Ingen Epizooti fik større Udbredning. De væsentligste i 1882 behandlede Sygdomme blandt Husdyrene ville sees af følgende Tabeller, sammen- dragne af de fra Dyr lægerne indkomne Beretninger (se Tabel I—VI).

*) Ifølge den officielle Fortegnelse over autoriserede Dyr læger i 1882 var deres Antal 81. Af disse antages 8 ikke at have praktiseret. Følgende Tabel giver en Oversigt over Antallet af Dyr læger, deres Fordeling paa Amterne m. m.

Overøvrighedsdistrikter.	Antal Dyr læger.	Antal Dyr læger, fra hvem Ind- beretning er indkommen.	De sidstnævntes Bopæl.
Christiania By	7	6	Christiania.
Akershus Amt	5	5	Aas (2), Nannestad, Eidsvold, Skedsmo.
Smaalenes —	8	7	Trygstad, Eidsberg, Tume, Moss, Fredriksstad (2), Fredrikshald.
Buskeruds —	6	5	Drammen (2), Næs, Hønefos, Kongs- berg.
Jarlsberg og Laurviks —	4	4	Laurvik, Holmestrand, Tønsberg, Hof.
Hedemarkens —	12	11	Aamot, Aasnæs, Elverum (2), Rings- aker (2), Vang, Kongsvinger, Tønset. Hof, Stange.
Christians —	7	7	Land, østre Toten, Vaage, Lille- hammer, Gjøvik, nordre Aurdal, Jevnaker.
Bratsbergs —	4	3	Hvitesøid, Skien, Hiterdal.
Nedenæs —	1	-	Arendal.
Lister og Mandals —	1	1	Mandal.
Stavanger —	2	2	Haugesund, Stavanger.
Søndre Bergenhus —	4	4	Vos, Bergen, Lervik (2).
Bergens By	1	1	Bergen.
Nordre Bergenhus Amt	2	-	
Søndre Trondhjems —	5	5	Ørkedalen, Ørlandet, Trondhjem (2), Melhus.
Nordre —	7	7	Inderøen, nedre Stjørdalen, Sten- kjær, Overhalden, Værdalen, Skogn, Frosten.
Nordlands —	1	-	
Uopgivet Bosted	4	-	
Tilsammen	81	68	

Tabel I. Sygdomme hos Hesten ¹⁾ .	Hele Riget.			Antal anmeldende Dyr læger.	1		2		3		4		Jarl og La A
					Christiania By.		Akershus Amt.		Smaa- lenenes Amt.		Buskeruds Amt.		
	Behandl.	Deraf dræbte.	døde.		Behandl.	Deraf dræbte.	Behandl.	Deraf dræbte.	Behandl.	Deraf dræbte.	Behandl.	Deraf dræbte.	
Miltbrand.....	8	1	6	4	1	-	2	2	-	-	-	-	-
Snive og Springorm.....	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhus.....	22	3	4	8	1	-	1	-	8	-	2	-	1
Føllesyge.....	11	2	2	3	-	-	-	-	-	-	-	5	2
Borbetændelse.....	7	-	2	5	-	-	1	-	-	-	-	1	-
Falske Kopper.....	9	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber.....	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mæslinger.....	6	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen, Pletfeber.....	335	-	1	44	126	-	17	-	40	-	-	23	-
Mundsyge.....	36	-	-	4	33	-	-	-	1	-	-	-	-
Muk.....	1067	-	1	59	354	-	68	-	123	-	-	77	-
Katarrhalfeber, Influenza.	330	-	2	17	91	-	3	-	19	-	-	8	-
Andre katarrhalske Til- fælde, Strengel.....	1085	1	9	44	202	-	68	-	36	-	-	64	-
Kværke.....	921	11	20	43	88	2	31	-	69	1	-	41	1
Halsbetændelse.....	341	6	2	43	38	2	16	1	59	-	-	13	-
Lunge-, Brystbetændelse .	208	5	21	39	62	2	5	-	3	-	-	13	-
Brystvatersot.....	22	1	9	13	-	-	-	-	1	-	-	2	1
Hjerte-, Hjerterposebetæn- delse.....	21	1	4	10	2	-	-	-	-	-	-	3	-
Rheumatisme, rheumatisk Feber.....	283	8	-	39	150	5	7	-	27	-	-	12	-
Diarrhoe.....	166	3	8	36	33	-	12	-	17	-	1	3	-
Forstoppelse.....	220	4	14	34	41	3	12	-	16	-	2	18	-
Indigestion.....	1111	-	1	59	225	-	87	-	106	-	-	114	-
Kolik.....	907	8	55	64	294	1	54	-	63	2	6	63	-
Forgiftninger.....	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyge.....	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bughinde-, Mave- og Tarm- betændelse.....	123	4	36	32	1	1	3	-	7	1	4	8	-
Gastrisk Feber.....	127	1	-	16	92	1	3	-	5	-	-	6	-
Leverbetændelse, Galdefe- ber, Gulsot.....	16	-	2	5	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndresyge, Vatersot og Blegsot.....	14	-	1	4	-	-	1	-	-	-	-	11	-
Ormetilfælde.....	168	-	-	32	9	-	4	-	12	-	-	4	-
Hjernebetændelse, Koller.	67	11	9	26	23	7	1	-	11	1	1	5	-
Lamheder.....	121	11	6	34	17	1	10	2	8	-	-	28	2
Kramper.....	26	3	1	14	-	-	1	-	3	1	-	1	-
Stivkrampe.....	25	12	7	17	7	4	2	-	1	1	-	3	2
Nyrebetændelse.....	134	10	10	28	59	4	26	2	9	2	-	7	-
Blodpis.....	17	-	-	10	3	-	2	-	-	-	-	2	-
Skab.....	44	-	-	9	-	-	-	-	11	-	-	-	-
Udslet, Lus og Kløe.....	1450	-	-	54	135	-	56	-	119	-	-	150	-

¹⁾ Under Øvelserne paa Gardermoen og ved Felttjenesten opgives desuden 418 Heste behand-

Re- gens nt.	7		8		10		11		12		13		15		16		17	
	Christians Amt.		Bratsbergs Amt.		Lister og Mandals Amt.		Stavanger Amt.		Søndre Bergenhus Amt.		Bergens By.		Romsdals Amt.		Søndre Trondhjems Amt.		Nordre Trondhjems Amt.	
	Behandl. dræbte. døde.	Deraf dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Deraf dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Deraf dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Deraf dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Deraf dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Deraf dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Deraf dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Deraf dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Deraf dræbte. døde.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	3	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	2	-	-	-	-	3	1	1	-	-	-	-	-	4	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	24	-	-	6	-	2	-	-	-	-	-	-	-	3	-	23	-
-	-	61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
-	1	17	-	-	10	1	2	-	57	-	19	-	-	-	24	-	62	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-
-	2	348	-	4	8	-	-	-	5	1	-	2	-	-	69	-	54	-
-	2	242	-	9	25	1	-	-	9	6	-	-	-	-	30	-	60	1
-	-	27	-	-	9	-	2	-	26	3	2	-	-	-	10	-	59	-
-	3	8	-	2	7	-	-	-	9	2	1	-	-	-	8	-	33	-
-	2	4	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	10	-
-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	5	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	21	-	-	4	1	-	-	10	-	-	-	-	-	6	-	11	-
-	1	21	-	1	1	-	3	-	16	2	4	-	-	-	6	-	19	-
-	-	27	-	1	2	-	-	-	22	1	3	-	-	-	7	-	25	-
-	-	113	-	1	15	-	3	-	20	-	3	-	-	-	46	-	65	-
-	5	74	-	4	24	3	6	1	26	2	3	18	-	4	33	-	78	3
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	9	7	-	4	1	1	1	1	46	2	6	5	-	-	4	1	14	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-
-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	12	-	-	-	-	-	-	38	-	-	-	-	-	11	-	27	-
1	3	2	1	-	2	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	13	-
2	1	19	-	2	3	2	2	-	-	-	-	-	-	-	3	-	9	-
-	-	7	-	-	1	1	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	8	-
1	-	1	-	1	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	2	2	1	1
1	-	6	-	-	1	-	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-	7	-
-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-
-	-	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-
-	-	172	-	-	13	-	4	-	26	-	3	-	-	-	129	-	38	-

igestion, Kolik og forskjellige chirurgiske Sygdomme.

Tabel II. Sygdomme hos Hesten og Koen.	Hele Riget.			Antal anmeldende Dyrlæger.	1 Christiania By.			2 Akershus Amt.			3 Smaa- lenenes Amt.			4 Buskeruds Amt.			Jarl og La A
	Behandl.	Deraf			Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		
		dræbte.	døde.			dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.	
Lungetæring, Tuberkler, Perle-, Rognesyge	6	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Asthma	250	10	1	38	84	1	-	17	1	-	33	1	-	22	-	14	
Benskjerhed og Slikkesyge	3	2	-	1	-	-	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-	
Øiensygdomme	290	1	-	44	36	-	-	15	-	-	17	-	-	20	-	15	
Aborter	21	-	-	10	-	-	-	1	-	-	-	-	-	5	-	4	
Efterbyrdens forhaalede Af- gang	6	-	-	4	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	
Yverbetændelse	26	-	-	12	1	-	-	1	-	-	-	-	-	4	-	3	
Chirurgiske Tilfælde	6972	30	7	68	755	1	-	344	2	472	-	-	550	3	1	377	
Kraft	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rygmarvsbetændelse	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Epilepsi	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
Neldefeber	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bræk	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
Operationer:																	
Kastrationer	1470	-	-	54	57	-	-	110	-	-	119	-	-	99	-	48	
Fødselshjelp	16	-	2	11	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	3	
Børkrængning	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
Koen.																	
Miltbrand	93	20	67	22	4	-	3	13	-	13	5	-	5	7	-	11	
Typhus	39	11	12	5	-	-	-	3	1	1	15	6	-	-	-	-	
Kalvningsfeber	392	127	31	57	90	23	9	46	13	3	27	15	-	43	14	37	
Børbetændelse	154	25	11	46	18	3	4	8	1	1	22	5	2	11	1	6	
Ægte Kopper	72	-	-	5	-	-	-	6	-	-	-	-	-	3	-	-	
Skarlagensfeber	5	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Mæslinger	12	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rosen, Pletfeber	41	-	1	13	2	-	-	7	-	-	4	-	-	-	-	2	
Klov- og Mundsye	107	2	-	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	
Muk	182	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Katarrhalfeber, Influenza Andre katarrhalske Til- fælde	102	27	8	26	20	-	-	2	2	-	5	-	-	13	3	1	
96	1	-	19	-	-	-	-	8	-	-	14	-	-	17	1	2	
Halsbetændelse	48	-	2	14	-	-	-	5	-	-	4	-	-	4	-	-	
Lunge- og Brystbetændelse	210	29	12	43	18	6	1	17	2	2	3	1	-	11	4	3	
Ondartet Lungesyge	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Brystvatersot	18	7	2	6	-	-	-	1	-	1	2	1	-	2	1	-	
Hjerte-, Hjerteposebetæn- delse	85	52	5	31	15	11	1	2	1	-	3	3	-	5	4	8	
Rheumatisme og rheuma- tisk Feber	131	7	2	26	-	-	-	4	-	-	3	-	-	17	-	16	
Diarrhoe	477	27	22	54	58	-	-	29	1	3	34	-	-	24	2	36	
Forstoppelse	494	34	12	51	24	2	-	40	2	-	63	6	-	27	-	21	
Indigestion	769	7	8	59	81	-	-	77	-	-	115	2	-	54	-	43	
Kolik	125	1	1	18	60	-	-	20	1	-	5	-	-	5	-	17	

[illegible]

Tabel III. Sygdomme hos Koen og Faaret.	Hele Riget.			Antal anmeldende Dyrleger.	1			2			3			4			Jar- og L. 4
	Behandl.	Deraf			Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		
		dræbte.	døde.			dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.	
Forgiftninger	38	-	8	12	-	-	-	12	-	4	7	-	1	1	-	-	4
Trommesyge	291	28	4	47	49	9	-	21	1	1	36	-	1	24	3	-	5
Bughinde-, Mave og Tarm- betændelse	222	37	22	26	18	3	-	1	-	1	-	-	-	10	-	2	1
Gastrisk Feber	203	14	5	29	30	1	-	20	1	-	14	2	-	5	-	-	10
Leverbetændelse, Galde- feber, Gulsot	45	3	1	12	1	-	-	2	-	-	4	-	-	-	-	-	5
Flyndresyge, Vatersot, Blegsot	33	8	7	12	1	1	-	1	1	-	-	-	-	15	1	2	-
Ormetilfælde	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Hjernebetændelse, Koller. Lamheder	36	9	2	15	1	-	-	-	-	-	1	-	-	2	2	-	1
Kramper	82	5	2	22	26	-	-	3	1	-	10	1	-	2	-	-	6
Stivkrampe	37	7	2	13	-	-	-	10	3	-	1	1	-	1	-	-	3
Nyrebetændelse	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Blodpis	24	3	1	12	1	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Skab	430	30	21	43	68	-	-	11	2	1	29	3	-	12	3	1	90
Udslet, Lus og Kløe . . .	82	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Parresyge	17105	-	-	62	864	-	-	1203	-	-	4015	-	-	880	-	-	622
Lungetæring, Tuberkler, Perle-, Rognesyge	56	15	-	9	-	-	-	2	2	-	10	-	-	2	-	-	-
Asthma	127	18	13	24	-	-	-	4	2	1	25	2	-	28	19	4	17
Benskjerhed, Slikkesyge .	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Øiensygdomme	216	29	4	26	-	-	-	9	-	-	12	-	-	6	1	-	31
Kalvekastning, Aborter . .	198	-	-	36	4	-	-	10	-	-	3	-	-	8	-	-	9
Efterbyrdens forhaalede Af- gang	392	2	1	36	73	-	-	46	-	-	13	-	-	29	-	-	57
Yverbetændelse	986	10	5	59	168	-	1	38	-	-	56	1	-	53	1	-	90
Feil ved Melken	761	30	2	57	83	7	-	32	1	1	52	-	-	88	2	-	59
Chirurgiske Tilfælde . . .	406	-	-	39	84	-	-	23	-	-	16	-	-	32	-	-	31
Simpel Feber	2488	46	1	58	78	-	-	45	1	-	65	2	-	84	2	-	72
Rygmarvsbetændelse . . .	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Operationer:	4	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer	39	-	-	12	-	-	-	1	-	-	2	-	-	2	-	-	-
Fødselshjelp	556	24	3	64	94	4	-	48	-	-	48	4	-	49	1	-	30
Børkrængning	40	5	1	15	-	-	-	5	2	-	2	-	1	15	1	-	1
Faaret.																	
Miltbrand	23	7	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhus	45	11	24	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børbetændelse	4	-	2	2	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Klov- og Mundsyge	8	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Katarrhalfeber, Influenza. Andre Katarrhalske Til- fælde Strengel	25	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og Brystbetændelse	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	29	-	3	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2

e-ens t.		7		8		10		11		12		13		15		16		17			
		Christians Amt.		Bratsbergs Amt.		Lister og Mandals Amt.		Stavanger Amt.		Søndre Bergenhus Amt.		Bergens By.		Romsdals Amt.		Søndre Trondhjems Amt.		Nordre Trondhjems Amt.			
Deraf		Deraf		Deraf		Deraf		Deraf		Deraf		Deraf		Deraf		Deraf		Deraf			
levende.	døde.	Behandl.	dræbte.	levende.	døde.	Behandl.	dræbte.	levende.	døde.	Behandl.	dræbte.	levende.	døde.	Behandl.	dræbte.	levende.	døde.	Behandl.	dræbte.	levende.	døde.
-	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	1	-	8	-	2	-
3	-	44	-	-	8	-	-	-	4	-	-	9	2	-	-	6	-	58	9	2	-
7	1	14	2	4	7	3	2	-	1	1	-	107	16	11	6	-	10	25	3	1	-
2	-	25	-	-	16	3	-	-	-	-	-	18	2	4	-	-	-	33	2	-	-
1	-	-	-	-	9	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	1	2	-	-	-
-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	5	2	3	-	-	5	4	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	19	4	1	-
-	-	8	-	-	2	1	-	2	-	1	1	-	-	-	-	2	-	9	2	1	-
-	-	8	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	12	2	1	-
-	-	11	-	1	4	-	1	8	-	-	-	74	8	7	1	-	16	67	8	1	-
-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31	-	-	-	6	-	22	-	-	-
-	-	900	-	-	78	-	-	9	-	20	-	542	-	-	1	-	790	411	-	-	-
1	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	12	-	-
12	-	15	11	-	-	-	-	2	1	1	1	6	3	-	-	4	-	13	9	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
1	-	7	1	-	1	-	-	4	-	-	-	31	5	4	-	10	-	79	11	-	-
-	-	19	-	-	4	-	-	2	-	-	-	14	-	-	-	7	-	37	-	-	-
-	-	44	-	-	9	-	1	3	-	3	-	23	2	-	-	9	-	40	-	-	-
-	-	76	1	-	16	1	-	6	-	11	-	46	6	2	2	-	27	82	-	-	-
15	-	124	1	-	18	2	-	1	-	4	-	23	2	-	5	-	27	86	-	1	-
-	-	9	-	-	16	-	-	-	-	-	-	24	-	-	-	-	27	73	-	-	-
12	1	127	2	-	38	2	-	12	4	1	-	5	1	-	6	-	118	216	9	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-
-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	51	4	-	19	1	-	-	4	-	-	15	-	1	2	-	2	4	-	-	-
-	1	3	-	-	2	1	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	5	3	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	7	10	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	9	7	-	36	11	17	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	14	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	2	-

[illegible]

[illegible]

Per- ens- t.	7			8			10			11			12			13			15			16			17		
	Christians Amt.			Bratsbergs Amt.			Lister og Mandals Amt.			Stavanger Amt.			Søndre Bergenhus Amt.			Bergens By.			Romsdals Amt.			Søndre Trondhjems Amt.			Nordre Trondhjems Amt.		
	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.	Behandl. dræbte. døde.		
-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	3	-
1	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	9	1	1
-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	4	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	4	16	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-
-	1	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-	109	-	6	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	3	8	-	1	3	-	1	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	10	-	1	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	3	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-
1	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	1	-	44	3	-	-
3	1	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-
-	-	6	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	27	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	18	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	-	-	-	-	-	-	-	5	-	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35	8	2
5	2	-	-	-	7	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	2	-	10	1	-	-
-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22	3	-	-

Tabel VI. Sygdomme hos Svinet og Hunden.	Hele Riget.			Antal anmeldende Dyrplager.	1 Christiania By.			2 Akershus Amt.			3 Smaa- lenenes Amt.			4 Buskeruds Amt.			Ja og L
	Behandl.	Deraf			Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		Behandl.	Deraf		
		dræbte.	døde.			dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.		dræbte.	døde.	
Øiensygdomme	5	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aborter	2	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yverbetændelse	12	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Chirurgiske Tilfælde	106	6	2	25	7	-	1	4	-	-	3	1	-	20	2	-	8
Rachitis	16	2	-	3	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Brok	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Skedebetændelse	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Operationer:																	
Kastrationer	989	-	1	43	35	-	-	30	-	-	31	-	-	27	-	-	20
Fødselshjelp	34	12	-	19	-	-	-	5	2	-	3	2	-	1	-	-	1
Børkrængning	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hunden.																	
Miltbrand	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge	164	10	15	18	122	9	5	1	-	-	6	-	2	11	1	6	3
Andre katarrhalske Tilfælde	4	-	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Halsbetændelse	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og Brysbetændelse	14	1	2	6	6	1	1	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-
Brystvatersot	2	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-
Hjerte- og Hjerterposebetændelse	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rheumatisme og rheumatisk Feber	38	7	-	9	16	5	-	-	-	-	3	2	-	8	-	-	-
Diarrhoe	15	-	-	3	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forstoppelse	23	2	-	7	13	-	-	1	1	-	2	-	-	-	-	-	1
Indigestion	6	-	-	1	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Kolik	44	-	-	1	44	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bughinde-, Mave- og Tarmbetændelse	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Gastrisk Feber	30	-	-	2	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leverbetændelse, Galdefeber, Gulsot	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndresyge, Vatersot, Blegst	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ormetilfælde	28	-	-	8	14	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Lamheder	4	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Kramper	20	-	-	7	9	-	-	-	-	-	2	-	-	4	-	-	-
Stivkrampe	11	-	-	1	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab	5	-	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Udslet, Lus og Kløe	38	-	-	12	15	-	-	-	-	-	4	-	-	3	-	-	-
Asthma	6	-	-	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhed, Slikkesyge	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Øiensygdomme	79	-	-	11	63	-	-	-	-	-	4	-	-	4	-	-	-
Yverbetændelse	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Chirurgiske Tilfælde	150	1	1	27	91	-	-	-	-	-	7	-	1	24	-	-	-
Operationer:																	
Kastrationer	18	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-
Fødselshjelp	5	1	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-

6 de- rkens amt.	7 Christians Amt.		8 Bratsbergs Amt.		10 Lister og Mandals Amt.		11 Stavanger Amt.		12 Søndre Bergenhus Amt.		13 Bergens By.		15 Romsdals Amt.		16 Søndre Trondhjems Amt.		17 Nordre Trondhjems Amt.	
	Behandl.		Behandl.		Behandl.		Behandl.		Behandl.		Behandl.		Behandl.		Behandl.		Behandl.	
	dræbte.	døde.	dræbte.	døde.	dræbte.	døde.	dræbte.	døde.	dræbte.	døde.	dræbte.	døde.	dræbte.	døde.	dræbte.	døde.	dræbte.	døde.
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
2	3	-	9	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	20	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	2
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	87	-	27	-	-	-	8	-	15	-	-	-	168	-	343	-
7	4	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	10	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	6	-	1	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
3	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	2	1	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	5	-	-	-	1	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3	1	2	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-

Kreaturhold den 31te December 1875.

	Heste.	Storfæ.	Faar.	Gjeder.	Svin.	Rensdyr.
Smaalenene	10 819	45 672	18 336	49	3 589	-
Akershus	13 161	57 427	29 762	664	6 440	-
Christiania	1 364	539	67	-	241	-
Hedemarken	14 837	80 132	91 493	16 194	9 335	-
Christians	17 048	100 169	111 927	53 647	11 183	4
Buskerud	8 631	52 945	50 157	14 172	3 577	1
Jarlsberg og Laurvik	7 423	35 847	15 579	51	2 907	1
Bratsberg	5 530	39 784	58 792	10 360	3 299	-
Nedenæs	3 466	26 886	35 772	10 709	1 999	-
Lister og Mandal	3 257	40 480	49 806	12 068	953	-
Stavanger	8 950	55 619	207 689	16 580	3 788	-
Søndre Bergenhus	6 657	87 687	226 381	20 577	5 577	23
Bergen	174	113	126	2	10	-
Nordre Bergenhus	9 252	92 360	189 917	40 627	9 625	231
Romsdal	9 896	85 275	180 004	30 939	8 636	-
Søndre Trondhjem	9 764	69 319	122 504	24 742	10 450	3 211
Nordre —	9 107	48 481	106 495	28 952	11 725	7 183
Nordland	7 531	59 175	119 204	27 693	5 726	14 799
Tromsø	4 566	30 084	62 078	11 954	1 726	5 824
Finmarken	470	8 623	20 217	2 881	234	65 290
Rekapitulation:						
Bygder	147 475	1 009 894	1 682 934	322 224	97 977	96 546
Byer	4 429	6 723	3 372	637	3 043	21
Riget i 1875	151 904	1 016 617	1 686 306	322 861	101 020	96 567
— 1865	149 167	953 036	1 705 394	290 985	96 166	101 768
— 1855	154 447	949 935	1 596 199	357 102	113 320	116 891
— 1845	131 894	842 568	1 447 274	290 950	88 637	90 273
— 1835	113 163	644 414	1 028 945	184 518	79 874	82 225

Hesten.

Ialt haves Opgaver over 151 dræbte paa Grund af Sygdom og 246 døde. Af **Miltbrand** er opgivet 8 Tilfælde, hvoraf de 2 i Akershus Amt ere tvivlsomme, men alligevel opførte her, da 4 Kjør paa samme Gaard, Grydeland i Kraakstad, kort Tid efter døde af tydelig udtalt Miltbrand.

Springorm optraadte med 4 Tilfælde paa Tudalsheia i Telemarken, hvor Sygdommen i de senere Aar flere Gange er iagttagen.

Af **Typhus** forekom der i Skjeberg, Id og Berg 8 Tilfælde; Sygdommen optræder næsten hvert Aar i disse Bygder, men er vel kjendt og frygtet, saa Dyr lægen hentes itide, og Smitte i Regelen forebygges. (C. A. Nilsen).

Katarrhalske Sygdomme vare adskillig sjældnere end i det foregaaende Aar.

Kværke opgives ligeledes meget mindre hyppig end sædvanlig: 821 Tilfælde mod gennemsnitlig 1858 i de sidste 4 Aar. Fra Hallingdal anføres, at Sygdommen som sædvanlig indførtes fra Bergenskanten, og at flere Heste døde uden at være komne under Dyr lægebehandling. I Gudbrandsdalen var Sygdommen temmelig almindelig som en Fortsættelse af Epidemien i 1881; den var temmelig ondartet og bevirkede ofte Metastaser til indre Organer. I søndre Bergenhus Amt, hvor der de 2 foregaaende Aar havde været en Mængde Tilfælde, var den nu næsten forsvunden.

Af **chirurgiske Tilfælde** opgives fremdeles de fleste at skyldes mindre Omhyggelighed ved Skoningen.

Operationer. Hos en Hest med Urintrang gjordes Urethrotomi øverst i Urinrøret; en større Sten ekstraheredes af Blærehalsen, og Dyret kom sig. (Vold). Hos en anden gjordes Netbrokoperation; Dyret holdtes i Narkose i 1½ Time ved Anvendelse af omtrent 170 Gr. Chloroform. Operationen heldig. (Onsager).

Ved **Kastrationer** bruge ogsaa mange Dyr læger Chloroform, i Regelen behøves 25 til 100 Gr.

Koen.

Ialt haves Opgave over 756 dræbte paa Grund af Sygdom og 303 døde.

Af **Miltbrand** opgives der et noget større Antal af Dræbte og Døde end i noget foregaaende Aar siden 1858. De fleste Tilfælde forekom i Akershus, Jarlsberg og Laurviks, Hedemarkens og søndre Bergenhus Amter, medens der ikke opgives noget fra Christians og nordre Trondhjems Amter, hvor Sygdommen ifjor var temmelig almindelig. Fra enkelte Kanter omtales flere Tilfælde paa samme Fjøs, saaledes paa Gaarden Grydland i Kraakstad (Akershus Amt), paa Sorteberg i Aal (Buskeruds Amt), paa Hjærpkjærn i Ramnæs (Jarlsberg og Laurviks Amt); 4 døde paa hvert Sted. Fleresteds smittedes andre Husdyr, saaledes paa Grydland, hvor 2 Heste angrebes, paa Hæg i Hillestad (Jarlsberg og Laurviks Amt), hvor en Kat, der havde spist Kjød af en miltbrandsyg Ko, døde, paa Lusi i Høiland (Stavanger Amt), hvor foruden 2 Kjør en Gris og en Hund døde af Sygdommen. Til sidstnævnte Sted bragtes Smitten ved en Hund, der døde efter at have spist af et Miltbrandkadaver paa Nabogaarden Haga og siden blev kastet i Fjøsbingen paa Lusi. Paa Sorteberg i Aal antages Sygdommen opstaaet ved Smitte fra Kadavre, der vare nedgravede i nogle Myrer paa Gaardens Sæter. Dyrene bleve holdt borte fra denne Havnegang, og Fjøset paa Sorteberg blev bygget nyt.

Tilfælde af **Typhus** anmeldtes temmelig almindelig i Eidsberg og Fredrikshaldsbygdene samt i Nordhordland.

Kalvningsfeber angives fra flere Steder at blive almindeligere; den virker især ødelæggende i Nærheden af Byerne, hvor paa Grund af den tiltagende Meieribedrift Koens Melkeevne søges hævet til det høist Mulige ved en kraftig Staldfodring umiddelbart før og efter Fødselen, og hvor samtidig Dyrene mangle Bevægelse i frisk Luft. De kraftigste Dyr, hvor Fødselen har foregaaet forholdsvis let, synes mest udsatte for Feberen.

Ondartet Katarrhalfeber optraadte paa flere Steder, men sædvanlig kun med sporadiske Tilfælde. Fra Sunelyen i Søndmøre omtales dog paa samme Fjøs 6, der efter nogen Tids Sygdom maatte dræbes. Det opgivne Antal Dyr, angrebne af ondartet Katarrhalfeber, er meget usikkert, da de fleste Dyr læger i sine Opgaver ikke adskille dem fra de for almindelig Katarrh behandlede.

Fødselshjelp hos Koen.

Fødselsuregelmæssighed.	Udfald for Moderdyr.				Udfald for Afkom.			
	lev.	dræbte.	døde.	uopg.	lev.	dræbte.	dødf.	uopg.
Krampe i Børmunden	¹⁾ 4	-	-	-	2	-	2	-
Børslyngning	27	²⁾ 6	1	-	14	2	9	9
Sammenyoxning af Børen	-	-	1	-	-	-	1	-
For trange Fødselsveie	2	2	-	-	2	1	1	-
Forsnevring af Bækkenet	1	-	-	-	1	-	-	-
Bækkenbrud	-	1	-	-	-	1	-	-
For svage Veer	2	-	-	1	2	-	-	1
Manglende Fostervand	2	-	-	-	-	-	-	2
Hovedet i forskjelligt Leie	44	1	-	-	25	6	5	9
Forlændsleie	13	-	-	-	11	-	2	-
Baglændsleie	18	1	-	-	15	-	3	1
Ryggleie	19	1	-	-	13	1	3	3
Skulderstilling	1	-	-	-	1	-	-	-
Tværleie	2	-	-	-	2	-	-	-
Sædefødsel	7	-	-	-	1	1	1	4
Knæstilling	13	1	-	1	5	-	1	9
Tilbagebøiede Forben	8	-	-	-	2	1	-	5
Dobbeltstilling	2	1	-	-	1	1	1	-
Feilagtigt Leie uden nærmere Op- gave	79	-	-	21	58	4	6	32
For stort Foster	6	1	-	-	1	2	2	2
Afdødt Foster	6	3	-	-	-	-	9	-
Misfoster	4	1	-	1	1	-	2	3
Hydrocephalus	-	-	-	1	-	-	-	1
Tvillinger	2	-	-	-	4	-	-	-
Tilsammen	262	19	2	25	161	20	48	81
	308				310			

¹⁾ 1 døde siden af Børbetændelse. ²⁾ hos 1 Børbristning.

Forgiftninger forekomme ofte, hvor Kviksølvsalve har været anvendt til Fordrivning af Utøi (Lus og andre Parasiter). Salven, der opslukkes, betinger hyppig Abort, og om den ikke virker dræbende, giver den Anledning til langvarig Sygelighed. Derimod roses fra alle Kanter Arsenikopløsning i passende Fortynding som et udmærket Middel, hvorved ikke alene Parasiterne dræbes, men ogsaa Huden og Haarlaget bliver finere, og Dyrenes Huld forbedres.

Blodpis er om end i Aftagende, meget almindelig i Jarlsberg og Laurviks. Amt, hvor Dyrene beite paa myrlændt Grund; eftersom Drænering bliver almindeligere og derved Havnegangene tørrere, optræder Sygdommen sjældnere. De samme Forhold gjøre sig ogsaa gjeldende i nordre Trondhjems Amt. Fra søndre Bergenhus Amt omtales Sygdommen som meget almindelig med det samme Kjøerne slippes ud om Vaaren; den angriber især de indførte Dyr.

Tuberkulose anføres at være tiltagende i den nordre Del af Jarlsberg baade inden den gamle Race og det importerede Kvæg. Vidt dreven Staldfodring og megen Stillestaaen synes at begunstige Sygdommens Udvikling.

Om **Benskjørhed** angives fra nordre Trondhjems Amt at Indførelsen af Foderbenmel har formindsket Antallet af disse Sygdomstilfælde betydelig. (Skar).

I Anledning af **Kalvekastning** har man mange Steder grebet til Desinfektion af Fjøsene eller bygget ganske nye.

Med Hensyn til besværlige Forløsninger henvises til foranstaaende Tabel, som viser forekommende Fødselsuregelmæssigheder samt Udfald for Moderdyr og Afkom.

Faaret.

Af **Miltbrand** forekom flere Tilfælde i søndre Bergenhus Amt, for det meste som det synes med 1 enkelt eller et Par Tilfælde inden samme Besætning. Paa Gaarden ytre Midthun omtales dog en større Epidemi, hvoraf flere døde. (Lekven).

Typhus opgives spredt fra Stavanger og søndre Bergenhus Amt.

Dreiesyge forekom temmelig almindelig paa Stordøen i Søndhordland. For at hindre Sygdommens videre Udbreden blev Bændelormkur anvendt hos over 200 Hunde.

Faareskab siges indført med en Vædder fra Sverige til 2 Besætninger paa henholdsvis 18 og 7 Stykker i Nærheden af Tønsberg. Til Telemarken indførtes Sygdommen nordfra, idet flere Faar smittedes paa Fjeldet om Sommeren. I Skudesnæs (Stavanger Amt) fandtes ved en større Undersøgelse 8 skabbede Dyr af 5846 undersøgte. Fra søndre Bergenhus Amt omtales Sygdommen som stadig sjældnere.

Af **Fødselshjelp** omtales et Tilfælde, hvor Dyret forløstes med Trilinger, 1 levende i Baglændsleie, 2 døde i Tværleie.

Husdyrrøgt og Husdyravl. Fra de fleste Kanter omtales en glædelig Forandring til det bedre baade med Hensyn til Avl og Røgt. Meieribedriftens Opkomst især i Egnene omkring Christiania, Mjøsen og Trondhjemsfjorden har øvet en stor Indflydelse til Forbedring af Koens Fodring og Røgt. Halm anvendes derfor i mindre Udstrækning end før og gives i Regelen ikke længere uskaaren, men som Hakkelse og blandet med Hø; paa mange Steder gives ogsaa Kraftfoder især til Melkedyrene. Samtidig bygges Fjøsene mere lyse, luftige og hensigtsmæssige; der anbringes Vinduer, Ventilationsaabninger og ordentlige grundmurede Gjødselkjældere. Enkelte Egne af Landet, især det Vestenfjeldske og de høieste, mest afsidesliggende Dalstrøg østen og nordenfjelds staa dog betydelig tilbage baade med Hensyn til Fjøsenes Indredning og Kreaturerne Røgt; der klages over for store Besætninger med deraf følgende Sultefodring, over for smaa, trange, mørke Fjøs eller over manglende Udhuse, saa Dyrene maa gaa ude hele Aaret rundt. Ved den manglende Renlighed og forsømte Hudpleie tabe Dyrene meget baade i Huld og Udseende, selv om Fodringen er upaaklagelig. Fra alle Kanter roses den gavnlige Virkning af Dyr- og Fjæsskuer, hvorved ogsaa Avlen har faaet et stort Opsving. Man er saaledes langt mere omhyggelig ved Valget af Hingster og Oxer end tidligere; paa mange Steder er der saaledes ved Landhusholdningsselskabernes Foranstaltning blevet udstationeret Stodhingste, premiebønnede gode Racedyr, og Oxen vælges blandt de kraftigste Kalve, og faar Lov til at naa sin fulde Udvikling, før den benyttes. Man lægger ogsaa Vind paa at skaffe sig de for de forskjellige Landsdele mest passende Racer. I Smaalene arbeides der saaledes meget paa Dannelsen af en egen Korace af store, kollede, for det meste rødfarvede Dyr, paa andre Steder synes Telemarksracen at være den mest efterspurgte, paa atter andre Steder er man mest tilfreds med de ved Krydsning med udenlandske Racer (især Ayrshire) frembragte Typer.

Paa den sidstnævnte Maade har man især i det Trondhjemske ogsaa søgt at hæve sin Faareavl, saa man nu ofte finder, baade hvad Kjød- og Uldproduktion angaar, mere fordelagtige Dyr end de gamle norske.

Veterinærvæsenet. Skjønt Dyrlægesøgningen overalt synes at være i Tiltagende, klages der dog fra flere Kanter over en Mængde Hesteskjærere og andre Kvaksalvere, der ved Sygdomstilfælde anrette megen Skade blandt Dyrene og berede Eierne store Tab ved virkningsløse eller direkte skadelige Kur-metoder.

D. Bilag.

Om hygiæniske Forhold i Sands Distrikt.

(Af Distriktslæge K. E. Nilssens Medicinalberetning).

Klædedragten er temmelig ensartet og forfærdiges næsten udelukkende af Vadmel og Uldstoffer. Den Fattige er velklædt, saa man her ikke kan bedømme Fattigdommen af Klædernes Tilstand. Om Sommeren er Dragten altfor varm; ikke sjelden sees derfor Huden i en meget angreben Forfatning, bedækket med Miliaria og alskens Udslet. Samme Dragt bæres Sommer som Vinter; Yderplag bruges ikke af den mandlige Befolkning. I de indre Bygder benyttes om Vinteren «Hudskor», og Føderne omvikles med Halm. Sengeklæderne ere gode og varme, og selv den Fattige har sine tykke Aaklæder at svøbe sig ind i; men saa ligger ogsaa paa mange Steder Børnene nøgne — uden Natdragt. Hos de velhavende Bønder er der paa «Bua» (Gjæsteværelset) altid Seng med Fjærdynner, Lærredslagener og Uldtæpper eller en Mængde Aaklæder.

De Fattiges Boliger ere yderst enkle, idet de bestaa af en liden, lav Stue uden eller med Lem, i hvilket sidste Tilfælde en liden Aabning i Lemmen (Taget) tjener til Passage for «Varmen» op i Lemstuen. Kogeovn findes altid i Stuen. Somoftest er der mange Børn i saadanne Familier; og den Os, der møder En, naar man om Vinteren aabner Døren til en saadan Stue, lader sig blot føle, ikke beskrive. Her er noget for Skarlagensfeberen. Blandt de velstaaende Bønder har Sanden for rummelige og hensigtsmæssige Boliger været i Tiltagende i de senere Aar. Næsten alle i denne Tid opførte Gaardmands-Huse maa ansees for Normal-Boliger. De væsentligste Mangler ere, at man fremdeles har Forkjærlighed for at koge i Dagligværelset, skjøndt der er Kjøkken, samt at der ikke findes Ovn andetsteds i Huset end i Familiens Dagligværelse, der har sin obligate Kogeovn. Over Dagligstuen er Tjenerstuen, der, som anført, opvarmes nedefra gennem Hullet i Gulvet. Det er formodentlig for at spare paa Veden, at man saaledes indretter sig; af samme Grund foretages aldrig Udluftning af Værelserne om Vinteren. Hvad Renligheden angaar, forekommer det mig, at den efterhaanden er bleven mere almindelig fremtrædende hos de bedre stillede Gaardbrugere, medens den hos Smaabrugere og Husmænd er temmelig forsømt.

Rettelser og Trykfeil

i Medicinalberetningen for 1882.

Side.	Staar:	Læs:
XXXIV	Tabel XXI. Katarrhalske Sygdomme	Tabel XXII.
XXXVIII	— XXVIII. Tableau des lepreux dans les campagnes en 1881	1882.
LII	— XXXIV. Chirurgiske Operationer	Tabel XXXV.
LXVII	— XLIII. Overskrift: dans la champagne	les campagnes.
10 ff.	I Dødslisten for Christiania By:	
	Dødsf. Md. Kv.	Dødsf. Md. Kv.
	Apoplexia	- 24 27
	Causa mortis ignota	- 12 20
	Debilitas congenita	- 57 42
	Diarrhoea acuta	- 107 128
	Hæmoptysis	- 1 4
	Pneumonia crouposa	- 61 51
	Tuberculosis pulmonum; mellem 30—40	
	Aar	- 47 44
	Tilsammen 2497 1238 1259	2496 1235 1261
27	Akershus Amts Landdistrikt: 2667 Født	2677.
97	17 Linier fra neden. 56 obstetriciske Operationer	57.
133	Tabellen, Linie 9 fra oven. Mæslinger: 790	791.
	— 2 Linier fra neden. Tilsammen: 7606	7608.
144	Midt paa Siden. Lyster: 12. ³⁰ □ Mil	13. ²⁰ .

i Medicinalberetningen for 1881.

	I Bilag til den almindelige Beretning: Tabeller over epidemiske Sygdomme for 1868—1881.	
28	Tabel 14. Stavanger Amt 1877. Dødsfald, tilsammen 522	252.
37	Tabel 17. Nordre Bergenhus Amt 1869. Gigtfeber, Tilfælde: 401	40.
237	Tabel. Finmarkens Amt: Behandlede for Medicinalfondets Regning 228	428.

